गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय
[ गुजराती कॉपीराअिट विभाग ]

अनुक्रमांक १५४२ वर्गांक

पुस्तकनुं नाम जैन सज्झाय माळा-२

विषय २-:३२।

श्री

# जैनसज्झायमाला.

## भाग २ जो.

આ પુસ્તકમાં

ચતુર્થ આવૃત્તિ કરતાં સુધારો કરી

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

શા. બાલાભાઇ છગનલાલ.

ઠેકાણું કોકાભટ્ટની પોળ, અમદાવાદ.

( આવૃત્તિ પંચમી. )

અમદાવાદ વિજય પ્રવર્ત્તક પ્રેસમાં છાપી.

સંવત ૧૯૬૧—સને ૧૯૦૫.

કિમ્મત સત્તર આના.

# નોટીસ.

પ્રસિદ્ધકર્ત્તાએ આ પુસ્તકને છાપવા છપાવવા સંબંધી સર્વ પ્રકારના હક્ક "સને ૧૮૬૭ ના ૨૫મા આકટ મુજબ સરકારમાં નોંધાવી–રજીષ્ટર કરાવી" પોતાને સ્વાધીન રાખ્યા છે; માટે માલીકની રજા શિવાય છાપવું છપાવવું નહીં.

---

૧૫૮૭૨

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ સંગ્રહ

# સુચના.

આ પુસ્તકની બે આવૃત્તિઓ શા. કચરાભાઇ ગોપાળદાસે છપાવેલી પણ તેમની પાસેથી રજીષ્ટરનો હક્ક વેચાણ લઇ અમોએ છપાવી છે; માટે અમારી સંમતિ વિના કોઇએ છાપવું છપાવવું નહીં.

---

# જાહેરખબર.

આપવામાં આવે છે કે, મ્હારા "જૈનપુસ્તકાલય" માં વેચાથી મળતાં પુસ્તકોના સૂચીપત્રની સવિસ્તર બુક જુદી છપાવી છે, તો જોઇએ તેમણે પોષ્ટ ખરચની અર્ધા આનાની ટિકિટ મોકલી મંગાવી લેવી. મ્હારે ત્યાં તમામ જાતનાં જૈનધર્મનાં તથા સર્વોપયોગી પુસ્તકો કીફાયતથી મળે છે.

લિ. શા. બાલાભાઇ છગનલાલ.

જૈન બુકસેલર. ઠે. કીકાભટ્ટની પોળ, અમદાવાદ.

# પ્રસ્તાવના.

જૈનધર્મના પસાયથી અને સુજ્ઞ જનોના મહત્ આશ્રયથી આ "જૈનસજ્ઝાયમાળા ભાગ ૨ જો" એ નામના ગ્રંથની ચતુર્થિઆવૃત્તિ ટૂંક મુદ્દતમાં ખપી જવાથી આ "પંચમીઆવૃત્તિ" છપાવીને બહાર પાડીછે, પ્રથમઆવૃત્તિમાં (૧૪૪) વિષયો હતા, તેમાં (૨) વિષયોનો વધારો કરી આ પંચમી આવૃત્તિમાં(૧૪૬ વિષયો સૂધારીને દાખલ કર્યાછે.

આ દ્વિતિય ભાગમાં (નવકાર વિગેરેના (૨) છંદ; ચાર શરણાં અને વિનય વિગેરેની (૯૮) સજ્ઝાયો; જંબુસ્વામી વિગેરેની (૩) લાવણીયો; શાળિભદ્ર વિગેરેના ( ૬ ) સલોકા; સુધરેલા વિષે વિગેરેના ( ૬ ) ચાબખા; ચંદરાજા અને ગુણવાળી રાણીનો ( ૧ ) કાગળ; સત્યબાવીશી વિગેરે (૨) બાવીશીઓ; જોવન પચીશી વિગેરે ( ૬ ) પચીશીઓ; ( ૧ ) શલ્યછત્રીશી; ( ૧ ) ગર્ભબહોતેરી; રાજુલનો (૧) ગરબો; ભરત બાહુબળી વિગેરેનાં (૩) દ્વીઢાળિયાં; પૃથ્વીચંદ્ર અને ગુણસાગર વિગેરેનાં ( ૪ ) ત્રીઢાળિયાં; જંબૂસ્વામી વિગેરેનાં ( ૬ ) ચોઢાળિયાં; આષાઢભૂતિ વિગેરેનાં ( ૩ ) પંચઢાળિયાં; નારકીનું ( ૧ ) છઢાળિયું; અર્હન્નકમુનિનું (૧) અષ્ઢાળિયું અને અયવંતી સુકુમાળનું ( ૧ ) તેરઢાળિયું; એ પ્રકારે સર્વે મળી શાંતદશાને પ્રગટ કરનારા અને વૈરાગ્યદશાને જાગૃત કરનારા મ્હોટા મ્હોટા ( ૧૪૬ ) વિષયો આવવાથી આ ગ્રંથ અતિ રસિકતાને પામ્યો છે.

જો કે, આ પંચમીઆવૃત્તિ છાપતી વખતે ચતુર્થિઆવૃતિમાં દ્રષ્ટિદોષથી રહી ગએલી ભૂલો સુધારી લીધી છે, છતાં પણ કોઇ ઠેકાણે દ્રષ્ટિદોષથી યા અતિદોષને લીધે કાનો, માત્રા, મીંડી વિગેરે જે કાંઇ ભૂલો રહી ગઈ હોય, અથવા કોઇ સ્થળે જિનાજ્ઞા વિરુદ્ધ લખાણ આવી ગયું હોય, તો તેને માટે ચતુર્વિધ શ્રી સંઘની સાખે હું મિથ્યાદુષ્કૃત્ય માગું છું.

લિ. શા. બાલાભાઇ છગનલાલ.

# अनुक्रमणिका.

॥ श्री जीनवरेंद्रायनमः ॥

श्री

# जैनसज्झायमाला

## भाग २ जो.

## तत्र प्रथम पंचपरमेष्ठिने नमस्कार रूप श्री नवकारनो छंद प्रारंभः

( દોહા. )

વંછિત પૂરે વિવિધ પરે, શ્રી જિનશાસન સાર ॥ નિશ્ચે શ્રીનવકાર નિત, જપતાં જય જયકાર ॥ ૧ ॥ અડશઠ અક્ષર અધિક ફળ, નવપદન વે નિધાન ॥ વીતરાગ સ્વયં મુખ વદે, પંચ પરમેષ્ઠિ પ્રધાન ॥૨॥ એકજ અક્ષર એક ચિત્ત, સમર્યાં સંપતિ થાય ॥ સંચિત સાગર સાતનાં, પાતક દૂર પલાય ॥૩॥ સકળ મંત્ર શિર મુકુટ મણી, સદગુરૂ ભાષિત સાર ॥ સો ભવિયાં મન શુદ્ધશું, નિત જપીએ નવકાર ॥ ૪ ॥

( છંદ હાટકી. )

નવકાર થકી શ્રીપાળ નરેસર, પામ્યો રાજ્ય પ્રસિદ્ધ ॥ સમશાન વિષે શિવ નામ કુમરને, સોવન પુરિસો સિદ્ધ ॥ નવલાખ જપંતાં નરક નિવારે, પામે ભવનો પાર ॥ સો ભવિયાં ભત્તેં, ચોખ્ખે ચિત્તે, નિત જપીએ નવકાર ॥ ૧ ॥ બાંધી વડશાખા શિંકે બેસી, હેઠળ કુંડ હુતાશ ॥ તસ્કરને મંત્ર સમર્પ્યો શ્રાવકે, ઉડયો તે આકાશ ॥ વિધિ રીત જપ્યો વિષધર વિષ ટાળે, ઢાળે અમૃત ધાર ॥ સો૦॥૨॥ બીજોરાં કારણ રાય મહાબળ, વ્યંતર દુષ્ટ વિરોધ ॥ જેણે નવકારે હત્યા ટાળી, પામ્યો જક્ષ પ્રતિબોધ ॥ નવલાખ જપંતાં થાયે જિનવર, ઇશો છે અધિકાર ॥ સો૦॥૩॥ પલ્લિપતિ શીખ્યો મુનિવર પાસે, મહા મંત્ર મન શુદ્ધ ॥ પરભવ તે રાજસિંહ પૃથવિપતિ, પામ્યો પરિગળ રુદ્ધ ॥ એ મંત્ર થકી અમરાપુર પહોત્યો, ચારુદત્ત સુવિચાર ॥ સો૦॥૪॥ સંન્યાસી કાશી તપ

સાશ્વતો, પંચાગ્નિ પરજાળ ।। દીઠો શ્રી પાસકુમારે પન્નગ, અધબળતો તે ટાળ ।। સંભળાવ્યો શ્રી નવકાર સ્વયંમુખ, ઇંદ્રભુવન અવતાર ।। સો૦ ।।૫।। મન શુદ્ધે જપતાં મયણાસુંદરી, પામી પ્રિય સંયોગ ।। ઇણ ધ્યાને કષ્ટ ટળ્યું ઉંબરનું, રક્તપિત્તનો રોગ ।। નિશ્ચેશું જપતાં નવનિધિ થાએ, ધર્મતણો આધાર ।। સો૦ ।।૬।। ઘટમાંહી કૃષ્ણ ભુજંગમ ઘાલ્યો, ઘરણી કરવા ઘાત ।।પરમેષ્ઠિ પ્રભાવે હાર ફુલનો, વસુધામાંહી વિખ્યાત ।। કમળાવતિયે પિંગળ કીધો, પાપતણો પરિહાર ।। સો૦ ।। ૭ ।। ગયણાગણ જાતી રાખી અહીને, પાડી બાણ પ્રહાર ।। પદ પંચ સુણંતા પાંડુપતિ ઘર, તે થઈ કુંતા નાર ।। એ મંત્ર અમૂલક મહિમા મંદિર, ભવ દુઃખ ભંજણહાર ।।સો૦।।૮।। કંબળને સંબળ કાદવ કાઢ્યાં, શકટ પાંચસે માન ।। દીધે નવકાર ગયા દેવલોકે, વિલસે અમરવિમાન।।એ મંત્ર થકી સંપતિ વસુધા તળે; વિલસે જૈન વિહાર ।। સો૦ ।। ૯ ।। આગેં ચોવીશી હુઇ અનંતી, હોશે વાર અનંત ।। નવકારતણી કોઈ આદિ ન જાણે, ઇમ ભાંખે અરિહંત ।।પૂરવ દિશિ ચારે આદિ પ્રપંચે, સમર્યાં સંપતિ સાર ।। સો૦ ।। ૧૦ ।। પરમેષ્ઠિ સુર પદ તે પણ પામે, જે કૃત કર્મ કઠોર ।। પુંડરગિરિ ઉપર પરતક્ષ પેખ્યો, મણિધરને એક મોર।।સદ્દગુરુને સનમુખ વિધિ સમરંતાં, સફળ જનમ સંસાર ।।સો૦ ।।૧૧।। શુળીકારોપણતસ્કર કીધો, લોહખરો પરસિદ્ધ।।તિહાંશેઠેનવકાર સુણાવ્યો, પામ્યો અમરની ઋદ્ધ ।। શેઠને ઘર આવી વિઘ્ન નિવાર્યાં, સુરે કરી મનોહાર ।। સો૦ ।।૧૨ ।। પંચ પરમેષ્ઠિ જ્ઞાનજ પંચહ, પંચ દાન ચારિત્ર ।। પંચ સજ્ઝાય મહાવ્રત પંચહ, પંચ સુમતિ સમકિત।।પંચ પ્રમાદહ વિષય તજો પંચ, પાળો પંચાચાર ।। સો૦ ।। ૧૩ ।।

( કળશ છપ્પય. )

નિત જપીએ નવકાર, સાર સંપતિ સુખદાયક ।। શુદ્ધ મંત્ર એ શાશ્વતો, ઇમ જંપે શ્રી જગનાયક ।। શ્રી અરિહંત સુસિદ્ધ, શુદ્ધ આચાર્ય ભણીજે ।। શ્રી ઉવઝાય સુસાધુ, પંચ પરમેષ્ઠિ થુણીજે ।।નવકાર સાર સંસાર છે, કુશળલાભ વાચક કહે ।। એક ચિત્તે આરાધતાં, વિવિધ ઋદ્ધિ વંછિત લહે ।। ૧૪ ।। ઇતિ. ।।

---

# અથ શ્રી શાંતિનાથનો છંદ.

નગર હત્થિણાપુર અતિ રે ભલો, જિહાં જનમ્યા તિર્થંકર ત્રિભુવન તિલો ।। રાહ મરુપ્યો જૈન ખરો, શ્રી શાંતિ જિનેશ્વર શાંતિ

કરો ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। સર્વારથસિદ્ધ થકીરે ચવી, તવ દેશ નગરમાં શાંતિ હવી ।। શાંતિજી નામ દિયો સખરો, શ્રી શાંતિ૦ ।।૨।। વિશ્વસેન પિતા અચિરા માયા, જેણે ચોદ સુપન મ્હોટાં પાયા ।। જનમ્યા તીર્થંકર અમિય ઝરો, શ્રી શાંતિ૦ ।।૩।। છપ્પન કુમારિકા ઉલ્લાસ ઘણો, જેણે જનમ મહોચ્છવ કર્યો કુમરતણો ।। ચોશઠ ઇંદ્ર આવી કળશ ભરો, શ્રી શાંતિ૦ ।। ૪ ।। ભણાવી બહોતેર કળા, જેણે સહસ્ર ચોશઠ પરણી મહિલા ।। છ ખંડ સાધ્યા એણીપરે, શ્રી શાંતિ૦ ।।૫।। સહસ પંચોતેર વરસ રહ્યાં, ચક્રવર્ત્તિપણે ઘરવાસ રહ્યા ।। પછે મિટાઇ દિયો સઘળો ઝગડો, શ્રી શાંતિ૦ ।। ૬ ।। એક સહસ પુરૂષ સાથે શિક્ષા, શ્રી જિનવરજીયે લીધી દીક્ષા ।। પછે સુરનર આવી પાય પડો, શ્રી શાંતિ૦ ।। ૭ ।। એક માસ લગે છદ્મસ્થ રહ્યા, શુદિ પોશ નોમે દિન કેવળ લહ્યા ।। ભરણી નક્ષત્ર પ્રભાત ખરો, શ્રી શાંતિ૦ ।।૮।। પ્રભુએ મોહજાળ સવિ કાપી, ચતુર્વિધ સંઘ તીરથ થાપી ।।ચોથો દુસમ સુસમ આરો,શ્રી શાંતિ૦।।૯।। બાશઠ સહસ મુનિરાજ થયા, વળી સહસ નવ્યાસી હુઇ અજિયાં ।। પ્રભુ તારોને વળી આપ તરો, શ્રી શાંતિ૦ ।। ૧૦ ।। દોય લાખ નેવુ સહસ શ્રાવક ગુણી, ત્રણ લાખ ત્યાસી સહસ શ્રાવિકા મુણી ।।ઓર ચતુર્વિધ સંઘ ખરો. શ્રી શાંતિ૦ ।। ૧૧ ।। ચાર હજાર ઉહિનાણિ જતિ, વળી ત્રણ સહસ હુવા વિપુલમતિ ।। નેવુ ગણધરનો પાપ હરો, શ્રી શાંતિ૦ ।।૧૨।। ચાર હજાર ત્રણશે રે કહ્યા, મુનિ કેવળ લહીને મુગતિ ગયા ।। છ હજાર મુનિ વૈક્રેધરો, શ્રી શાંતિ૦ ।। ૧૩ ।। ચોવીશે રે વાદી ભારી, વળી આઠશે ચોદ પૂરવધારી ।। આઠ કરમશું જાઇ લડો, શ્રી શાંતિ૦ ।।૧૪।। નવપદવી મ્હોટી રે કહી, જેણે એકણ ભવમાં છએ લહી ।। એસો ભરિયો પુણ્ય ઘડો, શ્રી શાંતિ૦ ।। ૧૫ ।। પા પા લાખ કુમર સાધપણે, વળિ અધલાખ વરસ રાજ્યપણે ।। એક લાખ વરસનો સર્વ ઘડો, શ્રી શાંતિ૦ ।। ૧૬ ।। ચાળીશ ધનુષ ઊંચી રે દેહી, વળિ હેમવરણી ઉપમા રે કહી ।। દીઠે દિલ દરિયાવ ઠરો, શ્રી શાંતિ૦ ।। ૧૭ ।। જો.નામ ધરાવો શ્રાવક યતિ, તો અનાચાર સેવો રે મતિ ।। પરભવથી સેંતી કાંઇ.ડરો, શ્રી શાંતિ૦ ।।૧૮।। ત્રિવિધે ત્રિવિધે જીવ મતિ રે હણો, એ ઉપદેશ છે જિનરાજતણો ।। માર્ગ બતાવ્યો શુદ્ધ ખરો, શ્રી શાંતિ૦ ।। ૧૯ ।। આ જીવ રાયને રંક થયો, વળિ નરક નિગોદમાં બહુ રે રહ્યો ।। રડવડિયો

જેમ ગેડિ ફડો, શ્રી શાંતિ૦ ॥૨૦॥ ચારગતીનાં રે દુઃખ કહ્યાં, જિવે અનંતિ અનંતી વાર લહ્યાં ॥ પચી રહ્યા જેમ તેલ વડો, શ્રી શાંતિ ॥૨૧॥ શ્રદ્ધા સહિત તુમે તાપ તપો, ભવ્ય જીવો સૌ તુમે જાપ જપો ॥ માર્ગ મળ્યો છે નિપટ ખરો, શ્રીશાંતિ૦ ॥૨૨॥ સંથારો એક માસતણો, સમ્મેતશિખર સિદ્ધ ઠામ ભણો ॥ નવશે મુનિશું મુગતિ વરો, શ્રી શાંતિ૦ ॥૨૩॥ મૃગ લંછન સેંતિ ધ્યાન રહ્યા, શ્રી શાંતિ જિનેશ્વર મુગતિ ગયા ॥ પછે મેટ દિયો સવિ જન્મ મરો, શ્રીશાંતિ૦ ॥ ૨૪ ॥ તુમ નામ લિયાં સવિ કાજ સરે, તુમ નામે મુગતિ મહેલ મળે ॥ તુમ નામે શુભ ભંડાર ભરો, શ્રી શાંતિ૦ ॥ ૨૫ ॥ ઋષિ જેમલજીએ એહ વિનંતી કહી, પ્રભુ તોરા ગુણનો પાર નહી ॥ મુજ ભવ ભવનાં દુઃખ દૂર હરો, શ્રી શાંતિ૦ ॥ ઇતિ. ॥

---

# અથ શ્રી ચારશરણાં પ્રારંભ.

પ્રહ ઉઠીને સમરિયે, હો ભવિયણ મંગળિકશરણાંચાર॥આપદા મટી સંપદા હુવે, હો ભવિયણ દોલતના દાતાર ॥ હૃદયમાં રાખીએ, હો ભવિયણ મંગળિક શરણાં ચાર ॥૧॥ એ આંકણી ॥અરિહંતસિદ્ધ સાધૂતણાં, હો૦ કેવળી ભાષિત ધર્મ ॥ એ શરણાં નિત ધ્યાવતાં, હો૦ તૂટે આઠે કર્મ ॥ હૃ૦॥ હો૦॥૨॥ વાટે ઘાટે ચાલતાં, હો૦ રાત દિવસ મોઝાર ॥ ગામ નગર પુર વિચરંતાં, હો૦ વિઘ્ન નિવારણ હાર॥ હૃ૦॥ હો૦॥ ૩ ॥ એ ચારે સુખકારિયાં, હો૦ એ ચારે જગ સાર ॥ એ ચારે ઉત્તમ કહ્યાં, હો૦ એ ચારે હિતકાર ॥હૃ૦॥ હો૦ ॥ ૪ ॥ ડાયણ સાયણ ભુતડાં, હો૦ સિંહ ચિત્રાને શૂર ॥ વૈરી દુશ્મન ચોરટા, હો૦ રહે તે સઘળા દૂર ॥ હૃ૦ ॥ હો૦ ॥ ૫ ॥ રાખો શરણાંની આસતા, હો૦ નેડો નહિ આવે રોગ ॥ આણંદ વર્ત્તે ઇણ નામથી, હો૦ વ્હાલાતણો સંયોગ ॥ હૃ૦ ॥ હો૦ ॥૬॥ સુખશાતા વર્ત્તે ઘણી, હો૦ જે ધ્યાવે નરનાર ॥ પરભવ જાતાં ઇણ જીવને, હો૦ એહ તણો આધાર ॥ હૃ૦ ॥ હો૦ ॥૭॥ મન ચિંતિત મનોરથ ફળે, હો૦ વર્ત્તે કોડ કલ્યાણ॥ શુદ્ધમને ધ્યાવતાં, હો૦ નિશ્ચે પદ નિરવાણ ॥હૃ૦॥ હો૦॥૮॥ ઇણ સરિખો શરણો નહી, હો૦॥ઇણ સરિખો નહિ નામ॥ ઇણ સરિખો મિત્ર નહિ, હો૦ ગામનગરપુરઠામ ॥હૃ૦॥હો૦॥૯॥ દાન શિયળ તપ ભાવના, હો૦જગમેં તત્તવસાર ॥ કરો આરાધો ભાવશું;

હો૦॥ પામેમોક્ષદુવાર॥૯૦॥હો૦॥૨૦॥જોડ કીધી છે જુગતીશું,હો૦ પાલી શેખાકાળ ॥ ઋષિ ચોથમલજી ઇમ ભણે, હો૦ સુણજો બાળ ગોપાળ ॥ ૯૦ ॥ હો૦ ॥ ૧૧ ઇતિ. ॥

# અથ શ્રી વિનયની સજ્ઝાય.

પવયણ દેવી ચિત્ત ધરી જી,વિનય વખાણીશ સાર ॥ જંબૂને પૂછે કહ્યોજી, શ્રી સોહમ ગણધાર ॥ ભવિક જન, વિનય વહો સુખકાર ॥૧॥ એ આંકણી॥ પહેલે અધ્યયને કહ્યો જી, ઉત્તરાધ્યયન મઝાર ॥ સઘળા ગુણમાં મૂળગોજી, જેજિનશાસનસાર॥ભ૦॥વિ૦॥૨॥નાણવિનયથી પામીયેજી, નાણે દરિસણ શુદ્ધ ॥ચારિત્ર દરિસણથી હુવેજી,ચારિત્રથી પુણ સિદ્ધ ॥ભ૦॥વિ૦॥૩॥ગુરુનીઆણ સદાધરેજી,જાણેગુરુનોભાવ॥ વિનયવંત ગુરુ રાગીયો જી, તે મુનિ સરળ સ્વભાવ॥ભ૦॥વિ૦॥૪॥ કણનું કુંડ પરિહરી જી, વિષ્ટાશું મન લાગ॥ ગુરુદ્રોહી તે જાણવા જી, સુઅર ઊપમ લાગ ॥ભ૦॥વિ૦॥૫॥ કોહ્યા કાનની કૂતરીજી, ઠામ ન પામે રે જેમ ॥ શીળ હીણ અકહ્યાગરા જી, આદર ન લહે તેમ॥ભ૦॥ વિ૦ ॥૬॥ચંદ્રતણી પરે ઊજળા જી, કીરતિ તેહ લહંત ॥વિષય કષાય જીતી કરી જી, જે નર વિનય વહંત ॥ભ૦॥ વિ૦॥૭॥ વિજયદેવગુરુ, પાટવી જી, શ્રી વિજયસિંહ સુરિંદ ॥શિષ્ય ઉદય વાચક ભણે જી, વિનય સયળ સુખકંદ ॥ ભ૦॥ વિ૦॥ ૮॥ ઇતિ ॥

# અથ શ્રી પૃથ્વીચંદ્ર અને ગુણસાગરનું ત્રિઢાલિયું.

(દોહા.)

શાસન નાયક સુખકરૂ, વંદી વીર જિણંદ ॥ પૃથ્વીચંદ્ર મુનિ ગાયશું, ગુણસાગર સુખકંદ॥૧॥ ઉત્તમના ગુણ ગાવતાં, ગુણ આવે નિજ અંગ ॥ વાત ઘણી વૈરાગ્યની,સાંભળજો મન રંગ ॥૨॥શંખ કળાવતી ભવ થકી, ભવ એકવીશ સંબંધ॥ઉત્તરોત્તર સુખ ભોગવી, એકવીશમે ભવે સિદ્ધ ॥૩॥ પણ એકવીશમા ભવતણો, અલ્પ કહું અધિકાર॥ સાંભળજો સનમુખ થઈ, આતમને હિતકાર ॥ ૪ ॥

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

( કંત તમાકૂ પરિહરો. એ દેશી )

નગરી અયોદ્ધા અતિ ભલી, રાજ્ય કરે હરિસિંહ॥મેરે લાલ ॥

પ્રિયા પદ્માવતી તેહને, સુખ વિલસે ગુણ ગેહાામેરે લાલ, ચતુર સનેહી સાંભળો ાા૧ાાએ આંકણીાાસર્વારથથી સુર ચવી, તસ કૂખે અવતારાા મેગા રૂપ કળા ગુણ આગળો, પૃથ્વીચંદ્રકુમારાામેગાાચગાારાા સમ પરિણામી મુનિ સમો, નિરાગી નિરધારાામેગાાપિતા પરણાવે આગ્રહે, કન્યા આઠ ઉદારાામેગાાચગાાકાા ગીત વિલાપની સમ ગણે, નાટકકા યકલેશાામેગાા આભુષણ તનુ ભાર છે, ભોગને રોગ ગણેશાામેગાાચગાા ૪ાા હું નિજ તાતને આગ્રહે, સંકટ પડિયો જેમાામેગાા પણ પ્રતિબોધું એ પ્રિયા, માત પિતા પણ એમ ાામેગાા ચગાા૪ાા જો સવિ સંયમ આદરે, તો થાયે ઉપકારાામેગએમ શુભ ધ્યાને ગુણ નિલો, પહો ત્યો ભવન મઝાર ાામેગાાચગાા ૬ાાનારી આઠને ઇમ કહે, સાંભળો ગુણની ખાણાામેગાા ભોગવતાં સુખ ભોગ છે, વિપાક કડુવા જાણ ાામેગાાચગાા૭ાા કિંપાક ફળ અતિ મધુર છે, ખાધે છંડે પ્રાણ ાામેંાા તેમ વિષયસુખ જાણજો, એહવી જિનની વાણ ાામેં ાાચ ાા૮ાા અગ્નિ જો તૃપ્તિ ઇંધણે, નદીએ જળધિ પુરાય ાામેંાાતો વિષયસુખ ભોગથી, જીવ એ તૃપ્તો થાયાા મેંાા ચંાા૯ાા ભવ ભવ ભમતાં જીવડે, જેહ આરોગ્યાં ધાન ાામેગાા તે સવિ એકઠાં જો કરે, તો સવિ ગિરિવર માન ાા મેં ાા ચં ાા ૧૦ ાા વિષય સુખ પરલોકમેં, ભોગવિયાં ઇણ જીવાામેંાાતો પણ તૃપ્ત જ નવિ થયો, કાળ અસંખ્ય અતીવ ાા મેં ાા ચં ાા ૧૧ ાા ચતુરાં સમજો સુંદરી, મુઝો મત વિષયને કાજ ાા મેગાાચંાા સંસાર અટવી ઊતરી, લહિયે શિવપુર રાજ ાા મેં ાાચં ાા ૧૨ ાા કુમરની વાણી સાંભળી, બુઝી ચતુર સુજાણ ાામેંાા લઘુકર્મી કહે સાહેબા, ઉપાય કહો ગુણખાણ ાા મેંાાચંાા ૧૩ાા કુમર કહે સંયમ ગ્રહો, અદભુત એહ ઉપાય ાામેંાા નારી કહે એમ વિસરજો, સંયમે વાર ન થાય ાા મેં ાા ચં ાા ૧૪ાા કુમર કહે પડખો તુમે, હમણાં નહિ ગુરૂ જોગ ાામેંાા સદગુરૂ જોગે સાધશું, સંયમ છાંડી ભોગ ાા મેંાા ચં ાા ૧૫ ાા માત પિતા મન ચિંતવે, નારીને વશ નવિ થાય ાામેંાા ઉલટી નારી વશ કરી, કુમરનું ગાયું ગાય ાા મેં ાા ચંાા ૧૬ાા જો હવે રાજા કીજીએ, તો ભળશે રાજ્યને કાજ ાા મેં ાા નરપતિ ઇમ મન ચિંતવી, થાપે કુમરને રાજાા મેંાા ચંાા ૧૭ાા પિતા ઉપરોધે આદરે, ચિંતે મોહના ધાટાા મેંાા પાળે રાજ્ય વૈરાગિયો, જોતો ગુરૂની વાટ ાામેંાા ચંાા ૧૮ાા રાજ્યસભાએ અન્યદા, પૃથ્વીચંદ્ર સોહંત ાામેંાા ઇણ અવસર વ્યવહારિયો, સુધન નામ આવંત ાા મેં ાા

ચ૦ ॥૧૯॥ રાજા પૂછે તેહને, કોણ કોણ જોયા દેશ ॥ મે૦॥ આશ્ચર્ય દીઠું જે તુમે, ભાંખો તેહ વિશેષ॥ મે૦ ॥ ચ૦॥ ૨૦॥ શેઠ કહે સુણ સાહિબા, એક વિનોદની વાત ॥ મે૦॥ સાંભળતાં સુખ ઉપજે, ભાંખુ તે અવદાત ॥ મે૦ ॥ ચ૦ ॥ ૨૧ ॥

( દોહા. )

કૌતુક જોતાં બહુ ગયો, કાળ અનાદિ અનંત ॥ પણ તે કૌતુક જગ વડું, સુણતાં આતમ શાંત ॥૧॥ કૌતુક સુણતાં જે હુવે, આતમનો ઉપકાર ॥ વક્તા શ્રોતા મન ગહગહે, કૌતુક તેહ ઉદાર ॥૨॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

( ગિરિ વૈતાઢ્યની ઉપરે. એ દેશી. )

આવ્યા ગજપુર નયરથી, તિહાં વસે વ્યવહારી રે લો ॥ અહો તિહાં વસે વ્યવહારી રે લો॥ રત્ન સંચય તસ નામ છે, સુમંગળા તસ નારી રે લો ॥ અહો, સુમંગળા તસ નારી રે લો ॥ ૧ ॥ ગુણસાગર તસ નંદનો, વિદ્યા ગુણનો દરિયો રે લો ॥ અ૦ ॥વિ૦॥ ગોખે બેઠો અન્યદા, જુએ તે સુખ ભરિયો રે લો ॥ અ૦ ॥ જુ૦॥૨॥ રાજ પંથે મુનિ મલપતો, દીઠો સમ ભરિયો રે લો ॥ અ૦ ॥ દી૦॥ તે દેખી શુભ ચિંતવે, પૂરવ ચરણ સાંભરિયો રે લો ॥ અ૦ ॥ પુ૦॥૩॥ માત પિતાને એમ કહે, સુખીયો મુજ કીજે રે લો ॥અ૦॥ સુ૦॥ સંયમ લેશું હું સહી, આજ્ઞામુજ દીજે રે લો ॥અ૦॥ આ૦॥૪॥ માત પિતા કહે નાનડા, સંયમે ઉમા હ્યા રે લો ॥અ૦॥સં૦॥ તો પણ પરણો પદમણી, અમ મન હરખાવો રે લો ॥અ૦॥અ૦॥૫॥ સંયમ લેજો તે પછી, અંતરાય ન કરશું રે લો ॥અ૦॥અં૦॥વિનયથી વાત અંગીકરી, પછે સંયમ વરશું રે લો ॥અ૦॥ પ૦॥૬॥ આઠ કન્યાના તાતને, ઇમ ભાંખે વ્યવહારી રે લો ॥અ૦॥ ઇ૦॥ અમ સુત પરણવા માત્રથી, થાશે સંયમ ધારી રે લો ॥અ૦॥થા૦॥૭॥ ઈશ્યિ સુણી મન ચમકિયા, વર બીજો કરશું રે લો ॥અ૦॥વ૦॥ કન્યા કહે નિજ તાતને, આ ભવ અવર ન વરશું રે લો ॥અ૦॥આ૦॥૮॥ જે કરશે એ ગુણ નિધિ, અમો તેહ આદરશું રે લો ॥અ૦॥અ૦॥ રાગ વૈરાગી દોયમેં, તસ આણા શિર ધરશું રે લો ॥અ૦॥ત૦॥૯॥ કન્યા આઠના વચનથી, હરખ્યા તે વ્યવહારી રે લો ॥અ૦॥હ૦॥ વિવાહ મહોત્સવ માંડીયા, ધવળ મંગળ

ગાવે નારી રે લો ॥અં૦॥ધ ॥૨૦॥ગુણસાગર ગિરૂઓ હવે, વરઘોડે વર સોહે રે લો ॥અં૦ ॥ વ૦॥ ચોરી માંહે આવીયા, કન્યાનાં મન મોહે રે લો ॥અં૦॥ક૦॥૧૧॥ હાથ મેળાવો હર્ષશું, સાજન જન સહુ મળિયા રે લો ॥અં૦॥સા૦॥ હવે કુમર શુભ ચિત્તમેં, ધર્મધ્યાન સાં ભરિયાં રે લો ॥અં૦॥ધ૦॥૧૨॥ સંયમ લેઈ સુગુરૂ કને, શ્રુત ભણશું સુખકારી રે લો ॥ અં૦॥શ્રુ૦॥ સમતારસમાં ઝીલશું, કામ કષાયને વારીરે લો ॥અં૦॥કા૦॥૧૩॥ ગુરૂ વિનય નિત્ય સેવશું, તપ તપશું અનોહારી રે લો ॥અં૦॥ત૦॥દોષ બેતાળીશ ટાળશું, માયા લોભ નિ વારી રે લો ॥અં૦॥મા૦॥૧૪॥જીવિત મરણે સમપણું, સમ તૃણમણિ ગણશું રે લો ॥અં૦॥સ૦॥ સંયમ યોગે થિર થઇ, મોહરિપુને હણશું રે લો ॥અં૦॥મો૦॥૧૫॥ ગુણસાગર ગુણ શ્રેણિયે, થયા કેવળ નાણી રે લો ॥અં૦॥થ૦॥ નારી પણ મન ચિંતવે, વરિયે અમે ગુણખાણી રે લો ॥અં૦॥વ૦॥૧૬॥ અમે પણ સંયમ સાધશું, નાથ નગીના સા થે રે લો ॥અં૦॥ના૦॥ એમ આઠે થઈ કેવળી, કર પિયુડા હાથે રે લો ॥અં૦॥ક૦॥૧૭॥ અંબર ગાજે દુંદુભી, જયજય રવ કરતા રે લો ॥અં૦॥જ૦॥સાધુ વેષ તે સુરવરા, સેવાને અનુસરતારે ॥અં૦॥સે૦॥ ૧૮॥ ગુણસાગર મુનિરાજના, માત પિતા તે દેખી રે લો॥અં૦॥મા૦॥ શુભ સંવેગે કેવળી, ઘાતીચાર ઉવેખીરે લો॥અં૦॥ઘા૦॥૧૯॥નરપતિ આવે વાંદવા, મન આશ્ચર્ય આણીરે લો॥અં૦॥મ૦॥ શંખ કળાવતી ભવ થકી, નિજ ચરિત્ર વખાણી રે લો॥અં૦॥નિ૦॥૨૦॥ ભવ એકવી શ તે સાંભળી, બૂઝ્યા કેઇ પ્રાણી રે લો ॥અં૦॥બુ૦॥ સુધન કહે સુણો સાહેબા, અત્ર આવ્યો ઉમાહી રે લો ॥અં૦॥અં૦॥૨૧॥ પણ તે કૌતુક દેખવા, મનડો મુજ હરખાયો રે લો ॥અં૦॥મ૦॥ કેવળજ્ઞાની મુજ કહે શું કૌતુક ઉલ્લાસે રેલો॥અં૦॥શું૦॥૨૨॥ એહથી અધિકું દેખશો, અયોધ્યા નામા ગ્રામે રે લો ॥અં૦॥અ૦ તે નિસુણી મુનિપય નમી, આવ્યો ઇણ ઠામે રે લો ॥અં૦॥અ૦ ॥૨૩॥ કૌતુક તુમ પ્રસાદથી, જોશું સુખકામી રે લો ॥અં૦॥જો૦॥ એમ કહીને સુધન તિહાં, ઉભો શિર નામી રે લો ॥અં૦॥ઉ૦॥૨૪॥

( દોહા. )

પૃથ્વીચંદ્ર તે સાંભળી, વાધ્યો મન વૈરાગ ॥ ધન ધન તે ગુણ સાગરૂ, પામ્યો ભવજળ તાગ ॥૧॥ હું નિજ તાતને દાક્ષિણે, પડિયે રાજ્ય મઝાર ॥ પણ હવે નીસરશું કદા, થાશું કબ અણગાર ॥ ૨ ॥

# ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

( પૂજ્ય પધારો હો નગરી અમતણી, એ દેશી. )

ધન ધન જે મુનિવર ધ્યાને રમે, કરતા આતમ શુદ્ધ ॥ મુનીસર ॥ રાજા ચિંતે સદ્ગુરુ સેવના, કરશું નિર્મળ બુદ્ધ ॥ ધન ધન જે મુનિવર ધ્યાને રમે ॥૧॥ એ આંકણી ॥ કબ હું, સમ દમ સુમતિ સેવશું, ધરશું આતમ ધ્યાન ॥ મુ૦ ॥ ઇમ ચિંતવતાં અપૂરવ ગુણ ચઢે, શ્રેણીએ શુકળ ધ્યાન ॥ મુ૦ ॥ ધન૦ ॥ ૨ ॥ ધ્યાન બળે સવિ આવરણ ક્ષય કરી, પામ્યા કેવળજ્ઞાન ॥ મુ૦ ॥ હર્ષ ધરી સોહમપતિ આવીયા, વેશ વંદે બહુ માન ॥ મુ૦ ॥ ધન ॥ ૩ ॥ સાંભળી માત પિતા મન સંભ્રમે, આવ્યા પુત્રની પાસ ॥ મુ૦ ॥ એ શું એ શું એણી પરે બોલતા, હરિસિંહ હર્ષ ઉલ્લાસ ॥ મુ૦ ॥ ધન૦ ॥૪ ॥ દયિતા આઠ સુણી મન હર્ષથી, ઉલટ અંગ ન માય ॥ મુ૦ ॥ સંવેગ રંગ તરંગમેં ઝીલતી, આઠે કેવળી થાય ॥ મુ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૫ ॥ સારથ સુધન પણ મન ચિંતવે, કૌતુક અદ્ભૂત દીઠ ॥ મુ૦ ॥ નરપતિ પૂછે મુનિ ચરણે નમી, સ્નેહનું કારણ જિઠ્ઠ ॥ મુ૦॥ ધન૦ ॥૬॥ કેવળી કહે પૂરવ ભવ સાંભળો, નયરી ચંપા જયરાય ॥ મુ૦ ॥ સુંદરી પ્રિયમતિ નામે તેહને, કુસુમાયુધ સુત થાય ॥ મુ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૭ ॥ દંપતિ સંયમ પાળી શુભ મના, વિજય વિમાન તે જાય ॥ મુ૦ ॥ અનુત્તર સુખ વિલસી સુર તે ચવ્યા, થયાં તુમે રાણીને રાય ॥ મુ૦ ॥ ધ૦ ॥૮॥ કુસુમાયુધ પણસંયમ સુર ચવી, થયો તુમ સુત તણે નેહ ॥મુ૦॥ માત પિતા પણ પૃથ્વીચંદ્રનાં, સુણિ થયાં કેવળી તેહ ॥ મુ૦ ॥ધન૦ ॥ ૯ ॥ સારથ પૂછે પૃથ્વીચંદ્રને, ગુણસાગર તુમે કેમ ॥ મુ૦ ॥ મુનિ કહે પૂરવભવ અમ નંદનો, કુસુમકેતુ તસ નામ ॥ મુ૦॥ ધન૦॥૧૦॥ એહિજ દયિતા દોયને તે ભવે, સંયમ પાળી તે સાર ॥ મુ૦॥ સમધર્મે સવિ અનુત્તર ઉપન્યા, આ ભવ પણ થઇ નાર ॥ મુ૦॥ ધન૦ ॥ ૧૧ ॥ સાંભળી સુધન શ્રાવક વ્રત લહે, બીજા પણ બહુ બોધ ॥ મુ૦ ॥ પૃથ્વી વિગેરે પૃથ્વીચંદ્રજી, સાદિઅનંત થયા સિદ્ધ ॥મુ૦॥ ધન૦ ॥ ૧૨ ॥ નિત નિત ઉઠી હું તસ વંદન કરું, જેણે જગ જીત્યો રે મોહ ॥ મુ૦ ॥ ચડતે રંગે હો સમસુખ સાગરૂં, કરતો શ્રેણી આરોહ ॥ મુ૦ ॥ ધન૦ ॥ ૧૩ ॥ જગ ઉપકારી હો જગ હેતુ વચ્છળુ, દીઠે પરમ કલ્યાણ ॥ મુ૦ ॥ વિરહ મ પડશો હો એહવા મુનિતણો, જા

વ લહુ નિરવાણ ।। મુ૦ ।। ધન૦ ।। ૧૪ ।। મુનિવર ધ્યાને હો જન ઉ ત્તમ પદ વરે, રૂપ કળા ગુણ જ્ઞાન ।। મુ૦ ।। કીર્તિ કમળા હો વિમળા વિસ્તરે, જીવવિજય ધરે ધ્યાન ।। મુ૦ ।। ધન ।। ૧૫ ।। ઇતિ. ।।

# अथ श्री अर्जुनमालीनी सज्झाय.

( કિસકે ચલે કિસકે પૂત. એ દેશી. )

સદ્ગુરૂ ચરણે નમી કહું સાર, અર્જુનમાળી મુનિ અધિકાર ।। ભવિ સાંભળો ।। રૂડી રાજગૃહી પુરિ જાણ, રાજ્ય કરે શ્રેણિક મહિ રાણ ।। ભવિ૦ ।। ૧ ।। નગરી નિકટ એક વાડી અનૂપ, સકળ તરુ જિ હાં શોભે સરૂપ ।। ભવિ૦ ।। દીપે મુદ્દ્ગર યક્ષ તિહાં દેવ, અર્જુનમાળી કરે તસ સેવ ।। ભવિ૦ ।। ૨ ।। બંધુમતિ ગૃહિણી તસુ જાણ, રૂપ જો વને કરી રંભ સમાન ।। ભવિ૦ ।। એકદા અર્જુનને ત્રિયા દેવ ગેહ, ગયા વાડીએ બિહુ ધરી નેહ ।। ભવિ૦ ।। ૩ ।। ગોઠિલ ષટ નર આ વ્યા તિવાર, વિકળ થયા દેખિ બંધુમતિ નાર ।। ભવિ૦ ।। અર્જુનને બાંધી એકાંત, ભોગવી બંધુમતી મનની હો ખાંત ।। ભવિ૦ ।। ૪ ।। અર્જુન ચિંતે મુદ્દ્ગરપાણિ આજ, સેવકની તું કરજે સાજ ।। ભવિ૦ ।। ઇમ નિસુણી યક્ષ પેઠો હો અંગ, બંધન ત્રોડી ચાલ્યો મન રંગ ।। ભવિ૦ ।। ૫ ।। ગોઠીલ ષટ નર સાતમી નાર, મુદ્દગરશું મારીને ચાલ્યો તિવાર ।। ભવિ૦ ।। દિન દિન ષટ નરને એક નાર, હણ્યા છ માસ લ ગેં એક હજાર ।। ભવિ૦ ।। ૬ ।। બસ્સેં સાઠ વળી ઉપર જાણ, હણ્યા તે માણશ મુદ્દ્ગર પાણિ ।। ભવિ ।। વિસ્તરી નયરીમાંહે તે વાત, લોક બ્હીન્યા તે બહાર ન જાત ।। ભવિ૦ ।। ૭ ।। ઇણ અવસર રાજગૃહી ઉદ્યાન, સમવસર્યા મહાવીર સુજાણ ।। ભવિ૦ ।। શેઠ સુદર્શન સુણિ તતકાળ, વંદનને ચાલ્યો સુકુમાળ ।। ભવિ૦ ।। ૮ ।। દેખી દોડયો ય ક્ષ હણવાને કાજ, શેઠે પ્રતિજ્ઞા કરી પંથમાંજ ।। ભવિ૦ ।। ઉપસર્ગથી જો ફિગરું એણિવાર, પાળું નહિતો જાવજ્જીવ ચોવિહાર ।। ભવિ૦ ।। ૯ ।। કરી નમોત્થુણં ધરે હવે ધ્યાન, ઉપાડયો હણવા મુદ્દ્ગર પાણિ ।। ભવિ૦ ।। ધર્મ પ્રભાવે હાથ થંભ્યા આકાશ, ગયો અર્જુન દેહથી ય ક્ષ નાશ ।। ભવિ૦ ।। ૧૦ ।। ધરતી ઉપર પડયો અર્જુન દેહ, ચિત્ત વ ળ્યું ઘડિ એકને છેહ ।। ભવિ૦ ।। શેઠ પ્રતિજ્ઞા અર્જુન પેખિ, કિહાં જાશો પૂછે સુવિશેષ ।। ભવિ ।। ૧૧ ।। વાંદવા જાશું શ્રી મહાવીર

સાંભળી સાથે થયો તે સધીર ॥ ભવ૦ ॥ વાણી સુણી ઉપન્યો વૈરાગ, લીધું ચારિત્ર અર્જુન ધરી રાગ ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૨ ॥ કીધાં રે કર્મ ખપાવવા કાજ, રાજગૃહી પાસે રહ્યા ઋષિરાજ ॥ ભવિ૦ યક્ષ રૂપે હણીયા જે જીવ, તેહનું વૈર વાળી મારે સદૈવ ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૩ ॥ થપાટ પાટૂ ને મૂઠીના માર, નિવિડ જોડા ને પત્થર પ્રહાર ॥ ભવિ૦ ॥ ઝાપટ ઇંટ કોરડા નહી પાર, હણે લાઠી કેઈ નર હજાર ॥ ભવિ ॥ ૧૪ ॥ શુભ પરિણામે સાધુ સહે સદૈવ, ત્હારાં કીધાં તું ભોગવે જીવ ॥ ભવિ૦ ॥ અભ્યાસે આણી શુભ ધ્યાન, કેવળ લહી પામ્યા શિવ થાન ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૫ ॥ સંવત સત્તર સુડતાળે ઉલ્લાસ, શેહેર રાણકપુર કર્યું ચોમાસ ॥ ભવિ૦ ॥ કહે કવિયણ કરજોડી હેવ, મુક્તિતણાં ફળ દેજ્યો દેવ ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૬ ઇતિ. ॥

---

# अथ श्रीकृष्णवासुदेवनी सज्झाय.

નગરી દ્વારકામાં નેમિ જીણેસર, વિચરંતા પ્રભુ આયે ॥ કૃષ્ણ નરેસર વધાઈ સુણીને, જીત નિશાન બજાયે ॥ હો પ્રભુજી, નહિ જાઊં નરક ગેહે ॥ નહિ જાઊં નહિ જાઊં હો પ્રભુજી, નહિ જાઊં નરક ગેહે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ અઢાર સહસ સાધૂજીને વિધિશું, વાંદ્યા આધકે હરખે ॥ પછિ નેમિ જીણેસર કેરાં, ઉભા મુખડાં નિરખે ॥ હો૦ ॥ નહિં૦ ॥ ૨ ॥ નેમિ કહે તુમે ચાર નિવારી, ત્રણ્યતણાં દુઃખ રહીયાં ॥ કૃષ્ણ કહે હું ફરિ ફરિ વાંદુ, હર્ષ ધરી મન હઈયાં ॥ હો૦ ॥ નહિં૦ ॥ ૩ ॥ નેમિ કહે એહ ટાળ્યાં ન ટળે, સો વાતે એક વાત ॥ કૃષ્ણ કહે મ્હારા બાળ બ્રહ્મચારી, નેમિ જિણેસર ભ્રાત ॥ હો૦ ॥ નહિ૦ ॥ ૪ ॥ મ્હોટા રાજાની ચાકરી કરતાં, રાંક સેવક બહુ રળશે ॥ સુરતરુ સરિખા અફળ જશે ત્યારે, વિષવેલડી કેમ ફળશે ॥ હો૦ ॥ નહિ૦ ॥ ૫ ॥ પેટે આવ્યો તેહ ભોરંગ વેઠે, પુત્ર કપૂત્રજ જાયો ॥ ભલો ભૂંડો પણ જાદવકુળનો, તુમ બંધવ કહેવાયો ॥ હો૦ ॥ નહિ૦ ॥ ૬ ॥ છપ્પન ક્રોડ જાદવનો રે સાહેબો, કૃષ્ણજ નરકે જાશે ॥ નેમિ જિણેસર કેરો રે બંધવ, જગમાં અપજશ થાશે ॥ હો૦ ॥ નહિં૦ ॥ ૭ ॥ શુદ્ધ સમકિતની પરીક્ષા કરીને, બોલ્યા કેવળનાણી ॥ નેમિ જીણેસરે દિયો રે દિલાસો, ખરો રુપૈયો જાણી ॥ હો૦ ॥ નહિં૦ ॥ ૮ ॥ નેમિ કહે તુમે ચિંતા ન કરશો, તુમ પદવી અમ સરખી ॥ આવતી ચોવી

શીમાં હોશો તીર્થંકર, હરી પોતે મન હરખી ॥ હો૦ ॥ નહિં૦ ॥ ૯ ॥ જાદવકૂળ અજવાળ્યું રે નેમિજી, સમુદ્રવિજય કૂળ દીવો ॥ ઇંદ્ર કહે રે શિવાદેવીના નંદન, ક્રોડ દીવાળી જીવો ॥હો૦॥ નહિં૦ ॥ ૧૦ ॥ઇતિ

## अथ श्री इषुकार कमलावतीनी सज्झाय.

મ્હોલે તે બેઠાં રાણિ કમળાવતી, ઊડે છે ઝેણેરી ખેહ ॥ સાંભળ હો દાસી ॥ જોઇને તમાસો ઇષુકાર નગરીનો, મનમાં તે ઉપન્યો સંદેહ ॥ સાંભળ હો દાસી, આજ રે નગરીમાં ખેપટ અતિ ઘણી ॥ ૧ ॥ કાંતો દાસી પ્રધાનનો દંડ લીયો, કાં લૂટયાં રાજાએ ગામ ॥ સાંભળ હો દાસી ॥ કાં કેહનાં ધનનાં ગાડાં નીસરયાં, કાં કોઇની પાડી રાજાએ મામ ॥ સાંભળ હો દાસી, આજરે નગરીમાં ખેપટ અતિ ઘણી ॥ ૨ ॥ નથિરે બાઈજી પધાનનો દંડ લીયો, નથિ લૂટયાં રાજાએ ગામ ॥ સાંભળ હો બાઈ જી ॥ નથિ કેહનાં ધનનાં ગાડાં નીસરયાં, નથિ કોઈની પાંડી રાજાએ મામ ॥ સાંભળ હો બાઇ જી, હુકમ કરો તો ગાડાં આંહિ ધરૂં ॥ ૩ ॥ ભૃગુ પુરોહિતને જશા ભારજા, વળિ તેહના દોય કુમાર ॥ સાંભળ હો બાઇ જી ॥ સાધુ પાસે જઈ સંયમ આદરે, તેહનો ધન લાવે છે આજ ॥ સાંભળ હો બાઇ જી, હુકમ કરો તો ગાડાં આંહિ ધરૂં ॥ ૪ ॥ વયણ સુણીને માથું ધુણાવીયું, બ્રાહ્મણ પામ્યો વૈરાગ ॥ સાં૦ ॥ દા૦ ॥ તેહની ઋદ્ધિ લેવી જુગતી નહિ, રાજાનાં મ્હોટાં છે ભાગ્ય ॥ સાંભળ હો દાસી, રાજાનો મત એહ જુગતો નહી ॥ ૫ ॥ મહોલેથી ઉતરયાં રાણિ કમળાવતી, આવ્યાં યાંઈ ઠેઠ હજૂર ॥ સાંભળ હો રાજા ॥ વચન કહે છે ઘણાં આકરાં, જિમ કોપેથી ચઢિયો બોલે સુર ॥ સાંભળ હો રાજા, બ્રાહ્મણની છંડી ઋદ્ધિ મત આદરો ॥ ૬ ॥ વમ્યા તે આહારની ઇચ્છા કુણ કરે, કરે વળિ શ્વાનને કાગ ॥ સાંભળ હો રાજા ॥ પહેલું જે દાન દીધું હાથ શું, તે પાછું ન લેતાં આવે લાજ ॥ સાંભળ હો રાજા, બ્રાહ્મણની છંડી ઋદ્ધિ મત આદરો ॥૭॥ કાં તો રાણી તને ઝોલો લાગીયો, કાં ક્રોધયે કીધી મતવાળ ॥ સાંભળ હો રાણી ॥ કાં કોઇએ ભૂત વ્યંતરે છળી, કાં કોઇએ કીધી વિકરાળ ॥ સાંભળ હો રાણી, રાજાને કઠણ વયણ નવિ કીજીએ ॥ ૮ ॥ નથિ રે મહારાજા ઝોલો લાગીયો, નથિ ક્રોધએ કીધી મતવાળ ॥ સાંભળ હો રાજા ॥ નથિ કોઇ ભુત વ્યંત

રે છળી, નથિ કોઇએ કીધો વિકરાળ ॥ સાંભળ હો રાજા, બ્રા૦ ॥ ૯ ॥ જગ સઘળાનું ભેળું કરી, લાવે તોરા ઘર માંય ॥ સાંભળ હો રાજા ॥ તોપણ તૃષ્ણા છીપે નહી, એક ત્હારે ધર્મ સુહાય ॥ સાંભળ હો રાજા, બ્રાહ્મણની છંડી ઋદ્ધિ મત આદરો ॥ ૧૦ ॥ અગની થકી વન પરજળે, પશુ બળે તેહને માંય ॥ સાંભળ હો રાજા ॥ દુષ્ટ પંખી એમ ચિંતવે, આહાર કરૂં ચિત્ત લાય ॥ સાંભ ॥ બ્રા૦ ॥૧૧॥ એમરે અજ્ઞાની આપણું, રાગ દ્વેષ ચિત્ત લાય ॥ સાંભળ હો રાજા ॥ કામભોગને વશ થઇ, ધન લેવા લપટાય ॥ સાંભળ હો રાજા, બ્રાહ્મણની છંડી ઋદ્ધિ મત આદરો ॥ ૧૨ ॥ એક દિન એહ ધન છાંડવું, પરભવ સગું નહી કોય ॥ સાંભળ હો રાજા ॥ પરભવ જાતાં ઇણ જીવને, ધર્મ સખાઇજ હોય ॥ સાંભળ હો રાજા, બ્રાહ્મણની છંડી ઋદ્ધિ મત આદરો ॥ ૧૩ ॥ તન ધન જોવન થિર નહી, ચંચળ વીજળી સમાન ॥ સાંભળ હો રાજા ॥ ક્ષણમાંરે આઉખું ઘટે જિહાં, મુરખ કરે રે ગુમાન ॥ સાંભળ હો રાજા, બ્રાહ્મણની છંડી ઋદ્ધિ મત આદરો ॥ ૧૪ ॥ ખગ મુખ માંસ લેઈ નીસરે, ઇર્ષ્યા કરે ખગ તામ ॥ સાંભળ હો રાજા ॥ તિમ પરધન ઋદ્ધિ દેખને, લોભી ચિત ધરે રે ગુમાન ॥ સાંભળ હો રાજા, બ્રાહ્મણની છંડી ઋદ્ધિ મત આદરો ॥ ૧૫ ॥ ગરૂડ દેખી જિમ સર્પહી, ભયે સકોચેરે દેહ ॥ સાંભળ હો રાજા ॥ તેમ અનિત્ય ધન જાણીને,લાલચ છંડોરે એહ ॥ સાંભળ હો રાજા, બ્રાહ્મણની છંડી ઋદ્ધિ મત આદરો ॥ ૧૬ ॥ આરે સંસાર અસાર છે, કાળ ચપેટારે દેત ॥ સાભળ હો રાજા ॥ ઓચિંતાનો લેઇ જાયશે, ચેતી શકે તો ચેત ॥ સાંભળ હો રાજા, બ્રાહ્મણની છંડી ઋદ્ધિ મત આદરો ૧૭ ॥ એવાં વયણ સમજાવતાં, રાણી વૈરાગ્યનાં આય ॥સાંભળ હો રાજા ॥ સંયમ લેવાને ઉતાવળી,આકુળ વ્યાકુળ થાય ॥ સાંભળ હો રાજા, આજ્ઞા આપો તો સંયમ આદરૂં ॥ ૧૮ ॥ હાથી રે જિમ બંધન તજે, તિમ તજું કુટુંબ પરિવાર ॥ સાંભળ હો રાજા જો અનુમતિ દ્યો રાજવી, ઢીલ ન ક્ષણ લગાર ॥ સાંભળ હો રાજા, આજ્ઞા આપો તો સંયમ આદરૂં ॥ ૧૯ ॥ રત્નજડિત રાય ત્હારૂં પાંજરૂં, માંહી સૂડલો મને જાણ ॥ સાંભળ હો રાજા ॥ હું રે બેઠી તિમ ત્હારા રાજમાં, રહેતાંન પામું કલ્યાણ ॥ સાંભળ હો રાજા, આજ્ઞા આપો તો સંયમ આદરૂં ॥ ૨૦ ॥ મેળવ્યું ધન રહેશે ઇહાં, થોડું પણ આવે ન સાથ ॥ સાંભળ હો રાજા ॥ આગળ જોશો તો પાધરૂં, સં-

બળ લેજો રે સાથ ॥ સાંભળ હો રાજા, આજ્ઞા આપો તો સંયમ આદરૂં ॥ ૨૧ ॥ રાણીનાં વયણ સુણી કરી, બૂઝયા તવ ઇષુકારા સાંભળિ એક ચિત્તે ॥ તન ધન જોબન જાણ્યાં કારમાં, જાણ્યો સંસાર અસાર ॥ સાંભળિ૰, છએ જીવે તે સંયમ આદર્યો ॥ ૨૨ ॥ ભૃગુ પુરોહિત ને જશા ભારજા, વળિ તેહના દોય કુમાર ॥ સાંભળો એક ચિત્તે ॥ રાજા સહિત રાણી કમળાવતી, લીધો કાંઇ સંયમ ભાર ॥ સાંભળો એક ચિત્તે, છએ જીવે તે સંયમ આદર્યો ॥ ૨૩ ॥ તપ જપ કરી સંયમ પાળતા, કરતા કાંઇ ઉગ્ર વિહાર ॥ સાંભળો એક ચિત્તે ॥ કર્મ ખપાવી કેવળ પામીયા, પહોત્યા કાંઇ મુગતિ મોઝાર ॥ સાંભળો એક ચિત્તે, છએ જીવે તે સંયમ આદર્યો ॥ ૨૪ ॥ ઇતિ. ॥

## अथ श्री बलभद्रमुनिनी सज्झाय.

શા માટે બંધવ મુખથી નં બોલો, આંસૂડે આનન ધોતાં મોરારી રે ॥ પુન્ય જોગે હડીઆ એક પાણી, જડયો છે જંગલ જોતાં મોરારી રે ॥ શા૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ત્રીકમ રીસ ચઢી છે તુજને, વનમાંહે વનમાળી મોરારી રે ॥ વડો રે વારનું મનાવું છું વ્હાલા, તુંતો વચન ન બોલે ફરી વાળો મોરારી રે ॥ શા૦ ॥ ૨ ॥ નગરીરે દાઝીને શુદ્ધ ન લીધો, મ્હારી વાણી ન સુણુ વ્હાલા મોરારી રે ॥ આ વેળામાં લીધો અબોલો, કાનજી કાં થયા કાલા મોરારી રે ॥ શા૦ ॥૩॥ શી શાં વાત કહું સામળિયા, વિઠ્ઠલજી આ વેળા મોરારી રે ॥ શાને કાજે મુજને સંતાપો, હરિ હસી બોલોને હેલાં મોરારી રે ॥ શા૦ ॥ ૪ ॥ પ્રાણ હુમારા જાશે પાણી વિણ, અંતરડીને અણબોલે મોરારી રે ॥ આરતી સઘળી જાએ અળગી, બાંધવ જોતું બોલે મોરારી રે ॥ શા૦ ॥૫॥ ષટ માસ લગે પાળ્યો છબીલો, હૈયા ઉપર અતિ હિતે મોરારી રે ॥ સિંધુતટે સુરને સંકતે, હરિ દહન કરમ શુભ રીતે મોરારી રે ॥ શા૦ ॥ ૬ ॥ સંયમ લેઈ ગયો દેવલોકે, કવિ ઉદયરતન ઇમ બોલે મોરારી રે ॥ સંસાર માંહે બળદેવ મુનિને, કોઈ ન આવે તોલે મોરારી રે ॥ શાં૦ ॥ ૭॥ ઇતિ ॥

## अथ श्री मौनएकादशीनी सज्झाय.

આજ મ્હારે એકાદશી રે, નણદલ મૌન કરી મુખ રહીએ ॥

પૂછયાનો પડુત્તર પાછો, કેહને કાંઈ ન કહીએ ।। આજ૦ ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। મ્હારો નણદોઇ તુજને વ્હાલો, મુજને ત્હારો વીરો ।। ધૂમાડાના બાચકા ભરતાં, હાથ ન આવે હીરો ।। આજ૦ ।। ૨ ।। ઘરનો ધંધો ઘણો કર્યો પણ, એક ન આવ્યો આડો ।। પરભવ જાતાં પાલવ ઝાલે, તે મુજને દેખાડો ।। આજ૦ ।। ૩ ।। માગશર શુદિ અગીયારશ મ્હોટી, નેવુ જીનનાં નિરખો ।। દોઢસો કલ્યાણક મ્હોટાં, પોથી જોઇને હરખો ।। આજ૦ ।। ૪ ।। સુવ્રત શેઠ થયો શુદ્ધ શ્રાવક, મૌન ધરી મુખ રહીયો ।। પાવકપુર સઘળો પરજાળ્યો, એહનો કાંઇ ન દહીયો ।। આજ૦ ।। ૫ ।। આઠ પહોર પોશો તે કરીએ, ધ્યાન પ્રભુનું ધરીએ ।। મન વચ કાયા જો વશ કરીએ, તો ભવસાયર તરીએ ।। આજ૦ ।। ૬ ।। ઈર્યાસમિતિ ભાષા ન બોલે, આડું અવળું પેખે ।। પડિક્કમણાશું પ્રેમ ન રાખે, કહો કેમ લાગે લેખે ।। આજ૦ ।। ૭ ।। કર ઉપર તો માળા ફિરતી, જીવ ફરે વનમાંહી ।। ચિત્તડું તો ચિહું દિશિયે ડોલે, ઈણ ભજને સુખ નાંહી ।। આજ૦ ।। ૮ ।। પૌષધશાળે ભેગાં થઈને, ચાર કથા વળી સાંધે ।। કાંઇક પાપ મિટાવણ આવે, બારગણું વળિ બાંધે ।। આજ૦ ।। ૯ ।। એક ઉંઠતી આળસ મોડે, બીજી ઊંઘે બેઠી ।। નદિયોમાંથી કાંઇક નિસરતી, જઇ દરિયામાં પેઠી ।। આજ૦ ।। ૧૦ ।। આઈ બાઈ નણંદ ભોજાઈ, ન્હાની મ્હોટી વહુને ।। સાસુ સસરો મા ને માસી, શીખામણ છે સહુને ।। આજ૦ ।। ૧૧ ।। ઉદય રતન વાચક ઉપદેશે, જે નર નારી રહેશે ।। પોસામાંહે પ્રેમ ધરીને, અવિચળ લીલા લહેશે ।। આજ૦ ।। ૧૨ ।। ઇતિ૦ ।।

## अथ श्री मनभमरानी सज्झाय.

ભુલ્યો મન ભમરા તું કયાં ભમ્યો, ભમિયો દિવસને રાત ।। માયાનો બાંધ્યો પ્રાણિયો, ભમે પરિમલ જાત ।। ભુલ્યો ।। ૧ ।। કુંભ કાચો રે કાયા કારમી, તેહનાં કરો રે જતન્ન ।। વિણસતાં વાર લાગે નહી, નિર્મળ રાખોરે મન્ન ।। ભુલ્યો૦ ।। ૨ ।। કેનાં છોરૂ કેનાં વાછરૂ, કેનાં માય ને બાપ ।। અંતે જાવું છે એકલું, સાથે પુન્ય ને પાપ ।। ભુલ્યો૦ ।। ૩ ।। જીવને આશા ડુંગર જેવડી, મરવું પગલાં રે હેઠ ।। ધન સંચી સંચી કાંઇ કરો, કરો દેવની વેઠ ।। ભુલ્યો૦ ।। ૪ ।। ધંધો કરી ધન મેળવ્યું,લાખો ઉપર ક્રોડ ।। મરણની વેળા માનવી, લીધો કં

ડોરો છોડ ॥ ભુલ્યો૦ ॥ ૫ ॥ મુરખ કહે ધન માહરૂં, ધોખે ધાન ન ખાય ॥ વસ્ત્ર વિના જઇ પોઢવું, લખપતિ લાકડા માંય ॥ ભુલ્યો૦ ॥ ૬ ॥ ભવસાગર દુઃખ જળ ભરયો, તરવો છે રે તેહ ॥ વિચમાં ભય સબળો થયો, કર્મ વાયરો ને મેહ ॥ ભુલ્યો૦ ॥ ૭ ॥ લખપતિ છત્ર પતિ સવિ ગયા, ગયા લાખ બે લાખ ॥ ગર્વ કરી ગોખે બેસતા, સર્વ થયા બળી રાખ ॥ ભુલ્યો૦ ॥ ૮ ॥ ધમણ ધખંતી રે રહી ગંઇ, બુજ ગઈ લાલ અંગાર ॥ એરણુકો ઠબકો મટયો, ઉઠ ચાલ્યો રે લોહાર ॥ ભુલ્યો૦ ॥૯॥ ઉવટ મારગ ચાલતાં, જાવું પેલેરે પાર ॥ આગળ હાટ ન વાણીયો, સંબળ લેજો રે સાર ॥ ભુલ્યો૦ ॥ ૧૦ ॥ પરદેશી પરદેશમેં, કુણશું કરો રે સનેહ ॥ આયા કાગળ ઉઠ ચલ્યા, ન ગણે આંધીને મેહ ॥ ભુલ્યો૦ ॥ ૧૧ ॥ કેઇ ચાલ્યા રે કેઈ ચાલસે, કેઇ ચાલણ હાર ॥ કેઇ બેઠારે બુઢા બાપડા, જાએ નરક મઝાર ॥ ભુલ્યો૦ ॥ ૧૨ ॥ જે ઘેર નોબત વાગતી, થાતા છત્રીસે રાગ ॥ ખંડેર થઈ ખાલી પડયાં, બેસણ લાગ્યાં છે કાગ ॥ ભુલ્યો૦ ॥ ૧૩ ॥ ભમરો આવ્યો રે કમળમાં, લેવા કમળનું ફુલ ॥ કમળની વાંછાયે માંહિ રહ્યો, જિમ આથમતે સુર ॥ ભુલ્યો૦ ॥ ૧૪ ॥ રાતનો ભુલ્યો રે માનવી, દિવસ મારગ આય ॥ દિવસનો ભુલ્યો રે માનવી, ફિર ફિર ગોથાં ખાય ॥ ભુલ્યો૦ ॥ ૧૫ ॥ સદ્દગુરૂ કહે વસ્તુ વોરિયે, જે કાંઈ આવે રે સાથ ॥ આપણો લાભ ઉગારીએ, લેખું સાહિબ હાથ ॥ ભુલ્યો૦ ॥ ૧૬ ॥

## अथ श्री वैराग्यनी सज्झाय.

ઊંચા તે મંદિર માળીયાં,સોડય વાળીને સુતો ॥ કાડો કાડોરે એને સહુ કહે, જાણે જનમ્યોજ ન્હોતો ॥ એક રે દિવસ એવો આવશે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મને સબળોજી સાલે ॥ મંત્રી મળ્યા સર્વે કારમા, તેનું કાંઈ નવ ચાલે ॥ એક રે ॥ ૨ ॥ સાવ સોનાનાં રે સાંકળાં, પહેરણ નવ નવા વાઘા ॥ ધોળું વસ્તર એના કર્મનું, તે તો શોધવા લાગ્યા ॥ એકરે૦ ॥ ૩ ॥ ચરૂ કઢાઈઆ અતિઘણા, બીજાનું નહી લેખું ॥ ખોખરી હાંડી એના કર્મની, તે તો આગળ દેખું ॥ એક રે૦ ॥ ૪ ॥ કેનાં છોરૂ ને કેનાં વાછરૂ, કેનાં માય ને બાપ ॥ અંતકાળે જાવું (જીવને) એકલું, સાથે પુન્ય ને પાપ ॥ એક રે૦ ॥ ૫ ॥ સગી રે નારી એની કામિની, ઊભી ડગમગ જુવે ॥ તેનું પણ કાંઈ ચાલે

નહી, બેઠી ધ્રુસકે રૂવે ।। એક રે૦ ।। ૬ ।। વ્હાલાં તે વ્હાલાં શું કરો, વ્હાલાં વોળાવી વળશે ।। વ્હાલાં તે વનનાં લાકડાં, તે તો સાથે જી બળશે ।। એક રે૦ ।। ૭ ।। નહી ત્રાપો નહી તુંબડી, નથી તરવાનો આરો ।। ઉદયરતન પ્રભુ ઇમ ભણે, મને પાર ઉતારો ।। એકરે૦ ૮।।

# अथ श्री अमृतवेलिनी सज्झाय.

ચેતન જ્ઞાન અજુઆળીએ, ટાળીએ મોહ સંતાપરે ।। ચિત્તડું ડમડોળતું રાખીએ, પાળીએ સહજ ગુણ આપરે ।। ચે૦ ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। ઉપશમ અમૃત રસ પીજીએ, કીજીએ સાધુ ગુણ ગાન રે ।। અધમ વયણે નવિ ખીજીએ, દીજીએ સજ્જનને માનરે ।। ચે૦ ।। ૨ ।। ક્રોધ અનુબંધ નવિ રાખીએ, ભાંખીએ વયણ મુખ સાચરે ।। સમકિત રત્ન રુચિ જોડીએ, છોડીએ કુમતિ મતિ કાચરે ।। ચે૦ ।।૩।। શુદ્ધ પરિણામને કારણે, ચારનાં શરણ ધરે ચિત્ત રે ।। પ્રથમ તિહાં શરણ અરિહંતનું, જેહ જગદીશ જગ મિત્ત રે ।। ચે૦ ।।૪।। જે સમોસરણમાં રાજતા, ભાંજતા ભવિક સંદેહ રે ।। ધર્મનાં વચન વરસે સદા, પુષ્કરાવર્ત્ત જિમ મેહ રે ।। ચે૦ ।।૫।। શરણ બીજું ભજે સિદ્ધનું, જે કરે કર્મ ચકચૂર રે ।। ભોગવે રાજ્ય શિવ નગરનું, જ્ઞાન આનંદ ભરપૂર રે ।। ચે૦ ।। ૬ ।। સાધુનું શરણ ત્રીજું ધરે, જેહ સાધે શિવ પંથ રે ।। મૂળ ઉત્તર ગુણ જે વર્યા, ભવ તર્યા ભાવ નિર્ગ્રંથ રે ।। ચે૦ ।। ૭ ।। શરણ ચોથું ધરે ધર્મનુ, જેહમાં વર દયા ભાવરે ।। જેહ સુખ હેતુ જિનવરે કહ્યું, પાપ જળ તારવા નાવ રે ।। ચે૦ ।।૮।। ચારનાં શરણ એ પડિવજે, વળી ભજે ભાવના શુદ્ધ રે ।। દુરિત સવિ આપણાં નિંદિયે, જેમ હોયે સંવર વૃદ્ધિ રે ।। ચે૦ ।। ૯ ।। ઇણભવ પરભવ આચર્યાં, પાપ અધિકરણ મિથ્યાતરે ।।જે જિનાશાતનાદિક ઘણાં, નિંદિયે તેહ ગુણ ઘાત રે ।। ચે૦ ।। ૧૦ ।। ગુરુતણાં વચન તે અવગુણી, ગૂંથીઆ આપ મત જાળ રે ।। બહુ પરે લોકને ભોળવ્યા, નિંદિયે તેહ જંજાળ રે ।। ચે૦ ।। ૧૧ ।। જેહ હિંસા કરી આકરી, જે દુ બોલ્યા મૃષાવાદ રે ।। જેહ પરધન હરી હરખિયા, કીધલો કામ ઉનમાદ રે ।। ચે૦ ।। ૧૨ ।। જેહ ધન ધાન્ય મુર્છા ધરી, સેવિયા ચાર કષાય રે ।। રાગને દ્વેશને વશ હુવા, જે કિયો કળહ ઉપાય રે ।। ચે૦ ।। ૧૩ ।। જૂઠ જે આળ પરને દિયાં, જે કર્યાં પિશુ

નતા પાપ રે ॥ રતિ અરતિ નિંદ માયામૃષા, વળિય મિથ્યાત્વ સંતાપ રે ॥ ચે૦ ૧૪ ॥ પાપ જે એહવાં સેવિયાં, તેહ નિંદિયે ત્રિહું કાળ રે ॥ સુકૃત અનુમોદના કીજીએ, જિમ હોયે કર્મ વિસરાળ રે ॥ ચે૦ ॥ ૧૫ ॥ વિશ્વ ઉપગાર જે જિન કરે, સાર જિન નામ સંયોગ રે ॥ તે ગુણ તાસ અનુમોદિયે, પુણ્ય અનુબંધ શુભ યોગ રે ॥ ચે૦ ॥ ૧૬ ॥ સિદ્ધની સિદ્ધતા કર્મના, ક્ષય થકી ઉપની જેહ રે ॥ જેહ આચાર આચાર્યનો, ચરણ વન સિંચવા મેહ રે ॥ ચે૦ ॥ ૧૭ ॥ જેહ ઉવઝાયનો ગુણ ભલો, સૂત્ર સજ્ઝાય પરિણામ રે ॥ સાધુની જે વળી સાધુતા, મૂળ ઉત્તર ગુણ ધામ રે ॥ ચે૦ ॥ ૧૮ ॥ જેહ વિરતિ દેશ શ્રાવકતણી, જેહ સમકિત સદાચાર રે ॥ સમકિતદૃષ્ટિ સુર નરતણો, તેહ અનુમોદિયે સાર રે ॥ ચે૦ ॥ ૧૯ ॥ અન્યમાં પણ દયાદિક ગુણા, જેહ જિનવચન અનુસાર રે ॥ સર્વ તે ચિત્ત અનુમોદિયે, સમકિત બીજ નિરધાર રે ॥ ચે૦ ॥ ૨૦ ॥ પાપ નવિ તીવ્રભાવે કરે, જેહને નવિ ભવ રાગ રે ॥ ઉચિત સ્થિતિ જેહ સેવે સદા, તેહ અનુમોદવા લાગ રે ॥ ચે૦ ॥ ૨૧ ॥ થોડલો પણ ગુણ પરતણો, સાંભળી હર્ષ મન આણ રે ॥ દોષ લવ પણ નિજ દેખતાં, નિજ ગુણ નિજાતમા જાણ રે ॥ ચે૦ ॥ ૨૨ ॥ ઉચિત વ્યવહાર અવલંબને, ઈમ કરી સ્થિર પરિણામ રે ॥ ભાવિયે શુદ્ધ નય ભાવના, પાપ નાશકતણું ઠામ રે ॥ ચે૦ ॥ ૨૩ ॥ દેહ મન વચન પુદ્ગળ થકી, કર્મથી ભિન્ન તુજ રૂપ રે ॥ અક્ષય અકલંક છે જીવનું, જ્ઞાન આનંદ સરૂપ રે ॥ ચે૦ ॥૨૪॥ કર્મથી કલ્પના ઊપજે, પવનથી જિમ જળધિ વેલ રે ॥ રૂપ પ્રગટે સહજ આપણું, દેખતાં દૃષ્ટિ સ્થિર મેલ રે ॥ ચે૦ ॥ ૨૫ ॥ ધારતાં ધર્મની ધારણા, મારતાં મોહવડ ચોર રે ॥ જ્ઞાનરુચિવેલ વિસ્તારતાં, વારતા કર્મનું જોર રે ॥ ચે૦ ॥૨૬॥ રાગ વિષ દોષ ઉતારતાં, જારતાં દ્વેષ રસ શેષ રે ॥ પૂર્વ મુનિ વચન સંભારતાં, સારતા કર્મ નિશેષ રે ॥ ચે૦ ॥૨૭॥ દેખાંએ માર્ગ શિવ નગરનો, જે ઉદાસિન પરિણામ રે ॥ તેહ અણછોડતાં ચાલિયે, પામિયે જિમ પરમ ધામ રે ॥ ચે૦ ॥ ૨૮ ॥ શ્રી નયવિજય ગુરુ શિષ્યના, શીખડી અમૃતવેલ રે ॥ એહ જે ચતુર નર આદરે, તે લહે સુજશ રંગરેલ રે ॥ ચે૦ ॥ ૨૯ ॥

---

## અથ શ્રી જીવ હિતશીખની સજ્ઝાય.

જોઈ જતન કર જીવડા, આયુ અજાણ્યું જાય રે ॥ લે લાહો લ-

ક્ષામી તણો, પછિ ત્યાં કાંઇ નવિ થાય રે ॥ જો૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ દુલહો ભવ માણુસ તણો, દુલહો દેહ નિરોગો રે ॥ દુલહો દયા ધર્મ વાસના, દુલહો સુગુરુ સંયોગો રે ॥ જો૦ ॥ ૨ ॥ દિન ઉગે દિન આથમે, ન વળે કોઇ દિન પાછો રે ॥ અવસરે કાજ ન કીધલું, તે મનમાં રહેશે લાછો રે ॥ જો૦ ॥ ૩ ॥ લોભ લગેં લખ સંચયા, તેં પર ધન હરિ લીધાં રે ॥ કેડે ન આવે કોઇને, કેડે કરમ રહ્યાં કીધા રે ॥ જો૦ ॥ ૪ ॥ માતા ઉદરે ઊંધો રહ્યો, કોડિ ગમે દુઃખ દીઠાં રે ॥ યોનિ જનમ દુઃખ જે હુવે, તે તુજ લાગે છે મીઠાં રે ॥ જો૦ ॥ ૫ ॥ હે હે ભવ એળે ગયો, એકો અરથ ન સાધ્યો રે ॥ સદ્દગુરુ શીખ સુણી ઘણી, તો પણ સંવેગ ન વાધ્યો રે ॥ જો૦ ॥ ૬ ॥ માન મને કોઇ મતિ કરો, જમ જીત્યો નાવ કેણે રે ॥ સુકૃત કાજ ન કીધલું, એ ભવ હારયો છે તેણે રે ॥ જો૦ ૭ ॥ જપ જગદીશના નામને, કાંઇ નિચંતો તું સુંત રે ॥ કાજ કરે અવસર લહી, સવિ દિન સરિખા ન હુવે રે ॥ જો૦ ॥ ૮ ॥ જગ જાતો જાણી કરી, તિમ એક દિન તુજ જાવો રે ॥ કર કરવો જે તુજને હુવે, પછી હોશે પસતાવો રે ॥ જો૦ ॥ ૯ ॥ તિથિ પરવે તપ નવિ કર્યો, કેવળ કાયા તેં પોષિ રે ॥ પરભવ જાતાં ઇણ જીવને, સંબળ વણ કિમ હોસિ રે ॥ જો૦ ॥ ૧૦ ॥ સુણ પ્રાણી પ્રેમે કહી, લબ્ધિ લહી જીનવાણી રે ॥ સંબળ સાથે રે સંગ્રહો, ઇમ કહે કેવળનાણી રે ॥ જો૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ. ॥

## अथ श्री मनोरमा सतीनी सज्झाय.

મોહનગારી મનોરમા, શેઠ સુદર્શન નારી રે ॥ શીળ પ્રભાવે શાસન સુરી, થઇ જસ સાંનિધ્યકારી રે ॥ મો૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ દધિવાહન નૃપની પ્રિયા, અભયા દીએ કલંક રે ॥ કોપ્યો ચંપાપતિ કહે, શૂળી રોપણ વંક રે ॥ મો૦ ॥ ૨ ॥ તે નિસુણીને મનોરમા, કરે કાઉસગ ધરી ધ્યાન રે ॥ દંપતિ શીળ જો નિર્મળુ, તો વધો શાસન માન રે ॥ મો૦ ॥ ૩ ॥ શૂળી સિંહાસન થઇ, શાસન દેવી હજૂર રે ॥ સંયમ ગ્રહી થયાં કેવળી, દંપતિ દોય સનૂર રે ॥ મો૦ ॥ ૪ ॥ જ્ઞાનવિમળ ગુણ શીળથી, શાસન શોભ ચઢાવે રે ॥ સુર નર સવિ તસ કિંકરા, શિવ સુંદરી તે પાવે રે ॥ મો૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ. ॥

# અથ શ્રી સોલ સતીની સજ્ઝાય.

સરસતિ માતા પ્રણમુ મુદા, તું તુઠી આપે સંપદા ાા સોળ સતીનાં લીજે નામ, જિમ મનવંછિત સીઝે કામ ાા ૧ ાા બ્રાહ્મી સુંદરી સુળસા સતી, જપતાં પાતક ન રહે રતી ાા કૌશલ્યા કુંતિ અતિ સાર, પ્રભાવતી નામે જયકાર ાા ૨ ાા ભગવતી શીળવતી ભય હરે, સુખ સંપતિ પદ્માવતી કરે ાા દ્રૌપદી પાંડવ ઘરણી જેહ, શિયળ અખંડ વખાણ્યું તેહ ાા ૩ ાા ચૂળા દમયંતી દુઃખ હરે, શાસનદેવી નિત્ય સાંનિધ્ય કરે ાા ચંદનબાળા ચડતી કળા, વીરપાત્ર દીધા બાકુળા ાા૪ાા રાજિમતી નવી પરણ્યા નેમ, તોયે રાખ્યો અવિહડ પ્રેમ ાા સીતાતણું શીયળ જગ જયો, અગ્નિ ટળીને પાણી થયો ાા ૫ ાા ધન્ય ધન્ય સતી સુભદ્રા ધીર, કાચે તાંતણે ચાલણી નીર ાા ચંપાપોળ ઉઘાડી ચંગ, મૃગાવતી પ્રણમુ મનરંગ ાા ૬ ાા પ્રહ ઉઠી સતી જપિયે સોળ, જિમ લહિયે ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ ઘૃત ગોળ ાા શ્રી વિનયવિજય વાચક સુપસાય, રૂપવિજય ભાવે ગુણ ગાય ાા ૭ ાાા ઇતિ. ાા

# અથ શ્રી જીવદયાની સજ્ઝાય.

આદિ જિણેસર પાય પ્રણમેવ, સરસતી સામિની મન ધરેવ ાા જીવદયા પાળો નર નાર, જેમ તરો નિશ્ચે સંસાર ાા ૧ ાા પાણી ગળતાં જયણા કરો, ખારાં મીઠાં જૂદાં ધરો ાા જેહને મને દયા પરધાન, તે ઘર દીસે બહુ સંતાન ાા ૨ ાા મારે જૂને ફોડે લીખ, નરનારીને એહજ શીખ ાા તેહને ઘેર નહીં સંતાન, દુઃખ દેખે તે મેરુ સમાન ાા ૩ ાા પક્ષી ઊંદર માણસના બાળ, જે પાપી મારે ચિરકાળ ાા તેહને પરભવે એહજ દુઃખ, છોરૂતણું નવિ હોયે સુખ ાા ૪ ાા માખણ મહુ બીલી અથાણ, આદુ સૂરણ વર્જે જાણ ાા ગાજર મૂળા રતાળુ જેહ, શુદ્ધ શ્રાવક તે છંડે એહ ાા ૫ ાા ફોગટ ફૂલે માયા કરે, કહો કેમ તે ભવ સાગર તરે ાા જેહને દેવ ગુરુશું દ્વેષ, સૂખ ન પામે તે લવલેશ ાા૬ાાબહુ દહાડાનું મેળીકરી, માખણ તાવે અગ્નિયે ધરી ાાતેહ મરીને નરકે જાય, માનવ હોયતો દાવજવર થાયા ાા૭ાાદૂધતણે વળી લોભે જેહ,પાડા ભૂખે મારે તેહ ાા ફરતા ઢોરમાં તે જાયે વળી, ભૂખે તરશે મરે ટળવળી ાા૮ાા આંખ ફૂટી દીએ જે ગાળ, પરભવ અંધો થાયે બાળાા મરેકીડો દીયે જેગાળ, પરભવ સુખ ન પામે બાળ ાા૯ાા પાદપારલાને વસ્ત્રદાન,

સવિ શેકયું વળિ રાંધ્યું ધાન ।। મુનિવર દે મન ઉલ્લાસ, તસ ઘર લક્ષ્મી રહે થિરવાસ ।। ૦ ।। દેતાં દાન વિમાસણ કરે, દેઈ દાન મન ચિંતા ધરે ।। સુખ સંપત્તિ પામે અભિરામ, છેહડે ન હોયે વસવા ઠામ ।। ૧૧ ।। ધન થોડું ને દિયે દાન, મહિયલ તેહુને વાધે વાન ।। ઋષિને દેખ કરે રંગરોળ, તસ ઘર લખમી કરે કલ્લોલ ।।૧૨।। સુખ સંપતિ જો આવી મળી, ડોસાની દેવા મતિ ટળી ।। ધન ઉપર રાખે જે નેહ, પરભવ સાપ પણે થાય તેહ ।। ૧૩ ।। અધિકો ઓછો બાંધે તોલ, દે વાચા નવિ પાળે બોલ ।। તેહની લોકમાં ન હોયે લાજ, પરભવ તેહનાં ન સરે કાજ ।। ૧૪ ।। પોથી બાળે બોળે જેહ, પરભવ મૂરખ થાયે તેહ ।। ભણે ગુણે દે પોથી દાન, પરભવ નર તે વિદ્યાવાન ।।૧૫।। ન્હાના મ્હોટા કુવલા હરી, ખાંતે ચૂંટે લીલા કરી ।। દીધાં કર્મ નવિ ઠેલાય, મરિને નર તે કોઢિયો થાય ।। ૧૬ ।। પાંખ પંખીની કાઢે જેહ, પરભવ ઠૂંઠો થાયે તેહ ।। પગ કાપેને કરે ગળ ગળો, મરિ નર તે થાયે પાંગળો ।।૧૭।। પાડોશીશું વઢે દિન રાત, પરભવે તે ન પામે સંઘાત ।। માત પિતા સુત બૈયર ધણી, પરભવ તેહને વઢાવઢ ઘણી ।। ૧૮ ।। અણદીઠું અણસાંભળ્યું કહે જેહ, પરભવ બ્હેરો થાયે તેહ ।। પારકી નિંદા કરે નરનાર, જશ નવિ પામે તેહ લગાર ।। ૧૯ ।। પરના અવગુણ ઢાંકે જેહ, નર નારી જશ પામે તેહ ।। નિંદા કરે ને દિયે જે ગાળ, પરભવ નર તે પામે આળ ।। ૨૦ ।। રાત્રિભોજન કરે નર નાર, તે પામે ઘૂઅડ અવતાર ।। રાતે પંખી ન ખાયે ધાન, માણસ હૈયે ન દીસે સાન ।।૨૧।। સૂર્ય સરિખો આથમે દેવ, માનવને ખાવાની ટેવ ।। ધર્મી લોકજ હોયે જેહ, રાત્રિભોજન ટાળે તેહ ।।૨૨।। ગૌતમપૃચ્છાને અનુસાર, એ સજ્ઝાય કરી શ્રીકાર ।। પંડિત હર્ષસાગર શિષ્ય સાર, શિવસાગર કહે ધર્મ વિચાર ।।

---

# અથ શ્રી મ્હોટીહોંશ ન કરવાની સજ્ઝાય.

હોંશીડા ભાઇ, હોંશ ન કીજે મ્હોટી, વાવી છે બંટી બાજરી, સો શાળિ કેમ લહિયે મ્હોટી રે ।। હોં૦ ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। જેણે દીધું તેણે લીધું, જે દેશે તે લેશે ।। જેણે નવિ દીધું તેણે નવિ લીધું, દીધા વિના કેમ લેશેરે ।। હોં૦ ।। ૨ ।। વાવ્યા વિના કેમ કર્ષણ લહિયે, સેવ્યા વિના કેમ ઠરિયે ।। પુણ્ય વિના મનરથ મ્હોટા, દીધા

વિણુ કેમ કરિયે રે ॥હોં૦॥ ૩ ॥ શીસાની અકોટી આપી, આપી તરુઆની ત્રોટી ॥ તે સોનાર કને કેમ માગીશ, સોનાની કરી મ્હોટી રે ॥હોં૦॥ ૪ ॥ શાળિભદ્ર ધન્નો કયવન્નો, મૂળદેવ ધનસાર ॥ પુન્ય વિશેષે પ્રત્યક્ષ પામ્યા, અલવેશર અવતાર રે ॥ હોં૦ ॥૫॥ એવું જાણી રૂડું પામી, કરજો ધર્મ સખાઇ ॥ સાધુ હર્ષે કરજોડી વિનવે, કીધું લેશે ભાઇ રે ॥ હોં૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री अभव्यने उपदेश न लागवानी सज्झाय

ઉપદેશ ન લાગે અભવ્યને, બહુ વિધશું બૂઝવે કોયરે ॥ ગંગા જળ ન્હવરાવીએ, પણ વાયસ હંસ ન હોય રે ॥ ઉ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ જેમ જેમ પ્રતિબોધીએ, તેમ તેમ બમણો થાયરે ॥ હાંજી કુટિલ અશ્વતણી પરે, અવળો અવળો ઉજાય રે ॥ઉ૦॥ ૨ ॥ પયને સાકર પાતાં થકાં, વિષધરને વધે વિષપૂર રે ॥ હાંજી હાણુ કરે હિત દાખતાં, તે માટે વસીએ દૂર રે ॥ઉ૦॥ ૩ ॥ અજાણ દુઃખે સમજાવીએ, સુજાણ ઘણું સુલભ રે ॥ હાં જી દાધારંગા માનવી, બૂઝવતાં મહા દુર્લભ રે ॥ ઉ૦ ॥ ૪ ॥ મારક ઉદાઈ રાયનો, નમુચી નામે પ્રધાન રે ॥ તે તો બાર વરસલગે બૂઝવ્યો, પણ ન વળી તસ સાનરે ॥ઉ૦ ॥ ૫ ॥ શીખામણ દેતાં થકાં, જે સમજે નહી કલ્પંતરે ॥ હાં જી અવગુણકારી જાણવો, સુગ્રીવ વાનર દૃષ્ટાંતરે ॥ ઉ૦ ॥ ૬ ॥ કુસંગા સંગ ન કીજીએ, ધરિયે નવપદ ધ્યાન રે ॥ ઉદય સદા સુખ સંપજે, ઉત્તમ સંગ નિદાન રે ॥ ઉ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री स्त्रीयोना कथलानी सज्झाय.

(આધા આમ પધારો પૂજ્ય, અમ ઘર વોહરણ વેળા. એ દેશી.)

આઠમ પાખી પરવ દિવસે, ઉપાશરામાં આવે ॥ નારી વીશ પચીશ મળીને, વખાણ સુણવા ભાવે ॥ રૂડે રંગ ધરીને રાજ, સુણજો વાત સયાણી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ પાટે બેસી પૂજ્ય તિવારે, ધર્મકથા ઉપદેસે ॥ શ્રાવિકા મળિને માંહો માંહે, કથલો કરવા બેસે ॥ રૂ૦ ॥ ૨ ॥ એક કહે સાંભળ રે સજની, મ્હારી સાસુ મ્હોટી ॥ મ્હારા ઉપર મન નવિ રાખે, એ વાતો છે ખોટી ॥રૂ૦ ॥૩॥ બીજી નારી કહે સુણ બાઇ, મુજ સાસુ મુખ મીઠી ॥ પણ સારી વસ્તુ સંગ લેઇ,

આપે જમ્નને બેટી ॥ રૂ૦ ॥ ૪ ॥ ત્રીજી નારી તુરત કહે તવ, મુજ સાસુ શુકુલીણી ॥ મ્હારી ઉપર કદિય ન કોપે, જતન કરે મન ઝીણી ॥ રૂ૦ ॥ ૫ ॥ ચોથી નારી બોલે બાઇ, મુજ વહુઅર ગુણવંતી ॥ ઘરનું કામ ઉપાડી લીધું, મુજને કરી નિચિંતી ॥ રૂ૦ ॥ ૬ ॥ પાંચમી નારી પ્રેમ ધરીને, બોલે સાંભળ બાઇ ॥ વિનયવતી છે મ્હારી વહુઅર, રીસ નહી તિલ રાઈ ॥ રૂ૦ ॥ ૭ ॥ છઠ્ઠી નારી બોલે છાની, તુજ વહુઅર ગુણ ભારી ॥ વાતો કરતી કિમહિ ન થાકે, બેસે પર ઘર બારી ॥ રૂ૦ ॥ ૮ ॥ સાતમી નારી કહે સુણ સજની, શી કહું મુજ ઘર વાતો ॥ મ્હારી સાસુ મ્હારી સાથે, વઢવાકરે દિન રાતો ॥ રૂ૦ ॥ ૯ ॥ આઠમી નારી કહે સુણ બાઈ, મુજ પ્રિતમને નચાવે ॥ મુજ સાસુ છે અતિ અણખીલી, તે દેખી દુઃખ પાવે ॥ રૂ૦ ॥ ૧૦ ॥ નવમી નારી બોલે નેહે, મુજ સુત મુજને ઠારે ॥ વહુઅર કયારે વેઠ કરે તો, આવી તેહને વારે ॥ રૂ૦ ॥ ૧૧ ॥ દશમી દયિતા બોલે દેખી, બાઈ તુમ બલિહારી ॥ વહુઅરને હું રીશ કરૂં તો, પુત્રથી થાઉં ખારી ॥ રૂ૦ ॥ ૧૨ ॥ એકાદશમી ઇણિપરે આખે, મુજ વહુઅર વિકરાળી ॥ શીખ દિવંતાં શૂળિ દે છે, ચપળ મહા ચંડાળી ॥ રૂ૦ ॥ ૧૩ ॥ દ્વાદશમી ઇમ બોલે બાળા, મુજ વહુ ઘણીજ સયાણી ॥ સઘળી ઘરની ત્રેવડ સમજે, પણ આંખે છે કાણી ॥ રૂ૦ ॥ ૧૪ ॥ એક કહે સાંભળ રે અંબા, મુજ પડોશણ પાપી ॥ વિના સવારથ વેઠ કરાવે, થોથી વાતો થાપી ॥ રૂ૦ ॥ ૧૫ ॥ એક કહે બાઇ હું શું આવું, ઉપાશરે ઇણિ વેળા ॥ ભૂખ્યો છૈયો ભોજન માગે, ટળે જો રાંધણ વેળા ॥ રૂ૦ ॥ ૧૬ ॥ એક કહે મુજ વહુઅર ભોળી, હઠ ઘણી તે તાણે ॥ એકણ હાથે કામજ કરવું, તે પરમેશ્વર જાણે ॥ રૂ૦ ૧૭ ॥ એક કહે સુણ સજની મ્હારી, દુખના શી કહું વાતો ॥ સાસૂ શૂળી નણંદ હઠીલી, તિમ દિયરિયો તાતો ॥ રૂ૦ ॥ ૧૮ ॥ એક કહે સુણ મ્હારી માતા, મેં હવે કેમ રહેવાય ॥ સાસુ સસરો પિયુ પનોતો, સઘળાં ખાવા ધાય ॥ રૂ૦ ॥ ૧૯ ॥ એક કહે સુણ સાથણ આપણે, એકજ લગને પરણી ॥ ત્હારે છૈયા છાકમ છોળા, મ્હારે નહી અધરણી ॥ રૂ૦ ॥ ૨૦ ॥ એક કહે મ્હારે પાડો આવ્યો, એક કહે મ્હારે પાડી ॥ બાઇ તું લેવાને આવજે, છાશ કરેશું જાડી ॥ રૂ૦ ॥ ૨૧ ॥ એક કહે ઇમ મ્હારી સાસુ, મુજને લાડ લડાવે ॥ વરે વાવરે સારો સુધારો, મુજ વિણ મુળ ન ભાવે ॥ રૂ૦ ॥ ૨૨ ॥ એક કહેતું વહુઅર વારૂ, તુજને ભલીજ જાય ॥ મ્હારી

વહુઅર મુજને વિગોવે, ખારસ ભોજન ખાઇ ॥ રૂ૦ ॥ ૨૩ ॥ એક કહે સાંભળ તું કોઈ, સખરબાઈના વાતું ॥ મ્હારે લ્હુડાણું ઓછું મળિઉં, મેં જોતરાવ્યું ખાતું ॥ રૂ૦ ॥ ૨૪ ॥ એક કહે સુણ અમુકી બાઇ, આ ધરણીને ખોળે ॥ સાત સોપારી મુજને નાપી, મેં આપીતો સોળે ॥ રૂ૦ ॥ ૨૫ જોઇતીબાઇએ જમવાં તેડયાં, શીરો સઘળો ખુટયો ॥ સાઠ દિવસની સુખડી આણી, ખવરાવી કરી કુટો ॥ રૂ૦ ॥ ૨૬ ॥ એક કહે મુજ માંચો ત્રૂટયો, પાયો એકજ ભાંગ્યો ॥ સજ્જ કરયા વિણુ કેમ સુવાયે, અણચિંતવ્યો દુઃખ લાગ્યો ॥ રૂ૦ ॥ ૨૭ ॥ એક કહે મુજ અંગ અકળાયે, આળસ અધિકી આવે ॥ માંકડ મુઆ કરડે રાતે, તેહુથી ઊંઘજ નાવે ॥ રૂ૦ ॥ ૨૮ ॥ એક કહે મુજ ચુલો ભાગ્યો, તે જઇ કરવો રૂડો ॥ એક કહે મુજ પ્રિતમ પ્યારે, ચૂપે આણ્યો ચૂડો ॥ રૂ૦ ॥ ૨૯ ॥ એક કહે મારે રેંટીયડાનો, ત્રાકલડો ત્રટકાણો ॥ એક કહે મુજ માળજ કાપી, કિશુ નહી કંતાણો ॥ રૂ૦ ॥ ૩૦ ॥ એક કહે ઉપાશરે આવ્યાં, કહો કિશું કોઈ આલે ॥ બે કોકડી કાંતું જો બાઈ, ઘરમાં શાકજ ચાલે ॥ રૂ૦ ॥ ૩૧ ॥ એક કહે ધોવાને જઇએ, જો બાઇ તું આવે ॥ એક કહે મુજ ધાન્ય સળયો તે, ઘર ધંધે મન ધાવે ॥ રૂ૦ ॥ ૩૨ ॥ એક કહે હું મ્હારી સાથણ, જો તું મુજ ઘર આવે ॥ માથું ગુંથીને મન ગમતી, કરશું વાતો ભાવે ॥ રૂ૦ ॥ ૩૩ ॥ એક કહે મેં કુળથી રાંધી, એક કહે મેં ચોળા ॥ એક કહે મેં વાલ વધારયા, તે થયા છાકમ છોળા ॥ રૂ૦ ॥ ૩૪ ॥ એક કહે મુજ ઘેબર મીઠાં, એક કહે હળ ખાજા ॥ એક કહે મુજ લાડુ ભાવે, સખર જલેબી ઝાઝા ॥ રૂ૦ ॥ ૩૫ ॥ એક કહે દેશ માળવ મીઠો, એક ગુજરાત વખાણે ॥ એક કહેછે મરૂધર મ્હોટો, સોરઠ સકળ સુજાણે ॥ રૂ૦ ॥ ૩૬ ॥ એક તો આપણું રાજ્ય વખાણે, અપર રાજ્ય એક નિંદે ॥ એક કહે રાજા તો તેહુજ, નહી વેરો નહી દંડે ॥ રૂ૦ ॥ ૩૭ ॥ એહવે એક બુદ્ધિવંતી બોલી, શું બાઇયો તુમ કહિયે ॥ કચપચ કરીને કાનજ ફોડયા, વખાણ કેણીપરે સુણિયે ॥ રૂ૦ ॥ ૩૮ ॥ ધર્મથાનકે આવો બાઇ, વાતો કરવા માંડો ॥ પાપ પોટલા બાંધો પ્રાયે, કાર્ય ધર્મનાં છાંડો ॥ રૂ૦ ॥ ૩૯ ॥ એહવે અકાળ થયો ઈમ જાણી, ઉપદેશ પુરો કીધો ॥ શ્રાવિકા સહુવે વાંદી ગુરૂને, મારગ ઘરનો લીધો ॥ રૂ૦ ॥ ૪૦ ॥ રે બાઈઓ તમે ઈણ વિધ આવી, વિકથા વાતજ વાળો ॥ મનશુદ્ધિ વિણ મુગતિપુરિનો, કારજ કિશું નિવ સાધો ॥ રૂ૦ ॥ ૪૧ ॥ વળી કહે ગુરૂજી સુણો શ્રાવિકા,

કથલો કાંઇ ન કીજે ।। શ્રુતવાણી મન શુદ્ધ સુણતાં, સઘળાં કારજ સીઝે ।। કુ૦ ।। ૪૨ ।। પરનો દોષ દેખાડી પોતે, નિજ આતમ નવિ વાંચો ।। દોષ પોતાનો દેખી દંડે, સુકૃત ઇણિપરે સંચો ।। કુ૦ ।।૪૩।। દશ દૃષ્ટાંતે દુર્લભ એહવો, મનુષ્યપણો જે પાયો ।। દેવ ગુરુ ધર્મ તત્ત્વ એ ત્રણે, સેવો સદા સુખદાયો ।। કુ૦ ।। ૪૪।। કથલો સુણીને કથલો વારોં, ગુરુ વાણી રસ ચાખો ।। પરનિંદાથી દુર્ગતિ પામે, નિજ મન નિર્મળ રાખો ।। કુ૦ ।।૪૫।। ત્રિકરણ શુદ્ધે તીર્થંકરની, શુદ્ધ કથા જે સુણશે ।। મહાનંદ કહે મનને રંગે, તે ભવસાગર તરશે ।। કુ૦ ।। ૪૬ ।। સંવત ૧૮ સત દશને વર્ષે, આસો માસ ઉદારે ।। પાલણપુરમાં પ્રીતે કીધો, વિકથાનો વિસ્તારો ।। કુ૦ ।। ૪૭ ।। ઇતિ. ।।

# अथ श्री चेतनने शीखामणनी सज्झाय.

ચેતન અબ કછુ ચેતીયે, જ્ઞાન નયન ઉઘાડી ।। સમતા સહજ પણું ભજો, તજો મમતા નારી ।। ચે૦ ।।૧।। એ આંકણી ।। યા દુનિયા હે બાવરી, જેસી બાજીગર બાજી ।। સાથ કીસીકે નાં ચલે, જ્યું કુલટા નારી ।। ચે૦ ।। ૨ ।। માયા તરુ છાયા પરે, ન રહે થિરકારી ।। જાનત હે દિલમેં જની, પણ કરી બિગારી ।। ચે૦ ।। ૩ ।। મેરી મેરી તું કયા કરે, કરે કોણશું યારી ।। પલટે એકણ પલકમાં, જ્યું ઘન અંધીયારી ।। ચે૦ ।। ૪ ।। પરમાતમ અવિચળ ભજો, ચિદાનંદ આકારી ।। નય કહે નિયત સદા કરો, સબ જન સુખકારી ।। ચે૦।। ૫ ।।

# अथ श्री एलाची कुमरनी सज्झाय.

નામ એલાપુત્ર જાણીએ, ધનદત્ત શેઠનો પૂત્ર ।। નટવી દેખીને મોહીયો, નવિ રાખ્યું ઘર સૂત્ર ।। કર્મ ન છૂટે રે પ્રાણીયા ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। પૂરવ નેહ વિકાર ।। નિજ કુળ છંડી રે નટ થયો,નાણી શરમ લગાર ।। કર્મ૦ ।। ૨ ।। માત પિતા કહે પુત્રને, નટ નવિ થઇએ રે જાત ।। પુત્ર પરણાવું રે પદમણી, સુખં વિલસો તે સંઘાત ।। કર્મ૦ ।। ૩ ।। કહેણ ન માન્યું રે તાતનું, પૂરવં કર્મ વિશેષ ।। નટ થઇ શીખ્યો રે નાચવા, ન મટે લખિયા રે લેખ ।। કર્મ૦ ।।૪।। એક પુર આવ્યો રે નાચવા, ઊંચો વંશ વિશેક ।। તિહાં રાય જોવાને આવિયો, મળિયા લોક અનેક ।। કર્મ૦ ।। ૫ ।। ઢોલ વજાવે રે નટવી, ગાંવે કિ-

સર સાદ ॥ પાય તળ ઘુઘરા ઘમઘમે, ગાજે અંબર નાદ ॥ કર્મ૦ ॥૬॥ દોય પગ પહેરી રે પાવડી, વંશ ચડયો ગજ ગેલ ॥ નોધારો થઇ નાચતો, ખેલે નવ નવા ખેલ ॥ કર્મ૦ ॥ ૭ ॥ નટવી રંભારે સારિખી, નયણે દેખે રે જામ ॥ જો અંતેઉરમાં એ રહે, જનમ સફળ મુજ તામ ॥ કર્મ૦ ॥ ૮ ॥ તવ તિહાં ચિંતે રે ભૂપતિ, લુબ્ધયો નટવીની સાથ ॥ જો નટ પડે રે નાચતો, તો નટવી કરું મુજ હાથ ॥ કર્મ૦ ॥ ૯ ॥ કર્મ વશે રે હું નટ થયો, નાચું છું નિરધાર ॥ મન નવિ માને રે રાયનું, તો કોણ કરવો વિચાર ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૦ ॥ દામ ન આપે રે ભૂપતિ, નટે જાણી તે વાત ॥ હું ધન વંછુ છું રાયનું, રાય વંછે મુજ ઘાત ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૧ ॥ દાન લહું જો હું રાયનું, તો મુજ જીવિત સાર ॥ એમ મનમાંહેરે ચિંતવી, ચઢિયો ચોથી રે વાર ॥ કર્મ૦ ॥૧૨॥ થાળ ભરી શુદ્ધ મોદકે, પદમણી ઉભી છે બાર ॥ લ્યો લ્યો કહે છે લેતા નથી, ધન ધન મુનિ અવતાર ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૩ ॥ એમ તિહાં મુનિવર વહોરતા, નટે દેખ્યા મહાભાગ ॥ ધિગ ધિગ વિષયા રે જીવને, એમ નટ પામ્યો વૈરાગ ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૪ ॥ સંવર ભાવે રે કેવળી, થયો તે કર્મ ખપાય ॥ કેવળ મહિમા રે સુર કરે, લબ્ધિવિજય ગુણ ગાય ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૫ ॥ ઇતિ. ॥

---

# अथ श्री साधुवंदनानी सज्झाय.

સાધુજીને વંદણા નિત નિત કીજે, પ્રહ ઉગમતે સૂર રે ॥ પ્રાણી ॥ નીચ ગતિમાં તે નવિ જાવે, પામે ઋદ્ધિ ભરપૂરરે ॥ પ્રાણી ॥ સાધુજીને૦ ॥ ૧ ॥ મ્હોટાં તે પંચ મહાવ્રત પાળે, છકાયના પ્રતિપાળ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ભમર ભિક્ષા મુનિ સૂઝતિ લેવે, દોષ બેતાળીશ ટાળરે ॥ પ્રા૦॥ સાધુ૦ ॥૨॥ ઋદ્ધિ સંપદા મુનિ કારમી જાણી, દીધી સંસારને પૂંઠ રે ॥ પ્રા૦ ॥ એહ પુરૂષોની સેવા કરતાં, આઠે કરમ જાવે ટુટ રે ॥ પ્રા૦ ॥ સાધુ૦ ॥ ૩ ॥ એકેકા મુનિવર રસના ત્યાગી, એકેકા જ્ઞાન ભંડારરે ॥ પ્રા૦ ॥ એકેક મુનિવર વૈયાવચ્ચ વૈરાગી, એના ગુણનો નાવે પાર રે ॥ પ્રા૦ ॥ સાધુ૦ ॥ ૪॥ ગુણ સત્તાવીશે કરી દીપે, જીત્યા પરીસા બાવીશ રે ॥ પ્રા૦ ॥ બાવનતો અનાચારજ ટાળે, તેહને નમાવું મ્હારૂં શીશ રે ॥ પ્રા૦ ॥ સાધુ૦ ॥ ૫ ॥ ઝાઝ સમાન તે સંત મુનીસર, ભવ્ય જીવ બેસે આય રે ॥ પ્રા૦ ॥ પર ઉપગારી મુનિ

કામ ન માગે, દેવે તે મુગતિ પહોંચાય રે ।। પ્રા૦ ।। સાધુ૦ ।। ૬ ।। ઈણ ચરણે પ્રાણી શાતા રે પાવે, પાવે તે લીલ વિલાસ રે ।। પ્રા૦ ।। જન્મ જરા ને મરણ મિટાવે, નાવે તે ગર્ભાવાસ રે ।। પ્રા૦ ।। સાધુ૦ ।। ૭ ।। એક વચન તે સદ્દગુરૂ કેરૂં, જો બેસે દિલ માંય રે ।। પ્રા૦ ।। નરક ગતિમાં તે નવિ જાવે, ઇમ કહે શ્રીજીનરાય રે ।। પ્રા૦ ।। સાધુ૦ ।। ૮ ।। પ્રહ ઉઠી તુમે ઉત્તમ પ્રાણી, સુણો સાધુનું વ્યાખ્યાન રે ।। પ્રા૦ ।। તે પુરુષોની સેવા કરતાં, પામે તે અમર વિમાન રે ।। પ્રા૦ ।। સાધુ૦ ।। ૯ ।। સંવત અઢારને વર્ષ અડત્રીશે, બુસી તે ગામ ચોમાસ રે ।। પ્રા૦ ।। મુનિ આરકરણજી ઇણિ પરે જંપે, હું તો ઉત્તમ સાધુનો દાસ રે ।। પ્રા૦ ।। ૧૦ ।। ઇતિ. ।।

# अथ श्री जंबूस्वामीनी लावणी.

સજી સોળ શૃંગાર બદન પર, આઠ બની સુંદરિ પ્યારી ।। જી-હો આઠ બની સુંદરિ પ્યારી ।। કહ્યું માનો મ્હારા શામ છબીલા, અરજ કરે આઠે નારી ।। સુંદરિ સારી ગુણકી ભારી, ઝાંઝરકા કરે ધમકારા ।। જી હો ઝાં૦ ।। કલ્લાં કાંબી અણવટ બિછુઆ, નેઉરકા બહુ ઠમકારા ।। છલા છવીંટિયો ને ફૂલ કુદડિયો, ઘૂઘરીઓ ધમકે ઝાઝી ।। જી હો૦ ।। કાળીગાંઠી જુવારી એકોટી, ચળક રહી તુળશી તાજી ।। કંઠે એકાવળિ હાર અનોપમ, નેનુમેં કાજળ સારા ।। જી હો નેં૦ ।। લીલા તે બહુ સુરત દામણી, ભરજોવન શોભે બાળા ।। ઘૂઘરી પોંચી બાજુબંધ બેરખા, હાથે પહેરી ચંદનચૂડી ।। જી હો હા ।। કલ્લી કંકણ સોના સાંકળાં, શોભા બની હે અજબ રૂડી ।। તનમનિયું તે મોહનમાદળિયું, ચળક ચળક ચમકે ભારી ।। જી હો ચ૦ ।। કહ્યું માનો મ્હારા શામ છબીલા, અરજ કરે આઠે નારી ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। વિધ વિધના શૃંગાર સજીને, આઠે નાર તિહાં હુઇ ભેળી ।। જી હો આ૦ ।। આશપાશ અલબેલી ઉભી, બિચમેં લિયા વાલમ ઘેરી ।। ઘેરી કામિની કહે પિયુજી, સુખ ભોગવો અપની સાથે ।। જી હો ।। સુ૦ ।। દીક્ષા દોહિલી નાથ માહરા, સ્વામીકું ચું સમજાતે ।। છોટી ઉમ્મર બાળપણામે, સંયમકી બાતાં કરતા ।। જી હો સં૦ ।। પરણીને કયાં જાઓ પિયુડા, લાજ લગારે નહિ ધરતા ।। ખાઓ પીયો ને કરો સાહેબી, કમી નહી અપને ઘરમેં ।। જી હો ક૦ ।। નહિ રળના ઓર નહી કમાના, ફીકર મત કરો દિલમેં ।। ડરતા નહિં તુમે જંબુ દિલમાં

કહેતીઇમ વારંવારી ॥ જી હો ક૦ ॥ કહ્યું૦ ॥ ૨ ॥ કઠણ પંથ હૈ સાધુ કેરા, એસી ધીરા ચલશક્તિ ॥ જી હો એ૦ ॥ જેસા બોઝા મેરૂ કેરા, એસી હૈ સંયમ ભક્તિ ॥ તજી પલંગને કરી સંથારો, ઉઘાડે પાઉંસે ચલના ॥ જી હો ઉ૦ ॥ કરમાં ઝોળી ઘર ઘર ફિરના, માગીને ભોજન મિલના ॥ શરીર સુકુમાળ સુંદર કાયા, ઊંનાં નિત્ય પીના પાણી ॥ જી હો ઊં૦ ॥ ધોળા કપડા ધરી અંગ પર, મુખસે વદવિ નિર્વદ્ય વાણી ॥ જીતવા પરિસહ બાવીશ આકરા, સિંહ નાદ જેસા ગાજે ॥ જી હો સિં૦ ॥ એસી કરણી દુક્કર કરવી, શીશ જલે ને પાઉં દાઝે ॥ શીયાળે શીત પડે આકરી, ઉનાળે અગ્ની ભારી ॥ જી હો ઉ૦ ॥ કહ્યું૦ ॥ ૩ ॥ આશા પૂરો અલબેલા હમારી, સરખી સૈયરકી ટોળી ॥ જી હો સ૦ ॥ એકજ વરને વરવું આઠે, એવી કીધી પહેલી બોલી ॥ જંબૂ કાંતિ જોઈ અનોપમ, મગન બોત હુઇ મનમેં ॥ જી હો મ૦ ॥ મન ભંગ કેમ કરો પિયુડા, મૂકો છો અમને વનમેં ॥ એક નારીને કાજે રામે, રાવણને નાંખ્યો મારી ॥ જી હો રા૦ ॥ લંકા ગઢ ઉત્થાપન કીધો, ઘર લાંયા અપની નારી ॥ નારી એસી નરને વ્હાલી, તુમે તજો છો અબ અમને ॥ જી હો તુ૦ ॥ હસી ખુશી બોલાવો હમને, પાય પડું સ્વામી તમને ॥ જંબૂ કહે તુમે સુણો નારિયો, ધર્મે ધ્યાન હૈડે ધારી ॥ જી હો ધ૦ ॥ કહ્યું૦ ॥ ૪ ॥ જન્મ મરણનો ભય છે મ્હોટો, અનંત દુઃખ છે દિલ ધરના ॥ જી હો અ૦ ॥ ફેરા લાખ ચોરાશી ફિરના, પ્રભુ જ્ઞાન હૈડે ધરના ॥ સુધર્માસ્વામીને વાંદિયા, મેં સૂણી ઉનકી વાણી ॥ જી હો મેં૦ ॥ નરક નિગોદકી સુણી વેદના, માયા સબ જૂઠી જાણી ॥ શીળ વ્રત તુમે લ્યો સોભાગી, બીજી બાજી બહુ ઝાઝી ॥ જી હો બા૦ ॥ કિનકી માડીં કિનકી લાડી, મતલબકી હૈ સબ બાજી ॥ પતિ તણી જો રાખો પ્રીતડી, સંયમ લ્યો સ્વામી સાથે ॥ જી હો સં૦ ॥ અનંત સુખને વરિયે પ્રેમદા, મુગતિ મળે સુંદર સાથે ॥ રામા રીઝી વાણી સુણીને, મમતા સબ નાંખી મારી ॥ જી હો મ૦ ॥ કહ્યું૦ ॥ ૫ ॥ સાસુ બૂઝવી સસરા બૂઝવ્યા, બૂઝવિયાં પિતા માડી ॥ જી હો બૂ૦ ॥ તેણ સમયમાં પ્રભવો આવિયો, ચોરી કરી ખાતર પાડી ॥ ધન માલકી બાંધી ગાંઠડિયો, શૂરો પૂરો બહુ બળિયો ॥ જી હો શૂ૦ ॥ વાણી સુણી શ્રી જંબુ કુમરની, કરજોડી પાયે પડીયો ॥ પાંચશે ને સત્તાવીશ બુઝવ્યા, ત્યાગ કિયો સંસાર તણી ॥ જી હો ત્યા૦ ॥ કરજોડી સુધર્મેના પાસે, મહાવ્રત લીધાં પંચ

સહી ॥ સંવત ઓગણીશે એકત્રીશે, જેઠ માસ પૂનમ શાસી ॥ જીહો જે૦ ॥ ચુનિલાલ કરજોડી વંદે, સારંગપુરનો રહેવાસી ॥મહેર કરો મહારાજ મુજ પર,નમુ પાય વારંવારી ॥ જીહો ન૦ ॥ કર્મુંગાડા ઇતિ.

---

# अथ श्री कामदेवनी सज्झाय.

એક દિન ઇંદ્રે પ્રસંશિયો જી, ભરિ રે સભાને માંય ॥ અતિ દ્રઢતાઈ કામદેવની, જાકું દેવ ન શકે ચળાય ॥ શ્રાવક શ્રી વીરના, ચંપાના વાસીજી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સરદ્ધ્યો નહી એક દેવતા જી, રૂપ પિસાચ બનાય ॥ કામદેવ પાસે આવિને, એતો વચન કહે દુઃખ દાય ॥ શ્રાવક૦ ॥ ૨ ॥ હું ભોરે કામદેવ તુજને, કલપે નહી છે કોય ॥ ત્હારે ધરમ નહી છોડવો પણ, મેં છોડાવશું તોય ॥ શ્રા૦ ॥ ૩ ॥ રૂપ પિસાચનું દેખિને જી, ડરીયા નહી મન માંય ॥ જાણ્યો મિથ્યાતી દેવતા, દિયો ધ્યાનમેં ચિત્ત લગાય ॥ શ્રા૦ ॥ ॥૪॥ એકવાર મુખશું કહે, એમ દેવ કહે વારંવાર ॥ તો પિણ તે બોલ્યા નહી, ત્યારે દેવ આવ્યો છે બહાર ॥ શ્રા૦ ॥ ૫ ॥ હાથી રૂપ વૈક્રેય કિયો જી, પિસાચપણો કિયો દૂર ॥ પોષધશાળામાં આવિને, એ તો બોલે છે વચન કરૂર ॥ શ્રા૦ ॥ ૬ ॥ મને કરી ચળીયા નહી તવ, હાથીએ સૂંઢમાં ઘાલ ॥ પોષધશાળા બહાર આવીને, દિયો આકાશ માંહી ઉછાળ ॥ શ્રા૦ ॥ ૭॥ દંતૂસળ પર ઝીલિને જી, કમળની પેરે રોળ ॥ ઉજળી વેદના ઉપની પણ, નવિ ચળ્યા ધ્યાન અડોળ ॥ શ્રા૦ ॥ ૮ ॥ ગજ તજીને સર્પજ હુઓજી, કાળો મહા વિકરાળ ॥ ડંક દિયો કામદેવને, એ તો ક્રોધી મહા ચંડાળ ॥ શ્રા૦ ॥ ૯ ॥ ઉજળી વેદના ઉપની, પણ ડરીયા નહી તિલ માત ॥ સુર થાકી પ્રગટ હુઓ, થયો દેવતા રૂપ સાક્ષાત ॥ શ્રા૦॥૧૦॥ કરજોડી એમ વીનવે, ત્હારાં સુરપતિ કિયાં રે વખાણ ॥ મેં મુઢમતિ સરદ્ધ્યો નહી, તુને ઉપસર્ગ દિયો અથાગ ॥ શ્રા૦ ॥ ૧૧ ॥ તન મનશું ડગીયા નહી જી, તેં ધર્મ પાયો પરમાણ ॥ ખમજ્યો અપરાધ માહરો, ઈમ કહીને ગયો સુર ઠામ ॥ શ્રા૦ ॥૧૨॥ વીર જિણંદ સમોસરચા જી, કામદેવ વંદન જાય ॥ વીર કહે ઉપસર્ગ દિયો, તમે દેવ મિથ્યાતીએ આય ॥ શ્રા૦ ॥ ૧૨ ॥ હા સ્વામી સાચું અછે જી, તવ શ્રમણ શ્રમણિને બોલાય ॥ ઘર બેઠાં પરિસહ સહ્યા, ઇમ પરસંશો જિનરાય ॥ શ્રા૦ ॥૧૪॥ વીશ વરસ શુદ્ધ પાળીયાંજી,

શ્રાવકનાં વ્રત બાર ॥ પહેલા દેવલોકમાં ઉપન્યા, ચવિ જાશે મોક્ષ મઝાર ॥ શ્રા૦ ॥૧૫॥ મરૂધરદેશ સોહામણો જી, જયપુર કિયો રે ચોમાસ ॥ અષ્ટાદસ શત છાશીએ, ખુશાલચંદજીએ જોડ પ્રકાસિ ॥શ્રા૦ ॥

# અથ શ્રી રેવતિ શ્રાવિકાની સજ્ઝાય.

( આવી રે પનોતી જશસંગને. એ દેશી. )

સોનાને સિંહાસન બેઠાં રેવતી, બેઠાં બેઠાં મંદિર મોઝાર રે ॥ ગજગતિ દીઠા મુનિ આવતા, સુંદર સિંહ અણગાર રે ॥ મંદિર પધારો મેરે પુજ્ય જી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ આજ સુરતરૂ ફળ્યો આંગણે, મોતીડે વઠિયા મેહ રે ॥ સિંહ અણગાર પધારતાં, પ્રગટ્યો ધર્મ સનેહ રે ॥ મંદિર ॥ ૨ ॥ ગંગા રે જળમાં જેમ કમલડી, મધુકર કેળિ કરંત રે ॥ તેમ મુજ મન મધુકર પરે, ઉલટ્યો રાગ અત્યંત રે ॥ મંદિર૦ ॥ ૩ ॥ પુજ્યજી ને વાંદિ નિહાળતાં, તેમ તેમ રાગની રેલ રે ॥ શાંત સ્વભાવિ સોહાંમણા, સૂરતિ મોહનવેલ રે ॥ મંદિર૦ ॥ ૪ ॥ આદર માન દીધાં ઘણાં, પુછે કાંઈ સિંહ અણગાર રે ॥ કહો પુજ્ય કેમ પધારીયા, આદેશ દ્યો સુવિચાર રે ॥ મંદિર૦ ॥૫॥ મુજ ગુરૂએ તુમ ઘેર મોકલ્યો, માનુની પાક વહોરાય રે ॥ રેવતિ કહે પૂજ્ય કેમ લહ્યું, કેવળ જ્ઞાન પસાય રે ॥ મંદિર ॥ ૬ ॥ શુભ પ્રણામે કરી આપીયો, બીજોરા પાક ઉદાર રે ॥ મણી માણેક મોતી તણી, વૃષ્ટિ હુઈ તેણીવાર રે ॥ મંદિર૦ ॥ ૭ ॥ દેવ આયુષ્ય તિહાં બાંધીયું, રેવતીએ તેણીવાર રે ॥ વીર પ્રભુ સુખ સંપદા, સફળ કર્યો અવતાર રે ॥ પરિત કીધો સંસાર રે ॥ મંદિર૦ ॥ ૮ ॥ પુરૂષ ભલા રે સંસારમાં, તેમ વળી નારી સંસાર રે ॥ રાજીમતિ સીતા કુંતા દ્રૌપદી, મૃગાવતી ચંદનબાળા રે ॥ મંદિર૦ ॥૯॥ ઇત્યાદિકે જૈનધર્મ આદર્યો ધન ધન તે નરનાર રે ॥ વીરકિંકર એમ ઓચરે, દાનથી જયજયકાર રે ॥ મંદિર૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ. ॥

# અથ શ્રી હરિકેશી મુનિની સજ્ઝાય.

સોવાંગ કુળમાં ઉપન્યા, હો મુનિવર ગુણ તણા ભંડાર ॥ સમતાધારી સાધુ જી, હો મુનિવર ॥ લીધો સંયમ ભાર ॥ ધન ધન ત

પસી જી, હો મુનિવર ।। હરિકેશી અણગાર ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। ઇંદ્રિ મન તપ આદરયો, હો મુ૦ ।। ધ્યાવે અરિહંત દેવ ।। તિંદુક વૃક્ષ વાસી દેવતા, હો મુ૦ ।। સારે નિત નિત સેવ ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।। ૨ ।। માસખમણને પારણે, હો મું૦ ।। જગન પાડાને રે માંય ।। મેલાં કચૂલાં લુગડાં, હો મુ૦ ।। સમોસરયા ઋષિ ત્યાંય ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।। ૩ ।। બ્રાહ્મણ દ્વેષે પાછા વાળિયા, હો મુ૦ ।। જાઓ અનેરે ઠામ ।। તુજ લાયક ભોજન નહી, હો મુ૦ ।। આંહી દ્વીજનો કામ ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।। ૪ ।। યક્ષ પ્રભાવે મુનિ બોલિયા, હો બ્રાહ્મણ મેં જીવ તણા રખવાળ ।। તુજ અર્થે અન્ન નીપજે, હો બ્રા૦ ।। મ્હારે ભિક્ષા તણો છે કાળ ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।। ૫ ।। ઊંચ નિચ વરસે ભૂમિકા, હો બ્રા૦ ।। જીહાં નીપજે ધાન ।। ઊંચ નિચ સમગણે નહીં, હો બ્રા૦ ।। દાતાર દેવે દાન ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।। ૬ ।। હેળે નિંદે સાધુને હો૦ બ્રા૦ ।। ક્રોધો પેલે પાર ।। કુશળરાયની દીકરી, હો બ્રા૦ ।। બેઠી મહોલ મોઝાર ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।। ૭ ।। જક્ષ પ્રભાવે મુજ પિતા, હો બ્રા૦ ।। પરણાવી ઇણ સાથ ।। મને કરી વંછી નહી, હો બ્રા૦ ।। મત કરજો વિષવાદ ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।।૮।। ગિરિ મતિ ખણો નખ થકી, હો બ્રા૦ ।। પગે મતિ ફરસો આગ ।। લોહ જવ ખાયા દાંત ભાગશે, હો બ્રા૦ ।। મતિ છેડો મહાભાગ ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।।૯।। સાધુ મારણને ઉઠીયા, હો બ્રા૦ ।। જક્ષ કોપ્યો તેણિવાર ।। મારી કૂટી કીધા પાધરા, હો બ્રા૦ ।। મુખ વહે રૂધિરની ધાર ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।।૧૦।। કીધાનાં ફળ પામીયા, હો બ્રા૦ ।। જક્ષ પહોત્યો નિજ ઠામ ।। બ્રાહ્મણ મળી સબ વીનવે, હો મુ૦ ।। પર ઉપગારી સ્વામ ।। ધન ।। હો મુ૦ ।।૧૧।। વિપ્ર કહે મુનિરાયને, હો મુ૦ ।। જોડી દોનુ હાથ ।। જગન આજ સફળ કરો, હો મુ૦ ।। તરણ તારણ ઋષિ ઝાજ ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।। ૧૨ ।। વળતા મુનિવર બોલિયા, હો બ્રા૦ ।। મેં પાળું ષટકાય ।। કીડી કુંજર સમ ગણું, હો બ્રા૦ ચાલું મારગ ન્યાય ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।। ૧૩ ।। અવસર દેખી મુનિ વહોરિયો, હો મુ૦ ।। તરણ તારણ જીહાજ ।। પંચ દ્રવ્ય પ્રગટ હુવા, હો મુ૦ ।। વાજે દેવદુંદભી નાદ ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।।૧૪।। બ્રાહ્મણને પ્રતિબોધીયા, હો મુ૦ ટાળી આતમ દોષ ।। સબળદાસજી ઇમ વીનવે, હો મુ૦ ।। જાઈ બિરાજયા મોક્ષ ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।। ૧૫ ।। ઇતિ ।।

# अथ श्री चित्त अने ब्रह्मदत्तनी सज्झाय.

ચિત્ત કહે બ્રહ્મરાયને, કછુ દિલમાં આણોજી ।। પુરવ ભવની પ્રીતડી, તે તો મુળથી મ તોડો હો ।। બંધવ બોલ માનો હો ।। કતિ યારીનો સૂત્ર જશું, ત્રુટેતું જોડ હો ।। બં૦ એ આંકણી ।। ૧ ।। દેશ દર્શાણુનો રાજીયો, ભવે પહેલે દાસો જી ।। બીજે ભવ કાળિંજરે, આ પણ મૃગ વનવાસો હો ।। બં૦ ।। ૨ ।। ત્રીજે ભવગંગા નદી, આપણે બેહુ હંસ હુતા જી ।। ચોથે ભવ ચંડાળને, ઘેર જનમ્યા પૂતા હો ।। ।। બં૦ ।। ૩ ।। ચિત્ત સંભુતિ બેહુ જણા, સબહી ગુણ પુરા જી ।। જગ સહુ તિહાં મોહિ રહ્યું, ધરણીધર સુરા હો ।। બં૦ ।। ૪ ।। વિપ્રો અસુખ કરે ઘણી, રાજાને ભરમાવે જી ।। દેશવટો તિહાંથી દિયો, ગયા મરવાને ભાવે હો ।। બં૦ ।। ૫ ।। પર્વત ઉપર મુનિ મળ્યા, પગે લાગ્યા ધાઇ જી ।। અકામ મરણ મુનિ ભાંખીયો, ધર્મદેશના સુણાઇ હો બં૦ ।। ૬ ।। ધર્મ સુણી ઘર છોડીયો, આપણ બેહુ સંયમ લીધો હો ।। નીયાણું તેં આદરયો, કર્મ ભૂંડા તે કીધો હો ।। બં૦ ।। ૭ ।। નારી રત્નને નિરખતાં, તપનાં ફળ હાર્યો જી ।। મેં તુને વાર્યો ઘણો, તે કાંઇ ન વિચાર્યો હો ।। બં૦ ।। ૮ ।। પાકયો ક્ષેત્ર જયું વેચાયો, કોરાશ્રણ સાટે જી ।। ખેતારિની પરે ઝુરશો, કહું છું તે માટે હો ।। બં૦ ।। ૯ ।। પદમગુલ્મ વિમાનમાં, ભવ પાંચમો કીધો જી ।। તિહાંથી ચવિને ઉપન્યો, કંપિલપુર પ્રસિદ્ધ હો ।। બં૦ ।। ૧૦ ।। ચક્રવર્તિ પદવી તેં લહી, સબ હી અહંકાર જી ।। કોધાનાં ફળ પામીયો, ત્હારી કરણી સારી હો ।। બં૦ ।। ૧૧ ।। પુરિમંતાળે હું ઉપન્યો, શ્રાવક હી આચારીજી ।। સંયમ મારગ આદર્યો, મેં નારી નિવારી હો ।। બં૦ ।। ૧૨ ।। મેં પણ ઋદ્ધિ લીધી, બહુ વિધ પ્રકારે જી ।। શુભ માનવ ભવ પામીને, કોણ મૂરખ હારે હો ।। બં૦ ।। ૧૩ ।। ઇણ સંસારમાં રાચીયા, વિષયા રસનાં ભૂલે જી ।। તારણ નાવ તણી પરે, ધર્મ કોઇ ન તોલે હો ।। બં૦ ।। ૧૩ ।। ચિત્ત કહે બ્રહ્મરાયને, કછુ દિલમાં આણોજી ।। આ અવસર છે દોહિલો, ધર્મ મારગ જાણો હો ।। બં૦ ।। ૧૫ ।। નિયાણું કરી સુખ લહ્યાં, માનવ ભવ કેરાં જી ।। ઇણ કારણથી જાણજે, ત્હારા નરકમાં ડેરા હો ।। બં૦ ।। ૧૬ ।। છઠ્ઠે ભવે જૂજૂ આ, આપણ બે ભાઈ જી ।। હવે મળવું છે દોહલું, જિમ પર્વત રાઇ હો ।। બં૦ ।। ૧૭ ।। સાધુ કહે સુણો રાય જી, અબ આ ઋદ્ધિ ત્યાગો જી ।।

આ અવસર છે પરવડો, સંયમ મારગ લાધો હો ॥ બં० ॥ ૧૮॥ રાય કહે સુણો સાધુજી, કઇ અવર બતાવો જી ॥ આ ઋદ્ધિ તો છૂટે નહિ, મુજ હોવે પસ્તાવો હો ॥ બં० ॥૧૯॥ ચિત્ત કહે બ્રહ્મરાયને, ત્હારી ભવ સ્થિતિ નાઇ જી ॥ મ્હારા વાર્યા નહિ વળો, ત્હારાં કર્મ સખાઇ હો ॥ બં ॥ ૨૦ ॥ ચિત્તે વચન કહ્યાં ઘણાં, નિજ મનને રાગેજી ॥ ભારે કરમી જીવડો, કહો કિણિ પરે જાગે હો ॥ બં० ॥ ૨૧ ॥ ચિત્ત મુનિ તિહાંથી વળ્યા, કઠિણ કર્મને ધોતા જી ॥ જ્ઞાન લહી મુગતેં ગયા, ચક્રી સાતમી પહોત્યા હો ॥ બં० ॥ ૨૨ ॥ મન વચ કાયાએ કરી, જે કોઇ જિન ધર્મ કરશે જી ॥ ટાળી કર્મ પરંપરા, તે શિવપુરિ વરશે હો ॥ બં० ॥૨૩॥ ઉત્તરાધ્યયનને તેરમે, એહ અરથ વખાણ્યા જી ॥ રૂપ મુનિ સુપસાયથી, જેષ્ઠમલ્લજીએ જાણ્યા હો ॥ બં० ॥ ૨૪॥

## अथ श्री जीवदयानी सज्झाय.

( કપૂર હોય અતિ ઉજળો રે. એ દેશી. )

ચતુર નર, જીવ દયા ધર્મ સાર ॥ જેથી પામીએ ભવનો પાર ॥ ચ० ॥ જીવ દયા ધર્મ સાર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ગજભવે સસલો ઉગારીયો રે, કરૂણા આણી અપાર ॥ શ્રેણિકને ઘેર ઊપન્યોરે, અંગજ મેઘકુમાર ॥ ચ० ॥ જીવ० ॥૨॥ વીર વાંદી વાણી સુણી રે, લીધો સંયમ ભાર ॥ વિજય વિમાને ઊપન્યો રે, સિધશે મહાવિદેહ મઝાર ॥ ચ० ॥ જીવ० ॥ ૩ ॥ નેમિ પ્રભુ ગયા પરણવા રે, સુણિ પશુડાંનો પોકાર ॥ પશુડાંની કરૂણા ઉપની રે, તજ્યા રાજીમતી નાર ॥ ચ० ॥ જીવ० ॥ ૪ ॥ શરણે પારેવો ઉગારીયો રે, જુઓને મેઘરથ રાય ॥ શાંતિનાથ ચક્રી થયા રે, દયાતણે સુપસાય ॥ ચ० ॥ જીવ० ॥ ૫ ॥ માસ ખમણને પારણે રે, ધર્મરૂચી અણગાર ॥ કીડિયોની કરૂણા ઉપની રે, કીધો કડવા તુંબાનો આહાર ॥ ચ० ॥ જીવ० ॥ ૬ ॥ સર્વાર્થસિદ્ધમાં ઉપન્યા રે, સિધ્યા વિદેહ મોઝાર ॥ ધર્મઘોસના શિષ થયારે, રૂડી દયા તણા એ પસાય ॥ ચ० ॥ જીવ० ॥ ૭॥ અર્જુનમાળી જાણજો રે, લીધો સંયમ ભાર ॥ કર્મ છ માસે ક્ષય કરી રે, પહોત્યાં મુગતિ મઝાર ॥ ચ० ॥જી० ॥૮॥ દેવકી નંદન સોહામણા રે,નામે તે ગજસુકુમાળ ॥ ખિખ ખિખતી સવડી સહીરે, આણી દયારે અપાર ॥ચ०॥ જીવ०॥૯॥ એ ધર્મ છે સુરતરૂ સમો રે, જેહની શીતળ છાંય ॥ સેવક જન નિત

સેવજો રે, એહ છે સુગતિનો દાય ॥ ચ૦ ॥ જીવ૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री बारव्रतना छप्पा.

જીવદયા નિત્ય પાળિએ, વ્રત પહેલું કહીએ ॥ સૂક્ષ્મ બાદર જીવને, અભયદાનજ દઇએ ॥ સાધારણ પ્રત્યેકમાં બહુ પાપજ જાણો, અનંતકાયને ઓળખી, દયા મન આણો ॥ છકાયની રક્ષા કરો, સર્વ કુટુંબ જાણો આપણું ॥ પ્રકાશસિંહ વાણિ વદે, તો ખરૂં તુજ ડાહ્યાપણું ॥ ૧ ॥

મૃષાવાદ નવિ બોલિયે, વ્રત બીજું કહીએ ॥ ભરવી કુડી સાખ, તેથી અળગા રહીએ ॥ પંચમાં પૂછે વાત, ત્યાં નવિ બોલિયે ખોટું ॥ આ ભવ પામે માન, પરભવ સુખજ મ્હોટું ॥ એહવું જાણી પ્રાણિયા, મૃષાવાદ નવિ ભાંખીએ ॥ પ્રકાશસિંહ વાણી વદે, તો જિભા જતન કરી રાખીએ ॥ ૨ ॥

અદત્તાદાન ન લીજીએ, ચોરી નવિ કીજે ॥ વસ્તુ પરાઈ હાથ પડે તો, પાછી દીજે ॥ કૂડાં તોલા ત્રાજુઆં, વળિ માપજ મ્હોટું ॥ મીઠું બોલે મુખ થકી, પણ ચાલે ખોટું ॥ એહવી માયા કેળવી, અકલાણો મનમાં ઘણું ॥ પ્રકાશસિંહ વાણી વદે, કે રાજ્ય નથી બાઇ પોપાતણું ॥ ૩ ॥

પરનારીનો સંગ નિવારો, તમે ઉત્તમ પ્રાણી ॥ શિયળ પાળો નિર્મળુ, આતમ હિત જાણી ॥ પરનારીના સંગ થકી, તમે નિર્ધન થાશો ॥ આ ભવ દંડે રાજ્ય, પરભવ નરકે જાશો ॥ એહવું જાણી પ્રાણિયા, શિયળ વ્રત સોહામણો ॥ પ્રકાશસિંહ વાણી વદે, કે મહિમા વ્રત ચોથાતણો ॥ ૪ ॥

સોનું રૂપું ધન માલ, તૂં તો પામ્યો ક્રોડી ॥ કુડ કપટ છળભેદ કરી, તેં માયા જોડી ॥ આશા તૃષ્ણા નવિ મટે, મન વાજે ભેરી ॥ તૃપ્તિ ન પામ્યો આતમા, મન હોંશ ઘણેરી ॥ અંત સમય મુકી કરી, એકલડાં જાવું સહી ॥ પ્રકાશસિંહ વાણી વદે, કે મનની મમતા મનમાં રહી ॥ ૫ ॥

ઊંચિ નિચી જળ થળવાટની, તું જયણા કરજે ॥ છઠ્ઠા વ્રતની વાત, ત્હારે હૈડે ધરજે ॥ અધિકી રાવઇ એહની, તું ટાળે પ્રાણી ॥ તો સુખ પામીશ શાશ્વતાં, ઈમ બોલ્યા નાણી ॥ એહવું જાણી પ્રાણિયા, રાવઇ (ટાળ) દેશ પરદેશની ॥ પ્રકાશસિંહ વાણી વદે, તો જું-

ગળ ભાગે કષ્ટની ॥ ૬ ॥

સાત વ્યસન નવિ સેવિયે, નવિ પીજે તાડી ॥ છવ્વીશ બોલની ધારણા, તું ધરજે દહાડી ॥ પાપ તણો વ્યાપાર પ્રાણી, તું પરિહરજે ॥ ધન ધાન્ય કુવિય જાતની, મર્યાદા કરજે ॥ સંખ્યા દુપદ ચોપદ તણી, દઢ રાખે ત્હારો આતમા ॥ પ્રકાશસિંહ વાણી વદે કે, એ વ્રત પાળો સાતમા ॥ ૭ ॥

વશ રાખજે ત્હારી જીભડી, અનર્થદંડે ॥ કાજ ન સીઝે આપણું, તું શિદને મંડે ॥ જેથી લાગે પાપ, તેથી અળગો રહેજે ॥ ધર્મ ધ્યાનની વાતમાં, તું વળગ્યો રહેજે ॥ પોતાથી પળતું નથી, ને પારકું તું કયાં લહે ॥ પ્રકાશસિંહ વાણી વદે, કે ત્હારાં કરચાં તું સહે ॥ ૮ ॥

નિત્ય સામાયિક કીજિયે, સુણ ઉત્તમ પ્રાણી ॥ લાભ ઘણો છે એહમાં, ઇમ બોલ્યાં નાણી ॥ મેરૂ કંચનથી અધિક, કોઇ દાનજ આપે ॥ તોલ ન આવે તેહને, ઇમ જિનવર થાપે ॥ એહવું જાણી પ્રાણિયા, નિત્ય સામાયિક કીજીએ ॥ પ્રકાશસિંહ વાણી વદે, તો મુગતિ તણાં સુખ લીજીએ ॥ ૯ ॥

વહેલો ઊઠી આતમા, તું ધ્યાનજ ધરજે ॥ દશમા વ્રતની વાર્તા, તું હૈડે ધરજે ॥ ઘણા દ્રવ્ય નવિ ધારિએ, ગૃદ્ધિ નવિ થઇએ ॥ સાધુસાધવિને વાંદવા, દિન પ્રત્યે જઇએ ॥ એહવું જાણી પ્રાણિયા, ઘણા દ્રવ્ય નવિ ધારિયે ॥ પ્રકાશસિંહ વાણી વદે, કે ઇંદ્રિનો રસ ગાળિએ ॥૧૦॥

પૌષધ કીજે ભાવશું, આતમ વશ રાખી ॥ જિમ કીધા દશ શ્રાવકે, સુત્રની સાખી ॥ જતના કરજે જીવની, સુક્ષમને બાદર ॥ ધ્યાન ધરો નવકારનું, એવું વ્રત આદર ॥ ક્રોધ માન માયા તજી, સમતાનો રસ પીજિયે ॥ પ્રકાશસિંહ વાણી વદે, કે એહવા પૌષધ કીજિયે॥

હવે કહું વ્રત બારમું, સુણ ઉત્તમ પ્રાણી ॥ જમવા વેળા આતમા, ચિંતવના આણી ॥ જો આવે મુનિરાજ, પંચ મહાવ્રત ધારી ॥ દોષ રહિત દેઉ દાન, હૈડે હર્ષ વધારી ॥ દ્વાદશ વ્રત શ્રાવક તણાં, શુદ્ધ સમકિતથી પાળશે ॥ પ્રકાશસિંહ વાણી વદે, તે મુગતિનાં સુખ મ્હાલશે ॥ ૧૨ ॥

સંવત અઢાર પંચોતરાની શુકલ પક્ષે ॥ માસ અષાઢો શોભતો, આઠમને દિવસે ॥ સઝાય કીધી શોભતી, ગામ ગોંડળ વાસે ॥ સેવક વિનવે ભાવશું, મન હર્ષ ઉલાસે ॥ એહ બારવ્રત શ્રાવક તણાં, શુધ સમકિતથી પાળશે ॥ઉત્કૃષ્ટા પંદરે ભવે, મુગતિપુરીમાં મ્હાલશે॥૧૩॥

# अथ श्री धर्मरुचि अणगारनी सज्झाय.

સુણી શીખ સુગુરુ તણી, હો મુનિવર ।। ચાલ્યા પરઠણ કાજ ।। ગયવરની પેઠે મલપંતા હો મુ૦ ।। તરણ તારણ ઋષિ રાજ ।। ધન ધન તપસી જી, હો મુનિવર ધર્મરુચિ અણગાર ।।૧।। એ આંકણી ।। ઈંટ નિભાડે જાઇને, હો મુ૦ ।। ટપકો પાડયો જામ ।। વાસ થકી આવી કીડિયો, હો મુ૦ ।। મરણ પામી તિણ ઠામ ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।।૨।। મુનિવર મનમેં ચિંતવે, હો મુ૦ ।। કીધો ખોટો કામ ।। કીડિયોંની દયા વશી, હો મુ૦ ।। મરણ લિયો તિણ ઠામ ।।ધન૦।। હો મુ૦ ।।૩।। સઘળો આહાર પરઠવ્યા થકી, હો મુ૦ ।। અનરથ હોશે અપાર ।। નિરવદ્ય કોઠો માહરો, હો મુ૦ ।। એસો નહિ કોઈ ઠાર ।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।।૪।। ધોળી ધોળી ને તુંબડો, હો મુ૦ ।। પીધો આપ શરીર ।। દયા ભાવ દિલમાં વશો, હો મુ૦ ।। છકાય જીવના પીર ।। ધન૦ ।।હો મુ૦ ।। ૫ ।। થોડી વાર હુવા પછે, હો મુ૦ ।। વેદન હુઈ અપાર ।। નાકે સર ઘાલ્યો નહી, હો મુ૦ ।। તરણ તારણ સુખકાર।। ધન૦ ।। હો મુ૦ ।। ૬ ।। પૃથવી સામુ જોઇને, હો મુ૦ ।। ક્ષમાસાગર ગુણ ધીર ।। બલિહારી ઇણ સાધુને હો મુ૦ ।। ઝૂઝયા કર્મ શૂર વીર ।।ધન૦।।હો મુ૦।।૭।। સંથારો શુધ મને કરી,હો મુ૦।।કીધો તેણે ઠામ।। આયુષ પૂર્ણ કરી ગયા,હો મુ૦।। સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાન ।।ધન૦।। હો૦ મુ ।।૮।।તેત્રિશસાગરના આઉખે,હોમુ૦ ચ્યવિને મુગતિસિધાય ।। ઋષિ ચોથમલજી ઇમ ભણે,હોમુ૦।। નિત્યપ્રણમીજેપાય ।।ધન૦।।હો૦।।૯।।

---

# अथ श्री भरत बाहुबलीनुं ढीढालियुं.

સ્વસ્ત શ્રી વરવા ભણી, પ્રણમી ઋષભ જિણંદ ।। ગાશું તસ સુત અતિબળી, બાહુબળિ મુનિ ચંદ ।।૧।। ભરતે સાઠ સહસ વરસ, સાધ્યા ષટ ખંડ દેશ ।। અતિ ઉચ્છવ આણંદશું, વનિતા કીધ પ્રવેશ ।। ૨ ।। ચક્રરત્ન આવે નહી, આયુદ્ધશાળા માંહ ।। મંત્રીશ્વર ભરતને તદા, કહે સાંભળ તું નાહ ।। ૩ ।। સ્વામી તેં નિજ ભુજ બળે, વશ કીધા ષટ ખંડ ।। પણ બાહુબળિ ભ્રાતનો, નવિ દીઠો ભુજ દંડ ।।૪ ।। સુર નર માંહે કો નહી, તસ જીપણ સમરત્થ।। તો પ્રભુ તુમ બળ જાણશું, જો સહેશો તુજ હત્થ ।। ૫।। સુણતાં

મંત્રી વચણ ઇમ, ચક્રી હુવો સતેગ ॥ બાહુબળિ ભણી મોકલ્યો, નામે દૂત સુવેગ ॥ ૬ ॥ ભટ રથ હયવર ઠાઠશું, દુતે કીધ પ્રયાણ ॥ શુકન હુવા બહુ વંકડા, પિણ સ્વામિની આણ ॥ ૭ ॥ ધરા ઓલંઘી અતિ ઘણી, આવ્યો બહેળી દેશ ॥ જિહાં કોઈ બાહુબળિ વિના, જાણે નહીં નરેશ ॥૮॥ તક્ષશિલા નગરી જિહાં, બાહુબળિ ભૂમિંદ ॥ દૂત સુવેગ જઇ ત્તિહાં, પ્રણમ્યો પય અરવિંદ ॥ ૯ ॥ બાહુબળિ પુછે કુશળ, ભરતતણો પરિવાર ॥ ચતુરાઇ શું દૂત તવ, બોલે બોલ વિચાર ॥૧૦॥ આસન અર્ધું બેસવા, આપે સુરપતિ જાસ ॥ લક્ષ જક્ષ સેવા કરે, જગત કરે જસ આશ ॥ ૧૧ ॥ હેલે જીત્યા ખંડ ષટ, બેહ ન હુતો કોય ॥ ઋષભદેવ સાન્નિધ્ય કરે, તસ કિમ કુશળ ન હોય ॥૧૨॥ પણ પ્રભુ તુમ આવ્યા વિના, માને સકળ નિરત્થ ॥ કામ નહીં હવે ઢીલનો, સેવો પ્રભુ સમરત્થ ॥ ૧૩ ॥ નહિ તો જો તે કોપશે, કોઈ ન રહેશે તીર ॥ તસ ભુજ દંડ પ્રહાર એક, સહેસે તુજ શરીર ॥૧૪॥ એ સેના વળી એ ઋદ્ધિ, તિહાં લગેં જાણો સર્વ ॥ જિહાં લગેં એ કોપ્યો નહી, મૂકો તે ભણી ગર્વ ॥ ૧૫ ॥

## ॥ ઢાલ ૧ લી.

( રાગ બંગાળી. )

જારે શું તુજ મારૂં દૂત, બાહુબળિ બોલે થઇ ભૂત ॥ રાજા નહી નમે ॥ કોપે ચઢયો હું ત્હારો રે નાંહિ, એક મુઠિયે ધરૂં ધરતી માંહિ ॥ રાજા૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ હુંતો જાણતો તાત જી જેમ, ભાઈપણાનો હવે જાણ્યો પ્રેમ ॥ રાજા૦ ॥ એહજ માહરો કહેજે ગુજ, જો બળ હોયતો કરજે ઝૂજ ॥ રાજા૦ ॥ ૨ ॥ દેઈ ચપેટા કાઢયો દૂત, વિલખો થઇ વનિતાપે પહુત ॥ રાજા૦॥ સંભળાવ્યો સઘળો વૃતાંત, કોપ્યો ભરતપતિ જેમ કૃતાંત ॥ રાજા૦ ॥૩॥ રણભંભા વજડાવી જામ, સેનાસજ હુઇ સઘળી તામ ॥ રાજા૦ ॥ કોડ સવાભિધ પુત્ર સકજ, રણના રસિયા હુવા સજ્જ ॥ રાજા૦ ॥ ૪ ॥ લાખ ચોરાશી વર ગજરાજ, ઘોડા લાખ ચોરાશી સાજ ॥ રાજા૦ ॥ લાખ ચોરાશી રથ વળિ જાણ, લાખચોરાશી ધૂરે નિશાણ ॥ રાજા૦ ॥ ૫ ॥ પાયક છન્નુ કોડિ ગુઝાર, વિદ્યાધર કિન્નર નહી પાર ॥ રાજા૦॥ એમ સુભટની કોડા કોડ, રણ રસે બાંધી હોડા હોડ ॥ રાજા૦ ॥ ૬ ॥ પૃથવી કંપી સેનાને પૂર, રજશું છાયો અંબર સુર ॥ રાજા૦ ॥ સોળ

લાખ વાજે રણતુર, ચક્રી ચાલ્યો સેનાને પૂર ॥ રાજા૦॥૭॥ પહોંત્યો બહોળી દેશની શીમ, સુણી બાહુબળી થયો અતિ ભીમ ॥ રાજા૦॥ ત્રણ લાખ બાહુબળિના રે પૂત, ક્રોધે ચઢયા જેણે જમના રે દૂત ॥ રાજા૦ ॥ ૮ ॥ સેના સમુદ્ર તણે અનુહાર, કહેતાં કિમહી ન આવે પાર ॥ રાજા૦॥ ચક્રીશ્વરની સેના સર્વ,તૃણ જેમ ગણાતો મ્હોટો ગર્વ ॥ રાજા૦ ॥ ૯ ॥ પહેરી કવચ અસવારી કીધ, બાહુબળિ રણ ડંકા દીધ ॥ રાજા૦॥ ભરતે પહેરયો વજ્રસનાહ, ગજ રતને ચઢયો અધિક ઉચ્છાહ ॥ રાજા૦ ॥ ૧૦ ॥ બેહુ સામા આવ્યાં સેન, ઢંક્યા ગગને પૃથવી જેણ ॥ રાજા૦ ॥ ઘોડે ઘોડા ગજે ગજરાજ, પાળે પાળા અડે રણ કાજ ॥ રાજા૦ ॥ ૧૧ ॥ ઝળકે ભાલા ભીમ ખડગ્ગ, તીરે છાયો ગગનનો મગ્ગ ॥ રાજા૦ ॥ શુર સુભટ લડે છે તેમ, નાંખે ઉલાળી ગજ કાંકરી જેમ ॥ રાજા૦ ॥ ૧૨ ॥ રૂધિર નદીયો વહે ઠામો ઠામ, બાર વરસ એમ કીધો સંગ્રામ ॥ રાજા૦ ॥ બેહુમાં કોઇ ન હાર્યા જામ, ચમર સુધર્મેંદ્ર આવ્યા તમામ ॥ રાજા૦ ॥૧૩॥ તાતજી સૃષ્ટિ કરી છે એહ, કાંઈ પમાડો તેહનો છેહ ॥ રાજા૦॥ ભાઇ હોય ગ્રહો રણ ભાર, જેમ ન હોય જનનો સંહાર ॥ રાજા૦ ॥ ૧૪ ॥ માન્યું વચન બે ભાઇએ જામ, હવે થાપ્યાં ત્યાં પાંચ સંગ્રામ ॥ રાજા૦ ॥ દૃષ્ટિ વચન બાહુ મૂઠી ને દંડ, બેહુ ભાઇ કરે યુદ્ધ પ્રચંડ ॥ રાજા૦ ॥ ૧૫ ॥

(દોહા.)

અનિમિષ નયણે જોવતાં, ઘડી એક થઈ જામ ॥ ચક્રીને નયણે તુરત, આવ્યાં આંસુ તામ ॥૧॥ સિંહનાદ ભરતે કિયો, જાણે ફૂટયો બ્રહ્માંડ ॥ બેડા નાદ બાહુબળે, તે ઢાંકયો અતિ ચંડ ॥ ભરતે બાહુ પસારિયો, તે વાળ્યો જિમ કંબ ॥ વાનર જિમ હીંચે ભરત, બાહુ બળિ ભુજ લંબ ॥ ૩ ॥ ભરતે મારી મુષ્ટિકા, બાહુબળિ શિર માંય ॥ જાનુ લગે બાહુબળી, ધરતી માંહે જાય ॥ ૪ ॥ ગગન ઉછાળી બાહુબળે, મૂકી એહવી મૂઠ ॥ પેઠો ભરતેશ્વર તુરત, ધરતી માંહે આકંઠ ॥૫॥ ભરત દંડે બાહુતણો, ચૂરયો મુગટ સનુર ॥ ભરત તણો બાહુબળે, કિયો કવચ ચકચુર ॥ ૬ ॥ બોલ્યા સાખી દેવતા, હાર્યો ભરત નરેશ ॥ બાહુબળિ ઉપર થઇ, ફુલ વૃષ્ટિ સુવિશેષ ॥૭॥ ચક્રી અતિ વિલખો થયો, વાચા ચૂકયો તામ ॥ બાહુબળિ ભાઇ ભણી, મૂકયું ચક્ર ઉદ્દામ ॥ ૮ ॥ ઘરમાં ચક્ર ફરે નહી, કરી પ્રદક્ષિણા તાસ ॥ તેજે ઝળહળતું થકું, આવ્યું ચક્રી પાસ ॥ ૯ ॥ બા

હુબળિ કોપે ચઢચો, જાણે કરૂં ચકચુર ।। મૂઠી ઉપાડી મારવા, તવ ઉગ્યો દયા અંકૂર ।। ૧૦ ।। તામ વિચારે ચિત્તમેં, કિમ કરી મારૂ ભ્રાત ।। મૂકી પણ કિમ સંહરૂ, આવી બની દોય વાત ।। ।। ૧૧ ।। હસ્તી દંત જે નીકળ્યા, તે કિમ પાછા જાય ।। ઈમ જાણી નિજ કેશનો, લોચ કરે નર રાય ।। ૧૨ ।।

## ।। ઢાલ ૨ જી. ।।

( જિન વચને વૈરાગિયો હો ધન્ના. એ દેશી. )

તવ ભરતેશ્વર વીનવે રે ભાઈ, ખમો ખમો મુજ અપરાધ ।। હું ઓછો ને ઉછાંછળો રે ભાઇ, તું છે અતિહે અગાધ રે ।। બહુબળિ ભાઇ, યું કયું કીજે બે ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। તું મુજશિરનો શેહરો રે ભાઇ, હું તુજ પગની રે ખેહ ।। એ સવિ રાજ્ય છે તાહરું રે ભાઈ, મન માને તસ દેય રે ।। બાહુ૦ ।।યું।। ૨ ।। હું અપરાધી પાપીયો રે ભાઈ, કીધાં અનેક અકાજ ।। લોભવશે મૂકાવિયાં રે ભાઈ, ભાઈ અઠાણુંનાં રાજ રે ।। બાહુ૦ ।। યું૦ ।।૩।। એક બંધવ તું માહરે રે ભાઈ, તે પણ આદરે એમ ।। તો હું અપજશ આગળો રે ભાઈ, રહેશું જગમાં કેમ રે ।। બાહુ૦ ।।યું।।૪।। કોડ વાર કહું તુજને રે ભાઈ, તાતજી ઋષભની આણ ।। એક વાર હસી બોલને રે ભાઇ, કર મુજ જન્મ પ્રમાણ રે ।। બાહુ૦।।યું૦।। ૫ ।। ગુનહ ઘણો છે માહરો રે ભાઈ, બક્ષીશ કરીય પસાય ।। રાખો રખે દૂષણ કિશી રે ભાઈ, લળિ લળિ લાગું છું પાયરે ।। બાહુ૦।। યું૦ ।। ૬ ।। ચક્રીને નયણે ઝરે રે ભાઈ, આંસૂડા કેરી ધાર ।। તે દુઃખ જાણે તે ઉરે રે ભાઇ, કે જાણે કીરતાર રે ।।બાહુ૦।।યું૦।।૭।। નિજ વૈરી વનિતા ભણી રે ભાઇ, જાતાં ન વહે પાય ।। હા ! મૂરખ મેં શું કિયું રે ભાઇ, ઇમ ઊભો પસ્તાય રે ।।બાહુ૦।।યું૦।।૮।। વિવિધ વચન ભરતેશનાં રે ભાઇ, સુણિ નવિ રાચ્યા તેહ ।। લીધું વ્રત તે કયું ફિરે રે ભાઈ, જિમ હાથેળીમાં રેહ રે ।। બાહુ૦ ।।યું૦ ।।૯।। કેવળ લહી મુગતેં ગયા રે ભાઇ, બાહુબળી અણગાર ।। પ્રાત સમય નિત્ય પ્રણમીએ રે ભાઈ, જિમ હોય જય જયકાર રે ।। બાહુ૦ ।। યું૦ ।। ૧૦ ।। કળશ ।। શ્રી ઋષભજિન સુપસાય ઈણિ પરે, સંવત સત્તર એકોતરે ।। ભાદ્રવા શુદિ પડવાતણે દિન, રવીવાર ઉલટ ભરે ।। વિમળવિજય ઉવઝાય સદગુરૂ, શીશ તસ શ્રી શુભવરે ।।

બાહુબળિ મુનિરાજ ગાતાં, રાજ વિજય જયશ્રી વરે ॥૧૧॥ ઇતિ.

# ॥ अथ श्री गौतमपृच्छा.

પ્ર૦—શ્રી ગૌતમસ્વામી પૂછા કરે, કહોને સ્વામી વર્દ્ધમાન જી ॥ કેણુ કર્મે નિરધન નિરવંશી, કેણુ કર્મે નિર્ફળ હોય ॥ કહોને સ્વામી વર્દ્ધમાન જી ॥ ૧ ॥

ઉ૦—પરધન ખાગે ને પર દમે, તેણુ કર્મે નિરધન હોય ॥ હો વચ્છ ગોયમા સાંભળો ॥ ૨ ॥ થાપણ મોસો રે જે કરે, તેણુ કર્મે નિરવંશી હોય ॥ હો વચ્છ ॥ ૩ ॥ ઘાત ઘાલે ગર્ભાવાસની, તેણુ કર્મે નિર્ફળ હોય ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૪ ॥

પ્ર૦—કેણુ કર્મે વેશ્યા ને વીધવા, કેણુ કર્મે નપુંસક હોય ॥ કહોને સ્વામી૦ ॥ ૫ ॥

ઉ૦—દુગંછા કરે જિનધર્મની, તેણુ કર્મે વેશ્યાજ હોય ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૬ ॥ શિયળ ખંડીને ભોગ ભોગવ્યા, તેણુ કર્મે વીધવા હોય॥ હો વચ્છ૦ ॥૭॥ વેશ્યાનો સંગ જ જે કરે, તેણુ કર્મે નપુંસક હોય ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૮ ॥

પ્ર૦—કેણુ કર્મે ગર્ભથી ગળી જાવે, કેણુ કર્મે પિઠી મરચા જાય ॥ કહોને સ્વામી૦ ॥ ૯ ॥

ઉ૦—વાડી વેડાવે કુણા મોગરા, તેણુ કર્મે ગરભથી જાય ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૧૦ ॥ ફૂલ વિંધાવી કર્મ બાંધિયાં, તેણુ કર્મે પિઠી મરચા જાય ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૧૧ ॥

પ્ર૦—કેણુ કર્મે ઠૂંઠા ને પાંગળાં, કેણુ કર્મે જાતિ અંધ હોય ॥ કહોને સ્વામી૦ ॥ ૧૨ ॥

ઉ૦—જે જીવ કરે રે ચોરંગમાં, તેણુ કર્મે પાંગળા હોય ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૧૩ ॥ આંખો કાઢે રે પર જીવની, તેણુ કર્મે જાતિ અંધ હોય ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૧૪ ॥

પ્ર૦—કેણુ કર્મે શોકય જ ઉપજે, કેણુ કર્મે કલંક ચડંત ॥ કહોને સ્વામી૦ ॥ ૧૫ ॥

ઉ૦—વેરો ને વંચો રે જે કરે, તેણુ કર્મે શોકય ઉપજંત ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૧૬ ॥ સાખ ભરીને કર્મ બાંધીયાં, તેણુ કર્મે કલંક ચડંત ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૧૭ ॥

પ્ર૦—કેણે કર્મે વિષધર ઊપજે, કેણે કર્મે જશ હીણ હોય ॥ કહોને સ્વામી૦ ॥ ૧૮ ॥

ઉ૦—રીસ ભરયા મરે રે અણબોલડે, તેણે કર્મે વિષધર હોય ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૧૯ ॥ જે જીવ રાગે રે વ્યાપિયો, તેણે કર્મે જશ હીણ હોય ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૨૦ ॥

પ્ર૦—કેણે કર્મે જીવ નિગોદમાં, કેણે કર્મે તિર્યંચમાં જાય ॥ કહોને સ્વામી૦ ॥ ૨૧ ॥

ઉ૦—જે જીવ મોહે રે વ્યાપિયો, તેણે કર્મે નિગોદમાં જાય ॥ હો વચ્છ ॥ ૨૨ ॥ જે જીવ માયામાં વ્યાપિયો, તેણે કર્મે તિર્યંચમાં જાય ॥ હો વચ્છ ॥ ૨૩ ॥

પ્ર૦—કેણે કર્મે જીવ એકંદ્રી, કેણે કર્મે પંચઇંદ્રિ હોય ॥ કહોને સ્વામી ॥ ૨૪ ॥

ઉ૦—પંચઇંદ્રિ વશ નવી કરી, તેણે કર્મે એકિંદ્રી હોય ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૨૫ ॥ પંચ ઇંદ્રિ જેને વશ કરી, તેણે કર્મે પંચઇંદ્રિ હોય ॥ હો વચ્છ ॥ ૨૬ ॥

પ્ર૦—કેણે કર્મે જીવડો બહુ ભમે, કેણે કર્મે થોડેરો સંસાર ॥ કહોને સ્વામી૦ ॥ ૨૭ ॥

ઉ૦—જે જીવ મોહ મચ્છર કરે, તેણે કર્મે સંસાર ફરંત ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૨૮ ॥ જે જીવ વિનય ભગતિ કરે, તેણે કર્મે સંસાર તરંત ॥ હો વચ્છ ॥ ૨૯ ॥

પ્ર૦—કેણે કર્મે જીવડો નીચ કુળે, કેણે કર્મે ઉંચ કૂળે હોય ॥ કહોને સ્વામી૦ ॥ ૩૦ ॥

ઉ૦—દાન દીધાં રે અસૂઝતાં, તેણે કર્મે નીચ કુળે હોય ॥ હો વચ્છ૦ ॥ ૩૧ ॥ દાન દીધાંરે સુપાત્રને, તેણે કર્મે ઉંચ કુળે હોય ॥ હો વચ્છ ॥ ૩૨ ॥

પ્ર૦—કેણે કર્મે જીવડો નરકમાં, કેણે કર્મે સ્વર્ગ વૈમાન ॥ કહોને સ્વામી૦ ॥ ૩૩ ॥

ઉ૦—જે જીવ લોભેરે વ્યાપિયો, તેણે કર્મે નરક મોઝાર ॥ હો વચ્છ ॥ ૩૪ ॥ દાન શીયળ તપ ભાવના, તેણે કર્મે સ્વર્ગ વૈમાન ॥ હો વચ્છ ॥ ૩૫ ॥

પ્ર૦—ગૌતમે કેવળ માગીયું, દ્યોને સ્વામી વર્દ્ધમાન ॥ દ્યોને સ્વામી વર્દ્ધમાન જી ॥ ૩૬ ॥

૭૦—એણે મોહે કેવળ ન પામીએ, મોહથી ન હોય નિરવાણ ॥ હો વચ્છ ॥ ૩૭ ॥
ગૌતમ કેવળ પામીયા, મહાવીરસ્વામી પોત્યા નિરવાણ ॥ હો વચ્છ ॥ ૩૮ ॥

# અથ શ્રી મરૂદેવીમાતાનું ચોઢાળિયું.

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

( જોવનિયાનો લટકો રે દહાડા ચારનો. એ દેશી. )

માતાજી મરુદેવી રે ભરતને ઇમ કહે, ધન ધન પુત્ર મુજ કુળ તુજ અવતાર જો ॥ પણ દાદીનાં દુઃખડાં તેં નવિ જાણીયા, કેઇ વિધ કરી તુજ આગળ કરૂં પોકારજો ॥ માતાજી મરુદેવી રે, ભરતને ઇમ કહે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ જે દિનથી ઋષભજીએ દીક્ષા આદરી, તે દિનથી મુજ આ સઘળું ન ખમાય જો ॥ આંખલડી અલૂણી રે થઇ ઊજાગરે, રાત દિવસ મુજ નિદ્રા વિહુણા જાય જો ॥ માતા૦ ॥૨॥ તુજ સરિખો કાંઇ પુત્રજ માહરે લાડકો, તાતની ખબર ન લેતો દેશ પરદેશ જો ॥ અનેક સુખ વિલસે તુરંગ મહોલમાં, ઋષભજી તો વનમાં વિરુએ વેષ જો ॥ માતા૦ ॥ ૩ ॥ ખરા રે બપોરે રે ફરતો ગૌચરી, શિર ઉઘાડે પાય અણવાણે જાયજો ॥ અરસ નિરસ ઊનાં જળ મેલાં કપડાં, ઘર ઘર આંગણ ફરતો હીંડે સોય જો ॥ માતા૦ ॥ ૪ ॥ બાળલીલા મંદિરિયે રમતો આંગણે, યક્ષ વિદ્યાધર સોહમ ઇંદ્રને સંગ જો ॥ હું દેખી મનમાંહી હૈડે હીસતી, ચોસઠ ઇંદ્ર આવી કરતા ઉલંગ જો ॥ માતા૦ ॥૫॥ મ્હારાં રે સુખડાં તે સુત સાથે ગયાં, દુઃખનાં હૈડે ચઢી આવ્યાં છે પૂરજો ॥ પૂરવની અંતરાય તે આજ આવી નડી, કેઇ વિધ કરીને ધીરજ રાખું ઊરજો ॥ માતા૦ ॥ ૬ ॥ પુરી અયોદ્ધા કેરો સુત તું રાજીયો, રાજ ઋદ્ધિ મંદિર બહોળો પરિવાર જો ॥ રાજધાનીના સુખમાં વાત ન સાંભરે, રાત દિવસ રહેતો રંગમહોલ મોઝાર જો ॥ માતા૦ ॥ ૭ ॥ સહસ વરસ ઋષભજી ને ફરતાં વહિગયાં, હજુ ખબર નહિ સંદેશો નહિ નામ જો ॥ એવું તે કઠણ રે હૈડું કેમ થયું, સુગુણ સુતનાં એહવાં નવિ હોય કામજો ॥ માતા૦ ॥ ૮ ॥ ખબર કહાવો સુભટ બહુળા મોકલી, જૂઓ તાત તણી ગતિ શી શી હોય જો ॥ સેવકના સ્વામી રે એહવું કહાવજો, નિજ માતા દિન દિ

ન વાટલડી જોય જો ॥ માતા૦ ॥ ૧ ॥

## ઢાલ ૨ જી.

( દેશી ઉપર પ્રમાણે. )

ઓલંભા એહિ વિધ સુણી દાદી તણા, ભરત લળી લળી બોલે મધુરી વાણજો ॥ તુજ સુતની વાતો રે દાદી શી કહું, કેઇ વિધ કરી હું મુખથી કરૂં વખાણ જો ॥ ઓલંભા એહિ વિધ સુણી દાદી તણા ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ પંચ મહાવ્રત સુધાં તુજ સુતે આદરયાં, ટાળ્યા મનના ક્રોધાદિક જે ચાર જો ॥ વૈર વિરોધ ઇંદ્રિ રે પાંચે વશ કરી, નવ વાડ શુદ્ધ પાળે છે બ્રહ્મચાર જો ॥ ઓ૦ ॥ ૨ ॥ પંચ આચાર ને વળી પંચ સુમતી ગ્રહી, ત્રણ ગુપતિ આતમ વશ કીધો સોય જો ॥ સત્ત વીશ ગૂણે રે કરીને શોભતા, નિર્દોષી અણગાર મુનીશ્વર હોય જો ॥ ઓ૦ ॥ ૩ ॥ બારે ને મસવાડા તપ પૂરો તપ્યા, સંચિત કર્મ કિયાં તે સઘળાં ચૂર જો ॥ મોહ માંયાનાં દળ સઘળાં ચૂરણ કરયાં, ચઢતે પ્રણામે વઢિયા જેર રણ શૂર જો ॥ ઓ૦ ॥ ૪ ॥ સજન કુટુંબની તેહને મન ઇચ્છા નહી, રાજ ઋદ્ધિ સિદ્ધિ તસ સકળ અકામ જો ॥ અંતે તે અળગું એ સઘળું જાણિયું, તે છંડી જઇ વિચરયા અનેરે ધામજો ॥ ઓ૦॥૫॥ ધન તે દેશને ધન તે નગર સોહામણું, ધન તેહની વન વાડી ધન શુભ ઠામજો ॥ ધન્ય ભૂમિ જિહાં પ્રભુજી પગ માંડતા, જેણે વાંદ્યા તેનાં સિદ્ધ હુઆં સવિ કામ જો ॥ ઓ૦ ॥ ૬ ॥ ઋદ્ધિ અનંતી આગળ તુમ સુત પામશે, શાસવતાં સુખ મુગતિ કેરાં જોય જો ॥ થોડા રે દહાડામાં દાદી જાણજો, કેવળ મહોચ્છવ તુમ સુત કેરો હોય જો ॥ ઓ૦ ॥ ૭ ॥ ઈમ દાદીને ધીરજ દેતો દિન પ્રતે, સુણિ સુણિ દાદી ધીરજ ધરતી મન્ન જો ॥ આશાને વિલુદ્ધિ રે માડી નિત રહે, રોતી ઋષભનું ધ્યાન સુમનને તન્ન જો ॥ ઓ૦ ॥ ૮ ॥ સહસ વરસ ફરતાં ઈમ ઇણ વિધે થયાં, કર્મ ખપાવી સમવસરયા ઉદ્યાન જો ॥ ઉગમતે સૂરે રે રુખતણે ઊપન્યું, ઝળોમળ જ્યોતિ નિર્મળ કેવળજ્ઞાન જો ॥ ઓ૦ ॥ ૯ ॥ ઇણ અવસરમાં ભરત સભામાં વધામણી, પુરિમતાળે પિતાને કેવળનાણ જો ॥ કરજોડી સેવક જન માગે વધામણી, ભવ બંધનથી છોડી કરો નિરવાંણ જો ॥ ઓ૦ ॥ ૧૦ ॥

## ઢાલ ૩ જી.

( દેશી ઉપર પ્રમાણે. )

નગરી અયોદ્ધામાં રે આણંદ ઊપન્યો, સુણિ સુણિ શ્રી આદીશ્વર સમવસરણ જો ॥ ભરતેશ્વરે દાદીને જઈ વધાવિયાં, મુખથી કહેતા મીઠી અમૃત વાણુ જો ॥ નગરી અયોદ્ધામાં રે આણંદ ઊપન્યો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સુણો દાદી વધાઇ આજ છે માહરી, પુરિમતાળે પિતાને કેવળજ્ઞાન જો ॥ ત્રિગડુ રે રચિયું મળી ચોશઠ દેવતા, ઇંદ્ર ઇંદ્રાણી ગંધર્વ કરતા ગાન જો ॥ ન૦ ॥ ૨ ॥ ચોસઠ ઇંદ ત્રિગડે જિન પદ સેવતા, દેવદુંદભીના નાદ હુવે છે રસાળ જો ॥ દેવ ઘંટા ઝણુકારની આભે ગર્જના, છપ્પન કુમારી મંગળ બોલે વિશાળ જો ॥ ન૦ ॥ ૩ ॥ ત્રિગડા કેરી રચના દાદી શી કહું, જોજનમાંહી દીસે ઝાકઝમાળ જો ॥ સોવનમય કોશીશા રત્ન હીરે જડયા, રતને તોરણ દીસે રંગ રસાળ જો ॥ ન૦ ॥ ૪ ॥ કનક સિંહાસન મદ્ધે મણિરત્ને જડચું, તિહાં બિરાજે ત્રિભુવન કેરો નાથ જો ॥ બારે તે પર્ષદા મિળી કાંઈ એકઠી, નાચે અપચ્છરા ઓચ્છવ હુવે ઠાઠ જો ॥ ન૦ ॥ ૫ ॥ માતાજી વધાઇ ઇણુ વિધ સાંભળી, આરતિ છાંડી ઊલટ હેડે થાય જો ॥ સાત આઠ પગ સામા જઇ નીચે નમી, લળિ લળિ વાંદે ઋષભ જિણંદના પાય જો ॥ ન૦ ॥ ૬ ॥ સહસ વરસનાં દુઃખડાં સર્વે મટી ગયાં, ઉમંગ અંગે આનંદ રંગના રોળ જો ॥ ભરતેશ્વરનાં દાદી લેતી વારણાં, પુત્ર હુઓ એ સાચો તાહરો બોલ જો ॥ ન૦ ॥ ૭ ॥ માતાજી વંદન ઋષભ જિન કારણે, પાખરિયો ઐરાવત હસ્તિ સાર જો ॥ બહુ મૂલાં આભરણુ ને વસ્ત્ર જ પહેરિયા, સાથે સખી વળી સુભટને અસવાર જો ॥ ૮ ॥ બહુ આડંબરે વંદન કારણ સંચરયાં, પંચ શબ્દ તણા આગળ હોય અવાજ જો ॥ એક જીભે મુખથી કેમ જાએ વર્ણવ્યા, ધન્ય જેણે તે નિરખ્યા સર્વે સાજ જો ॥ ન૦ ॥ ૯ ॥ ભાવે ચઢયાં માતાજી ચઢતે પ્રણામશું, ત્રુટી જાળી કર્મ તણી જે ચૂર જો ॥ દૂરેથી ત્રિગડું રે નયણે નિરખતાં, કેવળ લહ્યું જેમ ઉગ્યો અંબર સૂર જો ॥ ન૦ ॥ ૧૦ ॥ જન્મ મરણનાં દુઃખડાં રે સર્વે મટી ગયાં, શાસ્વતાં સુખ મુગતિ કેરાં પાય જો ॥ ગુણી પુરુષના ગુણ ગાવે શુદ્ધ ભાવથી, ઋષિ રાયચંદ વંદે તેહ મુગતિ જાય જો ॥ ન૦ ॥ ૧૧ ॥

## ઢાંલ ૪ થી.

( સહજ સોભાગી હો, રાગી નંદન સાંભળો—એ દેશી. )

જંબૂદ્વીપે હો ક્ષેત્ર ભરતમાં, વિરહો મુગતિનો હોય ॥ અઢાર

કોડાકોડી હો સાગર માંહેરે કહ્યો, મુગતિ ગયા નહી કોય ॥ માતાજી મરૂદેવી હો મુગતીનો ખોલ્યો બારણો ॥૧॥ એ આંકણી ॥ પહેલાં પહોત્યાં નિરવાણ ॥ અંતક્રિયા તિહાં ભાંખી હો સુત્ર ઠાણાંગમાં, આગમ વચન પ્રમાણ ॥ માતાજી ॥૨॥ કોડપૂરવ લગે હો સુવાસણ રહ્યાં સતી, નિત નિત નવલા રે વેષ ॥ ભરજોવન માંહી રહ્યાં હો માતાજી જીવ્યાં જ્યાં લગે, કાળા ભમર રહ્યાં કેશ ॥ માતાજી ॥૩॥ કેળ સરિખી કાયા હો ઊંચી ધનુષ પાંચશે, સોવન વરણ શરીર ॥ સુપનાની માંહી હો કદિય ન જાણ્યું સાસરૂ, નહિ કોઈ જાણ્યું પીયેર ॥ માતાજી ॥ ૪ ॥ ઔષધ એક ન લીધું હો માજી જીવ્યાં જ્યાં લગે, કદિ કસર ન હુઇ પેટ ॥ માથું હાથ પગ હોય પલક એક દુખ્યાં નહી, ક્રોડ પૂરવ લગે ઠેઠ ॥ માતાજી ॥૫॥ પાંશઠ હજાર પેહેડી હો નજરે નિરખી આપણી, દાદીજીએ દીધાં નામ ॥ એકહિ મુઓ કાને હો કોઇ નવિ સાંભળ્યો, સુખ દીઠો સવિ ઠામ ॥ માતાજી ॥ ૬ ॥ ક્રોડ પૂરવ માંહી હો એકજ જણીયું જોડલું, શ્રી મરુદેવીજી માત ॥ ત્હારા સરીખા બેટા હો કિણહીએ જનમ્યા નહી, તીન ભુવનકે નાથ ॥ માતાજી૦ ॥૭॥ દોય તો સુંદર હો સોવન વરણી શોભતી, પરણી ઋષભ જિણંદ ॥ ભરતક્ષેત્ર માંહી હો વિવાહ પહેલો હુવો, સૂત્રમાં સર્વ સંબંધ ॥ માતાજી૦ ॥૮॥ એકસો પોત્રા હો દાદીએ નયણે નિરખીયા બ્રાહ્મી સુંદરી દોય ॥ સર્વે કબીલો સુખીયો હો દુઃખીયો એક ન દેખીયો, એહવું પુણ્ય કેહનું ન હોય ॥ માતાજી૦ ॥૯॥ ષટખંડ કેરો સ્વામી હો ભરત ભરતનો ધણી, અરજ કરે કરજોડ ॥ દાદીને પાયે લાગે હો મુજરો મેજ્યો માહરો, મુખ આગેં મદ મોદ ॥ માતાજી૦ ॥૧૦॥ હસ્તી હોદે બેઠાં હો નજરે નિરખી પુત્રને, હરખે ઋષભને જોય ॥ મરૂદેવી માતા હો મનશું જીત્યા મોહની, કેહનું સગું નહી કોય ॥ માતાજી૦ ॥ ૧૧ ॥ કેવળજ્ઞાનપામી હો, માતાજી મુગતેં ગયાં હસ્તિ હોદે વીતરાગ ॥ પછે શિવ પહોત્યા હો અસંખ્યાતા કેવળી, ખોલ્યો મુગતીનો માગ ॥ માતાજી૦ ॥ ૧૨ ॥ સાધુ સાધવી હો તીર્થંકર ચોવીશના, પહોત્યા મુગતિ મોઝાર ॥ મરૂદેવીમાતા હો મુગતિનો ખોલ્યો બારણો જડીયો જંબુકુમાર ॥ માતાજી૦ ॥૧૩॥ તીર્થંકર ચક્રી હો હળધર કેશવા, વળી રાણાને રાય ॥ એહવી માતા હો સ્ત્રી ન હુઇ ભરતમેં, એહ ચોવીશની માય ॥ માતાજી૦ ॥ ૧૪ ॥ માજી સરીખાં સુખીયાં હો કાને કોઇ ન સાંભળ્યાં, જોયું સૂત્રે ઠેરઠેર ॥ ઋષિરાયચંદજી હો ઢાળો જોડી

જુગતિશું, આછો શેહેર અજમેર ॥ માતાજીઓ ॥ ૨૫ ॥ સંવત અઢારશે હો વરસ પંચાવને, ગ્રીષ્મ જેઠજ માસ ॥ પૂજ્ય જેમલજી હો પુન્ય પસાયથી, જ્ઞાન અભ્યાસ ॥ માતાજીઓ ॥ ૨૬ ॥ ઇતિ ॥

# अथ श्री अइमुत्तानी सज्झाय.

વીર જિણંદ વાંદીને ગૌતમ, ગૌચરિયે સંચરિયા ॥ પોલાસપુર નગરીમાં મુનિવર, ઘર ઘર આંગણ ફરિયા ॥ આધા આમ પધારો પૂજ્ય, અમ ઘર વહોરણ વેળા ॥૧॥ એ આંકણી ॥ ઇણે અવસરે અઇમુત્તે રમતાં, મન ગમતા મુનિ દીઠા ॥ કંચણ વરણી કાયા દેખી, મનમાં લાગ્યા મીઠા ॥ આધા૦ ॥૨॥ બોલે કુમર અમિરસ વાણી, એહુ કહો અભિરામે ॥ ખરે બપોરે પાય અણવાણે, ભમવું તે કિણ કામે ॥ આધા૦ ॥ ૩ ॥ સાંભળ રાજકુમર સોભાગી, શુદ્ધ ગવેષણા કીજે ॥ નિર્દુષણ ને નિરતિચારી, ભાવે ભીક્ષા લીજે ॥ આધા૦॥૪॥ આવો આજ અમારે મંદીર, કહેશો તે વિધિ કરશું ॥ જે જોઇએ તે જુગતિ કરીને, ભાવે ભિક્ષા ધરશું ॥ આધા૦ ॥૫॥ એમ કહી ઘર તેડી ચાલ્યા, આવ્યા મન આણંદે ॥ અઇમુત્તાશું ગૌતમ દેખી, શ્રી વીપય વંદે ॥ આધા૦॥ ૬ ॥ આજ અમારે રત્ન ચિંતામણિ, મેહ અમીરસ વૂઠયા ॥ કે અમ આંગણ સુરતરૂં ફળિયા, અમ પર ગૌતમ તુઠયા ॥ આધા૦॥૭॥ રે બાલુડા બહુ બુદ્ધિવંતા, ગૌતમ ગણધર આવ્યા ॥ થાળ ભરી મીઠા મોદક, ભાવ સહિત વહોરાવ્યા ॥ આધા૦ ॥૮॥ પય પ્રણમી અઇમુત્તો પૂછે, કિહાં વસો કિરપાળ ॥ વીર સમીપે વસિયે સુણીને, સાથે ચલ્યા સુકુમાળ ॥ આધા૦ ॥ ૯॥ કુમર કહે એહ ભાજન આપો, ભાર ઘણો તુમ પાસે ॥ ગૌતમ કહે અમે એહને દઇએ, ચારિત્ર લે પ્રભુ પાસે ॥ આધા૦॥ ૧૦ ॥ ચારિત્ર લેઇશ હું પ્રભુ પાસે, ઝોળી દિયે મુજ હાથે ॥ ગૌતમ પુછે અનુમતિ કેહની, માયે કહ્યા અમ સાથે ॥ આધા૦ ॥૧૧॥ વીર વાંદી જિન વાણી સુણીને આવ્યા ઘર ઉલ્લાસે ॥ અનુમતિ આપો માતા મુજને, દીક્ષા લેઉં પ્રભુ પાસે ॥આધા૦॥૧૨॥ શ્રીદેવી કહે સુણ નાનડિયા, સંયમની શી વાતો, શું જાણે તું બાળપણામાં, આગમના અવદાતો ॥ આધા૦॥૧૩॥ વિનય કરીને માત પીતાને, કહે કુમર કુળ ભાણુ ॥ જે જાણુ તે હું નવી જાણું, નવિ જાણું તે જાણું ॥ આધા૦ ॥૧૪॥ એક દિવસનું રાજ્ય કરીને, માય

મનોરથ પૂરે ॥ સંયમ લીધો વીર જિન પાસે, દુર્ગતિ કરવા દૂરે ॥ ॥ આધા૦ ॥૧૫॥ સ્થવિર સાથે ઠંડીલે પહોત્યા,નીર વહંતો દીઠો ॥ પાળ બાંધીને પડઘો મ્હેલ્યો, કૌતુક લાગ્યો મીઠો॥ આધા૦ ॥ ૧૬ ॥ ન્હાનું સરોવર ન્હાનું ભાજન, નાવ કર્યું અઇમુત્તે ॥ રઢિયાળી રમત દેખીને, બાળ ક્રિડા કરી રમતે ॥ આધા૦ ॥ ૧૭ ॥ મધુરે વચને મુનિવર બોલ્યા, નાવા તરતી જોઈ ॥ રમતા દેખી ઋષિસર બોલે, હિંસા જીવની હોઇ ॥ આધા૦ ॥ ૧૮ ॥ બોલાવી કહે મુનિ બાળકને, એ આપણ નવિ કીજે ॥ છકાય જીવ વિરાધન કરતાં, દુર્ગતિનાં ફળ લીજે ॥ આધા૦ ॥ ૧૯ ॥ લાજ ઘણી મન માંહે ઉપની, સમવસરણ બિચ આયા ॥ ઇરિયાવહિને તિહાં પડિકમતાં, ધ્યાન શુકળ મન ધ્યાયા ॥ આધા૦ ॥૨૦॥ સ્થવિર જઇ ભગવંતને પુછે, ભવ કેટલા હવે કરશે ॥ ચરમ શરીરી છે અઇમુત્તો, ઈણ ભવ મુગતિ વરશે ॥ આધા૦ ॥૨૧॥ પંચ આચાર શુદ્ધ મને પાળી, અંગ અગીઆર મુખ કીધાં ॥ ગુણરત્ન સંવચ્છર તપ કીધો, અંતગડ કેવળી સિધ્યા ॥ આધા૦ ॥૨૨॥ અંતગડ ભગવતિ મધ્યે, એહ કહ્યો અધિકાર ॥ રત્નસાગર કહે એહ મુનિ વંદુ, અઇમુત્તો અણગાર ॥ આધા૦ ॥ ૨૩ ॥ ઇતિ. ॥

---

# अथ श्री अध्यात्म पद.

( રાગ ધન્યાશ્રી. )

દોડતાં દોડતાં પંથ કપાય તો, જૂઓ ઘાંચી ઘર ઊંટ ॥ દિન સાંજમેં દોડતો હીંડે, થાકી જાવે ત્રૂટ ॥ હો સમજુ, જ્ઞાન નયન નિજ ખોલો ॥ ૧ ॥ કરણી પાર ઉતરણી કહીને, જગને જૂઠ સમજાવે ॥ જ્ઞાન રહિત જેમ રાત અંધારી, પરમારથ કેમ પાવે ॥ હો૦ સ૦ ॥ ૨ ॥ સાઠ સહસ્ત્ર વર્ષનો તાપસ, બાળ તપસ્વિ કહિયો ॥ દેવપણામાં જ્ઞાન જો પામ્યો, તો ભવ એકજ રહિયો ॥ હો સ૦ ॥૩॥ જ્ઞાનસહિત જે ક્રિયા કરે તે,હોય કલ્યાણને કાજે ॥ એકાંત જ્ઞાનતણો આરાધક,નિજ ગુણમાં નિત રાજે ॥ હો૦ સ૦ ॥ ૪ ॥ સૂત્ર રહસ્યને સમજી શાણા, કરો ક્રિયા ભલે સાચી ॥ બોધિબીજ વિણ ગદ્ધા મજૂરીમાં, મત રહેજો કોઇ રાચી ॥ હો સ૦ ॥૫॥ ભેદાભાવ છે જ્ઞાન દર્શનમાં, પ્રથમ દર્શન પછી જ્ઞાન ॥ વિનયસહિત શ્રી સદ્દગુરુ સેવી, પામો પદ નિર્વાણ ॥હો સ૦॥

# અથ શ્રી શાલિભદ્રનો સલોકો.

સરસતિ માતા તમ પાયે લાગું, કહેવા સલોકો વરદાન માગું ॥ શાળિભદ્રનો કહું રે સલોકો, એક મને કરિ સાંભળજો લોકો ॥ ૧ ॥ જેહને સાંભળે મહા સુખ થાય, નવખંડ ધરતીમાં તેહ વંચાય ॥ ચોવીશમા તીર્થંકર મહાવીર જાણું, તેહના મુનિવરના ગુણ વખાણું ॥૨॥ મગધદેશ દેશમાં અધિકારી, રાજગૃહી નગરી અલકા અનુહારી॥ માંહી વસે છે મ્હોટા વેપારી, જેહની કીર્ત્તિ જગ માંહે સારી ॥ ૩ ॥ દાન પુન્ય ને ધર્મના તાજા, રાજ્ય કરેછે શ્રેણિક મહારાજા ॥ જેહનો વરતે અખંડ આણ, તેહની નગરીનાં કરૂં વખાણ ॥ ૪ ॥ જોજન ચાળીશ ઉપર આઠ, ગઢ કોશીશા કોરણીનો ઠાઠ ॥ વાવ્ય સરોવર વાડી અતિ ભારી, શોભિત ઉપાશ્રય ધર્મશાળા સારી ॥ ૫ ॥ તેહની નગરીમાં મ્હોટા વેપારી, ગોભદ્ર શેઠ ઘર ભદ્રા છે નારી ॥ તેહનો નંદનદેવ અવતારી, શાળીભદ્રને બત્રીશ છે નારી ॥ ૬ ॥ સંગમને ભવે સુકૃત કીધો, મુનીને ખીરનો દાનજ દીધો ॥ પિતાજી બેઠા દેવલોક મોઝાર, નવાણુ પેટી નિત આવે ઉદાર ॥ ૭ ॥ ગોખે તે બેઠાં રાજાને રાણી, વણઝારો આવ્યો ઠકુરાઈ જાણી ॥ મસ્તક નમાવી કહું છું મહારાજ, રત્નકંબળ લેઈ આવ્યો છું આજ ॥ ૮ ॥ બે કરજોડી પદમણી બોલે, આજ નહી કોઇ તુમારે તોલે ॥ થાપણને કાજે લોબડી લીજે, એહ મનોરથ પૂર્ણ કરીજે ॥૯॥ જોઈ નિરખીને મૂલ્ય કરાવે, એક કંબળનું મૂલ્ય ઠરાવે ॥ વણઝારો ભાંખે એક વચન્ન, સવાલાખનું કંબળ રતન્ન ॥ ૧૦ ॥ મૂલ્ય કરાવી રાજા તે ડરીયો, વણઝારો નગરી માંહિ પરવરિયો ॥ શેઠ પારેખ દોશી વખાણું, ફાંદાળા મ્હોટા ધનવંત જાણું ॥ ૧૧ ॥ સાચો સંત્રવિ તે બાવન વીર, લખમીયે પુર્ણ ભરયાં વડ ચીર ॥ મૂલ્ય કરાવી થરથરી જાય, વણઝારો મનમાં દિલગીર થાય ॥૧૨॥ રત્નકંબળ એ રાખેરે જેહ, એહવો ઇભ્ય બતાવો તેહ ॥ શાળીભદ્ર છે ગામ મોઝાર, રત્નનાં તોરણ બાંધ્યાં છે બાર ॥ ૧૩ ॥ મંદિર પુછીને વણઝારો જાય, ઋદ્ધિ દેખીને વિસ્મય થાય ॥ *સિંઘાસણ બેઠાં શાળિભદ્ર માય, રમઝમ કરતી સાહેલી આય ॥ ૧૪ ॥ એકેક સાહેલી ચાંપે છે પાય, એકેક સાહેલી ઢાળે છે વાય ॥ ગાય ગી

---

* પાંઠાંતરે-સિંઘાસણ બેઠાં શાળિભદ્ર માય, રમઝમ કરતી વહુવારૂ આય ॥ ચાર વહુવારૂ ચાંપે છે પાય, બાકીની સઘળી ઢાળે છે વાય ॥

તને બોલે રસાળ, એહવો વણઝારે દીઠો તે ખ્યાલ ॥ ૧૫ ॥ શાળિભદ્ર તો સૂખજ માણે, વણજ વેપારને કાંઇ ન જાણે ॥ રત્નકંબળ લેઈ વણઝારો આવે, જોઇ નિરખીને મૂલ્ય ઠરાવે ॥ ૧૬ ॥ વણઝારો ભાંખે એક વચન, સવાલાખનુ કંબળ રતન ॥ માણેક મોતી રત્ન ને હીરા, વીશ લાખ લેઈ ચાલ્યા તે વીરા ॥ ૧૭ ॥ સોળના કટકા કરયા બત્રીશ, વહુઅરોને તવ ઊપની રીશ ॥ પગ લોહીને નાંખી તે દીધા, આવાં ભેટણાં અમને શું કીધાં ॥ ૧૮ ॥ વાત સાંભળી ચેલણા રાણી, કહે જમુ નહી અન્નને પાણી ॥ હઠ જાણીને રાજા તેડાવે, વણઝારો આવી વાત બનાવે ॥ ૧૯ ॥ સાંભળી શ્રેણિક પામ્યા ઉલ્લાસ, જોવા જાઊં હું એહની પાસ ॥ શૂર સુભટશું રાજા પરવરીયા, આવાસ દીઠા રત્નમય જડિયા ॥ ૨૦ ॥ નીલ રતન જિમ પાણિયે ભરિયા, અભયકુમાર છે બુદ્ધિના દરિયા ॥ નાંખી મુદ્રિકા જોવે તપાસી, ચોથી ભૂમીએ બેઠા વિમાસી ॥ ૨૧ ॥ ભદ્રા માતા તે તેડવા જાય, પુત્ર આવ્યા છે શ્રેણિક મહારાય ॥ શ્રેણિક આવે તો વખારે ભરજયો, લાભ જાણીને વણજજ કરજયો ॥ ૨૨ ॥ નહિ નહિ પુત્ર એહ કરિયાણો, શ્રેણિક નામે રાજા એ જાણો ॥ જેહની છત્ર છાયામાં રહીએ, આણા તેહની આપણે વહીએ ॥ ૨૩ ॥ આળસ છાંડીને કુમર ઉઠે, ચાલ્યા તવ તે માતાની પૂંઠે ॥ રતન આગળ ધરીયાં છે ચાર, આવી રાજાને કરયો જુહાર ॥ ૨૪ ॥ ખોળે બેસારયા શાળીકુમાર, ધન મોરી નગરી ધન્ય અવતાર ॥ રાજાજી ભાખે સુણો કુમાર, જઈ ભોગવો સુખ સંસાર ॥ ૨૫ ॥ ભદ્રાજી ભાંખે રાય અવધારો, ભોજન કરીને પછે પધારો ॥ નવણ કરવા બેઠા છે જીહાં, વીંટી પડી ગઇ કુઈમાં તીહાં ॥ ૨૬ ॥ રાજા ત્તિહાં તવ ખેદજ પાવે, ભદ્રાજી કુઈથી થાળ ભરાવે ॥ દેખી ઘરાણામાં મુદ્રિકા છપી, એહની ઋદ્ધિ દીસે અસંખી ॥ ૨૭ ॥ ભોજન કરીને રાય પધારે, શાળીભદ્ર તો મનમાં વિચારે ॥ માહરે માથે દીસે છે ધણી, તો હવે છંડુ ઋદ્ધિ એ ઘણી ॥ ૨૮ ॥ દિન પ્રત્યે છંડે અકેકી નાર, પછીથી સંયમ લેવો નિરધાર ॥ બહેન સુભદ્રા શાળિભદ્ર પ્યારી, ધન્નાશાહની મ્હોટેરી નારી ॥ ૨૯ ॥ સ્વામીનો વાંસો ચોળે છે જેહવે, ભાઈની વાત સાંભરી તેહવે ॥ આંખમાં આંસુ વહે અપાર, ધન્નાશાહ પુછે કિમ રૂવે નાર ॥ ૩૦ ॥ હાથી ઘોડા રથ છે ઘણા, દાસ દાસીનિ નહિ કાંઈ મણા ॥ તાહરૂં કહેણ લોપે ન કોઇ, શાળિ સરિખો બંધવ જોઇ ॥ ૩૧ ॥ ધન્નાશાહની મ્હોટેરી નારી, તાહરે દુઃખ શું છે રે પ્યારી ॥ સુભદ્રા

ભાંખે સુણો પ્રાણેશ, મ્હારે બીજું નહિ દુઃખ લવલેશ ॥ ૩૨ ॥ બં-ધવ છેડે એકેકી નાર, પછી લેશે તે સંયમ ભાર ॥ ધન્નો કહે તે મૂરખ દીસે, તાહરો બંધવ વીસવા વીસે ॥ ૩૩ ॥ જેહને લેવો સંયમ ભાર, છાંડ્યાનો તે હવે કીશો વિચાર ॥ કહેતાં તો સ્વામી સોહેલું એમ, છંડી જુઓ તે છંડાય કેમ ॥ ૩૪ ॥ સુણી નારીનાં વચનજ એવાં, ધન્નોશાહ ઉઠયા સંયમ લેવા ॥ આવી સાળાને ભાંખે છે એમ, કા-યર થઈને બેઠા છું કેમ ॥ ૩૫ ॥ શાળીભદ્ર ને ધન્નો તેવાર, વીર પ્ર-ભુપેં સંયમ ધાર ॥ માસ ખમણ કરે ઉદાર, સંયમ પાળે નિરતિચાર ॥ ૩૬ ॥ દોય મુનિવર ભગવંત સંગે, મહિયલ માંહિ વિચરે છે રંગે ॥ એક દિન રાજગૃહી ઉદ્યાન, પધાર્યા પ્રભુ શ્રી વર્દ્ધમાન॥ ૩૭ ॥ મા-સખમણું પારણું આય, વહોરાવશે તમને તમારી માય ॥ માતાને ઘેર આવે જિવાર, વાંદવા સહુ કો થાયતૈયાર ॥ ૩૮ ॥ પાછા વળીને નગરીમાં જાય,ગૌચરી કરવા તે મુનિરાય ॥ પુરવલા ભવની મહિયારી માત, તેણે વહોરાવ્યું ગોરસ ભાત ॥ ૩૯ ॥ ગૌચરી કરી પ્રભુપેં આવે, પારણું કરી માહા સુખ પાવે ॥ બાર વર્ષની દીક્ષા તે પાળે, અતિચાર કાંઇ સઘળા તે ટાળે ॥ ૪૦ ॥ એક માસનો કીધો સં-થારો, અનુત્તર વિમાને લીધો અવતારો ॥ એક ભવ કરી મુગતિ-માં જાશે, માહા વિદેહમાં માહા સુખ પાશે ॥ ૪૧ ॥ એહ સલો-કો સુણે ને ગાય, તેહનાં પાતક દુર પલાય ॥ એહ સલોકો શોધી સુધ કીધો, ઋષિ ખોડાજીનો મનોરથ સીધ્યો ॥ ૪૨ ॥ ઇતિ. ॥

---

## अथ श्री उपदेशी सज्झाय.

( બ્હેની રે અમને વ્હાલા શ્રી મહાવીર. એ દેશી. )

જાવું જરૂર મરી, જીવડા રે ત્હારે જાવું જરૂર મરી ॥ એ આંકણી॥ અનંતકાળથી ભવમેં ભટકતાં, પુન્યે નર દેહ ધરી ॥ જી૦ ॥ મળ મુ-ત્રમાં ઊંધે શીર લટકયો, જયું વડ વાગુળી ॥ ૧ ॥ ગર્ભવાસનો અંદર તુજને, વેદન અનંતી ભરી ॥ જી૦ ॥ જન્મ ટાણે મહાકષ્ટ સહ્યાં, તે તો જાણે એક હરી ॥ જી૦ ॥ ૨ ॥ સંસારનો જબ વાયુ વાયો તબ, વેદન ગયો વિસરી ॥જી૦ ॥ પયપાન માતાનું કરીને, જોવન વય વરી ॥ જી૦ ॥ ૩ ॥ કામની સાથે પ્રેમ કરીને, કર્મ બંધનો કરી ॥ જી॥ માત પિતાથી જુદો પડીને,વસ્તુ ઘરમાં ભરી ॥ જી૦ ॥ ૪ ॥ છોરૂ ત્રિયા

ની ટાપટીપ તું, કરતો પળ પળ ધરી ॥ જી૦ ॥ સદગુરૂથી નિત્ય દૂરે ફરતો, જયું સાધુંસતથી હરી ॥જી૦॥ ૫ ॥ ગયો જોવનને આયો બુઢાપણ, શરીર ગયો જરજરી ॥ જી૦॥ ઝાંખી આંખના દેવ થયા વળી, ઉજડ કરણપુરી ॥ જી૦॥ ૬॥ ઊંબર ડુંગર પાદર પરદેશ, ગોળી ગંગા સરી ॥ જી૦॥ હૃષ્ટપુષ્ટ કાયા ઘટી, ને લીલરી દેહે વરી ॥ જી૦ ॥ ૭ ॥ વૃદ્ધવયમાં કુટુંબ ક્બીલે, ચાકરી નવિ કરી ॥ જી૦॥ અંતકાળે જિન નામ ન લીધું, મ્હારૂં મ્હારૂં કરી ॥ જી૦ ॥૮॥ મરતી વખતે બૂરે હવાલે, જીવ ગયો નીસરી ॥ જી૦ ॥ જન્મ મરણની વેદન સુણતાં, હૈડું જાય થરથરી ॥ જી૦॥૯॥ વીતરાગનું નામ વિસારી, દુર્ગતી હાથ ધરી ॥ જી૦ ॥ નરક નિગોદના કારાગૃહમાં, બેસીશ કેમ તું ઠરી ॥ જી૦ ॥ ૧૦ ॥ ધર્મ માર્ગ મૂકીને પામ્યો, લખ ચોરાશી ફરી ॥ જી૦ ॥ વીર મુનિ કહે ધર્મ કરો તો, સંસાર જાઓ તરી ॥ જી૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ૦ ॥

---

# अथ श्री दाननीं सज्झाय.

શંખરાજા ને જશોમતિ રાણી, વહોરાવ્યો દ્રાક્ષ તણો પાણી ॥ જિણશું નેમિ રાજીમતિનો પદ પાયો, અહો દાન વડો જગ માંયો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ શેઠાણીએ રયણકંબળ દીધો, સાધુને કોઠે બહુ સુખ કીધો ॥ જિણશું માતા મરૂદેવી થાયો,અહો૦ ॥ ૨ ॥ માગી તાગીને દીધો ખીરો,બાલી ગૌભદ્રશેઠ ઘરે શીરો ॥ભદ્રાયે શાળિભદ્ર બેટો જાઓ, અહો૦ ॥૩॥ સુદત્ત મુનિને દાનજ દીયો, સંસાર કંતારનો પાર કીયો ॥ કુમર સુબાહુ સૂત્રે ગાયો, અહો૦ ॥ ૪ ॥ સુણિયો શાહ ધજ્જસાર્થવાહો, ઘૃત દાનતણો લીધો લાહો ॥ જિણશું હુઆ આદેસર જિનરાયો, અહો૦ ॥૫॥ રેવતીયે બીજોરાપાક દીયો, તિણશુ વીરના તનનો દાઘ ગીયો ॥ ગોત્ર તીર્થંકર ઉપજાયો, અહો૦ ॥ ૬ ॥ મન શુદ્ધેથી પોષ્યા મુનિરાયો, જિણશું ષટખંડની ઋદ્ધિ પાયો ॥ ભરતેશ્વર સહુને મન ભાયો, અહો૦ ॥ ૭ ॥ જેણે નિજ હાથે સુકૃત કીધો, તેણે નર ભવનો લાહો લીધો ॥ જિકે ભવસાંયર છેડો પાયો, અહો૦ ॥૮॥ બીજે ખાવણ ઘી ને બાટી, તે તો પૂરવ પુણ્યતણી ખાટી ॥ પૂરવ પુણ્ય સુકૃત પાયો, અહો૦ ॥ ૯ ॥ મ્હોટા મ્હોટા રાણા રાજા, જ્યાંરે વાજ રહ્યાં નોબત વાજા ॥ જ્યાંરે સુખ આગળ પાળા જાયો ॥ અહો૦ ॥૧૦॥ પહેરણ કપડાં મીલે ખાસાં, જ્યાંરી હજારો લોક કરે આશ ॥

જ્યાંરે મુખ આગળ પાળા જાયે, અહો ॥ ૧૧ ॥ સાધુ સુપાત્ર પ્રેમે પોખો, આસના વાસના કરી સંતોખો ॥ જેથી ભવોભવ હોય સુખદાયો, અહો૦ ॥ ૧૨ ॥ નવ નિધાન હાથીને ઘોડા, વળિ ઝવેર જડિત કુંડળ જોડા ॥ હુઆ શેઠ સેનાપતિ ને રાયો, અહો૦ ॥ ૧૩ ॥ ચક્રી બળને વાસુદેવો, વળી જુગળિયાનાં સુખ લેવો ॥ દાનશું કમી ન રહે કાંયો, અહો૦ ॥ ૧૪ ॥ ચંદનબાળાયે બાકુળા દીધા, વીર તણા અભિગ્રહ પુરણ કીધા ॥ શિવપુર પહોત્યાં કેવળ પાયો, અહો૦ ॥ ૧૫ ॥ જેહ ભાત પાણીની અંતરાય કરશે, તે ભવસાયર ફેરા ફરશે ॥ એમ બોલ્યા શ્રી જિનરાયો, અહો૦ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री उपदेशी सज्झाय.

ઘડી એક તણો વિશ્વાસ, શ્વાસનો નાણો રે ॥ અણચિંત્યો આવશે કાળ, તણો તે આણો રે ॥ ૧ ॥ જેમ તોરણ આવ્યો વિંદ, પાછો ન હિ વળશે રે ॥ ત્હારા સજજન કુટુંબ પરિવાર, સહુ ટળવળશે રે ॥ ૨ ॥ ગ્રહે સાપ ઊંદરને જેમ, ચીડી સિંચાણો રે ॥ જમરાજા કોપે ત્યાંહી, નથી ઠેકાણો રે ॥ ૩ ॥ જેમ તેતર ઉપર બાજ, મચ્છી ને બગલો રે ॥ ત્હારી નવલ સુરંગી દેહ, કરી દેશે ઢગલો રે ॥ ૪ ॥ સાવજ મુખથી કુરંગ, ન શકે નાસી રે ॥ અચાનક આવી કાળ, દેશે ગળે ફાંસી રે ॥ ૫ ॥ વળે દળ વાદળને પૂર, વિવિધ પ્રકારે રે ॥ પણ કાળ ઓચિંતો ક્રોધ, પાછો નવિ વાળે રે ॥ ૬ ॥ દેવ દાનવ માનવ ઇંદ્ર, સૂરજ ને ચંદા રે ॥ તીર્થંકર ચક્રિ કેશવ, રામ મુણિંદા રે ॥ ૭ ॥ નૃપ શેઠ સેનાપતિ ઇભ્ય, તલાર ટળાટી રે ॥ તેને બાળી કીધા રાખ, હુઇ ગઇ માટી રે ॥ ૮ ॥ હુતી ચોકી આડી સાત, દૈતને જુદ્ધા રે ॥ ભીડી બખતર પહેરી ટોપ, ગ્રહી આયુદ્ધા રે ॥ ૯ ॥ આવ્યો કાળસેન કોટવાળ, નાંખ્યા સવિ ઉંધા રે ॥ તેણે ભક્ષા ત્રણ્યે લોક, લાગી બહુ ક્ષુધા રે ॥ ૧૦ ॥ શું ધરવી આશા મ્હોટી, ખોટી શું થાવું રે ॥ તજી રમણી રાજ્ય ભંડાર, અંતે જાવું રે ॥ ૧૧ ॥ ધરીયા કેસરિયા વેશ, સોહે લેરખડા રે ॥ કાને કુંડળ હેડે હાર, બાંહે બેરખડા રે ॥ ૧૨ ॥ કડાં પોંચી બાજુબંધ વેઢ ને વીંટી રે ॥ શિરપર બાંધી રૂડી પાગ, સોનેરી લીટી રે ॥ ૧૩ ॥ રૂડી કુંકુમ વરણી કાય, છાયા નિરખે રે ॥ રૂપે રંભા સરખી નાર, દેખી દિલ હરખે રે ॥ ૧૪ ॥ મુખ આંખ નેં મટકે મોહ્યો, કરને લટકે રે ॥ અણતેડયો આવી કાળ,

બળી જશે ગટકે રે ॥૧૫॥ ત્હારે સુંદર મંદિર મ્હોલ, ઝળકતી જયો-તી રે ॥ કાંઈ ફુલે ગુંથી સેજ જડીયાં મોતી રે ॥ ૧૬ ॥ પોઢે ઓઢી પટકૂળ, મુખમલ ધોતીરે ॥ પંખાથી પવન ઝકોળ, નિંદ્રા હોતી રે ॥૧૭॥ આવ્યો જમ દંડીદુત, સાહ્યો ગોતી રે ॥ રહી રડતી પડતી મા-ત, રમણી રોતી રે ॥ ૧૮ ॥ આ કાચી કાયા છાયા, જેસી બાદલકી રે ॥ જબ ઉઠ ચલેગા હંસ, માટી જંગલકી રે ॥ ૧૯ ॥ જેવો ખોટો સંધ્યા વાન, પિંપળ પાનરે ॥ કાચી માટી કેરો કુંભ, કુંજર કાન રે ॥૨૦॥ ઢંગ રહિત પતંગને રંગ, થાએ ભંગ રે ॥ વળી કાચના કૂંપા રૂપ, એહી અંગ રે ॥ ૨૧ ॥ પ્રાણી છંડો અનંગને રંગ, એહવુ જા-ણી રે ॥ અંજળી જળ આયુ જેમ, પુરનું પાણી રે ॥ ૨૨ ॥ અં-તે જાવું છે એક વાર, મન સમજાવીરે ॥ ખોડીદાસ ગુરુને ચરણે, શીશ નમાવી રે ॥ ૨૩ ॥ સંવત ઓગણીસે સોળ, આસો માસે રે ॥ કરી જેતપૂર માંહે જોડ, રહી ચોમાસે રે ॥ ૨૪ ॥ ઇતિ. ॥

---

# अथ श्री खोडाजी कृत चाबखा.

## तत्र प्रथम सुधरेला विषे चाबखो. १

સાંભળો શ્રાવક સુતની વાતું, અમે આ દુઃખડું નથી ખમાતું ॥ ઘણા દિવસ ગોપવીને રાખ્યું, પણ હવે નથી ગોપવાતું ॥ ઉભરો થઇને ઉપર આવે છે, ચિત્તડે નથી સમાતું ॥ સાંભળો૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ એકઠાં થઇ ઇંગ્રેજી ભણે, નવિ જંપે દિવસને રાતું ॥ દયાને તો દેશવટો દિધો, કરે સાપ વિંછીની ઘાતું ॥ સાં૦ ॥ ૨ ॥ નિજ ધ-રમને નિશ્ચય નહી, નથી શાસ્ત્રનું વેણ સોહાતું ॥ કેવળજ્ઞાનીનું કહ્યું અવગુણી, મન ગોળામાં ગોથાં ખાતું ॥ સાં૦ ॥ સાધુનું કહ્યું કહિ સરધે નહી, નવિ બાંધે ધરમનું ભાતુ ॥ કષ્ટ કરીને કોણ મરે, નથી સ્વર્ગ નરક દેખાતુ ॥ સાં૦ ॥ ૪ ॥ ઉપદેશ રૂપી ઓષધથી પણ, દિલનું દરદ નથી જાતું ॥ વર્તમાન સુખ તો વ્હાલું લાગે છે, પણ અંતે સો-ધારી ખાતું ॥ સાં૦ ॥ ૫ ॥ નાતિ જાતિનો વ્યવહાર ન જાણે, નવિ મા-ને પિતા ને માતું ॥ વિનય મર્યાદા મૂકીને બેઠા, એને અંગે અભિમા-ન ન માતું ॥ સાં૦ ॥ ૬ ॥ સ્નાન વિના કદી ચાલે નહી, નિત્ય ભો-જન ભાવે છે તાતું ॥ ભક્ષ અભક્ષનો લક્ષ નહી, એનું અંતર નથી ઓજવાતું ॥ સાં૦ ॥૭॥ દયા ધરમનો દાટ વાળ્યો, જિહાં વાણીયાની

રે વિલાતું ॥ સુધારાથી કુધારો થયો, અમે એહ સહન નથી થાતું ॥ સાં૦ ॥ ૮ ॥ જાણ્યું સુધરશે છોકરા, તેથી રહેશે ધરમની વાતું ॥ માત પિતાનું માન વધારશે, નિર્મળ કરશે નાતું ॥ સાં૦ ॥ ૯ ॥ પણ એ વાતના વાંધા થયા, થયું ભણતર કારસુ કાતું ॥ સુધરેલાનું ચણતર જોઈ, દયાવંતનું દિલ અકળાતું ॥ સાં૦ ॥ ૧૦ ॥ ઉદ્યોગનું ફળ અતિ પામ્યા, ખરે રસ્તે નથી ખરચાતું ॥ પુનરવિવાહની પ્રીતિ ઘણી, લણી નાંખે અસલ અવદાતુ ॥ સાં૦ ॥ ૧૧ ॥ મણિ જેવો મનુષ ભવ મળિયો, તેમાં નથી શુભ થાતું ॥ ખોડાજી કહે છે ખરેખરૂં અંતે, આવશે માંડવે ગવાતુ ॥ સાં૦ ॥ ૧૨ ॥ ઈતિ. ॥

## अथ श्री ऊछरती वयना सुधेरला विषे चाबखो. २

સાંભળો સુધરેલ છેલ છબીલા, થયા કેમ ધર્મ કરેવા ઢીલા ॥ દશમૂળ કેરો કેર કરો, ઢાળી પાણી કરાવો ગીલા ॥ ઊંટની પેરે ઉછળતા ફરો, પહેરો બુટ જડાવી ખીલા ॥ સાંભળો૦ ॥ ૧ ॥ ચોપડી વાંચવા ચૂંપ ઘણી, નવિ શોધો ધરમના ચીલા ॥ ત્યાગ વૈરાગ્યની વાત ન જાણો, તમે વચન બોલો છો વીલા ॥ સાં૦ ॥ ૨ ॥ મનમોજીને અતિ મિજાજી, લડો છો લાલ રંગીલા ॥ માત પિતાને માનો નહી, હજી રહ્યા કીલાને કીલા ॥ સાં૦ ॥ ૩ ॥ અલબેલા આછકલા તમે તો, હિંસામાંહી હોંશીલા ॥ બોધ રૂપી બહુ પાણી પડે, તોહી થાતા નથી તુમે લીલા ॥ સાં૦ ॥ ૪ ॥ ભણ્યા ઘણું પણ ગણ્યા નહી, નવિ દુર્ગુણ દોષને પીલ્યા ॥ તકરારી ને તંતીલા થયા, વળી વિશેષે વાદીલા ॥ ॥ સાં૦ ॥ ૫ ॥ સદ્ગુરુની શેરી નવી શોધી, હૃદય કઠણ જેમ શિલા, ખોડાજી કહે છે જમવિકરાળા, ઝાડકશે તે ઝીલા ॥ સાં૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

## अथ श्री श्रावकने शिक्षा विषे चाबखो. ३

શ્રાવક સુત્ર સુણે છે ભાવે, તોહિ કેમ જ્ઞાન અંતર નવિ આવે ॥ ભિન્ન ભિન્ન ભેદ કરીને મુનિવર, નિત નિત સમજાવે ॥ વાંસ નળીમાં દુધ તણી પરે, કરણ થકી વહી જાવે રે ॥ શ્રાવક૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ જીવ અજીવને જાણે નહી, ગુરુદેવ ધરણ નવિ ધ્યાવે ॥ સામાયિક કરે તેની શુદ્ધિ નહી, ઝુકી ઝુકીને ઝોલાં ખાવે રે ॥ શ્રા૦ ॥ ૨ ॥ ધન્ય વાંણી સત્ય વાણી કહાને, મસ્તક ડોલાવે ॥ દરેકતએક તો

દિલે ન ધારે, વાંચ્યું વ્યર્થ થાવે રે ॥ શ્રા૦ ॥ ૩ ॥ આંધળાને આરી સો બતાવે, બહીરા આગળ ગાવે ॥ મૂરખને ઉપદેશ કરીને, રણમાં કોણુહી વાવે રે ॥ શ્રા૦ ॥ ૪ ॥ કાગળમાં ગુણ કીર્તિપણેરે, શ્રાવક કેરી ગાવે ॥ પણ એહ માંહિલો એકે નહી, ગુણ ફોગટ ફુલાવે રે ॥ શ્રા૦ ॥૫॥ ત્યાગ નહી વૈરાગ્ય નહી,કાંઈ અનુકંપા દિલ નાવે ॥અનંતકાયને આરોગી જાય, પછે સ્વર્ગનું પદ કેમ પાવે રે ॥ શ્રા૦ ॥૬॥ આઠમ પાખી પટ પરવી, તે લીલોતરી ઘર લાવે ॥ અગડ લીએ તો ગોટા ઘણા, મ્હોટા શ્રાવક નામ ધરાવે રે ॥શ્રા૦॥ ૭ ॥ વ્રત પચખાણ મર્યાદા નહી, જેને સંવર ચિત્ત નવિ ભાવે ॥ આરંભ પરિગ્રહ પ્યારા લાગે, વળી રાત્રિભોજન ખાવે રે ॥ શ્રા૦ ॥ ૮ ॥ પામર ઉપર પ્રીતિ નહી, કરી ક્રોધ બહુ રોવરાવે ॥ ઘર ખોરડાં તો કબજે કરાવે, ધર્મને નિંદાવેરે ॥ શ્રા૦ ॥ ૯ ॥ આક પીલાવે ને બ્હાડ પીલાવે, પૂરાણાં ઝાડ કપાવે ॥ કણ તણા કોઠાર ભરી, ત્રસ પ્રાણીના પ્રાણ તપાવે રે ॥ શ્રા૦ ॥ ૧૦ ॥ જીવહિંસાના ધંધા કરે, અંધા થઇને દુઃખ ઉપજાવે ॥ ઉજવળ ધર્મને એબ લગાડી, મનમાં તે મકલાવે રે ॥ શ્રા૦ ॥૧૧॥ ભર વરસાદમાં ઘર ઉકેલી, આરંભ અધિક ચલાવે ॥ પાણા ખાણેથી પાણા કઢાવે, ચૂનાની ભઠ્ઠીયો જળાવે રે ॥ શ્રા૦ ॥૧૨॥ ધર્મના કામમાં ધંધ મચાવે, અપશબ્દ મેઘ વરસાવે ॥ સાધર્મિ સાથે સંપ નહી, હાથે કરીને ધર્મ હેલાવે રે ॥ શ્રા૦ ॥ ૧૩ ॥ જૈનધરમ ઠરવાનું ઠેકાણું, સાધુજી કહી સંભળાવે ॥ શાસ્ત્ર પ્રમાણે શિક્ષા દિયે, કર્મહીણાને કેમ સુહાવે રે ॥ શ્રા૦ ॥ ૧૪ ॥ નિર્થક નીરને કોણ વલોવે, કોણ કુકશા ઓધાવે ॥ ખોડાજી કહે રૂડા શ્રાવક ઘણાં, એવા પીતળને કોણ તાવે ॥ શ્રા૦ ॥ ૧૫ ॥ ઇતિ. ॥

---

## अथ श्री श्राविकाउने उपदेश विषे चाबखो.

સાંભળો શ્રાવિકા ચોપડી ધારી, તમારી વાત કહું વિસ્તારી ॥ સમકિત રીતમાં સમજો નહી, દિલ વ્હેમે ભરેલાં ભારી ॥ જોશી ડોશી ને ભુઆ ભરડા, લાગ્યાં છો તેહની લારીં ॥ સાંભળો૦ ॥ ૧ ॥ બાવા સંન્યાસી વૈરાગી વચને, કરો છો અકૂરાકારી ॥ કામધેનુ તજી તમે તો, ઘેર બાંધો છો છારી ॥ સાં૦ ॥ ૨ ॥ વાર તિથિનાં વ્રત કરો, દેવિ દેવલાં માનો અપારી ॥ દોરા ધાગા કરા ભુઆ ભુણાઓ, વ્રતને મેલ્યાં વિ

આરી ॥સાં૦ ॥ ૩ ॥ વડ પીંપળે જઈ પાણી ઢોળો, નર નિવેદ કરો નિરધારી ॥ છાણુના દેવ કરીને પુજો, પાણીયારે બેસારી ॥ સાં૦ ॥૪॥ એમ અનેક મિથ્યાતતણા શલ્ય, રાખો છો મનડા મોઝારી ॥ સાધુનાં વેણુ તો સરધો નહી, પછી કેમ ઉતરો ભવપારી ॥ સાં૦ ॥ ૫ ॥ સામાયિક પડિકમણું સમજો નહી, નહિ છકાયને ચિત્ત ધારી ॥ બાર વ્રત આદરીને બાઇ, તો બન્યાં બહુ આચારી ॥ સાં૦ ॥ ૬ ॥ વ્રતમાં શી શી વિધિ સાચવવી, તેની ખબરે નહી ધારી ॥ અંધારા માંહી બેઠાં કૂટો છો, બુમ એહુમાં બુવારી ॥ સાં૦ ॥ ૭ ॥ કણ કાંકણુને જોવા ઝાટકવા, નવરી ન થાય બિચારી ॥ દીવા ઉઘાડા મેલે શોધ્યા વિણુ, બળતણુ નાંખે બાળી ॥ સાં૦ ॥ ૮ ॥ ચુલો ખાંડણીઓ પુંજે નહી, ને અણુગળ પીવે વારી ॥ વાશીગાર ને વળી વાશીદાં, કરો છો રાત અંધારી ॥ સાં૦ ॥ ૯ ॥ વ્હેલાં ઉઠી સહુ પહેલાં ચતુરબાઇ, ઘંટીયો દિયે લલકારી ॥ સુતા જગાડે લોક સહુને, છાશ તણે ધમકારી ॥ સાં૦ ॥ ૧૦ ॥ માટી તણા તો ગંજ મચાવો, ધુળ ખાણેથી સારી ॥ કુંથુ કરોળિયા કીડા પડે, શી રીતે શકો ઉગારી ॥ સાં૦ ॥ ૧૧ ॥ ચુલે પાણિયારે ઘંટી ખાંડણિયે, ઊલેચતો નહિ જારી ॥ ખાટલા ગોદડાં તડકે તપાવી, માંકડ નાંખો છો મારી ॥ સાં૦ ॥ ૧૨ ॥ છાણમાં જીવનો ઘાણ વાળો છો, અંગે આનંદ વધારી ॥ ધોકલો લેઇને ધોવા ચાલો તિહાં, શેરિયે કરત પુકારી ॥ સાં૦ ॥ ૧૩ ॥ ધોવા આવો છો બાઇ ધોવા આવો છો, એમ લવતી જાય લવારી ॥ ખારા માટીથી માથું ઉજાળો, કંદમુળ નાંખો વિદારી ॥ સાં૦ ॥ ૧૪ ॥ માથું જોઇને જુઓ ઉગારો, લીખો ને નાખો સંહારી ॥ પાડી વાછડીયોને દુધ પિવારો, પાડા વાછરડાને વારી ॥ સાં૦ ॥ ૧૫ ॥ મીઠા કવળ મુકાવો માણસને, સ્વારથિયા સંસારી ॥ ઘર આગળ અશુચીના ઢગલા, કાદવ છાણને છારી ॥ સાં૦ ॥ ૧૬ ॥ ખાળમાં જળ મળ એઠાં ઢોળો, તિહાં કળબળ કીટ કચારી ॥ દુંડા દાડા જાર [1]ગોધુમ ચણા ને, શેકો છો થઇ હોંશિયારી ॥ સાં૦ ॥ ૧૭ ॥ પોંક ખ્યારો પણુ પાપ ઘણું, તમે હણો છો જીવ હજારી ॥ જીવ જતન ને જાણો નહી, નહિ વિવેક નહિ વિચારી ॥ સાં૦ ॥ ૧૮ ॥ રાંક તણી અનુકંપા ન આવે, લોભી તણા શિરદારી ॥ છાશ આપીને કામ કરાવો, નિર્દય ચાલ નઠારી ॥ સાં૦ ॥ ૧૯ ॥ પામરને પાણી જેવી ન આપો, રોઇને થાય લાચારી ॥ પારકે ઘેર જઇ કાણયો કરાવો, ઊંચે રાગેથી ઉલારી ॥ સાં૦ ॥ ૨૦ ॥ કુટો કુટો એમ કથા કરો છો, અસહેતા મરણો

---

૧ ઘંઉ.

સંભારી ।। વેર વિરોધને વાંધા ઘણા, વળી વાત કરોછો વેધાળી ।।સાં૰ ।। ૨૨ ।। ઝેર કરો છો સગા સંઘાથે, ગર્વને ન શકો ગાળી ।। ગાળો આપો ને આળ ચઢાવો,મર્મનાં વેણ ઉચ્ચારી ।।સાં૰ ।।૨૨।। સામાયિક પોસામાં સમતા નહી, તમે જાઓ છો ધર્મને હારી ।। રાધજંગ કરીને લોકો હસાવો, રાખો છો પ્રકૃતિ ખારી ।। સાં૰ ।। ૨૩ ।। પાણીના અપીયા અબોલા કરો છો, એવી છે ચાલ નકારી ।। જળ કહો તિહાં થળ નહીં, એમ ચલવો છો ડાક ડમારી ।। સાં૰ ।।૨૪।। સાચું બોલ્યાના સમ તમારે, વ્રતની ન રહી કારી ।। વર્ષમાં ચાર વાર વ્રત આળોવી, જાણો પાપને નાંખ્યાં નિવારી ।। સાં૰ ।।૨૫।। સોયનું દાન નં ચોરી એરણની,તે કેમ થાય નિસ્તારી ।। ચોંપે કરીને ચોપડી લખાવી, રંગ ભરી શણગારી ।। સાં૰ ।। પરણીને પરહરી મેલી, તેને પાછી નહી સંભારી ।। ઊંદરે કરડી ને છોકરે ઉતરડી, રઝળતિ થઇ રઢિયાળી ।। સાં૰ ।। ૨૭ ।। પાણીયે પલાળીને આગે પ્રજાળી, નાથ છતાં નોધારી ।। કાંઈ ન હાણી કાંઇ ન માણી, આણીને પ્રીત ઉતારી ।। સાં૰ ।। ૨૮ ।। પુજ્ય પૂંજાજીસ્વામી પસાયે, ગોંડળ ગામ મોઝારી।।ખોડાજી કહે છે ચોપડી બિચારી, કર્મે રાંડી કુંવારી ।। સાં૰ ।। ૨૯ ।। ઇતિ. ।।

## અથ શ્રી સારા શ્રાવક વિષે ચાબખો. ૫

એક એક શ્રાવક છે જગ એવા, જેવા શાસ્ત્ર કહ્યા છે તેવા ।। દ્દઢધરમી થઇ ડોલે નહી, કદિ કોપે અસુર સુરદેવા ।। દેવ અરિહંત ટાળી અવરની, કદી ન વંછે સેવા ।। એક૰ ।। ૧ ।। નવ પદારથ જાણે જુગતિશું, સૂત્ર સુણે નિત્ય મેવા ।। પુદગળીક સુખપર પ્રીતિ નહી, નહી વૈર વિરોધનો હેવા ।। એક૰ ।। ૨ ।। દાન શિયળ તપ ભાવ આરાધે, શૂર વીર વ્રત પાળેવા ।। દયાના રસમાં ડૂબી ગયા, જેને મોક્ષ તણાં સુખ લેવા ।। એક૰ ।। ।। ૩ ।। વિષય કષાયને વરજી દિયા, જેને અંગે નહી અહમેવા ।। ખોડાજી કહે ભલે શ્રાવક થયા, સદા દુનિયાને સુખ દેવાં ।। એક૰ ।। ૪ ।। ઇતિ. ।।

## અથ શ્રી નરસા શ્રાવક વિષે ચાબખો. ૬

શાણા શ્રાવક થઇને ડોલે, મુખેથી સત્ય વચન નવિ બોલે ।। મંમ્મા ચચ્ચાની ગાળ દિયે, ને આળ અનાહુત બોલે ।। નિંદા કરતાં

નવરો ન થાયે, એતો બેઠો ગપોડાં ફોલે ॥ શાણા૦ ॥૧॥ છિદ્રગ્રાહી છળ તાકતો હીંડે, ને મર્મ પરાયા બોલે ॥ ઠગલબાજી કરે રાજી થઇ, પાજી ત્રાજુએ ઓછું તોલે ॥ શાણા૦ ॥૨॥ અવગુણ રૂપી આબો દેખી, તિહાં કાગડો થઈને ડોલે ॥ અગડ લેઈ એકે પાળે નહી, એતો ચલાવે પાને પોલે ॥ શાણા૦ ॥ ૩ ॥ મુખે બાંધી મુહુપતી લજાવી, ને ધર્મ લજાવ્યો ઢોલે ॥ બોડાજી કહે માત તાતને લજાવ્યાં, ને ગુરુને લજાવ્યા ગોલે ॥ શાણા૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ. ॥

## अथ श्री परस्त्रीनी सज्झाय.

( રાગ હોરી. )

અતિ તાક હો નાર બિરાંની, હાંરે એ તો નરક નીશાની ॥ અતિ૦ ॥ એ આંકણી ॥ પરનારી છે કાળી નાગણ, કે વિષવેલી સમાણી ॥ તેજ પરાક્રમ પીલણ કાજે, એ ઘર મંડી ઘાણી ॥ કે ગુણ વન બાળણ છાણી ॥ અતિ૦ ॥ ૧ ॥ રાવણ રાય ત્રીખંડકો નાયક, સીતા હરી ઘર આંણી ॥ રામ ચઢયો દળબાદળ લેકર, મારયો હે સારંગપાણી ॥ કથા આગમ માંહે આણી ॥ અતિ૦ ॥૨॥ પદમોતર નિજ લાજ ગમાઈ, કીચક નીચ લહાણી ॥ મણિરથ મુઓ મયણરેહા વશ, અપજશ લીયો અનાણી ॥ જગમાં પ્રગટ કહાણી ॥ અતિ૦ ॥ ૩ ॥ ગૌ બ્રાહ્મણ બાળહત્યા ઋષિ, નારિ હત્યા વળી જાણી ॥ તિણથી પાપ અધિક પણ લાગે, ભાંખ્યો હે કેવળનાણી ॥ કે અનંત દુઃખાંરી ખાણી ॥ અતિ૦ ॥ ૪ ॥ રત્ન યત્ન કરો શીળ આરાધો, છંડોને કુમતિ પુરાણી ॥ મુગતિ મહેલની સેહેલ અચળ સુખ, મુગતિ રમણની શિરાણી ॥ કે વીર જીણંદની વાણી ॥ અતિ૦ ॥૫॥ સાલ છાશીએ મહામંદિરમેં, શીળ કથા સુવખાણી ॥ શીળ વિના સહુ જનમ અકારથ, કયાં રાજા કયાં રાણી ॥ કે શિયળ જગ ઉત્તમ પ્રાણી ॥ અતિ૦ ॥૬॥

## अथ श्री जोबनपचीशी.

જોવનિયાનો લટકો દહાડા ચારનો, પૂર પાણીનું જાતાં ન લાગે વાર જો ॥ કાચનો કૂંપો ભટકયો કટકા થઇ પડે, અથિર ડાભ અણી ઊપર જળ ઠાર જો ॥ જોવનીયામો૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મદ માતા જોવનમાં નર ને નારીયો, માન ગુમાન તો તનમાં કયાંહી ન માય

જો ॥ રંગ પતંગનો ક્ષણુમાં ઉડી જાયશે, પાણીમાં પતાસાં પલળી જાય જો ॥ જો૦ ॥ ૨ ॥ ગોરો ગોરો ગાત્ર દેખી મન મોહિ રહ્યું, શુભ સુકોમળ સુંદર વર્ણ શરીર જો ॥ સાંજે સંધ્યા ફૂલે પાંચે રંગની, ભંગ થાયે ઘડિ એક ન રહેવે થીર જો ॥ જો૦ ॥ ૩ ॥ અંગ ઉદકથી મંજન કરી શોભે ઘણું, કાળા ભમર સમરાવ્યા સુંદર કેશ જો ॥ તેલ ફુલેલ સુગંધી મસ્તક મહમહે, દર્પણ દેખી વિવિધ બનાવે વેશ જો ॥ જો૦ ॥ ૪ ॥ પીતાંબર પટકૂળ અનુકૂળ ઓપતાં, મુખમલ જામા રેંટા રૂડા રૂમાલ જો ॥ અંગરખાં ઊપરણી ઓપતિ આંગડી, ઓઢી અનોપમ સુંદર સાલ દુસાલ જો ॥ જો૦ ॥ ૫ ॥ મોહનગારાં સોહે મસ્તક મોળિયાં, સોનેરી શિરપાવ ઝળકતી જ્યોત જો ॥ કાને કુંડળ ઝળકે લલિત વિનોદથી, હૃદય વિકસિત હાર તણો ઉદ્યોત જો ॥ જો૦ ॥ ૬ ॥ કંઠે આભરણ ગળે લહકે ઝુમણું, મુક્તાફળ માળા પરવાળાં સાર જો ॥ વેઢ વીંટીને કડાં પોંચી બેરખા, આછો અલંકૃત આભૂષણ સણગાર જો ॥ જો૦ ॥ ૭ ॥ તાપ નિવારણ નાજુક છત્રી શિરે ધરી, છેલ છબીલા ચાલે ચટકતી ચાલ જો ॥ ચરણે ચમચમ મોજડિયો ચમકાવતા, અમલ આરોગે લોચન લાલ ગુલાલ જો ॥ જો૦ ॥ ૮ ॥ ચૂઆ ચંદન મૃગમદ કેસર અરગ જો, ડોલર ડમરા ગલગોટાને ગુલાબ જો ॥ જાઈ જુઇ મચકુંદ ને કેતકી કેવડા, કુસુમતણી સુરભિગંધે ગરકાવ જો ॥ જો૦ ॥ ૯ ॥ લાલ રંગીલા મદથી મૂછ મરોડતા, મોડા મોડ મમતામાં હોડા હોડ જો ॥ દૈવતણો ડર મનમાંહી નવિ લેખવે, મોટપણામાં મનના મનોરથ ક્રોડ જો ॥ જો૦ ॥ ૧૦ ॥ મહોલ પ્રાસાદ ઝરૂખાં ઊંચા ઝળહળે, ચિત્રશાળી પટશાળી ઝાકઝમાળ જો ॥ ગોખ અંટારી જાળી જુગતિ શોભા ઘણી, ઘડીત જડિત મનોહર સાતે માળ જો ॥ જો૦ ॥ ૧૧ ॥ કનક રજત વર્ગે કરી ગેહ મઢાવિયાં, આરિસે મંડિત અનુપ અવાસ જો ॥ હાંડી ઝુમરૂખ ગલ્લાસ દિપક ઉદ્યોતથી, મંદીર ભાસ્કર કીધ ભવન કૈલાસ જો ॥ જો૦ ॥ ૧૨ ॥ ચંદરુઆ સુખદાઈ બિછાઈ ચાંદણી, કનક સીંહાસને દીપે દેવકુમાર જો ॥ દાસ દાસી કીંકર કરજોડીને ખડા, હાલ હુકુમ ફરમાવે તે કરે ત્યાર જો ॥ જો૦ ॥ ૧૩ ॥ ગાદી તકીયા મુખમલ ગાલમશુરિયાં, ફુલ સજ્યાએ ભોગી ભમર રંગરેલ જો ॥ કેળિ કરે માણીધર મોહન ગેહમાં, નવલ નગીના નવ નવ ખેલે ખેલ જો ॥ જો૦ ૧૪ ॥ પલંગે પોઢયા રે પંખા ઝૂલતા, હીંચકતા હોંશે હીંડોળા ખાટ જો ॥ દંપતિ રમતાં સારી પા-

સે સોગઠે, વિષય સુખ વિલસે ગત અંગ ઉચાટ જો ।। જો૦ ।। ૧૫ ।। મદનાંકુર પ્રગટયો રે જોવન પૂરમાં, લલના સાથે લીન મગન રહે મજા જો ।। અંકુશને નવિ માને વિકળ જેમ હાથિયો, કાળ કાદવમાં ખુટયા કામી જન્ન જો ।। જો૦ ।। ૧૬ ।। નાચ નાટક નિરખે નિસુણે નિત ગાવણું, મધુર રાગ રાગણિયે રહ્યા લલચાયજો ।। ઝાંઝરના ઝણુ ઝુણાટ ઘુઘર ઘમકારમાં, મદ અંધાનું મનડું વ્યાકુળ થાય જો ।। જો૦ ।। ૧૭ ।। હાસ્ય વિલાસ વિનોદ વિવિધ ક્રીડા કરે, પંચ વિષયમાં પુરણ પ્રસરયો પ્રેમ જો ।। માયામાં મગરૂર કુમર કોડામણા, ષટરસ સ્વાદી રૂપે રતિ ગતિ જેમ જો ।। જો૦ ।। ૧૮ ।। ભાત ભાતનાં ભોજન નિત નિત નીપજે, આરોગે ઉષ્ણુ અનુકુળ આહાર જો ।। શેવ શિખંડ પંચપાક કંસાર જમણુ ભલાં, આંબા કેળાં શાક અથાણાં સાર જો ।। જો૦ ।। ૧૯ ।। મોદક મીઠાં મગદળ દીઠાં દિલ ઠરે, ઘોળવડાં ઘેબરને મોતીચુર જો ।। અડદિયા સેવૈયા લાખણસાઇ લાડુઆ, ખાજાં જલેબી સાટા પાક સનુર જો ।। જો ।। ૨૦ ।। સાત ભાત પકવાન મેવા મન ભાવતા, ખાંત ધરી અમૃત સમ કરતા સ્વાદ જો ।। વાળે વાસિત પાણી શીતળ પીવતા, મચ્યા મતવાળા અંગ અનંગ ઉનમાદ જો ।। જો૦ ।। ૨૧ ।। પાન પિચરકી લવિંગ સોપારી એલચી, તજ જાવંત્રી જાયફળ મુખવાસ જો ।। જોવનરસ ઝુકયો જાણે મરવું નથી, ધન મેળણ મન માંહી અનંતી આશ જો ।। જો૦ ।। ૨૨ ।। સ્વપ્ન બાજી સંસારમાં શું રાજી થયા, અંતે છે દાવાનળ સરિખાં દુઃખ જો ।। પરભવ જાતાં ભાતું લ્યો ભુખ લાગશે, મતિ લજાવો માતા કેરી કુખ જો ।। જો૦ ।। ૨૩ ।। જરા ફોજો જોવન મોજાં લુટશે, બુઢાપણમાં થાશે બુરા હવાલ જો ।। વિવિધ જાતના રોગ શરીરે જાગશે, મન સમજાવી ધર્મ કરવામાં માલ જો ।। જો૦ ।। ૨૪ ।। સંવત ઓગણી સોળને પોષ પુરણ તિથિ, જોવન પચીશી જોડી ગોંડળ વાસ જો ।। પૂજ્ય પુંજાજી સ્વામી ગુણના પુંજ છે, વૃદ્ધ ઋષિનો શિષ્ય કહે ખોડીદાસ જો ।। જો૦ ।।૨૫।।

---

# अथ श्री मनक मुनिनी सज्झाय.

નમો નમો મનક મહામુનિ, બાળપણે વ્રત લીધો રે ।। પ્રેમ પિતાશું રે પરઠીયો, માયશું મોહ ન કીધો રે ।। નમો નમો મનક મહામુનિ ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। પૂરવ ચૌદ પુરવ ધણી, સિજજંભવ જસ

તાતો રે ાા ચોથો પટોધર વીરનો, મહિયલ માંહી વિખ્યાતો રે ાા નમો૦ ાા ૨ ાા શ્રી સિજ્જંભવ ગણધરે, ઉ શી નિજ પુત્રો રે ાા સયળ સિદ્ધાંતથી ઉદ્ધરી, દશવૈકાળિક સુત્રો રે ાા નમો૦ ાા૩ાા માસ છએ પુરણ ભણ્યો, દશ અધ્યયન રસાળો રે ાા આળસ અંગથી પરહરી, ધન ધન એ મુનિબાળો રે ાા નમો૦ ાા ૪ ાા ચારિત્ર ષટ મસ વાડલા, પાળી પુણ્ય પવિત્રો રે ાા સ્વર્ગ સમાધે સધાવીયો, કરી જગ જનને મિત્રો રે ાા નમો૦ ાા ૫ ાા પુત્ર મરણ પામ્યા પછી, સિંજ્જભવ ગણધારો રે ાા બહુ શ્રુત દુઃખ મનમાં ધરે, તેમ નયણે જળધારો રે ાા નમો૦ ાા ૬ ાા પ્રભુ તુમે બહુ પ્રતિબોધિયા, સમ સંવેગીયા સાધ રે ાા અમે આંસુ નવિ દીઠડાં, તુમ નયણે નિરાબાધ રે ાા નમો૦ ાા ૭ ાા અમને એ મુનિ મનકલો, સુત સંબંધથી મળીયો રે ાા વિણસે અર્થ કહ્યાં થકાં, પણ કેણે નવિ કળીયો રે ાા નમો૦ ાા ૮ ાા શું કહીએ રે સંસારિને, એ એહવી સ્થિતિ હોસે રે ાા તન દીઠે મન ઉલ્લસે, જોતાં હિયડલું હીસે રે નમો૦ ાા ૯ ાા લબ્ધિ કહે ભવિયણ તુમે, મ કરો મોહ વિકારો રે ાા તો તુમે મનકતણી પરે, પામો સદ્ગતિ સારો રે નમો૦ ાા ૧૦ ાા ઇતિ. ાા

---

## अथ श्री चेलणा सतीनी सज्झाय.

વીરે વખાણી રાણી ચેલણા જી, સતીય શિરોમણી જાણ ાા ચેડા રાજાની સાતે સુતા જી, શ્રેણિક શિયળ પ્રમાણ ાા વીરે૦ ાા ૧ ાા એ આંકણી ાા વીર વાંદી ઘેર આવતાં જી, ચેલણાયે દીઠો રે નિર્ગ્રંથ ાાવનમાંહે રાતે કાઉસ્સગ રહ્યો જી, સાધતો મુગતિનો પંથ ાાવીરે૦ ાા૨ાા શીત ઠાર સબળો પડે જી, ચેલણા પ્રીતમ સાથ ાા ચારિત્રિયો ચિત્તમાં વશ્યો જી, સોડ બાહિર રહ્યો હાથ ાા વીરે૦ ાા૩ાા ઝબકી જાગી કહે ચેલણા જી, કેમ કરતો હશે તેહ ાા કામિનીને મન કોણ વશો જી, શ્રેણિક પડયો રે સંદેહ ાા વીરે૦ ાા ૪ ાા અંતે ઉર પરજાળજો જી, શ્રેણિક દીયો રે આદેશ ાા ભગવંતે સંશય ભાંજિયો જી, ચમકિયો ચિત્ત નરેશ ાા વીરે૦ ાા ૫ ાા વીર વાંદી વળીતાં થકાં રે, પેસતાં નગરમઝાર ાા ધુમાંધ તિહાં દેખી કહે જી, જા જા ભુંડા અભયકુમાર ાા વીરે૦ ાા ૬ ાા તાતનું વચન તે પાળવા જી, વ્રત લીયો અભયકુમાર ાા સમયસુંદર કહે ચેલણાજી, પામશે ભવતણો પાર ાા વીરે૦ ાા૭ાા ઇતિ.ાા

# अथ श्री देवकीना छ पुत्रनी सज्झाय.

( ઇણ અવસર એક આવી જંબુકી રે. એ દેશી. )

મનડું તે મોહ્યું મુનિવર માહરૂં રે, દેવકી કહે સુવિચાર રે ॥ ત્રીજી તે વાર આવ્યા તુમે રે, મ્હારો સફળ કરયો અવતાર રે ॥ મનડું૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સાધુ કહે સુણ દેવકી રે, અમે છીએ છએ ભાત રે ॥ ત્રણ સંઘાડે ઘર તાહરે રે, લેવા આહારની દાત રે ॥ મ૦ ॥ ૨॥ સરખી વય સરખી કળા રે, સરખાં રૂપ શરીર રે ॥ તન વાન શોભે સારિખાં રે, જે દેખી ભુલી ધીર રે ॥ મ૦ ॥ ૩ ॥ પુરવ નેહ ધરી દેવકી રે, પુછે સાધુને વાત રે ॥ કોણ ગામ વસતાં તમે રે, કોણ પિતા કોણ માત રે ॥ મ૦ ॥ ૪ ॥ ભદ્દીલપુર વસે પિતા રે, નાગ ગાહાવઇ સુળસા માત રે ॥ નેમિ જિણંદની વાણી સુણી રે, પામ્યા વૈરાગ્ય વિખ્યાત રે ॥ મ૦ ॥ ૫ ॥ બત્રીશ કોડી સોવન તજી રે, તજી બત્રીસ બત્રીશ નાર રે ॥ એક દિવસે સંયમ લીયો રે, જાણી અથિર સંસાર રે ॥ મ૦ ॥ ૬ ॥ પુરવ કર્મને ટાળવા રે, અમે ધરયો છઠ્ઠ તપ ઉદાર રે ॥ આજ તે છઠને પારણે રે, આવ્યા નગર મઝાર રે ॥ મ૦ ॥ ૭ ॥ ન્હાનાં મ્હોટાં બહુ ઘરે રે, ફરતા આવ્યા તુજ વાસ રે ॥ એમ કહી સાધૂ વળ્યા રે, પહોત્યા નેમિ જિણંદની પાસ રે ॥ મ૦ ॥ ૮ ॥ સાધુ વચન સુણી દેવકી રે, ચિંતવે હૃદય મઝાર રે ॥ બાળપણે અઈમુત્તે મુજને કહ્યું રે, મથુરા નગરી માંહી સાર રે ॥ મ૦ ॥ ૯ ॥ આઠ પુત્ર હોશે તાહરે રે, તેહવા નાહ જન્મે અનેરી માત રે ॥ આ ભરત ક્ષેત્રમાં જાણજે રે, તે તો જુઠી નિમિત્તની વાત રે ॥ મ૦ ॥૧૦॥ એ સંશય નેમિ જિન ટાળશે રે, જઈ પુછું પ્રશ્ન ઉદાર રે ॥ રથમાં બેસી ચાલ્યાં દેવકી રે, જઈ વાંદ્યા નેમિ જિણંદને સાર રે ॥ મ૦ ॥ ૧૧ ॥ નેમિ જિણંદ કહે દેવકી રે, સુણો પુત્રકેરી વાત રે ॥ છ અણગાર દેખી તિહાં રે, તવ ઉપન્યો સ્નેહ વિખ્યાત રે ॥ મ૦ ॥ ૧૨ ॥ દેવકીએ છએ સુત તાહરા રે, તેં ધરયા ઉદરે નવ માસ રે ॥ હરિણગમેષી દેવતા રે, જન્મતાં હરયા તુજ પાસ રે ॥ મ૦ ॥ ૧૩ ॥ સુળસાની પાસે ઠવ્યાં રે, પહોતી સુળસા કેરી આશ રે ॥ પુણ્ય પ્રભાવે તે પામિયા રે, સંસારના ભોગ વિલાસ રે ॥ મ૦ ॥ ૧૪ ॥ નેમિ જિણંદની વાણી સુણી રે, પામી હર્ષ ઉલ્લાસ રે ॥ છએ અણગાર જઇ વાંદિયા રે, નિરખે નેહ ભરી તાસ રે ॥ મ૦ ॥ ૧૫ ॥ પાનો પ્રગટયો તિહાં કને રે, વિકશા રો-

મકૂપ દેહ રે ॥ અનિમિષ નયણે નિરખિયા રે, ધરી પુત્ર પ્રેમ સનેહ રે ॥ મ૦ ॥ ૧૬ ॥ વાંદી નિજ ઘર આવીયાં રે, હોંશ પુત્ર રમાડણ જાસરે ॥ કૃષ્ણજીએ દેવ આરાધિયો રે, માતાને સુખ ઉલ્લાસ રે ॥ મ૦ ॥ ૧૬ ॥ ગજસુકુમાળ ખેલાવતી રે, પહોતી કાંઇ દેવકીની આશ રે ॥ કર્મ ખપાવી મુગતેં ગયા રે, છ અણગાર સિદ્ધવાસ રે ॥ મ૦ ॥ ૧૮ ॥ સાધુ તણા ગુણ ગાવતાં રે, સફળ હોવે નિજ આશ રે ॥ ધર્મસીંહ મુનિવર કહે રે, સુણતાં લીલ વિલાસ રે ॥ મ૦ ॥ ૧૯ ॥ ઇતિ. ॥

## अथ श्री आऊखानी सज्झाय.

આઉખું ત્રૂટયાને સાંધો કો નહી રે, તિણ કારણ મ કરો જીવ પ્રમાદ રે ॥ જરા આવ્યાને શરણું કો નહી રે, હીંસા છોડીને દયા પાળ રે ॥ આઉખું૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ કુટુંબ કબીલા નારી કારણે રે, મુરખ સંચ્યાં બહુળાં પાપ રે ॥ ચોરતણી પરે છંડી ઝુરશો રે, સહેશો ઇહલોક પરલોક સંતાપ રે ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ ઊંચાં ચણાવ્યાં મંદિર માળિયાં રે, દેઇ દેઈ ધરતીમેં ઊંડી નીવ રે ॥ એક દિન અણજાણ્યાં ઊઠી ચાલવું રે, સુખ દુઃખ સહેશે આપણો જીવ રે ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥ ચક્રવતિ હરિબળ રાણા કેશવો રે, જોજયો વળી ઇંદ્રસુરોનો નાથ રે ॥ ઊગી ઊગીને ઉવેહી આથમ્યા રે, જોજયો કાંઇ અચરિજ વાળી વાત રે ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ અથિરં સંસાર તજી મુનિ નીસરયારે, કરતા મુનિ ઉગ્ર વિહાર રે ॥ ભારંડપંખીની દાખી ઊપમા રે, ન ધરે મમતા મોહ લગાર રે ॥ આ૦ ॥ ૫ ॥ ચારિત્ર પાળે રૂડી રીતશું રે, દેવે મુનિ આપનો ઉપદેશ રે ॥ તિકો મુનિવર સિધાશે મોક્ષને રે, જશ લેઇ ઇહલોક પરલોક રે ॥ આ૦ ॥ ૬ ॥ શબ્દ રૂપ દેખી સમતા ધરો રે, મ કરો મુનિ ભણ્યા તણો અભિમાન રે ॥ ઋષિ ચોથમલ્લ સુત્ર દેખિને રે, જોડ કીધી ઝાલોર મઝાર રે ॥ આ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ. ॥

## अथ श्री स्थूलिभद्रजीनी सज्झाय.

શ્રી સ્થુળિભદ્ર મુનિગણમાં શિરદારજો, ચોમાસુ આવ્યા કોશ્યા આગાર જો ॥ ચિત્રામણશાળીયે તપ જપ આદરયાં જો ॥ ૧ ॥

આદરિયાં વ્રત આવ્યા છો અંમ ગેહ જો, સુંદરિ સુંદર ચંપક વરણી દેહ જો ॥ અમ તુમ સરિખો મેળો. આ સંસારમાં જો ॥૨॥

સંસારે મેં જોયું સકળ સરૂપ જો, દર્પણની છાયામાં જેવું રૂપ જો ।। સુપનાની સૂખડલી ભુખ ભાગે નહી જો ।। ૩ ।।

ના કહેશો તો નાટક કરશું આજ જો, બાર વરસની માયા છે મુનિરાજ જો ।। તે છોડી કેમ જાઓ હું આશા ભરી જો ।। ૪ ।।

આશા ભરિયો ચેતન કાળ અનાદી જો, ભમ્યો ધરમને હીણ થયો પરમાદી જો ।। ન જાણી મેં સુખની કરણી જોગની જો ।। ૫ ।।

જોગી તો જંગલમાં વાસો વસિયા જો, વેશ્યાને મંદિરિયે ભોજન રસિયા જો ।। તુમને દીઠા એવા સંયમ સાધતા જો ।। ૬ ।।

સાધશું સંયમ ઇચ્છારોધ વિચારી જો, કુર્માપુત્ર થયા નાણી ઘરબારી જો ।। પાણી માંહે પંકજ કોરૂં જાણિયે જો ।। ૭ ।।

જાણીએ તો સઘળી તુમારી વાત જો, મેવા મીઠા રસચંતા બહુ ભાત જો ।। અમર ભુષણ નવ નવલી ભાંતે લાવતા જો ।। ૮ ।।

લાવતા તો તું દેતી આદરમાન જો, કાયા જાણું રંગ પતંગ સમાન જો ।। ઢાલીને શી કરવી એવી પ્રીતડી જો ।। ૯ ।।

પ્રીતલડી કરતા તે રંગભર સેજ જો, રમતા ને દેખાડંતા ઘણું હેજ જો ।। રીસાણી મનાવી મુજને સાંભરે જો ।। ૧૦ ।।

સાંભરે તો મુનિવર મનડું વાળે જો, ઢાંકયો અગનિ ઉઘાડયો પરજાળે જો ।। સંયમ માંહી એ છે દુષણ મોટકું જો ।। ૧૧ ।।

મોટકું આવ્યું તું નંદનુ તેડું જો, જાતાં ન વહે કાંઇ તુમારૂં મનડું જો ।। મેં તુમને તિહાં કોલ કરીને મોકલ્યા જો ।। ૧૨ ।।

મોકલ્યા તો મારગ માંહી મળિયા જો, સંભુતિ આચારજ જ્ઞાને બળિયા જો ।। સંયમ દીધું સમકિત તેણે શીખવ્યું જો ।। ૧૩ ।।

શીખવ્યું તો કહિ દેખાડો અમને જો, ધરમ કરંતાં પુણ્ય વડેરૂં તમને જો ।। સમતાને ઘેર આવી વેશ્યા ઇમ કહે જો ।। ૧૪ ।।

કહે મુનીશ્વર શંકાને પરિહાર જો, સમકિત મૂળે શ્રાવકનાં વ્રત બાર જો ।। પ્રાણાતિપાતાદિક સ્થુલથી ઉચ્ચરે જો ।। ૧૫ ।।

ઉચ્ચરે તો વીત્યું છે ચોમાસું જો, આણા લેઇને આવ્યા ગુરુની પાસે જો ।। શ્રુતનાણી કહેવાણા ચૌદે પૂરવી જો ।। ૧૬ ।।

પૂરવી થઇને તાર્યા પ્રાણી થોક જો, ઉજ્વળ ધ્યાને તેહ ગયા દેવલોક જો।। ઋષભ કહે નિત્ય તેહને કરીએ વંદના જો ।।૧૭।। ઇતિ.।।

# અથ શ્રી નંદિષેણ મુનિનું ત્રીઢાલિયું

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

રાજગૃહી નગરીનો વાસી, શ્રેણિક સુત સુવિલાસી હો ॥ મુનિવ ર વૈરાગી ॥ નંદિષેણ દેશના સુણી ભીનો, ના ના કહેતાં વ્રત લીનો હો ॥ મુ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ચારિત્ર નિત્ય ચોખું પાળે, સંયમ રમણીશું મ્હાલે હો ॥ મુ૦ ॥ એક દિન જિન પાયે લાગી, ગૌચરીની અનુમતિ માગી હો ॥ મુ૦ ॥ ૨ પાંગરિયો મુનિ વહોરેવા, ક્ષુધા વેદની કર્મ હરેવા હો ॥ મુ૦ ॥ ઉંચ નીચ મધ્યમ કૂળ મ્હોટા, અટતો સંયમ રસ લોટા હો ॥ મુ૦ ॥ ૩ ॥ એક ઉંચું ધવળ ઘર દેખી, મુનિવર પેઠો શુદ્ધ ગવેખી હો ॥ મુ૦ ॥ તિહાં જઇ દીધો ધર્મલાભ, વેશ્યા કહે ઈહાં અર્થલાભ હો ॥ મુ૦ ॥ ૪ ॥ મુનિ મન અભિમાનજ આણી, ખંડ કરી નાંખ્યો તરણું તાણી હો ॥ મુ૦ ॥ સોવન વૃષ્ટિ હૂઇ બાર ક્રોડી, વેશ્યા વનિતા કહે કરજોડી હો ॥ મુ૦ ॥ ૫ ॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

( થારે માથે પચરંગી પાગ, સોવનરો છોગલો મારૂ જી. એ દેશી. )

થેં તો ઊભા રહીને અરજ અમારી સાંભળો, સાધુ જી ॥ થેં તો મ્હોટા કૂળના જાણી, મૂકી દ્યો આમળો ॥ સાધુ જી ॥ થેં તો લેઈ જાઓ સોવન કોડિ ગાડાં ઊંટે ભરી, સાધુજી ॥ નહી આવે અમારે કામ અહો પાછા ફરી ॥ સાધુ જી ॥ ૧ ॥ થારાં ઉજવળ વસ્ત્ર દેખી મોહે મન માહરૂં, સાધુ જી ॥ થારો સુરપતિથી પણ રૂપ અધિક છે વાહરૂ ॥ સાધુ જી ॥ થારાં મૃગસમ સુંદર નેત્ર દેખી હર્ષે લાગણો, સાધુ જી ॥ થારો નવલો જોવન વેશ વિરહ દુઃખ ભાજણો ॥ સાધુ જી ॥ ૨ ॥ એ તો જંત્ર જડીત કપાટ કુંચી મેં કર ગ્રહી, સાધુ જી ॥ મુનિ વળવા લાગ્યો જામ આડી ઊભી રહી ॥ સાધુ જી ॥ મેં તો ઓછી સ્ત્રીની જાતિ મતી કહી પાછળે, સાધુ જી ॥ થેં તો સુગુણ ચતુરસુજાણ વિચારો આગળે ॥ સાધુ જી ॥ ૩ ॥ થેં તો ભોગ પુરંદર હું પણ સુંદરિ સારી, સાધુજી ॥ થેં તો પહેરો નવલા વેશ ઘરાણાં જરતારી ॥ સાધુજી ॥ મણિ મુગતાફળ મુગટ બિરાજે હેમનાં, સાધુ જી ॥ અમે સજીયે સોળ શણગાર કે પિયુ રસ અંગના ॥ સાધુ જી ॥ ૪ ॥ જે હોય ચતુરસુજાણ તે કદિય ન ચૂકશે, સાધુ જી ॥ એહવો અવસર સાહિબ કદિય ન

આવશે ॥ સાધુ જી ॥ એમ ચિંતે ચિત્ત મઝાર નંદિષેણ વાહલો, સાધુ જી ॥ રહેવા ગણિકાને ધામ કે થઇને નાહલો ॥ સાધુ જી ॥ ૫ ॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

( દેશી પ્રથમ ઢાળની. )

ભોગ કરમ ઉદય તસ આયો, શાસનદેવાયે સંભળાવ્યો હો ॥ મુનિવર વૈરાગી ॥ રહ્યો બાર વરસ તસ આવાસે, વેશ મ્હેલ્યો એક ણ પાસે હો ॥ મુ૦ ॥ ૧ ॥ દશ નર દિન પ્રતે પ્રતિબૂઝે, દિન એક મૂરખ નવિ બૂઝે હો ॥ મુ૦ ॥ બુઝવતાં હુઈ બહુ વેળા, ભોજનની થઈ અવેળા હો ॥ મુ૦ ॥ ૨ ॥ કહે વેશ્યા ઊઠો સ્વામી, એ દશમો ન બુઝે કામી હો ॥ મુ૦ ॥ વેશ્યા વનિતા કહે ધસમસતી, આજ દશમા તુમે હીજ હસતી હો ॥ મુ૦ ॥ ૩ ॥ એહ વયણ સુણીને ચાલ્યો, ફરી સંયમશું મન વાળ્યો હો ॥ મુ૦ ॥ ફરી સંયમ લીયો ઉલ્લાસે, વેશ લેઈ ગયો જિન પાસે હો ॥ મુ૦ ॥ ૪ ॥ ચારિત્ર નિત્ય ચોખું પાળી, દેવલોક ગયો દેઇ તાળી હો ॥ મુ૦ ॥ તપ જપ સંયમ કીરિયા સાધી, ઘણા જીવને હી પ્રતિબોધી હો ॥ મુ૦ ॥ ૫ ॥ જયવિજય ગુરૂ શીશ, તસ હર્ષ નમે નિશ દીશ હો ॥ મુ૦ ॥ મેરૂવિજય ઇમ બોલે, એહવા ગુરૂને કુણ તોલે હો ॥ મુ૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ. ॥

---

# अथ श्री नंदा सतीनी सज्झाय.

બેનાતટ નયરે વસે, વ્યવહારી વડ મામ રે ॥ શેઠ ધનાવહ નંદની, નંદા ગુણમણિ ધામ રે ॥ સમકિત શીળ ભુષણ ધરો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ જિમ લહો અવિચળ લીલ રે ॥ સહજ મળે શિવ સુંદરી, કરિય કટાક્ષ કલ્લોલ રે ॥ સ૦ ॥ ૨ ॥ પ્રસેનજિત નરપતિ તણો, નંદન શ્રેણિક નામ રે ॥ કુમરપણે તિહાં આવિયો, તે પરણી ભલે મામ રે ॥ સ૦ ॥ ૩ ॥ પંચ વિષયસુખ ભોગવે, શ્રેણિકશું તે નાર રે ॥ અંગજ તાસ સોહામણો, નામે અભયકુમાર રે ॥ સ૦ ॥ ૪ ॥ અનુક્રમે શ્રેણિક નૃપ થયા, રાજગૃહી પુરી કેરા રે ॥ અભયકુમાર આવી મળ્યા, તે સંબંધ ઘણેરા રે ॥ સ૦ ॥ ૫ ॥ ચઉવિહ બુદ્ધિતણા ધણી, રાજ્ય ધુરંધર જાણી રે ॥ પણ તેણે રાજ્ય ન સંગ્રહ્યું, નિસુણીવીરના વાણી રે ॥ સ૦ ॥ ૬ ॥ બુદ્ધિબળે આજ્ઞા ગ્રહી, ચેલણાને અવદાત રે ॥ કહે શ્રેણિક જા ઈહાં થકી, એહની છે ઘણી વાત રે ॥ સ૦ ॥ ૭ ॥ નંદા મા-

તા સાથશું, લીધો સંયમભાર રે ાા વિજય વિમાને ઉપન્યા, કરશે એક અવતાર રે ાા સ૦ ાા ૮ ાા શ્રેણિક કૂણિકને થયા, વૈરતણા અનુબંધ રે ાા તે સવિ અભય સંયમ પછી, તે સવિ કર્મ સંબંધ રે ાા સ૦ ાા ૯ ાા જ્ઞાનવિમળ પ્રભુ વીર જી, આણુ ધરે જે શિષ્ય રે ાા તે નિત્ય નિત્ય લીલા લહે, જાગતો જાસ જગીશ રે ાા સ૦ ાા ૧૦ ાા ઇતિ. ાા

# अथ श्री शालिभद्रनी सज्झाय.

રાજગૃહી નગરી મોઝારો જી, વણઝારા દેશાવર સારોજી ાા ઇણુ વણજેજી ાા રતનકંબળ લેઇ આવીયા જી ાા ૧ ાા લાખ લાખની વસ્તુ લાખેણી, એ વસ્તૂ છે અતિ ઝેણી ાા કાંઇ પરિમલ જી ાા ગઢ મઢ મંદિર પરિહરી જી ાા ૨ ાા પૂછે ગામને ચોતરે, લોક મળ્યા વિધ વિધ પરે ાા જઈ પૂછયો જી ાા શાળિભદ્રને મંદીરેજી ાા ૩ ાા શેઠાણી સુભદ્રા નિરખે જી, રતનકંબળ લેઇ પરખે જી ાા લેઈ પોચાડી જી ાા શાળિભદ્રને મંદીરે જી ાા ૪ ાા તેડાવ્યો ભંડારીજી, વીશ લાખ નિરધારી જી ાા ગણી દેજયો જી ાા એહને ઘર પોચાડજો જી ાા ૫ ાા રાણી કહે સુણો રાજા જી, આપણું રાજ કિશે કાજ જી ાા મુજે કાજે જી ાા એક ન લીધી લોબડી જી ાા ૬ ાા સુણ હો ચેલણા રાણી જી, એહ વાત મેં જાણી જી ાા પીછાણી જી ાા એ વાતનો અચંભો ઘણો જી ાા ૭ ાા દાતણ તો જબ કરશું જી, શાળિભદ્ર મુખ જોશું જી ાા શણગારો જી ાા ગજ રથ ઘોડા પાલખીજી ાા ૮ ાા આગળ કુંતલ હીંચાવંતા, પાછળ પાત્ર નચાવંતા ાા રાય શ્રેણિકજી ાા શાળિભદ્ર ઘેર આવીયા જી ાા ૯ ાા પહેલે ભુવને પગ દીયો, રાજા મનમાં ચમકિયો ાા કાંઇ જોજયો જી ાા આ ઘર તો ચાકરતણાં જી ાા ૧૦ ાા બીજે ભુવને પગ દીયો, રાજા મનમાં ચમકિયો ાા કાંઇ જોજયો જી ાા આ ઘર તો સેવકતણાં જી ાા ૧૧ ાા ત્રીજે ભુવને પગ દીયો, રાજા મનમાં ચમકિયો ાા કાંઇ જોજયો જી ાા આ ઘર તો દાસીતણાં જીાા ૧૨ ાા ચોથે ભુવને પગ દીયો, રાજા મનમાં ચમકિયો ાા કાંઇ જોજયો જી ાા આ ઘર તો શ્રેષ્ઠિતણાં જી ાા ૧૩ ાા રાય શ્રેણિકની મુદ્રિકા, ખોવાઈ ખોળ કરે જીકા ાા માય ભદ્રા જી ાા થાળ ભરી તવ લાવીયાં જી ાા ૧૪ ાા જાગો જાગો મોરા નંદન જી, કેમ સૂતા આણંદ જી ાા કાંઇ આંગણે જી ાા શ્રેણિક રાય પધારીયા જી ાા ૧૫ ાા હું નવિ જાણું માતા બોલમાં, હું નવિ જાણું માતા

તોલમાં ॥ તુમે લેજયો જી ॥ જિમ તુમને સુખ ઊપજે જી ॥ ૧૬ ॥ પૂર્વે કરી પૂછંતાં નહી, તો આમાં શું પૂછો સહી ॥ મોરી માતા જી ॥ હુ નવિ જાણું વણજમાં જી ॥ ૧૭ ॥ રાય કરિયાણું લેજો જી, મુહ માગ્યા દામ દેજો જી ॥ નાણાં ચૂકવા જી ॥ રાય ભંડારે નંખાવી દીયો જી ॥ ૧૮ ॥ વળતી માતા ઇમ કહે, સાચી નંદન સદ્દહે ॥ કાંઇ સાચે જી ॥ શ્રેણિક રાય પધારીયા જી ॥ ૧૯ ॥ ક્ષણમાં કરે કાંઈ રાજીયો, ક્ષણમાં કરે બેરાજીયો ॥ કાંઇ ક્ષણમાં જી ॥ ન્યાય અન્યાય કરે સહી જી ॥ ૨૦ ॥ પૂર્વે સુકૃત નવિ કીધાં, સુપાત્રેદાન નવિ દીધાં ॥ મુજ માથે જી ॥ હજુ પણ એહવા નાથ છે જી ॥ ૨૧ ॥ અબ તો કરણી કરશું જી ॥ પંચ વિષય પરિહરશું જી ॥ પાળી સંયમ જી ॥ નાથ સનાથ થશું સહી જી ॥ ૨૨ ॥ ઇંદુવત અંગ તેજ જી, આવે સહુને હેજ જી ॥ નખ શિખ લગી જી, અંગોપાંગ શોભે ઘણાં જી ॥ ૨૩ ॥ મુગતાફળ જિમ ચળકે જી, કાંને કુંડળ ઝળકે જી ॥ રાજા શ્રેણિકે જી ॥ શાળિભદ્ર ખોળે લીયો જી ॥ ૨૪ ॥ રાજા કહે સુણો માતા જી, તુમ કુમર સુખશાતા જી ॥ હવે એહને જી ॥ પાછો મંદિર મોકલો જી ॥ ૨૫ ॥ શાળિભદ્ર નિજ ઘર આવ્યા જી, રાય શ્રેણિક ઘેર સિધાવ્યા જી ॥ પછી શાળિભદ્ર જી ॥ ચિંતા કરે મનમાં ઘણી જી ॥ ૨૬ ॥ શ્રી જિનનો ધર્મ આદરૂં, મોહ માયાને પરિહરૂં ॥ હું છાંડૂ જી ॥ ગજ રથ ઘોડા પાલખી જી ॥ ૨૭ ॥ સુણિને માતા વિલખે જી, નારીયો સઘળી તલખે જી ॥ તિણિ વેળા જી ॥ અશાતા પામ્યાં ઘણી જી ॥ ૨૮ ॥ માત પિતાને ભ્રાત જી, સહુ આળ પંપાળની વાત જી ॥ ઇણ જગમાં જી ॥ સ્વારથનાં સરવે સગાં જી ॥ ૨૯ ॥ હંસ વિના શાં સરોવરિયાં, પિયુ વિના શાં મંદિરિયાં ॥ મોહ વશ થકાં જી ॥ ઉચાટ એમ કરે ઘણો જી ॥ ૩૦ ॥ સર્વનીર અમૂલ્ય જી, વાટકડે તેલ ફૂલેલ જી ॥ શાહ ધન્ને જી ॥ શરિર સમારણ માંડીઓ જી ॥ ૩૧ ॥ ધના ઘેર સુભદ્રા નારી જી, બેઠી મહોલ મોઝારી જી ॥ સમારંતાં જી ॥ એકજ આંસૂ ખેરીયું જી ॥ ૩૨ ॥ ગોભદ્ર શેઠની બેટડી, ભદ્રાબાઇ તોરી માવડી ॥ સુણ સુંદરિ જી ॥ તેં કેમ આંસૂ ખેરીયું જી ॥ ૩૩ ॥ શાળિભદ્રની બેનડી, બત્રીશ ભોજાઈની નણદડલી ॥ તો તાહરે જી ॥ શા માટે રોવું પડે જી ॥ ૩૪ ॥ જગમાં એકજ ભાઈ માહરે, સંયમ લેવા મન કરે ॥ નારિ એક એક જી ॥ દિન દિન પ્રત્યે પરિહરે જી ॥ ૩૫ ॥ એ તો મિત્ર કાયરૂ, શું લે સંયમ ભાયરૂં ॥ જીભલડીજી ॥ મુખ માથા

ની જુદી જાણવી જી ।। કહેવું તો ઘણું સોહલું, પણ કરવું અતિ દોહલું ।। સુણો સ્વામી જી ।। એહવી ઋદ્ધિ કુણ પરિહરે જી ।।૩૭।। કહેવું તો ઘણું સોહલું, પણ કરવું અતિ દોહલું ।। સુણ સુંદરી જી ।। આજથી ત્યાગી તુજને જી ।। ૩૮ ।। હું તો હસતી મલકીને, તુમે કિયો તમાસો હલકીને ।। સુણો સ્વામી જી ।। અબ તો ચીંતા નવિ ધરૂં જી ।। ૩૯ ।। ચોટી અંબોડો વાળીને, શાહ ધન્નો ઉઠયા ચાલીને ।। કાંઇ આવ્યા જી ।। શાળિભદ્રને મંદીરે જી ।। ૪૦ ।। ઉઠો મિત્ર કાયરૂ, સંયમ લેઇએ ભાયરૂ ।। આપણ દોય જણ જી ।। સંયમ શુદ્ધ આરાધીએ જી ।। ૪૧ ।। શાળિભદ્ર વૈરાગીયા, શાહ ધન્નો અતિ ત્યાગીયા ।। દોનુ રાગીયા જી ।। શ્રી વીર સમીપે આવીયા જી ।। ૪૨ ।। સંયમ મારગ લીનો જી ।। તપસ્યાએ મન ભીનો જી ।। શાહ ધન્નો જી ।। માસખમણ કરે પારણાં જી ।। ૪૩ ।। તપ કરી દેહને ગાળી જી ।। દુષણ સઘળાં ટાળી જી ।। વૈભારગિરિ જી ।। ઊપર અણસણ આદરયો જી ।। ૪૪ ।। ચઢતે પરિણામે સોય જી, કાળ કરી જણ દોય જી ।। દેવગતિયે જી ।। અનુત્તર વિમાને ઉપન્યા જી ।। ૪૫ ।। સુર સુખને તિહાં ભોગવી, ત્યાંથી દેવ દોનુ ચવી ।। વિદેહે જી ।। મનુષ્યપણું તેહ પામશે જી ।। ૪૬ ।। સૂધો સંયમ આદરી, સકળ કર્મને ક્ષય કરી ।। લહી કેવળ જી ।। મોક્ષગતીને પામશે જી ।। ૪૭ ।। દાનતણાં ફળ દેખો જી, ધન્નો શાળિભદ્ર પેખો જી ।। નહિ લેખો જી ।। અતુલ સુખ તિહાં પામશે જી ।। ૪૮ ।। ઇમ જાણી સુપાત્રને પોખો જી, જિમ વેગે પામો મોક્ષો જી ।। નહિ ઝોખો જી ।। કદીયે જીવને ઊપજે જી ।। ૪૯ ।। ઉત્તમના ગુણ ગાવેજી, મનવંછિત સુખ પાવે જી ।। કહે કવિજન જી ।। શ્રોતા જન તુમે સાંભળો જી ।। ૫૦ ।। ઇતિ. ।।

---

# अथ श्री क्रोधनो सलोको.

ક્રોધતણો હું કહું સલોકો, એક મને કરિ સાંભળજો લોકો ।। ક્રોધે મરીને નરકે તે જાય, ક્રોધે મરીને તિર્યંચ થાય ।। ૧ ।। અનંતાનુબંધી ક્રોધ તે જાણ, ઉપમા જેમ ફાટયો પાષાણ ।। અપચ્ચખાણી ક્રોધનું રૂપ, ફાટયું ખેત્ર જયું જાણો સરૂપ ।। ૨ ।। પચ્ચખાણીનું રૂપ છે જેમ, ધુળમાં લીટી કાઢીએ તેમ ।। ક્રોધ સંજળનું રૂપ છે એવું, પાણીમાં લીટી કાઢીએ તેવું ।। ૩ ।। ચાર ક્રોધની ઉપમાં કહી, સૂત્ર

થકી તે ભેદજ લહી ॥ ક્રોધે કરીને લોહી સુકાય, ધર્મ તણી તે વાત ન થાય ॥ ૪ ॥ ક્રોધે તે સરજે વીંછી ને સાપ, ક્રોધે વઢે તે પુત્રને બાપ ॥ ક્રોધે કરીને વઢે બે ભાઇ, ક્રોધે મરે તે ઝેરજ ખાઈ ॥ ૫ ॥ ક્રોધે પાણીમાં બુડીને મરે, ક્રોધે પોતાની ઘાતજ કરે ॥ ક્રોધે કરીને ફાંસો તે ખાય, ક્રોધે મરીને દુર્ગતિ જાય ॥ ૬ ॥ ક્રોધે વઢે તે સાસુને વહુ, ક્રોધે કુટુંબમાં વઢે તે સહુ ॥ ક્રોધે તે ભવ કરે અનંત, કોઇ કાળે તે પામે ન અંત ॥ ૭ ॥ સુબુદ્ધિ ટાળી દુર્બુદ્ધિ થાય, ક્રોધે તે અક્કલ ચાતુરી જાય ॥ ક્રોધે સંસારનું જાય તે સુખ, ક્રોધે દેહમાં થાયજ દુઃખ ॥ ૮ ॥ ક્રોધે કરીને કમાણી જાય, ક્રોધે તે ઘરમાં અવગુણ થાય ॥ ક્રોધે કરીને સહુશું લઢે, ક્રોધે કરી સ્વ આતમ કાઢે ॥ ૯ ॥ ક્રોધીની કોઈ આણે ન પ્રીત, ક્રોધે ન હોવે કોઇશું પ્રીત ॥ એવું જાણીને ક્રોધને વારો, તો કોઇ કાળે પામીએ આરો ॥ ૧૦ ॥ ક્રોધ હુવે ત્યાં દયા ન આવે, દયા વિના સમકિત કિમ પાવે ॥ તપનું અજીરણ જાણજો ક્રોધ, ચાર માંહીલી આવે ન બુદ્ધ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ. ॥

---

## अथ श्री माननो सलोको.

ક્રોધનો ભાઈ માનશંગ મ્હોટો, મહા જબ્બર ગુણ છે ખોટો ॥ માનના લીધા વઢે ભુપાળ, કઈક જીવનો આણે તે કાળ ॥ ૧ ॥ માને તે ખરચે દ્રવ્ય અપાર, માને તે કરે ખાલી ભંડાર ॥ માનના લીધા ઝટકા તે ખાય, માનના લીધા નરકમાં જાય ॥ ૨ ॥ માને થયો તે દુર્યોધન દુઃખી, માને કોઇ તે થયો ન સુખી ॥ માને તે ખરચે દ્રવ્યની મુઠ, થાય હાથીને વધારે સુંઢ ॥ ૩ ॥ અનંતાનુબંધી માનનો બંધ, પાષાણ કેરો કરીએ તે થંભ ॥ અપચ્ચખાણી માનનું રૂપ, હાડના થંભ તણું સરૂપ ॥ ૪ ॥ પચ્ચખાણી તે માનનો ભેદ, કાષ્ટનો થાંભો નિશ્ચે તે વેદ ॥ સંજળનું માન શેલી સરૂપ, ભગવંત એમ વાણી પ્રરૂપ ॥ ૫ ॥ માનના લીધા મોહવશ પડિયા, ચોવીશ દંડકમાં તે રડવડિયા ॥ માને જુઓને લંકાનો પતી, રામની નારી સીતાજી સતી ॥ ૬ ॥ રામાયણ માંહી જુઓને સાખ, લંકા બાળીને કીધી છે રાખ ॥ માન હુવે ત્યાં વિનય ન આવે, વિનય વિણ દયા હૈયેથી જાવે ॥ ૭ ॥

---

## अथ श्री मायानो सलोको.

ત્રીજો માયા તે મ્હોટો છે ભૂપ, તેનું તમોને કહું સરૂપ ॥ મા

યા કપટ મલ્લીનાથે કીધો, પુરૂષ ફીટીને સ્ત્રીલિંગ લીધો ॥ ૧ ॥ માયા એ માનવ ભવ જાય હારી, માયાએ તિર્યંચ થાય તે નારી ॥ માયાએ કરી નરકમાં જાય, ચાર ગતિમાં ગોથાં તે ખાય ॥ ૨ ॥ માયાકપટ શલ્ય છે ભારી, પાંચજ ઇંદ્રિ જાય છે હારી ॥ ભગવંતે કહ્યા અવગુણ અનંત, કોઇ કાળે તે પામે ન અંત ॥ ૩ ॥ માયાકપટી તે હોય લંપટી, માયાએ દયા જાય છે ઘટી ॥ ધર્મતણી તે વાત ન જાણે, કોઇ પ્રતિત તેની ન આણે ॥ ૪ ॥ જેહને હોવે દાઢીને મૂછ, માયાથી હોવે સિંહનું પૂંછ ॥ અનંતાનુબંધી માયાનું મૂળ, ગાંઠ વાંસની વાંકાં છે મૂળ ॥ ૫ ॥ સિંહ ઘેટાની વંકાશ જેમ, અપચ્ચખાણી માયા છે તેમ ॥ પચ્ચખાણી માયા કહી છે એવી, બળદ માત્રુ કરે છે તેવી ॥ ૬ ॥ છાલ ઉતારે વાંસની જેમ, સંજળની માયા કહી છે તેમ ॥ એવું જાણીને માયા પરિહરજો, સંસાર સાગર પાર ઉતરજો ॥ ૭ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री लोभनो सलोको.

લોભ મોટેરો ચારના માંઇ, જગત જીવોને ગયો છે ખાઇ ॥ લોભે પાપનો કરે વેપાર, દયા ન આવે તિહાં લગાર ॥ ૧ ॥ લોભે જાવે તે સમુદ્રને પાર, લોભે કરીને ખાય છે માર ॥ લોભે મરે તે ઝટકા જ ખાઈ, લોભે કરીને ન રહે સગાઇ ॥ ૨ ॥ લોભે તે સહે સર્વેજ દૂખ, તાઢ તડકો ને તૃષા ને ભૂખ ॥ લોભે કરીને વધારે દુઃખ, કોઇ કાળે તે પામે ન સુખ ॥ ૩ ॥ લોભે કરીને મૂકે છે ધર્મ, લોભે બાંધે છે આઠજ કર્મ ॥ લોભે હારે છે ધર્મ રતન્ન, લોભ આવે ત્યાં ન રહે જતન્ન ॥ ૪ ॥ તારણ શરણ કોઇ ન થાય, દ્રવ્ય મૂકીને દુર્ગતિ જાય ॥ લોભ આવે ત્યાં ન રહે સગાઇ, ગુણ મૂકીને કરે ઠગાઈ ॥ ૫ ॥ ધન મેળવતાં થાય છે પાપ, ખાય બીજોને ભોગવે આપ ॥ ચારે ભાઇનાં અનંતાં દુઃખ, સંસારમાં કોઈ પામે ન સુખ ॥ ૬ ॥ ચિત્તમુનિનું બ્રહ્મદત્ત રાય, વયણ ન માન્યું નરકે તે જાય ॥ આઠમો ચક્રી સ્વયંભૂ જૂઓ, લોભે પાણીમાં બૂડીને મૂઓ ॥ ૭ ॥ સૂત્રમાંહી એ કહ્યા છે ભેદ, વળી કહ્યા છે ચારજ વેદ ॥ લોભને વંશે ધૂતારા થઇ, પારકા માલ ગયા છે લઇ ॥ ૮ ॥ લોભ આવે તો ન રહે શરમ, લોભે ઊવેખે પારકા મરમ ॥ લોભ જીવને મહા દુઃખદાઈ, લોભે મરે તે અફીણ ખાઈ ॥ ૯ ॥ લોભે સવારથ પૂરો ન થાય, દરબારે જઇને ચાડીજ ખાય

॥ લોભે સાંભળે કઠણ વેણ, સગાં સાંઇનું માને ન કેણ ॥ ૧૦ ॥ લોભે કરીને કુગુરુ થાય, લોભે મરીને દુર્ગતી જાય ॥ લોભને વશે કરે છે ચોરી, જાણે રાજા તો લેઇ જાય દોરી ॥ ૧૧ ॥ લોભને વશે માથાં વઢાવે, પહેરી બખતરને લડવા આવે ॥ લોભે કરીને કરગરે દીન, લોભે પોતાનું દેખાડે હીણ ॥ ૧૨ ॥ લોભને વશ કરે કડકાઈ, પાછો આવે તે મારજ ખાઇ ॥ લોભે કરીને મારે છે ગામ, ચાકર મારે છે પોતાનો સ્વામ ॥ ૧૩ ॥ લોભે કરીને બગાડે કાજ, થોડું ખરચ્યું છે દ્રવ્ય મેં આજ ॥ પોતે જમેછે બાળીને પેટ, ધન દાટે છે ધરતીને હેઠ ॥ ૧૪ ॥ ફાટયું લૂગડું સાંધીને રાખે, મૂરખ પોતાની અછત ભાંખે ॥ મેળવ્યું ધન તે ખરચે ન આપ, મરીને થાય મણિધર સાપ ॥ ૧૫ ॥ આપ્યું તિહાંથી આવ્યું ન પાછું, દૂધ મુકીને જમે છે છાશું ॥ કહે ભગવંત એમજ વાત, લોભે દયાની થાય છે ઘાત ॥ ૧૬ ॥ અનંતાનુબંધી લોભનો ભંગ, ઉપટે નહી જેમ કરમજનો રંગ ॥ ઉપમા લોભ અપચખાણી જેમ, ગાડાની ધરી ઉપમા તેમ ॥ ૧૭ ॥ પચખાણાવરણી લોભ છે એમ, લૂગડું કચરે ખરડયું હોય તેમ ॥ લોભ સંજળની ઉપમા જેમ, રંગ હળધરનો ઊપટે તેમ ॥ ૧૮ ॥ ચાર ભેદ તે લોભના જાણ, શ્રી જિનવર એમ ઓચરે વાણ ॥ પોતાની નારી પરાયે હાથ, લોભે જઇને કરે છે વાત ॥ ૧૯ ॥ લોભે દોકડા દીકરીના લીયે, લોભે દીકરી વૃદ્ધને દીયે ॥ લોભે પુત્રીને મરાવે શામ, લોભે જઈ મારે પારકું ગામ ॥ ૨૦ ॥ ચોવીશ દંડકે લોભનો વાસ, કુળહીણાને કરવી શી આશ ॥ એવું જાણીને લોભને તજો, દેવ ગુરુને ધર્મને ભજો ॥ ૨૧ ॥ સર્વ સ્વારથની છે સગાઇ, પુત્ર પિતાને ઝેરજ પાઇ ॥ સગા મોબતિયા સંતોષી શેઠ, સ્વારથ આગળ કરે છે વેઠ ॥ ૨૨ ॥ લોભે કરી સ્ત્રી પુત્રને મારે, પુત્ર માતાને કાંઇ ન ઉગારે ॥ મોહરાજાના ચાર છે બેલી, પુત્ર દયાને કાઢે છે ઠેલી ॥ ૨૩ ॥ એ ચારે અતિ બળિયા છે યોદ્ધા, હાથે ગ્રહ્યાં છે મ્હોટાં આયુદ્ધા ॥ ધર્નુવિદ્યાયે નાંખે છે બાણ, અનંતા જીવના હણે છે પ્રાણ ॥ ૨૪ ॥ મોહાદિક આગળ મૂછ તે મરડે, કરે હોંકારાને પોંચા તે કરડે ॥ ગણે ન કોઇને કોણ એ માત્ર, અનંતા જીવનાં ભાગ્યાં છે ગાત્ર ॥ ૨૫ ॥ ચૌદલોકમાં કેવા છે મતી, શરમ ન રાખે કોઇ ન રતી ॥ રાગ દ્વેષ એ મોહનાં પુત્ર, સંખ્યા જોજ્યો શ્રી આગમ સુત્ર ॥ ૨૬ ॥

---

# अथ श्री स्त्रीना दुर्गुण विषे इंद्रविजयछंद.

નારીકી પ્યાસ કરે નર મૂરખ, પૂગે ન આશ નિરાશ થવાનો ॥
દીર્ઘ નિસાસ મુકે મુખથી, સુખથી ન સૂવે કહું શું સત્ય માનો ॥
આખે દિલે અગની સળગે, વળગે નહી ધર્મમાં જીવ પોતાનો ॥
એહ સારૂ અટવાઈ મરે પણ, પાવૈયાને ચઢે નહીં પાનો ॥ ૧ ॥

કામિની કુતરી બેહુ બરાબર, રીઝે તો ચાટે ને ખીજે તો કાટે ॥
ભામિની ભેખડ તુલ્ય બની, જશ કીરતિ સુખ સંપત્તિને દાટે ॥ કા-
મિની સાપણિ પાપણિ તાપણિ, પોષકને પણ નાંખે ઉચાટે ॥ સમર્થ
છે ખોડિદાસ કહે નર, એહની આગળ કોઇ ન ખાટે ॥ ૨ ॥

કામિની કારણ રાવણનાં વીશ, ભુજ ને દશ મસ્તક કપાણાં ॥
કીચકને કચરયો શિલા હેઠળ, મુંજ અબૂઝનાં અંગ દહાણાં ॥ પૂરણ
દુઃખ પામ્યો પદમોત્તર, માનની માટે તો મૂળ ખણાણાં ॥ પોકારીને
ખોડિદાસ કહે નર, નારીને કારણ નીચ કહાણા ॥ ૩ ॥

ભેખ લેઇ કેઈ ભ્રષ્ટ થયા, મહામુનિને ભામનિયે ભટકાવ્યા ॥
ભોજ નૃપતિને ભાનુમતિ સતી, અશ્વ કરી ચાબખે સટકાવ્યા ॥ સ્વ
ર્ગથી ગર્વ રહીત કરી, કેઇ અમરોને અવની ત્રટકાવ્યા ॥ તોબા! તો-
બા ખોડિદાસ કહે, કેઈ સિદ્ધને સ્વર્ગ જતા અટકાવ્યા ॥ ૪ ॥

ગોપીએ ગોવિંદને ભરમાવ્યા, ઉમાયે ઇશાને નૃત્ય નચાવ્યા ॥
ઇંદ્રનું માન ઉતાર્યું ઇંદ્રાણીએ, એકલશૃંગી ઋષિ અથડાવ્યા ॥ જમ
દગની તપસી લપસી ગયા, તારૂણિયે તસ પ્રાણ તજાવ્યા ॥ એમ
અનેકની ટેક તજાવી, ખોડાજી કહે ઋષિયો રઝળાવ્યા ॥ ૫ ॥

માનવતિ માનતુંગ નરેશને, ચતુરાયે નિજ ચર્ણ ચટાડયાં ॥
અરણિક આષાઢભૂતિ નંદિષેણ, સંજમ પહાડ ઉપરથી પાડયાં ॥
હરિહર વાળી નાગ પુરંદર, સૂર અસૂરનાં તોલ ઘટાડયાં ॥ અવર
કોણ ગણે ખોડિદાસ જી, દુર્ધરને પણ દુઃખ દેખાડયાં ॥ ૬ ॥

ક્ષણ રૂસે ક્ષણમાંહી તુસે, વળી ક્ષણ હસે ક્ષણ માંહી રડે છે ॥
ક્ષણ કરે દીનતા વનિતા વળી, ક્ષણમાં સિંહણ સાથ લડે છે ॥ ક્ષ-
ણમાં દાસી થઇ ચરણે નમે, ક્ષણમાં ફાંસી નાંખી ઠરડે છે ॥ નારી ચ-
રિત્રનો પાર નથી, ખોડિદાસ કહે મૂઢ પાસ પડે છે ॥ ૭ ॥

માનનિ મોહનવેલ વધી વધી, ત્રણ્ય જગતમાંહી પથરાણી ॥
વીંટીયા છેલ છંછાળ છોગાળાને, મર્દ મૂછાળાંનું ઉતરયું પાણી ॥ ઋ-

ફુવંતા મદવંતા હતા, ખત્તા ખાઈને તેહ થયા ધૂળધાણી ॥ બચ્યો નહી બળવંત કોઈ, ખોડિદાસ કહે અચરીજની કહાણી ॥ ૮ ॥

દોરડું દેખીને દોટ દિયે, મહા પન્નગને પકડે નિજ હાથે ॥ શીયાળ શબ્દ સુણી ડરપે, લડવા ધરે હિમ્મત સિંહની સાથે ॥ નિઃસત્વની નીસરણી ચડતાં, નિરભીક ચડે ગિરિશિખર માથે ॥ ખરેખરૂં ખોડિદાસ કહે, અબળા સબળા નરને પણ નાથે ॥ ૯ ॥

વાત કરીને ખસે ક્ષણમાં, અનરથ કરી વળી થાય અજાણી ॥ અંતર વિષ હળાહળ સારિખી, મિષ્ટ મધુર વદે મુખ વાણી ॥ જાણી સમયને શાણી શયાણી, ભળી જાય સર્વમાં લીંબુનું પાણી ॥ સ્વારથ સાધી રહે અળગી, ખોડિદાસ કહે એ વાત પુરાણી ॥૧૦॥

કલ્પિત ક્રોડ કરે ન ડરે, અણહુતાં અનેકને આળ દીયે છે ॥ નાથને હાથ તાળી દઈને, વહી જાય અવરની ઓટ લીયે છે ॥ સોગન જાઠ લવી જુવતિ, સમજુ નરને ચઢી ચોટ લીયે છે ॥ પ્રાક્રમ પાર નહી ખોડિદાસ, કથી કહું વાત હજી ઘણીએ છે ॥ ૧૧ ॥

સાયર ભુજ તરે તરુણી, વળી છીલર નીર દેખી ડરપે છે ॥ રેન તમસ્વી દેખી મરે, જેમ ગેહ સમાન તેમાં અડપે છે ॥ ફુલની માળ હણે મૂર છે, ઝટ લોહની સાંકળને ઝડપે છે ॥ ખાડથી ખૂબ ડરેકરી બુંબ, કહે ખોડિદાસ કૂવા તળપે છે ॥ ૧૨ ॥

## મનહર છંદ.

વાંકડી મૂછડીવાળ, રંગીલા જે રઢીયાળા ॥ છયલ છોગાળા ભાળ્યા, નારીએ નમાડિયા ॥ માની મચ્છરાળા જ્ઞાની, ધ્યાની, વળી ગુણવાળા ॥ દૂંદાળા ફુંદાળા ચોર, ચંડાળને ચાડિયા ॥ વૃદ્ધ જુવાન બાળા, જોગી ભોગીને દયાળા ॥ વરણે ઉજવળ કાળા, ભામાયે ભમાડિયા ॥ દેવતાના દિગપાળા, જળ થળ વ્યોમવાળા ॥ ખોડીદાસ સ્વાર પાળા, રામાયે રમાડિયા ॥ ૧ ॥

---

# અથ શ્રી ચંદરાજા અને ગુણાવલી રાણીના કાગલ.

### તત્ર પ્રથમ ચંદરાજા લિખિત પત્ર પ્રારંભ.

## ॥ ઢાલ ૧ લી ॥

( મેતારજ મુનિવર, ધન ધન તુમ અવતાર. એ દેશી. )

સ્વસ્તિ શ્રી મરુદેવિના જી, પુત્રને કરૂં રે પ્રણામ ॥ જેહથી મનવંછિત ફળ્યાં જી, ઉપગારી ગુણધામ ॥ ગુણવંતી રાણી, વાંચજ્યો લેખ ઉદાર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સ્વસ્તિ શ્રી આભાપુરે જી, સર્વે ઊપમા ધીર ॥ પટરાણી ય ગુણાવળી જી, સજ્જન ગુણે ગંભીર ॥ ગુણ૦ ॥ ૨ ॥ શ્રી વિમળાપુર નયરથી જી,લખિતંગ ચંદ નરિંદ ॥ હિત આશિર્વાદ વાંચજો જી, મનમાં ધરી ય આનંદ ॥ ગુ૦ ॥ ૩ ॥ આંહી કૂશળ ખેમ છે જી, નાભીનંદન સુપસાય ॥ જગમાં જશ કીર્તી ઘણી જી, સુર નર સેવે છે પાય ॥ ગુ૦ ॥ ૪ ॥તુમચા ખેમ કુશળ તણા જી, કાગળ લખજો સદાય ॥ મળવું જે પરદેશમાં જી, તે તો કાગળથી રે થાય ॥ ગુ૦ ॥ ૫ ॥ સમાચાર એક પ્રીછજો જી, મોહન ગુણ મણિ માળ ॥ ઈહાં તો સૂરજકુંડથી જી, પ્રગટી છે મંગળ માળ ॥ ગુ૦ ॥ ૬ ॥ તેહની હર્ષ વધાઇનો જી, રાણી એ જાણજો લેખ ॥ જો મનમાં પ્રેમજ હુવે તો, હર્ષજ્યો કાગળ દેખ ગુ૦ ॥ ૭ ॥ તુમ સજ્જન ગુણ સાંભરે જી, ક્ષણ ક્ષણમાં સો વાર ॥ પણ તે દિન નવિ વીસરે જી, કણેરની કાંબ બે ચાર ॥ ગુ૦ ॥ ૮ ॥ જાણી નહી મુજ પ્રીતડી જી, થઇ તું સાસુને આધીન ॥ તે વાતો સંભારતાં જી, મન પામ્યું છે રે દીન ॥ ગુ૦ ॥ ૯ ॥ પણ તું શું કરે કામિની જી, શું કહીએ તુજ નાર ॥ સ્ત્રી હોવે નહી કેહની જી,ઇમ બોલે છે સંસાર ॥ ગુ૦ ॥ ૧૦ ॥ સુતા વેચે કંતને જી, હણે વાઘને ચોર ॥ બીહે બિલાડીની આંખથી જી,એહવી નારી નિઠોર ॥ ગુ૦ ॥ ૧૧ ॥ ચાલે વાંકી દૃષ્ટિથી જી,મનમાં નવ નવા સંચ ॥ એ લક્ષણ વ્યભિચારિનાં જી, પંડિત બોલે પ્રપંચ ॥ ગુ૦ ॥ ૧૨ ॥ એક સમજાવે નયણથી જી, એક સમજાવે રે હાથ ॥ એહ ચરિત્ર નારીતણાં જી, જાણે છે શ્રી જગનાથ ॥ ગુ૦ ॥ ૧૩ ॥ આકાશે તારા ગણે જી, તોળે સાયર નીર ॥ પણ સ્ત્રી ચરિત્ર ન કહી શકે જી, સુરગુરુ સરિખો રે ધીર ॥ ગુ૦ ॥ ૧૪ ॥ કપટી નિસ્નેહી કહી જી, વળી તે નારી સર્વ ॥ ઇંદ્ર ચંદ્રને ભોળવ્યા જી, આપણ કરીએ શો ગર્વ ॥ ગુ૦ ॥ ૧૫ ॥ નદી નીર ભુજબળે તરે જી, કહેવાય છે રે અનાથ ॥ એક વિષયને કારણે જી, હણે કંતને નિજ હાથ ॥ ગુ૦ ॥ ૧૬ ॥ ગામમાં બીહે શ્વાનથી જી, વનમાં ઝાલે છે વાઘ ॥ નાસે દોરડું દેખિને જી, પકડે ફણિધર નાગ ॥ ગુ૦ ॥ ૧૭ ॥ ભર્તૃહરી રાજા વળી જી, વિક્રમરાય મહાભાગ ॥ તે સરખા નારી તણા જી, કદિય ન પામ્યા તાગ ॥ ગુ૦ ॥ ૧૮ ॥ તો રાણી તુજ શું કહું જી, એ છે સંસા

રની રીત ॥ પણ હું એમ નવિ જાણતો જી, તુજને એવી અવિનીત ॥ ગુ૦ ॥૧૯॥ તુજને ન ઘટે કામિની જી, કરવો અંતર એમ ॥ માહરી પ્રીત ખરી હતી જી, તું પલટાણી કેમ ॥ ગુ૦ ॥ ૨૦ ॥ મુજથી છાની ગોઠડી જી, સાસુથી કરી જેહ ॥ જિમ વાવ્યાં તિમ તેં લણ્યાં જી, ફળ પામી તું એહ ॥ ગુ૦ ॥ ૨૧ ॥ હું વ્હાલો નહી તાહરે જી, વ્હાલી સાસૂ છે એક ॥ તો વહુને સાસૂ મળી જી, મોકળે મ્હાલજયો છેક ॥ ગુ૦ ॥ ૨૨ ॥ દોષ કીશો તુજ દીજિયે જી, જોતાં હઇડે વિમાસ ॥ ભાવી ભાવ મટે નહી જી, લખિયા જે કર્મ તમાસ ॥ ગુ૦ ॥ ૨૩ ॥ તુજ અવગુણ સંભારતાં જી, મનમાં આવે છે રોષ ॥ પ્રીતિદશા સંભારતાં જી, બહુ ઉપજે છે સંતોષ ॥ ગુ૦ ॥ ૨૪ ॥ કાગળ થોડો ને હિત ઘણું જી, મુજથી લખ્યું નવિ જાય ॥ સાગરમાં પાણી ઘણું જી, ગાગરમાં ન સમાય ॥ ગુ૦ ॥ ૨૫ ॥ અથ સમસ્યાઃ ॥ [1]ધણીની પહેલાં નીપજે જી, પીળું તરુવર તાસ ॥ પહેલે ચોથી માતરા જી, તે છે તુમારી પાસ ॥ ગુ૦ ॥૨૬॥ [2]દો નારી અતિ આમળી જી, પાણી માંહે વસંત ॥ તે તુમ સજ્જન દેખવા જી, અળજો અતિય થરંત ॥ ગુ૦ ॥ ૨૭ ॥ [3]મઠમાંહે તાપસ વસેજી, વિચે દીજે જીકાર ॥ તુમ અમ એવી પ્રીતડી જી, જાણેછે કિરતાર ॥ ગુ૦ ॥ ૨૮॥ [4]સાત પાંચને તેરમાં જી, મેળવજયો દોઇ ચાર ॥ તેહની પાસે તુમે વશાં જી, સ્નેહ નહી ય લગાર ॥ ગુ૦॥ ૨૯ ॥ એ ચારે સમસ્યા તણો જી, કરજયો અર્થ વિચાર ॥ પ્રીતિદશા જિમ ઉલ્લસે જી, પ્રગટે હર્ષ અપાર ॥ ગુ૦ ॥ ૩૦ ॥ કાગળ વાંચી એહનોજી, લખજો તુરત જવાબ ॥ સાસૂને ન જણાવશો જી, જો હોય ડાહાપણ આપ ॥ ગુ૦ ॥ ૩૧ ॥ વળી હલકારા મુખથકી જી, સહુ જાણજો અવદાત ॥ કાગળથી અધિકી ઘણી જી, કહેશે મુખથી વાત ॥ ગુ૦ ॥ ૩૨ ॥ ઇણિપરે ચંદ નરેસરે જી, લખિયો લેખ શ્રીકાર ॥ દીપવિજય કહે સાંભળો જી, આગળ વાત રસાળ ॥ ગુ૦ ॥ ૩૩ ॥

# अथ द्वितीय गुणावली राणी लिखित पत्र.

( દોહા. )

શ્રી વરદા જગદંબિકા, શારદા માત દયાળ ॥ સુર નર જસ સેવા કરે, વાણી જાસ રસાળ ॥ ૧ ॥ ત્રિભુવનમેં કીરતિ સદા, વાહન હંસ

૧ જીવ. ૨. આંખની કીકી. ૩. મજીઠ. ૪. એકત્રીશ માણસ.

સુહાય ।। જડબુદ્ધિ પલ્લવ કિયા, બહુ પંડિત કવિરાય ।। ૨ ।। પુસ્તક વીણા કર ધરે, શ્રી અંજારી ખાસ ।। કાસમીર ભરૂઅચ્ચમેં, તેહનો ઠામ નિવાસ ।।૩।। એ જગદંબા પદ નમી, વરણવું બીજો લેખ ।। શ્રો તાને સુણતાં થકાં, પ્રગટે હર્ષ વિશેષ ।। ૪ ।। ચંદ લેખ વાંચી કરી, ગુણાવળી નિજ નાર ।। ઉત્તર પાછો કંતને, લેખ લખે શ્રીકાર ।।૫।।

## ।। ઢાલ ૨ જી. ।।

( ધવળ શેઠ લેઈ ભેટણું. એ દેશી. )

સ્વસ્તિ શ્રી વિમળાપુરે, વીરસેન કુળ ચંદરે ।। રાજ રાજેશ્વર રાજિયા, સાહિબ ચંદ નરિંદરે ।। વાંચજો લેખ મુજ વાલહા ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। શ્રી આભાપુર નયરથી, હુકમી દાસી સકામ રે ।। લખિતંગ રાણી ગુણાવળી, વાંચજો મ્હારી સલામ રે ।। વાં૦ ।। ૨ ।। સાહિબ પુણ્ય પસાયથી, ઇહાં છે કુશળ કલ્યાણ રે ।। વ્હાલાના એમ કુશળ તણા, કાગળ લખજો સુજાણ રે ।। વાં૦ ।। ૩ ।। સમાચાર એક પ્રીછજો, ક્ષત્રીવંશ વજીર રે ।। મુજ દાસીની ઉપરે, કૃપા કરી વડધીર રે ।। વાં૦ ।। ૪ ।। વ્હાલાએ લેખ જે મોકલ્યો, સેવક ગિરધર સાથેરે ।। એમ કુશળે આવિયો, પહોંચ્યો છે હાથો હાથ રે ।। વાં૦ ।।૫।। વ્હાલાનો કાગળ દેખિને, ટળિયા દુઃખના વૃંદરે ।। પિયુને મળવા જેટલો, ઉપન્યો છે રે આણંદ રે ।। વાં૦ ।। ૬ ।। સૂરજ કુંડની મહેરથી, સફળ થયો અવતાર રે ।। તે સહુ કુશળ કલ્યાણના, આવ્યા છે સમાચાર રે ।। વાં૦ ।। ૭ ।। સોળ વરસના વિયોગનું, પ્રગટ્યું દુઃખ અપાર રે ।। કાગળ વાંચતાં વાંચતાં, ચાલી છે આંસૂની ધાર રે ।। વાં૦ ।।૮।। જે વ્હાલાએ લેખમાં, લખિયા ઓલંભા જેહ રે ।। મુજ અવગુણ જોતાં થકાં, થોડા લખિયા છે એહરે ।। વાં૦ ।। ૯ ।। સાહિબ લખવા જોગ છો, હું સાંભળવા જોગ રે ।। જેહવા દેવ તેવી પાતરી, સાચી કહેવત લોગ રે ।। વાં૦ ।। ૧૦ ।। સમસ્યા ચાર લખી તુમે, તે સમજી છું સ્વામ રે ।। મનમાં અર્થ વિચારતાં, હરખે છે આતમરામ રે ।। વાં૦ ।। ૧૧ ।। હું તો અવગુણની ભરી, અવગુણ ગાડાં લાખ રે ।। જિમ કોઇ વાયુના જોગથી, બગડી આંબા સાખ રે ।। વાં૦ ।। ૧૨ ।। મુજ અવગુણ જોતાં થકાં, નાવે તમને મહેર રે ।। પણ ગિરૂઆ ગંભીર છો, જેહવી સાયર લહેર રે ।। વાં૦ ।। ૧૩ ।। ગિરૂઆ સહજે ગુણ કરે, કંતમ કારણ જાણ રે ।। જળ સીંચી સરોવર ભરે, મેઘ ન માગે દા-

ણુ રે ॥ વાં૦ ॥ ૧૪ ॥ પત્થર મારે છે તેહને, ફળ આપે છે અંબરે ॥ તિમ તુમ સરિખા સાહિબા, ગિરૂઆ ગુણની લુંબ રે ॥ વાં૦ ॥૧૫॥ કાપે ચંદન તેહને, આપે છે સુગંધ અપાર રે ॥ મુજ અવગુણ નાણ્યા હિયે, ધન્ય ધન્ય તુમ અવતાર રે ॥ વાં૦ ॥ ૧૬ ॥ મુજ સરિખી કોઇ પાપિણી, દીસે નહી સંસાર રે ॥ માન્યું સાસૂનું કહ્યું, છેતરિયો ભરતાર રે ॥ વાં૦ ॥ ૧૭ ॥ મેં જાણ્યું નહી એહવું, હું તો ભોળી નાર રે ॥ સાસૂને કાને ચઢી, સમજી નહી લગાર રે ॥ વાં૦ ॥ ૧૮ ॥ મેં આગળથી લહી નહી, સાસુ એહવી નાથ રે ॥ ખાવી ગાંઠની ખીચડી, જાવું ઘેલાની સાથ રે ॥ વાં૦ ૧૯ ॥ કાંઈક કાચા પુણ્યથી, સદબુદ્ધિ પણ પલટાય રે ॥ જિમ રાણીને ખોળનું, ખાધાનું મન થાયરે ॥ વાં૦ ॥ ૨૦ ॥ કરી પ્રપંચ ઘણુ સાસૂએ, ઘણો દેખાડયો રાગ રે ॥ પછે તો વાત વધી ગઈ, થયો પીંછનો કાગ રે ॥ વાં૦ ॥ ૨૧ ॥ કિહાં આભા વિમળાપુરી, જોયા જેહ તમાસ રે ॥ હાંસીથી ખાંસી થઇ, કરવા પડિયા વિમાસ રે ॥ વાં૦ ॥ ૨૨ ॥ પરણ્યાની સહુ વાતડી, મુજને કહી પ્રભાત રે ॥ જો તે ઠેકાણે દાટતી, તો એવડું નવિ થાત રે ॥ વાં૦ ॥ ૨૩ ॥ સિંહળની સહુ વાતડી, મેં કહી સાસુને કાન રે ॥ પછે તો ઝાલ્યું નવિ રહ્યું, પ્રગટ્યું ત્રીજું તાન રે ॥ વાં૦ ॥ ૨૪ ॥ મ્હારૂં કર્યું મુજને નડયું, આડું ન આવ્યું કોઈ રે ॥ ચોરની માતા કોઠીમાં, મુખ ઘાલી જિમ રોય રે ॥ વાં૦ ॥ ૨૫ ॥ પસ્તાવો શો કરવો હવે, કહ્યું કાંઇ ન જાય રે ॥ પાણી પી ઘર પૂછતાં, લોકમાં હાંશી થાય રે ॥ વાં૦ ॥ ૨૬ ॥ જે કાંઇ ભાવી ભાવમાં, જે વિધિ લખિયા લેખ રે ॥ તે સવિ ભોગવવા પડે, તિહાં નહી મીન ને મેખ રે ॥ વાં૦ ॥ ૨૭ ॥ સાસૂના જાયા વિના, સોળ વરસ ગયાં જેહ રે ॥ મુજ અવગુણની વાતડી, જાણે કેવળી તેહ રે ॥ વાં૦ ॥ ૨૮ ॥ પણ કૂર્કટથી જે નર થયા, તે વિસ્તરશે વાત રે ॥ સાસ સાંભળશે કદા, વળી કરશે ઉતપાત રે ॥ વાં૦ ॥ ૨૯ ॥ તે માટે સાવધાનથી, રહેજો ધરિય ઉલ્લાસ રે ॥ જેહવા તેહવા લોકનો, કરશો નહી વિસવાસ રે ॥ વાં૦ ॥ ૩૦ ॥ સાસૂને કહેવરાવજો, ઈહાં આવ્યાનો ભાવ રે ॥ પછે જેહવા પાસા પડે, તેહવા ખેલજો દાવ રે ॥ વાં૦ ॥ ૩૧ ॥ મુજ-અવગુણની ગાંઠડી, નાખજો ખારે નીર રે ॥ નિજ દાસી કરી જાણજો, મુજ નણદીના વીર રે ॥ વાં૦ ॥ ૩૩ ॥ કાગળ લખજો ફરી ફરી, કૃપા કરી એક મજ્જ રે ॥ વ્હેલાં દરિસણ આપજો, શરીરનાં કરજો જતન

રે ॥ વાં૦ ॥ ૩૩ ॥ મુજ બહેની વ્હાલી ઘણું, પ્રેમલાલચ્છી જેહ રે ॥ તેહને બહુ હેતે કરી, બોલાવજો ધરી નેહ રે ॥ વાં૦ ॥૩૪॥ સમસ્યાઃ ॥ ૧રાધાપતિકે કર વસે, પંચજ અક્ષર લેજો રે ॥ પ્રથમ અક્ષર દૂરે કરી, વધે તે મુજને દેજો રે ॥ વાં ॥ ૩૫ ॥ જો હવે સૂરજ કુંડથી, વિઘન થયાં વિસરાળરે ॥ તો સહુ પુણ્ય પસાયથી, ફળશે મંગળ માળ રે ॥ વાં૦ ॥ ૩૬ ॥ ઈમ લખી લેખ ગુણાવળી, પેષ્યો પ્રીતમ પાસ રે ॥ દીપવિજય કહે ચંદની,હવે ફળશે સહુ આશરે ॥ વાં૦ ॥ ૩૭ ॥ ઇતિ.॥

# અથ શ્રી નેમનાથનો સલોકો.

સિદ્ધિ બુદ્ધિ દાતા બ્રહ્માની બેટી, બાળ કુમારી વિદ્યાની પેટી ॥ હંસવાહના જગમાં વિખ્યાતા, અક્ષર આપોને સરસતી માતા ॥૧॥ નેમજી કેરો કહેશું સલોકો, એક મનેથી સાંભળજો લોકો ॥ જંબુદ્વીપના ભરતમાં જાણું, નગર સૌરીપુર સરગ સમાણું ॥ ૨ ॥ ચઊટાં ચોરાશી બારે દરવાજા, રાજ્ય કરે તિહાં યદુવંશી રાજા ॥ સમુદ્રવિજય ઘર શિવાદેવી રાણી, શીળે સીતાને રૂપે ઇંદ્રાણી ॥ ૩ ॥ તેહ તણી જે કૂખે અવતરીયા, સહસ અઠ્ઠોત્તર લક્ષણે ભરિયા ॥ ખારો ખાટો ને મીઠો જે આહાર, ગર્ભને હેતે કીધો પરિહાર ॥ ૪ ॥ ઘોર ઘટાયે જળધર ગાજે, સજળ લીલાંબર પુહવી બિરાજે ॥ વાદળ દરમાંહે વીજઝબૂકે, ક્ષણ ક્ષણ અંતર મેહ ટબૂકે ॥ ૫ ॥ પૂરણ નદીએ આવ્યાં છે પૂર, પૂરણ પુહવી પસરચો અંકૂર ॥ ઋતુ મનોહર દાદૂર ડહકે, ભરયાં સરોવર લહેરે તે લહકે ॥ ૬ ॥ છબી હરિયાંની અજબ છબીલી, નીલે આભરણે ધરતી રંગીલી ॥ રાગ મલ્હારની ઋતુ ભરેલી, અજુઆળી પાંચમ શ્રાવણ કેરી ॥ ૭ ॥ પૂરણ પસરચો પાવસ કાળ,પૂરણ પુહવી પસરચા સુગાળ ॥ મધ્યરાતને પૂરણ માસે, નેમજી જનમ્યા રાજ અવાસે ॥૮॥ ચોસઠ ઇંદ્રને છપ્પન કુમારી, ઓચ્છવ કરીને ગયા નિજ ઠારી ॥ થયો પરભાત રાત વિહાઈ, દાસીએ જઇને દીધી વધાઈ ॥ ૯ ॥ દૂર તે કીધું દાસી આચરણ, અનેક આપ્યાં વસ્ત્ર આભરણ ॥ સોવન થાળની માંહે રૂપૈયા, સવાલાખ તે આપ્યા સોનૈયા ॥ ૧૦ ॥ અતિ આનંદ પામ્યો નરેશ, રાજસભામાં કીધો પ્રવેશ ॥ પુત્ર જનમ્યાની નોબત વાજી, નાદે તે રહ્યું અંબર ગાજી ॥૧૧॥ બત્રીસ

૧ દરશન.

ભદ્ર તિહાં નાટક થાય, ઘેર ઘેર કુંકુમ હાથા દેવાય ।। દાન યાચકને દીધાં અછેહ, જાણે કે વૂઠયો ઉત્તર મેહ ।। ૧૨ ।। તોરણ બાંધ્યાં ઘર ઘર બાર, ઘર ઘર ગાયે મંગળ ચાર ।। બાર દિવસ લગે ઓચ્છવ કીધો, લખમી તણો ત્યાં લાહોજ લીધો ।।૧૩।। અરથ ગરથના ખરચ્યા ભંડાર, નામ તે ઠવ્યું નેમકુમાર ।। દિન દિન વાધે ચંદ્ર વદિતો, કેડને લંકે કેસરી જીત્યો ।। ૧૪ ।। ત્રિવળી દેખીને ત્રિભુવન મોહે, ગંગા જમુનાને સરસતિ સોહે ।। નાસા નિરુપમ દીપશિખાશી, નયણ પકજ પત્ર પ્રકાશી ।। ૧૫ ।। મુખથી બોલે અમીરસ વાણી, મનમાંહે હરખે શિવાદેવી રાણી ।। બાળલીલામાં બુદ્ધિ ભંડાર, દેખીને મોહે સુર નર નાર ।। ૧૬ ।। એક દિન નેમજી બજાર માંહે, નગરીના ખ્યાલ જુએ ઉચ્છાંહે ।। કૃષ્ણતણી જિહાં આયુદ્ધશાળા, તિહાં કણે પોહોત્યા દીન દયાળા ।। ૧૭ ।। શંખ ચક્રને ધનુષ ઉદાર, કોદંડ તાણીને દીધો ટંકાર ।। વળતા સેવક ઈણિ પરે બોલે, ગોવિંદ વિના એ ચક્ર ન ડોલે ।। ૧૮ ।। ટચી આંગુળિયે ચક્ર ઉપાડયું, ચાકતણી પરે ભલું ભમાડયું ।। અર્ચક ઉભા ઇણિ પરે ભાંખે. શંખ ન વાજે કૃષ્ણજી પાખે ।। ૧૯ ।। હળવેશું લેઈ શંખ બજાયો, સાતે પાતાળે સરગે સુણાયો ।। શેષ સળસળિયા ધરા તિહાં ધમકી, ઝરૂખે બેઠી કામિની ઝબકી ।। ૨૦ ।। હબક લાગીને હાર તિહાં ત્રુટયા, કંચુક તણા બંધ વિછૂટયા ।। સમુદ્રજળ હળિયાં ચઢિઆં કલ્લોલે, કાયર કંપે ને ડુંગરા ડોલે ।। ૨૧ ।। હાથી હબકયા ને ઝબકયા ઝૂંજાર, તેજી ત્રાઠાને ડરયા દિગપાળ ।। પવન થંભ્યો ને ધરતી ઘેરાઈ, કૃષ્ણજી કહે સુણો બળભદ્ર ભાઈ ।। ૨૨ ।। કોઇક નવો તે વૈરી અવતરીયો, મ્હોટો બળવંત મચ્છર ભરીયો, નાદે અનહદ અંબર ગાજે, એહવો શંખ તે કેણે ન વાજે ।। ૧૩।। ત્રિભુવન માંહે તો કોઈ ન સૂજે, ચક્રી બારે ન ઈંદ્ર અલૂજે ।। જદુનાથને થઈ તે જાણ, વાત સુણીને થયા હેરાણ ।। ૨૪ ।। મુજે ભૂધર ચિંતે મનમાંય, રાજકાજ તે મેલ્ય કહેવાય ।। સુગુણ સોભાગી સાહસિક શૂરો, એકે વાતે એ નહી અધૂરો ।। ૫ ।। ભુજથી બળિયો એ મહાબળ ધારી, મ્હોટે સાંસે તે પડયો મોરારી ।। વળી વળી મનમાં ચિંતે વનમાળી, રાજ્ય અમારૂં લેશે ઉલાળી ।। ૨૬ ।। ઇણે અવસરે નેમ કુમાર, મલપતા આવ્યા સભા મોઝાર ।। આવા આવો જી આદર દીધો, સભા સહુ કોઈ પરણામ કીધો ।।૨૭।। પાણી પસારી સારંગપાણી, મુખથી બોલ્યા તે એહવી વાણી ।। આજ

પરખાંયે બળ તુમારો, નેમ નમાવો હાથ અમારો ॥ ૨૮ ॥ કાચી કાંબ જિમ કણુયર કેરી, કમળ તણી પરે વાળ્યો કર ફેરી ॥ નેમજી રહ્યા બાંહ પસારી, જાણે હીંડોળે હીંચે ગિરિધારી ॥ ૨૯ ॥ વિઠ્ઠલ મનમાં જુએ વિચારી, એહ કુંવારો બાળ બ્રહ્મચારી ॥ ઇમ ચિંતીને નારી હકારી, છાંટે નેમને બાંહે પસારી ॥ ૩૦ ॥ ભરી ખંડોખળી કેસર કુંકુમે, ગોપી દીયરશું રમત રમે ॥ સત્યભામાને રૂકિમણી રાણી, કહે નેમને એહવી તે વાણી ॥ ૩૧ ॥ પરણો રાજુલ રૂપે રઢીયાળી, નારી વિના ને નર કહિયે હાળી ॥ નારીનો રસ તે મ્હોટો સંસાર, નારી તે અછે નરનો આધાર ॥ ૩૨ ॥ પુરૂષની પાસે જો ન હોય નારી, વસ્તુ ન ધીરે કોઇ વ્યાપારી ॥ નારી તે અછે રત્નની ખાણ, ઘરણી વડે તે ઘરનું મંડાણ ॥ ૩૩ ॥ મુસકીશું બોલે ગોવિંદ રાણી, બત્રીશ સહુસમાં વડી જેઠાણી ॥ પાયે પડવું તે દોહલું જાણી, તે માટે તમે ન્હાની દેરાણી ॥ ૩૪ ॥ જેહશું અપૂરવ પ્રીત બંધાણી, આજ તે હવે કેમ રહિયે તાણી ॥ ફરી ઉત્તર નેમે ન દીધો, માન્યો માન્યો જી સહુ કોણે કીધો ॥ ૩૫ ॥ બોલ બોલ્યાને કીધી સગાઇ, લીધાં લગન ને કરી સગાઇ ॥ છપ્પન કુળ કોડી જાદવ મળિયા, તૂરને નાદે સમુદ્ર જળ હળિયાં ॥ ૩૬ ॥ ચઢી જાનને વાજિંત્ર વાજે, જાણે આષાઢો જળધર ગાજે ॥ જુગતે કરીને જાદવ ચઢીયા, પ્રથમ ધાવતો નગારે પડીયા ॥ ૩૭ ॥ મયગળ માતાને પરવત કાળા, લાખ બેતાળી સબળ સુંઢાળા ॥ છાકે છકયાને મદે ઝરંતા, મૂકે સારસી ચાલે મલપંતા ॥ ૩૮ ॥ લાખ બેતાળીશ તેજી પાખરીયા, ઊપર અસવાર સોહે કેસરીયા ॥ અચ્છી કચ્છીને પંચ કલ્યાણા, પૂંડે પોઢાને પુરૂષ સમાણા ॥ ૩૯ ॥ સમગતે ચાલે ચક્ર રહંતા, ચંચળ ચપળને ચરણે નાચંતા ॥ સાજ સોનેરી સોહે કેકાણ, લાખ બેતાળીશ વાજે નિશાણ ॥ ૪૦ ॥ લાખ બેતાળીશ રથ જોતરીયા, કોડી અડતાળીશ પાળા પરવરીયા ॥ નેજા પચરંગી પંચકોડ જાણું, અઢીલાખ તે દીવીધર વખાણું ॥ ૪૧ ॥ સોહે રાજેંદ્ર સોળહજાર, એકશો એંશી વળી સાથે સુહાર ॥ સાથે સેજવાળા પંચલાખ વારૂ, માંહે સુંદરી બેઠી દીદારૂ ॥ ૪૨ ॥ શેઠ સેનાપતિ સાથે પરધાન, ભલી ભાતશું ચાલી હવે જાન ॥ બંધુકની ધૂમે સૂર છિપાયો, રજ ડંબરે અંબર છાયો ॥ ૪૩ ॥ ધવળ મંગળ ગાએ જાનરણી, જાણે સરસતિની વીણા રણજણી ॥ વાઘે કેશરીયે વરઘોડે ચડિયા, કાને કુંડળ હીરે તે જડીયા ॥ ૪૪ ॥ છત્ર ચામર મુગટ શિર

જે, રૂપ દેખીને રતિપતિ લાજે ।। જાન લેઇને જાદવ સધાવ્યા, ઉગ્રસેનને તોરણે આવ્યા ।। ૪૫ ।। દેખી રાજુલ મનમાં ઉલ્લસે, ચંદ્ર દેખી જેમ સમુદ્ર ઉલ્લસે ।। ઘણા દીવસની રાજુલ તરસી, સજી શણગાર જુએ આરસી ।। ૪૬ ।। અંજન અંજીત આંખ અણીઆળી, વેણી સરળીને સાપણ કાળી ।। શીશ ફૂલને સેંથે સિંદૂર, મયણરાજાનું પસરયું છે પુર ।। ૪૭ ।। ગાલે ગોરીને ઝાલ ઝબુકે, મદભર માતીને નજર ન ચૂકે ।। નાસા નિર્મળ અધર પરવાળી, કેડે થોડીને ઘણું સુકુમાળી ।। ૪૮ ।। ભૂષણ ભૂષિત સુંદર રૂપ, મુખ પૂનમ ચંદ્ર અનૂપ ।। રૂડાં રૂપાળાં કુચ ઉત્તંગ, કસણે કસીને કીધા છે તંગ ।। ૪૯ ।। હૈયે લાખીણો નવસર હાર, ચરણે ઝાંઝર રણઝણકાર ।। સજી શણગાર ઊભી ઝરૂખે, નિરખી નેમને મનમાંહે હરખે ।। ૫૦ ।। મ્હોટા મંડપની રચના અતિ રૂડી, ગાજે વાજિંત્ર ઊછળે ગુડી ।। ભૂંગળ ભેરીને વાજે નફેરી, જુએ રાજુલ નેમને હેરી ।। ૫૧ ।। ગોખે ચઢીને રાજુલ ભાંખે, દીવસ દોહલા ગયા તુમ પાખેં ।। કંત તે કાંઇ કામણ કીધું, મન મારૂં ઉલાળી લીધું ।। ૫૨ ।। આજ ફરકે છે જમણું રે અંગ, સહીએ થાશે રંગમાં ભંગ ।। કહે રાજુલ સુણો સાહેલી, રખે જાદવ જાય મુજને મહેલી ।। ૫૩ ।। પશુ પેખીને પાચો વૈરાગ, મુગતિ રમણી શું કીધો છે રાગ ।। નેમજી પૂરવની પ્રીત પાળીજે, એમ છટકીને છેહ ન દીજે ।। ૫૫ ।। મુગતિ મંદીરમાં આવજો મળશું, સદા સરવદા રમત રમશું ।। દાન સંવચ્છરી જિનવરે દીધું, નેમ રાજુલે સંજમ લીધું ।। ૫૫ ।। પૂરવની પ્રીત અવિહડ પાળી, મુગતિમાં કરમ પોત્યા પ્રજાળી ।। વેગે વિરહની વેદના ટાળી, શિવ મંદીરમાં જોજયો સંભાળી ।। ૫૬ ।। શીળ પાળે જે ચતુર સુજાણ, નામે તેહને કોડ કલ્યાણ ।। ઉદય રત્ન કવિ ઇણી પરે બોલે, કોઇ ન આવે શ્રી નેમને તોલે ।।૫૭।। ઈતિ।।

---

# अथ श्री विजयकुमर अने विजयाकुमरीनी लावणी.

શ્રી વીતરાગ જિન દેવ નમું શિર નામી, કહું શીળતણો અધિકાર મુક્તિ જિણ પામી ।। જિહાં વચ્છદેશમેં કોશંબિ નગરી જાણી, તે દક્ષિણ દેશમેં પ્રગટ પણે વખાણી ।। તિહાં શેઠ તણો સુત વિજયકુમર વૈરાગી, સુણિ શીળતણો મહીમા મનમેં લય લાગી ।। તબ હાથ જોડકર મુનિપે સોગન માગી, હુઆ એક માસમેં કૃષ્ણ પક્ષકા ત્યા

ગી ॥ ૧ ॥ ધન વિજયકુમરકી કરી કમી કણુનાં જી, ચિત્ત ચોખે શીળ આદરશું ભરજોવનમાં જી ॥ એ આંકણી ॥ શુદ્ધ પાળે શ્રાવક ધર્મ જ્ઞાન સુખ ઉચરે, પોસહુ પડિક્કમણાં સંવર કરતા વિચરે ॥ કરિ દયા દાન સંતોષ શીળ શુદ્ધ પાળે, ધરિ ધર્મ ધ્યાન ઓર આતમકુ અજુઆળે ॥ દઢ સમકિતધારી શંકા કંખા નવિ આણે, પર પાખંડીકો પરચો નહી વખાણે ॥ દેવાદિકનાં દુઃખ દેખિ ધર્મ નવિ છંડે, ચડતે પરિણામે કરણી અધિકી મંડે ॥ ધન૦ ॥ ૨ ॥ પુણ્યયોગે વિજયાકુમરી મળી ગુણવંતી, શુદ્ધ ચોશઠ કળાની જાણ મહા બુદ્ધિવંતિ ॥ ગજગમણી રમણી બોલે કોકિલ વાણી, તનુ કંચન સોહે બદન ભાળ ભલકાણી ॥ અતિ અધર લાલ કોમળ કપોળ બહુ સોહે, કર ચરણ ઉદર નયનકમળ જોઇ મન મોહે ॥ બહુ હર્ષ ભાવશું વિજય કુમરજી વ્યાહ્યા, પુણ્ય યોગે જોડ મળી પરણી ઘર આયા ॥ ધન૦ ॥ ૩ ॥ હવે વિજયકુમરજીકી સોહે સુંદરતાઈ, ઈણ અવસર સુંદર દેવ રૂપ છબિ છાઇ ॥ બિહું કાને કુંડળ રત્ને જડિયાં સોહે, શિર લાલ મુકુટ મુક્તાફળ સુરનર મોહે ॥ ગળે હાર રત્ને જડિયા સોહે બહુ ભારી, કરકંકણ ચમકણ મુદ્રડીયાં છબિ ન્યારી ॥ અરુબદન ભાલ નિર્મળ શશિ નેત્રે સોહે, ઈત્યાદિક ગુણે કરિ વિજયકુમર મન મોહે ॥ ધન૦ ॥ ૪ ॥ તબ રંગ મહેલમેં બેઠા પલંગ બિછાઈ, પ્રીતમકી સેજા સુંદર તન સજ આઈ ॥ અણિયાળાં કજ્જળ વીજળીયાં ચમકંતી, કરજોડી ઊભી પિયુ આગળ મલપંતી ॥ ચમકે ચૂડિયાં સાર મણિયે ચમકંતી, નકવેસર વેણી ઝુમરીયાં ઝમકંતી ॥ કર કડિયાં જડિયાં મુદ્રડિયાં દમકંતી, અરુ ને ઉર પગમેં ઘૂઘરીયાં ઘમકંતી ॥ ધન૦ ॥ ૫ ॥ જબ બદન દિખાવે કામ જગાવે બાળા, ઇંદ્રાણી સરખી ઉભી રૂપ રસાળા ॥ પ્રીતમકો આદર માગે સુંદરિ ઉમાઈ, તન મન ઉલસંતી ઉભી આશા લાઇ ॥ કહે વિજય કુમરજી અહો સુંદરિ ભલે આઈ, પણ હમણા તુમશું કામ નહી મુજ કાંઇ ॥ દિન તીન લગેં તો નહી મદનકી છાંહી, ફીર તુમ હમ પીછે સુખે સુખે દિન જાઇ ॥ ધન૦ ॥ ૬ ॥ કહે કુમરિ કુમરકું કહો કારણ છે કાંઇ, હું સુંદર તન સજકર આઇ છું ઉમાઇ ॥ અબ અવસર ભરિયાં કેમ તજો પ્રીતમજી, મેં નિયમ લિયાં છે તું સુંદરી નહિ સમજી ॥ તબ કુમરી પૂછે કહો પ્રીતમજી હમકુ, અબ કિસી ભાંતકા નિયમ લિયા હે તુમકું ॥ મુજ બાળપણાથી શીળ રૂચ્યો મનમાંહી, કિયા કૃષ્ણ પક્ષકા નિયમ મુનિપેં જાઈ ॥ ધન૦ ॥ ૭ ॥ તબ વિજયા

કુમરી ઊભી મુખ કુમળાઇ, મુજ મનકી આશા ભરી રહી મનમાંઈ ॥ કહે વિજયકુમર સુણ સુંદરી કયું કુમળાઈ, પણ જિમ છે તિમ મુજ વેગ કહો ફુરમાઈ ॥ તબ વિજયાકુમરી ધીરજપણું મન લાઇ, નીચાં નેત્રે કરી વાત કરે સુરજાઈ ॥ મુજ બાળપણાથી શીળ રૂચ્યો મન માંહી, પહિલા પરણકા પરિણામ હતા નહિ કાંહી ॥ ધન૦ ॥ ૮ ॥ ગુરૂણિપે કિયા મેં શુકલ પક્ષકા સોગન, અબ તો હમારે હુઆ દોનુ પક્ષકા આગન ॥ પ્રીતમજી તુમ તો પરણો નારી અનેરી, પણ પહેલી ઈચ્છા શીળતણી હુઈ મેરી ॥ કહે વિજયકુમરજી અહો વલ્લભ ગુણવંતી, અબ તુમ હમ જોડી મળી બહુ દીપંતી ॥ હવે રત્ન છોડ કોણ કાચ ગ્રહે સુણ પ્યારી, શુદ્ધ શીળ પાળશું મુક્તિ રમણિ છે નારી ॥ ધન૦ ॥ ૯ ॥ બહુ દેવલોકનાં સુખ વિલશાં વાર અનેરી, પણ મનઇચ્છા પુરણ ભઇ નહી કુણ કેરી ॥ જીવ નરક નિગોદ ભમ્યો ભવસાયર માંહી, બહુ કાળ ગમાયો ગરજ સરી નહી કાંહી ॥ અબ ઉત્તમ કુળ અવતાર લીયો છે આઇ, પુણ્યયોગે મુનિવરનિ યોગવાઇ પાઇ ॥ અબ માત તાત સબ ભ્રાત મિલે સ્વારથકા, ચડતે પરિણામે શિયળ પાળશું નિત્યકા ॥ ધન૦ ॥ ૧૦ ॥ અબ અલ્પ સંપદા દેખી કહો કિમ ખોઇએ, પણ બાટી સાટે ખેત ખોયા દુઃખ હોઇએ ॥ અબ એહ બાત અપને નહી કરની કિસિકુ, જો હમ દોનુંને નિયમ લિયા હેખુસીકુ ॥ કરજોડી કુમરી કહે કુમરશું અરજી, પણ વાત એ છાની કિમ રહેશે કુમરજી ॥ સુણી સસરો સાસૂ ઘણા ખીજશે તુમશું, પણ કિસી શરમસેં રહ્યા જાયશે હમશું ॥ ધન૦ ॥ ૧૧ ॥ સુણ પ્રીતમ પ્યારી એહ આપણી શિક્ષા, યહ બાત પ્રગટી તબ નિશ્ચે લેવી દીક્ષા ॥ એકણ સેજે સોવે દોય સુંદરિ અરૂ સાંઇ, સુતે સુતે બાત કરે જ્યું બહિન ને ભાઇ ॥ દો બેર કરે પડિક્કમણ સામાયિક આઇ, કરે દાન શીળ તપ ભલી ભાવના ભાઇ ॥ તિહાં બાર વરસ વહિ ગયાં એમ કરતાં, પણ વાત વિસ્તરી શીળપણે વિચરંતાં ॥ ધન૦ ॥ ૧૨ ॥ તબ દક્ષિણ દેશમેં વિજયા વિજયજી કેરાં, શ્રી વિમળકેવળી કિયાં વખાણ ઘણેરાં ॥ એહુ ચરમ શરીરી છે મહા ઉત્તમ પ્રાણી, સહુ અચરિજ પામ્યા સુણિ કેવળિ મુખ વાણી ॥ સુણી જિનદાસ શ્રાવક હુઓ બહુત પ્રસન્ન ॥ હું જાઈ કરૂં તિહાં હર્ષ ધરી દરશન્ન ॥ બહુ હર્ષ ભાવ શું આવ્યો નગરિ કોસંબી, શ્રી વિજયકુમરની વાત સુણી અચંબી ॥ ધન૦ ॥ ૧૩ ॥ બહુ હર્ષ ભાવથી મળિયો કુમર કુમરિયાં, પરિવાર જિમાયા બ

ફુલ હર્ષ મન ધરિયા ।। તબ માત તાત કુમરકા ઘણું ઊમાહ્યા, તુમ કહો શેઠજી કુણ સગપણસેં આયા ।। શ્રી જૈનધર્મ સ્નેહ હોંશે કરી આયો, શીળવંત કુમર કુમરીકો દરિશન પાયો ।। ધન્ય તુમચે કુળમેં ઉપન્યા ઉત્તમ પ્રાણી, શ્રી વિમળકેવળી શોભા ઘણી વખાણી ।। ધન ।। ૧૪ ।। એક સેજે સોવે સીળ નિર્મળું પાળે, બિહુ બાળ બ્રહ્મચારી આતમને અજુવાળે ।। બહુ અચરીજ સરખી વાત સુણી હું આયો, પણ ભાવમુનિકો દરશન નિર્મળ પાયો ।। તબ માત તાત કહે કહોજી હમકુ ન્હાના, તુમ કિસી ભાંતકા નિયમ લીયા હે છાના ।। તબ નેત્ર નિચાં કરી બાત કહે વિસ્તારી, અબ સંયમ લેવા ઇચ્છા ભઇ હમારી ।। ધન૦ ।। ૧૫ ।। જબ માત તાતપેં માગે કુમરજી આગ્યા, તબ નાત જાત સબ કુમરકુ કહનેં લાગ્યા ।। તબ બહુત હઠ નશું લહી કુમરજી શિક્ષા, ચડતે પરિણામે દોનુ લીનિ શુદ્ધ દીક્ષા ।। બહુ કઠિન હોઇને તપસ્યાશું લય લાઇ, ભવિ જીવ સુધારયા શુદ્ધ સમક્તિ પદ પાઈ ।। અરે જીવ અબ છતી વાંછે કિમ છટકાઈ, ધન્ય વિજય વિજયા (કુમરી)નેં અધિક કરી અધિકાઇ ।। ધન૦ ।। ૧૬ ।। ચડતે પરિણામે કરણી કીધી નિર્મળ, મુનિ મુગતેં પહોત્યા દોનું પામ્યા કેવળ ।। શ્રી દોલતરામજી અને જીવાજીસ્વામી, ઋષિ લાલચંદ ગુણ પ્રામ કિયા શિર નામી ।। સય સંવત અઢાર અડશઠે અવસર પાયા, શેહેર કોટા કેરા રામપુરે ગુણ ગાયા ।। જિહાં શ્રાવક વસે બહુ શ્રદ્ધાળા ગુણવંતા, જિહાં સાધુ સાધવી આવે વિહાર કરંતા ।।ધન૦।।૧૭।। ઇતિ.

## अथ श्री द्वारकानगरीनी सज्झाय.

( દોહા. )

દોનુ બંધવ આરડે, દુ:ખ ધરતા મનમાંય ।। બળતી દેખી દ્વારીકા, કીજે કવણ ઉપાય ।। ૧ ।। રતન ભીંત સોવણતણી, તેહ બળે તતકાળ ।। સોવન થંભા કાંગરા, જાણે બળે પરાળ ।। ૨ ।।

### ।। ઢાલ ।।

બળતી દ્વારકા દેખીને રે ભાઇ, ઘણા થયા દીલગીર ।। હૈકુ તે લાગ્યું ફાટવા રે ભાઇ, નયણે વછુટયાં નીર રે ।। માધવ ઇમ બોલે ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। બે બંધવ મળીને તિહાં રે ભાઇ, વાત કરે કરુણાય ।। દુ:ખ સાલે દ્વારકાતણું રે ભાઇ, અબ કીજે કવણ ઉપાય રે

॥ મા૦ ॥ ૨ ॥ કિહાં રે દ્વારકાની સાહબી રે ભાઇ, કિહાં ગજ દળનો થાટ ॥ સજ્જનનનો મેળો કિહાં રે ભાઇ, ક્ષણમાં હુવા ધણુઘાટ રે ॥ ॥ મા૦ ॥ ૩ ॥ હાથી ઘોડા રથ બળે રે ભાઇ, બેતાળી બેતાળી લાખ ॥ અડતાળી ક્રોડ પાળા હુતા રે ભાઇ, ક્ષણમાં હુઇ ગયા રાખરે॥ મા૦ ॥ ૪ ॥ હળદરને હરજી કહે રે ભાઈ, ધિગ કાયરપણું મોય ॥ નગરી બળે મુજ દેખતાં રે ભાઇ, મુજ જોર ન ચાલે કોય રે ॥ મા૦ ॥ ૫ ॥ નગરી બળે મુજ દેખતાં રે ભાઈ, રાખી ન શકું રે જેમ ॥ ઇંદ્ર ધનુષ મેં ચડાવિયું રે ભાઇ, એ બળ ભાગ્યું કેમ રે ॥ મા૦ ॥ ૬ ॥ જેણિ દિશે જોતા તેણિ દિશે રે ભાઈ, સેવક સહસ અનેક ॥ હાથ જોડી ઉભા ખડા રે ભાઈ, આજ ન દીશે એક રે ॥ મા૦ ॥ ૭ ॥ મ્હોટા મ્હોટા રાજવી રે ભાઇ, શરણે રહેતા આય ॥ ઉવટો શરણો તાકીયો રે ભાઇ, વેરણ વેળા આય રે ॥ મા૦ ॥ ૮ ॥ વાદળ વીજતણી પરે રે ભાઇ, ઋદ્ધિ બદલાય એ સોય ॥ ઇણ દોહિલીમેં આપણો રે ભાઇ, સગોય ન દીસે કોય રે ॥ મા૦ ॥ ૯ ॥ મહોલ ઉપગરણ આયુધ બળેરે ભાઈ, બળે સહુ પરિવાર ॥ આ આપદા પૂરી પડી રે ભાઈ, કીજે કવણ વિચાર રે ॥ મા૦ ॥ ૧૦ ॥ વળતા હળધર ઇમ કહે રે ભાઈ, પ્રગટયાં પુરવનાં પાપ ॥ બીજું તો સઘળું રહ્યું રે ભાઈ, માંહી બળે માય બાપ રે ॥ મા૦ ॥ ૧૧ ॥ દોનુ બાંધવ માંહે ધસ્યા રે ભાઇ, નગરીમાં ચાલ્યા જાય ॥ રથ જોડી લેણે સમે રે ભાઇ, માંહી ઘાલ્યાં માય તાય રે ॥ મા૦ ॥ ૧૨ ॥ દોનુ બાંધવ જુતિયા રે ભાઈ, આવ્યા પોળને માંય ॥ દોનુ બાંધવ બહાર નીકળ્યા રે ભાઇ, દરવાજે પડીયો આય રે ॥ મા૦ ॥ ૧૩ ॥ પાછું વાળી જુએ તિહાં રે ભાઇ, ધણા થયા દિલગીર ॥ છાતી તે લાગી ફાટવા રે ભાઇ, નયને વછુટયાં નીર રે ॥ મા૦ ॥ ૧૪ ॥ હળધરને હરજી કહે રે ભાઇ, સાંભળ બંધવ વાય ॥ કિણી દિશે આપણ જાયશું રે ભાઇ, તે દિશ મોય બતાય રે ॥ મા૦ ॥ ૧૫ ॥ વચન સુણી માધવતણાં રે ભાઇ, હળધર બોલે એહ ॥ પાંડવ ભાઈ ફુંતાતણા રે ભાઇ, અબ ચાલો તેહને ગેહ રે ॥ મા૦ ॥ ૧૬ ॥ વયણ સુણી હળધરતણાં રે ભાઇ, માધવ બોલે એમ ॥ દેશવટો દેઇ કાઢિયા રે ભાઇ, તે ઘેર જાઇશું કેમ રે ॥ મા૦ ॥ ૧૭ ॥ વળતા હળધર ઈમ કહે રે ભાઈ, દેખી હોશે દિલગીર ॥ તે કેમ અવગુણ આણશેરે ભાઈ, ગિરુઆ ગુણ ગંભીર રે ॥ મા૦ ॥ ૧૮ ॥ તેં તેહનાં કારજ કિયાં રે ભાઈ, ધાતકીખંડમેં જાય ॥ દ્રોપદી સોંપી આણિને રે

ભાઇ, તે કેમ ભુલશે ભાય રે ॥ મા૦ ॥ ૧૯ ॥ અહંકારી શિર શેહરા રે ભાઇ, એહવી સપદા પાય ॥ તે નર પાળા ચાલીયા રે ભાઇ, આપદા પડી બહુ આય રે ॥ મા૦ ॥ ૨૦ ॥ પાંડવ મથુરા પ્રગટી જિહાં રે ભાઇ, અગ્નિ ખૂણ સમુદ્ર તીર ॥ તે નગરી ભણી ચાલીયા રે ભાઈ, બંધવ બેહુ સધીર રે ॥ મા૦ ॥ ૨૧ ॥ ઈતિ. ॥

# अथ श्री गर्वनी सज्झाय.

ગર્વ ન કરશો રે ગાત્રનો, આખર એ છે અસાર રે ॥ રાખ્યું કેહનું નવિ રહે, કર્મ ન ફરે કિરતાર રે ॥ ગર્વ ન કરશો રે ગાત્રનો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સડણ પડણ વિધ્વંસણ, જેહવું માટીનું ભંડરે ॥ ક્ષણમાં વાગે રે ખોખરૂં, તે કેમ રહેશે અખંડ રે ॥ ગર્વ૦ ॥ ૨ ॥ મુખને પુછીને જે જમે, પાન ખાય ચૂંટી ચૂંટી બીંટ રે ॥ તે મુખ બંધાણા ઝાંઝુવે, કાગ ચરકતા વિષ્ટ રે ॥ ગર્વ૦ ॥ ૩ ॥ મુખ મરડેને મોજો કરે, કામિનીશું કરે કેળિ રે ॥ તે જઇ સૂતા મશાણમાં, મોહે મમતાને મેલિ રે ॥ ગર્વ૦ ॥ ૪ ॥ દિશો દિશી બોલતા હેજમાં, નર નારી લખ કોડ રે ॥ તે પરભવ ન જઈ પોઢીયા, ધન કણ કંચન છોડ રે ॥ ॥ ગ૦ ॥ ૫ ॥ ક્રોડ ઉપાય જો કીજિયે, તો પિણ નવિ રહે નેટ રો સજજન મિળિ સહુ તેહને, કરે અગનીને ભેટ રે ॥ ગ૦ ॥ ૬ ॥ કૃષ્ણ સરિખો રે રાજવી, બળભદ્ર સરિખો છે વીર રે ॥ જંગલમાં જૂઓ તેહને, તાકી મારયું છે તીર રે ॥ ગ૦ ॥ ૭ ॥ બત્રીશ સહસ અંતેઉરી, ગોવાળણી સોળ હજાર રે ॥ તરશે તરફડે ત્રીકમો, નહિ કોઇ પાણી પાનાર રે ॥ ગ૦ ॥ ૮ ॥ કોટીશિલા કરમેં ધરી, ગિરધારી થયા નામ રે ॥ બેઠા ન થવાણું તે બળે, જુઓ કર્મનાં કામ રે ॥ ગ૦ ॥ ૯ ॥ જન્મતાં કેણે નવિ જાણિયા, મરતાં નહિ કોઇ રોનાર રે ॥ મહા અટવીમાંહી એકલા, પડયાકરે પોકાર રે ॥ ગ૦ ॥ ૧૦ ॥ છબીલો છત્ર ધરાવતો, ફેરવતો ચૌદિશિ ફોજ રે ॥ વનમાં વાસુદેવ જઈ વસ્યા, બેસે જિહાં વનચર રોજ રે ॥ ગ૦ ॥ ૧૧ ॥ ગજે બેસીને જે ગાજતો, થતી જિહાં નગારાંની ઠોર રે ॥ ઘુડ હોલા તિહાં ઘુધવે, સાવજ કરતા તિહાં શોર રે ॥ ગ૦ ॥ ૧૨ ॥ જરા કુઅર જંગલ વસે, ખેલે છે તિહાં શીકાર રે ॥ હરિ પગે પદ્મ તે દેખિયો, મૃગની ભ્રાંતે તેણિવાર રે ॥ ગ૦ ॥ ૧૩ ॥ તીર મારયો તેણે તાણિને, પણ તળે બળ પૂર રે ॥ પગ ભેદીને તે નીસરયો, તીર પડયો જઈ દૂર રે ॥ ગ૦ ॥ ૧૪ ॥ આપ બળે ઉઠીને કહે,

રે રે હું તો છું કૃષ્ણ રે ।। બાણે કેણે મને વીંધોયો, એવો કોણ છે દુર્જન રે ।। ગ૦ ।। ૧૫ ।। શબ્દ તે કૃષ્ણનો સાંભળી, વૃક્ષ તળે જરાકુમારરે ।। કાં હું વસુદેવ પુત્ર છું, રહું છું આ વન મોઝાર રે ।। ગ૦ ।। ૧૬ ।। કૃષ્ણ રખોપાને કારણે, વર્ષ થયાં મુજ બાર રે ।। ।। પણ નવિ દીઠો કોઇ માનવી, આજ લગે તે નિરધાર રે ।। ગ૦ ।। ૧૭ ।। દુષ્ટ કર્મતણે ઉદય, આંહિ આવ્યા તુમે આજ રે ।। મુ-જને હત્યા રે આપવા, વળિ લગાડવા લાજ રે ।। ગ૦ ।। ૧૮ ।। ।। કૃષ્ણ કહે આવો બંધવા, જિણ કાજ સેવો છો વન રે ।। તે હું કૃષ્ણ તેં મારિયો, ન મટે શ્રી નેમનાં વચન રે ।। ગ૦ ।। ૧૯ ।। ઇમ સુણી આંસુડે વરસતો, આવ્યો કૃષ્ણનો પાસ રે ।। મોરારી તવ બોલીયા, લેઆ કૌસ્તુભ ઉલ્લાસ રે ।। ગ૦ ।। ૨૦ ।। એની સાની પાંડવને આપજે, જા તું ઇહાંથી વેગ રે ।। નહિ તો બળ ભદ્ર મારશે, ઉપજશે ઉદવેગરે ।। ગ૦ ।। ૨૧ ।। આ સમે કિમ જાઉં વેગળો, જો તુમે મોકલો મોરારી રે ।। ફરિ ફરિ પાછું જોતો થકો, વરસત આંસુ જળ ધાર રે ।। ગ૦ ।। ૨૨ ।। દૃષ્ટિ અગોચર જે થયો, તેવીશમી ઢાળ રે ।। ઉદયરતન કહે એ થઈ, સહુ સુણજો ઉજમાળ રે ।। ગ૦ ।। ૨૩ ।। ઇતિ. ।।

# અથ શ્રી સાધુને શીખામણની સજ્ઝાય.

નારીને સંગે મુનિવરને નવિ રહેવું, નારીને સંગે મુનિવરને નવિ રહેવું ।। કળહાગારી કાળી નાગણ, મન વિચારી એવું રે ।। નારીને૦ ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। સંયમની લુટારી નારી, લટપટ કરશે ભારી ।। સંગ કરવાથી નંગ શિયળનો, રંગ દેશે ઉતારીરે ।। ના૦ ।। ૨ ।। હાવ ભાવ દેખાડી પ્યારી, વાત કહે બહુ સારી ।। સાંભળવાના સ્વાદી થાશો, જાશો સંયમ હારી રે ।। ના૦ ।। ૩ ।। વાણી મીઠી દિલની ધીઠી, શીળ દહન અંગીઠી ।। સાધુ થઇને સંગત કરશે, લાજજ તેહની ની-ઠી રે ।। ના૦ ।। ૪ ।। આંખડીયો ઉલાળી ત્હારૂં, ચિત્તડું લેશે ચોરી ।। પ્રેમ પ્યાલો પાસે તુજને, દુર્ગતિ જાશે દોરી રે ।। ના૦ ।। ૫ ।। મુખને મટકે કરને લટકે, ચાલમાં ચિત્ત રહ્યું અટકી ।। હાવ ભાવ દેખાડી નારી, પાડી દેશે પટકી રે ।। ના૦ ।। ૬ ।। કામ કુતુહળ ક્રીડાકારી, ગીત ગાવે લલકારી ।। રાગ રંગમાં જે લુબ્ધાણા, જાણો ભ્રષ્ટાચારી રે ।।ના૦ ।।૭।। રમઝમ કરતી આવે જાવે, વંદન કરે બહુ ભાવે ।। ભરજોબનમાં

જે ભણાવે, તે ઝાઝા ખત્તા ખાવે રે ।। ના૦ ।। ૮ ।। એકાંતે અબળા સંગાથે, કરે વાતોના કિલોલ ।। નાક વિહુણા જે નિરોળા, જાણો ફૂટલ ઢોલ રે ।। ના૦ ।। ૯ ।। અગ્નિ આગળ દારૂ રહેવે, નિશ્ચે જાવે ઊડી ।। નારીને સંગેથી જાશો, ભવસાયરમાં બુડી રે ।। ના૦ ।। ૧૦ ।। વાટે જાતાં વનિતા સાથે, વાતડિયો નવિ કરિયે ।। દૂર રહો જાણી સાપણિયો, પાપણીયો પરિહરિએ રે ।। ના૦ ।। ૧૧ ।। જાણો કૂડ કપટની કૂંડી, ભામા ભાવઠ ભૂંડી ।। ભવમાં કેઇ ભટકાવ્યાને, કેઈ ગયા છે ઉંડી રે ।। ના૦ ।। ૧૨ ।। છતા ભોગને છટકાવીને, લીધો સંયમભાર ।। વમ્યા વિષની વાંછા કરતાં, સહુ દેશે ધિક્કાર રે ।। ના૦ ।। ૧૩ ।। આંખ કાનને નાક વિહુણી, વિણુઠયાં સરવે અંગ ।। સો વરસની ડોસીનો પણ, કરવો નહી તસ સંગ રે ।। ના૦ ।। ૧૪ ।। દેવાંગનાના ચળાવ્યા તો, નવિ ચળે મુનિરાય ।। દૃઢ શિયળ વ્રતધારી તેહના, ઇંદ્રાદિક ગુણ ગાય રે ।। ના૦ ।। ૧૫ ।। નવવાડે વિશુદ્ધ વ્રત પાળો, નારીથી રહો ન્યારા ।। મૂળ ઉત્તર ગુણ આરાધો તો, પરમેશ્વરના પ્યારા રે ।। ના૦ ।। ૧૬ ।। ઓગણીશે સત્તરની સાલે, નોતનપુર ચોમાસો ।। આશ્વિન પંચમી શુકલ પક્ષે, વાર સ્થીર છે ખાસો રે ।। ના૦ ।। ૧૭ ।। ખોડાજી કહે છોડો પ્રાણી, અબળાનો આસંગો ।। મોહ ભરમ છોડીને આતમ, ધર્મને રંગે રંગો રે ।। ના૦ ।। ૧૮ ।। ઇતિ.

---

## અથ શ્રી શીયળવંતી સતીને શીખામણ.

( જનક સુતા હું નામ ધરાવું, રામ છે અંતરજામી. એ દેશી. )

નિસુણો સકળ સોહાગણ નારી, શિક્ષા અતિ સુખકારી ।। મનડું વારી વિષય વિસારી, સજો શીયળ શિણગારી ।। સુણજ્યો સતીયાં ।। દૂર કરી કુમતિયાં, સુણજ્યો સતિયાં, જ્યું હોવે શુભ ગતિયાં, સુણજ્યો સતીયાં ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। પંચ સાખે પરણ્યો તે પ્રીતમ, આતમનો અધિકારી ।। એહ ટાળી અવર નર ગણીએ, લાલ ફકીર ભીખારી ।। સુ૦ ।। ૨ ।। પ્રગટ પુરંદર રૂપે સુંદરૂ, નળ કુબેર અનુહારી ।। તૃણતણે તોલે ત્રેવડિયે, હોય જો સુર અવતારી ।। સુ૦ ।। ૩ ।। નટ વિટ નર લંપટ લુચ્ચાથી, પગલાં પાછાં ભરીએ ।। બગલા સરિખા દુષ્ટને દેખી, દૂરથી વેગળાં તરીએ ।। સુ૦ ।। ૪ ।। તાળી પાડી દાંત દેખાડી, ખડખડ લોક હસાડી ।। કામ કુતૂહળ ક્રીડાકારી, વાત ન કરીએ ઉઘાડી ।। સુ૦ ।। ૫ ।। શીળવંતીને નિત્ય નવિ ન્હાવું, ષટરસ સ્વાદે ન ખા

વું ॥ નિત્ય શૃંગાર શરીરે ન સજવા, પર ઘર ઘણું નહી જાવું ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ તાત ભ્રાત સરીખા નરશું, વાટે વાત ન કરીએ ॥ દુર્જન કુળે ન દોષ ચઢાવે, અપજશથી અતિ ડરીએ ॥ સુ૦ ॥ ૭॥ આવળ ફુલ સરીખા ફોકટ, શીયળ રહિત નરનારી ॥ નકટીને આભૂષણ અંગે, શોભા ન દીસે સારી ॥ સુ૦ ॥ ૮॥ ચીર પટંબર અંબર ઓઢયાં, સજીયા સોળ શણગાર ॥ શીયળ વિના જાણો તે સઘળા, આગતણા અંગાર ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ કુલટા નારી ભ્રષ્ટાચારી, પ્યારી શીખ ન લાગે ॥ બાળપણે રંડાપા પામે, વ્રત લેઇને જે ભાગે ॥ સુ૦ ॥ ૧૦॥ ઘર ઘર ભટકે વાટે અટકે, વાત કરે કર લટકે ॥ ચંચળ ગતિયે ચાલે ચટકે, સજ્જન સહુને ઘણું ખટકે ॥ સુ૦ ॥ ૧૧ ॥ કેઈક કુળખંપણ કામનિયો, શ્વસુર બાપનું બોળે ॥ બેહુ લોકનું કાજ બગાડે, વ્રતને રણમાં રોળે ॥ સુ૦ ॥ ૧૨ ॥ કુસતીયો કલંક લગાડે, ગુણ આરામ ઉજાડે ॥ સજ્જનને સંતાપ પમાડે, સૂતા શત્રુ જગાડે ॥ સુ૦ ॥ ૧૩ ॥ નિર્લજ નિર્ગુણ નાક વિહુણી, વાટે ઘાટે વિગોવાશે ॥ શીયળથકો સંપૂરણ થાશે, સુર નર તસ ગુણ ગાશે ॥ સુ૦ ॥ ૧૪ ॥ કાચ તે સાચ કદી નવિ હોવે, રત્ન જ્યોતિ નહિ ઝાંખી ॥ સત્યવંતીના અવગુણ દાખી, જીવતી ગળે કોણ માખી ॥ સુ૦ ॥ ૧૫ ॥ સોને શ્યામ ન લાગે સજની, પરમેશ્વર છે સાખી ॥ મુક્તિતણા અભિલાષી થઇને, શીયળ રસ લ્યો ચાખો ॥ સુ૦ ॥ ૧૬ ॥ જ્ઞાતાધ્યનને ષોડશ વાસે, ફત્તેપુર ઉલ્લાસે ॥ પૂજ્ય પૂંજાજી સ્વામી પસાયે, જોડી ઋષિ ખોડીદાસે ॥ સુ૦ ॥ ૧૭ ॥ ઇતિ. ॥

## अथ श्री जंबूस्वामीनुं चोढालियुं.

( દોહા )

શ્રી ગુરુ પદપંકજ નમી, સમરી શારદ નામ ॥ જંબુકુમર ગુણ ગાવતાં, સીઝે વંછિત કામ ॥ ૧ ॥ બાળપણેથી જંબુએ, શીળ ધર્યો શિરદાર ॥ સાધુ અને શ્રાવક પ્રતે, શીળ વડો આચાર ॥ ૨ ॥ ચરમ કેવળી જાણીએ, સુધર્મ ગણધર શીષ ॥ તેહ તણા ગુણ જંપીયે, ભાવે નમો નિશ દિશ ॥ ૩ ॥.

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

( અનુમતિ દીધી માયે રોવતાં. એ દેશી. )

જંબુદ્વીપ સુ જાણીએ, એ તો જોયણ લાખ વિસ્તારો રે ॥ ષટ ખંડ વૈતાઢયે કિયા, તેમાં ભરત લધુ સુખકારો રે ॥ જય જય

જંબૂકુમાર જી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ એતો બાળપણે બ્રહ્મચારી રે ॥ વિષય વિલાસે ન રાચીયો, જિનશાસનનો હિતકારીરે ॥ જય૦ ॥ ૨ ॥ નગરી રાજગૃહી દીપતી, તિહાં શ્રેણિક નૃપ સુખકારી રે ॥ વારો રામ તણો વહે, પ્રજાને તિમ હિતકારી રે ॥ જય૦ ॥ ૩ ॥ લોક સહુ સુખીયા વસે, કાંઇ કોટિધ્વજ કરુણાળો રે ॥ તિણે નગરે વ્યવહારિયો, ઋષભદત્ત નામે રસાળો રે ॥ જય૦ ॥ ૪ ॥ ધારણી કુખે અવતરયો, જીવ સ્વર્ગ થકી શિરદારો રે ॥ માસ સવાનવે જનમિયો, એ તો પૂરણ પુણ્ય ભંડારો રે ॥ જય૦ ॥ ૫ ॥ બાળપણો દુરે ગયો, થયો જોવનવય તવ જાણી રે ॥ આઠે રમણિશું એકણ દીને, વિવાહ મેળયો હિત આણી રે ॥ જય૦ ॥ ૬ ॥ તિણ વનમાંહે સમોસરયા, શ્રી વીરતણા પટધારી રે ॥ ચઉનાણી ચોદ પુરવી, નામે સુધર્મ અણગારી રે ॥ જય૦ ॥૭॥ લોક સહુ વંદણ ચલ્યા, તવ જંબૂ પણ તિહાં આવે રે ॥ દેશના સુણિ સુખ પામીયો, જિમ અતિ તરશો જળ પાવે રે ॥ જય૦ ॥ ૮ ॥ વંદન કરી પાછો વળયો, જવ પોળે પ્રવેશ કરંત રે ॥ નાળ વછૂટી કોટની, લોહગોળો તે અગ્નિ ઝરંત રે ॥ જય૦ ॥ ૯ ॥ જંબૂકુમરના શીશથી, ચાર અંગુળ છેહ પુલાયો રે ॥ જંબૂએ મનમાં વિમાસીયો, ઈહાં ધર્મ સખાઈ થાયોરે ॥ જય૦ ॥ ૧૦ ॥ પાછા વળી તેણે પગે, જઈ સુધર્મને શીશ નામે રે ॥ વ્રત ચોથો વિધિશું લીયો, નિજ પૂરવ ભવને કામે રે ॥ જય૦ ॥૧૧॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી ॥

( ઊંઅરીયો તે ગાજે હો, ભટીયાણી રાણી વડ ચૂએ, એ દેશી. )

ઘેર પધારયા હો વિનવે નિજ માતા પ્રતે, બે કરજોડી રે બાળ ॥ અનુમતિ દીજે હો સંયમ લેશું માતજી, અમચો મનોરથ પાળ ॥ સહજ સોભાગી હો, રાગી નંદન સાંભળો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ લઘુવય કેહેવો રે જોગ ॥ ઘરની દોલત હો વિલસો જંબૂ આપણી, પાયા છે બહોળા રે ભોગ ॥ સહજ૦ ॥૨॥ આઠે રમણીશું હો વિવાહ મેળયો નંદ જી, પૂરો તેહની આશ ॥ તુજ પરિવાર હો દેખું નિજ નયણે કરી, વાધે કુળની સુવાસ ॥ સ૦॥ ૩ ॥ જંબૂ જપે હો માતા વાત સુણો હવે, મ્હારૂં વિષયે ન રાચે રે મન ॥ વિષયના ભોગી હો નરકે પહોત્યા સાતમી, તે સુણી ધ્રુજે મ્હારૂં તન ॥ સ૦ ॥ ૪ ॥ ષટ ખંડ નાયક હો ચકી કહીએ બારમો, બ્રહ્મદત્ત જેહનું નામ ॥ વિષ

યના સ્વાદથી હો નરકે પહોત્યો સાતમી, એહ વિષયનાંરે કામ ॥ સ૦ ॥ ૫ ॥ સંયમ વિષમ હો જાયા દુકર પાળવો, મેરૂ તોળવો હાથ ॥ ખડ્ગની ધારા હો ઉપર બેટા ચાલવું, ભરવી આભશું બાથ ॥ સ૦ ॥ ૬ ॥ બાવીશ પરિસહ હો સહેવા બેટા સાધુને, રહેવું તે મન નિરધાર ॥ સુખના સવાદી હો દુઃખ સહસો કેણી પરે, કહીએ છે વાત વિચાર ॥ સ૦ ॥ ૭ ॥ કુમર તે બોલે હો સંયમતોલે કો નહી, જેથી દુઃખનો રે છેહ ॥ વિષયના સુખથી હો આગળ દુઃખ હોવે ઘણું, સાચો ધર્મ સનેહ ॥ સ૦ ॥ ૮ ॥ આઠે તે રમણી હો પરણો એકજ વાર તો, પછે જિમ આવે રે દાય ॥ વયણ ન લોપું હો માતા મોરી તાહરૂં, મેં ધરયું શીળવ્રત કાય ॥ સ૦ ॥ ૯ ॥ ધવળ મંગળ હો વાજાં વાજે બહુ પરે, પરણ્યા તે આઠે નાર ॥ મહોલે પધારયા હો જંબુ તેહિજ રાતમાં, પણ મન ધરયો વ્રત ભાર ॥ સ૦ ॥ ૧૦ ॥ ધ્યાન ધરીને હો બેઠા મુખે અણબોલતા, રાખી વ્રતશું રંગ ॥ આવીને રમણી હો આઠે મિળીને એકઠી, પહેરી અંગ સુરંગ ॥ સ૦ ॥ ૧૧ ॥

## ॥ ઢાલ ૩ જી. ॥

( તિણ અવસર એક આવી જંબુકી રે. એ દેશી. )

આઠે તે રમણી નમણી વીનવે રે, પિયુજી બોલો નહિ કિણ કાજ રે ॥ અમે તો પ્રભુજી કરિને ઓળખ્યા રે, અમચી તુમારે હાથે લાજરે ॥ પરમ વૈરાગી પ્રીતમ સાંભળો રે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ભોગસમય નવિ હોવે જોગ રે ॥ પુરણ પુણ્યને જોગે પામીયા રે, પાંચ જાતિના તુમે ભોગ રે ॥ પરમ૦ ॥ ૨ ॥ મુગતિના ઉપર કોઈ છે માળવો રે, જેહને કાજે અહો છો દાખ રે ॥ મુખને આગળ ભોજન જે મળ્યું રે, નવિ તજીએ ઘરડા કેરી શીખ રે ॥ પરમ૦ ॥ ૩ ॥ ભોગ છતાને છંડી જાયશો રે, તે તો જિમ તુમને સુખ થાય રે ॥ પણ જિમ મરૂધરનો કણબી કહ્યો રે, મૂરખ પહેલો નેહ ગણાય રે ॥ પરમ૦ ॥ ૪ ॥ ઘઉં ગોધુમકેરી લાલચે રે, કાચાં પાકાં અન્ન તૈયાર રે ॥ મનની હામ ન પહોતી કર્ષણી રે, તિમ તુમે પ્રીછો એહ વિચાર રે ॥ પરમ૦ ॥ ૫ ॥ વળતા તે બોલ્યા જંબુસ્વામિજી રે, અમે નહી કાગ સરીખા નાર રે ॥ આમિષની લાલચ લાગી બુડિયો રે, પણ અમે ભોગ કરૂં પરિહાર રે ॥ પરમ૦ ॥ ૬ ॥ લોભ ન કીજે પ્રભુજી અતિ ઘણો રે, વનચરની જિમ ગ્રંથે વાત રે ॥ તિર્યંચ ફીટી નરભવ પામિયો રે, ફરી લોભે પા

જો તેહિજ જાત રે ।। પરમ૦ ।। ૭ ।। ગ્રંથે વાત કહી છે અતિ ઘણી રે, કહેતાં પાર ન આવે તેહ રે ।। આઠ કથા તે ભાંખી જંબુએ રે, આઠે કહી સુંદરિયે ધરિ નેહ રે ।। પરમ૦ ।। ૮ ।। તે માટે પ્રભુજી તમને વીનવું રે, વિલસો નરભવ કેરી લીલ રે ।। કુંજર કાને ઝાલ્યા નવિ રહે રે, પછી તુમે લેજો સંયમ શીળ રે ।। પરમ૦ ।। ૯ ।। મન દઢ કરવા આઠે નારિનાં રે, કહે છે જંબુ તવ દષ્ટાંત રે ।। લલિતાંગ કુમર હુઓ જિમ આગળે રે, સુણજો થિર રાખીને મન રે ।। પરમ ।। ૧૦ ।।

## ।। ઢાલ ૪ થી. ।।

ચાલ-કહે જંબુ ત્રિયાને, સુણજો થિર મન રાખી ।। એક નગરી નિરૂપમ, પરિઘળ ઋદ્ધિ સુખી આખી ।। ૧ ।। વ્યવહારી નંદન વદન મદન કિયો વાસ ।। નગરિમાં સંચરિયો, લઘુવય લીલ વિલાસ ।। ૨ ।। ઉ૦—લઘુ વયે સુંદર તેમ વિચક્ષણ, ચડતે જોવન ચતુર જિશોં ।। ગોખે રાણી નગર વિલોકે, નજરે પડિયો મયણ જિશો ।। ૩ ।। તુરત તેડાયો તતક્ષણ આયો, અકસ્માત તવ નૃપતિ ગયો ।। દુર્ગંધ કેરી કોટડીમાં, માસ ષટ ઇણિપરે રહ્યો ।। ૪ ।। ચાલ-ઇણ અવસર જળધર, વૂઠે ખાળને ધોવે ।। જળ જોરે લલિતાંગ, બહાર વહીને આવે ।। ૫ ।। દાસી તવ દેખાં, તુરત તેડી ઘર લાવે ।। શ્રીમંત સુખી નર, તતક્ષણ રોગ ગમાવે ।। ૬ ।। ઉ૦-સકળ રોગ અંગથી ટળિયા, વળીયા તેહજ દીન ।। સોળ શણગાર સજી લલિતાંગ ચાલે જેમ મયંદ ।।૭।। રાણી તેજ ઝરૂખે દીઠી, ।। દીઠો લલિતાંગ કુમાર ।। વળી તે વખતે તે ઢાવણને, મૂકી દાસી તે વાર ।। ૮ ।। ચાલ-કહે જંબુ ત્રિયાને, કહો તુમે આઠે નારી ।। ફરિ જાવે કે ન જાવે, બોલો બોલ વિચારી ।। ૯ ।। તવ કરજોડીને, બોલી બાળા આઠ ।। તે ન રહે નગરિમાં, ન કરે અંગ ઉચ્ચાટ ।। ૧૦ ।। ઉ૦-અંગ ઉચ્ચાટ તે કરવો હાથે, મૂરખ તે કિમ પાસ પડે ।। તે તો ઉદર નવમાસ વસીને, કિમ રતિ પતિશું ચિત્ત ચડે ।। ૧૧ ।। દુર્ગંધ કેરી કોટડી કામિની, સુર નર મુનિ જેણે વશ્ય કિયા ।। મુજ મન સંયમની ભય લાગી, પાપ તાપ સહુ પરહરિયા ।। ૧૨ ।। ચાલ-સહુ શીખ દીયે તવ, જિમ સ્વામી મન ભાવે ।। પ્રભાવો તવ પાંચશે, જંબુ તસ સમજાવે ।। ૧૩ ।। જંબુનાં માય તાય, આઠ જંબુતણી નારી ।। તેહનાં વળી માય તાય, તે સર્વે સુખકારી ।।૧૪ ।। ઉ૦-સરવાળે પાંચશેંને અઠ્ઠાવીશ, સકળ ગુણ ભંડાર ।। ચા-

રિત્ર લેઈ કર્મ વિદારી, ચરમ કેવળી સાર ॥ ૧૫ ॥ વીરતણા ત્રીજા પટધારી, જુઓ આગમમેં વાત ॥ જંબુ ગુણ ગાયા અમે હરખે, પરમ સદા ગુણપાત્ર ॥ ૧૬ ॥ ચાલ-સત્તરશે પાંસઠે, માસ શ્રાવણ શુદિ બીજ ॥ ગુણ ગાયા રાણપુરમાં, મીઠા જાણી અમીજ ॥૧૭॥ ગચ્છ લોંકે ગાજે, શ્રી તેજસિંહ પ્રતાપી ॥ તેહના પટધારી, કાહાન કીર્તિ જગ વ્યાપી ॥ ૧૮ ॥ ઉ૦-કીર્તિકારક વંછિત દાયક, લાયક ધ્યાન સદાય ધરે ॥ પાવે સકળ પદારથ પ્રાણી, જે નિશ્ચળ મુનિ ધ્યાન ધરે ॥ ૧૯ ॥ ગુરૂ લક્ષ્મીચંદ ચરણ પસાયે, ગંગમુનિ કરજોડ કહે ॥ ભાવે ભણશે અથવા સુણશે, મનવંછિત તે સુખ લહે ॥ ૨૦ ॥ ઇતિ. ॥

# અથ શ્રી ચંદનબાલાનુ ત્રીઢાલિયું.

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

( અરણિક મુનિવર ચાલ્યા ગૌચરી. એ દેશી. )

શ્રી સરસતિના રે પય પ્રણમી કરી, થુણશું ચંદનબાળાજી ॥ જેણે વીરનો રે અભિગ્રહ પુરીયો, લાધી મંગળ માળા જી ॥ દાન ઉલટ ધરી ભવિયણ દીજીએ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ જેમ લહિયે જગ માનો જી ॥ સ્વર્ગ તણાં સુખ સહેજે પામીયે, નાસે દુર્ગતિ થાનો જી ॥ દાન૦ ॥ ૨ ॥ નયરી કોસંબી રે રાજ્ય કરે તિહાં, નામે સંતાનિક જાણું જી ॥ મૃગાવતી રાણી રે સહિયર તેહની, નંદી નામે વખાણું જી ॥ દાન૦ ॥ ૩ ॥ શેઠ ધનાવો રે તિણ નગરી વસે, ધન [illegible] રે ઘરણી જાણીએ. [illegible]પે રતિ અવતારો જી ॥ દાન૦ ॥ ૪ ॥ એણે અવસર શ્રી વીર જિણેસરૂ, કરતા ઉગ્ર વિહારો જી ॥ પોસ વદ પડવે રે અભિગ્રહે મન ધરી, આવ્યા તિણ પુર સારો જી ॥ દાન૦ ॥ ૫ ॥ રાજસુતા હોય મસ્તક ક્ષુર કરી, કીધા ત્રણ ઉપવાસો જી ॥ પગમાં બેડી રે રોતી દુઃખ ભરે, રહેતી પર ઘર વાસો જી ॥ દાન૦ ॥ ૬ ॥ ખરે રે બપોરે રે બેઠી ઉંબરે, એક પગ બાહિર એક માંહે જી ॥ સુપડાને ખુણે રે અડદના બાકળા, મુજને આપે ઉચ્છાહેજી ॥ દાન૦ ॥ ૭ ॥ એહવું ધારી રે મન માંહે પ્રભુ, ફરતા આહારને કાજે જી ॥ એક દિન આવ્યા રે નંદીના ઘરે, ઇર્યાસમિતિ બિરાજેજી ॥ દાન૦ ॥ ૮ ॥ તવ સા દેખી રે મન હર્ષિત થઈ, મોદક લેઇ સારો જી ॥ વોહરાવે પણ પ્રભુજી નવિ લીયે, ફિરી ગયા તેણીવારો જી

દાન૦ ॥ ૯ ॥ નંદી જઇને રે સહિયરને કહે, વીર જિનેસર આવ્યા જી ॥ ભિક્ષા કાજે રે પણ લેતા નથી, મનમાં અભિગ્રહ લાવ્યા જી ॥ દાન૦ ॥ ૧૦ ॥ તેહનાં વયણ સુણી નિજ નયરમાં, ઘણા રે ઉપાય કરાવે જી ॥ એક નારી તિહાં મોદક લેઈ કરી, એક જણિ ગીતજ ગાવે જી ॥ દાન૦ ॥ ૧૧ ॥ એક નારી શૃંગાર સોહામણા, એક જણી બાળક લેઇ જી ॥ એક જણી મુકે રે વેણુજ મોકળી, નાટક એક કરેઇ જી ॥ દાન૦ ॥ ૧૨ ॥ એણિપરે રામા રે રમણી રંગ ભરી, આણી હરખ અપારો જી ॥ વોહરાવે બહુ ભાવ ભક્તિ કરી, તો હિ ન લીયે આહારો જી ॥ દાન૦ ॥ ૧૩ ॥ ધન્ય ધન્ય પ્રભુજી વીર જિનેસરૂ, તુમ ગુણનો નહી પારો જી ॥ દુક્કર પરિસહ ચિત્તમાં આદરયો, એહ અભિગ્રહ સારો જી ॥ દાન૦ ॥ ૧૪ ॥ એણીપરે ફિરતાં રે માસ પંચજ થયા, ઉપરૂ દિન પચવીસો જી ॥ અભિગ્રહ સરિખો રે જોગ મળે નહી, વિચરે શ્રી જગદીશો જી ॥ દાન૦ ॥ ૧૫ ॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

( નમો નમો મનક મહામુનિ. ) એ દેશી.

તેણે અવસર તિહાં જાણિયે, રાય સંતાનિક આવ્યો રે ॥ ચંપા નગરીની ઉપરે, સેના ચતુરંગ દળ લાવ્યો રે ॥ તેણે અવસર તિહાં જાણિયે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ દધિવાહન નબળો થયો, સેના સઘળી નાઠી રે ॥ ધારણી ધૂઆ વસુમતી, બાંદ પડયા થઇ માઠી રે ॥ તેણે૦ ॥ ૨ ॥ મારગમાં જાતાં થકાં. સુભટને પછે રાણી રે ॥ શું કરશો અમને તમે, ક[illegible] તેણે૦ ॥ ૩ ॥ તેહ વચન [illegible]વણ સુણી, સતીય શિરોમણી તામ રે ॥ તતક્ષણ પ્રાણ તજ્યા સહી, જોજ્યો કર્મનાં કામ રે ॥ તેણે૦ ॥ ૪ ॥ વસુમતી કુમરી લેઇ કરી, આવ્યો નિજ ઘર માંહી રે ॥ કોપ કરી ઘરણી તિહાં, દેખી કુમરી ઉત્સાહી રે ॥ તેણે૦ ॥ ૫ ॥ પ્રાતઃ સમય ગયો વેચવા, કુમરીને નિરધારો રે ॥ વેશ્યા પુછે મુલ તેહનો, કહે શત પંચ દિનારો રે ॥ તેણે૦ ॥ ૬ ॥ એહવે તિહાં કણે આવિઓ, શેઠ ધનાવો નામ રે ॥ તે કહે કુમરી લેશું અમે, ખાસાં આપીશ દામ રે ॥ તેણે૦ ॥ ૭ ॥ શેઠ વેશ્યા ઝગડે તિહાં, માંહો માંહે વિવાદો રે ॥ ચક્રેસરી સાન્નિધ કરી, વેશ્યા ઉતારયો નાદો રે ॥ તેણે૦ ॥ ૮ ॥ વેશ્યાથી મુકાવીને, શેઠ તેડી ઘર આવે રે

॥ મનમાં અતિ હર્ષિત થકો, પુત્રી કહીને બોલાવે રે ॥ તેણે૦ ॥ ૯ ॥ કુમરી રૂપે રૂયડી, શેઠ તણું મન મોહે રે ॥ અભિનવ જાણે સરસ્વતી, કળા ચોસઠ સોહે રે ॥ તેણે૦ ॥ ૧૦ ॥ કામકાજ ઘરનાં કરે, બોલે અમૃત વાણી રે ॥ ચંદનબાળા તેહનું, નામ દીધું ગુણ જાણી રે ॥ તેણે૦ ॥ ૧૧ ॥ ચંદનબાળા એક દિને, શેઠ તણા પગ ધોવે રે ॥ વેણી ઉપાડી શેઠજી, મુળા બેઠી જોવે રે ॥ તેણે૦ ॥ ૧૨ ॥ તે દેખીને ચિંતવે, મુળા મન સંદેહ રે ॥ શેઠજી રૂપે મોહિયા, કરશે ઘરણી એહ રે ॥ તેણે૦ ॥ ૧૩ ॥ મનમાં ક્રોધ કરી ઘણો, નાત્રીને તેડાવી રે ॥ મસ્તક મુંડ કરાવીયું, પગમાં બેડી જડાવી રે ॥ તેણે૦ ॥ ૧૪ ॥ ઓરડા માંહિ ઘાલીને, તાળુ દઇને જાવે રે ॥ મુળા મન હર્ષિત થઇ, બીજે દિને શેઠ આવે રે ॥ તેણે૦ ॥ ૧૫ ॥ શેઠ પુછે કુમરી કિહાં, ઘરણિને તેણ કાળે રે ॥ તે કહે હું જાણું નહી, એમ તે ઉત્તર આલે રે ॥ તેણે૦ ॥ ૧૬ ॥ એમ કરતાં દિન ત્રણ થયા, તો હી ન જાણે વાત રે ॥ પાડોસણ એક ડોકરી, સઘળી કહી તેણે વાત રે ॥ તેણે૦ ॥ ૧૭ ॥ કાઢી બહાર ઉઘાડીને, ઉમરા વચ્ચે બેસારી રે ॥ આપ્યા અડદના બાકળા, સુપડા માંહે તિણ વારી રે ॥ તેણે૦ ॥ ૧૮ ॥ શેઠ લુહાર તેડણ ગયો, કુમરી ભાવના ભાવે રે ॥ ઇણ અવસર વોહરાવિયે, જો કોઇ સાધુજી આવે રે ॥ તેણે૦ ॥ ૧૯ ॥

## ॥ ઢાલ ૩ જી. ॥

( બેડલે ભાર ઘણો છે રાજ, વાતાં કેમ કરો છો. એ દેશી. )

એણે અવસર શ્રી વીર જિનેસર, જંગમ સુરતરૂ આયા ॥ અતિ ભાવે તે ચંદનબાળા, વંદે જિન સુખકાયા ॥ આવા આમ પધારો પુજ્ય, અમ ઘર વોહરણ વેળા ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ આજ અકાળે આંબો મોરચો, મેહ અમીરસ વુઠયા ॥ કર્મતણા ભય સર્વે નાઠા, અમને જિનવર તુઠયા ॥ આવા આમ પધારો વીર, મુજને પાવન કીજે ॥ ૨ ॥ એમ કહીને અડદના બાકુળા, જિનજીને વોહરાવે ॥ યોગ્ય જાણીને પ્રભુજી વોહરે, અભિગ્રહ પુરણ થાવે ॥ આવા૦ ॥ ૩ ॥ બેડી ટળીને ઝાંઝર હુઆં, મસ્તક વેણી રૂડી ॥ દેવ કરે તિહાં વૃષ્ટિ સોવનની, સાડી બારહ કોડી ॥ આવા૦ ॥ ૪ ॥ વાત નગરમાં સઘળે વ્યાપી, ધન લેવા નૃપ આવે ॥ મુળાને પણ ખબર થઇ છે, તે પણ તિહાં કણે જાવે ॥ આવા૦ ॥ ૫ ॥ સાસનદેવી સાંનિધ્ય કરવા, બોલે અમૃત વાણી ॥ ચંદનબાળાનું છે એ ધન,

સાંભળ ગુણમણિ ખાણી ॥ આધા૦ ॥ ૬ ॥ ચંદનબાળા સંયમ લેશે, તવ એ ધન ખરચાશે ॥ રાજાને એણી પરે સમજાવે, મનમાં ધરા ઉલ્લાસે ॥ આધા૦ ॥ ૭ ॥ શેઠ ધનાવો કુમરી તેડી, ધન લેઇ ઘર આવે ॥ સુખે સમાધે તિહાં કણે રહેતાં, મનમાં હર્ષ ન માવે ॥ આધા૦ ॥૮॥ હવેતેણેકાળેવીર જિણંદજી, હુઆકેવળનાણી॥ ચંદનબાળા વાત સુણીને, હૈડામાં હરખાણી॥આધા૦॥૯॥ વીર કનેજઈદીક્ષાલીધી તતક્ષણ કર્મ ખપાવ્યાં ॥ ચંદનબાળા ગુણહવિશાળા, શિવમંદિર સિધાયા ॥ આધા૦॥૧૦॥ એહવું જાણી રૂડાપ્રાણી,કરજો શિયળ જતન॥ શિયળ થકી શિવસંપદ લહીએ, શિયળે રૂપ રતન ॥ આધા૦ ॥ ૧૧ ॥ નયન વસુ સંજમને (૨૮૧૭) ભેદે, સંવત સુરત મઝારે ॥ વદિ આષાઢ તણી છઠ દિવસે, ગુણ ગાયા રવિવારે ॥આધા૦ ॥૧૨॥ શ્રી વિદ્યાસાગર સૂરિ શિરોમણી, અચળગચ્છ સોહાયા ॥ મહિયલ મહિમા અધિક બિરાજે, દિન દિન તેજ સવાયા ॥ આધા૦ ॥ ૧૩ ॥ વાચક સહજસુંદરના સેવક, હરખ ધરી ચિત્ત આણી ॥ શોળ ભલીપરે પાળો ભવિયણ, કહે નિત્યલાભ એ વાણી ॥ આધા૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ. ॥

# અથ શ્રી શાંતિસુધારસની સજ્ઝાય.

શાંતિ સુધારસ કુંડમાં, તું રમે મુનિવર હંસ રે ॥ ગારવ રેણુ શું મ મ રમે, મૂકજે શિથિલ મુનિ સંગ રે ॥ શાંતિ૦ ॥ ૧ ॥ સ્વહિત કર મ કર ભવપૂરણા, મ કર તું ધર્મમાં કૂડ રે ॥ લોકરંજન ઘણું મમ કરે, જાણતો કર્યું હોયે મૂઢ રે ॥ શાંતિ૦ ॥ ૨ ॥ જો યતિવર થયો જીવડા, પ્રથમ તું આપને તાર રે ॥ આપ સાખે મુનિ જો તરયો, તો પછી લોકને તાર રે ॥ શાંતિ૦ ॥૩॥ તુજ ગુણવંત જાણી કરી, લોકદિયે આપણા પુત્તરે ॥ અસન વસનાદિક ભરી દીયે, ખોટડું મ ધર મુનિ સુત્ત રે ॥ શાંતિ૦ ॥૪॥ નાણ દંસણ ચરણ ગુણ વિના, તું કેમ હોય સુપાત્રરે ॥ પાત્ર જાણી તુજ લોક દે, મ ભર તું પાપે નિજ ગાત્ર રે ॥ શાંતિ૦ ॥૫॥ સુધીય સુમતિ ગુપતિ નહીં, નહી તપ એષણાશુદ્ધિરે ॥ મુનિ ગુણવંતમાં મૂળગા, કેમ હોયે લબ્ધિની સિદ્ધિ રે ॥ શાંતિ૦॥૬॥ વ્યાપ માંડયો ઘણો ગુણ વિના, ભરિ આડંબર ઇચ્છ રે ॥ ઘર તજી માન માયા પડયો, કેમ હોયે સિદ્ધગતિ રીંછ રે ॥ શાંતિ૦ ॥૭॥ ઉપશમ અંતરંગે નહીં, નહી તુજ ચારુ નિર્વેદરે ॥ નતિ શ્રુતિ પૂજય તું અભિલષે, મ કર અણમાનીયો ખેદ રે ॥ શાંતિ૦ ॥૮॥ ક્રિ-

ઢરભરણાદિ ચિંતા નહી, સજ્જન સુત કલત્ર ઘર ભારરે ॥ રાજ ચોરાદિ ભય તુજ નહિ, તોહી તુજ શિથિલ આચારરે॥શાંતિ૦॥૯॥ વિવિધ દુઃખ દેખી તું લોકના, તુજ કિસિ ચિંત મુનિરાજ રે ॥ તું જના વર્જનાદિક પડયો, ચુક મ આપણું કાજ રે ॥શાંતિ૦॥૧૦॥ આપણું પારકું મ મ કરે, મુક મમતા પરિવાર રે ॥ ચિત્ત સમતા રસે ભાવજે, મ કર બહુ બાહ્ય વિસ્તાર રે ॥ શાંતિ૦ ॥ ૧૧ ॥ લોક સત્કારે પૂજે સ્તવે, મુજ મળી લોકના વૃંદ રે ॥ મુજ યશ નામ જગ વિસ્તર્યું, ઈસ્યો અભિમાન મુણિંદ રે ॥ શાંતિ૦ ॥ ૧૨ ॥ પૂરવ મુનિ સારિખી નહી કિશિ, આપણી લબ્ધિને સિદ્ધિ રે ॥ અતિશાય ગુણ કિસ્યો તુજ નહિ, તોહી તુજ માનની બુદ્ધિ રે ॥શાંતિ૦॥૧૩॥ પૂર્વે પ્રભાવક મુનિ હુઆ, તેહને તું નહી તોલ રે ॥ આપ હીણું ઘણું ભાવજે, મુખ વાહું ઘણું અમ બોલ રે ॥ શાંતિ૦ ॥૧૪॥ નિ-ચડિ કરી જે જન રંજીયા, વશ કર્યા જેહ બહુ લોક રે ॥ પૂંઠ દીધે ન તે તાહરા, ગૃહિ મુનિના તરુ ફોક રે ॥ શાંતિ૦ ॥ ૧૫ ॥ ગુરુ પ્રસાદે ગુણ હીનને, હોવે છે તું ગુણ ઋદ્ધિ રે ॥ તું ગુણ મત્સરી મત હોયે, કર નિજ જીવની શુદ્ધિ રે ॥ શાંતિ૦ ॥ ૧૬ ॥ સંયમ યોગ મૂકી કરી, વશ કરયા જેહ બહુ લોક રે ॥ શિષ્ય ગુરુ ભક્ત પુસ્તક ભર્યાં, અંતે દીયે સમ વિણું શોક રે ॥ શાંતિ૦ ॥ ૧૭ ॥ પ્રશમ સમતા સુખ જળધિમાં, સુર નર સુખ એક બિંદ રે ॥ તેણે તું સિંચ સમ વેલડી, મૂકી દે અવર સમ દંદ રે ॥ શાંતિ૦ ॥ ૧૮ ॥ એક ક્ષણ વિધ જંતુ પરે, તું વસી જીવ સમભાવે રે ॥ સર્વ મૈત્રી સુધાપાનપે, સકળ સુખ સન્મુખ લાવે રે ॥ શાંતિ૦ ॥ ૧૯ ॥ આપ ગુણવંત ગુણ રંજીયો, દીન દુઃખી દેખી દુઃખ ચૂરરે ॥ નિર્ગુણી દેશવિરતિ રહી, સકળમુનિ સુખ શુચિ પૂર રે ॥ શાંતિ૦ ॥ ૨૦ ॥ ઇતિ. ॥

# અથ શ્રી સુદર્શનશેઠની સજ્ઝાય.

(ઈણ સરોવરિયાંરી પાળ, આંબા દોય નાગરી મારા લાલ. એ દેશી.)

જંબૂદ્વીપે ભરત, ક્ષેત્ર સોહામણું ॥ મારા લાલ ॥ વલ્લભપુરી નગરીમાં, નૃપ જન મંડણો ॥મા૦॥ અભયા રાણી તાસ,સુવાસ રહે સદા ॥મા૦॥ શેઠ સુદર્શન રતનની જામ છે સંપદા ॥ મા૦ ॥ ૧ ॥ ગુણવંતી નામે રમણી, ઘરણી છે તેહને ॥મા૦॥ શુદ્ધ છે જિનવર ધર્મ, તણી મતિ જેહને ॥ મા૦ ॥ શેઠજી વ્રત ઉચ્ચાર, કીધો ગુરુ સા-

જિયે ॥ મા૦ ॥ નિજ દારા સંતોષ, પૌષધ વ્રત શુભ બુદ્ધે ॥ મા૦ ॥ ૨ ॥ એક દિન શેઠજી રાજ, મારગ જાય એકલા ॥ મા૦ ॥ જોવન જોતે, વદનની છે ચઢતી કળા ॥ મા૦ ॥ રાણી અભયાએ તામ, શેઠને દેખીયા ॥ મા૦ ॥ વ્યામોહ પામી ચિત્ત, વ્યાકુળ થઇ પેખીયા ॥ મા૦ ॥ ૩ ॥ ચેટી તેડવા કાજ, મૂકીતિહાં રાણીએ ॥ મા૦ ॥ આવ્યા તિહાંકણ શેઠ, ચેટી મીઠી વાણીયે ॥ મા૦ ॥ કીધા સોળ શણગાર, ઉદાર રામાતણા ॥ મા૦ ॥ હળફળતી થઇ વેગ, આવે તિહાં નહિ મણા ॥ મા૦ ॥ ૪ ॥ થરહરે એહવું રૂપ, દેખી શેઠ ધ્રુજીયો ॥ મા૦ ॥ પુરૂષ વિકારે વર્જિત, જાણી રાણી મૂકીયો ॥ મા૦ ॥ પામ્યો શેઠ આણંદ, ગયો નિજ ઘર ભણી ॥ મા૦ ॥ સદા રહે વ્રતમાંહ, બ્રહ્મચારીમાં મણી ॥ મા૦ ॥ ૫ ॥ ગુણવંતી ચતુરા ચાલે, પુત્ર ચારે લેઈ કરી ॥ મા૦ ॥ ભાંખે અભયા તામ, દેખી નયણાં ભરી ॥ મા૦ ॥ કોણ પુણ્યવંત ઘર નારી, એ રંભા પૂતળી ॥ મા૦ ॥ શેઠ સુદર્શન નારી, અપચ્છરા જીતલી ॥ મા૦ ॥ ૬ ॥ ચિંતવે રાણી એમ, છયલ છેતરી ગયો ॥ મા૦ ॥ દીઠો દૂરથી શેઠ, રાણી મન ગહગહ્યો ॥ મા૦ ॥ તેડી લાવો સુજાણ, એ જાય રખે કહે ॥ મા૦ ॥ વિરતણો હુતાશન, મુજ અંગને દહે ॥ મા૦ ॥ ૭ ॥ ફરિ ચેટી તેણી વાર, બોલાવી આવીયો ॥ મા૦ ॥ શેઠ તમારો ચરિત્ર તે, મેં સહુ જાણીયો ॥ મા૦ ॥ ભોગવો ભોગ સંયોગ, વિયોગ ન રાખીયે ॥ મા૦ ॥ નરભવ દોહિલો હોય, અમૃતરસ ચાખીયે ॥ મા૦ ॥ ૮ ॥ તવ બોલ્યો શેઠ સુદર્શન, માતાજી સાંભળો ॥ મા૦ ॥ વિષયારસ વિષ તુલ્ય, જાણુવો મનમાં ભલો ॥ મા૦ ॥ રાણીયે કીધાં ચરિત્ર, વિચિત્ર પ્રકારનાં ॥ મા૦ ॥ મૂકી કુળની લાજ, વિષય વિકારમાં ॥ મા૦ ॥ ૯ ॥ જવનવિમાન્યો શેઠ, રાણી ક્રૂર થઇ તદા ॥ મા૦ ॥ કરી વિકરાળ પોકાર, માણુસ મિળિયા તદા ॥ મા૦ ॥ રાજાદિક સવિ આવી, જુએ શેઠને તિહાં ॥ મા૦ ॥ આરાપો લેઈ પાપીને વધ શૂળીજિહાં ॥ મા૦ ॥ ૧૦ ॥ સહુ આગમે જનવૃંદ, સાથે લેઇ ચાલીયા ॥ મા૦ ॥ હાહાકાર ઘરોઘર, વાજાં વાજીયાં ॥ મા૦ ॥ સુણી તેહ ગુણવંતી, નારીએ કાઉસ્સગ ધર્યો ॥ મા૦ ॥ શેઠ સુદર્શન, શીળ ગુણે કરીને ભર્યો ॥ મા૦ ॥ ૧૧ ॥ એ હવે શૂળી પાસે, સહુ કોઇ આવીયા ॥ મા૦ ॥ દેખીને સહુ થરથર, મનમાં કંપીયા ॥ મા૦ ॥ વધક નરે ઉપાડી, શેઠને શૂળીદિયા ॥ મા૦ ॥ શાસનદેવે આવી, તિહાં મહિમા કિયા ॥ મા૦ ॥ ૧૨ ॥ સિંહાસન સુ-

વર્ણનું, થયું શૂળીતણું ॥ મા૦ ॥ હુઈ પુષ્પની વૃષ્ટિ, દુંદુભી વાજી ઘણું ॥ મા૦ ॥ ચરણે લાગ્યો રાય, શ્રેષ્ટિપદ થાપીયો ॥મા૦॥ ઘરઘર નગર નગરમાં, જશ ડંકો વાજીયો ॥ મા૦ ॥ ૧૩ ॥ શીયળ પ્રભાવે મંગળ, માળા સંપજે ॥ મા૦ ॥ શીયળે શેઠ માહેંદ્ર, સુરલોકે ઉપજે ॥મા૦॥ એકાવતરી જન્મ, જરા દુઃખ ભય નહીં ॥ મા૦ ॥ મુનિ મયાચંદ વાણીએ, ઇણીપરે કહી ॥ મા૦ ॥ ૧૪ ॥ સંવત ઇક્ષુ શશી નાગ, મહીમાને કરી ॥ મા૦ ॥ નિર્મળ શ્રાવણ માસ, નગર ચોમાસુ કરી ॥મા૦ ॥ પભણ્યો શીયળ સંબંધ, ભાવે કરી દીપતા ॥ મા૦ ॥ ધન્ય ધન્ય તે નર નારી, વિષય રસ જીપતા ॥ મા૦ ॥ ૧૫ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री तस्करपच्चीशी.

( રઘુપતિરામ હૃદયમાં રહેજો રે. એ દેશી. )

ચોરી ચિત્ત ના ધરો નર નારી રે. પંચમેં પરતીત તુમારીરે ॥ ચોરની ચૌટે ચરચા થાય રે, ફિટ ફિટ લોકોમાં નિંદાય રે ॥ કલંકે કુળ લજવાઈ જાય, ચોરી ચિત્ત ના ધરો નર નારી રે ॥૧॥ એ આંકણી ॥ ચોરનો કોઇ ન થાય સખાઈ રે ॥ માત તાત સજ્જન સુત ભાઇ રે ॥ હડછડ થાય વિગોવાઈ ॥ ચોરી૦ ॥ ૨ ॥ તસ્કર નર તરણા તોલે રે, આદર દેઈ કોઇ ન બોલે રે ॥ ઘેર આવે દ્વાર ન ખોલે ॥ ચોરી૦ ॥૩॥ તિરસકાર તેને સહુ ઠામે રે, કોઈ તેડે નહીં શુભ કામે રે ॥ માલ ધારે નહી વિણ દામે ॥ ચોરી૦ ॥ ૪ ॥ સહુ લોક છંડે વિશ્વાસ રે, કોઈ બેસારે નહી પાસ રે ॥ જેની સારી નહીં સુવાસ ॥ ચોરી૦ ॥ ૫ ॥ જેને તસ્કરની પડી ટેવ રે, અણદત્ત ગ્રહે અહમેવ રે ॥ ગણે નહીં ગુરુ ધર્મ ને દેવ ॥ ચોરી૦ ॥ ૬ ॥ સાત વ્યસન વશે જડબુદ્ધિ રે, કરે કેફ ન કાંઈ શુદ્ધિ રે ॥ કપટી કુટીલની મતિ ઊંધી ॥ ચોરી૦ ॥ ૭ ॥ મુખે બોલે તે મીઠું મીઠું રે, મેલે નહી નજરે દીઠું રે ॥ દયા રહિતનું દિલડું ઢીઠું ॥ ચોરી૦ ॥ ૮ ॥ નિશાચારી થાતા મળી ભેળા રે, શુકનાવળી સાધી વેળા રે ॥ જઇ રાજભંડાર ઉખેળા ॥ ચોરી૦ ॥ ૯ ॥ મળી માણસ મારે ગામ રે, વાટ પાડે વિણાસે દામ રે ॥ સંગ્રામમાં આવે કામ ॥ ચોરી૦ ॥ ૧૦ ॥ સંધી છેદીને ખાતર પાડી રે, લીધા માલ અમૂલ્ય ઉપાડી રે ॥ જામે જૂઠ અનય કરે દહાડી ॥ ચોરી૦ ॥ ૧૧ ॥ પગી પંડિત પગલાં જોતા રે, પાપિષ્ટની પાસે પહોંચ્યો રે ॥ પકડ્યો પ્રપંચી રોતો રે ॥ ચોરી૦ ॥ ૧૨ ॥ કર કેશ બાંધ્યા કશી તાણી

રે, પાંપણુથી પડે પૂર પાણી રે ॥ આવી આપ કીધી જે કમાણી ॥ ચોરી૦ ॥ ૧૩ ॥ પગ બેડી ગળામાં તોક રે, જોવા મળ્યા હજારો લોક રે ॥ મળ્યા માનવી થોક થોક ॥ ચોરી૦ ॥૧૪॥ સહુ મુખથી ઉચ્ચરે એમ રે, જનેતાયે જણ્યો તુને કેમ રે ॥ ન્હાનો કાં ન મૂઓ રહ્યો ક્ષેમ ॥ ચોરી૦ ॥૧૫॥ બોલે કુવચન કડવા બોલ રે, ફિટ ફિટ રે ફૂટલ ઢોલ રે ॥ નિર્દયી નિગુણ નિટોલ ॥ ચોરી૦ ॥ ૧૬ ॥ કોટવાળ સેનાપતિ દાસ રે, છેદી છરપલે કર્ણને નાસ રે ॥ લેઇ ચાલ્યા એહને ઉદાસ ॥ ચોરી૦ ॥૧૭॥ મારતા કોરડા છડી દંડ રે, ઢીંચણુ કોણી પાટુ પ્રચંડ રે ॥ મારે લાત ઇટયોના ખંડ ॥ ચોરી૦ ॥૧૮॥ શ્રવે શ્રોણિત ત્રોડે માંસ રે, હેળે નિંદે હણે કરે હાંસ રે ॥ દીન હીન પીડયો ભૂખ પ્યાસ ॥ ચોરી૦ ॥ ૧૯ ॥ કોપે નૃપ લિયે ઘર લૂંટી રે, જીભ નેત્રને કાઢે ખૂંટી રે ॥ બાંધે તોયે તે ન શકે છૂટી ॥ ચોરી૦ ॥ ૨૦ ॥ મારે શૂળ મુસળ કુહાડે રે, મુદગર મુષ્ટિથી તાડે રે ॥ નેત્ર નરકનાં દુઃખ દેખાડે ॥ ચોરી૦ ॥૨૧॥ શીશ મૂડીને ચૂનો લગાવે રે, અવળે ગરધવ ચડાવે રે ॥ કુસુમ કરેણાની માળ પહેરાવે રે ॥ ચો૦ ॥૨૨॥ વાજે વાજાં ને ફેરવે ચોરરે, પૂંઠે ન્હાના માણસનો નોર રે ॥ ઉડે ખેહને સોરબકોર ॥ ચો૦ ॥૨૩॥ તેને દીયે શૂળી ગળે પાસ રે, મરીને જાવે તે જમ પાસરે ॥ છંડો ચોરી કહે ખોડીદાસ ॥ચો૦॥૨૪॥ ચોરી અવગુણ કહેતાં પ્રકાસુરે, ઓગણીશ સોળનો આસુ રે ॥ જોડી પુરફત્તે ચોમાસુ ॥ ચોરી૦ ॥ ૨૫ ॥ ઇતિ ॥

# अथ श्री सत्यबावीशी.

( માળા કયાં છે રે. એ દેશી.

ટેક મ મૂકો રે, ધરિયે ધર્મ વિવેક કે સત્ય ન ચૂકો રે ॥ સત્ય થકી સહુ જન સનમાને, પ્યારા મારા ॥ ધ્યાન ધરે ધરણિંદા ॥ શોભ વદન સુધારસ વરસે, હિમ કરણ જિમ ચંદારે ॥ ટેક૦ ॥૧॥ એ આંકણી ॥ સત્ય વાયક લાયક નર જગમાં, પ્યારા૦ ॥ દાયક બુદ્ધિ નિધાન ॥ પદ પદ સંપદ નવનિધિ પામે, મહિમા મેરૂ સમાન રે ॥ ટેક૦ ॥૨॥ દૂત્ર સરીખી કીરતિ પ્રસરે, પ્યારા૦ ॥ જગમાંહી જશનો ડંકો ॥ વૈરી તો વનવાસે નાસે, વાળ ન હોવે વંકો રે ॥ ટેક૦ ॥ ૩ ॥ સત્ય થકી સહુ જગ વશ્ય થાવે, પ્યારા૦ ॥ અહો નિશિ એહને ધ્યાવે ॥ સુર નર પંડિત શીશ નમાવે, ઇંદ્ર આપે ગુણ ગાવે રે ॥ ટેક૦ ॥ ૪ ॥ સત્ય પુરૂષે પ્રતિજ્ઞા પકડી, પ્યારા૦ ॥ પ્રાણ છતાં નવિ મૂકે ॥ ચાતુર ટેક

धरीधन जळशुं, अन्य उदकथी न ढूंके रे ॥ टेक० ॥५॥ मीन मराळ सरोवर मेली, प्यारा०॥छिल्लर दिलमां न आणे॥सत्यवादी तेम टेकने थेकी, मृषावाद न टाणे रे ॥ टेक० ॥६॥ शूर सुभट संग्रामे सनमुख, प्यारा० ॥ आयुद्ध युद्ध मचावे॥ प्राणनी हाण गणे नही मनमां, चरण पाछा नवि ठावे रे ॥ टेक० ॥७॥ रणमां शूर संसारे घणा छे, प्यारा० ॥ कोई न सत्यने तोले ॥ कष्ट पडे कायरता नाणे, बोली वचन नवि डोले रे ॥ टेक० ॥८॥ सीता माता जगत विख्याता, प्यारा० ॥ शियळ रयण गुणखाणी ॥ सत्य राखणने पावक पेठां, अग्निथी प्रसर्यो पाणी रे ॥टेक०॥९॥ गजसुकुमाळ मुनीसर म्होटा, प्यारा० ॥ टेकथी ध्यानज धरीया ॥ अग्नि दहन सहन करीने, शिवरमणीने वरीया रे ॥ टेक० ॥१०॥ उदधिमां अरणिक श्रावकने, प्यारा०॥ देवे परिसह दीधो ॥ पोते उठाई ऊंचो लीधो, तन मन निश्चळ कीधो रे ॥ टेक०॥११॥ हरख धरी हरिचंद नरेसर, प्यारा०॥ कष्ट सह्यां सत्य माटे ॥ तात टेक राखण रघुराया, परवरिया वनवाटे रे ॥ टेक० ॥ १२ ॥ दळ बळ लेइ दशारण भद्रे, प्यारा० ॥ वांद्यां श्री वर्द्धमान ॥ ईंद्र संगाथे अडिंगो कीधो, लीधो संयम धरी मान रे ॥टेक० ॥ १३ ॥ एम अनेक नर टेक ग्रहीने, प्यारा० ॥ आहुक धर्म सधीर ॥ सत्य सुधारस स्वादमां लीना, ज्युं वन कोयल कीर रे ॥ टेक० ॥ १४ ॥ कुंजनमें करि केळि करंता, प्यारा०॥ आरामे अयनीश ॥जळामांही मीन मराळ सरोवर, मुक्ति ध्याने मुनीशरे ॥टेक०॥१५॥ तिमहिज सत्य सुगंधे रसीया, प्यारा० ॥ कसिया शीळ कछोटा ॥ मनमथ मथन करी मन जीत्यो, महिमंडळमां मोटा रे ॥ टेक० ॥ १६ ॥ वसु वसुधापति वसुधा वदितो, प्यारा० ॥ सत्यवादी ते समेतो ॥ असत्य वचन उच्चार कर्याथी, सातमी पुढविये पहोंत्यो रे ॥ टेक ॥ १७ ॥ कमळप्रभगणि गुणनो दरियो, प्यारा० ॥ मन मातंगे चडियो ॥ विपरीत वचन प्ररूप्यो भारी, भव अटवी रडवडियो रे ॥ टेक० ॥ १८ ॥ असत्यथी अवगुण अनंता, प्यारा०॥ गुण सरवे जाय ऊडो ॥ सत्य विवेकना टेकने थेको, गया दुःख दरिये बूडी रे ॥ टेक० ॥ १९॥ सत्य सरोवर समता जळमां, प्यारा०॥ केळि करो मन भावे ॥ आतम अंतर निर्मळ थावे, कर्म मलीन मळ जावे रे ॥ टेक० ॥ २० ॥ लेश्या सोम शुभ पुण्यना भागी, प्यारा० ॥ असमंजस विष त्यागी ॥ पूज्य पुंजाजीस्वामी सोभागी,

તસ ચરણે લય લાગી રે ॥ ટેક૦ ॥ ૨૧ ॥ તેહ ગુરૂ ગુણ ગેહ પસા-યે, પ્યારા૦ ॥ સત્યબાવીશી બનાવી ॥ ખોડાજી કહે ખાંત ધરીને, ભ-વ્ય જીવોને સમજાવી રે ॥ ટેક૦ ॥ ૨૨ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री श्रावकना एकवीशगुणनी सज्झाय.

( ચોપાઈની દેશી. )

સદગુરૂ કહે નિસુણો ભવિ લોક, ધર્મ વિના ભવ હોયે ફોક ॥ ગુણ વિણ ધર્મ કિયો પણ તથા, આંક વિના મીંડાં હોય યથા ॥ ૧ ॥ ધર્મરયણને તેહ જ યોગ, જેહને અંગે ગુણ અભોગ ॥ શ્રાવકના ગુણ તે એકવીશ, સૂત્રે ભાંખ્યા શ્રી જગદીશ ॥ ૨ ॥ પહેલે છળ છિ઼ળિયો નવિ હોય, બીજે ઇંદ્રિય પટુતા હોય ॥ ત્રીજે સોમસ્વ ભાવી જાણ, ચોથે લોક પ્રિય શુભ વાણ ॥ ૩ ॥ ચિત્ત સંકલેશ તજે પાંચમે, છઠ્ઠે અપજશથી વીરમે ॥ પરને વંચક નહિ સાતમે, દાક્ષિણ્ય વંત હોયે આઠમે ॥ ૪ ॥ લજ્જાવંત નર નવમે કહ્યો, કરૂણાકારી દ-શમે લહ્યો ॥ એકાદશમે હોયે મધ્યસ્થ, દ્વાદશમે ગુણરાગી પ્રશસ્ત ॥ ૫ ॥ ધર્મકથા વલ્લભ તેરમે, શુભ પરિવાર સહિત ચોદમે ॥ ઉત્ત-રકાળે નિજ હિતકાર, કરે કાજ પંદરમે વિચાર ॥૬॥ ષોડશમે ગુ-ણ દોષ વિશેષ, જાણે નિજ પર સમ વડલેખ ॥ સદાચાર જ્ઞાનાદિક વૃદ્ધ, સત્તરમે સેવે તે સિદ્ધ ॥ ૭ ॥ અડદશમે ગુણવંત મહંત, તેહ નો વિનય કરે મન ખંત ॥ ન વિસારે કીધો ઉપગાર, શ્રાવક ગુણ ઓગણીશમો સાર ॥ ૮ ॥ ગીતારથ સાધે પરમત્થ, વીશમા ગુણનો ધારે અત્થ ॥ ધર્મકાર્ય કરવે હોય દક્ષ, એકવીશમો ગુણ એ પ્રત્યક્ષ ॥ ૯ ॥ એ માંહેલા ઓગણીશ વિરહિત, શ્રાવક ધર્મની નહિ પ્રતિ પત્તિ ॥ ચોથા ચૌદશમા ગુણ વિના, અંગીકર્યો પણ હારે જના ॥ ૧૦ ॥ તે માટે ગુણ અંગે ધરો, જિમ શ્રાવકપણું સૂધુ વરો ॥ પંડિ-ત શાંતિવિજયનો શિષ્ય, માનવિજય કહે ધરી જગીશ ॥૧૧॥ઇતિ ॥

# अथ श्री घडपणनी सज्झाय.

ઘડપણ કાં તું આવિયો રે, તુજ કોણ જોવે છે વાટ ॥ તું સહુ-ને અળખામણો રે, જેમ માકણ ભરી ખાટ રે ॥ ઘડપણ૦ ॥ ૧॥ એ આંકણી ॥ ગતિ ભાગે તું આવતાં રે, ઉદ્યમ ઊડી રે જાય ॥ દાંત-ડલા પણ ખશી પડે રે, લાળ પડે મુખમાંયરે ॥ ઘ૦ ॥ ૨ ॥ બળ

ભાગે આંખોતણું રે, શ્રવણે સુણ્યું નાવે જાય ॥ તુજ આવે અવગુણ ઘણા રે, ઝાળી ધોળી હોવે રોમરાય રે ॥ ઘ૦ ॥ કેડ દુઃખે ગુડા રહે રે, મુખમાં શ્વાસ ન માય ॥ ગાલે પડે કરોચલી રે, રૂપ શરીરનું જાય રે ॥ ઘ૦ ॥ ૪ ॥ જીભલડી પણ લડથડે રે, આણ ન માને કોય ॥ ઘેર સહુને અળખામણો રે, સાર ન પૂછે કોય રે ॥ઘ૦ ॥ ૫ ॥ દીકરા તો નાસી ગયા રે, વહુઅર દે છે ગાળ ॥ દીકરી નાવે ઢુકડી રે, સબળ પડયો છે જંજાળ રે ॥ ઘ૦ ॥ ૬ ॥ કાને તો ધાકો પડી રે, સાંભળે નહીંય લગાર ॥ આંખેતો છાયાવળીરે, એ તો દેખી ન શકે લગાર રે ॥ ઘ૦ ॥ ૭ ॥ ઉમરો તો ડુંગર થયો રે, પોળ થઈ પરદેશ ॥ ગોળી તો ગંગા થઇ રે, તમે જૂઓ જરાના વેશ રે ॥ ઘ૦ ॥ ૮ ॥ ઘડપણ વહાલી લાપશી રે, ઘડપણ વહાલી ભીંત ॥ ઘડપણ વહાલી લાકડી રે, તમે જૂઓ ઘડપણની રીત રે ॥ઘ૦ ॥૯॥ ઘડપણ તું અકહ્યાગરો રે, અણતેડયો મ આવેશ ॥ જોવનિયું જગવાલહું રે, જતન હું તાસ કરેશ રે ॥ ઘ૦ ॥ ૧૦ ॥ ફટફટ તું અભાગીયા રે, જોવનનો તું કાળ ॥ રૂપ રંગને ભાગતો રે, તું તો મ્હોટો ચંડાળ રે ॥ઘ૦॥૧૧॥ નીસાસે ઉસ્સાસમેં રે, દૈવને દીજીયે ગાળ ॥ ઘડપણ કાં તું સરજીયો રે, લાગ્યો માહરે નિલાડ રે ॥ ઘ૦ ॥૧૨॥ ઘડપણ તું સદા વડો રે, હું તુજ કરૂં રે જુહાર ॥ જે મેં કહી છે વાતડી રે, જાણજે તાસ વિચાર રે ॥ ઘ૦ ॥ ૧૩ ॥ કોઇ ન વંછે તુજને રે, તું તો દૂર વસાય ॥ વિનયવિજય ઉવઝાયનો રે, રૂપવિજય ગુણ ગાય રે ॥ ઘ૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ. ॥

## अथ श्री नवकारवाळीनी सज्झाय.

કહેજો ચતુર નર એ કોણ નારી, ધરમી જનને પ્યારી રે ॥ જેણે જાયા બેટા સુખકારી, પણ છે બાળકુમારી રે ॥ કહેજો૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ કોઈ ઘેર રાતી ને કોઈ ઘેર લીલી, કોઈ ઘેર દીસે પીળી રે ॥ પંચ રૂપી છે બાળકુમારી, મનરંજન મતવાળીરે ॥ક૦ ॥૨॥ હેડા આગળ ઊભી રાખીં, નયણાશું બંધાણી રે ॥ નારી નહી પણ મોહનગારી, જોગીશ્વરને પ્યારી રે ॥ક૦॥૩॥ એક પુરૂષ તસ ઉપર ઠાહે, ચાર સખીશું ખેલે રે ॥ એક બેરછે તેહને માથે, તે તસ કેડ ન મેલે રે ॥ ક૦॥૪॥ નવ નવ નામે સહુ કોઈ માને, કહેજો અર્થ વિચારી રે ॥ વિનયવિજય ઉવઝાયંનો સેવક, રૂપવિજય બુદ્ધિ સારીરે ક૦॥૫॥

# અથ શ્રી અયવંતી સુકુમાલનું તેરઢાલિયું.

॥ દોહા. ॥

પાસ જિનેસર સેવીયે, ત્રેવીશમો જિનરાય ॥ વિઘ્ન નિવારણ સુખ કરણ, નામે નવનિધિ થાય ॥ ૧ ॥ ગુણ ગાઉં ખંતે કરી, અયવંતી સુકુમાળ ॥ કાન દેઇને સાંભળો, જેમ હોય મંગળ માળ ॥ ૨ ॥

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

( દેશી ત્રિપદીની. )

( બે કરજોડી તામ રે, ભદ્રા વીનવે. એ દેશી )

મુનિવર આર્યસુહસ્તી રે, કિણુહિક અવસરે, નયરી ઉજયણી સમોસરયા એ ॥ ૧ ॥ ચરણ કરણ વ્રતધાર રે, ગુણમણિ આગરૂ, બહુ પરિવારે પરિવરયા એ ॥૨॥ વન વાડી આરામ રે, લેઇ તિહાં રહ્યા, દોય મુનિ નગરી પઠાવીયા એ ॥૩॥ થાનક માગણ કાજ રે, મુનિવર મલપતા, ભદ્રાને ઘેર આવીયાએ ॥૪॥ શેઠાણી કહે તામ રે, શિષ્ય તુમે કેહના, શે કાજે આવ્યા ઇહાં એ ॥૫॥ આર્યસુહસ્તિના શિષ્ય રે, અમે છું શ્રાવિકા, ઉદ્યાને ગુરુ છે તિહાંએ ॥૬॥ માગું છું તુમપાસ રે, રહેવા સ્થાનક, પ્રાશુક અમને દીજીએ એ ॥ ૭ ॥ વાહનશાળ વિશાળ રે, આપી ભાવશું, આવી ઇહાં રહીજીએ એ ॥૮॥ સપરિવાર સુવિચાર રે, આચારજ તિહાં, આવી સુખે રહે સદા એ ॥ ૯ ॥ નલિનીગુલ્મ અધ્યયન રે, પહેલી નિશા સમે, ભણે આચારજ એકદા એ ॥ ૧૦ ॥ ભદ્રા સુત ગુણવંત રે, સુખી સુરોપમ, રૂપવંત રળીયામણો એ ॥ ૧૧ ॥ અયવંતીસુકુમાળ રે, સાતમી ભૂમિકા, પામ્યો સુખ વિલસે ઘણું એ ॥ ૧૨ ॥ નિરુપમ નારી બત્રીશ રે, રૂપે અપચ્છરા, શશીવયણી મૃગલોયણી એ ॥ ૧૩ ॥ કહે જિનહર્ષ વિનોદ રે, પરમ પ્રમોદશું, લીલા લાડે અતિ ઘણી એ ॥ ૧૪ ॥

॥ દોહા. ॥

પ્રથમ નિશા સમયે મુનિ, કરિ પડિકમણું સાર ॥ આલોયણ આલોચતાં, કુમર સુણ્યો તેણિવાર ॥ ૧ ॥ રાગ રંગે ભીનો રહે, અવર નહી કોઇ આજ ॥ લેવો દેવો માતાવશું, કુમર વડો શિરતાજ॥૨॥

## ઢાલ ૨ જી.

( માયા મોહે દક્ષિણ મેલાઇ. ) એ દેશી.

મધુર સ્વરે મુનિવર કરે, હો જી સૂત્રતણી સજ્ઝાય ॥ શ્રવણે સુપરે આં ભળી, હોજી આવી કુમરને દાય ॥ અયવંતીસુ, કુમાર સુણી ચિત્ત લાય ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ વિષય પ્રમાદ તજી કરી, હો જી તન મન વચન લગાય ॥ એ સુખ મે કિહાં અનુભવ્યાં, હો જી જે કહે મુનિવર રાય ॥ અય૦ ॥ ૨ ॥ કુમર કરી એમ સોચના, હો જી બેઠો ધ્યાન લગાય ॥ હૃદયમાંહી વિચારતાં, રોમ રોમ ઉલ્લસિત થાય ॥ અય૦ ॥ ૩ ॥ ઈમ ચિંતવતાં ઊપન્યું, હો જી જાતિસમરણ જ્ઞાન ॥ આવ્યો તિહાં ઊતાવળો, હોજી, ધરતો મન શુભ ધ્યાન ॥ અય૦ ॥ ૪ ॥ ગુરૂનાં ચરણ કમળ નમી, હો જી બેઠોમનને કોડ ॥ ભગવંત ભદ્રાસુત અખું, હો જી પૂછું બે કરજોડ ॥ અય૦ ॥ ૫ ॥ નલિનીગુલ્મ વિમાનનાં, હો જી તુમે સુખ જાણો કેમ ॥ સુરિ કહે જિન વચનથી, હો જી અમે જાણું છું એમ ॥ અય૦ ॥ ૬ ॥ પૂરવ ભવે હું ઊપન્યો, હો જી નલિની ગુલ્મ વિમાન ॥ તે સુખ મુજને સાંભર્યું, હો જી જાતિસમરણ જ્ઞાન ॥ અય૦ ॥ ૭ ॥ તે સુખ કહો કેમ પામીયે, હો જી કેમ લહિયે તે ઠામ ॥ કૃપા કરી મુજને કહો, હો જી માહરે તેહશું કામ ॥ અય૦ ॥૮॥ એ સુખ મુજને નવિ ગમે, હો જી અપરવ સરસ વિમાન ॥ ખારોદધિ જળ કિમ ગમે, હો જી જેણે કીધો પયપાન ॥ ॥ અય૦ ॥ ૯ ॥ એટલા દિન હું જાણતો, હો જી મેં સુખ લહ્યાં શ્રીકાર ॥ મુજ સરીખો જગ કોઇ નહી, હો જી સુખીયો ઇણે સંસાર ॥ અય૦ ॥ ૧૦ ॥ હવે મેં જાણ્યાં કારમાં, હો જી એ સુખ ફળ કિંપાક ॥ કહે જિનહર્ષ હવે કહો, હો જી કિમ પામું તે નાક ॥ ૧૧ ॥

॥ દોહા. ॥

એ સંસાર અસાર છે, સાચો સ્વર્ગનો દ્વાર ॥ તીન જ્ઞાન ઘટમેં વસે, સુખ તણો નહી પાર ॥ ૧ ॥ રયણમોતી તિહાં ઝળહળે, કૃષ્ણાગર ધમકાર ॥ તાલ મૃદંગ દુંદભિતણા, નાટકનો નહી પાર ॥ ૨ ॥

## ઢાલ ૩ જી.

( તું કુળદેવી સેવી સદા. એ દેશી. )

સંયમથી સુખ પામીયે, જાણો તુમે નિરધાર ॥ કુમર જી ॥ સુરસુખનું કહેવું કિશું, લહીયે શિવ સુખ સાર ॥ કુમર જી ॥ સંયમ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ નર સુર સુખ એણે જીવડે, પામ્યાં અનંતી વાર ॥ કુમર જી ॥ નરપતિ સુરપતિ એ થયો, ન લહી તૃપતિ લગાર ॥ કુમર જી ॥

સંયમ૦ ॥ ૨ ॥ કાગલિંબોળી પ્રિય કરે, પરિહરે મીઠી દ્રાખ ॥ સુગુરુ જી ॥ નલિનીગુલ્મ વિમાનનો, મુજને છે અભિલાખ ॥ સુગુરુ જી ॥ સંયમ૦॥૩॥તે ભણી મુજશું કરી મયા, દ્યો ગુરુજીચારિત્ર ॥સુગુરુજી॥ ઢીલ કિસી હવે કીજીયે, લીજીએ વ્રત સુપવિત્ર ॥સુગુરુજી॥સંયમ॥૪॥ શ્રી આચારજ એમ કહે, હજીયઅછે તું બાળ ॥ કુમરજી॥તું લીલાનો લાડણો, કેળીગર્ભ સુકુમાળ ॥કુમરજી॥ સંયમ૦॥૫॥દીક્ષા દુક્કર પાળવી, પંચ મહાવ્રત ભાર ॥ કુમરજી॥માથે મેરૂ ઉપાડવો, તરવો જળધિ અપાર ॥ કુમરજી ॥સંયમ૦ ॥૬॥ મીણ તણે દાંતે કરી, લોહચણા કોણ ખાય ॥ કુમરજી ॥ અગ્નિ ફૂરસ કોણ સહી શકે, દુક્કર વ્રત નિરમાય ॥ કુમરજી ॥ સંયમ૦ ॥ ૭ ॥ કુમર કહે પ્રભુ સાંભળો, દુઃખવિણ સુખ કિમ થાય ॥ સુગુરૂજી ॥ અલ્પ દુખે બહુ સુખ હવે, તે તો દુઃખ ન ગણાય ॥ સુગુરુજી ॥ સંયમ૦ ॥ ૮ ॥ તપ કરવો અતિ દોહિલો, સહેવા પરીસહ ઘોર ॥ કુમરજી ॥ કહે જિનહર્ષ સુભટ થઇ, હણવાં કર્મ કઠોર ॥ કુમરજી ॥ સંયમ૦ ॥ ૯ ॥

॥ દોહા. ॥

કુમર કહે મુનિરાયને, વંદૂ બે કરજોડ ॥ શૂરા નરને સોહલું, ઝૂઝે રણમેં દોડ ॥ ૧ ॥ તે માટે મુજ દીજીએ, સંયમ ભાર અપાર ॥ કર્મ ખપાવું સદગુરૂ, પામું ભવજળ પાર ॥ ૨ ॥

## ઢાલ ૪ થી.

( કપૂર હોય અતિ ઉજળો રે. એ દેશી. )

કરજોડી આગળ રહી રે, કુમર કહે એમ વાણ ॥ શૂરાને શું દોહિલું રે, જે આગમે નિજ પ્રાણ ॥ મુનીસર, માહરે વ્રતશું કાજ ॥ મુજને દીઠાં નવિ ગમેરે, ઋદ્ધિ રમણી એ રાજ ॥ મુની૦॥૧॥એ આંકણી ॥ સાચાં કરી જાણ્યા હતાં રે, કાચાં સહુ સુખ એહ ॥ જ્ઞાન નયણ પ્રગટયાં હવેરે, હવે હું છંડીશ તેહ ॥મુની૦ ॥ ૨ ॥ દુક્કર વ્રત ચિર પાળવાં રે, તે તો મે ન ખમાય ॥ વ્રત લેઇ અણસણ આદરૂં રે, કષ્ટ અલ્પ જેમ થાય ॥ મુની૦ ॥ ૩ ॥ જો વ્રત લીએ સુગુરૂ કહે રે, તો સાંભળ મહાભાગ ॥ ઘેર જઇ નિજ પરિવારની રે, તું તો અનુમતિ માગ ॥ મુની૦ ॥ ૪ ॥ ઘેર આવ્યો માતા ભણી રે, અયવંતી સુકુમાળ ॥ કોમળ વયણે વીનવે રે, ચરણે લગાડી ભાલ ॥ માતાજી॥ માહરે વ્રતશું કામ ॥ ૫ ॥ અનુમતિ દ્યો વ્રત આદરૂં રે, આર્ય

સુહસ્તિ ગુરૂ પાસ ॥ નિજ નરભવ સફળો કરૂં રે, પૂરો માહરી આશ ॥ માતાજી૦ ॥ ૬ ॥ મૂરખ નર જાણે નહી રે, ક્ષણ લાખેણી જાય ॥ કાળ અચિંત્યો આવશે રે, શરણ ન કોઈ થાય ॥ માતાજી૦ ॥ ૭ ॥ જેમ પંખી પંજર પડયો રે, વેદે દુઃખ નિશ દીશ ॥ માયા પંજરમાં પડયો રે, તેમ હું વિશવાવીશ ॥ માતાજી૦ ॥ ૮ ॥ એ બંધન મુજને નવિ ગમે રે, દીઠાં પણ ન સુહાય ॥ કહે જિનહર્ષ અંગજ ભણી રે, સુખીયો કર મોરી માય ॥ માતાજી૦ ॥ ૯ ॥

॥ દોહા. ॥

આ કાયા અશાશ્વતી, સંઝયા જેહવો વાન ॥ અનુમતિ આપો માતજી, પામું અમર વિમાન ॥ ૧ ॥ કેના છોરૂ કેના વાછરૂ, કહેના માયને બાપ ॥ પ્રાણી જાશે એકલો, સાથે પુણ્યને પાપ ॥ ૩ ॥

## ઢાલ ૫ મી.

( વાત મ કાઢો હો વ્રત તણી. એ દેશી. )

માય કહે વચ્છ સાંભળો, વાત સુણાવી એસીરે ॥ સો વાતે એક વાતડી, અનુમતિ કોઈ ન દેસીરે ॥માય૦॥૧॥ એ આંકણી ॥વ્રત રચું તું રચો નાનડા, એ શી વાત પ્રકાશીરે ॥ ઘર જાએ જિણ વાતથી, તે કેમ કીજે હાંસીરે ॥ માય૦ ॥ ૨ ॥ કેણે ધૂતારે ભોળવ્યો, કે કેણે ભૂરકી નાંખી રે ॥ બોલે અવળા બોલડા, દીસે છઓ મુખ ઝાંખી રે ॥ માય૦ ॥૩॥ તું નિશ દિન સુખમાં રહ્યો, બીજી વાત જાણો રે ॥ ચારિત્ર છે વચ્છ દોહિલું, દુખ લેવું છે તાણી રે ॥ માય ॥ ૪ ॥ ભૂખ તૃષા ન ખમી શકે, પાણી વિણ પળ જાયરે ॥ અરસ નીરસ જળ ભોજને, બાળવી છે નિજ કાય રે ॥માય૦॥૫॥ ઈહાં તો કોમળ રેશમી, સૂવું સોડ તળાઇ રે ॥ ડાભ સંથારો પાથરો, ભૂંયે સૂવું છે ભાઇ રે ॥ માય૦ ॥ ૬ ॥ આછાં પહેરણ પહેરવાં, વાધા દિન દિન નવલા રે ॥ તિહાં તો મેલાં કપડાં, ઓઢવાં છે નિત્ય પહેલાં રે ॥ માય૦ ॥ ૭ ॥ માથે લોચ કરાવવો, રહેવું મલિન સદાઇ રે ॥ તપ કરવા અતિ આકરા, ધરવી મમતા ન કાંઇ રે ॥ માય૦ ॥ ૮ ॥ કઠિણ હોએ તે એ સહે, તે દુઃખ તેં ન ખમાય રે ॥ કહે જિનહર્ષ ન કીજીયે, જિણ વાતે દુઃખ થાય રે ॥ માય૦ ॥ ૯ ॥

॥ દોહા. ॥

કુમર કહે જનની સુણો, મુનિ ચક્રી બળદેવ ॥ સંયમથી સુ-

ખ પામિયા, તે સુણજો સુખ હેવ ॥ ૧ ॥ અર્જુનમાળી ઉદ્ધરયો, દૃઢપ્રહારી સોય ॥ પરદેશી વળી રોહિણો, બાત સુણાવું તોય ॥ ૨ ॥ સમદૃષ્ટિ હુએ સમકિતી, સંયમ સુર સુખ લીન ॥ કેઈ તરયા વળી તારશે, મુજ મન હુઓ પ્રવીન ॥ ૩ ॥ એકજ અંગજ માહરે, તુ પણુ આદરે એમ ॥ કિમ આપુ હું અનુમતિ, સ્નેહ તૂટે કહે કેમ॥૪॥

## ॥ ઢાલ ૬ ઠી. ॥

( લાલ રંગાવો વરનાં મોળીયાં. એ દેશી. )

હવે કુમર ઇશ્યું મન ચિંતવે,મુજને કોઇનાપે શિક્ષારે ॥ જો જાણીં હું વિણ અનુમતે, તો ગુરુ પણ ન દીયે દીક્ષા રે ॥ હવે૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ નિજ હાથે કેશ લોચન કીયો, ભલો વેષ જતિનો લીધો રે॥ ગૃહાવાસ તજયો સંયમ ભજયો, નિજ મન માન્યોતેમ કીધો રે ॥ હવે૦ ॥૨॥ ભદ્રા દેખી મન ચિંતવે,એ તો વેષ લેઇને બેઠો રે॥એહને રાખ્યઁ હવે શું હવે, જમીયે મોઠા ભણી એઠો રે ॥ હવે૦ ॥ ૩ ॥ વચ્છ સાંભળ તેં એ શું કીયો, મુજ આશ લતા ઉન્મૂળી રે॥ તુજ મુખ દેખી સુખ પામતી, દેહ જાય છે દુઃખની શૂળી રે ॥ હવે૦ ॥ ૪ ॥ તુજ નારી બત્રીશે બાપડી, અબળાને જોવનવંતી રે ॥ કુળવંતી રહેતી નિશ દિને, તુજ મુખ સામું નિરખંતી રે ॥ હવે૦ ॥ ૫ ॥ રંગે રહેતી તાહરે મન ઉપરે, તુજ વયણ કદી નવિ લોપ્યો રે ॥ અવગુણ પાખે એ નારીશું, કહેને શા માટે કોપ્યો રે ॥ હવે૦ ॥ ૬ ॥ એ દુઃખ ખમ્યું જાશે નહિ, પણ જોર નહિ તુજ કેડે રે ॥ જિનહર્ષ ભદ્રા નારી મળી, આંખડીયે આંસુ રેડે રે ॥ હવે૦ ॥ ૭ ॥

॥ દોહા. ॥

બત્રીશે નારી મિળી, કહે પિયુને સુવિચાર ॥ વય લઘુતા રૂપે ભલા, શો સંયમનો ભાર ॥ ૧ ॥ વ્રત છે કરવત સારિખાં, મન છે પવન સમાન ॥ બાવીશે પરિસહ સહે, વચન અમારો માન ॥ ૨ ॥ મયગળ દંત જે નીકળ્યા, તે કિમ પાછા જાય ॥ કરમ સુભટ દૂરે કરી, પહોચવું શિવપુર ઠાય ॥ ૩ ॥

## ॥ ઢાલ ૭ મીં. ॥

( ઘરે આવો જી આંબો મોરીયો. એ દેશી. )

અનુમતિ દીધીમાયે રોવંતાં,તુજને થાઓ કોડ કલ્યાણ રે॥ સફળ થાઓ તુજ આશડી, સંયમ ચઢજો સુપ્રમાણ રે ॥અનુ૦॥૧॥ એ આં-

કણી ॥ કુમરતણાં વંછિત ફળ્યાં, હર્ખ્યો નિજ ચિત્ત મઝાર રે॥ આવ્યો ગુરુ પાસે ઊમહ્યો, સાથે પરિવાર અપાર રે ॥ અનુ૦॥૨॥ સદગુરુનાં ચરણ કમળ નમી, ભાંખે કરજોડી કુમારો રે ॥ પ્રવહણ સમ ગુરુ મુજ ભણી, સંસાર સમુદ્રથી તારો રે ॥ અનુ૦ ॥૩॥ આચારજે ઉચ્ચરાવીયાં, વ્રત પંચ વિધે સહુ સાખે રે ॥ ધન ધન એવાં જેણે સુખ તજ્યાં, નર નારી મળી એમ ભાંખે રે ॥ અનુ૦ ॥૪॥ ભદ્રા કહે આચારજ ભણી, તુમને કહું છું કરજોડ રે ॥ જાળવજો એને રૂડી પરે, મુજ કાળજડાની કોર રે ॥ અનુ૦ ॥૫॥ તપ કરતાં એને વારજો, ભૂખ્યાની કરજો સારો રો જનમારે દુઃખ જાણ્યું નથી, અહમિંદ્ર તણો અવતારો રે॥ અનુ૦ ॥ ૬ ॥ માહરે આથી પોથી એ હતી, દીધી છે તુમચે હાથ રે ॥ હવે જિમ જાણો તેમ જાણજો, વહાલી માહરી એ આથ રે ॥ અનુ૦ ॥૭॥ સાંભળ સુત જો વ્રત આદર્યું, તો પાળજે નિરતિચાર રે ॥ દુષણ મ લગાડીશ વ્રત ભણી, તું જેમ પામે ભવ પાર રે ॥ અનુ૦ ॥૮॥ ધન્ય ગુરુ જેહનો એ શિષ્ય થયો, ધન્ય માત પિતા કુળ જાસ રે ॥ જેહને કુળ એ સુત ઉપન્યો,ઇમ બોલાવી જશ વાસ રે ॥ અનુ૦ ॥૯॥ એમ કહી ભદ્રા પાછી વળી, દુઃખણી વહુઅરો લેઇ સાથ રે ॥ જિનહર્ષ અલ્પ જળ માછલી, ઘેર આવી થઇ છે અનાથ રે ॥ અનુ૦ ॥ ૧૦ ॥

॥ દોહા. ॥

ઘેર આવી સાસુવહુ, મન આણ્યો ઉદાસ ॥ દીપક વિણ મંદિર કિશો,પિયુ વિણ સ્ત્રીની રાશ ॥૧॥ પિયુ વિણ પલક ન રહિ શકું,સેજ લગે મુજ ખાય ॥ પત્થર પડે ભુયંગકો, તળફ તળફ જીવ જાય ॥૨॥

## ॥ ઢાલ ૮ મી. ॥

( પ્રાહુણાની દેશી. )

સદ્ગુરુ જી હો કહું તુમને કરજોડ, ચિર ચારિત્ર પળે નહી ॥ સદ્ગુરુ જી હો ॥ તપ કિરિયા નવિ થાય, કર્મ ખપે જેહથી સહી ॥ સ૦ ॥ ૧ ॥ સ૦ ॥ તુમચી અનુમતિ થાય, તો હું અણસણ આદરૂં ॥ સ૦ ॥ થોડા કાળ મઝારં, કષ્ટ કરી શિવપદ વરૂં ॥ સ૦ ॥ ૨ ॥ મુનિવરજી હો ॥ જેમ સુખ થાયે તુજ, તેમ કરો દેવાણુપ્પિયા ॥ મુનિ૦ ॥ ગુરુને ચરણે લાગિ, સહુશું ખામણડાં કીયાં ॥ મુનિ૦ ॥ ૩ ॥ મુનિ૦ ॥ આવ્યો જિહાં સમસાન, બળે મૃતક વન્હિ ધગધગે ॥ મુનિ૦ ॥ બિહામણો વિકરાળ, દેખતાં મન ઊભગે ॥ મુનિ૦

॥ ૪ ॥ મુનિ૦ ॥ પિતૃવન ઈણે નામે, દીસે યમવન સારિખો ॥ મુનિ૦ ॥ કાંટાળા તિહાં રૂખ, ક્રૂર કંપેરી સારિખો ॥ મુનિ૦ ॥ ૫ ॥ મુનિ૦ ॥ આવ્યો તિણ વન માંહે, તિહાં આવી અણસણ કરયું ॥ મુનિ૦ ॥ કાંટે વિંધાણા પાય, તતક્ષણ લોહીજ રહરયું ॥ મુનિ૦ ॥૬॥ મુનિ૦ ॥ પગ પીંડી પરનાળ, લોહી પાવસ ઉલ્લો ॥ મુનિ૦ ॥ સોભાગી સુકુમાળ, કઠણ પરિસહ આદરયો ॥ મુનિ૦ ॥ ૭ ॥ મુનિ૦ ॥ શક્રસ્તવ તિણિવાર, કીધો અરિહંત સિદ્ધને ॥ મુનિ૦ ॥ ધર્માચારજ ધ્યાન, ધરયું જિનહર્ષ ભલે મને ॥ મુનિ૦ ॥ ૮ ॥

॥ દોહા. ॥

વંદન આવી ગોરડી, પ્રાતસમય ગુરૂ પાસ ॥ કરજોડી મુખથી વદે, નાહ ન દીસે તાસ ॥ ૧ ॥ મુનિ કહે અનુમતિ લહી, કાઉસગ રહ્યો સમશાન ॥ મન ઇચ્છા ધર પામિયો, પહોંત્યો દેવ વિમાન ॥૨॥

# ॥ ઢાલ ૧ મી. ॥

( ધોબીડા તું ધોજે મનનું ધોતીયું રે. એ દેશી. )

તિણ અવસર એક આવી જંબુકી રે, સાથે લેઈ પોતાના બાળરે ॥ ભક્ષ કરવાને દશ દિશે ફિરેરે, અવળી સવળી દેતી ફાળરે ॥તિણ૦॥૧॥ એ આંકણી ॥ ચરણ રૂધીરની આવી વાસનારે, બાળસહિત આવી વન માંહ રે ॥ પૂરવ વૈર સંભારી શોધતી રે, ખાવા લાગી પગશું સાહિ રે ॥ તિણ૦ ॥ ૨ ॥ ચટ ચટ ચૂંટે દાંતે ચામડી રે, ગટગટ ખાયે લોહી માંસરે ॥ બટબટ ચર્મ તણાં બટકાં ભરે રે, ત્રટત્રટ ત્રોડે નાડી નસરે ॥ તિણ૦ ॥૩॥ પ્રથમ પ્રહરે તે જંબુક જંબુકીરે, એક ચરણનું ભક્ષણ કીધરે ॥ તો પણ તે વેદનાએ કંપ્યો નહી રે, બીજે પ્રહરે બીજો પગ લીધરે તિણ૦ ॥૪॥ ખાયે પિંડી સાથળ ત્રોડીને રે, પણ તે ન કરે તિલભર રાવરે ॥ કાયા માટી ભાંડ અશાશ્વતીરે, તૃપ્તા થાઓ એહથી જીવરે ॥ તિણ૦ ॥૫॥ ત્રીજે પ્રહરે પેટ વિદારિયુંરે, જાણે કર્મ વિદારયાં એ રે ॥ ચોથે પ્રહરે પ્રાણ તજી કરી રે, નલિનીગુલ્મ લહ્યાં સુખ તેણ રે ॥ તિણ૦ ॥ ૬ ॥ સુરવંદીને તાસ શરીરનો રે, મહિમા કરે અનેક પ્રકાર રે ॥ કહે જિનહર્ષ તેણે અવસર મળી રે, વંદણ આવી સઘળી નાર રે ॥ તિણ૦ ॥ ૭ ॥

॥ દોહા. ॥

ગોરી સખિ ઝાંખી થઇ, આવી નગરી મંઝાર ॥ મુખ કમળાણું

માલતી, સાસુ દેખે તેણિવાર ॥ ૨ ॥ કુળમાં કોળાહળ થયો, મંદિર ખાવા ધાય ॥ તન ભોગી જોગી હુએ, કરમ કરે તે થાય ॥ ૨ ॥

## ॥ ઢાલ ૧૦ મી. ॥

( ભણે દેવકી કેણે ભોળવ્યા. એ દેશી. )

વાંદી પૂછે ગુરૂ ભણી, અમચો દીસે નહી ભરતાર ॥ પુજય જી ॥ કિહાં ગયો મુનિ તેકહો, ઉપયોગે કહે તેણીવાર ॥ કામિની ॥ વાંદી૦ ॥૧॥ એ આંકણી ॥ આવ્યા હતા પોહત્યા તિહાં, દુ:ખ પામી મરણ સુણેય ॥ કામિનિ ॥ હા હા કરે ધરણી ઢળે, આંસુડાં છૂટયાં નયણેય ॥ કામિની ॥ વાંદી૦ ॥૨॥ હોયડું પીટે હાથશું, ઉપાડે શિરના કેશ કામિની ॥ વિલવે પિયુવિણ પદ્મિણી, સસનેહી પામે કલેશ ॥ કામિની॥ વાંદી૦ ॥૩॥ એટલા દિન દાલમાં હતી, વ્રતધારી હતો ભરતાર ॥ પૂજયજી ॥ એટલું હી સુખ અમતણું, સાંસ્યુ નહી કિરતાર ॥પૂજયજી॥ વાંદી૦ ॥૪॥ અમે મન માંહે જાણતી, દેખશું દરિસણ નિત્યે ॥ પૂજયજી ॥ ચરણ કમળ નિત્ય વાંદશું, ચિંતવતો ઇણીપરે ચિત્ત ॥પૂજયજી॥ વાંદી ॥૫॥ દૈવે દીધ રંડાપણું, હવે અમે થયાં અનાથ ॥ પૂજયજી ॥ મનમાં દુ:ખ કહિયે કેહને, અમચા પડયા ભૂંઇ હાથ ॥ પૂજયજી ॥ વાંદી૦ ॥૬॥ શું કહિએ કરિએ કિસ્યું, અમનેહુઓ સંતાપ ॥ પૂજયજી॥ દુ:ખ કહીયે કેહને હવે, અમચાં પૂરણ પાપ ॥ પૂજયજી ॥ વાંદી૦॥૭॥ ઉભી પસ્તાવો કરે, નાંખતી મુખ નિ:શ્વાસ ॥ કામિની ॥ કહે જિનહર્ષ ઘરે ગઇ, બત્રિશે થઇ નિરાશ ॥ કામિની ॥ વાંદી ॥ ૮ ॥

॥ દોહા. ॥

ઇણિપરે ઝૂરે ગોરડી, તિમ ઝૂરે વળિ માય ॥ મોહતણી ગતિ વંકડી, જેહથી દુર્ગતિથાય ॥૧॥ જિમ જિમ પિયુ ગુણ સાંભરે, તિમતિમ હૃદય મઝાર॥દુખ વિરહે સુખ હોય કિહાં, નિઠુર થયો કિરતાર॥૨॥

## ॥ ઢાલ ૧૧ મી. ॥

( દેખો ગતિ દૈવની રે, અથવા ગજરાજની દેશી. )

દુ:ખભર બત્રીશે રોવતી રે, ગદગદ બોલે વચન ॥ પરલોકે પોહોત્યા સહીરે, સાસુ તુમ પુત્ર રતન ॥ દેજો મુને મુજરો રે અરે સાસુના જાયા, અરે નણદીના વિરા, અરે અમૂલક હીરા, અરે મન મોહનગારા, અરે પ્રીતમ પ્યારા, દેજો મુને મુજરો રે ॥૧॥ એઆંકણી ॥ ભદ્રા સુણી દુ:ખણી થઇ રે, પુત્ર મરણની વાત ॥ ચાર પહોર

દુ:ખ નિર્ગમી રે, પહોતી તિણે વન પરભાત ॥ દેજો૦ ॥ ૨ ॥ કંથેરી વન ઢુંઢતાં રે, પુત્ર કળેવર દીઠ ॥ નારી માય રોઇ પડી રે, નયણે જળ ધારા નીઠ ॥ દેજો૦ ॥ ૩ ॥ હીયડા ફાટે કાં નહી રે, જીવી કાંઇ કરેશ ॥ અંતરજામી વાલહો રે, તે તો પહોત્યો પરદેશ ॥ દેજો૦ ॥ ૪ ॥ હીયડા તું નિઠુર થયું રે, પહાણ જડયું કે લોહ ॥ ફોટ પાપી ફાટયું નહી રે, વહાલા તણે વિચ્છોહ ॥ દેજો૦ ॥ ૫ ॥ હોયડું હણું કટારિયે રે, ભુંજું અંગારે દેહ ॥ સાંભળતાં ફાટયું નહી રે, તો ખોટો તાહરો નેહ ॥ દેજો૦ ॥ ૬ ॥ ઇણી પરે ઝૂરે ગોરડી રે, તિમહી જ ઝૂરે માય ॥ પિયુ પિયુ મુખથી કરી રહી રે, બાપયા મુર જિમ જાય ॥ દેજો૦ ॥ ૭ ॥ દુ:ખભર સાયર ઉલટયોરે, છાતીમાં ન સમાય ॥ પ્રેત-કારજ સુતનું કિયું રે, જિનહર્ષ હિયે અકળાય ॥ દેજો૦ ॥ ૮ ॥

॥ દોહા. ॥

વૈરાગ્યે મન વાળિયો, સમજાવે તે આપ ॥ હૈયો હટકયો હાથકર, હુવે મત કરો વિલાપ ॥ ૧ ॥ એક નારી ઘર રાખીને, સાસુ સહિત પરિવાર ॥ ગુરુનાં ચરણ નમી કરી, લીધો સંયમ ભાર ॥ ૨ ॥

## ॥ ढाल १२ मी. ॥

(રાજકુમર બાઇ ભલો ભરતાર, અથવા મોરિ બહિની રે. એ દેશી.)

ક્ષિપ્રા તટે ઊભી રડે રે, માય ચિતા બળતી જોય ॥ આંસુ ભીનો કંચુઓ તિહાં, રહે નિચોય નિચોય ॥ મોરી વહુઅર, એ શું થયું રે અકાજ ॥ ગયો મુજ ઘરથી રાજ ॥ મોરી૦ ॥ હું દુ:ખણી થઇ છું આજ મોરી૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ એ ઘર મંદિર કેહનાં રે, કેહની એ ધનરાશિ ॥ પુત્ર વિના સૂનાં સહુ રે, કેહી જીવિત આશ ॥ મોરી૦ ॥ ૨ ॥ દીસે સહુ એ કારમાં રે, વિણસતાં કાંઈ ન વાર ॥ સંધ્યારાગ તણી પરે રે, કારમો સહુ પરિવાર ॥ મોરી૦ ॥ ૩ ॥ બાજી બાજીગર તણી રે, દીસતી જેમ અમૂલ્ય ॥ દિવસ ચારકા પેખણાં રે, અંતે ધુળકી ધુળ ॥ મોરી૦ ॥ ૪ ॥ અંત પિતા સુત કામિની રે, સંયોગે મળિયાં આય ॥ વાયે મળ્યાં જેમ વાદળાં રે, વાયે વિંખરી જાય ॥ મોરી૦ ॥ ૫ ॥ સુપન માંહે જેમ રાંકડો રે, ધન પામી હુઓ શેઠ ॥ જાગી નિહાળે ઠીકરૂં રે, ભાંગ્યું માથા હેઠ ॥ મોરી૦ ॥ ૬ ॥ સ્વપ્ન જેમ અશાશ્વતાં રે, સહુ દેખાય છે એહ ॥ કહે જિનહર્ષ વેરાગીયાં રે, સાસુ વહુઅર તેહ ॥ મોરી૦ ॥ ૭ ॥

## ॥ ઢાલ ૧૩ મી. ॥

( સુણ બહેની પીયુડા પરદેશી. એ દેશી. )

ભદ્રા ઘર આવી એમ ભાંખે, ગર્ભવતી ઘર રાખે રે ॥ અન્ય વધુ પહોતી ગુરુ પાસે, વ્રત અમૃત રસ ચાખે રે ॥ ભદ્રા૦॥૧॥ એ આંકણી ॥ પંચ મહાવ્રત સૂધાં પાળે, દૂષણ સઘળાં ટાળે રે ॥ દુક્કર તપ કરી કાયા ગાળે, કળિમળ પાપ પખાળેરે ॥ ભદ્રા૦ ॥ ૨ ॥ અંતકાળે સહુ અણસણ લેઈ, તજી ઔદારિક દેહી રે ॥ દેવલોકનાં સુખ તે લેહી, ચારિત્રનાં ફળ એહી રે ॥ ભદ્રા૦ ॥ ૩ ॥ કેડે ગર્ભવતી સુત જાયો, દેવળ તેણે કરાયો રે ॥ પિતા મરણને ઠામે સુહાયો, અયવંતીપાસ કહાયો રે ॥ ભદ્રા૦ ॥ ૪ ॥ પાસ જિણેસર પ્રતિમા થાપી, કુમતિ લતા જડ કાપી રે ॥ કીર્તિ તેહની ત્રિભુવન વ્યાપી, સુરજ જેમ પ્રતાપી રે ॥ ભદ્રા૦ ॥૫॥ સંવત સત્તર એકતાળીશે, શુકલ અષાઢ કહીશે રે ॥ વાર શનીશ્ચર આઠમ દિવસે, કીધી સજ્ઝાય જગીશે રે ॥ ભદ્રા૦ ॥૬॥ અયવંતી સુકુમાર મલાવે, મધુર સ્વરે ગુણ ગાવે રે ॥ તે જિનહર્ષે દીપે વડદાવે, શાંતિહર્ષ સુખ પાવે રે ॥ ભદ્રા૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ. ॥

# અથ શ્રીજિનરક્ષિત અને જિનપાલિતનું ચોઢાલિયું.

### ॥ દોહા. ॥

અનંત સિદ્ધ આગેં હુવા, વળિ હોવંતા જેહ ॥ અનાગતે જે હોયશે, હું પ્રણમું ધરિ નેહ ॥ ૧ ॥ પાપ અઢારે અતિ બુરાં, પરિગ્રહ મહા વિકરાળ ॥ પ્રીતિ મિત્રાઈ ગણે નહી, સહુ ગુણને દિયે બાળ ॥ ૨ ॥ દુઃખદાતા છે પરિગ્રહો, મ્હોટી માયા જાળ ॥ દોનું ભાઇ એ દુઃખ સહ્યાં, જિનરક્ષિત જિનપાળ ॥ ૩ ॥ ઘરમાં ધન છે અતિ ઘણું, તોય ન પહોચી હામ ॥ પચી રહ્યા છે પ્રાણીયા, કિમ પામે તે ઠામ ॥ ૪ ॥ કોણ નગરી વસતા હતા, કિમ દુઃખ સહ્યાં અપાર ॥ સાવધાન થઇ સાંભળો, તેહનો કહું વિસ્તાર ॥ ૫ ॥

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

ચંપા નગરી સોહામણી, દીઠે હરખિત થાય રે લોક વ્યાપારી અતિ ભલા, વૃળિ શેઠ ઘણા તિણ માંય રે ॥ ધનના લોભી વાણીયા ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ શેઠ માકંદીના દીકરા, દોનુ વડા વ્યાપારી

રે ા નાવા લેઇને સમુદ્રમાં, ઉતરયા વાર અગીયારી રે ા ધ૦ ા ૨ ા લાભ કમાઇ લાવીયા, મેળવી માયા ભારી રે ા લોભ મટયો નહી માંહલો, બારમી વાર હુઆ તેયારીરે ાધ૦ા૩ાઆવી મા બાપને ઇમ કહે, અમે જાશું સમુદ્ર વ્યપારે રે ા માતાપિતા તવ ઇમ કહે, ભલી નહી બારમી વારો રે ા ધ૦ ા ૪ ા ઘરમાં ધન છે અતિ ઘણું, તેહને લગાડો લેખે રે ા સાત પેઢી લગેં નહિ ટળે, અણુઘટતાં દુઃખ કોણ દેખે રે ાધ૦ા૫ા મા બાપે વચન કહ્યાં ઘણાં, પણ તે નહિ કાંઇ પાળે રે ા કરિયાંણા લેઈ તિહાં થકી, સમુદ્ર માંહે તે ચાલે રે ા ધ૦ ા ૬ ા અનેક જોજન ગયા પછી, ઊઠીયો ઉલ્કાપાતો રે ા દેખીને મન ચમકીયા, એ તો બગડી દીસે છે વાતો રે ાધ૦ા ૭ ા અકાળે વીજ ગાજીયો, નાવા કંપણ લાગી રે ા વાયરે ચળી હેઠી પડી, કાંઇક નાંગર ભાંગી રે ા ધ૦ ા ૮ ા વિદ્યાધરની દીકરી, વિદ્યા વિસરયાં પસ્તાવે રે ા ગરૂડ દેખી સરપણ છીપે, દર બાહિર જિમ નાવેરે ા ધ૦ ા ૯ ા ભરતારરે ફૂટી નાર તે, કાંઈ કોળાહળ શબ્દ પોકારે રે ા નાવા સમુદ્રમાં બૂડતાં, રોવંતા રીવ પાડે રે ા ધ૦ ા ૧૦ ા હાહાકાર હુઓ ઘણો, તિહાં પાટીયું હાથજ આય રે ા બીજા તો અસકી પડયા, બે ભાઇ તરંતા જાય રે ા ધ૦ ા ૧૧ ા રત્નદ્વીપે તે આવીયા, તિહાં મનમાન્યા ફળ ખાય રે ા નાળીયેર ફોડી તેલ કાઢીને, ચોપડે બેઠા છાય રે ા ધ૦ ા ૧૨ ા

ા દોહા. ા

રયણાદેવી તેણે અવસરે, વસતી દ્વીપ મઝાર ા પાપ કરિ હર્ષિત હુવે, અધરમ સેવણહાર ા૧ા નિત્ય નવાં સુખ ભોગવે,રહે વિષય રસ લાગ ા મહેલ અતિ રળિયામણો, તસ ઘર ચોદિશ બાગ ા૨ા એ ભાઇ ચિંતા કરે, પુરવ વાત વિચાર ા આર્ત્તધ્યાન કરતાં થકાં, દેવી આવી તિણિવાર ા ૩ ા ખડગ છે તેહના હાથમાં, કીધું રૂપ કુરુપ ા નયણાં દોય ફાટી થકી, ભુંડી દીસે વિરૂપ ા ૪ ા અહો માકંદીના દીકરા, માનો વચન નિરધાર ા તુમે મુજશું સુખ ભોગવો, નહી તો કરીશ નિહાર ા ૫ ા માન્યું વચન એ બહુ જણે, લેઈ ચાલી આવાસ ા અશુભ પુદ્દગળ સહુ કાઢીને, ભોગવે ભોગ વિલાસ ા ૬ ા નિત્ય અમૃત ફળ ભોગવે, નિત્યનિત્ય નવલા વેશ ા કાળ કેતો એક નિર્ગમ્યો, આવ્યો ઇંદ્ર આદેશ ા ૭ ા

# ઢાલ ૨ જી.

( હું તુજ આગળ શી કહું કાનૈયા લાલ એ દેશી. )

હાથ જોડીને એમ કહે રે લાલ, સાંભળો મોરી વાત રે ॥ વા લમ મોરા ॥ ઇંદ્રે હુકમ ફરમાવિયો રે લાલ, સમુદ્ર વારણ જાય રે ॥ વા૦ ॥ મુજ વિનતડી અવધારજો રે લાલ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ જોઇહાં અરતિ ઊપજે રે લાલ, તો જાજયો પૂરવ બાગ રે ॥ વા૦ ॥ ૧દોય ઋતુનાં ફળ ખાયજો રે લાલ, કરજો મનમાન્યા રંગ રે ॥ વા૦ ॥ મુ૦ ॥ ૨ ॥ એ ફળને ખાધાં થકાં રે લાલ, જાગશે વિષય વિકાર રે ॥ વા૦ ॥ કામ દીપાવણ એહ છે રે લાલ, મનઇચ્છા પુરણહાર રે ॥ વા૦ ॥ મુ૦ ॥ ॥ ૩ ॥ વાવ્ય ઘણી છે એ બાગમાં રે લાલ, સરોવર ઘણાં તિણ ઠાણ રે ॥ વા૦ ॥ મોર બપૈયા કોયલ લવે રે લાલ, જેહની મીઠી વાણ રે ॥ વા૦ ॥ મુ૦ ॥ ૪ ॥ તિહાં કદી અરતિ ઉપજે રે લાલ, તો બાગ ઉત્તરમાં જાય રે ॥ વા૦ ॥ ૨દોય ઋતુનાં સુખ ભોગવો રે લાલ, જિહાં ચકવા ચકવી શબ્દ થાય રે ॥ વા૦ ॥ મુ૦ ॥ ૫ ॥ તિમહિમ પશ્ચિમ બાગમાં રે લાલ, ૩દોય ઋતુનાં ફળ ખાઓ રે ॥ વા૦ ॥ ક્રીડા કરજો મનગમી રે લાલ, પણ દક્ષિણબાગ મ જાઓ રે ॥ વા૦ ॥ મુ૦ ॥ ૬ ॥ તેહમાં સર્પછે મોટકો રે લાલ, ચંડરૈંદ્ર કાળિનાગ રે ॥ વા૦ ॥ રખે પીડા તુમને કરે રે લાલ, મુજ તુમ ઉપર રાગ રે ॥ વા૦ ॥ મુ૦ ॥ ૭ ॥ દાંત છે લોહજ સારિખા રે લાલ, જીભ તડગ્રહ જાણ રે ॥ વા૦ ॥ તિણ કારણ વરજું અછું રે લાલ, રખે લીયે તુમ પ્રાણ રે ॥ વા૦ ॥ મુ૦ ॥ ૮ ॥ એમ ત્રણ્યે બાગમાં રે લાલ, સર્વ કાળ ગહઘાટ રે ॥ વા૦ ॥ સુખશાતા ઘણી પામશો રે લાલ, જો જયો માહરી વાટ રે ॥ વા૦ ॥ મુ૦ ॥ ૯ ॥ એમ શીખામણ દેઇ કરી રે લાલ, કહીને વારંવાર રે ॥ વા૦ ॥ રયણાદેવી ચાલી સહી રે લાલ, વાંસે એકલડા નિરધાર રે ॥ વા૦ ॥ મુ૦ ॥ ૧૦ ॥

---

૧ પાઉસ ઋતુ તે, અસાડ અને શ્રાવણ માસ, તથા વર્ષા ઋતુ તે ભાદરવો અને આસો માસ એ બે ઋતુનાં.

૨ શરદ ઋતુ તે, કારતક અને માગસર માસ. તથા હેમંત ઋતુ તે, પોસ અન માહા માસ. એ બે ઋતુનાં.

૩ વસંત ઋતુ તે, ફાગણ અને ચૈતર માસ. તથા ગ્રિશ્મ ઋતુ તે, વૈશાખ અને જેઠ માસ, એ બે ઋતુનાં.

॥ દોહા ॥

દોનું ભાઇ ચિત્ત ચિંતવે, આરતિ મનમાં થાય ॥ સુખ પામે જેમ આતમા, પૂરવ બાગમેં જાય ॥ ૧ ॥ તિમહિજ પશ્ચિમ ઉત્તરે, પણ સુખ ન લહે લગાર ॥ તવ મનમાંહે ચિંતવે, બેહુ ભાઈ તેણિવાર ॥ ૨ ॥ દક્ષિણ દિશિના બાગમાં, જતાં વાર્યા બહુ વાર ॥ તેહનું કારણ શું હશે, ઇમ કહી ચાલ્યા તિવાર ॥ ૩ ॥ તેહમાં દુર્ગંધ અતિ ઘણિ, હાડ ઘણાં તિણ માંય ॥ શૂળીએ પુરૂષ દેખીને, સાંધા ઢીલા થાય ॥ ૪ ॥ કોણ નગરી વસતા હતા, કિમ વશ્ય પડિયા આય ॥ કોણ અન્યાય તુમે કરયો, શૂળીએ દીધા ચડાય ॥ ૫ ॥ હું કાકંદીનો વાણિયો, કિરિયાણું વેચણ કાજ ॥ વહાણ ભાગ્યું આંહિ આવિયો, રયણા વશ્ય પડયો આજ ॥ ૭ ॥ સંસારનાં સુખ ભોગવ્યાં, કાળ કે તોએક જાય ॥ થોડા વાંક પડે થકે, મને શૂળીયે દીધો ચડાય ॥ ૭ ॥ જો વંછો ચંપા ભણી, તો પૂરવ બાગમાં જાઇ ॥ શેલક યક્ષને પૂજશો, તો ઘર દેશે પહોચાઈ ॥ ૮ ॥

## ઢાલ ૩ જી.

( હાંરે લાલા નેમ વંદણને જાયશું. એ દેશી. )

હાં રે લાલા દોનું ભાઇ રોવે ઘણા, એ તો ભૂંડી દીસે છે નાર રે લાલા ॥ જો એ પાપિણી જાણશે, તો દેશે આપણને માર રે લાલા ॥ નારીનો નેહ નિવારજો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ હાં૦ ॥ પૂરવ બાગમાં આવીયા, કાંઇ યક્ષ આવ્યો તેણી વાર રે લાલ ॥ કેહને ઉતારૂં ઇહાં થકી, કેહને ઉતારૂં પાર રે લાલા ॥ ના૦ ॥ ૨ ॥ હાં૦ હાથ જોડીને એમ કહે, અમે દોનું દુઃખીયા અપાર રે લાલા ॥ કૃપા કરી અમ ઉપરે, દુઃખમાંથી પાર ઉતાર રે લાલા ॥ ના૦ ॥ ૩ ॥ હાં૦ દેવીનો મોહ મત આણજો, મ્હારી પીઠ બેસો આય રે લાલા ॥ જો મન ડોલ્યું જાણશું, તો દેશું તુમને ઢાળિ રે લાલ ॥ ના૦ ॥ ૪ ॥ હાં૦ ધીરજ ધરી પીઠે ચઢયા, દેવી આવી તેણિવાર રે લાલા ॥ હાથમાં ખડગ બીહામણું, મુખથી બોલે માર માર રે લાલા ॥ ના૦ ॥ ૫ ॥ હાં૦ કરડાં વચન કહ્યાં ઘણાં, પણ ડરયા નહીં ય લગાર રે લાલા ॥ તવ શણગાર સોળે સજી, ઘુંઘટ કાઢયો તેણિવાર રે લાલા ॥ ના૦ ॥ ૬ ॥ હાં૦ ॥ મીઠાં વચન કહ્યાં ઘણાં, મતે કાંઇ મેલા નિરધાર રે કંતા ॥ ઇણ અટવી ઉજાડમાં, મને કોણ દેશે આધાર રે કંતા ॥ અબળા સાહમું

જોઇએ ॥ ૭॥ હાં૦ સુખ ભોગવો સંસારનાં, એમ કેમ દીયો છો છેહરે કંતા ॥ પ્રીત વિચારો પાછલી, મ્હારી દુઃખણી દેખો દેહ રે કંતા ॥ અ૦॥૮॥ હાં૦॥ અવધિજ્ઞાને જોઇયું, જિનરક્ષિત ડગીયો જાણ રે લાલા ॥ ચળાવવાનેકારણે, તે ઇણ વિધ બોલેવાણ રે લાલા ॥ના૦॥૯॥ હાં૦ જિનપાલિત કઠોર છે, એને દયા નહિ દિલ માંય રે કંતા ॥ જિનરક્ષિત તું માહરે, પ્રાણઆધારજ થાય રે કંતા ॥ અ૦ ॥ ૧૦ ॥ હા૦ અંતર દ્વેષ રૂદન કરે, વળિ કરે આક્રંદ પોકાર રે કંતા ॥ આડી નજરે જગાવતી, હુ દેખું તુજ અણુહાર રે કંતા ॥ અ૦॥ ૧૧ ॥ હાં૦ ફૂલતણી વૃષ્ટિ કરે, વળિ ગંધ ચૂરણનો મેકરે કંતા ॥ તીન ઘંટા વજડાવતી, એ તો બોલ વચન સનેહ રે કંતા ॥ અ૦॥ ૧૨ ॥હાં૦ મેં ઉપગાર કિયા ઘણા, તુમે વિસારી મત જાઓ રે કંતા ॥ જે ચૂકી તે બતલાય દ્યો, એવા નિર્લજ તુમે ન થાઓ રે કંતા ॥ અ૦॥ ૧૩॥ હા૦ ॥ કિમ મુજથી લુખા થયા, મ્હારૂ હૈડું ફાટી જાય રે કંતા ॥ તુમારૂ દરિશણ દેખીને, હુંતો પગ પુજું ચિત લાય રે કંતા ॥ અ૦ ॥ ૧૪ ॥ હ૦॥ ભરસમુદ્રમાં કાં મુકો, મને એકલડી નિરધાર રે કંતા ॥ પ્રાણ તજું તુમ ઊપરે, મ્હારે બીજો કવણ આધાર રે કંતા ॥ અ૦ ॥ ૧૫ ॥ હાં૦ મુજને ન મેલો એકલી, તમે દયા કરો મહારાજ રે કંતા ॥ તુમ વિણ જીવાશે નહી, મ્હારાં સફળ કરોને કાજ રે કંતા ॥ અ૦ ॥ ૧૬ ॥ હાં૦ એમ ગુણગ્રામ કિયા ઘણા, એક વાર તું નયણે નિહાળ રે કંતા ॥ વચન વિષયનાં સાંભળી, જિનરક્ષિત જૂએ ભાળિ રે લાલા ॥ ના૦ ॥ ૧૭ ॥ હાં૦ દેવી સામું જોતાં થકાં, તિહાં જાગ્યો મોહ વિકાર રે લાલા ॥ દુઃખ પડ્યાં તે સાંભળો, કહે કવિજન વારંવાર રે લાલા ॥ ના૦ ॥ ૧૮ ॥

॥ દોહા. ॥

યક્ષે ડગીયો જાણિને, ઢાળિ દીધો તેણિવાર ॥ દેવી આવી ઉતાવળી, વચન કહે નિરધાર ॥ ૧ ॥ ક્રોધ કરી ત્રીશૂળ વડે, ખંડાખંડ કરી ધાર ॥ દશ દિશી ઉછાળતી, હર્ષિત હુએ તેણિવાર ॥ ૨ ॥ જિનરક્ષિત દુઃખીયો થયો, જોયાનાં ફળ જાણ ॥ ચંપા પણ પહોંત્યો નહી, વચમાં છોડયા પ્રાણ ॥ ૩ ॥ વૈરાગ્યે ઘર નવિ તજ્યું, હુઇ શરમ નહિ ભાલ ॥ શિવનગરી પહોંત્યો નહી, નરકે ગયો તતકાળ ॥ ૪ ॥ રયણા દેવી કામિની, શેલક યક્ષ તે સાધ ॥ ચંપા તે મુક્તિ ભલી, સંસાર સમુદ્ર અગાધ ॥ ૫ ॥

## ઢાલ ૪ થી.

જિનપાલિતે મનમે ધારી, એતો કપટી દીસે છે નારી ।। પૂરવનો મોહ નવિ આણ્યો, એ તો કાચો સગપણ જાણ્યો ।। ૧ ।। યક્ષ ઉપર નિશ્ચય ધારયો, તેણે ચંપાબાગ ઉતારયો ।। યક્ષકહે ચંપાયેજાઓ,સુખ હોશે તુમને સવાયો ।। ૨ ।। જિનપાલિતે નિજ ઘર આવી, સઘળાને વાત સુણાવી ।। જિનરક્ષિતનો શોક કીધો, કેતા કાળ લગે પરસિદ્ધો ।। ૩ ।। એહવે વીર ચંપાયે આવ્યાં, તે તો સઘળાને મન ભાવ્યા ।। જિનપાલિત (દેશના) સુણવા લાગ્યો, ઘરવાસથકી મન ભાગ્યો ।।૪।। મન શિવરમણીશું લાગ્યો, સંયમ લઈ થયો વૈરાગ્યો ।। અંગ અગીયારે તે ભણિયો, પહેલે દેવલોકે અવતરીયો ।। ૫ ।। એણે તપ કરી કાયા ગાળી, મહાવિદેહે મનુષ્ય હોશે મ્હાલી ।। તિહાં દીક્ષા લેઇ કેવળ પાશે, સહુ દોષ ટાળી મોક્ષ જાશે ।। ૬ ।। ઇતિ. ।।

# अथ श्री अर्हन्नकमुनिनुं अष्टढालियुं

## ।। ઢાલ ૧ લી. ।।

( ઇડર આંબા આંબલી રે. એ દેશી. )

સરસતી સામિણી વીનવું રે, પ્રણમું શ્રી ઋષિરાજ ।। સાધુ શિરોમણિ ગુણનીલો રે, અર્હન્નક ઋષિરાજ ।। મુનીસર ।। ગાયશું ગુણ ગંભીર ।। મેરૂ તણી પરે ધીર ।। મુની૦ ।। ગા૦ ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। તુંગીયા નગરી સુંદરૂ રે, જિતશત્રુ નામે રાય ।। રાજ રીતી ચાલે સદા રે, આણ ન લોપા જાય ।।મુ૦।। ૨ ।। તિણ નગરી વ્યવહારિયો રે, દત્ત વસે શુભ અંગ ।। દત્તા નારી તેહની રે, પીયુશું રાતી રંગ ।।મુની૦ ।।૩।। અર્હનક સુત વાલહોરે, ચંદ્ર વદન સુકુમાળ ।। લક્ષણ બત્રીશે શોભતો રે, લીલા લચ્છ ભૂપાળ ।। મુની. ।। ૪ ।। ઇણ અવસર તિહાં આવીયો રે, અર્હનક મિત્ર સૂરીશ ।। દત્તશે વંદન ચલ્યો રે, ધર્મ સુણે મન હિંસ ।। મુનીં૦ ।। ૫ ।। વૈરાગ્યે મન વાળિયું રે, દોહિલો એ અવતાર ।। આર્ય દેશ કુળ મોટકે રે, દોહિલો જન્મ વિચાર ।।મુ૦।।૬।। જૈનધર્મ તે દોહિલોરે, દોહિલો સાધુ સંયોગ ।। રાજ ઋદ્ધિ પામી ઘણી રે, ભવ ભવ ભામિની ભોગ ।।મુની૦ ।। ૭ ।। દત્ત સુણી તે દેશના રે, મન ભીન્યો વૈરાગ ।। ઘરે આવી ઘરણી ભણી રે, તેહ સુણાવે લાગ ।। મુની૦ ।। ૮ ।। થળતી બોલી વાલહી રે;

સાંભળો જીવન પ્રાણ ॥ પિયુ પાખે કોણ માહરે રે, સુખ દુઃખ કેરો જાણ ॥ ..ાં.. ॥ ..ા બાળક સુત સાથે કરી રે, લીધો સંયમ ભાર ॥ પંખ વિના શી પંખણી રે, કંત વિના શી નાર ॥ મુની ॥૧૦॥ ખાંડા ધાર તણી પરે રે, સંયમ સુધા પંથ ॥ આરાધે જિન આણશું રે, દત્ત નામે નિર્ગ્રંથ ॥ મુની૦ ॥ ૧૧ ॥ કોમળ કાયા ન્હાનડો રે, અર્હંનક ઋષિરાય ॥ પ્રેમ ધરી પાળે પિતારે, આપ ગોચરીયે જાય ॥ મુની૦ ॥ ૧૨ ॥ બાળક સુત બેઠા રહે રે, તાવડ નક્ષણ ખમાય ॥ વૈયાવચ્ચ કરે તાતની રે, મોહ ન જીત્યો જાય ॥ મુની૦ ॥ ૧૩ ॥ ઇણ અવસર દત્ત સાધુજી રે, પાળી નિરતિચાર ॥ પરલોકે પહોત્યા સહી રે, બાળક કોણ આધાર ॥ મુની૦ ॥ ૧૪ ॥

॥ દોહા. ॥

અર્હંનક છાનો રડે, હાથ થકી મુખ ભીડ ॥ પણ જે નયણાં નીંગળે, તેહ જણાવે પીડ ॥ ૧ ॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

( પ્રવહણ તિહાંથી પૂરીયાં રે લાલ. એ દેશી. )

અર્હંનક ચિત્ત ચિંતવે રે લા૦, કોણ કરશે મુજ સાર રે હો તાતજી ॥ધણી ટળી રણીયો થયો રે લાલ, અવર ન કોઇ આધારરે હોતાતજી ॥અર્હં૦ ॥૧॥ એઆંકણી ॥પૂર્વ પરે સઘળું ટળ્યું રે લાલ,બેઠારહેતો જેહરે હો તાતજી ॥ મુનિવર વોહરણ પાંગરયા રે લાલ, સાધુ સંઘાથે તેહ રેહો તાતજી ॥અર્હં૦॥૨॥ ખરે બપોરે ગોચરી રે લાલ, નગર તણો પંથ દુર રે હોતાતજી ॥ તડતડતા તડકા પડે રે લાલ, સ્વેદ તણા વહેપુરરે હો૦॥ અર્હં૦ ॥ ૩ ॥ શ્વાસ ભરાણો સાધુજી રે લાલ, ધગધગ ધગતે પાયરે હો૦ ॥ તડકે તન રાતું થયું રે લાલ, જોવન સોવન કાય રે હો૦॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ પાછું ફરી જોવે નહી રે લાલ, આગળનો અણગાર રે હો૦ ॥ આજ પિતા હોય માહરો રે લાલ, તો પડખે એણીવાર રે હો૦॥અ૦ ॥ ૫ ॥ અર્હંનક થાકયો ઘણો રે લાલ, બેઠો હેઠ અવાસરે હો૦ ॥ ગોખે ધનવંત સુંદરી રે લાલ, દીઠો પ્રેમ વિલાસ રે હો૦ ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥

॥ દોહા. ॥

તિણ અવસર તેણે ગોખને, બેઠા દીઠા નાર ॥ તરૂણી તન મન ઉલ્લસ્યું, નયણે ઝળકયું વારિ ॥ ૧ ॥

## ઢાલ ૩ જી.

( જંબુદ્વીપના ભરતમાં. એ દેશી. )

તે તરુણી ચિત્ત ચિંતવે, પિયુ ચાલ્યો પરદેશે રે ॥ વિરહ દહે નવજોવના, પ્રાણી પ્રાણ શું લેશે રે ॥ મુનિવર દેખી મન ચળ્યો ॥૧॥ ॥ એ આંકણી ॥ રૂપે દીઠે રૂયડો, ચડતી જોવન વારો રે ॥ નયણ વયણે કરી નિર્મળો, મયણ તણે અનુસારો રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૨ ॥ ભરજોવન ઘર એકલાં, લક્ષ્મી તણો નહી પારો રે ॥ ચતુર ત્રિયા ચિત્ત ચિંતવે, રહેવું સ્વેચ્છાચારો રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૩ ॥ આઠ ગુણો નરથી કહ્યો, નારી વિષય વિકારો રે ॥ લાજ ચઉગુણી ચિત ધરે, સાહસનો ભંડારો રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૪ ॥ કાજ કરે કુંજ રસમાં, કીડી દેખી ડરપે રે ॥ કુલે નારી બીહી પડે, સાપ સિરાયે ઝડપે રે ॥ મુનિ૦ ॥૫॥ મન મધુકર ભમતો થકો, રાખી ન શકે કોઇ રે ॥ પણ માલતી ક્ષણ ભોગને, વન વન ભમતો જોઇ રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૬ ॥ બાળ સાહેલી મોકલી, તેડાવ્યો ઋષિરાયો રે ॥ તતક્ષણ તે ઉભી થઇ, પ્રમદા લાગે પાયો રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૭ ॥ શું માગો સ્વામી તુમે, કવણ તુમારો દેશો રે ॥ રૂપવંત રળિયામણા, દીસો જોવન વેશો રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૮ ॥ તાંત ન કીજે સાધુની, અમને ભિક્ષા કાજો રે ॥ ભમર તણી પરે આચરૂં, દેશ વિદેશનાં રાજો રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૯ ॥ તવ ઘરણી ઘરમાં ગઈ, હીયડે હેજ ન માવે રે ॥ સિંહકેસરીયા સાધુને, મોદક લેઈ વહોરાવે રે ॥ મુનિ૦ ॥૧૦ ॥ નેહ દ્રષ્ટે સન્મુખ જુવે, આળસ મોડે અંગો રે ॥ અબળા તે આતુર થઈ, પ્રગટ કીયો મન રંગો રે ॥ મુનિ૦ ॥૧૧॥ હે ગુણવંતા સાધુજી, ભમવું ઘર ઘર બારો રે ॥ દીક્ષા દુષ્કર પાળવી, વિષમો તુમ આચારો રે ॥ મુનિ૦ ॥૧૨॥ મ્હોટાં મંદિર માળીયાં, અવટી માંહે વાસો રે ॥ સુખ રહો [illegible] કરી, પર ઘર કેરી આશો રે ॥ મુનિ૦ ॥૧૩॥ કિહાં હિંડોળા સોહામણા, ફુલતણા મહકારો રે ॥ કિહાં ઘરણીતળ પોઢવું, કાંકરાશું વ્યવહારો રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૧૪ ॥

॥ દોહા. ॥

સુગુણ સલુણા સાધુજી, ભમવું દેશ વિદેશ ॥ રમતો મંદિર માળિયે, જોવન લાહો લેશ ॥ ૧ ॥ બોલ સુણી અબળા તણા, જિરયા મોર કિંગાર ॥ ડાહ્યા પણ ભૂલ્યો ઘણું, અર્હન્નક અણગાર ॥ ૨ ॥

## ઢાલ ૪ થી.

( થાકો વીરો ચારિત્ર લીયે. એ દેશી. )

મહોલ પધારો મન રળી, બલિહારી તુમ વેશ ॥ મુનિવર ॥ ગોદ બિછાઉં પાયે પડું, અલહો તો ચલણ ન દેશ ॥ મુનિ૦ ॥ મહોલ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ લાજ ન કીજે હો લાડલા, સરખો લહી સંયોગ ॥ મુનિ૦ ॥ બાળાપણ છે દોહિલું, કેમ છીજે વિણ ભોગ ॥ મુનિ૦ ॥ મહો૦ ॥૨॥ એ મંદિર એ માળીયાં, એ હિંડોળાખાટ ॥ મુ૦ ॥ એ મોતીનાં ઝુમખાં, રયણ જડયા એ ખાટ ॥ મુ૦ ॥ મહો૦ ॥ ૩ ॥ એ સોવનનાં સાંકળાં, રૂપેરી રંગરોળ ॥ મુ૦ ॥ એ ચોબારે ચિહું દિશે, હેમ જડયા હિંડોળ ॥ મુ૦ ॥ મહો૦ ॥ ૪ ॥ એ લાખીણા ઓરડા, રયણ જડયા પટસાળ ॥ મુ૦ ॥ એ ધન જોવન તુમ વશું, આણંદ લીલ ભૂપાળ ॥ મુ૦ ॥ મહો૦ ॥ ૫ ॥ મુનિવર ચઢીયા માળીયે, ચાલી ગયા અણગાર ॥ મુ૦ ॥ ભામિનીશું ભીનો રહે, વિસર્યો વિષય વિકાર ॥ મુનિ૦ ॥ મહો૦ ॥૬॥ ક્ષણ ચોબારે માળીયે, ક્ષણ હિંડોળાખાટ ॥ મુ૦ ॥ ક્ષણ લાખીણે ઓરડે, પૂરે મનની આશ ॥ મુ૦ ॥ મહો૦ ॥ ૭ ॥ ક્ષણ ચાખડીયે ચાલતો, ઠમકે ઠવતો પાય ॥ મુ૦ ॥ મુખ મરકલડા મેલતો, માનિની મોહ ઉપાય ॥ મુ૦ ॥ મહો૦ ॥ ૮ ॥ અબળા આસંગે ચઢી, ક્ષણ વિરહો ન ખમાય ॥ મુ૦ ॥ જે જેહને મન માનીયા, તે તેહને મન રાય ॥ મુ૦ ॥ મહો૦ ॥ ૯ ॥ ખેલે ફુલ તળાઇયે, મેલી સરવે રીત ॥ મુ૦ ॥ આસંગા આધા થયા, છાંડી ગુરુશું પ્રીત ॥ મુ૦ ॥ મહો૦ ॥૧૦॥ ગોચરીયે ચાલ્યો હુતો, જે આગળ અણગાર ॥ મુ૦ ॥ તેણે પાછું જોયું જિશે, તિસે ન દીઠો લાર ॥ મુ૦ ॥ મહો૦ ॥ ૧૧ ॥ ઊંચું ન જોયું આગળે, પાછળ જોયું ને જોય ॥ મુ૦ ॥ અર્હન્નક દીસે કિહાં, નારી ભોળવ્યો સોય ॥ મુ૦ ॥ મહો૦ ॥ ૧૨ ॥

॥ દોહા. ॥

નારી નયણે ભોળવ્યા, ભૂલા પડયા અછેહ ॥ હરિ હર બ્રહ્મા સારિખા, હજીય ન લાધ્યા તેહ ॥ ૧ ॥

## ॥ ઢાલ ૫ મી. ॥

( બે બે મુનિવર વિહરણ પાંગરયાં જી. એ દેશી. )

તેણે રે અણગારે ઋષિ જોયું ઘણું રે, નયણે ન દીઠો કિણહી ઠામ રે ॥ આચારજ આગળ આવી કહે રે, હું અપરાધી હુઓ સ્વામ રે ॥ માહરો અર્હન્નક કિણે દિઠો નહી રે ॥૧॥ એ આંકણી ॥ ભગવન

અર્હન્નો ભૂલો પડયો રે, વાત સુણી તે મુનિની માય રે ।। હતા દુઃખ ભરી છાતી ફાટતી રે, જીવન સુતને જોવા જાય રે ।। મા૦હરે૦ ।। ૨ ।।। મોહતણી ગતિ દીસે દોહિલી રે, રોતી ને જોતી હીંડે ગામ રે ।। ભાદ્રવ લાગ્યો નયણાં નીગળે રે, મુખથી ન મૂકે સુતનું નામ રે ।। મા૦હ૦ ।। ૩ ।। ભૂખ ન લાગે તૃષા ભાગી ગઈ રે, ક્ષણ ક્ષણ ખટકે હૃદય મઝાર રે ।। વિરહ વિલુદ્ધા પીડ ન કો લહે રે, જેહમાં દુઃખ વહે નિર્ધાર રે ।।૦ ।। ૪ ।। ઘર ઘર પૂછે વિલખાણી થઇ રે, દીઠો કોઇ નાનડીયો વેશ રે ।। ખાંધે તસ લાખીણી લોબડી રે, મુનિવર રૂપ તણો સન્નિવેશ રે ।। મા૦હ૦ ।। ૫ ।। શેરીયે શેરીયે જોયો સાથવી રે, ફરિ ફરિ ફરીને સો વાર રે ।। હેરી હેરી ઘર ઘર આળીયે રે, ઘેરી ઘેરી પુછે નાર રે ।। મા૦હ૦ ।। ૬ ।। બાળ વિછોહી હરિણી જેહવી રે, દુઃખભર સેંતી ઘેલી થાય રે ।। મોહ વિછોહ્યા એણી પરે દોહિલા રે, રમણી દિન ટળવળતાં જાય રે ।। ૭ ।।

।। દોહા. ।।

અર્હન્નક એકણ સમય, પ્રમદા પાસે લેઇ ।। ગોખ ઝરૂખે મ્હાલતો, પાસા રમણ કરેઇ ।। ૧ ।।

## ।। ઢાલ ૬ ઠી. ।।

( જયતસિરિ પારધીયાની દેશી. )

નાંખે દાવ સોહામણા રે, પાસા રણઝણ કાર રે, રંગ રાતો ।। તેહવે તિહાં ગઇ સાધવી રે, સુતની લેતી સાર રે, રંગ રાતો ।। ૧ ।। કોળાહળ સુણી સામટો રે, હેઠ નિહાળો જામ રે, રંગ રાતો ।। રડતી પડતી સાધવી રે, માતા દીઠી તામ રે. રંગ રાતો ।।૨।। જોવે જાતાં આવતાં રે, લોક મળ્યા લખકોડ રે, રંગ રાતો ।। અર્હનક ચિત્ત ચિંતવે રે, રમત રમણી છોડ રે, રંગ રાતો ।। ૩ ।। હા ! હા ! ! ધિગ મુજને પડો રે, મેં કીધું કોણ કામ રે, રંગ રાતો ।। ગુરુ છંડી ગોખે રમું રે, માતા ટળવળે આમ રે, રંગ રાતો ।।૪।। કેહનાં મંદિર માળિયાં રે, કેહનાં રમણી રંગ રે, રંગ રાતો ।। જાવું દુર વિદેશડે રે, ચાર દિવસનો સંગ રે, રંગ રાતો ।। ૫ ।। વાલેશર પણ આપણા રે, ઊઠી આઘા જાય રે, રંગ રાતો ।। કો કો કેહને પડખે નહી રે, શીખન માગે કાંયરે, રંગ રાતો ।। ૬ ।। ક્ષણ દિસે વ્યવહારીયો રે, તે ક્ષણ માંહે નિરાશ રે, રંગ રાતો ।। ક્ષણ હિંડોળે ખેલતું રે, ક્ષણ સમશાને વાસ રે, રંગ રાતો

॥ ૭ ॥ તન ધન જોવન કારિમા રે, મૂઢ કરે અહંકાર રે, રંગ રાતો ॥ આઠે મદશું ચાલતા રે, તે પણ ગયા નિરહંકાર રે, રંગ રાતો ॥૮॥ રાવણ સરિખા રાજવી રે, લંકા સરિખો કોટ રે, રગ રાતો ॥ રૂઠે કર્મે રોળવ્યા રે, રામચંદ્રકી ચોટ રે, રંગ રાતો ॥ ૯ ॥ જે મૂછે વળ ઘાલતા રે, કરતા મોડા મોડ રે, રંગ રાતો ॥ તેહ મસાણે સંચરચા રે, માન અધુરાં છોડ રે, રંગ રાતો ॥ ૧૦ ॥ હું ભુલ્યો ભલ આપથી રે, એહ ન જાણી રીત રે, રંગ રાતો ॥ આતમ હિત છાંડી કરી રે, પર શું માંડી પ્રીત રે, રંગ રાતો ॥ ૧૧ ॥

॥ દોહા. ॥

અહિંજાક ઉઠી ગયો, ખેલ અધુરો છોડ ॥ કામિની ટળવળતી રહી, માય નમે કરજોડ ॥ ૧ ॥ હું અપરાધી તુમ તણો, માય ખમાવું તેહ ॥ મોહ તણે વશ માળીયે, ભમતો નવલે નેહ ॥ ૨ ॥

## ॥ ઢાલ ૭ મી. ॥

( કપૂર હોવે અતિ ઉજળો રે, એ દેશી. )

વચ્છતણાં સુણી વયણલાં રે, રોમાંચિત થઇ દેહ ॥ વિકળપણું વેગે ગયું રે, દુધે વૂઠયા મેહ રે ॥ નંદન, શું કીધું તેં એહ ॥૧॥ એ આંકણી ॥ સ્વારથ સહુને વાલહો રે, સ્વારથ સુધો સંગ ॥ સો હી સ્વારથ અણપુગતે રે, સહુ આપણડે રંગ રે ॥ નંદન૦ ॥ ૨ ॥ નિઃસ્નેહા સુખ મીઠડા રે, નાપે મનનો હેત ॥ કાચી કળી કણેયર તણી રે, તન રાતો મન શ્વેત રે ॥ નંદન૦ ॥ ૩ ॥ કાજ કરયાં દુઃખ વીસરયાં રે, એ પ્રમદાની પ્રીત ॥ જનમ જીવિત જેહને દહે રે, તે વિરલાની નીત રે, ॥ નંદન૦ ॥ ૪ ॥ પ્રેમતણાં ફળ પાડુઆં રે, પ્રત્યક્ષ દીસે દાહ ॥ પ્રાણ તપે નિદ્રા ખપે રે, નિત્ય નવો ઊમાહરે ॥ નંદન૦ ॥ ૫ ॥ રૂપે ન રાચો રૂયડા રે, ગુણે રાચો ગુણવંત ॥ ઇંદ્રવારણી ફૂળ ફૂટડાં રે, ઝેર ભરયાં એકંત રે ॥ નંદન૦ ॥ ૬ ॥ અંતરજામી આપણા રે, જીવ સમાણા જોય ॥ તે પણ વોળાવી વળે રે, સાથ ન આવે કોય રે ॥ નંદન૦ ॥ ૭ ॥ સાથ ન આવે સુંદરી રે, સાથ ન આવે આથ ॥ ઊઠી જાવું એકલું રે, ઠાલા લેઇ હાથ રે ॥ નંદન૦ ॥ ૮ ॥ કરકંડૂ જે જેહને રે, બ્રહ્મદત્ત ચક્રવર્તી જોય ॥ ચિત્ત વચન માન્યું નહી રે, સાતમી પહોત્યો સોય રે ॥ નંદન૦ ॥ ૯ ॥ જે આરાધે જિનતણો રે, સુરતરુ ધર્મ સુજાણ ॥ ફળ અજરામર તે લહે રે, મીઠાં અમીય સમાન રે ॥ નંદન૦ ॥ ૧૦ ॥

॥ દોહા. ॥

સંવેગી શિર સેહરો, વૈરાગે મન વાળી ॥ છાંડી મંદીર નવ લખાં, ઉઠિ ચાલ્યો તતકાળ ॥ ૧ ॥ તે તરૂણી તરશી રહી, મેલી ગયો મુણિંદ ॥ મેહુ વિના જેમ વેલડી, જેમ ચકોરી ચંદ ॥ ૨ ॥

## ॥ ઢાલ ૮ મીં. ॥

( વરસાળાની દેશી. )

અર્હંનક ઊતાવળો, જઇ ભેટયો ગુરૂરાય વિચાર ॥ દીક્ષા શિક્ષા ફરી ગ્રહી, ફરી લીધો રે મારગ નિરતિચાર કે ॥ ભેટયો રે ગુરૂ રાજ, તેણે સારયાં રે, આપણડાં કાજ કે ॥ ભેટયો૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ગુરૂ દીયે શિક્ષા સાધુને રે, પાળે નિરતિચાર ॥ પ્રેમ બંધન છે પાડુઆં, તેણે કીજે રે ઉદ્યમ વિચાર કે ॥ ભે૦ ॥૨॥ કે ગિરિ વન ખંડ સાધુજી, સાધીયે સંયમ યોગ ॥ ગાળીયે જોવન આપણું, નહિ ધરીયે રે ચિંતાને શોક કે ॥ ભે૦ ॥ ૩ ॥ ભોળપણે ભોગીસર થયો, આતમ વાર અનંત ॥ ભામિનીશું ભીના રહ્યો, નવિ આવ્યો રે આજ લગે અંત કે ॥ ભે૦ ॥ ૪ ॥ પ્રણમીને પ્રભુશું કહે, સ્વામી સુણો અરદાસ ॥ કાયા કાયર માહરી, મુજ દીજે રે અણુસણની આશ કે ॥ ભે૦ ॥ ૫ ॥ લાખ ચોરાશી ખામીને, તેને લીધો અણુસણ સાર ॥ અનુક્રમે પાળી આઉખું, અવતરીયો રે સુવિમાન મઝાર કે ॥ ભે૦ ॥ ૬ ॥ જિનતણી શીખ સોહામણી, જે કરે કુળ અવતંસ ॥ તે લહે લીલા આણંદશુ, જેમ વિલશે રે ગંગાજળ હંસ કે ॥ ભે૦ ॥૭॥ સંવત સત્તર ચિડોત્તરે, વડ ખરતર ગચ્છ વાસ ॥ ગણિ મહિમાસાગર હિત વડે, આણંદે રે કહ્યો રાસ વિલાસ કે ॥ ભે૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ.॥

---

## अथ श्री सनत्कुमार चक्रवर्त्तिनी सज्झाय.

સરસતિ સરસ વચન રસ માગું, તોરે પાયે લાગું ॥ સનતકુમાર ચક્રી ગુણ ગાઊં, જિમ હું નિર્મળ થાઉં ॥ રંગીલા રાણા રહો જીવન રહો રહો ॥ મેરે સનંત કુમાર, વિનવે સવિપરિવાર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ રૂપ અનોપમ ઇંદ્રે વખાણ્યું, સુર સુણ્યું ઇમ વાયા ॥ બ્રાહ્મણ રૂપ કરીદાય આયા, ફરિ ફરિ નિરખત કાયા ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે ॥ ૨ ॥ જેહવો વખાણ્યો તેહવો દીઠો, રૂપ અનોપમ ભારી ॥ સ્તવના સાંભળી મનમાં હરખ્યો, આણ્યો ગર્વ અપારી ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે૦॥૩॥ અબ શું નિરખો લાલ રંગીલે, ખેળ ભરી મુજ કાયા ॥ નાહ ધો-

ઉ જબ છત્ર ધરાવું, તબ જોજ્યો મોરી કાયા ॥ રં૦ ॥ જી૦॥મે૦॥૪॥ મુગટ કુંડળ હાર મોતીના, કરિ શણગાર બનાયા ॥ છત્ર ધરાવિ સિં-હાસન બેઠા, તવ ફરિ બ્રાહ્મણ આયા ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે૦ ॥ ૫ ॥ દેખી જોતાં રૂપ પલટાણું, સુણ હો ચક્રી રાયા ॥૨૬॥સોળ રોગ તેરી દેહમેં ઉપન્યા, ગર્વ મ કર કાચી કાયા ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે૦ ॥ ૬ ॥ કળમળિયો ઘણું ચક્રી મનમાં, સાંભળી દેવની વાણી ॥ તુરત તંબોળ નાંખીને જોવે, રંગભરી કાયા પલટાણી ॥રં૦॥જી૦॥મે૦॥૭॥ ગઢ મઢ મંદિર માળિયાં મેલ્યાં, મેલી તે સવિ ઠકુરાઈ ॥ નવનિધિ ચૌદ રતન સવિ મેલ્યાં, મેલી તે સયળ સજાઇ ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે૦ ॥ ૮ ॥ હય ગય રથ અંતેઉરિ મેલી, મેલી તે મમતા માયા ॥ એકલડા સંયમ લેઇ વિચરે, કેડ ન મેલે રાણા રાયા ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે૦ ॥ ૯ ॥ પાયે ઘુઘરી ઘમઘમ વાજે, ઠમઠમ કરતી આવે ॥ દશ આંગુળિયે બે કરજોડી, વીનતી ઘણીય કરાવે ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે૦ ॥ ૧૦ ॥ તુમ પાખેં મોરૂં દિલડું દાઝે, દિન કેહીપરે લીજે ॥ એક લાખને બાણું સહસને, નયણે કરી નિરખીજે ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે૦ ॥ ૧૧ ॥ માત પિતા હેતે કરી ઝૂરે, અંતેઉર સવિ રોવે ॥ એકવાર સન્મુખ જુઓ ચક્રી, સનંતકુમારે નવિ જોવે ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે૦ ॥૧૨॥ ચામર ધરાવો છત્ર ધરાવો, રાજ્યમેં પ્રતપો રૂડા ॥ છખંડ પૃથ્વી આણ મનાવો, તે કિમ જાણ્યા કુડાં ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે૦॥૧૩॥ છત્ર ધરે શિર ચામર ઢાળે, રાજન પ્રતપો રૂડે ॥ છખંડ પૃથ્વી રાજ્ય ભોગવો, છમાસ લગેં ફરે કેડે ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે૦ ॥ ૧૪ ॥ તવફરી દેવ છળવા તે કારણ, વૈદ્ય રૂપ લહી આવે ॥ તપ શક્તિયે કરી લબ્ધિ ઉપની, થુંકે કરી રોગ સમાવે ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે૦ ॥ ૧૫॥ બે લાખ વરસ મંડળિક ચક્રી, લાખ વરસની દીક્ષા ॥ પંદરમા જિનવરને વારે, નરદેવ કરે જીવરક્ષા ॥ રં૦ ॥ જી૦॥ મે૦ ॥૧૬॥ શ્રી વિજયસેન સૂરીશ્વર વાણી, તપગચ્છ રાજે જાણી ॥ વિનયકુશળ પંડિત વર ખાણી, તસ ચરણે ચિત્ત આણી ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે૦ ॥ ૧૭॥ સાતસેં વરશે રોગ સમાયો, કંચન સરખી કાયા ॥ શાંતિકુશળમુનિ એમ પયંપે, દેવ લોક ત્રીજા પાયા ॥ રં૦ ॥ જી૦ ॥ મે૦ ॥ ૧૮ ॥ ઇતિ. ॥

## अथ श्री भरतचक्रवर्तिनी सज्झाय.

આભરણ અલંકાર સઘળા ઉતારી, મસ્તકસેંતી પાગી ॥ આ

પો આપ થઇને બેઠા, તવ દેહ દીસે છે નાગી ભરતેશ્વર, ભુપતિ ભયો રે વૈરાગી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ અનિત્ય ભાવના એસી રે ભાવી, ચાર કરમ ગયાં ભાગી ॥ દેવતાએ દીધો ઓઘો મુહપત્તિ, જિન શાસન રાગી ॥ ભ૦ ॥ ૨ ॥ સ્વાંગ દેખો ભરતેશ્વર કેરો, સહિયરો હસવાને લાગી ॥ હસવાની અબ ખબર પડેગી, રહેજો અમશું આગી ॥ ભ૦ ॥૩॥ ચોરાશી લાખ હયવર ગયવર, છન્નુક્રોડ હે પાગી॥ ॥ ચોરાશી લાખ રથ સંગ્રામી, તતક્ષણ દીધા છે ત્યાગી ॥ ભ૦ ॥૪॥ ચારક્રોડ મણ અન્ન નિત્ય સીઝે, દશલાખ મણ લૂણ લાગી ॥ ચોશઠ સહસ અંતેઉરી ત્યાગી, સુરતા મોક્ષસેં લાગી ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ અડતાળીસ કોસમાં લશ્કર પડે છે, દુશ્મન જાય છે ભાગી ॥ ચૌદરતન તો અનુમતિ માગે, મમતા સહુશું ભાગી ॥ ભ૦ ॥૬॥ તીન ક્રોડ ગોકુળ ઘણુ દુઝે, એક ક્રોડ હળ ત્યાગી ॥ ચોસઠ સહસ અંતે ઉરી ત્યાગી, મમતા સહુશું ભાગી ॥ ભ૦ ॥ ૬ ॥ ભરો સભામાં ભરતેશ્વર બોલ્યા, ઉઠો ખડા રહો જાગી ॥ આ લોક ઉપર નજર ન દેશો, નજર દેજો તુમે આઘી ॥ ભ૦ ॥ ૮ ॥ વચન સુણી ભરતેશ્વર કેરાં, દશસહસ્ર ઉઠયા છે જાગી ॥ કુટુંબ કબીલો હાટ હવેલી, તતક્ષણ દીધાં છે ત્યાગી ॥ ભ૦ ॥ ૯ ॥ એક લાખ પુરવલગેં, સંયમ પાળી કેવળ સાર ॥ શેષ અઘાતી કર્મ ખપાવી, પહોત્યા મોક્ષ મોઝાર ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री संवरनी सज्झाय.

ચાલ—વીર જિણેસર ગૌતમને કહે, સંવર ધરતાં રે સહુ જન સુખ લહે ॥ ઉ૦—સુખ લહે સંવર કહે જિનવર, જીવ હિંસા ટાળિયે ॥ સુક્ષ્મ બાદર ત્રસ થાવર, સર્વ પ્રાણી પાળિયે ॥ મન વચન કાયા ધરી સમતા, મમતા કછુ નવિ આણિયે ॥ સુણ વચ્છ ગોયમ, વીર જંપે પ્રથમ સંવર જાણીયે ॥ ૧ ॥

ચાલ—બીજે સંવર જિનવર ઇમ કહે, સાચું બોલ્યા રે સહુ જન સુખ લહે ॥ ઉ૦—સુખ લહે સાચું સુજસ સઘળે, સત્ય વચન સંભારિયે ॥ જિણે હોય હિંસા જીવકેરી તેહ ભાષા ટાળિયે ॥ અસત્ય ટાળી સત્ય આગમ, નવકાર મંત્ર ભાંખીયે ॥ સુણ વચ્છ ગોયમ વીર જંપે, જિભા જતન કરી રાખિયે ॥ ૨ ॥

ચાલ—ત્રીજે સંવર ઘર બાહેર સહી, અદત્ત પરાયો રે લેતાં ગુણ નહી ॥ ઉ૦-ગુણ નહી લેતાં અદત જોતાં દુર પરાયો પરિહરો ॥

જિણે રાય દંડે લોક ભંડે, તેહ ભંડણ કાંઇ કરો ॥ ઇમ જાણી મન વિવેક આણો, સંચ્ચોજ લાભે આપણો ॥ સુણ વચ્છ ગોયમ વીર જંપે, નવિ લીજે પર થાપણો ॥ ૩ ॥

ચાલ-ચોથે સંવર ચોથું વ્રત ધરો, શીયળ સઘળે રે અંગે અલંકરો ॥ ઉ૦-અલંકરો અંગે શિયળે સઘળે, રંગે રાચો તે સહી ॥ જગમાંહિ જોતાં એહ જાલમ, ઓર ઉપમા કો નહિ ॥ ઇમ જાણ તુંમે નારી પરાઇ, રખેજ નિરખો નયણશું ॥ સુણ વચ્છ ગોયમ વીર જંપે કશુ ન કહીએ વયણશું ॥ ૪ ॥

ચાલ-પાંચમે સંવર પરિગ્રહ પરિહરો, મુરખ માયા મમતા રે મત કરો ॥ ઉ૦-મત કરો મમતા દિન રયણિ રૂળતાં, જુઓ તમાસો એવડો ॥ મણિ રયણ કંચન કોડિ હુવે પણ, તૃપ્તિ ન પામે જીવડો ॥ જિમ લાભ હોવે અતિ બહુળો, તિમ લોભ વાધે અતિ ઘણો ॥ સુણ વચ્છ ગોયમ વીર જંપે, તૃષ્ણા વેલીને દહો ॥ ૫ ॥

ચાલ-છઠ્ઠે સંવર છઠ્ઠું વ્રત ધરો, રયણીભોજન ભવિ જન પરિહરો ॥ ઉ૦-પરિહરો ભોજન રયણિકેરાં, પ્રત્યક્ષ પાતક એહનો ॥ સંસાર રુળશો દુઃખ સહશો, સુખ ટળશો દેહનો ॥ ઇમ જાણી મન સંવેગ આણી, મૂળ ગુણ વ્રત આદરો ॥ સુણ વચ્છ ગોયમ વીર જંપે, શિવરમણી વેગે વરો ॥ ૬ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री जीवने उपदेश.

॥ દોહા. ॥

શ્રી જિનવર પ્રણમી કરી, કરિ ગુરુને પરણામ ॥ કરજોડી વિનવું અહીં, શુભ મતિ દેજો સ્વામ ॥ ૧ ॥

( લલિતછંદ. )

પરમ દેવનો દેવ તું ખરો, ધરમ તાહરો મેં નથી કરયો ॥ ભરમમાં ભમ્યો તું નવિ ગમ્યો, કરમ પાસમાં હું અતિ દમ્યો ॥ ૧ ॥ ગરિબ પ્રાણિના પ્રાણ મેં હણ્યા, ત્રસ થાવરો જીવ ના ગણ્યાં ॥ થરરા ધ્રુજતા મોતથી ડરી, અરરર! એહની ઘાત મેં કરી ॥ ૨ ॥ સદસભા જઇ જુઠ બોલિયો, ધરમિ જીવનો મર્મ ખોલિયો ॥ સદ્ગુણી શિરે આળ આપિયાં, અરરર! પાપના પંથ થાપિયા ॥૩॥ અદત્તદાનથી હું નવિ ડરયો, પરધનો હરી કેર મેં કરયો ॥ તસ્કરો તણા તાનમાં ચડ્યો, અરરર! પાપના પુંજમાં પડયો ॥૪॥ રમણિ રંગમાં અંગ ઉ-

હ્યુ શું, વિષય સુખમાં ચિત્તડું વશું ॥ શિયળ ભંગનો દોષ ના ગ-
ણ્યો, અરર ! હાય રે ! ! બાહુરો બન્યો ॥ ૫ ॥ અથિર દામમાં હું
રહ્યો અડી, ધરમ વાત તો ચિત્ત ના ચડી ॥ ઉદ્ધત મોહમાં હું થ-
યો અતિ, અરર ! માહરી શી થશે ગતિ ॥ ૬ ॥ ક્રૂરભાવથી ક્રોધ મેં
ગ્રહ્યો, સજ્જન દૂહવી રોષમાં રહ્યો ॥ સરવ જનથી સંપ છોડિયો,
તૃણના તોલથી તુચ્છ હું થયો ॥ ૭ ॥ મચ્છર મનથી મેં બહુ કરયો,
મમતભાવથી હું અતિ ભરયો ॥ મદ છકે ચડયો માનમાં અડયો,
વિનય ના કરયો ગર્વમાં પડયો ॥ ૮ ॥ દગલબાજિયે હું બહુ રમ્યો,
કપટ કુડમાં કાળ નિર્ગમ્યો ॥ મુખ મીઠું લવી સૃષ્ટિ ભોળવી, અરર !
કેમ રે ! ભૂલશે ભવી ॥ ૯ ॥ ધન હારાકણી મોતિને મણી, અમુર
આથનો હું થયો ધણી ॥ અધિક આશ તો અંતરે ઘણી, અરર !
લોભને ના શકયો હણી ॥ ૧૦ ॥ મગન મનથી સાજનો પરે, હિત
ઘણું ધરી પોંખીહાખરે ॥ તરકટી તણા ફંદમાં ફરયો, અરર ! રાગ-
થી ના લહ્યા કરયો ॥ ૧૧ ॥ દિલ ડુબી રહ્યું દ્વેષ દર્દમાં, ગુણ નવિ
ગણ્યા મેહેરી મર્દમાં ॥ અરૂણ આંખડી રોષથી ભરી, અરર ! સર્વનો
હું થયો અરી ॥ ૧૨ ॥ નિજ કુટુંબને નાત જાતમાં, વઢિ પડયો હું
તો વાત વાતમાં ॥ અમુજ આતમા ધાતમાં ધડયો, અરર ! કલેશ-
થી કૂપમાં પડયો ॥ ૧૩ ॥ અણહુતાં દિયાં આળ અન્યને, અલિક ઓ-
ચરી મેળવ્યું ધનને ॥ સદગુરૂ તણો સંગ ના કરયો, અરર ! પાપથી પિં-
ડ મેં ભરયો ॥ ૧૪ ॥ પરની ચોવટે ચુગલી કરી, નૃપ સભા જૂઠી સા-
હદી ભરી ॥ પિશુન ધૂર્ત હું લાંચ લાલચી, પશુ પણે રહ્યો પાપમાં
પચી ॥ ૧૫ ॥ પરપૂંઠે પરા દોષ દાખવા, જશાતણો ઘણો સ્વાદ ચા-
ખવા ॥ રહસ્ય વાત તો મેં કરી છતી, ભવ અરણ્યમાં હું રૂળયો
અતિ ॥ ૧૬ ॥ અધમ કામમાં હર્ષ મેં ધર્યો, ધરમ ધ્યાનમાં અમૂ-
પે ભર્યો ॥ દુરગુણે રચ્યો મોહમાં મચ્યો, અરર ! કર્મના નૃત્યમાં ન-
ચ્યો ॥ ૧૭ ॥ છળ વિદ્યા કરી અર્થ સંચિયા, જૂઠ ઘણું લવી લોક
વંચિયા ॥ પતિત રાંકને છેતર્યા બહુ, અરર ! પાપ હું કેટલાં કહું
॥ ૧૮ ॥ શરિર શોધ તો મેં નવિ કર્યો, જડ પ્રસંગથી યોનિમાં ફ-
ર્યો ॥ શુદ્ધ વિચાર તો ચિત્ત ના ચડયો, 'મિચ્છત્ત શલ્ય તો મુજને
નડયો ॥૧૯॥ કરમ વેરિએ વીંટિયો મને, કરગરી કરૂં અર્જ જિનને ॥
કર ગ્રહો પ્રભુ રાંક જાણિને, દિલ દયા ધરો મહેર આણિને ॥ ૨૦ ॥
તકશિરો ઘણી કો શકે ગણી, બખશિશો ગુના જમતનાં ધણી ॥ રિઝ

કરી ખરી ત્રોડી ત્રાસને, શરણુ રાખજો ખોડિદાસને ॥૨૧॥ નમ ભુજા અહીં ચંદ્રમા ગ્રહી, પરણુ પ્રાચિથી પશ્ચિમે સહી ॥ ચતુરમાસમાં બંદરે રહી, લલિતછંદની જોડ એ કહી ॥ ૨૨ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री कुंडरिक पुंडरिकनुं चोढालियुं.

॥ દોહા. ॥

તેણે કાળે તેણે સમે, નયરી પુંડરગિણી સાર ॥ મહાપદ્મ નામે રાજા ભલો, પદ્માવતિ તસ નાર ॥ ૧ ॥ તેહના દોય કુમાર છે, રૂપે અદભૂત જાણ ॥ કુંડરિકને પુંડરિક ભલાં, તેહનાં નામ વખાણ ॥ ૨ ॥ એહવે તિહાં કણે આવિયા, શ્રી ધર્મઘોષ થવીર ॥ તેહના દેશના સાંભળી, બૂઝયો કુંડરિક વીર ॥ ૩ ॥ કુંડરિક ધન તજી નીકળ્યો, જાણી અથિર સંસાર ॥ વૈરાગ્યશું ઋદ્ધિ છાંડને, લીધો સંયમ ભાર ॥ ૪ ॥ વિહાર કિયો તિણ ગામથી, જનપદ દેશ મઝાર ॥ ચારિત્ર પાળતાં નિર્મળું, વહિ ગયાં વર્ષ હજાર ॥ ૫ ॥ એહવે કુંડરિક મુનિવરૂ, આવ્યા તિણહિજ ગામ ॥ અનુમતિ માગી ઊતર્યા, ખબર થઈ ઠામ ઠામ ॥૬॥ પુંડરિક સુણી વધામણી, હૈડે હરખીત થાય ॥ સજ્જ થઈ સવિ સયણશું, ભાઇ વંદણને જાય ॥ ૭ ॥ કર્મગતિ છે વંકડી, લોપી કિનશું ન જાય ॥ કિણ વિધ અનરથ ઊપજે, તે સુણજો ચિત્ત લાય ॥ ૮ ॥

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

( તપ સરીખો જગ કોઇ નહીં. એ દેશી. )

હાથ જોડી વંદન કરે, નીચો શીશ નમાય હો ॥ મુનિવર ॥ તુમે ઋદ્ધિ તજી નીકળ્યા, હું ખૂત્યો કાદવ માંય હો ॥ મુનિવર ॥ તુમે ઋદ્ધિ તજી નીકળ્યા ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ પુણ્યાઇ તાહરી અતિ ઘણી, ધન ધન તુમ અવતાર હો ॥ મુ૦ ॥ હું પડીયો ઈણ રાજ્યમેં, તુમે પામ્યા ભવપાર હો ॥ મુ૦ ॥ તુ૦ ॥ ૨ ॥ લોક વંદન આયા અતિ ઘણા, વાણી સુણી ઘર જાય હો ॥ મુ૦ ॥ ભાઇ તણી ઋદ્ધિ દેખને, મૂર્છાણા મન માંય હો૦ ॥ મુ૦ ॥ તુ૦ ॥ ૩ ॥ કર્મતણી ગતિ વંકડી, કર્મ કરે તે હોય હો૦ ॥ મુ૦ ॥ કર્મ નચાવે જીવને, કુંડરિકની પરે જોય હો ॥ મુ૦ ॥ કર્મતણી ગતિ વંકડી ॥ ૪ ॥ પુંડરિકે મનમાં જાણિયું, એનું ચિત્ત ન દીસે ઠામ હો ॥ મુ૦ ॥ વિહાર કરાયો તિણે અવસરે, જાઓ અનેરે ગામ હો૦ ॥ મુ૦ ॥ ક૦ ॥ ૫ ॥ જેહનું મન ઠામજ નહિ, તેથી કિમ પળે સંયમ ભાર હો ॥ મુ૦ ॥ પાછા આયા

બીજે દીને, પુંડરિક સોચે અપાર હો ॥ મુ૦ ॥ ક૦ ॥ ૬ ॥ કુંડરિક ડ-રીયો અતિ ઘણો, રખે વેષ લીયે ઉતાર હો ॥ મુ૦ ॥ પુંડરિક મન ચિંતા વસી, જાણી મહાવ્રત ધાર હો ॥મુ૦॥ ક૦ ॥૭॥ થિર કરવાને કારણે, ઋદ્ધિ શણગારી જાય હો ॥ મુ૦ ॥ ત્રિણ્ય પ્રદક્ષિણા દેયને, વંદન કરે તિહાં રાય હો ॥ મુ૦ ॥ તુ૦ ॥ ૮ ॥ હાથ જોડીને વીનવે, ભોગ થકી મન વાળ હો ॥ મુ૦ ॥ પણ કુંડરિક બોલે નહી, રહ્યો નીચું માથું ઘાલ હો ॥ મુ૦ ॥ તુ૦ ॥ ૯ ॥ એ તાહરે જુગતો નહી, ભોગ અશુચી ભંડાર હો ॥ મુ૦ ॥ ધીરજ મનમેં આદરો, એ સંસાર અસાર હો ॥ મુ૦ ॥ તુ૦ ॥ ૧૦ ॥ ધન ધન જગમાં મુનિવરુ, ઉપ-ગારી કહેવાય હો ॥મુ૦॥ કુંડરિકને પુંડરિક કહે, ધન મુનિરાય કહાય હો ॥ મુ૦ ॥ તુ૦ ॥ ૧૧ ॥ જો તાહરૂં મન રાજ્યમેં, તો મન પાછું ઘેર હો ॥ મુ૦ ॥ પછે તુમે પસ્તાવશો, જેહમાં ફાર ન ફેર હો ॥મુ૦॥તુ૦ ॥ ૧૨ ॥ કુળ મ્હોટા છે આપણા, માતાપિતાની લાજ હો ॥ મુ૦ ॥ વૈરાગ્યે ઘર છોડીયો, હવે મત થાઓ રાંક હો ॥ મુ૦ ॥ તુ૦ ॥૧૩॥ લજ્જા ન છોડો લોકની, મત છોડો જિનધર્મ હો ॥ મુ૦ ॥ પરભવ સામું જોયને, રાખો અમારી શર્મ હો ॥ મુ૦ ॥તુ૦॥ ૧૪ ॥ તુમે લો-કમાં ડાહ્યા ઘણા, તુમે અવસરના જાણ હો ॥ મુ૦ ॥ કહ્યો અમારો માન લ્યો, મત કરો ખેંચાતાણ હો ॥ મુ૦ ॥ તુ૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ દોહા. ॥

રાયે વચણ કહ્યાં ઘણાં, કુંડરિક સુણિયાં કાન ॥ ઉત્તર પાછો નવ દીયે, નીચો કરીને ધ્યાન ॥ ૧ ॥ રાજ્ય લેવા ઇચ્છા કરી, મૂકી સંયમ તાન ॥ વિષય મારગે મન ગયું, ભોગ ઉપર હુઓ ધ્યાન ॥ ૨ ॥ ઘર ઘર ભિક્ષા દોહિલી, દોહીલો મુનિ આચાર ॥ દુક્કર સંયમ પાળતાં, વહિ ગયાં વર્ષ હજાર ॥ ૩ ॥ છોડું સંયમ હું ખરો, પાળું રાજ્ય પડૂર ॥ વશ્ય કરૂં સવિ ભોમિયા, દિન દિન ચઢતે શૂર ॥ ૪ ॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

( શિયળ કહે જગ હું વડો. એ દેશી. )

કર્મથી બળીયો કોઈ નહી, કર્મ કરે તે હોય રે ॥ વિણ ભોગ-વ્યાં છૂટે નહી, નામ કહું હવે જોય રે ॥ સુગુણ સ્નેહી સાંભળો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ કીધાં કરમ વિણ ભોગવે, છૂટયા નહી નર કોય રે ॥ કર્મ ઉદય આવે થકે, વિષયગૃદ્ધ મુનિ હોય રે ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ કર્મે ઇંદ્ર વિગોઇયો, કર્મે જુઓ મોરારી રે ॥ પાંચ પાંડવ નળ આ

થયા, કર્મથી સહુ ગયા હારી રે ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ કર્મે આર્દ્રકુમર મુનિ, ભોગ ઉદયે પાછા આયા રે ॥ વર્ષ ચોવીશ ઘરમાં રહ્યા, કર્મતણાં ફળ પાયા રે ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ નંદિષેણ મ્હોટા યતિ, થૂળિભદ્ર અણગારો રે ॥ કર્મ ઉદય આવે થકે, વેશ્યા ઘરે વર્ષ બારો રે ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ અરણિક મુનિવર મોટકા, દુક્કર સંયમ છોડી રે ॥ વિલુદ્ધા ભોગ વિલાસમે, પછિ મુગતિ ગયા કર્મ તોડી રે ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ એમ અનેક મ્હોટા યતિ, ભોગ વિલુદ્ધા જાણી રે ॥ કુંડરિક ચુકયો યોગથી, ભોગવ્યા ભોગ મન આણી રે ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ પુંડરિકે વચન કહ્યાં ઘણાં, ઉત્તર દિયો નવિ જાય રે ॥ જિણ ગતિયે જવું જીવને, તેહવી મતિ આવે હોય રે ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ એટલા દિન યોગ પાળીયો, ઉપન્યું નહિ મુજ નાણ રે ॥ ચંદન ઘશી બાળ્યા વિના, દુક્કર સંયમ જાણ રે ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ તવ પુંડરિક ઇમ બોલીયો, તેં તો છોડી લાજ રે ॥ હવે હું ઘર જાઊં નહી, મને અવસર મિળયો આજ રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥

॥ દોહા. ॥

પુંડરિક મનમાં ચિંતવે, એ સંસાર અસાર ॥ રાજ્ય સોંપું બંધવ ભણી, કરવા ખેવો પાર ॥ ૧ ॥ ઇણ વિધ મન નિશ્ચય કરી, ભાઇને દે ધિક્કાર ॥ વમ્યા ભોગનો વાંછા કરે, ધિગ તાહરો અવતાર ॥ ૨ ॥ વેષ લીધો ભાઇ તણો, રાખી કુળની લાજ ॥ કુંડરિક વિષયમાંહી પડયો, આવી બેઠો રાજ ॥ ૩ ॥

## ઢાલ ૩ જી.

( હાં રે લાલા, સુમતિ સખી એમ વીનવે. એ દેશી. )

હાં રે લાલા મુનિવર વિષય વાહ્યો થકો, એણે છોડી શરમ ને લાજ રે લાલા ॥ અતિ ધીઠાઈપણો આદર્યો, ઘર આયો સંયમ ભાજ રે લાલા ॥ ધિગ ધિગ વિષય વિકારને ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ધિગ ધિગ હુઓ મોહજંજાળ રે લાલા ॥ કર્મ ઉદય આવ્યાં ભોગવે, કુંડરિક થયો ખુશાળ રે લાલા ॥ ધિં૦ ॥ ૨ ॥ હાં૦ ઇણ વિષયને કારણે, એણે ભારે કીધો આહાર રે લાલા ॥ રોગે આવીને ઘેરીયો, તેથી ઝુરે વારંવાર રે લાલા ॥ ધિં૦ ॥ ૩ ॥ હાં૦ દેહ થઇ હવે જાજરી, મદ્ય માંસ ખાધા મન ભાવ રે લાલા ॥ પીડા ઉઠી અતિ આકરી, કારી લાગી નહીં કાંય રે લાલા ॥ ધિં૦ ॥ ૪ ॥ હાં૦ વૈદ્ય તેડાવ્યા મોટકા, કાંઈ કીધા અનેક ઉપાય રે લાલા ॥ દેહ વિણસી ઇણ કારણે, કારજ સધિયો નહી કાંય રે લાલા ॥ ધિં૦ ॥ ૫ ॥ હાં૦

ખટપટ વૈદ્દકીધી ઘણી, કાંઈ ટાંકી ન લાગી કોય રે લાલા ।। હા-થ ઝટકીને ઉઠી ગયા, આયા તિણિ દિશે જાયરે લાલા ।। ધિ૦ ।।૬।। હાં૦ તવ કુંડરિક વિલખો થયો, કાંઇ મુખ દિયો કમળાય રે લાલા ।। જિણ ગતીએ જવું જીવને, તેવી બુદ્ધિ આવે દિલમાંય રે લાલા ।। ।ધિ૦ ।। ૭ ।। હાં સુખ નવિ વિલસ્યાં રાજ્યનાં, નવિ વિલસ્યા રાણીશું ભોગ રે લાલા ।। મનની ઇચ્છા મનમેં રહી, સીઝ્યા નહી જો-ગને ભોગ રે લાલા ધિ૦ ।। ૮ ।। હાં૦ ક્રોધ કષાયને વશ પડયો, કું-ડરીકે કીધો કાળ રે લાલા ।। આયુષ્ય પૂર્ણ કરી ગયો, કાંઈ સાતમી નરક મઝાર રે લાલા ।। ધિ૦ ।। ૯ ।। હાં૦ દોય દિવસને આંતરે, કાંઈ દુઃખ તણો નહીપાર રે લાલ ।। સંયમનાં સુખ છોડને, એ તો ગયો જન્મારો હાર રે લાલા ।। ધિ૦ ।। ૧૦ ।। હાં૦ કામભોગનો આશા થકી, ફળ લાગ્યાં વિષ સમાન રે લાલા ।। સહુ ગતિ કેરો પ્રાહુણો, પિછે લગ રહી તાણા તાણરે લાલા ।। ધિ૦ ।।૧૧।। હાં૦ એવું જાણી ઉત્તમ નરા, કામભોગ જાણો દુઃખદાઇ રે લાલા ।। સંયમ પાળો ભાવશું, પુંડરીક તણી પરે ભાઇ રે લાલા ।। ધિ૦ ।। ૧૨ ।।

।। દોહા. ।।

ચાર મહાવ્રત આદર્યા, લીધો સંયમ ભાર ।। રાજ્ય ભોગ છાંડી કરી, કીધો ઉગ્ર વિહાર ।। ૧ ।। પુંડરિક મનમાં ચિંતવે, દર્શન કરૂં ગુરુ રાય ।। બેલો મનમાં ધારિયો, સંયમશું ચિત્ત લાય ।। ૨ ।।

## ઢાલ ૪ થી.

( જી હો મથુરા નગરીનો રાજીયો. એ દેશી. )

જી હો પુંડરિક મનમાં ચિંતવે, જીહો એ સંસાર અસાર ।। જી૦ સંયમથી સુખીયા થયા, જી૦ ધન ધન તે અણગાર ।। ચતુર નર, પાળો સંયમ સુખકાર ।। ૧ ।। એ આંકણી ।। જી૦ વૈરાગ્ય મનમાં આણીયો, જી૦ સંયમરસ આણ્યો પૂર ।। જી૦ કામ પડે ચીઠા રહ્યા, જી૦ તે જાણો સાચા શૂર ।। ચ૦ ।। ૨ ।। જી૦ ક્ષુધાપીડી આયને, જી૦ ભિક્ષા લેવણ મુનિ જાય ।। જી૦ ઘર ઘર બારે ગૌચરી, જી૦ અંત પ્રાંત આહાર લાય ।। ચ૦ ।। ।। ૩।। જી૦ અરસ નિરસ અહાર ભોગવ્યો, જી૦ આહાર કરયો સમભાવ ।। જી૦ શરીરે વેદના ઉપની, લૂ-ખા આહારને પ્રભાવ ।। ચ૦ ।। ૪ ।। જી૦ મરણ તણા સન્મુખ થયા, જી૦ ડરયા નહી મન માંય ।। જી૦ સડણ પડણ એ દેહ છે, જી૦ ચિ-ત્ત ન બિગડયો ત્યાંય ।। ચ૦ ।। ૫ ।। જી૦ શરીરે વેદના ઉપના, જી૦

આનું ખડગની ધાર જી૦ જળ વિણ માછલી ટળવળે, જી૦ તેહવી વેદન અપાર ॥ ચ૦ ॥ ૬ ॥ જી૦ સમતાભાવ મુનિ ભાવતા, જી૦ પુંડરિકે કીધા કાળ ॥ જી૦ દેવલોકે થયા દેવતા, જી૦ સર્વાર્થસિદ્ધ તત્કાળ ॥ ચ૦ ॥ ૭ ॥ જી૦ સર્વાર્થસિદ્ધમાં ઉપન્યા, જી૦ પામ્યા સુખ અપાર ॥ જી૦ એકજ અવતારી થયા, જી૦ લહી માનવ અવતાર ॥ ચ૦ ॥૮॥ જી૦ મહાવિદેહમાં હોયશે, જી૦ ઉંચ કુળે ઋદ્ધિ અપાર ॥ જી૦ દૃઢપ્રતિજ્ઞા તણી પરે, જી૦ પામશે ભવનો પાર ॥ ચ૦॥૯॥ જી૦ જ્ઞાતાસુત્ર માંહે કહ્યો, જી૦ કુંડરિક પુંડરિક અધિકાર ॥ જી૦ કુંડરિક નરકે સાતમી, જી૦. પુંડરિક ખેવો પાર ॥ ચ૦ ॥ ૧૦ ॥ જી૦ એવું જાણીને ચેતજો, જી૦ પાપતણાં ફળ એહ ॥ જી૦ પુણ્યથી પુંડરિક સુખ લહે, જી૦ સદ્ગુરુ કહે મુખે તેહ ॥ ચ૦ ॥૧૧॥ જી૦ એહ સંબંધ પૂરો થયો, જી૦ સંયમ સુખ નિર્વાણ ॥ જી૦ રાય વયણ ઇણિપરે કહે, જી૦ આગમ વયણ પ્રમાણ ॥ ચ૦ ॥ ૧૨ ॥ ઇતિ.॥

# अथ श्री शल्यछत्रीशी.

( શિયળ કહે જગ હું વડો. એ દેશી. )

અરિહંત સિદ્ધછે આયરિયા, ઉવજ્ઝાય સઘળા સાધો રે ॥ એ પાંચે પ્રણમી કરી, સમકિત ખરો આરાધો રે ॥ શલ્ય કોઇ મતિ રાખજો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ શલ્ય રાખ્યાં દુઃખ થાય રે ॥ ઇણ ભવ પરભવ દુઃખલહે, બુદ્ધિ અક્કલ મતિ જાય રે ॥ શ૦ ॥૨॥ દ્રવ્યશલ્યને ભાવશલ્ય બેહુ, માંહી રહ્યા નહી રૂડા રે ॥ ભાવશલ્ય કોઇ કાઢશે, પરમેશ્વરના પૂરા રે ॥શ૦॥ ૩ ॥ દ્રવ્યશલ્ય માંહી રહ્યાં, એક ભવે દુઃખદાય રે ॥ ભાવશલ્ય રાખ્યાં થકાં, ભવ ભવમે દુઃખ થાયરે ॥ શ૦ ॥ ૪ ॥ કોઈ વૈરાગી આળોવશે, નહી આળોવે લંપટી રે ॥ આઠ બોલ ઠાણાંગે કહ્યા, માયાવી હોય કપટી રે ॥ શ૦ ॥ ૫ ॥ જાતિ કુળાદિક ઉજળો, અધિકી જેહની બુદ્ધ રે ॥ સરળ થઇ આળોયને, પ્રાયશ્ચિત લેઈ હોય શુદ્ધ રે ॥ શ૦ ॥ ૬ ॥ આચારવંતને આગળે, શુદ્ધ આળોયણ લીજે રે ॥ ભોળા બાળકની પરે, સરળ થઇને વદીજે રે ॥ શ૦ ॥ ૭ ॥ પ્રાયશ્ચિત્ત દશ પ્રકારનાં, લેઇને શલ્ય કાઢીજેરે ॥ લોક બતાવે આંગળી, એહવો કામ ન કીજે રે ॥ શ૦ ॥ ૮ ॥ સુકુમાળિકા સાધવી ભણી, ગુરુણીએ દોષ બતાયા રે ॥ શલ્ય સહિત હુઈ દ્રોપદી, પાંચ પતિ તેણે પાયા રે ॥ શ૦ ॥ ૯ ॥ પારસનાથની સાધવી,

દોયશેને ષટ જાણી રે ॥ શલ્ય સહિત મરીને હુઈ, ઇંદ્રતણી ઇંદ્રાણી રે ॥ શ૦॥૧૦॥ શ્રાવક શ્રી વર્દ્ધમાનનો, જુઓ નંદમણિહારો રે ॥ શલ્ય સહિત હુઓ દેડકો, આપણી વાવ્ય મઝારો રે ॥ શ૦ ॥ ૧૧ ॥ જમાળી ભગવંતનો, શિષ્ય હુઓ અંતેવાસી રે ॥ વચન ઉત્થાપી શલ્ય રાખીયો, કિલ્વષી થઈ દુઃખ પાયો રે ॥ શ૦ ॥ ૧૨ ॥ રાય ઉદાઈનો દીકરો, હુઓ અભિચકુમારો રે ॥ સિદ્ધ ઉદાઇનો શલ્ય રહ્યો, મરી ગયો અસુર મઝારો રે ॥ શ૦ ॥ ૧૩ ॥ નવ નિયાણાં ચાલીયાં, દશાશ્રુતસ્કંધ માંય રે ॥ આળોયા વિણ એહનાં, ફળ રૂડાં નવિ થાય રે ॥ શ૦ ॥ ૧૪ ॥ સોમિલ કષ્ટ ઘણો કીયો, વમિયો સમકિત સારો રે ॥ આળોયા વિણ તે મુઓ, હુઓ શુક્રનો તારો રે ॥ શ૦ ॥ ૧૫ ॥ હુઈ સુભદ્રા સાધવી, બાળક મૂર્છા સેવી રે ॥ ગુરુણી વચણ ન માનીયો, હુઈ બહુ પુત્તિયા દેવી રે ॥ શ૦ ॥ ૧૬ ॥ અંગસુપૃષ્ટ ગાથાપતિ, જિનધર્મ પાયો રૂડો રે ॥ ધુરસેં વિરાધિને હુઓ, ચંદ્ર વિમાને શૂરો રે ॥ શ૦ ॥ ૧૭ ॥ હોશે સોમિલ બ્રાહ્મણી, કામ ભોગ તણી કેલા રે ॥ સોળ વરસમેં બેટડા, જણશે સોળે બેલા રે ॥ શ૦ ॥ ૧૮ ॥ મહાબળ મુનિવર તપ કિયો, રાખી મિત્રશું માયા રે ॥ સ્ત્રીગોત્ર ઉપરાજીયો, મલ્લિ માયાનાં ફળ પાયા રે ॥ શ૦ ॥૧૯॥ કમળપ્રભ આચારજે, વચણ પ્રરૂપ્યો ભારી રે ॥ મરતાં શલ્ય ન કાઢીયો, હુઆ અનંત સંસારી રે ॥ શ૦ ॥ ૨૦ ॥ ઇત્યાદિક બહુળા હુઆ, સમકિતવંત વિરાધી રે ॥ મરી મરી નરકે ગયા, કેઈ નીચી ગતિ લાધી રે ॥ શ૦ ॥ ૨૧ ॥ રૂળયા રૂળે છે રૂળશે ઘણા, શલ્ય દૂષણ મન રાખી રે ॥ શંકા મૂળ મ લાવજો, ઇહાં સૂત્ર બોલે છે સાખી રે ॥ શ૦ ॥ ૨૨ ॥ દેખી શ્રેણિકને ચેલણા, સાધુ નિયાણા કીધાં રે ॥ સમવસરણ બેઠાં થકાં, વીરે ચોખ્ખા કરી લીધા રે ॥શ૦॥૨૩॥ ચિત્ત ચળ્યો રહનેમિનો, વચન લગાયો દોષો રે ॥ રાજીમતી પ્રતિબોધિયો, નિશ્ચળ થઈ ગયા મોક્ષો રે ॥ શ૦ ॥ ૨૪ ॥ મેઘમુનિ દુઃખ પાઇયો, વીર મળ્યા ગુરૂ ભારી રે ॥ ધીરજ દેઇ થિર થાપીયો, હુઓ એક અવતારી રે ॥ શ૦ ॥ ૨૫ ॥ ગૌતમસ્વામી જ્ઞાની વડા, વચન માંહે ખળાયા રે ॥ આણંદને રે ખમાવીયા, પાતક દૂર પલાયા રે ॥ શ૦ ॥ ૨૬ ॥ મહાશતક નિજ નારને, ક્રોધ કરી બોલ્યો કોપી રે ॥ વીરે પ્રાયશ્ચિત દેઇ શુદ્ધ કિયો, ગૌતમને ઘેર મૂકી રે ॥ શ૦ ॥ ૨૭ ॥ દશ માંહિલા શ્રાવક ભણી, દેવે આઇ દુઃખ દીઆં રે ॥ કેઈક કષ્ટે

થઇ ગયા, માત ત્રિયાએ શુદ્ધ કીધા રે ॥ શ૦ ॥ ૨૮ ॥ શંખે પોસે કીધો કોલ દેઇ, પુષ્કળી પ્રમુખ દુઃખ પાયા રે ॥ વીરે ફળ કહ્યાં ક્રોધનાં, શંખજીને સહુએ ખમાયા રે શ૦ ॥ ૨૯ ॥ કહ્યાં ન માન્યો ચિત્તતણો, સંભૂતી નિયાણો કીધો રે ॥ શલ્ય સહિત બ્રહ્મદત્ત હુઓ, નરક તણો દુઃખ લીધો રે ॥ શ૦ ॥ ૩૦ ॥ ચારણ શ્રમણ જાય પર્વતે, વિચમેં કરી જાય કાળ રે ॥ વિરાધક વિણ આળોઇયાં, ચતુર લેજો સંભાળ રે ॥ શ૦ ॥ ૩૧ ॥ ચારે સંઘના ચાલીયા, ભાંતિ ભાંતિ સંથારા રે ॥ આળોઇ નિશ્ચળ હુઆ, પામ્યા ભવજળ પારો રે ॥ શલ્ય કાઢી સૂધો હુઓ, સાર્યાં આતમ કામો રે ॥શ૦॥૩૩॥ રૂડાં વ્રત પચ્ચખાણમેં, લાગી જાવે કોઇ દોષો રે ॥ સુગુરૂ પાસે આળોયને, શુદ્ધ હુઆ મળે મોક્ષો રે ॥ શ૦ ॥ ૩૪ ॥ ઇહલોકને અરથે કરી, પૂરો કદિય ન પડશે રે ॥ આતમ દોષ જે કાઢશે, તે પરભવથી ડરશે રે ॥ શ૦ ॥ ૩૫ ॥ આળોઇ ઉજવળ હુઓ, છંડો માયા દ્વેષો રે ॥ ઋષિ જેમલજી ઇમ કહે, તુમે સિદ્ધતણાં સુખ દેખોરે ॥શ૦॥૩૬॥ઇતિ.॥

# अथ श्री मेघकुमारनुं चोढालियुं

## ॥ढाल १ ली.

પ્રથમ ગણધર ગુણ નીલો રે, શ્રી ગૌતમ ગણધાર ॥ મન સમરી હું ગાયશું રે, શ્રેણિક સુત સુખકાર રે ॥ વીર સમોસર્યા ॥૧॥ એ આંકણી ॥ રાજગૃહી ઉદ્યાન ॥ સકળ ગુણે કરીને ભર્યા રે, સુંદર સોવનવાન રે ॥ વીર૦ ॥ ૨ ॥ વેગ તે આવી વધામણીરે, આવી પર્ષદા બાર ॥ મેઘકુમર પણ આવીયો રે, વાંદે જગત આધાર રે ॥ વીર૦ ॥ ૩ ॥ મેઘકુમર વૈરાગીયો રે, વાણી સુણીય વિશાળ ॥ સાર સંયમ સંસારમાં રે, બાકી માયા જાળ રે ॥ વીર ॥ ૪ ॥ ઘેર આવી કહે માતને રે, આપો અનુમતિ સાર ॥ વચન કથન કહ્યાં ઘણાં રે, તે છે સૂત્રે વિસ્તાર રે ॥ વીર૦ ॥ ૫ ॥ ધીરજ ચિત્ત કરો ધારણી રે, આપે અનુમતિ હેવ ॥ મહા મહોચ્છવે દિક્ષા દિયે રે, શ્રી દેવાધિદેવ રે ॥ વીર૦ ॥ ૬ ॥ પ્રથમ પોરશીએ ભણગોરે, જિનશાસન આચાર ॥ સાધુ રીતિ તિહાં સાચવે રે, છેડે મેઘકુમારરે ॥વીર૦॥૭॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી.॥

કોઇક ચાંપે સાથરો રે હાં, કોઇક સંઘટે અણગાર ॥ મેઘ મુ-

નીસરૂ ॥ કોઇક છાંટે રેણુકા રે હાં, ચિંતે મેઘકુમાર ॥ મેઘ મુનીસરૂ ॥૧॥ છોડી રાજ્ય ભંડારને રે હાં, લીધો સંયમ ભાર ॥ મેઘ૦॥ તોપણ દુઃખ એહવું પડે રે હાં, કહેતાં ન આવે પાર ॥ મેઘ૦ ॥ ૨ ॥ કિહાં કંચન કિહાં કાચલો રે હાં, કિહાં સંથારો કિહાં સેજ ॥ મેઘ૦ ॥ કિહાં સજ્જન કિહાં સાધુજી રે, કિહાં માતાનાં હેજ ॥ મેઘ૦ ॥ ૩ ॥ કિહાં મંદિર કિહાં માળિયાં રે હાં, કિહાં ગોરીનાં ગીત ॥ મેઘ૦ ॥ કિહાં પ્રમદાની પ્રીતડી રે હાં, કિહાં સાધુની રીત ॥ મેઘ૦ ॥ ૪ ॥ કિહાં ફૂલ કિહાં કાંકરા રે હાં, કિહાં ચંદન કિહાં લોચ ॥ મેઘ૦ ॥ પૂરવ ભોગ સંભારતો તે હાં, મેઘમુનિ કરે સોચ ॥ મેઘ૦ ॥ ૫ ॥ મેઘમુનિ કોપે ચઢયો રે હાં, ચિંતે મનમાં એમ ॥ મેઘ૦ ॥ હાવભાવ કરિ દીક્ષા દિયે રે હાં, હવે કરે આમ કેમ ॥ મેઘ૦ ॥ કાંઈ નવિ લીધું એહનું રે હાં, નવિ કીધો વળિ આહાર ॥ મેઘ૦ ॥ મન માન્યું કરૂં માહરૂં રે હાં, આ તો છે વ્યવહાર ॥ મેઘ૦ ॥ ૭ ॥

## ॥ ઢાલ ૩ જી. ॥

પ્રાતસમય ઉતાવળો રે લાલ, આવ્યો વીરજીની પાસ હો ॥ મુનીસર ॥ પડિકમણું પણ નવિ કર્યું રે લાલ, ઊભો મન ઉલ્હાસ હો ॥ મુનીસર ॥ વીર જિણેસર એમ ભણે રે લાલ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ તું તો ઉત્તમ જાત હો ॥ મુની૦ ॥ શ્રેણિક સુત જગ જાણિયે રે લાલ, તાહરે મન એ શી વાત હો ॥ મુની૦ ॥ વીર૦ ॥ ૨ ॥ રાજ ઋદ્ધિ મુનિ તેં તજી રે લાલ, તજ્યા ભોગ વિલાસ હો ॥ મુની૦ ॥ ચિંતામણી પામ્યા પછી રે લાલ, કેમ નિર્ગમિયે તાસ હો ॥ મુની૦ ॥ વીર૦ । ૩ ॥ ચક્રીથી અધિકો કહ્યો રે લાલ, સંયમ સુખ સંસાર હો મુની૦ ॥ એ દુઃખ મુનિ તું શૂં ગણે રે લાલ, પૂરવ ભવ સંભાર હો મુની૦ ॥ વીર૦ ॥ ૪ ॥ પૂરવ ભવ તવ સાંભરયો રે લાલ, હસ્તીનો અવતાર હો ॥ મુની૦ ॥ શરિર શુશ્રુષા નવિ કરે રે લાલ, કરે દોય નયણાંની સાર હો ॥ મુની૦ ॥ વીર૦ ॥ ૫ ॥

## ॥ ઢાલ ૪ થી. ॥

( સીમંધર જિન સાહેબા. એ દેશી. )

પંચ સમિતિ સમિતો સદા, નિત્ય પાળે રે પાળે પંચ આચાર કે ॥ દીક્ષા પાળે દીપતો, સુખ ભણિયા રે ભણ્યા અંગ ઇગ્યાર કે ॥ ધન ધન મેઘ મુનીસરૂ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ કાંઇ ધન ધન રે એ ચતુર

સુજાણ કે ॥ થીર કરીને થાપીયા, વીર વાણી રે વાણી અમિય સમાણ કે ॥ ધન૦ ॥ ૨ ॥ દુક્કરકારક તપ તપે, અંતકાળે રે કરી અણસણ સાર કે ॥ અનુત્તર વિમાને સુખ ભોગવે, વળી સીઝશે રે મહાવિદેહ મઝાર કે ॥ ધન૦ ॥૩॥ શ્રીપુજ્ય શિષ્ય ગણેશજી, પસાયે રે કીધી એહ સજઝાય કે ॥ જાદવ કહે જુગતે કરી, નિત્ય ભણતાં રે ભણતાં સુખ થાય કે ॥ ધન૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री आषाढ भुतिनुं पंचढाळियुं.

॥ દોહા. ॥

દર્શન પરીસહ બાવીશમો, કાઢો તેહનો કામ ॥ શંકા દૂષણ પરિહરો, પાકા રાખો પ્રણામ ॥ ૧ ॥ ઉત્તરાધ્યયન કથા મધે, આષાઢ ભૂતિ સૂરીશ॥પહેલા પ્રણામ પોચા પડયા, પછે શ્રેષ્ઠ કરાયા શિષ્ય॥૨॥

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

( દેશી ત્રીપદીની, )

આષાઢભુતિ અણગાર, બહુ શિષ્યને પરિવાર ॥ મન મોહન સ્વામી ॥ આચારજ ચઢતી કળા એ ॥ ૧ ॥ આગમ અર્થ અપાર, હેતુ દ્રષ્ટાંત વિચાર ॥ મ૦ ॥ ચેલા ભણાયા ચોંપશું એ ॥ ૨ ॥ એક શિષ્ય કિયો રે સંથાર, ગુરુ બોલ્યા તેણિવાર ॥ સુણ ચેલા મોરા ॥ જો તૂં હોવે દેવતા એ ॥ ૩ ॥ મુજને કહેજે આય, ઢીલ મ કરજે કાંય ॥ સુ૦ ॥ ગુરુ સમ જગમાં કો નહી એ ॥ ૪ ॥ કહ્યો દોઇ તિન વાર, કિણહિ ન કીધી સાર ॥ સુ૦ ॥ કિણહી આય કહ્યો નહી એ ॥ ૫ ॥ તૂં ચેલો ચોથો હોય, તુજ સમ અવર ન કોય ॥ સુ૦ ॥ મેં તુને પાર ઉતારીયો એ ॥ ૬ ॥ તું મ્હારે શિષ્ય સુવિનીત, પૂરી છે પરતીત ॥ સુ૦ ॥ તું અંતર ભક્ત છે માહરો એ ॥ ૭ ॥ તું મત જાજે ભૂલ, કહ્યો મુજ કરજે કબુલ ॥ સુ૦ ॥ તું તો વહેલો આવજે એ ॥ ૮ ॥ ચેલે છંડયા પ્રાણ, ઉપન્યો દેવ વિમાન ॥ સુ૦ ॥ ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ પામ્યો ઘણી એ ॥ ૯ ॥ ઝગમગ મહેલની જયોત, જાણે સૂરજ ઉદ્યોત ॥ સુ૦ ॥ જાળી ઝરૂખાં ઝીલ રહ્યાં એ ॥ ૧૦ ॥ થાંભા પૂતળી સાર, મહેલને માંહી અપાર ॥ સુ૦ ॥ રત્નજડીત છે આંગણાં એ ॥ ૧૧ ॥ પાંજેઠ રતનમય જોય, ઇશ ઉપલાં સોવનમય હોય ॥ સુ૦ ॥ વહાણ પંચરંગી રત્નનાં એ ॥૧૨॥ ફુલે પાથરી સેજ, દીઠાં ઉપજે હેજ ॥ સુ૦ ॥ સુંવાળી માખણ સારિખી એ ॥ ૧૩ ॥

સુઆ ચંદન ચંબેલ, મહેકે સુગંધી તેલ ॥ સુ૦ ॥ ગુલાબ ચંબેલી ખુલ રહ્યાં એ ॥ ૧૪ ॥ મહેલની ચોદિશિ બાગ, વળિ છત્રીશે રાગ સુ૦ ॥ નાટક વિધ બત્રીશનાં એ ॥ ૧૫ ॥ કપડાં માંહી ગુલતાન, ઘરાણાં તણો નહી માન ॥ સુ૦ ॥ દેખતાં લોચન ઠરે એ ॥ ૧૬ ॥ દીપતી દેવની દેહ, લાગ્યો નવલ સનેહ ॥ સુ૦ ॥ દેવીયો શું મોહ્યા દેવતા એ ॥૧૭॥ એક નાટક ધમકાર, વર્ષ જાય દોય હજાર ॥સુ૦॥ ગુરુ તો યાદ આવે કદે એ ॥ ૧૮ ॥ લાગ્યો સુખનો ઠાટ, ગુરુ જુએ ચેલાની વાટ ॥ સુ૦ ॥ દેવતા તો આયો નહી એ ॥ ૧૯ ॥ ચેલો તો ભૂલ ગયો એહ, ગુરુને ઉપન્યો સંદેહ ॥ સુ૦ ॥ સમકિતમાં સાંસો પડ્યો એ ॥૨૦॥ એ થઈ પહેલી ઢાળ, ઋષિ રાયચંદ રસાળ ॥સુ૦॥ આગેં નિર્ણય સાંભળો એ ॥ ૨૧ ॥

॥ દોહા ॥

આષાઢભૂતિ ચિત્ત ચિંતવે, નહી સરગ નહી મોક્ષ ॥ નિશ્ચે કો કેહનો નહી, સઘળી વાતો ફોક ॥ ૧ ॥ ચોથા ચેલાશું હતો, પુરો માહરે પ્રેમ ॥ સુત્ર વચન સાચાં હુવે, તો પાછો ના આવે કેમ ॥૨॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

( નિંદ્રડી વેરણ હુઇ રહી. એ દેશી. )

આષાઢભૂતિ ઈમ ચિંતવે પાછો જાઊં હો માહરે ઘરવાસ કે ॥ સુંદરિશું સુખ ભોગવું, વિલસીજે હો વળિ લીલ વિલાસ કે ॥ ચારિત્રથી મન ચળ ગયે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ઘર ચાલ્યો હો થઇ સરધા ભ્રષ્ટ કે ॥ અરિહંત વચન ઉત્થાપને, ખાલી હુવો હો ખોઇ સમકતદષ્ટિ કે ॥ ચા૦ ॥ ૨ ॥ તિણે સમે આસન કંપીયો, દેવે દીધો હો તિહાં અવધિજ્ઞાન કે ॥ ગુરુને દીઠા ઘેર જાવતા, નાટક માંડયા હો મારગ માંહે પ્રધાન કે ॥ ચા૦ ॥૩॥ માસ છ નાટક નિરખીયો, આચારજ હો હુઓ મન ઉલ્લાસ કે ॥ પુરો હુઓ નાટક પાંગરયો, વિહાર કરતાં હો આયો વનવાસ કે ॥ ચા૦ ॥ ૪ ॥ દયાતણી પરીક્ષા ભણી, દેવે કીધાં હો નાનડિયાં બાળ કે ॥ ઘરાણાં બહુ પહેરાવીયાં, રમઝમ કરતાં હો આયાં સુકુમાળ કે ॥ ચા૦ ॥ ૫ ॥ છએ છોકરાં બોલ્યાં તિણે સમે, પાયે લાગો હો જોડી દોનું હાથ કે ॥ ॥ શાતા છે પૂજ્ય આપને, ખમાવું છું હો સ્વામી કૃપાનાથ કે ॥ ચા૦ ॥ ૬ ॥ પૃથ્વી પ્રાણી તેઉ વાયરો, વનસ્પતિ હો છઠ્ઠો ત્રસ સ્વામ કે ॥ ગુરુને કહે છએ છોકરાં, માત તાત હો દીધાં મુજ૦ નામ કે ॥ ચા૦

॥ ૭ ॥ દયા પાળો છકાયની, નહી કાંઇ હો દયામાં અતીચાર કે ॥ પુણ્ય ને પાપનાં ફળ નહી, છોકરાનાં હો લેકે ધરાણાં ઉતાર કે ॥ ચા૦ ॥૮॥ ગૃહસ્થને ધન વિણ નવિ સરે, પાને પડીયો હો મ્હારે મોકળો માલ કે ॥ પાતરાં ધનશું પૂરણ ભરી, મલકંતા હો ચાલ્યો મન ખુશીયાળ કે ॥ ચા૦ ॥ ૯ ॥ દયા પિણ દિલશું ગઇ, દેવે દીઠા હો ગુરુયે કીધો અકાજ કે ॥ હું આજ મારગ આણુશું, જો એહને હો હુશે આંખમાં લાજ કે ॥ ચા૦ ॥ ૧૦ ॥ એ બીજી ઢાળ પૂરી થઇ, ઋષિ રાયચંદ હો વળિ ભાંખે એમ કે ॥ ચતુરાઇ જુઓ ચેલાતણી, નિજ ગુરુને હો ઠામ આણે છે કેમ કે ॥ ચા૦ ॥ ૧૧ ॥

## ઢાલ ૩ જી.

( ધર્મ આરાધીએ એ દેશી. )

રાય પડાવ વિકૂર્વિયો એ, કિયા ઘણા નર નાર કે ॥ હાથી ઘોડા ઘણા એ, રથ પાળાનો નહી પાર કે ॥ પૂજ્ય પધારીયા એ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી. ॥ ભૂપતિ વંદણ આવતા એ, સાથે નિજ પરિવાર કે ॥ પ્રદક્ષિણા દેઇ કરી એ, વંદે વારંવાર કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥ ૨ ॥ મેં તો સામા વંદણ આવતા એ, મ્હારે પૂજ્યશું છે બહુ રાગ કે ॥ આપ આવી મિળ્યા એ, માહરાં મ્હોટાં ભાગ્ય કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥૩॥ મેં દરશન દીઠા આપનો એ, મ્હારે દૂઠે વુઠીયા મેહ કે ॥ મનવંછિત ફળ્યાં એ, આજ પાવન હુઇ દેહ કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥ ૪ ॥ ઇણ દરશનને હું વારણે એ, વારંવાર હજાર કે ॥ સૂઝતો લીજીએ એ, વિવિધ પ્રકારનો આહાર કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥ ૫ ॥ ગુરુ કહે રાજન સુણો એ, તાહરે ધર્મશું રાગ કે ॥ આહાર વોહરણ તણો એ, માહરે નહી તિલ ભાવ કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥ ૬ ॥ ભાવ નહી વોહરણ તણો એ, કયું કરો ખેંચતાણ કે ॥ હઠ નવિ કીજીએ એ, તુમે અવસરના જાણ કે ॥ પુજ્ય૦ ॥ ૭ ॥ વળતા ભૂપતિ ઇમ કહે એ, જોડી દોનું હાથ કે ॥ હઠ લીધો ઘણો એ, કિમ ખેંચો એ વાત કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥ ૮ ॥ દેવે ચરિત્ર દેખાડીયો એ, ત્હારે હુઓ ભિક્ષાનો કાળ કે ॥ મધ્યાન હુઇ ગયો એ, રૂચતાં લીજે રોટી દાળ કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥ ૯ ॥ આ દ્રાક્ષનો ધોવણ ભલો એ, પૂરો ભરી લ્યો પાત્ર કે ॥ મોઠાઇ લીજીએ એ, પીવા લ્યો મિસરી જાત કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥ ૧૦ ॥ ગુરુને વિણ વહોરાવીયાં એ, મ્હારે જંમણનો છે નેમ કે ॥ કાઢો પાતરાં એ, તુમે ઓ-

ળી ન ખોલો કેમ કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥ ૧૧ ॥ તુમે મુજ ઝોળી પકડ રહ્યા એ, એ નહિ જોરાવરનો કામ કે ॥ કિમ વહોરાવશો એ, મ્હારે નિશ્ચે નહી પ્રણામ કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥ ૧૨ ॥ તુમે તો શ્રાવક મોટકા એ, મુજને લીધો ઘેર કે ॥ જાવણ દિયો નહી એ, હું હુઇ ગયો મણનો શેર કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥ ૧૩ ॥ મેં શ્રાવક ઘણા દેખીયા એ, ઉત્તમ ક્ષેત્ર મઝાર કે ॥ હઠ દીઠી નહી એ, એહવી ઇણહિજ ઠાર કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥ ૧૪ ॥ પૂજ્ય સુણો તુમે પાધરા એ, માંડો પાત્રજ એહ કે ॥ ઢિલ નવિ કીજીએ એ, ઉલ્લશો માહરો દેહ કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥ ૧૫ ॥ પ્રશ્ન પ્રત્યુત્તર એટલા એ, ત્રીજી ઢાળ મઝાર કે ॥ ઋષિ રાયચંદ કહે એ, આગે સુણો અધિકાર કે ॥ પૂજ્ય૦ ॥ ૧૬ ॥

## ઢાલ ૪ થી.

( આદિ જિણંદ મયા કરો એ દેશી. )

સામા સામી રે ખેંચતાં, ઝોળી ખુલ્લ ગઇ નીઠ ॥ ગૂરાં જી ॥ પાત્રાં માંહે ઘરાણાં ભર્યાં, તતક્ષણ રાયે દીઠ ॥ ગૂરાં જી૦ ॥ થેં ઘરાણાં કઠેસું લાવીયા ॥ ૧ ॥ એ આંકણી. ॥ કહો થારા મનરી વાત ॥ ગૂ૦ ॥ થેં વેષ લજાયો લોકમાં, કહો કિહાં લગેં જાત ॥ ગૂ૦ ॥ થેં૦ ॥ ૨ ॥ વળતાં રાય રાણી કહે, અમે પુત્રનાં માય તાય ॥ ગૂ૦ ॥ ઘરાણાં જાવે તો આ ઘડી, પિણ બાળક થાને બતાય ॥ ગૂ૦ ॥ ૩ ॥ રાય રાણી કહે રોવતાં, મ્હારા સુતના કાંઇ હવાલ ॥ ગૂ૦ ॥ જળિ જાવે મુજ કાળજો, દેખું નહી જો બાળ ॥ ગૂ૦ ॥ ૪ ॥ વેગે મુજને બતાય દ્યો, હૈડો મ્હારો કુમળાય ॥ ગૂ૦ ॥ થેં છાના કઠે ગોપવ્યા, જીવ મ્હારો બળી જાય ॥ ગૂ૦ ॥ ૫ ॥ જીવતા હોય તો જોઇ લેઉં, મુઆ હોય તો દેઉં દાગ ॥ ગૂ૦ ॥ ગુરૂ આંખો મીંચી રહ્યા, આવી લાજ અથાગ ॥ ગૂ૦ ॥ ૬ ॥ જો ધરતી ફાટી પડે, તો પેસી જાઉં પાતાળ ગૂ૦ ॥ મ્હોટો અકારજ મેં કીયો, માર્યાં નાનડિયાં બાળ ॥ ગૂ૦ ॥ ૭ ॥ હવે મનમાં વિચારીયો, હજુ ગુરૂમાં છે લાજ ॥ ગૂ૦ ॥ લાજથી મારગ આવશે, લાજે સુધરશે કાજ ॥ ગૂ૦ ॥ ૮ ॥ અરિહંત સિદ્ધ મુનિ ધર્મનાં, ચિંતવે શરણાં ચાર ॥ ગૂ૦ ॥ અબ ઇણિ વેળાને વિષે, આપ તણો આધાર ॥ ગૂ૦ ॥ ૯ ॥ સમજાવણને કારણે, ચોથી ઢાળે ચરિત્ર અનેક ॥ ગૂ૦ ॥ ઋષિ રાયચંદ કહે સાંભળો, આગેં ચેલા તણો વિવેક ॥ ગૂ૦ ॥ ૧૦ ॥

॥ દોહા ॥

વાડી ફૂલી જ્યું બાગમેં, ગુરૂ હુઆ ભય ભ્રાંત ॥ હેવે મનમાં જાણીયો, આવા મિળ્યો અબ તાંત ॥ ૧ ॥ તવ શહુ માયા સમેટને, સાધુરૂપ બનાય ॥ મત્થેણવંદામિ મુખ કહી, ઊભો સન્મુખ આય ॥ ૨ ॥ આપ એતા કિહાં અટકિયા, કાંઇ દીઠો મારગ માંય ॥ ગુરૂ કહે નાટક નિરખિયો, એક પલક પગ ઠાય ॥ ૩ ॥ પલક કહો કિણ કારણે, નાટક પડયો છ માસ ॥ દેખો સૂરજનો માંડલો, જેવો હૃદય વિમાસ ॥ ૪ ॥ ઇમ કહી દેવ અદ્રશ્ય થયો, ગુરૂ ચિંતે તેણિ વાર ॥ અહો કોઇક છળ ઊપન્યો, કહેતાં વાત વિચાર ॥ ૫ ॥

## ॥ ઢાલ ૯ મી. ॥

( કોય લો પરવત ધુંધલો રે લાલ. એ દેશી. )

રૂપ કિયો દેવતા તણો રે લાલ, કરી ઋદ્ધિ વિસ્તાર હો ॥ ગુરૂશું છ ॥ ધર્મ તણાં ફળ એ સહી રે લાલ, શંકા મ કરો લગાર હો ॥ ગુ૦ ॥ સમકિતમાં સેંઠા રહો રે લાલ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ હું ચિત્ત વલ્લભ ચેલો પૂજ્યનો રે લાલ, ઉપન્યો સરગ મઝાર હો ॥ ગુ૦ ॥ જઘન્ય પદ દેવતાતણો રે લાલ, ઉત્કૃષ્ટો મોક્ષ સાર હો ॥ ગુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૨ ॥ રાખો અરિહંત વચનની આસતા રે લાલ, ટાળો સમકિત દોષ હો ॥ ગુ૦ ॥ સરગ નરક સત્ય જાણજ્યો રે લાલ, કર્મ ખપાયાં હુવે મોક્ષ હો ॥ ગુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૩ ॥ હું સંયમ પાળી હુઓ દેવતા રે લાલ, રત્નજડીત વિમાન હો ॥ ગુ૦ ॥ દોય હજાર વરસાં લગે રે લાલ, એક નાટકનો પ્રમાણ હો ॥ ગુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૪ ॥ થેં નાટકમેં મોહી રહ્યો રે લાલ, હું મોહી રહ્યો તેમ હો ॥ ગુ૦ ॥ હું તુમને ભૂલી ગયો રે લાલ, લાગ્યો નવલ સનેહ હો ॥ ગુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૫ ॥ સમકિતમેં સેંઠા કિયા રે લાલ, કાઢ દિયો મિથ્યા સાલ હો ॥ ગુ૦ ॥ ગુરૂશું ઓશિંગણ હુવો રે લાલ, હુવો જિનધર્મમેં લાલ હો ॥ ગુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૬ ॥ દેવપ્રતિબોધી ગયો રે લાલ, ગુરૂયે લીધો સંયમ ભાર હો ॥ ગુ૦ ॥ ચારિત્ર પાળી નિર્મળો રે લાલ, અવરને કિયો ઉપગાર હો ॥ ગુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૭ ॥ આષાઢભૂતિયે ભલીપરે રે લાલ, જિનમારગ દિયો દીપાય હો ॥ ગુ૦ ॥ અંત સમય અણસણ કરી રે લાલ, મોક્ષ ગયા કર્મ ખપાય હો ॥ ગુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૮ ॥ આષાઢભૂતિ જિમ દઢ હુવો રે લાલ, તિમ રહેજો ચતુરસુજાણ હો ॥ ભવિક જન ॥ ૯

શૈન પરીસહ જીતજો રે લાલ, જિમ પહોચો નિરવાણ હો ॥ભ૦॥ સ૦ ॥ ૯ ॥ ઉત્તરાધ્યયન બીજે કહ્યા રે લાલ, કથા માંહી અધિકાર હો ॥ ભ૦ ॥ તિણ અનુસારે મેં કિયો રે લાલ, ઋષિ રાયચંદ પર ઉપગાર હો ॥ ભ૦ ॥ સ૦ ૧૦ ॥ સમકિત દૃઢ પંચઢાળીયો રે લાલ, કહ્યા કથામેં જોય હો ॥ ભ૦ ॥ અન્યથા કોઈ હુઈ ગયે રે લાલ, મિચ્છામિદુક્કડં મોય હો ॥ ભ૦ ॥ સ૦ ॥ ૧૧ ॥ પૂજ્ય જેમલજી પસાયથી રે લાલ, નાગોર શેહેર ચોમાસ હો ॥ ભ૦ ॥ પંચઢાળિયો જોડયો જુગતિશું રે લાલ, સમકિત જ્યોતિ પ્રકાશ હો ॥ ભ૦॥ શ૦ ॥ ૧૨ ॥ સંવત અઢાર છત્રીશમાં રે લાલ, આસો વદિ દશમને દીન હો ॥ ભ૦॥ રાખે સમકિત નિર્મળું રે લાલ, તે જગ જાણો ધાય હો ॥ ભ૦ ॥ સ૦ ॥ ૧૩ ॥ ઈતિ. ॥

# अथ श्री क्षमानी सज्झाय.

( ચાલો સખી વંદનને જઈએ. એ દેશી )

ક્ષમા કરો ક્રોધ દુરે ટાળી, ધરો ગુણ ગર્વને ગાળી ॥ ક્ષમા૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ક્ષમા સમ સુખ અવર નાંઈ, વૈર વિરોધ સવિ જાઈ ॥ અરિ પ્રણમે આવી ધ્યાઇ ॥ ક્ષમા૦ ॥ ૨ ॥ ક્ષમાએ ધ્યાન શુકળ ધ્યાઇ, ક્ષપકશ્રેણિ ઉપસમ રસ ન્હાઈ ॥ કે નિરમળ જ્ઞાન કેવળ પાઇ ॥ ક્ષમા૦ ॥ ૩ ॥ વચન રૂપ વજ્ર કાને પડશે, તોહી શીશ રીસ નહી ચડશે ॥ કરમ શત્રુ સનમુખ લડશે ॥ ક્ષમા૦ ॥ ૪ ॥ ક્ષમા શૂર વીર અરિહંતા, કઠોર પરીસહ જેણે જીત્યા ॥ કે ભવદુઃખ ભંજન ભગવંતા ॥ ક્ષમા૦ ॥૫॥ ક્ષમા વિના તપ જપ જે કરશે, ફોગટ તે ભૂખ સહી મરશે ॥ ક્ષમા વિના કાજ નહી સરશે ॥ ક્ષમા૦ ॥ ૬ ॥ ક્ષમા કરે જે જગમાં શૂરા, ઉપગારી આર્જવ ગુણ પૂરા ॥ પ્રગટે તસ પુણ્યના અંકુરા ॥ ક્ષમા૦ ॥ ૭ ॥ પરદેશી ગજઋષી રાયા, મેતારજ ખંતિ દિલ આયા ॥ ખંધક શિષ્ય સુખ અનંત પાયા ॥ ક્ષમા૦ ॥૮॥ અયવંતી મેલી તનુ માયા, જંબુકે વિદારી કાયા ॥ ઉપસર્ગ શુભ મને સહિયા ॥ ક્ષમા૦ ॥ ૯ ॥ ખમાવી આતમ શુદ્ધ કીજે, તો આપણ કાજ સકળ સીઝે ॥ સજજન સહુ સમતા રસ પીજે ॥ ક્ષમા૦ ॥૧૦॥ ક્ષમા છે ભવ ભવ સુખકારી, સુણી જે ધરશે નરનારી ॥ તાસ વદનો પર જાઉં વારી ॥ ક્ષમા૦ ॥૧૧॥ ખોડીદાસ શીખ હૈયે ધરશે, ક્ષમાદિક ધર્મને આચરશે ॥ વેગે તે શિવરમણી વરશે ॥ ક્ષમા૦ ॥૧૨॥

# અથ શ્રી દીવાનું દ્વીઢાલિયું.

## ॥ ઢાલ ૧ લી.

દશ ધારે દીવો કહ્યો એ, સુત્ત ઠાણાંગની માંય ॥ ભવિકજન સાંભળો રે ॥ નામ કહું હવે તેહનાં એ, સાંભળો ચિત્ત રાખી ઠાય॥ ભવિક૦ ॥૧॥ એ આંકણી. ॥ પુરવ પશ્ચિમ બે કહિ એ, ઉત્તર દક્ષિણ તેમ ॥ ભ૦॥ ચાર ખુણા બીજા કહ્યા એ, ઉંચી નીચી દશ દિશિ એમ ॥ ભ૦ ॥ ૨ ॥ દીવે પડે રે પતંગિયા એ, પાપ લાગે બહુ નેઠ ॥ ભ૦॥ કોઇક ચોરે છે કોડીએ એ, કોઇક બળે દીવા હેઠ ॥ ભ૦ ॥ ૩ ॥ કોઈક દીવે પડવા ગયા એ, કેઇ ઝપલાય છે ઝાળ ॥ ભ૦ ॥ એવું જાણી દયા પાળજો એ, એ થઇ પહેલી ઢાળ ॥ ભ૦ ॥ ૪ ॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

એક ઇંદ્રિયને કારણે, મ્હોટો માંડયો દીવાનો પાસ ॥ અજ્ઞાની તો ઊંઘી ગયો, માંહે જીવ બળે છે નિરાશ ॥ અજ્ઞાની, દીવો બળે સારી રાત ॥ ૧ ॥ એ આંકણી. ॥ એક અજ્ઞાની ઇમ કહે, મ્હારે પડયો દીવાનો અભ્યાસ ॥ સોડ તાંણી પોતે સુઇ રહ્યો, માંહિ જીવ બળે છે ભાય ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ એક અજ્ઞાની ઇમ કહે, મને નાવે અંધારે ઊંઘ ॥ પોતે તો સુખે સુઇ રહ્યો, માંહી ઘણા બળે છે પતંગ ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ જળચર થળચર ખેચર થયો, તિહાં તો હતી અંધારી રાત ॥ ઉંદર કુળે રહેતો રાફડે, એ તો વિસરી ગઇ સવિ વાત॥અ૦ ॥ ૪ ॥ ન્હાના મચ્છર દીવે પડે, જિમ ધાણી તડતડ થાય ॥ મ્હોટા મચ્છરને ફુદિયાં, તેને પીડા બહોળી થાય ॥ અ૦ ॥૫॥ દીવે મચ્છર ફુદાં પડે, તેનાં બળે મુખ આંખ ને પ્રાણ ॥ કાં જીવ જાણે એહનો, કે કાં જાણે શ્રી જગભાણ ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥ આંખો બળે પોતાતણી તે, તો ખટકે સરવે દેહ ॥ પર પીડાને જાણે નહી, અજ્ઞાનીનાં લક્ષણ એહ ॥ અ૦ ॥૭॥ દશ પ્રાણજ તાહરે કહ્યા, મચ્છર દાને ફુદાને પ્રાણ આઠ ॥ પ્રાણ વ્હાલા સહુ કોયને, પ્રાણ જીવતણો આધાર ॥ અ૦ ॥ ૮ ॥ પારધીએ માંડયો વન પાસલો, ઘેર માંડયો દીવાનો પાસ ॥ એ હતો જીભનો લાલપી, એને ઇંદ્રિય તણો સવાદ ॥ અ૦ ॥ ૯ ॥ પાંચ ઇંદ્રિને કારણે, હમણાં કરે છે બહુજન પાપ ॥ પણ પછી કરશે ઓસ્તો, જ્યારે પડશે જમને હાથ ॥ અ૦ ॥૧૦॥ વીર કહે સુણ ગોયમા, ભારેકરમીને નવિ કરુણાય ॥ હળુકરમો હોય જીવડા,

તેનાં હૈયાં તરત કુમળાય ॥ અ૦ ॥ ૧૧ જ્ઞાન રૂપી દીવા કરો, ધર્મ કરણીની કરો વાટ ॥ તપ રૂપી તેલ સીંચિયે, પછી અજવાળુ આખી રાત ॥ અ૦ ॥ ૧૨ ॥ સંવત અઢાર પંચાશિયે, ગામ ગોંડળ કિયો રે ચોમાસ ॥ ઋષિ મૂળચંદજી ઈમ કહે, એ તો દીવાતણી સજ્ઝાય ॥ અ૦ ॥ ૧૩ ॥ ઇતિ. ॥

# ॥ अथ श्री उपदेशी सज्झाय ॥

(રાગ ઠુમરી.)

બિગરી કૌન સુધારે, નાથ બિન બિગરી કૌન સુધારે ॥ શાસન નાયક સબ ગુન લાયક, વીતરાગ જિનરાયા રે ॥ દાયક ખાયક સમ્મત સુદ્ધંકર, તારક બિરુદ ધરાયા રે ॥ ભલા તારક૦ ॥ બિગરી કૌન સુધારે, નાથ બિન બિગરી કૌન સુધારે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સાધુ સરોષી હુવો ચંડકોશી, પન્નગ પરમ દુઃખદાઇ રે ॥ ડંક દિયો તબ પ્રભુ પ્રતિબોધ્યો, દિયો સ્વર્ગ સુખદાઇ રે ॥ ભલા દિયો૦ ॥ બિગરી ॥ ૨ ॥ સતિ સુકુમાળી ચંદનબાળા, પગમેં જડ દિયા તાળા રે ॥ દીન દયાળા સંકટ ટાળ્યાં, કર દિયા ઝાકઝમાળા રે ॥ ભલા કરદિયા૦ ॥ બિગરી૦ ॥ ૩ ॥ ઇંદ્રભૂતિ અન્ય મત મેલીને, જિન સેં બાદ મચાયા રે ॥ મનકે સંશય મેટ દિયા તબ, ગણધર પદવી પાયા રે ॥ ભલા ગણધર૦ ॥ બિગરી૦ ॥ ૪ ॥ મગધદેશ નરનાથ નગીનો, નિયમ વ્રત વિહીનો રે ॥ શ્રેણીક નૃપકું નિજ પદ દિનો, આપ બરોબર કીનો રે ॥ ભલા આપ૦ ॥ બિગરી૦ ॥ ૫ ॥ અર્જુનમાળી કરત સંહારી, ષટ નરને એક નારી રે ॥ પ્રભુ ઉપગારી કર્મ વિદારી, કર દિયો ખેવો પારી રે ॥ ભલા કર દિયો૦ ॥ બિગરી૦ ॥ ૬ ॥ સંયમસેં ચળ ચિત્ત ભયો તબ, પરભવ બાત સુનાઇ રે મેઘકુમરકો મન થિર કીનો, જાતિસ્મરણ ઉપાઇ રે ॥ ભલા જાતિ૦ ॥ બિગરી૦ ॥ ૭ ॥ આજીવક મતમેં આધકારી, કુંભકાર સકડાળો રે ॥ સ્વામી સાન્નિધ્યે સમકિત પાયો, ત્યાગ દિયો ગોશાળો રે ॥ ભલા ત્યાગ૦ ॥ બિગરી૦ ॥ ૮ ॥ ભયો દર્દૂર દર્શનકું વામી, નિજ પુષ્કરણી નંદો રે ॥ તિર્યંચ ભવમેં તારયો પ્રભુજી, સુર હુવો સુખકંદો રે ॥ ભલા સુર૦ ॥ બિગરી૦ ॥ ૯ ॥ શ્રેણિક નૃપ અરુ ચેલણા રાણી, વીર વંદનકું આયાં રે ॥ અદ્‌ભૂત રૂપ દંપતિકો દેખી, સંયમ ચિત્ત ચળાયા રે ॥ ભલા સંયમ૦ ॥ બિગરી૦ ॥ ૧૦ ॥ શ્રમણ શ્રમણિયે કિયાં

નિયાણાં, તપ સંયમ ફળ હારો રે ।। કેવળ દિનકર સમ જન સુખકર, દિયા નિદાન નિવારીરે ।। ભલા દિયા૦ ।। બિગરી૦ ।। ૧૧ કયા તારીફ કરૂં સાહિબકી, સદગુણ સાયર ભરિયા રે ।। ખોડિદાસ કરજોડી જંપે, જીવ અનંત ઉદ્ધરિયા રે ।। ભલા જીવ૦ ।। બિગરી૦ ।। ૧૨ ।। ઇતિ.।।

## ।। अथ श्री स्त्रीना अवगुणनी सज्झाय.

ધન્ય જે પુરુષ નારી તજે, જાઉં હું તેહને બલિહારિ રે ।। શિયળ ગુણે રંગે રમે, તેહની ગતિ મોક્ષદુવાર રે ।। ધન્ય૦ ।।૧।। એ આંકણી. નારી કુડ કપટની કોથળી, નારી વિષયા તે સર્પની ભારિ રે ।। નારી મોહતણી છે વેલડી, નારી સ્નેહ તણી કરનાર રે ।। ધન્ય૦ ।। ૨ ।। વારે વારે કોણિકને કહે, એક હાર હાથીનો વાત રે ।। દશ બાંધવ નરકે ગયા, એ તો નારીતણા અવદાત રે ।। ધન્ય૦ ।।૩।। એક હાર હાથીને કારણે, માંડયો ન્હાનાથી જુદ્ધ રે ।। જીવ ઘણા નરકે ગયા, તે તો નારી તણી એ બુદ્ધ રે ।। ધન્ય૦ ।। ૪ ।। એક પદ્માવતીના વેણુથી, મુઆ એક ક્રોડ એંશીલાખ રે ।। પંચમ અંગે તથા વળી, સૂત્ર નિરયાવળિકાની સાખ રે ।। ધન્ય૦ ।। ૫ ।। નારી નવનવા વેશ બનાવતી, નારી પાડે નરકનો બંધ રે ।। નારી ફળ દેખાડે દુર્ગતિ તણાં, નારી પાપ પડળનો બંધ રે ।। ધન્ય૦ ।। ૬ ।। લાખતણો નર અતિ ભલો, તે તો કોડી મુલ્ય વેચાય રે ।। એક નારીના સંગથી, એ તો મરીને નરકે જાય રે ।। ધન્ય૦ ।। ૭ ।। નારી એકણને રીઝાવતી, એકણશું કરતી સંગ રે ।। નારી એકણને લલચાવતી, નારી કરતી અતિ ઘણા રંગ રે ।। ધન્ય૦ ।। ૮ ।। નારી રૂપતણી છે દીવડો, કામી નર તેહ પતંગ રે ।। બ્રહ્મદત્ત ચક્રી નરકે ગયો, તે તો ભોગતણો કરિ સંગ રે ।। ધન્ય૦ ।। ૯ ।। નારી અબળા નામ ધરાવતી, પણ સબળાને સમજાવે રે ।। નારી હરિહર બ્રહ્મા સારિખા, તેને ધ્યાન થકી ચુકાવે રે ।। ધન્ય૦ ।। ૧૦ ।। નારી મોહતણી છે વેલડી, સુરીકંતા દેખો નામ રે ।। જેણે ઝેર દિયો ભરતારને, નારી પાપ તણો છે ઠામ રે ।। ધન્ય ।। ૧૧ ।। જુઓ શામારાણીના કેણથી, ચારશે નવાણું પરિવાર રે ।। સિંહસેન રાજાએ બાળીયો, દુઃખ વિપાકે અધિકાર રે ।। ધન્ય૦ ।। ૧૨ ।। રાણી કેકઇએ વર માગીયો, રાજા દશરથની પાસ રે ।। ભરતને રાજ્ય અપાવિયો, પછે રામ ગયા વનવાસ રે ।। ધન્ય૦ ।। ૧૩ ।। સુરપનખા ચાડીયે ગઇ, રાજા રાવણની પાસ

રે ॥ તેણે કરિ સીતા અપહરી, રાવણ લંકાતણો વિનાશ રે ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૪ ॥ જરાસંધની દીકરી, રાજા કંશતણે ઘર નાર રે ॥ જીવજસાના કેણથી, થયો કુળતણો સંહાર રે ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૫ ॥ નારી સ્રી રત્ન જાણીએ, ચોસઠ હજારમાં શિરદાર રે ॥ શાંતિ કુંથુ અરનાથે તજી, હું જાઉં તેહની બલિહારિ રે ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૬ ॥ નેમિનાથ જંબુ એ તજી, તે તો ઉત્કૃષ્ટા બ્રહ્મચારિ રે ॥ ઇણ ભવમાં મુગતે ગયા, તેનો સુત્રે છે વિસ્તાર રે ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૭ ॥ જેવો રે રંગ પતંગનો, તેહવો નારીનો સંગ રે ॥ એવું જાણીને છોડજો, મુનિ માણેક કહે ઉચ્છરંગ રે ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૮ ॥ ઇતિ. ॥

# ॥ અથ શ્રી રાજુલબાવીશી. ॥

॥ દોહા. ॥

શાશન નાયક સમરિયે, ગણધર લાગુ પાય ॥ રાજુલ બાવીશી કહું, તે સુણજો ચિત્ત લાય ॥ ૧ ॥ ચિત્ત ચળ્યો રહનેમિનો, દેખી રાજુલ રૂપ ॥ દૃષ્ટાંત દેઇ સમજાવિયો, પડતો દુર્ગતિ કૂપ ॥ ૨ ॥

## ॥ ઢાલ ૧ લી.

( પ્રહ ઉઠીને, સમરિયે, હો ભવિયણ મંગળિક શરણાં ચાર. એ દે.)

રાજીમતી ઇમ વીનવે હો મુનિવર મન ચળિયો તું ઘેર ॥ થોડા તે સુખને કારણે, હો મુ૦ કાંરે પડયો અંધ ઝેર ॥ સુણ સુણ સાધુજી, હો મુનિવર મન ચળિયો તું ઘેર ॥૧॥ એ આંકણી ॥ ચાર મહાવ્રત આદરયાં હો મુ૦ મેરુ જેટલા ભાર ॥ વમ્યાતણી વાંછા કરો, હો મુ૦ ધિક ત્હારો અવતાર ॥ સુણ૦ ॥ ૨ ॥ વૈરાગે મન વાળિને, હો મુ૦ લીધો સંયમ ભાર ॥ અબ કાયરપણ કાંઈ કરો, હો મુ૦ દેખિ પરાઈ નાર ॥ સુણ૦ ॥૩॥ રાજપંથને છોડીને હો મુ૦ ઉજડ પંથ મત જાય ॥ અમૃત ભોજન ત્યાગિને, હો મુ૦ કુક્ષા ખાય બલાય ॥ સુણ૦ ॥૪॥ ગજ સ્વારી છોડીને હો મુ૦ ખર ઉપર મત બેશ ॥ સ્વર્ગતણાં સુખ છાંડીને હો મુ૦ પાતાળે મત. પેશ ॥સુણ૦ ॥ ૫ ॥ ચંદન બાળી કોયલા કરે હો મુ૦ કાઠને અંબ બબુલ ॥ કુણ વાવે ઘર આંગણે, હો મુ૦ તાહરો કીશો મુલ ॥ સુણ૦ ॥ ૬ ॥ ઘેર ઘેર ફરતાં ગોચરી હો મુ૦ દેખશો સુંદર નાર ॥ હડનામા વૃક્ષની પરે હો મુ૦ ઘણો ઉઠાયો ભાર ॥ સુણ૦ ॥ ૭ ॥ વામ્યા તણી વાંછા કરે હો મુ૦ ગંધનકુળ મતિ હોય ॥ રત્નચિંતામણિ પાયને, હો મુ૦ કી

અડમાં મત ખોય ાા સુણ૦ ાા ૮ અંધકવિશ્નુના પોતરા, હો મુ૦ સમુદ્રવિજયના પુત ાા હું ભોજકવિશ્નુની પોતરી,હો મુ૦ ઉગ્રશેનની ધુય ાા સુણ૦ ાા ૯ ાા કુળ મ્હોટો આપજ તણો હો મુ૦ જણ સામો તું જોય ાા કામભોગને વાંછતાં, હો મુ૦ ભલો ન કહેશે કોય ાાસુણ૦ ાા ૧૦ ાા ગોવાળ ભંડારી સારિખા હો મુ૦ હુમાલ ઉઠાયો ભાર ાા બોજ મજુરી અરથીયાં હો મુ૦ નહી માલ શરદાર ાા સુણ૦ાા૧૧ાા રૂપ ઘણાં નારી તણાં, હો મુ૦ વસ્ત્ર અને શણગાર ાા દેખી દેખી શિ દાવશો હો મુ૦ કોણ કહેશે અણગાર ાા સુણ૦ ાા ૧૨ ાા મનગમતાં ઇંદ્રતણાં હો મુ૦ સુખ વિલસાં ઘર માય ાા તેહ થકી ન્યારા રહ્યા, હો મુ૦ ત્યાગી કહ્યા જિનરાય ાા સુણ૦ ાા ૧૩ ાા આવે વૈશ્રમણ દે વતા હો મુ૦ નળ કુબેરની જાત ાા સુપનામે વંછુ નહી, હો મુ૦ તાહરી કેટલી વાત ાા સુણ૦ ાા ૧૪ ાા જિહાં તિહાં તુમે વિચરશો, હો મુ૦ નગરીને વળી ગામ ાા સ્ત્રી દેખી ચિત્ત ડોલશે, હો મુ૦ નારી નરકનું ઠામ ાા સુણ૦ ાા ૧૫ ાા સરવે સરખા નર નહી, હો મુ૦ સરિખી નહિ સવિ નાર ાા કેઇ ભુંડાને કેઇ ભલા, હો મુ૦ ચાલ્યો જા ય સંસાર ાા સુણ૦ ાા ૧૭ ાા બ્રાહ્મી સુંદરી બેનડી હો મુ૦ સતિયો આં શિરદાર ાા કરણી કરી મુગતે ગઇ હો મુ૦ નામ લિયાં નિસ્તાર ાાસુણ૦ ાા ૧૭ ાા તીર્થંકર બાવીસમા હો મુ૦જે જગ મ્હોટા હોયાા બાળપણે તજી નીસરયા હો મુ૦ બંધવ સામુ જોય ાા સુણ૦ ૧૮ ાા નારી દુખની વેલડી હો મુ૦ નારી દુઃખની ખાણ ાા કરણી કરો ચિ ત્ત નિર્મળી હો મુ૦ કહ્યો અમારો માન ાા સુણ૦ ાા ૧૯ ાા વચન સુણી રાજુલ તણાં હો મુ૦ મન દિયો ઠેકાણ આણ ાા ધન ધન તું મ્હોટી સતી હો મુ૦ રાખ્યો મારો માન ાા સુણ૦ ાા ૨૦ ાા એ દોય ઉત્તમ પ્રાણિયા, હો મુ૦ પામ્યા કેવળ જ્ઞાન ાા કર્મ ખપાવી મુ ગતે ગયા હો મુ૦ કીજે તેહનો ધ્યાન ાા સુણ૦ ાા ૨૧ ાા સંવત અઢા રશે બાવને હો મુ૦ શ્રાવણ માસ મઝાર ાા ઋષિ ચોથમલ પીંપા ડમેં, હો મુ૦ શુદિ પંચમી મંગળવાર ાા સુણ૦ ાા ૨૨ ાા ઇતિ૦ ાા

## अथ श्री धर्मी अने पापीनी सज्झाय.

શ્રી જિનવરના પ્રણમે પાય, સઘળા પાતક દુર પલાય ાા થિર સંપત ઘર થાએ સદા, દુઃખ દોહગ નાવ આવે કદા ાા ૧ ાા ધરમી પરનિંદા પરિહરે, ધર્મી જીવદયા ચિત્ત ધરે ાા ધરમી તે પાળે જિન

આણ, ધરમી બોલે મીઠી વાણ ॥ ૨ ॥ ધરમી તે જે કરે નિત ધર્મ, ધરમી ન બોલે પરના મર્મ ॥ ધરમી સહુને કરે ઉપગાર, ધરમી કુડ કપટ પરિહાર ॥ ૩ ॥ ધરમી ન કરે ક્રોધ લગાર, ધરમી ન ધરે મન અહંકાર ॥ ધરમી માયા ન કરે કદા, ધરમી ધર્મ કરે છે સદા ॥ ૪ ॥ ધરમી સુણે સદગુરુની વાણ, ધરમી ગુરુ મુખ કરે પચખાણ ॥ ધરમી પાળે મન શુધ્ધ શીળ, ધરમી લહે સદા સુખ લીલ ॥ ૫ ॥ ધરમી જ્ઞાન અભ્યાસે સદા, ધરમી પરને મુસે નવ કદા ॥ ધરમી બોલે વિશ્વાવીશ, ધરમી પૂરે સયળ જગીશ ॥ ૬ ॥ ધરમી તે જે ઇંદ્રિય દમે, ધરમી વચન સહુનાં ખમે ॥ ધરમી પાળે સહુશું પ્રીત, ધરમી બોલે કુળવટ રીત ॥ ૭ ॥ ધરમી ન દિયે કોઇનો દોષ, ધરમી ધરે સદા સંતોષ ॥ ધરમી દિયે ભલો ઉપદેશ, ધરમી મુકે સયળ કલેશ ॥ ૮ ॥ ધરમી ચાલે શુધ્ધ વ્યવહાર, ધરમી કરે પાપનો. પરિહાર ॥ ધરમી રાગ દ્વેષ નવિ ધરે, ધરમી શુદ્ધ ક્રિયા અનુસરે ॥ ૯ ॥ ધરમી જાણે અથિર સંસાર, ધરમી મોહ કરે પરિહાર ॥ ધરમી ન કરે કિણશું દ્રોહ, ધરમી ધર્મ ચડાવે શોહ ॥૧૦ ॥ ધરમી ષટદર્શનને દિયે, ધરમી લખમી લાહો લિયે ॥ ધરમી ધારે રૂડી બુદ્ધ, ધરમી ચાલે મારગ શુદ્ધ ॥ ૧૧ ॥ ધરમી રાત્રિભોજન તજે, ધરમી તે ભગવંતને ભજે ॥ ધરમી શત્રુ મિત્ર સમ ગણે, ધરમી અષ્ટ કરમને હણે ॥ ૧૨ ॥—પાપીની હવે સુણજો વાત, પાપી કરે પરાઇતાંત ॥ પાપી ભલું પરનું નવિ કહે, પાપી કુટિલ સદા મન રહે ॥ ૧૩ ॥ પાપી પાંચ ઇંદ્રિય નવિ દમે, પાપી પાપમાંહી નિત રમે ॥ પાપી કરે સકળશું કુડ, પાપી મુખ ઘાલે સહુ ધુડ ॥ ૧૪ ॥ પાપી ગુરુનું ન માને કાર, પાપી કરે સદાય વિકાર ॥ પાપી ન દિયે કેહને દાન, પાપી પંચમાં ન દિયે માન ॥ ૧૫ ॥ પાપી પરછિદ્ર જોતો રહે, અણહુતીને હુતીજ કહે ॥ પાપીને નવિ હોવે લાજ, પાપી નાવે કેહને કાજ ॥ ૧૬ ॥ પાપી જાણે મનમાં ઇશો, જેહવો હું છું તેહવો તિશો ॥ પાપી જાણે હું છું જાણ, બીજાને નવિ જાણે જાણ ॥ ૧૭ ॥ પાપી ન જાણે સાધ અસાધ, પાપી કરે ઘણી અપરાધ ॥ પાપી માત પિતા નવિ ગણે, પાપી પંચેદ્રિંય જીવ હણે ॥૧૮॥ પાપી અધર્મે કરેય સદીવ, તેહ જાણીજે પાપી જીવ ॥ પાપી દેવ ગુરુ નિંદા કરે, પાપી દુર્ગતિમાં અવતરે ॥ ૧૯ ॥ પાપી અભક્ષ ન જાણે મુઢ, પાપી હૈયે સદા હોય દુષ્ટ ॥ પાપી પરસ્ત્રી રાતો દહે, પાપી નરક તણાં

દુઃખ સહે ॥ ૨૦ ॥ પાપી ચાલે ભૂંડી ચાલ, પાપી હરે પરાયા માલ ॥ પાપી સાત વ્યસનમાં રમે, પાપી માન મહાતમ ગમે ॥૨૧॥ પાપીનાં એ લક્ષણ કહ્યાં, પંડિત જીભ સાચાં સદ્દહ્યાં ॥ ઇમ જાણી ન કરે કોઈ પાપ, ભલી પરે જપો ભગવંતનો જાપ ॥૨૨॥ એ આતમશિક્ષા મન ધરે, પ્રાણી દુર્ગતિ નવિ અવતરે ॥ ચારુદત્ત વાચક ઇમ કહે, ધર્મ કરે તે શિવસુખ લહે ॥ ૨૩ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री सातव्यसननी सज्झाय.

( કડખાની દેશી. )

વાર તું વાર તું વ્યસન સસેકમિદં, જીવ તું જોય મનમાં વિચારી ॥ ધુત માંસ સુરા વાર વનિતા વળી, ચોર મૃગયા પરકીય નારી ॥ વા૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ રૂપવંતી બહુ ગુણયુતા કુળવતી, સુત પતિ નિજ પતિ પ્રેમે લીધી ॥ એહ વાતના વ્યસનથી નિજ વસા, પર વશા તોય નળરાયે કીધી ॥ વા૦ ॥૨॥ માંસના વ્યસનથી વનમાંહિ હરિણલી, બાણે વેંધી પરાક્રમ વખાણે ॥ શ્રેણિક નરપતિ શ્રવણ પતિ ભક્તિ યુત, નરકે ગયો તે સહુ લોક જાણે ॥ વા૦ ॥ ૩ ॥ દ્વારકા દ્વારિકા સ્વર્ગ નગરી તણી, વાસિતા યાદવાપતિ મુરારી ॥ વિસ્તૃતા બાર જોયણ ધને પૂરતા, ચુરિતા તેહ દ્વૈપાયનારી ॥ વા૦ ॥૪॥ નયર વસંત વસંત બધવ સમો, વસતિ ધમ્મિલ જસ દ્રવિણ કોડી ॥ સકળ નિજ ગેહ સુખ છોડિ વેશ્યાતણી, સંગતે પામિયો દુઃખ કોડી વા૦ ॥ ૫ ॥ ચોરિકા વ્યસનથી દુઃખ દુર્ગતિતણાં, ભાજન તે જના ભવન માંહી ॥ ચોર મંડુક હરી ચિત્રક પ્રમુખને, રાજદંડાદિ દુઃખ નરક પ્રાહીં ॥ વા૦ ॥ ૬ ॥ દુઃખનું ઘર થયો જેહ મૃગયા થકી, રાઘવો વનમાંહિ મેલિ સીતા ॥ હરણને મારવા નિજ વસા હારવા, લંપટી રાવણે લીધી સીતા ॥ વા૦ ॥ ૭ ॥ વાસુદેવાર્દ્ધ સમ ઋદ્ધિસે નાયુતો, જાસ મહિ માંહી મહિમા વિરાજે ॥ પ્રબળ લંકાધિ નાઠો પરસ્ત્રી થકી, નારકી તવ અદ્યાપિ ગાજે ॥ વા૦ ॥ ૮ ॥ એમ અનેક થયા એક વ્યસન થકી, દુઃખી થયા તે કહેવાય કેતું ॥ જેહને સાત વ્યસન હોય મોકળાં, તે લહે દુઃખ વળિ મેરુ જેતું ॥ વા૦ ॥ ૯ ॥ એમ જાણી કરી વ્યસનને વારિયે, ધારિયે ધર્મ વર ધરિય નેહા ॥ સંયમે ધીર ગુરુ ચરણ આરાધિયે, નય કહે જિમ લહિયે સુખ સનેહા ॥ વા૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री स्त्रीने शीखामणनी सज्झाय.

નાથ કહે તું સુણને નારી, શીખામણ છે સારી જી ।। વચન તે સઘળાં વીણી લેશે, તેહનાં કારજ સરશે ।। શાણા થઇએ જી ।।૧।। એ આંકણી।। જાત્રા જાગરણને વિહવામાં, માતા સાથે રહીએ જી।। સાસરીયામાં જળ ભરવાને, સાસુ સાથે જઇએ ।।શા૦।।૨।। દિશા અંધારીનેએકલડાં, મારગમાં નવિ જઇએ જી ।।એકલી જાણી આળ ચઢાવે, એવડું શાને કરીએ ।।શા૦।।૩।। વહાણામાં વેલેરાં ઊઠી, ઘરનો ધંધો કરીએ જી।। નણંદ જેઠાણી પાસે જઇને, સુખ દુઃખ વાત નકરીએ ।। શા૦ ।।૪।। ચોકામાં ચતુરાઇએ રહીએ, રાંધંતા નવિ રમીએ જી ।। સહુ કોને પ્રસાદ કરાવી, પાછળ પોતે જમીએ ।। શા૦ ૫ ।। ગાંઠે પહેરી ઘરમાં રહીએ, બહાર પગ નવિ ભરીએ જી ।। સસરા જેઠની લાજ કરીને, મોં આગળથી ટળીએ ।। શા૦ ૬ ।। છુટે કેશે શિર ઉઘાડે, આંગણામાં નવિ જઇએ જી ।। પુરુષ તણો પડછાયો દેખી, મોં આગળ નવિ રહીએ ।। શા૦ ૭ ।।એકાંતે દીયરીયા સાથે, હાથે તાળી ન લઇએ જી ।। પ્રેમ તણી જો વાત કરેતો, મોં આગળથી ખશીએ ।। શા૦ ૮ ।। આભરણ પહેરી અંગ શોભાવી, હાથે દર્પણ ન લઇએ જી ।। પિયુડો જો પરદેશ સધાવે, તો કાજળ રેખ ન દઇએ ।। શા૦ ।।૯।। પીયુડા સાથે ક્રોધ ન કરીએ, રોસાઈ નવિ રહીએ જી ।। છૈયાં છોરૂ છોકરડાંને, તાડન કદિય ન કરીએ ।। શા૦ ।। ૧૦ ।। ઉજડ મંદિર માંહી કયારે, એકલડાં નવિ જઈએ જી ।। એકલી જાણી આળ ચઢાવે, એવડું શાને સહીએ ।। શા૦ ।। ૧૧ ।। કુિરિયલનારીનો સંગ ન કરીએ, તસ સંગે નવિ ફરીએ જી ।। મારગ જાતાં વિચાર કરીને, ઉંડા પાવ ન ધરીએ ।। શા૦ ।। ૧૨ ।। ઉદયરતન વાચક ઈમ બોલે, જે નર નારી ભણશે જી ।। તેહનાં પાતક દુરે ટળશે, મુક્તિ પુરીમાં મળશે ।। શા૦ ।। ૧૩ ।। ઈતિ. ।।

# अथश्री कुगुरुनी सज्झाय.

શુદ્ધ સંવેગી કીરિયા ધારી, પણ કુટિલાઈ ન મુકે ।। બાહ્ય પ્રકારે કિરિયા પાળે, અભ્યંતરથી ચૂકે ।। જિણંદ કપટી કહિયા એહ, એહતું નામ ન લીજે ।। ૧ ।। એ આંકણી. ।। રંગેલ કપડાં ખભે ધાબળી, કાખ દેખાડી બોલે ।। તરૂણી સુંદર દેખી વિશેષે, પુસ્તક વાંચેવા બોલે ।। જિ૦ ।।૨।। પેંડા દેખી પડઘો કાઢે, પડઘા માન કરાવે

॥ આજ્ઞા વહોરે ખાંત કરીને, પૂરીને વોશિરાવે ॥ જિ૦ ॥ ૩ ॥ જ્ઞાન વિષે ઉપદેશ દેઇને, સૂક્ષ્મ પરીગ્રહ રાખે ॥ એ કપટીનું નામ ન લીજે, ઇમ ઉત્સુત્ર જે ભાંખે ॥ જિ૦ ॥ ૪ ॥ તાળી કૂટવા સાથે ચાલી, શ્રાવિકા છે દશ બાર ॥ યાત્રાને મિષ એણિપરે વિચરે, દુર રહ્યા આચાર ॥ જિ૦ ॥ ૫ ॥ પાશેર ઘીથી કરે પારણું, વળી ખાવે અધશેર ॥ તોહિ સાળા ઇણિપરે બોલે, ઉપવાસે આવે ફેર ॥ જિ૦ ॥ ૬ ॥ બગલાની પરે પગલાં માંડે, આડું દોઢું જુવે ॥ મહિલા સાથે બોલે મીઠું, સાધુ વેષ વિગોવે ॥ જિં૦ ॥ ૭ ॥ આચારાંગે વસ્ત્રનો ભાંખ્યો, શ્વેતને માનોપેતે ॥ તે તો મારગ દુરે મુકયો, કપડાં રંગ હેતે ॥ જિ૦ ॥૮॥ બાજીગર જિમ બાજી ખેલે, ધીવરે માંડી જાળ ॥ સંવેગી સુધા મત જાણો, એ સહુ આળ જંજાળ ॥ જિ૦ ॥ ૯ ॥ ઊંચુ ઘર અગોચર હોવે, માસકલ્પ તિહાં કીજે ॥ સુખશાતાયે પડિલેહણ ચાલે, સાધુ જન્મ ફળ લીજે ॥ જિં૦ ॥૧૦॥ રાત્રિ જગાવે મહિલા મળીને, ગાવે ગીત રસાળ ॥ ચાર કથાનાં કર્મજ બાંધે, મનમાં થઇ ઉજમાળ ॥ જિં૦ ॥૧૧॥ મધ્યાને મહિલાને તેડે, હસીને પુછે વાત ॥ અઢારમો ઉપધાન વહો તો, અમ તુમ મળશે ઘાત ॥ જિ૦ ॥ ૧૨ ॥ તવ તે કામિની હસીને બોલે, સાચું કહો છો સ્વામ ॥ ગચ્છવાસી ગુરૂ આવી તે વઢશે, તવ તુમ જાશો મામ ॥ જિં૦ ॥ ૧૩ ॥ નીચું જોઇને ઇણિપરે ભાંખે, ભણવાનો ખપ કીજે ॥ ન્હાની વય છે હજીય તુમારી, એક એક ગાથા લીજે ॥ જિં૦ ॥ ૧૩ ॥ ઘોટકની પરે પંથે ચાલે, શેહેરમાં નીચું જોવે ॥ ગડબડ ગાંડાની પરે ચાલે, જિનશાસનને વિગોવે ॥ જિં૦ ॥ ૧૫ ॥ રૂમાલ પાઠાં રૂડાં વેચે, જુનાં હાથમાં ઝાલે ॥ તૃષ્ણા તોયે કિમહિ ન મુકે, વળિ જાણે કોઇ આલે ॥ જિ૦ ॥૧૬॥ છકાય જીવનો દાહ કરાવે, ઠામ ઠામ પાપ બંધાવે ॥ આંબિલ તપનું ઓઠું લેઇને, કાંઇ અમને વહોરાવે ॥ જિ૦ ॥ ૧૭ ॥ કદાગ્રહમાં પહેલાં વ્રતનો, એહને લાગે દોષ ॥ મૃષાવાદ તો પગ પગ બોલે, તેહનો ન કરે શોષ ॥ જિ૦ ॥ ૧૮ ॥ અદત્ત વસ્તુ અજાણ થઇને, સાધારણ સીરાવે ॥ ચોથાવ્રતની વાત છે મ્હોટી, તેહમાં કામ જગાવે ॥ જિ૦ ॥ ૧૯ ॥ વિધવા પાસે વિહવલ થઇને, કામ કુસંગી માગે ॥ વાયસની પરે મૈથુન સેવે, ચોથાવ્રતને ભાગે ॥ જિં૦ ॥ ૨૦ ॥ મૈથુન સેવે પરિગ્રહ માંહે, પ્રોઢાં પાતક બાંધે ॥ રાસભની પરે લોટયા હીંડે, વળી ઉઘાડે ખાંધે ॥ જિ૦ ॥ ૨૧ ॥ છઠ અઠમાદીને અઠાઇ, નામ

ધરાવે તપશી ॥ મહિમા કારણ રાત્રે ખાવે, પ્રગટે તવ હોય હાંસી ॥ જિ૦ ॥ ૨૨ ॥ નગરપિંડોળિયા થઇને નિર્લજ, પાસત્થા થઇ બેસે ॥ ચોરાશી ગચ્છ વહોરી ખાવે, મ્હોટા ઘરમાં પેસે ॥ જિ૦ ॥ ૨૩ ॥ મુખે મુહપત્તિ રાખી બોલે, હાથે કરે છે ચાળા ॥ માંહો માંહે સાને સમજે, આંખે કરે છે ટાળા ॥ જિ૦ ॥ ૨૪ ॥ એ કપટીના સંગ નિવારો, જેણે એ ભેખ વિગોયો ॥ ભેખ ઉત્થાપી મહા એ ભુંડા, મનુષ્ય જન્મ ફળ ખોયો ॥ જિ૦ ॥ ૨૫ ॥ આદિ થકી અરિહંત આચારજ, ઉપાધ્યાયને સાધુ ॥ ધોળે ભેખે સહુ ઇમ બોલે, વારૂને આરાધું ॥ જિ૦ ॥ ૨૬ ॥ મૂળ પંથ મિથ્યાત્વે ચાલે, સમજતો નહી લેશ ॥ જિનમતનો મારગ છાંડીને, કળહો કરે વિશેષ ॥ જિ૦ ॥ ૨૭ ॥ આપ મતીનો સંગ તજીને, સાધુ વચને રહીએ ॥ વાણી વાચક જસ ઇમ બોલે, જિન આજ્ઞા શીર ગહિયે ॥ જિ૦ ॥ ૨૮ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री पांचपांडवनी सज्झाय.

હસ્તિનાગપુર વર ભલું, જિહાં પાંડુરાજા સાર રે ॥ તસ ઘરણી કુંતા સતી, વળિ માહેંદ્રી બીજી નાર રે ॥ વળિ૦ ॥ પાંડવ પાંચે વાંદતાં મન મોહે રે, મન મોહે મોહનવેલિ ॥ ત્રિજગમાંહે દીપતા અતિ સોહે રે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી॥ પાંચ પાંડવ કુંતાતણા, તેમાં જગત વિખ્યાત હોય રે ॥ પંચ સહોદર સારિખા, નળ કુબેર સરિખા હોય રે ॥ નળ૦ ॥ પાં૦ ॥ ૨ ॥ એક દિન સ્થવિર પધારિયા, પાંચ બાંધવ વાંદવા જાય રે ॥ દેશના સુણી મન ગહગહ્યા, ભાઇ સમજ જાય છે આય રે ॥ ભાઇ૦ ॥ પાં૦ ॥ ૩ ॥ જિનવર ચક્રવર્તિ જે હુવા, સ્થિર ન રહ્યા કોઈ દેવ ભૂપ રે ॥ તન ધન જોબન કારમાં, સંસારનું વિષમ સ્વરૂપ રે ॥ સં૦ ॥ પાં૦ ॥ ૪ ॥ સંસાર માંહે પલેવડું, લાગ્યું તે કેમ ઓલાય રે ॥ જિનવર વાણી સીંચતાં, આપણાં ભવ ભવનાં દુઃખ જાય રે ॥ આ૦ ॥ પાં૦ ॥ ૫ ॥ પાંડવ પાંચે વિચારિયું, આપણ લેશું સંયમ ભાર રે ॥ પુત્રને રાજ્ય સોંપી કરી, દ્રૌપદીશું કરે વિચાર રે ॥ દ્રૌ૦ ॥ પાં૦ ॥ ૬ ॥ દ્રૌપદી વળતું એમ કહે, અમે મેલશું સંસારનો પાસ રે ॥ કંત વિના શી કામિની, મુજ ભલો.નંહી ઘરવાસ રે ॥ મુ૦ ॥ પાં૦ ॥ ૭ ॥ પાંચે આવી ગુરૂને કહે, અમે લેશું સંયમ ભાર રે ॥ માનવ ભવ અતિ દોહિલો, અમે પાળવો સંયમ સાર રે ॥ અ૦ ॥ પાં૦ ॥ ૮ ॥ ગુરૂ કહે પાંડવ સુણો, તુમે રાજપુત્ર સુકુમાર રે ॥ ચા-

રિત્ર પંથ અતિ દોહિલો, તમે કેમ સહેશો ભૂપાળ રે ત૦ ॥ પાં૦ ॥ ૯ ॥ ઘર ઘર ભિક્ષા માગવી, વળિ હીંડવું ઘર ઘર બાર રે ॥ પાય અણવાણે ચાલવું, વળિ ચાલવું ખાંડાની ધાર રે ॥ વ૦ ॥ પાં૦ ॥ ૧૦ ॥ સંયમ મારગ આદરી, ઋષિ પાળે નિરતિચાર રે ॥ દોષ બેતાળીશ ટાળતા, સાધુ લે છે શુદ્ધ આહાર રે ॥ સા૦ ॥ પાં૦ ॥ ૧૧ ॥ તત તપે અતિ આકરા, માસખમણ મન રંગ રે ॥ જિહાં લગે નેમિને વાંદિયે, અભિગ્રહ કરયો મન ચંગ રે ॥ અ૦ ॥ પાં૦ ॥ ૧૨ ॥ હસ્તિશીર્ષ પુર પધારિયા, પારણાનો દિવસ તે જાણ રે ॥ નગરમાં કરતાં ગોચરી, સુણ્યું નેમિતણું નિર્વાણ રે ॥ સુ૦ ॥ પાં૦ ॥ ૧૩ ॥ આહાર વહોરયો તે લેઇ વળ્યા, આવ્યા નિજ ગુરુની પાસ રે ॥ ગુરૂને કહે અમે સાંભળ્યું, નેમી પહોત્યા શિવપુર વાસ રે ॥ ને૦ ॥ પાં૦ ॥ ૧૪ ॥ અમ મનોરથ મનમાં રહ્યાં, નવિ પહોત્યા ગઢ ગિરનાર રે ॥ અહાર લેવો જુગતો નહી, અમને અણસણ સાર રે ॥ અ૦ ॥ પાં૦ ॥ ૧૫ ॥ માસખમણનુ પારણું, નવિ કીધું મુનિવર કોય રે ॥ અહાર પરઠવ્યો કુંભશાળીએ, પાંચે ચઢયા વિમળગિરિ હોય રે ॥ પાં૦ ॥ પાં૦ ॥ ૧૬ ॥ તિહાં જઇ અણસણ અનુસરયું, પાદોપ ગમન સાર રે ॥ શિલા ઊપર સંથારડો, ઋષિ પોઢયા જિમ વૃક્ષ ડાળ રે ॥ ઋ૦ ॥ પાં૦ ॥ ૧૭ ॥ દોય માસની સંલેષણા, અંતે પામ્યા કેવળ સાર રે ॥ પાંડવ પાંચ મુગતે ગયા, તવ હુવો જય જયકાર રે ॥ ત૦ ॥ પાં૦ ॥ ૧૮ ॥ શ્રી હીરવિજયસુરી રાજીયો, તપગચ્છ ઉદ્યોતકાર રે ॥ કરજોડી કવિયણ ભણે, મુજ આવાગમન નિવાર રે ॥ મુ૦ ॥ પાં૦ ॥ ૧૯ ॥ ઇતિ ॥

# अथ श्री रावणने शीखामणनी सज्झाय.

( સિદ્ધચક્ર પદ વંદો, એ દેશી. )

સીતા હરિ રાવણ ઘર આણી, બોલે મંદોદરી વાણી ॥ અવર સતી જગ એહ સમાણી, નવિ દીઠિ નવિ જાણી રે ॥ રાવણ રામ ઘરણી કાં આણી ॥ એમ તુજ મતિ કાં મૂઝાણી રે, રાવણ સીતા કાં ઘર આણી ॥ સીતા આણે થાશે ફજેતી, રહેશે જુગ જુગ વાણી રે ॥ રા૦ ॥ રામ ઘરણી કાં આણી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સમકિત શુદ્ધ શિયળ ગુણખાણી, સિદ્ધ સમા મુખ વાણી ॥ સકળ સતી શિર મુકુટ કહાણી, દોહિલી એ દુહવાણી રે ॥ રા૦ ॥ સીતા૦ ॥ ૨ ॥ દશરથ નંદનની પટરાણી, માને ઇંદ્રિ ઇંદ્રાણી ॥ લંકાપતિ મૂકો ઉતાવ

જા, એહશું કરો મહેરબાની રે ॥ રા૦ ॥ સીતા૦ ॥ ૩ ॥ પરદારાશું પ્રીતિ પુરાણી, કરતાં ન રહે પાણી ॥ દુર્ગતિ આપે એહ કમાણી, બોલ્યા કેવળનાણી રે ॥ રા૦ ॥ સીતા૦ ॥ ૪ ॥ શિયળ ગુણે સુરલોક ગવાણી, સમરે છે સુર વિમાની ॥ એહતણા ગુણ સૂત્ર સિદ્ધાંતે, કહો કિમ એહ હરાણી રે ॥ રા૦ ॥ સીતા૦ ॥ ૫ ॥ પાપ પરંપર પિયુ શિળખાણી, રાધાવેધ વરાણી ॥ પતિવ્રતા વ્રત રંગે રંગાણી, કિમ તરિયે નાવ કાણી રે ॥ રા૦ ॥ સીતા ॥ ૬ ॥ તું છે પૂરણ પુરુષ પ્રમાણી, હું તુચ્છ મતિ તોલાણી ॥ પર રમણી લંપટ નહિ નિર્વાણી, કીર્તિ કમળા હલાણી રે ॥ રા૦ ॥ સીતા૦ ॥ ૭ ॥ કંત કહો કુણ કુમતિ ઉપાઇ, સતી સીતા ન પીછાણી ॥ ॥ અથવા જે વિધિ લખિય લખાણી, તેહ કુણ ટાળે પ્રાણી રે ॥ રા૦ ॥ સીતા૦ ॥ ૮ ॥ અઠ્ઠોત્તરશો શોકયો વરાણી, એહ સમ કોઇ નવિ જાણી ॥ એમ આવે દુર્ગતિ ઉજાણી, એહ કોઈ નવિ પીછાણી રે ॥ રા૦ ॥ સીતા૦ ॥ ૯ ॥ શિયળ સબળ ગુણ ગ્રંથ કહેવાણી, એહ વર ઉત્તમ વાણી ॥ જાઓ નિજ ઠામે મેલાણી, મીઠી સાકર ખાણી રે ॥ રા૦ ॥ સીતા૦ ॥ ૧૦ ॥ તું છે ન્યાયી વિભીષણ ભાઇ, જળનિધિ ખાઈ ભરાણી ॥ ધર્મ સખાઇયા ઠકુરાઇ, કાં હારે અભિમાનીરે ॥ રા૦ ॥ સીતા૦ ॥ ૧૧ ॥ ઠાર ભરાઇ જ્યોતિ ન થાઇ, શું ફૂંકે ઓલવાણી ॥ અંગ સકોમળ રામ વિયોગે, પોયણ જિમ કરમાણી રે ॥ રા૦ ॥ સીતા૦ ॥ ૧૨ ॥ આરાધો પરમારથ સાધો, એહ કમળા બ્રહ્માણી ॥ વિનયે કરીને વિઘ્ન ઓલાવે, જિમ હોય કુશળ કલ્યાણી રે ॥ રા૦ ॥ સીતા૦ ॥ ૧૩ ॥ રાવણ કંત કહે સુણ કામીની, મુજ મન એહ ન સુહાણી ॥ કહે કેમ હારૂં બળ છે મ્હારૂં, પર દળ દેખી ડરાણી રે ॥ રાણી, તું કેમ મનમાં મૂઝાણી ॥ ૧૪ ॥ સતિય સીતાની નિરત ન જાણી, કિમ લાભે સુપરાણી ॥ રામ લક્ષમણ છે મહા બળિયા, સબળી ગોત ગોતાણી રે ॥ રાણી ॥ તું૦ ॥ ૧૫ ॥ રાવણ જીતી જગત્ર વદીતી, સાગર પાજ બંધાણી ॥ રામે ઘેર આણી ધણીયાણી, વિદ્યાચંદ વખાણી રે ॥ રા૦ ॥ સીતા૦ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ.

## अथ श्री देवानंदानी संज्झाय.

જિનવર રૂપ દેખી મન હરખી, સ્તનસેં દૂધ ઝરાયા ॥ નવ ગૌતમકું ભયા અચંબા, પ્રશ્ન કરણકુ આયા ॥ ગૌતમ એ તો મેરી અમ્મા ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ તસ કુખે તુમ કાહું ન વસિયા, કવણ

કિયા ઈણુ કમ્મા ॥ ગો૦ ॥ ૨ ॥ ત્રિશલાદે દેરાણી હુતી, દેવાનંદા જેઠાણી ॥ વિષય લોભ કરી કાંઇ ન જાણ્યો, કપટ વાત મન આણી ॥ગો૦ ॥ ૩ ॥ એસા શ્રાપ દિયા દેરાણી, તુમ સંતાન ન હોજયો ॥ કર્મ આગળ કોઇનું નવિ ચાલે, ઇંદ્ર ચક્રવર્તી જોજયો ॥ ગો૦ ॥ ૪ ॥ દેરાણીકી રત્નડાબલી, બહુળા રત્ન ચોરાયાં ॥ ઝઘડો કરતાં ન્યાય હુઓ તવ, તબ કછુ નાણાં પાયાં ॥ ગો૦ ॥ ૫ ॥ ભરત રાય જબ ઋષભને પુછે, એહમેં કોઇ જિણંદા ॥ મરિચી પુત્ર ત્રિદંડી તેરો, ચોવીશમો જિણંદા ॥ ગો૦ ॥ ૬ ॥ કુળનો ગર્વ કિયો મેં ગૌતમ, ભરતરાય જબ વંદ્યા ॥ મન વચન કાયાએ કરીને, હરખ્યો અતિ આણંદા ॥ ગો૦॥ ૭ ॥ કર્મે સંયોગે ભિક્ષુકુળ પાયા, જનમ ન હોવે કબહુ ॥ ઇંદ્ર અવધિયે જોતાં અપહરયો, દેવ ભુજંગમ બાંહે ॥ ગો૦ ॥ ૮॥ ત્રાશી દિન તિહાં કણે વસિયો, હરણગમેષી જવ આયા ॥ સિદ્ધારથ ત્રિશલાદે રાણી, તસ કુખે છટકયા ॥ ગો૦ ॥ ૯ ॥ ઋષભદત્તને દેવાનંદા, લેશે સંયમ ભારા ॥ તવ ગૌતમ એ મુગતેં જાશે, ભગવતિ સુત્ર વિચારા ॥ ગો૦ ॥ ૧૦ ॥ સિદ્ધારથ ત્રિશલાદે રાણી, અચ્યુત દેવલોકે જાશે ॥ બીજે ખંડે આચારાંગે, તે સૂત્રે કહેવાશે ॥ ગો૦ ॥૧૧॥ તપગચ્છ શ્રી હીરવિજય સુરી, દિયો મનોરથ વાણી ॥ સકળચંદ પ્રભુ ગૌતમ પુછે, ઉલટ મનમાં આણી ॥ ગો૦ ॥ ૧૨ ॥ ઈતિ. ॥

## अथ श्री नागेश्वरी ब्राह्मणीनी सज्झाय.

ચંપા નગરી સોહામણી રે લાલ, ભરત ક્ષેત્ર મોઝાર હો ॥ ભવિક જન ॥ સોમલ બ્રાહ્મણ તિહાં વસે રે લાલ, નાગેશ્વરી ઘરનાર હો ॥ ભ૦ ॥ સાધુને વહોરાવ્યું કડવું તુંબડું રે લાલ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ કીધો ન મન વિચાર હો ॥ ભ૦ ॥ તેણે કાળે તેણે સમે રે લાલ, ધર્મઘોષ અણગાર હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૨ ॥ તેહના શિષ્ય અતિ દીપતા રે લાલ, ધર્મરુચી મુનિ રાય હો ॥ ભ૦ ॥ માસ માસ તપ આદરે રે લાલ, રહે ગુરુની લાર હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૩ ॥ માસખમણને પારણે રે લાલ, લેઇ ગુરુની આણ હો ॥ ભ૦ ॥ નાગેશ્વરી ઘર આવિયા રે લાલ, દીયો ઘણો સન્માન હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૪॥ તે તો ઘરમાં જાઈને રે લાલ, હરખશું લાઇ ઉઠાય હો ॥ભ૦॥ કડુવા તુંબાનો સાલણો રે લાલ, સવિ દીધો વહોરાય હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૫ ॥ અહાર પુરો જાણી કરી રે લાલ, આવ્યા ગુરુજીની પાસ હો ॥ ભ૦॥ એહવો આહાર વચ્છ મત કરો રે લાલ, હોશે જીવ

વિનાશ હો ॥ભ૦॥ સા૦ ॥૬॥ આહાર લેઇ મુનિ ચાલિયા રે લાલ, ગયા વનહ મઝાર હો ॥ ભ૦ ॥ એક બિંદુ તિહાં પરઠવ્યો રે લાલ, હુવો જીવ સંહાર હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥૭॥ એક બિંદુને નાંખવે રે લાલ, હુવો જીવનો વિનાશ હો ॥ ભ૦ ॥ જીવદયા મન ચિંતવી રે લાલ, કીધો સઘળો આહાર હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૮ ॥ એક મુહુર્ત્ત અંતરે રે લાલ, પરિણમ્યો આહાર અસાર હો ॥ ભ૦ ॥ અતુલ વેદના ઉપની રે લાલ, તુંબાતણે પ્રસાદ હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૯ ॥ સંથારા ગાથા પઢી કરી રે લાલ, ત્યાગ્યો સરવે આહાર હો ॥ ભ૦ ॥ પાપ અઢાર પચખી કરી રે લાલ, કાળ કિયો તેણિવાર હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૧૦ ॥ સાધુ આણી મન ભાવના રે લાલ, ગયા અનુત્તર વિમાન હો ॥ ભ૦ ॥ મહાવિદેહમાં જન્મશે રે લાલ, પામશે કેવળજ્ઞાન હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥૧૧॥ બ્રાહ્મણ સુણીને કોપીયો રે લાલ, નાગેશ્રીને દીધી કાઢ હો ॥ ભ૦ ॥ સોળ જાતિના રોગ ઉપન્યા રે લાલ, વેદના પીડી અપાર હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૧૨ ॥ સાતે નરકમાં જઇ કરી રે લાલ, રૂળી અસંખ્યાતો કાળ હો ॥ ભ૦ ॥ દુઃખ અનંતાં પામિયાં રે લાલ, કર્મતણાં ફળ જાણ હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૧૩ ॥ શેઠ તણે ઘેર અવતરી રે લાલ, ચંપા નગરી મઝાર હો ॥ ભ૦ ॥ સુકુમાળિકા નામે ભલી રે લાલ, રૂપે રંભા અવતાર હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ॥ ૧૪ ॥ શેઠ કુમરી પરણાવિયાં રે લાલ, કુમર અતિ સુકુમાળ હો ॥ ભ૦ ॥ તતકાળે છોડી ગયો રે લાલ, લાગી અગ્નિની ઝાળ હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૧૫ ॥ શેઠજી શેઠ ઘર આવીયા રે લાલ, ઓલંભો દિયો તેણિવાર હો ॥ ભ૦ ॥ વિણ અવગુણ કાંઇ પરી હરી રે લાલ, તુમ મન કોણ વિચાર હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥૧૬॥ શેઠજી પુત્રને એમ કહે રે લાલ, તેં કીધું કાંઇ પુત હો ॥ ભ૦ ॥ પાછા જાવો એહને ઘરે રે લાલ, રાખો શેઠ ઘરસુત હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૧૭ ॥ પુત્ર કહે પિતા સુણો રે લાલ, કહો તો બુડું જળમાંય હો ॥ ભ૦ ॥ કહો તો અગ્નિમાં બળી મરૂં રે લાલ, કહો તો પડું વૃક્ષ ચાઢ હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૧૮ ॥ કહો તો ડુંગરથી પડી મરૂં રે લાલ, કહો તો હું વિષ ખાઉં હો ॥ ભ૦ ॥ કહો તો ફાંસીદઇ મરૂં રે લાલ, કહો તો પરદેશે જાઉં હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ૧૯ ॥ કહો તો શસ્ત્ર ઘાચી મરૂં રે લાલ, કહો તો લેઉં સંયમ ભાર હો ॥ ભ૦ ॥ તાત વચન લોપું નહી રે લાલ, પણ નહિ વંછું એ નાર હો ॥ભ૦॥ સા૦ ॥૨૦॥ શેઠસુ-

ણી ઘેર આવિયા રે લાલ, કુમરી ઉપર બહુ કોડ હો ॥ ભ૦ ॥ દુમક પુરુષ અણાવિયો રે લાલ, તે પણ ગયો તેને છોડ હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૨૧ ॥ કુમરી મન ચિંતા થઇ રે લાલ, કાં સરજાઇ કિરતાર હો ॥ ભ૦ ॥ કીધાં પાપ મેં અતિ ઘણાં રે લાલ, ઉદય હુવાં ઈણિવાર હો ॥ભ૦॥ સા૦ ॥૨૨ ॥ દાન દેવા તિહાં માંડિયું રે લાલ, દિન દિન પ્રત્યે પ્રભાત હો ॥ભ૦॥ ગોવાળિકા સાધ્વી પધારિયાં રે લાલ, પુછે મનની વાત હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૨૩ ॥ કરજોડી વિનતી કરે રે લાલ, મુજશું કરો ઉપકાર હો ॥ભ૦ ॥ મુજ ભરથાર વાંછે નહી રે લાલ, કાંઇ કરો ઉપચાર હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૨૪॥ એહ વચન તિહાં સાંભળી રે લાલ, સા કહે ધર્મ ઉપદેશ હો ॥ભ૦॥ ધર્મ સુણાવ્યો મોટકો રે લાલ, જેથી પામે સુખ અનંત હો ॥ભ૦॥ સા૦ ॥૨૫॥ ધર્મ કથા હેતશું સુણી રે લાલ, શ્રાવકનાં વ્રત બાર હો ॥ ભ૦ ॥ એ ધર્મ મુજને તારશે રે લાલ, એ સંસાર અસાર હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥૨૬॥ અનુમતિ લેઇ પિતાતણી રે લાલ, લીધો સંયમ ભાર હો ॥ ભ૦ ॥ ચાર મહાવ્રત ઉચર્યાં રે લાલ, રહે ગુરુણીની લાર હો ॥ ભ૦ ॥સા૦ ॥૨૭॥ કરજોડી વિનંતી કરે રે લાલ, ઘો મુજને આદેશ હો ॥ ભ૦ ॥ વનમાંહી કાઉસ્સગ કરૂં રે લાલ, લેશું આતાપના તેથ હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥૨૮॥ ગુરુણી વચન લોપી કરી રે લાલ, ગઈ બાગ મઝાર હો ॥ ભ૦ ॥ છઠ છઠ તપ કાઉસ્સગ કરે રે લાલ, દીઠા છે ગણિકા નાર હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥૨૯॥ ગણિકા દેખી નિયાણું કરે રે લાલ, પાંચે પુરષની નાર હો ॥ભ૦॥ અધમાસની સંલેહણા કરી રે લાલ, બીજે સર્ગ અવતાર હો ॥ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૩૦ ॥ નવ પળ આયુષ્ય ભોગવી રે લાલ, દેવા ગણિકા નાર હો ॥ ભ૦ ॥ દ્રુપદ રાજા ઘેર અવતરી રે લાલ, ચૂલણી કુખે દ્રૌપદી નાર હો ॥ ભ૦ સા૦ ॥ ૩૧ ॥ પાંચ પાંડવ ઘેર ભારજા રે લાલ, હુઇ અતિ સુજાણ હો ॥ ભ૦ ॥ સંયમ લેઇ સ્વર્ગે ગઈ રે લાલ, પછે જાશે નિર્વાણ હો ॥ ભ૦ સા૦ ॥ ૩૨॥ મહાવિદેહમાં સિદ્ધશે રે લાલ, પામશે કેવળજ્ઞાન હો ॥ ભ૦ ॥ પાંચે પાંડવ મુગતિ ગયા રે લાલ, પહોત્યા અવિચળ ઠાણ હો ॥ ભ૦ ॥ સા૦ ॥ ૩૩ ॥ઇતિ.॥

# अथ श्री निंदावारकनी शज्झाय.

મ મ કર જીવડા રે નિંદા પારકી, મ મ કરજે વિષવાદ ॥અવગુણ ઢાંકી રે. ગુણ પ્રગટ કરે, મૃગમદ જિમ રે જવાપ ॥ મ મ૦ ॥૧॥

એ આંકણી ॥ ગુણ છે પુરા રે શ્રી અરિહંતના અવર દુજો રે કોય ॥ જગ સહુ ચાલે રે જિમ માદળ મઢયું, ગુણવંત વિરલો રે કોય ॥ મમ૦ ॥ ૨ ॥ પુંઠ ન સુઝે રે પ્રાણી આપણી, કિમ સુઝે પર પુંઠ ॥ મરમને મોસો રે કહેનો ન બોલીએ, લાખ લહે બાંધી મુઠ ॥ મમ૦ ॥૩॥ રાગે દ્વેષે યે સ્વામી હું ભરયો, ભરિયો વિષય કષાય ॥ રીસ ઘણેરી ને મુજ મન ઉપજે, કિમ પામું ભવ પાર ॥ મમ૦ ॥ ૪ ॥ સેવા કીજે રે સુધા સાધુની, વહિયે જિણવર આણ ॥ પરાણે જઇને રે તેહશું બોલીયે, જે હોય તત્વના જાણ ॥ મમ૦ ॥ ૫ ॥ જેહમાં જેટલા રે ગુણ હયો તેટલા, જિમ રાયણની રે કોળી ॥ સહજ કરો જીવ સુંદર આપણો, સહજસુંદરના રે બોલ ॥ મમ૦॥૬॥

# अथ श्री पांच इंद्रियोनी सज्झाय.

કાયા રૂપી બન્યો પાંજરો, તેમાં પાંચ ભુજંગનો વાસ ॥ તેહને છુટા મુકે થકે, કરે અતિશે વિનાશ ॥ હે મુરખો, ન મેલો ઇંદ્રિય મોકળી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ જયોતે તે દીવો ઝળહરે, માંહી બળે ફૂદાંને પતંગ ॥ ચક્ષુતણો રસ લોલપી, બળે દીવા કેરે સંઘ ॥ હે મુ૦ ॥ ૨ ॥ વીણા વજાવે વનમાં પારધી, જેની સુરતા વીણામાં જાય ॥ શ્રોતતણો રસ લોલપી, મૃગનું બાણે શરીર વેંધાય ॥ હે મુ૦ ॥ ૩ ॥ જળમાં મ્હાલે રૂડી માછલી, તેની સુરતા તે લોટમાં જાય ॥ જિભાતણો રસ લોલપી, તેનું ગળું કાંટે વેંધાય ॥ હે મુ૦ ॥ ૪ ॥ સાંઝ પડે ને રવિ આથમે, ભમરો જઇ બેઠો કમળને છોડ ॥ ઘ્રાણતણો રસ લોલપી, ગજે લીધો કમળને તોડ ॥ હે મુ૦ ॥ ૫ ॥ મયગળ માતો મદ ઝરે, તેની સુરતા હાથણીમાં જાય ॥ કામતણો રસ લોલપી, પડે અજાડી માંય ॥ હે મુ૦ ॥ ૬ ॥ એક ઇંદ્રિય જેની વશ નહી, તેહના એહ હવાલ ॥ પાંચ ઇંદ્રિયો જેણે વશ નહી, તેહના કવણ હવાલ ॥ હે મુ૦ ॥ ૭ ॥ પાંચ ઇંદ્રિયો જેની વશ કરી, જાણી અથિર સંસાર ॥ તે પ્રાણી કર્મ ખપાયને, પહોત્યા કાંઇ મોક્ષ મોઝાર ॥ હે મુ૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री अन्यत्व संबंधनी सज्झाय.

( ધન ધન સંપ્રતિ સાચો રાજા. એ દેશી. )

કેહનાં રે સગપણ કેહની માયા, કેહનાં સજન સગાઇ રે ॥ સજન વગર કોઇ સાથ ન આવે, આપે આપ કમાઈ રે ॥ કેહનાં૦

॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ માહરૂં માહરૂં સહુ કહે પ્રાણી, તાહરૂં કોણ સહાઈ રે ॥ આપ સવારથ સહુને વહાલો, કુણ સજજન કુણ માઇ રે ॥ કેહનાં૦ ॥૨॥ ચુલણી ઉદરે બ્રહ્મદત્ત આયો, જુઓ માત સગાઈ રે ॥ પુત્ર મારણને અગનિજ કીધી, લાખનાં ઘર નિપજાઈ રે॥કે૦ ॥ ૩ ॥ કાષ્ટપંજર ઘાલીને મારે, શસ્ત્ર ગ્રહી દોડે ધાઈ રે ॥ કોણિકે નિજ તાતજ હણિયો, તો કિયાં રહી પુત્ર સગાઇ રે ॥ કે૦ ॥ ૪ ॥ ભરત બાહુબળ આપે લડીયા, આપ આપે સજ થઇ રે ॥ બાર વરસ સંગ્રામજ કીધો, તો કિહાં રહી ભ્રાત સગાઇ રે કે૦ ॥ ૫ ॥ ગુરુ ઉપદેશથી રાય પ્રદેશી, સુધુ સમકિત પાઇ રે ॥ સ્વારથ વિણ સુરિકંતા નારી, મારયો પિયુ વિષ પાઇ રે ॥ કે૦ ॥ ૬ ॥ નિજ અંગજનાં અંગજ છેદે, જુઓ રાહુ કેતુ કમાઇ રે ॥ સહુ સહુને નિજ સ્વારથ વહાલો, કુણ ગુરૂને કુણ ભાઇ રે ॥ ૭ ॥ સુભુમ ફરસુરામજ દોઇ, માંહે માંહે વેઠ બનાઇરે ॥ ક્રોધ કરીને નરકે પહોત્યા, તો કિહાં રહી તાત સગાઇ રે ॥ કે૦ ॥ ૮ ॥ ચણાકયે તો પર્વત સાથે, કીધી મિત્ર ઠગાઇ રે ॥ મરણ પામ્યો તે મનમાં હરખ્યો, તો કિહાં રહી મિત્ર સગાઇ રે૦ ॥ ૯ ॥ આપ સ્વારથ સહુને વહાલો, કુણ સજજન કુણ માઇરે ॥ જમરાણાનો તેડો આયો, ટગમગ જાવે ભાઇરે ॥ કે૦ ॥ ૧૦ ॥ સાચો શ્રી જિનધર્મ સખાઈ, આરાધો લય લાઇ રે ॥ દેવવિજયે કવિ શિષ્યનો ઇણિપરેં, તત્વવિજય સુખદાઇ રે ॥કે૦॥૧૧॥

# अथ श्री विनंतीनी सज्झाय.

વીર સુણો મોરી વીનતી, વાત મનની હો કહું જોડી હાથ કે ॥ બાળકની પરે વીનવું મોરા સ્વામી હો, સુણો ત્રિભુવન નાથ કે ॥વીર૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ તુમ દરશન વિણ હું ભમ્યો, મુજ સ્વામી હો ભવસમુદ્ર મઝાર કે ॥ દુઃખ અનંતાં મેં સહ્યાં, તે કહેતાં હો નવિ આવે પાર કે ॥ વીર૦ ॥ ૨ ॥ પર ઉપગારી તુમે પ્રભુ, દુઃખ ભાગો હો જગ દીનદયાળ કે ॥ તેણે તુમ ચરણે આવીયો, સ્વામી મુજને હો નિજ નયણ નિહાળ કે ॥ વીર ॥ ૩ ॥ અપરાધી પણ ઉદ્ધરયો, કહું કેતા હો તોરા અવદાત કે ॥ સારકરો હવે માહરી, મન માંહીહો આણી મોરી વાત કે ॥ વીર૦ ॥ ૪ ॥ અવગુણી પણ ઉદ્ધરયા, તે ઉપર હો કરિ કરૂણા સ્વામ કે ॥ પરમ ભગત હું તાહરો, તેને તારો હો નહી ઢીલનો કામ કે ॥ વીર૦ ॥ ૫ ॥ શુળપાણિ પ્રતિબુઝવ્યો, જેણે કીધો હો તુજને ઉપસર્ગ કે ॥ ડંક દિયો ચંડકોશીએ, તોયે દીધો

હો તસ આઠમો સર્ગ કે ॥ વીર૦ ॥ ૬ ॥ ગોશાળે અવગુણ ઘણાં, કીધા તોરા હો બોલ્યો અવરણુવાદ કે ॥ તે બળતો તેં રાખીયો, શીતલેશ્યા હો મૂકી સુપ્રસાદ કે ॥ વીર૦ ॥ ૭ ॥ એ કોણ છે ઇંદ્રજાળીયો, એમ કહેતો હો આયો તુમ તીર કે ॥ તે ગૌતમને તેં કીયો, પોતાનો હો કાંઈ તન વજીર કે ॥ વીર૦ ॥ ૮ ॥ વયણ ઉત્થાપી તાહરાં, જે જઘડયો હો તુજ સાથે જમાળિ કે ॥ તેહને પણ પંદરે ભવે, શિવગામી હો કીધો તેં કૃપાળ કે ॥ વીર૦ ॥ ૯ ॥ અઇમુત્તા ઋષિ જે રમ્યો, જળમાંહી હો બાંધી માટીની પાળ કે ॥ તરતી મેલી પાતરી તેં તાર્યો, હો તેહને તતકાળ કે ॥ વીર૦ ॥ ૧૦ ॥ બાર વરસ વેશ્યા ઘરે, રહ્યો મૂકી હો કાંઈ સંયમ ભાર કે ॥ તે નંદીષેણ ઉદ્ધર્યો, શિવપદવી હો દીધી તસ સાર કે ॥ વીર૦ ॥ ૧૧ ॥ પંચ મહાવ્રત પરિહરી, ઘરવાસે હો રહ્યો વર્ષ ચોવીશ કે ॥ તે પણ આર્દ્રકુમારને, તેં તાર્યો હો કાંઇ વીશવા વિશ કે ॥ વીર૦ ॥ ૧૨ ॥ રાય શ્રેણિક રાણી ચેલણા, રૂપ દેખી હો ચિત્ત ચુકયા જેહ કે ॥ સમવસરણ સાધુ સાધવી, તેં કીધા હો આરાધિક તેહ કે ॥વીર૦ ॥૧૩॥ વ્રત નહી નહી આખડી, નાહ પોષત્ર હો વળિ નહી તસ દિખ્ખ કે ॥ તે પણ શ્રેણિક રાયને, તેં કીધો હો સ્વામી આપ સરીખ કે ॥ વીર૦ ॥ ૧૪ ॥ એમ અનેક તેં ઉદ્ધરયા, કહું કેતા હો તોરા અવદાત કે ॥ સાર કરો હવે માહરી, મનમાંહી હો આણી મોરી વાત કે ॥ વીર૦ ॥ ૧૫ ॥ સંયમ શુદ્ધ પળે નહી, નહી તેવું હો મુજ દર્શન જ્ઞાન કે ॥ પણ આધાર છે એટલો, એક તાહરો હો ધરૂં નિશ્ચળ ધ્યાન કે ॥વીર૦॥૧૬॥ મેહ મહીતળે વરસતો, નવિ જોવે હો તેહ ઠામકુઠામ કે ॥ ગિરૂઆ સહજે ગુણ કરે, સ્વામી સારો હો મુજ વંછિત કામ કે ॥વીર૦॥૧૭॥ તુમ નામે સુખ સંપદા, તુમ નામે હો જાવે દુઃખ દૂર કે ॥ તુમ નામે વંછિત ફળે, તુમ નામે હો નિત્ય આણંદ પૂર કે ॥ વીર૦ ॥ ॥ ૧૮ ॥ કળશ ॥ ઇમ નગર જેસલમેર મંડન, વીર જિન ચોવીશમો ॥ શાસન નાયક સિંહ લંછન, સેવતાં સુરતરુ સમો ॥૧૯॥ જિનચંદ ત્રિશલા માત નંદન, સકળચંદ કળા નિલો ॥ વાંચનાર્યે સમય સુંદર, થુણ્યો ત્રિભુવન ગુણ તિલો ॥ ૨૦ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री गजसुकुमालनुं ढ्रीढालियुं.

## ॥ ढाल १ ली. ॥

સરસતિ સમરૂં સારદારે, પભણું સુગુરુ પસાય ॥ ગજસુકુમા-

ળી ગુણે ભર્યા રે, ઉલટ અંગ સવાય ॥ મોરા જીવન, ધર્મ હૈયામાં ધાર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ દીપે નગરી દ્વારિકાં રે, વસુદેવ નરપતિ ચંદ ॥ શ્રી કૃષ્ણ રાજ્ય કરે તિહાં રે, પ્રગટયો પૂનમ ચંદ ॥ મો૦ ॥ ૨ ॥ ન્યાયવંત નગરી ઘણું રે, બળિયો બળભદ્ર વીર ॥ કોઇ કળા ગુણે કરી રે, આપે અતિ મન ધીર ॥ મો૦ ॥ ૩ ॥ સ્વામી નેમિ સમોસર્યા રે, સહસાવન મોઝાર ॥ બહુ પરિવારે પરિવર્યા રે, ગુણ-મણિના ભંડાર ॥ મો૦ ॥ ૪ ॥ વંદન આવ્યા વિવેકથી રે, કૃષ્ણા-દિક નર નાર ॥ વાણી સુણાવે નેમિજી રે, બેઠી પર્ષદા બાર ॥ મો૦ ॥ ૫ ॥ ગજસુકુમાળ ગુણે ભર્યા રે, આવ્યા વંદન એહ ॥ વિનય કરીને વાંદીયા રે, ત્રિકરણ કરીને તેહ ॥ મો૦ ॥ ૬ ॥ દે દેશના પ્રભુ નેમિ-જી રે, આ છે અથિર સંસાર ॥ એક ઘડીમાં ઉઠ ચલે રે, કોઇ નહી રાખણહાર ॥ મો૦ ॥ ૭ ॥ વિધ વિધ કરીને વીનવું રે, સાંભળો સહુ નર નાર ॥ અંતે કોઇ કેહનું નહી રે, આખર ધર્મ આધાર ॥ મો૦ ॥ ૮ ॥ સ્વામીની વાણી સાંભળી રે, ગજસુકુમાળ ગુણ-વંત ॥ વૈરાગ્યે મન વાળિયું રે, આણવા ભવનો અંત ॥ મો૦ ॥ ॥ ૯ ॥ આવ્યા ઘેર ઉતાવળા રે, ન કર્યો વિલંબ લગાર ॥ માતા મુજ અનુમતિ દિયો રે, લેશું સંયમ ભાર ॥ મો૦ ॥ ૧૦ ॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

કહે માતા કુમારને રે લાલ, સાંભળો ગજસુકુમાળ રે ॥ પ્રવીણ પુત્ર ॥ દીક્ષા દુક્કર પાળવી રે લાલ, તું છે ન્હાનો બાળ રે ॥ પ્ર૦ ॥ અનુમતિ હું આપું નહિ રે લાલ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સાંભળો સુત સુખ ભોગવો રે લાલ, મણિ માણેક ભંડાર રે ॥ પ્ર૦ ॥ સુખ ઇહાં છે સુણો હાથમાં રે લાલ, તુમે પરિહરો કવણ પ્રકાર રે ॥ પ્ર૦ ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ ચાર મહાવ્રત કહ્યાં નેમિજી રે લાલ, મોંઘાં મૂલ્ય જેવાં હોય હો ॥ મોરી માત ॥ નાણાં દિયે તે નહી મળે રે લાલ, સુણ્યા અવલ મુજ એહ હો ॥ મો૦ ॥ દિયો અનુમતિ દીક્ષા લઉં રે લાલ ॥ ૩ ॥ સાંભળો સુત સંયમ ભણી રે લાલ, પંચ પારાધી જેહ રે ॥ પ્ર૦ ॥ આઠ કરમ આવી નડે રે લાલ, તેહને તું કેમ જીતેશ રે ॥ પ્ર૦ ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ મન નિર્મળ નાળે કરૂં રે લાલ, જ્ઞાનના ગોળા જેહ હો ॥ મો૦ ॥ ઉપસર્ગ અગ્નિ દારૂ દિયું રે લાલ, ઉડાડી દઉં એહ હો ॥ મો૦ ॥ દિ૦ ॥ ૫ ॥ ચાર ચોર અતિ આકરા રે લાલ,

સોંઠા લૂટી જાય રે ॥ પ્ર૦ ॥ દશ દુશ્મન વળી તાહરા રે લાલ, આ
ડા દેવે ધાય રે ॥ પ્ર૦ ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥ એમ ખજાને માહરોરે લાલ,
લૂટયો કેણે ન લૂટાયહો ॥ મો૦ ॥ શિયળ સેના સુધી કરૂંરે લાલ, મ્હારા
દુશ્મન દૂરે જાય હો મો૦ ॥ દિયો૦ ॥ ૭ ॥ મોહ મહિપતિ
જે મોટકો રે લાલ, ધીરજ કેમ ધરીશ રે ॥ પ્ર૦ ॥ જાલમ એ જુગ
ને નડે રે લાલ, તેહને તું કેમ જીતીશ રે ॥ પ્ર૦ ॥ અ૦ ॥ ૮ ॥ કોમ-
ળ મન કમાનથીરે લાલ, ભાવ ભાથો ભરપૂર હો ॥ મો૦ ॥ ત્રિ-
કરણ મન તીરજ કરૂં રે લાલ, મોહ મહિપતિ કરૂં દૂર હો ॥મો૦॥
દિયો૦ ॥ ૯ ॥ ભોજન ભલિ ભલિ ભાતનાં રે લાલ, સુખડી સાતે
ભાત રે ॥ પ્ર૦ ॥ સરસ નિરસ આહાર આવશે રે લાલ, તે ખાશો
કેમ કરી ખાંત રે ॥ પ્ર૦ ॥ અ૦ ॥ ૧૦ ॥ સમકિત સાતે સુખડી
રે લાલ, મન થિર મોતીચુર હો ॥ મો૦ ॥ ગગનગાંઠીયા જ્ઞાનના રે
લાલ, ભાવ ભલો ભરપૂર હો મો૦ ॥ દિયો૦ ॥ ૧૧ ॥ સોવન થાળ
સોહામણો રે લાલ, શાળ દાળ ઘૃત ગોળ રે ॥ પ્ર૦ ॥ સરણે ભોજ-
ન મન માનતાં રે લાલ, ઉપર મુખ તંબોળરે ॥ પ્ર૦ ॥ અ૦ ॥ ૧૨ ॥
કંચન થાળી કાચલી રે લાલ, સમતા શાળ દાળ ઘૃત ગોળ હો ॥
મો૦ ॥ સરસ ભોજન સંતોષનાં રે લાલ, સ્થિર મન મુખ તંબોળ
હો ॥ મો૦ ॥ દિયો૦ ॥૧૩॥ ઉપસર્ગ તુજને અતિ ઘણોરે લાલ, વળિ
પરિસહ બાવીશ રે ॥પ્ર૦॥ ખમી ન શકે તું ખરો રે લાલ, પછી પ-
સ્તાવો કરીશરે ॥પ્ર૦॥ અ૦॥૧૪॥ ઉપસર્ગ જે મુજ ઉપજે રે લાલ,
તે ક્ષમાયે કરીને ખમાય હો ॥ મો૦ ॥ પ્રીતે કરી પરિસહ સહું રે
લાલ, બળિયા જે કોઇ બાવીશ હો મો૦ ॥ દિયો૦ ॥ ૧૫ ॥ વચન
સુણી વૈરાગ્યનાં રે લાલ, મૂર્છાણી તવ માત રે ॥ પ્ર૦ ॥ નયણે
તે આંસુ નીતરયાં રે લાલ, સાંભળ સુત સુજાત રે ॥ પ્ર૦ અ૦ ॥
૧૬ ॥ માન વચન માતાતણાં રે લાલ, તુજને કહું છું હું એહ રે ॥
સોભાગી સુંદર ॥ સુગુણ સુતા સોમલ તણી રે લાલ, પરણો પનોતા
એહ રે ॥ સો૦ ॥ ધર્મ હૈયામાં શું ધરોરે લાલ ॥૧૭॥ માત મનોરથ
પૂરવારે લાલ, ન કરશો મુખ નાકારરે ॥સો૦॥ ઓચ્છવ મહોચ્છવ
કરી ઘણા રે લાલ, પરણાવું પુત્ર કુમાર રે ॥સો૦॥ ધર્મ ॥૧૮॥ કહે
કુમર માતાભણી રે લાલ, સાંભળો મોરી માય હો ॥ મોરી માત ॥
મન મ્હારૂં વૈરાગ્યમાં રે લાલ, એક ક્ષણ લાખેણી જાય હો ॥મો૦॥
દિયો૦ ॥ ૧૯ ॥ માતા વિચારે ચિત્તમાં રે લાલ, રાખ્યો ન રહે એહ

રે ॥ પ્ર૦ ॥ આશીષ આપી અતિ ઘણી રે લાલ, લિયો દીક્ષા ધરી નેહ રે ॥ પ્ર૦ ॥ ધર્મ હૈયા માંહી ધરે રે લાલ ॥ ૨૦ ॥ બેસાર્યા સેવકે સુત ભણી રે લાલ, ઓચ્છવ કીધો અપાર રે ॥સો૦॥ આવ્યા નેમિજી આગળે રે લાલ, ભાવે લે સંયમ ભાર રે ॥સો૦॥ ધ૦ ॥૨૧॥ માતા કહે નિજ પુત્રને રે લાલ, સાંભળ સુત સુજાણ રે ॥ સો૦ ॥ સંયમ સુધો પાળજો રે લાલ, પામજો પદ નિર્વાણ રે ॥ સો૦ ॥ ધ૦ ॥ ૨૨ ॥ એમ આશીષ માતા દિયે રે લાલ, આવ્યાં સહુ ઘેર એહ રે ॥સો૦॥ આવ્યા નેમિજી આગળે રે લાલ, ગજસુકુમાળ ગુણગેહ રે ॥ સો૦ ॥ ધ૦ ॥ ૨૩ ॥ આજ્ઞા આપો જો નેમિજીરે લાલ, કાઉસગ કરૂં સમશાન રે ॥સો૦॥ મન થિર રાખીશ માહરૂં રે લાલ, પામું પદ નિરવાણ રે ॥ સો૦ ॥ ધ૦ ॥૨૪॥ આજ્ઞા આપી નેમિજી રે લાલ, આવ્યા જિહાં સમશાન રે ॥ સો૦॥ મન થિર રાખી આપણું રે લાલ, ધરવા લાગ્યા ધ્યાન રે ॥ સો૦ ॥ ધ૦॥૨૫॥ સોમલ સસરે દેખિયા રે લાલ, ઉપન્યું મનમાં પૂરવ વેર રે ॥ સો૦ ॥ કુમતિ સોમલ ક્રોધે ચડયો રે લાલ, મનમાં ન આણી મહેર રે ॥ સો૦ ॥ ધ૦ ॥ શિર ઊપર બાંધી સુણો રે લાલ, માટી કેરી પાળ રે ॥ સો૦ ॥ ખેર અંગારા ધખધખ્યા રે લાલ, તે મૂકયા તતકાળ રે ॥સો૦॥ ધ૦ ॥ ૨૭ ॥ ફૂટ ફૂટ ફુટે હાડકાં રે લાલ, તટ તટ ત્રૂટે ચામ રે ॥ સો૦ ॥ સંતોષી સસરો મળ્યો રે લાલ, તુરત સાર્યું તેનું કામ રે ॥ સો૦ ॥ ધ૦ ॥ ૨૮ ॥ સોભાગી શુકલ ધ્યાને ચઢયા રે લાલ, ઉપન્યું કેવળનાણ રે ॥ સો૦ ॥ ક્ષણમાં કર્મ ખપાવિને રે લાલ, મુનિ મુગતેં ગયા જાણ રે ॥ સો૦ ॥ ધ૦ ॥ ૨૯ ॥ ગજસુકુમાળ મુગતેં ગયા રે લાલ, વંદુ વારંવાર રે ॥ સો૦ ॥ મન થિર રાખ્યું આપણું રે લાલ, પામ્યા ભવનો પાર રે ॥ સો૦॥ ધ૦॥૩૦॥ શ્રી વિજયધર્મસુરી તણો રે લાલ, રાજવિજય ઉવઝાય રે ॥ સો૦ ॥ તસ શિષ્ય લક્ષણ ગુણે કરી રે લાલ, પભણું તે સુગુરૂ પસાય રે ॥ સો૦ ॥ ધ૦ ॥ ૩૧ ॥ સોળસેંને બાસઠ સમેરે લાલ, સાંગાનેર મઝાર રે ॥ સો૦॥ ગુણ ગાયા માસ ફાગુણે રે લાલ, શુકલ છઠ સોમવાર રે ॥ સો૦ ॥ ધ૦ ॥ ૩૨ ॥ કહે મકન મોહનતણો રે લાલ, સાધુતણી સજ્ઝાય રે ॥ સો૦ ॥ ભણજો ગણજો ભલિ ભાતશું રે લાલ, પામજો ભવનો પાર રે ॥ સો૦ ॥ ધ૦ ॥ ૩૩ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री सोलसुपननी सज्झाय.

॥ દોહા. ॥

શ્રી ગુરૂ પદ પ્રણમી કરી, સોળ સુપન સુવિચાર ॥ દુસમ સમયતણાં કહું, શાસ્ત્રતણે અનુસાર ॥ ૧ ॥

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

( શારદ બુધદાઇ. એ દેશી. )

પાટલીપુર નયરે, ચંદ્રગુપ્ત રાજન ॥ ચાણાયક નામે, બુદ્ધિ નિધાન પ્રધાન ॥ એક દિન પોષધમાં, સૂતો રયણિ મઝાર ॥ તવ દેખે નરપતિ, સોળ સુપન સુખકાર ॥ ૧ ॥ ત્રોટક—સુખકારક વારક દુઃખકેરાં, નિરખે નૃપ વડ વખતે ॥ વાજિંત્ર તૂરે ઉગત સૂરે, આવી બેઠા તખતે ॥ ચાણાયક નાયક મતિકેરો, આવી પ્રણમે પાય ॥ સોળ સુપન સ્યણાંતરે લાધ્યાં, તે બોલે નરરાય ॥ ૨ ॥ ચાલ—પ્રુર સુહણે દેખે, સુરતરૂ ભાંગી ડાળ ॥ બીજે આથમિયો, સૂરજ બિંબ અકાળ ॥ ત્રીજે ચંદ્ર ચાલણી, ચોથે નાચ્યાં ભૂત ॥ પાંચમે બાર ફણનો, દીઠો અહિ અદ્ભુત ॥ ૩ ॥ ત્રો૦—અતિ અદ્ભૂત વિમાન વળ્યું, તિમછે સુહણે દેખે ॥ કમળ ઉકરડે સાતમે આઠમે, આગિયો અંધારે પેખે ॥ સૂકો સરોવર નવમે દક્ષિણ, પાસે ભરિયો નીર ॥ દસમે સુહણે સોવન થાળે, કૂતરો ખાયે ખીર ॥ ૪ ॥ ચાલ—ગજ ઊપર ચઢિયા, વાનર દેખે ઇગ્યાર ॥ મર્યાદા લોપે, સાગર સુપન એ બાર ॥ મ્હોટે રથે જુતા, વાછડા તેરમે દેખે ॥ ઝાંખાં તિમ રયણાં, ચૌદમે સુપને પેખે ॥ ૫ ॥ ત્રો૦—તિમ દેખે પન્નરમે વૃષભે, ચઢિયા રાજકુમાર ॥ કાળા ગજ બેહુ માંહો માંહે, વઢતા સોળ એ સાર ॥ એહવાં સોળ સુપન જે લાધ્યાં, સંભારે નૃપ જામ ॥ એહવે આવી દિયે વધાઈ, વનપાળક અભિરામ ॥ ૬ ॥ ચાલ—સ્વામી તુમ વનમાં, શ્રુતસાગર ગુણખાણી ॥ ભદ્રબાહુ મુનીસર, ચૌદ પૂર્વધર જાણી ॥ આવ્યા નિસુણીને વંદન કાજે જાય ॥ ચાણાયક સાથે, નરપતિ પ્રણમે પાય ॥ ૭ ॥ ત્રો૦—પાય નમીને નૃપતિ પૂછે, સોળ સુપન સુવિચાર ॥ કૃપા કરી ભગવન મુજ દાખો, એહ કરો ઉપકાર ॥ તવ ગિરૂઆ ગણધર શ્રૂતસાગર, બોલ્યા નરપતિ આગે ॥ દુસમ આરે એહ સુપનનો, હોશે બહુળો લાગ ॥ ૮ ॥ ચાલ—સુરતરુ કેરી શાખા ભાંગી, તેહનું એ ફળ સારજી ॥ આજ પછી કોઈ

રાજા ભાવે, નહિ લિયે સંયમ ભાર જી ।। આથમ્યો સૂરજ બિંબ અકાળે, તે આથમ્યું કેવળનાણ જી ।। જાતિસમરણ નિર્મળ એહિ, નહિ મણુપજ્જવ નાણ જી ।। ૯ ।। ત્રીજે ચાલણી ચંદ્ર થયો જે, જિનમત એણીપરે હોશે જી ।। થાપ ઉત્થાપ તે કરશે બહુળા, કપટી કુગુરુ વિગોશે જી ।। ભૂત નાચ્યાં જે ભૂતળે ચોથે, તે કુગુરુ કુદેવ મનાશે જી ।। દૃષ્ટિરાગે વ્યામોહ્યા શ્રાવક, તેહના ભક્તા થાશે જી ।। ૧૦ ।। બારફણો વિષધર જે દીઠો, તેહનું એ ફળ જાણો જી ।। બાર વરસ દુર્ભિક્ષ તે પડશે, હોશે ધર્મની હાણો જી ।। વળ્યું વિમાન જે આવતું પાછું, તે ચારણ મુનિ નવિ હોશે જી ।। સાતિચારિ આચારી થોડા, ધર્મે અધર્મે જાશે જી ।।૧૧।। કમળ ઉકરડાનું ફળ એહી, નીચ ઉંચ કરિ ગણિયે જી ।। ક્ષત્રિય કુળ શૂરા તેહિ પણ, વિશ્વાસીને હણિયે જી ।। આગીયા સુહણાનું ફળ જાણો, જિનધર્મે દૃઢ થોડા જી ।। મિથ્યાકરણી કરતા દીસે, શ્રાવક વાંકા ઘોડાજી ।। ૧૨ ।। સૂકા સરોવર દક્ષિણ પાસે, નિર ભરિયું સુવિલાસેજી ।। આપ ઉગારણ કાજે મુનિવર, દક્ષિણ દિશિમાં જાશેજી ।। જિહાં જિહાં જિનકલ્યાણક તિહાં તિહાં, ધર્મનો વિચ્છેદ થાશેજી ।। સંત અસંતની પેરે મનાશે, ધરમી જન સીદાશે જી ।। સોવન થાળે ખીર ભખે જે, કુતરો દશમે સુહણે જી ।। ઉત્તમની ઉપરાજી લક્ષ્મી, મધ્યમ બહુ પરિમાણે જી ।। ગજ ઉપર જે વાનર ચઢિયા, તે હોશે મિથ્યાત્વી રાજા જી ।। જિનધર્મે વળિ સંશય કરતા, મિથ્યામતમાં તાજા જી ।।૧૪।। મર્યાદા લોપે જે સાગર, તે ઠાકુર મુકશે ન્યાય જી ।। જૂઠા સાચા સાચા જૂઠા, કરશે લાંચ પસાય જી ।। જેહ વડેરા ન્યાય ચલાવે, તેહ કરે અન્યાય જી ।। કુડ કપટ છળ છદ્મ ઘણેરાં, કરતા જૂઠા ઉપાયજી ।। ૧૫ ।। મ્હોટે રથે જે વાછડા જૂત્યા, તેરમે સુપને નરેશ જી ।। વડ પણે સંયમ નહિ લેવે કોઇ, લઘુપણે કોઇક લેશે જી ।। ભૂખે પીડ્યા દુઃખે ભીડ્યા, પણ વૈરાગ ન ધરશે જી ।। ગુરૂવાદિક મૂકીને શિષ્યો, આપમતિ થઇ ફરશે જી ।। ૧૬ ।। ઝાંખાં રત્ન તે ચૌદમે દીઠાં, તે મુનિવર ગુણ હીણ જી ।। આગમગત વ્યવહારને છંડી, દ્રવ્યની વૃત્તિયે લીણા જી ।। કહેણી રહેણી એક ન દીસે, હોશે ચિત્ત અનાચારજી ।।શુદ્ધ પરંપર વૃત્તિ ઉવેખે, ન વહે વ્રતનો ભારજી।।૧૭।। રાજકુમર જે વૃષભે ચઢિયા, છે માંહો માંહિ નવિ મિળશે જી ।। ફિરૂઆં વૈર સગાં સંગાથે, પરશું નેહ તે ધરશે જી ।। કાળાગજ બેહુ

વઢતા દીઠા, તે માગ્યા મેહ ન વરસે જી ॥ વિણુજ વ્યાપારે કપટ ઘ-ણેરાં, તોહી પેટ ન ભરશે જી ॥ ૧૮ ॥ સોળ સુપનનો અર્થ સુણીને, ભદ્રબાહુ ગુરૂ પાસે જી ॥ દુસમ સમયતણાં ફળ નિસુણી, રાજા હૈયે વિમાસે જી ॥ પુત્ર રાજ્ય ઠવી વ્રત લેઈ, સારે આતમ કાજ જી ॥ ભવિક જીવ બહુળા પ્રતિબોધ્યા, ભદ્રબાહુ ગુરૂરાજ જી ॥ ૧૯ ॥ ગુણ રાગી ઉપશમ ગુણ રંગી, વિરતી પ્રસંગી પ્રાણી જી ॥ સાચી સહહણાશું પાળે, મહાવ્રત પંચ સહિનાણી જી ॥ નિંદા ન કરે વઢ ને કેહની, બોલે અમૃતવાણી જી ॥ અપરંપાર ભવજળધિ તરેવા, સમતા નાવ સમાણી જી ॥ ૨૦ ॥ શ્રી જિનશાસન ભાસન સુંદર, બોધિબીજ સુખકાર જી ॥ જીવદયા મન માંહે ધારો, કરૂણારસ ભં-ડાર જી ॥ એ સજ્ઝાય ભણીને સમજો, દુસમ સમય વિચાર જી ॥ ધીરવિમળ કવિરાય પસાયે, નયવિજય જયકાર જી ॥ ૨૧ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री मुनिगुणनी सज्झाय.

( અરણિક મુનિવર ચાલ્યા ગોચરી. એ દેશી. )

નિત નિત વંદુ રે મુનિવર એહવા, જસ મુખ પંકજ પેખો જી ॥ તનુ રોમાંચિત હિયડો ઉલ્લસે, વિકસે નયણ વિશેષો જી ॥ નિત૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ પંચ મહાવ્રત સુધાં જે ધરે, પાળે પંચ આચારો જી ॥ સુમતિ ગુપતિની બહુળી ખપ કરે, ગુણ છ ત્રીશ ભંડારો જી ॥ નિત૦ ॥ ૨ ॥ પાંચે ઇંદ્રિય અહનિશિ વશ કરે, પાળે નવવિધ શીળો જી ॥ ચાર કષાય ન સેવે સંજતી, લ-ક્ષણ શોહે શરીરો જી ॥ નિત૦ ॥ ૩ ॥ માસ શીયાળે રે બહુળો શિ-ત પડે, વાજે શીતળ વાયો જી ॥ તપ ધરિ પોઢ્યા રે સમતા સેજડી, સંયમ સરિસો ભાવો જી ॥ નિત૦ ॥ ૪ ॥ ગ્રીષમ કાળે રે તરૂણો રવિ તપે, જીવ સહુ વાંછે છાંયો જી ॥ સુરજ સામી રે લે આતાપના, ઊંચી કરિ બેહુ બાંહ્યો જી ॥ નિત૦ ૫ ॥ પાઉસ કાળે રે મે-લાં કપડાં, ઝરમર વરસે મેહો જી ॥ ડાંસ મસાના રે પરિસહ આકરા, અહિયા સહે મુનિ તેહો જી ॥ નિત૦ ॥ ૬ ॥ બાવીસ પરિસહે મુનિ અંગે ધરે, મહિયલ કરે વિહારો જી ॥ ક્ષમા ખડગ લેઇ મુનિવર કર ગ્રહી, ઉપશમ રસ ભંડારો જી ॥ નિત૦ ॥ ૭ ॥ સમકિત માન સરોવર ઝીલતા, ચારિત્ર વનખંડ વાસો જી ॥ તપ જપ સંયમ પાળે નિર મળાં, પાળે મનને ઉલ્લાસો જી ॥ નિત૦ ૮ ॥ મધુકરની પરે મુ-

નિવર ગૌચરી, વહોરે શુદ્ધજ આહારે જી ॥ તે વળિ નીરસને વળિ થાડલો, ॥ ધે નિજ દેહ આધારે જી ॥ નિત૦ ॥૯॥ બે કરજોડીરે વીનવશું વળી, સ્વામી શરણે રાખો જી ॥ હેડે સાલે રે પાપજ જે કિયાં, આળોઇશ ગુરૂ સાખે જી ॥ નિત૦ ॥ ૧૦ ॥ તીન પ્રદક્ષિણા દેઇ વાંદશું, હેડે આણંદ પૂરે જી ॥ શ્રવણે સુણશું વાણી તસતણી, કઠિણ કરમ દર ચુરે જી ॥ નિત૦ ॥ ૧૧ ॥ વીર જિણેસર નીરતો ભાંખીયો, તહાં લગે જિનની આણા જી ॥ દુપસહાચારજ સાધ વખાણીયો, મહાનિશિથ સુઠાણે જી ॥ નિત૦ ॥ ૧૨ ॥ તપ પડિવજશું રે વરતે નિરમળા, દુરિત કરેશું દૂરે જી ॥ મનના મનોરથ સહુએ પૂરશું, ભણે વિજયદેવસુરે જી ॥ નિત૦ ॥ ૧૩ ॥ ઇતિ૦ ॥

## अथ श्री देवलोकनी सज्झाय.

સુધરમા દેવલોકમાં રે, વૈમાન બત્રીશ લાખ ॥ કેઇ ભોળા શંકા કરે રે, એ તો સૂત્ર ભગવતીની સાખ રે ॥ પુણ્યનાં ફળ જોજયો ॥૧॥ એ આંકણી ॥ સુધરમા દેવલોકમાં રે, પાંચશે જોજન મેહેલ ॥ સત્તાવીશે જોજન ભુંઇતળાં રે ભાઇ, એ સુખ તો નહિ સેહેલરે ॥ પુ૦ ॥ ૨ ॥ વેગ ગતિ ચાલે દેવતા રે, લાખજોજન કરે દેહ॥ એકેકા વિમાનનો રે ભાઈ, નાવે છઠે મહિને છેહ રે ॥ પુ૦॥ ૩ ॥ હાવ ભાવ કરતી થકી રે, દેવીયો આવે હજૂર ॥ આ ઠામે આવી ઉપન્યા, સ્વામિ શાં કીધાં પુણ્ય પુંર રે ॥ પુ૦ ॥ ૪ ॥ નામ બતાવો ગુરૂતણો રે, નિર્લોભી ઋષિરાય ॥ ભવસાગરમાં બુડતાં રે, તુમ હાથ લિયો સંબાય રે ॥પુ૦॥૫॥ નિરલોભી નિરલાલચીરે, માગી બદામ ન એક ॥ દુર્ગતિ પડતાં રાખીયોરે, મને મોકલીયો દેવલોકરે ॥પુ૦॥૬॥ દેવ પ્રતે દેવીયો કહે રે, સુણો વલ્લભ મોરા નાથ ॥ નાટક જુઓ એક અમતણું રે, પછિ જઇ કહેજો સગાંને વાત રે ॥ પુ૦ ॥ ૭ ॥ એક નાટક કરતાં થકાં રે, ગયાં વર્ષ દોય હજાર ॥ દેવતા મનમાં ચિંતવે રે, હવે કરવો કવણ વિચાર રે ॥ પુ૦ ॥ ૮ ॥ સઘળો કુટુંબ પુરો થયો રે, હવે કહેશું કેહને જાય ॥ દુર્ગંધ ઊડે મનુષ્ય લોકની રે, હવે જાય અમારી બલાય રે ॥ પુ૦ ॥૯॥ ઉદયરતન વાચક કહે રે, દેવલોકની સજ્ઝાય ॥ ભણે ગણેને સાંભળે રે, તેનાં પાતક દૂર પલાયરે ॥પુ૦॥૧૦॥

## अथ श्री दशपच्चरकाणना फलनी सज्झाय.

પ્રહ ઉઠી દશવિધ પચખાણ, સુગુરુ સમીપ કરો નિત જાણ ॥

નેહતણાં ફળ જે છે સાર, એકમના થઈ સુણો વિચાર ॥ સો વરસ છૂટે નારકી, કામ અકામા નરકે થકી ॥ નવકારશી તણે પચખાણ, એટલું ફળ ભવિયણ સહિનાણ ॥ ૨ ॥ બીજું પોરશીનું પચખાણ, વરસ સહસ એક તેહનું માન ॥ સાઢપોરિશી દસ સહસ વરીસ, એકલાખ પુરિમઢ જાણીશ ॥ ૩ ॥ એકાસણે દશલાખ પ્રમાણ, ઇમ જાણી કરવું પચખાણ ॥ નીવિયે એકકોટી જાણ, દશકોડી વળિ એકલઠાણ ॥૪॥ વરસ કોડિ સો એકલદત્ત, જે ઉત્તમ નર કરે એક ચિત્ત ॥ આંબિલ કરતાં કોડી સહસ્સ, કર્મ ખપાવે સાહુ અવસ્સ ॥ ૫ ॥ વરસ સહસ દશકોડી જાણ, દશમું ઉપવાસનું પચખાણ ॥ છઠ્ઠતણે પચખાણે વળી, કોડિલાખ ફળ કહે કેવળી ॥ ૬ ॥ અઠ્ઠમ કરતાં કોડિ દશલાખ, શ્રી જિનવરની એહજ ભાખા દશમે કોડાકોડી વરસ, જે કરશે ફળ હોશે તસ ॥૭॥ શાસ્ત્રે કહ્યાં છે એ ફળ સાર, તેહનો બોલ્યો રૂડો વિચાર ॥ ઈમ જાણી કરવું પચખાણ, જિમ પામો નિશ્ચય નિરવાણ॥૮॥

# अथ श्री तेरकाठीयानी तेर सज्झाय.

॥ દોહા. ॥

પાસ જિનેસર પાય નમી, સમરી સરસતિ માય ॥ સાન્નિધ્ય કરજે માહરી, દેવી કરિ સુપસાય ॥ ૧ ॥ ભવિ પ્રાણી ભલે ભાવશું, સુણજો દેઈ કાન ॥ આપણ પુંચવિચારિને, પરિહરજો અભિમાન ॥ ૨ ॥ ધર્મ કરસવા નવિ દીયે,' દુર્જન કાઠીયા તેર ॥ નરક પંથ નિશ્ચે હુવે, નહિ તિહાં ફારને ફેર ॥ ૩ ॥

# ૧ अथ श्री आलसकाठीयानी सज्झाय.

( દેશી. હમીરિયાની. )

આળસ અંગથી પરિહરો, આળસ છે દુઃખદાય ॥ સલૂણે ॥ અલચ્છિ આળસુ ઘર વસે, લચ્છી તે દૂરે જાય ॥ સલૂણે ॥ આળસ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ આળસુ અળગો ધરમથી, આળસુને સંદેહ ॥ સ૦ ॥ ક્ષણ ક્ષણ નિત નવા ઉપજે, હૈડે તે વિશ્વાવીશ ॥ સ૦ ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ પુણ્યે નરભવ પામીયો, ચિહું ગતિ ભમતાં જોય ॥સ૦ ॥ આરજ દેશ ઉત્તમ કુળે, ભાગ્યે જન્મજ હોય ॥ સ૦ ॥ આ૦ ॥૩॥ આળસ પરિહરો પ્રાણીયા, ધર્મે ઉદ્યમ માંડ ॥ સ૦ ॥ સામગ્રી સૂધી લહી, આળસ કાઠિયો છાંડ ॥ સ૦ ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ ઇંદ્રિય પૂરાં પામીને, સાંભળ સૂત્ર સિદ્ધાંત ॥ સ૦ ॥ દેવ ગુરુ ધર્મને ઓળખી,

સેવો મન એકાંત ॥ સ૦ ॥ આ૦ ॥૫॥ આળસે બાંધ્યા પ્રાણીયા, ન કરે ધર્મ વ્યાપાર ॥ સ૦ ॥ પામ્યો ચિંતામણિ પરિહરિ, તે ગ્રહે કાચ ગમાર ॥ સ૦ ॥ આ૦ ॥૬॥ ઉદ્યમથી સુખ ઉપજે, ઉદ્યમે દારિદ્ર જાય ॥સ૦॥ વિદ્યા લક્ષ્મી ચાકરી, ઉદ્યમે સફળી થાય ॥ સ૦ ॥ આ૦ ॥૭॥ આળસ ઊંઘે પીડીયા, ઇહલોકે સીદાય ॥ સ૦ ॥ પરલોકનું શું પુછવું, ભવોભવ દુઃખીયા થાય ॥ સ૦ ॥ આ૦ ॥ ૮ ॥ નારી નિભ્રંછે તેહને, આળસુ માંહે દીન ॥ સ૦ ॥ સજ્જનમાં શોભા નહી, આળસુ દુઃખીયો દીન ॥ સ૦ ॥ આ૦ ॥ ૯ ॥ પાપી નર આળસુ ભલા, ધરમી ઉદ્યમવંત ॥ સ૦ ॥ પંચમ અંગે ભાંખીયો, ભાવે તે ભગવંત ॥ સ૦ ॥ આ૦ ॥ ૧૦ ॥ ધર્મે દીસે બહુ આળસુ, પાપે ઉદ્યમવંત ॥ સ૦ ॥ પાપે પરભવ દુઃખ લહે, ધર્મે સુખ અનંત ॥ સ૦ ॥ આ૦ ॥ ૧૧ ॥ આર્દ્ર અરણિક અર્જુન મુનિ, દૃઢપ્રહારી ધીર ॥ સ૦ ॥ આળસ ગોદડું નાંખીને, ઉદ્યમે થયા વડવીર ॥ સ૦ ॥ આ૦ ॥ ૧૨ ॥ એહવું જાણીને ઉદ્યમે, ધરમ કરો નરનાર ॥ સ૦ ॥ વીર કહે આળસ વિરમીયે, વિશુદ્ધ કરી વિચાર ॥ સ૦ ॥ આ૦ ॥ ૧૩ ॥ ઇતિ. ॥

## ૨ अथ श्री मोहकाठीयानी सज्झाय.

( પ્રભુની ચાકરી રે. એ દેશી. )

મોહે વાહ્યા પ્રાણીયો રે, ન કરે ધર્મ સુચંગ કે ॥ મોહે મૂઝીયોરો દેવ ગુરૂ નવિ ઓળખે રે, ન કરે ઉત્તમ સંગ કે ॥ મો૦ ॥ ૧ ॥ છોરૂડામાં છકયો રહે રે, રમે રામાને ધામ કે ॥ મો૦ ॥ ઘડી અથવા અર્ધ ઘડીરે, ન કરે આતમ કામ કે ॥ મો૦ ॥ ૨ ॥ હું એહનો એહ માહરો રે, એ માહરો પરિવાર કે ॥ મો૦ ॥ ૩ ॥ રાત દિવસ રાતો રહે રે, ભરમે ભૂલ્યો ગમાર કે ॥ મો૦ ॥ ૩ ॥ ધર્મે નાવે ઢૂંકડો રે, બેઠો રમાડે બાળ કે ॥ મો૦ ॥ સુખનું મૂળ એ સુંદરી રે, અવર આળ પંપાળ કે ॥મો૦॥ ૪ ॥ ધન ઘર રમણી કારણે રે, ન ગણે માયને બાપ કે ॥મો૦ લોકની લજ્જા પરિહરિ રે, ન ગણે પુણ્યને પાપ કે ॥ મો૦ ॥ ૫ ॥ રાગી નર બહુ દુઃખ સહે રે, જિમ જગ ચોળ મજીઠ કે ॥ મો૦ ॥ તલ સરસવને પીલતાં રે, વેળુ કહિય ન દીઠ કે ॥ મો૦ ॥ ૬ ॥ રાગ દ્વેષ મૂળ કર્મનું રે, રસનું મૂળ એ વ્યાધિ કે ॥ દુઃખનું મૂળ સનેહ છે રે, એ છાંડે હોય સમાધિ કે ॥ મો૦ ॥ ૭ ॥ શિવપુર જાતાં શૃંખલા રે, દો એ દુશ્મન જોર કે ॥ મો૦ ॥ સાતનું સાહ્યું નવિ ર-

હે રે, નાઠે મોહની ચોર કે ॥ મો૦ ॥ ૮ ॥ સ્વારથીયા જગમાં સહુ રે, ભોળાને પડી ભૂલ કે ॥ મો૦ ॥ સુરીકંતા ચુલણી પરે રે, એ સંસારનું શૂળ કે ॥ મો૦ ॥૯॥ એહવું જાણીને ઉદ્યમે રે, મોહને દેશો માર કે ॥ મો૦ ॥ શૂરામાં શિરોમણી રે, સિદ્ધ વધુ ઉર હાર કે ॥મો૦ ॥ ૧૦ ॥ શ્રીવીર કહે મોહકાઠીયોરે, વિરમો વિશવા વીશ કે ॥મો૦॥ વિરમ્યાથી જગમાં હશોરે, વિશુદ્ધ જગના ઇશ કે ॥ મો૦॥૧૧॥ઇતિ॥

## ૩ अथ श्री अवज्ञाकाठीयानी सज्झाय.

( જી હો જાણ્યું અવધી પ્રયુંજને. એ દેશી. )

જી હો અવજ્ઞા કરતાં જીવડા, પ્રાણી બાંધે બહોળાં કર્મ ॥જી૦॥ ભવસાયર ભુરી ભમે, પ્રાણી દુક્કર તસ શિવશર્મ ॥ ચતુર નર, અવજ્ઞા દૂર નિવાર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ જી૦ આપ ગુણે અરઘૂડા, પ્રા૦ પરગુણ લેવા રે મૂગ ॥ જી૦ બોધિબીજ દુક્કર તસે, પ્રા૦ ભવમાંહે ભમે તુંગ ॥ ચ૦ ॥ ૨ ॥ જી૦ નિંદક નર એહવા હોવે, પ્રા૦ જિમ જગ લોક સ્વભાવ ॥ જી૦ રુધિર પીયે પય પરિહરે, પ્રા૦ હુરખે છિદ્રે પાવ ॥ ચ૦ ॥ ૩ ॥ જી૦ સુધા સમ સદાગમ તજી, પ્રા૦ પીયે નિંદક વિષ પૂર ॥ જી૦ ભૂંડ સૂઅર ભુખર કરે, પ્રા૦ પરિહરે કૂર કપૂર ॥ચ૦॥ ૪ ॥ જી૦ આપણી ઉન્નતિ કારણે, પ્રા૦ અછતા પરના રે દોષ ॥ જી૦ તલ સમ છિદ્ર પરતણો, પ્રા૦ દાખવે મેરૂ લેખ ॥ચ૦ ॥ ૫ ॥ જી૦ અવજ્ઞા કરતાં બાપડા, પ્રા૦ ન ગણે શ્રાવક સાથ ॥ જી૦ શ્વાન પરેં ભસ્તા ફિરે, પ્રા૦ બાંધે કર્મ અગાધ ॥ ચ૦ ॥ ૬ ॥ જી૦ ધરમ ધ્યાનથી વેગળા, પ્રા૦ સાધુ સંગમથીરે દૂર ॥ જી૦ ખર લોટે જિમ રાખમાં, પ્રા૦ છંડી ગંગાજળપૂર ॥ ચ૦ ॥ ૭ ॥ જી૦ એહવું જાણીને આદરો, પ્રા૦ સેવો સદગુરૂ પાય ॥ જી૦ કારણે કારજ જાણીયે, પ્રા૦ શિવસાધન ઉપાય ॥ ચ૦ ॥ ૮ ॥ જી૦ સમભાવે રહેતાં મિળે, પ્રા૦ શિવસુખ કેરી રે સંધ ॥ જી૦ તપકીરિયા તસફળ હોવે, પ્રા૦ નહિતર હોવે બંધ ॥ ચ૦ ॥ ૯ ॥ જી૦ અવજ્ઞાકાઠીયો પરિહરી, પ્રા૦ કીજે ઉત્તમ સંગ ॥ જી૦ વીર કહે વિશુદ્ધ એહજ, પ્રા૦ શિવપુર જાવા એ અંગ ॥ ચ૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ. ॥

## ૪ अथ श्री मानकाठीयानी सज्झाय.

( ઇડર આંબા આંબલી રે. એ દેશી. )

માન ન કીજે માનવી રે, માન તે દુઃખ નિદાન ॥ માને હોય

મલીનતા રે, જિમ જગ કાલું પાન ॥ સુગુણ નર, ગર્વપણે ગુણ જાય ॥ ૧ ॥ એ આંકણી. ॥ અતિ અભિમાની આકરા રે, ન નમે દેવ ગુરૂ પાય ॥ હુંહુંકાર કરે ખરપરે રે, સાધુ સંગે નવિ જાય ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ માની મનમાં ચિંતવે રે, હું એક ચતુર સુજાણ ॥ અમે કામ મ્હોટાં કિયાં રે, શું જાણે લોક અજાણ ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ શૈલ થંભ જિમ સદા રહે રે, વાંકો વૈરી અભિમાન ॥ નમાવ્યો નમે નહી રે, દૂરે તસ ધર્મધ્યાન ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ શું જઇએ ઉપાશ્રયે રે, કોઇ નવિ દીયે બહુમાન ॥ ધર્મલાભ ગુરૂ નવિ દિયે રે, ઈમ બોલે અભિમાન ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ મૂરખ મનમાં નવિ લહે રે, તુજમાં હોશે ગુણ ॥ આદરે આઘો બેસારશે રે, કહેવા જાશે કૂણ ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ માનીનું મન રાખવા રે, બોલાવી દિયે માન ॥ તિમ તિમ ફૂલી દડો હુવે રે, અધિક ધરે અભિમાન ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ સનેપાત એક સહજનો રે, સાકર દૂધ વળી સંગ ॥ વિણ ઉદ્યમ વધતો હુવે રે, જેમ બાળીનો રંગ ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ વરસ વને કાઉસગ રહ્યા રે, બાહુબળિ બળવંત ॥ માન મેલી મુગતેં ગયા રે, આપ થયા અરિહંત ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ ચોથો ચંડાળ કાઠીયો રે, દૂર તજો અભિમાન ॥ વીર વિશુદ્ધે આદરો રે, શિવરમણી કરી સાન ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ. ॥

## ૫ अथ श्री क्रोधकाठीयानी सज्झाय.

( સંયમ મારગ સુધો પાળે, આતમને અજુઆળે. એ દેશી. )

પંચમો કાઠીયો પરિહરો પ્રાણી, પરમ પદનો એ વેરી ॥ ધરમ ધનનો ધૂતણહારો, જાજળમાન એ ઝેરી રે ॥ પ્રાણી, ક્રોધ કરો પરિહાર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સમકિત સુરતરુ છાયા પામે, દેશવિરતિ રહે દુર ॥ સર્વ વિરતિ સુર સંપદ કેરાં, પામે નહિ સુખ પૂર રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૨ ॥ ક્રોધે કરી મુખ હોવે કાળું, ભૃકુટી ભયંકર રાતી ॥ કિન્નાસ કુમર સરિખો દીસે, આતમગુણનો ઘાતી રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૩ ॥ ક્રોધે આવર્યો કાંઈ ન જાણે, હિત અહિતની વાત ॥ વારે તિમ તિમ વધતો થાએ, કરે કોઇ ઉતપાત રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૪ ॥ ધરમી ઉપર દ્વેષ ધરીને, ધરમ સ્થાનકને છોડે ॥ એક ઉપર અદેખાઈ આણી, સહુ સંગાથે તોડે રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૫ ॥ જો એ આવશે એણે ઠામે, તો મુજ આવણુ નેમ ॥ મનમેળે મછરાઇ કરતો, સદગતિ પામે કેમ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૬ ॥ આપી મચ્છરી મુસાવાદ, ક્રોધી કુગતિ ગામી ॥ અદિઠ કલ્યાણીયા.

ઉદ્વેગકારી, પ્રત્યક્ષ પરમાધામી રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૭ ॥ પૂરવકોડી લગેં જે પાળ્યું, સંયમ સુખનું મૂળ ॥ હોય ઘડીમાં ક્રોધે બાળી, ધર્મ્યું સો શું કરે ધૂળ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૮ ॥ ક્રોધ અંતર દાહ સમાવો, સીંચો સદાગમ વાણી ॥ સુગુરુ શીખ સુધારસ પીજે, વરવા શિવ પટરાણી રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૯ ॥ ક્રોધ કાઠીયો દૂર નિવારી, અરિહંત આણા પાળે ॥ વીરવિમળ કહે વિશુદ્ધ તે નર, આતમ ગુણ અજુઆળે રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ. ॥

# ૬ अथ श्री प्रमादकाठीयानी सज्झाय.

( ચતુર સનેહી મોહનાં એ દેશી. )

છઠ્ઠો કાઠીયો છંડીયે, આગમનો હિતકારો રે ॥ વૈરી તે વહાલા ન કોજીએ, દુર્ગતિના દાતારો રે ॥ પ્રમાદ પરિહરો પ્રાણીયા ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ પ્રમાદે પૂર્યા પ્રાણીયા, ઇહલોકે સીદાઈ રે ॥ પરલોકે શું પૂછવું, ભવ ભવ દુઃખીયા થાય રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૨ ॥ મધરાયક્ષયુત ઉદ્ધારિકા, વિષય લલિતાંગ વગોયો રે ॥ ક્રોધે કેઇ કુગતેં ગયા, વિકથાયે ધર્મને ખોયો રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૩ ॥ પ્રમાદે પુર્વ વિસરે, વિસરે અર્થ વિચારો રે ॥ રાંક થઇ તે રડવડયા, રૂળે બહુળ સંસારો રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૪ ॥ રસનાયે રસીયા કરે, વિકથા ચાર રસાળો રે ॥ કરતા સરસ સવાદને, નિરવહેતા જંજાળો રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૫ ॥ આળ જંજાળ કેઇ ઊંઘમાં, ઝંખણા બહુ જંજાળો રે ॥ હાંસીમાં હરખે ઘણો, કડુઆં કર્મ રસાળો રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૬ ॥ પંચ મહાવ્રત પાળતા, પાળતા પંચ આચારો રે ॥ પ્રમાદ પરવશે તે જુઓ, નરકે ગયા નિરધારો રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૭ ॥ પ્રમાદ પરિહરો પ્રાણીઆ, સેવો સદગુરુ પાયો રે ॥ વિનય વિવેક વિચારણા, લહિયે શિવ ઉપાયો રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૮ ॥ સુગુરુ સદાગમ સેવિયે, પરિહરો પંચ પ્રમાદો રે ॥ વીર વિશુદ્ધ પદ એહથી, લહિયે જગ જશવાદો રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ. ॥

# ૭ अथ श्री कृपणकाठीयानी सज्झाय.

( કપૂર હોય અતિ ઊજળો રે. એ દેશી. )

કૃપણપણાથી બીહતો રે; નાવે ધર્મ સુઠામ ॥ યાચક જન આવે થકે રે, ઉઠી જાવે કામ રે ॥ પ્રાણી, જિનવાણી ધરો ચિત્ત ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ દર્શન દૂરે તેહનું રે, નામ ન જંપે કોઈ ॥ દર્શન ન ચાહે તેહનું રે, ચાલે શુકન ન જોઇ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૨ ॥ કૃપીનું કુગતિયે વરે રે, સંબળ ન લહે સાથ ॥ પુણ્ય કાજે એક પાઈ

કો રે, હર્ષે ન આપે હાથ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૩ ॥ સજ્જન લોક આવ્યા આંગણે રે, થરથર ધ્રૂજે હાથ ॥ પરજન દેખી પીરસતાં રે, આંખો નીચી અનાથ રે પ્રા૦ ॥ ૪ ॥ બેટા બેટી પરણાવતાં રે, હરખે ખરચે હજાર ॥ ધર્મ ઠામે લેખું ગણે રે, કરે વીશ વિચાર રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૫ ॥ ભુંજીને ભૂંઈ વાવીયે રે, ઉપર ક્ષેત્રે બીજ ॥ સિદ્ધક્ષેત્રે હોય સોગણું રે, અધિક હોયે રસ રીઝ રે પ્રા૦ ॥ ૬ ॥ શાળિભદ્ર સુખ ભોગવે રે, તે તો દાન પસાય ॥ શ્રેણિક સરિખો રાજીયો રે, જોવા આવ્યો ઉચ્છાય રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૭ ॥ મૂરખ નર જાણે નહી રે, દાને દારિદ્ર જાય ॥ જગ જશવાદ હોવે ઘણો રે, દાન તે શિવ ઉપાય રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૮ ॥ કૃપણ પણું ભવિ પરિહરો રે, ઉલટે દીજે દાન ॥ વીર વિશુદ્ધ પદ એહ છે રે, ઈમ ભાંખે ભગવાન રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ. ॥

## ८ अथ श्री भयकाठीयानी सज्झाय.

( હસીને રહ્યાં લોયણાં. એ દેશી. )

કર્મ ઉદય હોયે જેહને હો રાજ, નાવે ધર્મ સુઠામ રે ॥ ભવિક જન સાંભળો ॥ બીહતો રહે તે બાપડો હો રાજ, સીત તાપ બહુ તામ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧ ॥ શું જઇએ ઉપાશ્રયે હો રાજ, ગુરુ કહે ગિરુઆં દુઃખ રે ॥ ભ૦ ॥ ભોળા જનને ભોળવે હો રાજ, દેખાડે ઇમ બીક રે ॥ ભ૦ ॥ ૨ ॥ રાત દિવસ રસ રંગમે હો રાજ, વાણી વદે ઇમ સાધ રે ॥ ભ૦ ॥ પાપ કરમ કરી પરભવે હો રાજ, દુઃખ સહે અગાધ રે ॥ ભ૦ ॥ ૩ ॥ ભમે સંસારી પ્રાણીયા હો રાજ, આ પણે ચાલે કેમ રે ॥ ભ૦ ॥ પાપે પેટ ભરવું સદા હો રાજ, ગુરુ ભાંખે છે એમ રે ॥ ભ૦ ॥ ૪ ॥ આપ અજ્ઞાને આવર્યા હો રાજ, કરે જ્ઞાનીની ખીજ રે ॥ ભ૦ ॥ દ્વેષ ધરે ધરમી ઉપરે હો રાજ, દુક્કર તસ બોધબીજ રે ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ ધરમી ધનથી વેગળો હો રાજ, નાવે સાધુને સંગ રે ॥ ભ૦ ॥ ફેરૂ જિમ ફિરતા રહો હો રાજ, જિમ વન રોઝ કુરંગ રે ॥ ભ૦ ॥ ૬ ॥ મૂરખ નર જાણે નહી હો રાજ, સુણતાં સુત્ર સિદ્ધાંત રે ॥ ભ૦ ॥ ભવસાયર ભૂરી તરે હો રાજ, એહજ મંત્ર મહંત રે ॥ ભ૦ ॥ ૭ ॥ ભય તજી ભવિ સેવીયે હો રાજ, સુગુરુ સદાગમ રીઝ રે ॥ ભ૦ ॥ શ્રી વીર કહે વિશુદ્ધ સહી હો રાજ, તે લહે સુખે બોધબીજ રે ॥ ભ૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ. ॥

# ૯ अथ श्री शोककाठीयानी सज्झाय.

( તુંગિયાગિરિ શિખર સોહે૦ એ દેશી. )

શ્રી વીર વાણી ચિત્ત ધારો, વારો શોક સંતાપ રે ॥ શોક કરતાં કરમ બાંધે, આઠે તેણુ હું આપ રે ॥ શ્રી વીર૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ માત પિતા પરિવાર પરભવ, પહોતયા મંડે શોકે રે ॥ ખાય ખરજે પહેરે પહોળાં, ધરમ ઠામે રોકે રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૨ ॥ કુટુંબ કારજ વાત જાણી, જે કરે ઘરનાં કામ રે ॥ યાત્રા પૂજા ગુરૂ વંદન, નાવે ધર્મ સુઠામે રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૩ ॥ ચારૂ વસ્ત્ર પહેરી જાવે, જિમણુ કાજે નિસ્સંક રે ॥ પુત્ર પુત્રી પરણાવે પ્રેમે, ધરમે કાઢે વંક રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૪ ॥ ઇમ ન જાણે મૂરખ મનમાં, એ સંસાર સરૂપ રે ॥ ગગન બદરી ઉદક બુદબુદ, વીજળી સંધ્યા રૂપ રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૫ ॥ સંધ્યા વેળા એક તરૂવર, વિહંગ લહે વિશ્રામ રે ॥ થયે પ્રભાત તેહજ પંખી, જાયે ઠામોઠામ રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૬ ॥ સયળ પરિજન એહ ન્યાય, મળિયો તુજ પરિવાર રે ॥ સહુ આપણી ગતે જાશે, કરણીને અનુસાર રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૭ ॥ ચોગતિ માંહે ફરતાં જીવે, કર્યા કેઈ પરિવાર રે ॥ કેહી ગતિનો શોક કરશો, ઈમ અનંતી વાર રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૮ ॥ મોહનીનો ઉદય મ્હોટો, શિત્તેર કોડાકોડ રે ॥ શ્રી વીર વાણી વિશુદ્ધ પીજે, નવમ કાઠીયો છોડ રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ. ॥

# ૧૦ अथ श्री अज्ञानकाठीयानी सज्झाय.

( સહજ સોભાગી હો, રાગી નંદન સાંભળો. એ દેશી. )

અજ્ઞાનપણાને હો જોરે કેઇ પ્રાણીયા, ન સુણે સૂત્ર સિદ્ધાંત ॥ સુણતાને શંકા હો અજ્ઞાની મન ઉપજે, એહ શું ભાંખ્યું મહંત ॥ ॥ અજ્ઞાન૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ઉદક બિંદુમાં હો જીવ અસંખ્યાતા કહ્યા, અસંખ્યાતે સમુદ્રે એમ ॥ સોયને અગ્ર હો કંદમૂળે અનંતા કહ્યા, તેહ મનાયે કેમ ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ નરકને સરગ હો કોણ જોઈ આવીયો, પુણ્ય પાપ કુણ હોય ॥ ઉપદેશે કુશળા હો જગમાંહે છે ઘણા, પોથી રીંગણુ જોય ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ તપ જપ સંયમ હો, કિરિયા તનનું સોષવું, ખાઓ પીયો કરો ખેલ, ભ્રાંતિજ દીસે હો, જગમાં એહજ વાતની, સઘળો ઘીનો મેલ ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ સુગુરૂને સેવે હો સદાગમ નિત્ય સાંભળે, તે જૂઓ પાપ કરંત ॥ અજાણપણાનો હો કોઇ ધોખો નહી, જાણ્યાનો દોષ મહંત ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥

જાણીને કરે હો તેહની આલોયણ કિશી, ભોળા બોળે સિદ્ધ ॥ અજ્ઞાનપણાની હો આલોયણ કહે ગુરૂ, જાણને કદિય ન દીધ ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥ અંધો નર હો જુઓ અગડે પડે, દેખતો પામે ઠામ ॥ અજ્ઞાની નર હો અળગો ધર્મથી, જ્ઞાની લહે ગુણગ્રામ ॥ અ૦ ॥ ૭ ॥ અજ્ઞાનપણામાં હો કાળ અનંતો ગયો, જાણપણામાં થાવ ॥ જાણ અજાણનો હો જો તૂં આંતરો, સૂરજ ખજુઆ જોવ ॥ અ૦ ॥ ૮ ॥ એકજ નર હો જુઓ બેસે પાલખી, એક ઉપાડી ઉજાય ॥ પુણ્યને પાપ હો જુઓને પટંતરો, મૂઢા ઇમ શું મુઝાય ॥ અ૦ ॥ ૯ ॥ સુક્ષમ ભાવ હો કેવળી ગમ્ય રહ્યાં, મૂરખ ન લહે ભેદ ॥ જ્ઞાનગુણ હો ભવિ અંગે કરો, જે કરે કર્મ ઉચ્છેદ ॥ અ૦ ॥ ૧૦ ॥ દશમો દૂરે હો અજ્ઞાન કરી કાઠીયો, સેવો સદગુરૂ પાય ॥ ધરમ આરાધો હો જે જિનવરે કહ્યો, શિવ સાધન ઉપાય ॥ અ૦ ॥ ૧૧ ॥ વીરની વાણી હો પીતાં પ્રાણી પ્રેમશું, નાસે કુતર્ક વિભાવ ॥ વિશુદ્ધ હોવે હો આતમ આપણો, પ્રગટે સહજ સ્વભાવ ॥ અ૦ ॥ ૧૨ ॥ ઇતિ. ॥

# ११ अथ श्री व्याक्षेपकाठीयानी सज्झाय.

( દેશી વીંછિયાની. )

રાત દિવસ વ્યાક્ષેપમાં લાલ, કાળ જાય કેઇ વોળિ રે લાલ ॥ ઘર ઘરણી પરિવારમાં લાલ, મનડું મેલું ડોળિ રે લાલ ॥ વાક્ષેપ ચિત્તે વાહીયો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ વ્યાક્ષેપ ચિત્તમાં નવિ હુવે લાલ, કારજની કાંઈ સિદ્ધિ રે લાલ ॥ એકો પદારથ નવિ હુવે લાલ, બાજીગર જિમ ઋદ્ધિ રે લાલ ॥ વ્યા૦ ॥ ૨ ॥ પડિકમણાં પોષધ કરે લાલ, સામાયિકને ધ્યાન રે લાલ ॥ વ્યાક્ષેપ ચિત્તમાં જેહને લાલ, ન રહે તે કાંઈ માન રે લાલ ॥ વ્યા૦ ॥ ૩ ॥ ધર્મ સ્થાનક આવે કદા લાલ, વ્યાક્ષેપચિતે બેસે રે લાલ ॥ જિનવાણી પ્રાણી નવિ પીયે લાલ, આરતધ્યાને પેસે રે લાલ ॥ વ્યા૦ ॥ ૪ ॥ કીધુંને કરવું ઘણું લાલ, સંસારીનું કારજ સાર રે લાલ ॥ વ્યાક્ષેપ ચિત્તમાંહી કરે લાલ, આંબળી આંખ વિચાર રે લાલ ॥ વ્યા૦ ॥ ૫ ॥ બેટા બેટી પરણાવવા લાલ, પરિજન પોષણ કાજ રે લાલ ॥ ઢોરની પરે ધસતો ફરે લાલ, ચિંતે અનેક ઈલાજ રે લાલ ॥ વ્યા૦ ॥ ૬ ॥ વિષય વિષ સરિખા કહ્યા લાલ, વિષથી એક ભવ હાર રે લાલ ॥ વિષય નાણી ચિત્રતા કહ્યા લાલ, મારે અનંતી વાર રે લાલ ॥ વ્યા૦ ॥ ૭ ॥ તનુ વ્યાધિ

વિષ મંત્રથી લાલ, ગારૂડી ડંકે આણે રે લાલ ॥ સકળ વ્યાપિત અંગ સંકળી લાલ, પરમ પદને માણે રે લાલ ॥ વ્યા० ॥ ૮ ॥ દીપ શિખા પરે ડોલતો લાલ, વ્યાક્ષેપ ચિત્તને રાખે રે લાલ ॥ શ્રી વીર કહે તેહ જ નરા લાલ, વિશુદ્ધ પદને ચાખે રે લાલ ॥ વ્યા० ॥ ૯ ॥ ઇતિ. ॥

# ૧૨ अथ श्री कतोहल काठीयानी सज्झाय.

( શિરોહીનો શેરો મગાવ હો રાજ. એ દેશી. )

કતોહળ વાહ્લો પ્રાણિયો રાજ, ન કરે ધર્મશું રંગ. હો રાજ ॥ બેઠો ચોરે ચોવટે રાજ, કરે હીણાનો સંગ હો રાજ ॥ કતોહળ० ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ હાંસી કરતાં પ્રાણિયા રાજ, લઘુતા પામે જોર હો રાજ ॥ સજ્જનમાં શોભા નહિ રાજ, બાંધે કર્મ કઠોર હો રાજ ॥ ક० ॥ ૨ ॥ નટ વિટશું મળતો રહે રાજ, વેશ્યાશું રાખે વગ્ગ હો રાજ ॥ દ્યુતે રમે જુવારિશું રાજ, દૂરે સગ્ગ અપવગ્ગ હો રાજ ॥ ક० ॥ ૩ ॥ સુગુરુ ચરણ સેવે નહી રાજ, સાત વ્યસને શૂરા હો રાજ ॥ ધોળે બોળે કોલને રાજ, પાપી નર તે પૂરા હો રાજ ॥ ક० ॥ ૪ ॥ વ્રત ગણે વિષ સારિખું રાજ, ધરમશું ન મળે વાત હો રાજ ॥ સાધુ સંગે આવે નહી રાજ, દૂરે ધર્મની વાત હો રાજ ॥ ક० ॥ ૫ ॥ ભાંડ ભવઈઆ બોડા રાજ, વાડી નવ નવખંડ હો રાજ ॥ જોયે ધોવે ધોતિયાં રાજ, બયતમ બોલે ભંડ હો રાજ ॥ ક० ॥ ૬ ॥ રંગે રમતા કોઈ સોગઠે રાજ, નહી ઉત્તમ આચાર હો રાજ ॥ રમતે રસ રીઝ ઊપજે રાજ, સેવે બહુ અનાચાર હો રાજ ॥ ક० ॥ ૭ ॥ પાંડવ પાંચે દ્રૌપદી રાજ, નળ દમયંતી જોય હો રાજ ॥ વચને તેહ વિડંબિયા રાજ, સઘળું બેઠા ખોય હો રાજ ॥ ક० ॥ ૮ ॥ કતોહળ હાંસી નિવારિને રાજ, સેવો સદ્ગુરુ પાય હો રાજ ॥ જ્ઞાન આરાધો રંગશું રાજ, શિવ સાધન ઉપાય હો રાજ ॥ ક० ॥ ૯ ॥ બાર માસ સીમ બારમો રાજ, કાઠીયો જગમેં જોર હો રાજ ॥ મેલે ઠેલી નરકમાં રાજ, પામે દુઃખ અઘોર હો રાજ ॥ ક० ॥ ૧૦ ॥ સજ્જન સાથે પ્રીતડી રાજ, કરતે હોય ગુણ ગોઠ હો રાજ ॥ વિશુદ્ધ કહે તે રીઝની રાજ, કહેણી નાવે હોઠ હો રાજ ॥ ક० ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ. ॥

# ૧૩ अथ श्री रमणकाठीआनी सज्झाय.

( પ્રણમી સદ્ગુરુ પાય, ગાયશું રાજીમતી સતીજી. એ દેશી. )

જગમાં જાલમી જોર, તર જાત કાઠીયો તેરમો જી ॥ દુર્ગતિ વનનું મૂળ, અચળ ચળાવે એ કાઠીયો જી ॥ ૧ ॥ એહનું અકળ સરૂપ,

કહ્યું ન. જાએ કામિનીજી ।। રમણતાનું ધામ, ભુમાંહે એક ભામિની જી ।। ૨ ।। રાત દિવસ રસ રંગ, રામાશું રાતો રહે જી ।। બેલ જિમ બળવંત, રામા આણા તે શિર વહે જી ।।૩।। બેટા બેટીને નાર, વયણે નર તે વશ્ય હુવા જી ।। નિરખી હરખી ચિત્ત, ઘાટ ઘડાવે નવ નવા જી ।। ૪ ।। ન કરે ધર્મ લગાર, લલનાં લોયણ રાતો રહે જી ।। પુણ્યે પામ્યો એહ, વારંવાર મુખે કહેજી ।।૫।। વિષય વિડંબ્યા જેહ, વિષય વિલાસ વાંછી જુવે જી ।। મોહે મોહીયા લોક, લાખેણા દિવસ ખુવે જી ।। ૬ ।। ઇંદ્રિયા આવર્યા જેહ, નરભવ ખોવે બાપડા જી ।। પામી ચિંતામણી સાર, કાગ ઉડાવેતે જડા જી ।। ૭ ।। મનની મેલી એહ, ગરજની મેલી કામિની જી ।। છટકે દીએ છેહ, જિમ ચમકંતી દામની જી ।। ૮ ।। અશુચિનો ભંડાર, શુચી કપટ કળા કેળવે જી ।। ચિત્તનો નાવે છેહ, મૂરખ તે મહિલા વશ્ય હુવે જી ।। ૯ ।। રખે કરતા વિશવાસ, કામિની ન હોએ કેહની જી ।। મુંજ પરદેશી રાય, જુઓ અગડદત્ત ગેહિની જી ।। ૧૦ ।। છેતરી સચોવાઇ દેવ, સો નાર ધરણીની કથા જી ।। મનુષ્ય તે કોણ માત્ર, મહેલો મહિલાની તથા જી ।। ૧૧ ।। ચતુર વિચારી ચિત્ત, રમણી રાગ નિવારિયે જી ।। દેવ ગુરૂને ધર્મ, આરાધી આતમ તારિએ જી ।। ૧૨ ।। વીરવીમળ ગુરૂ શિષ્ય, વિશુદ્ધ વાણી મન ધરી જી ।। ધર્મ કરો સુખદાય,કર્મ કાઠીયા પરિહરી જી ।। ૧૩ ।। ઇતિ. ।।

# अथ श्री संग्रह सज्झाय.

( રાગ ધન્યાશ્રી. )

ધર્મ કરતાં એહજ વારે, કર્મ કાઠીયા તેર ।। દેવ ગુરુ ધર્મ દર્શન કરતાં, જાણે આડા મેર રે ।। પ્રાણી ।। કરમ કાઠીયા ટાળો, અરિહંત આણા પાળો રે ।। પ્રા૦ ।। કરમ૦ ।।૧।। એ આંકણી ।। આળસ મોહ અવજ્ઞા માન, ક્રોધ પ્રમાદ કૃપણ ।। ભય શોક અજ્ઞાનજ ટાળો, વ્યાક્ષેપ કોહલા રમણા રે ।। પ્રા૦ ।। ક૦ ।। ૨ ।। કરમ કાઠીયા દૂરે ટાળો, આતમને અજુઆળો ।। અરિહંતની આણા શુદ્ધ પાળો, કર્મજાળને જવાળો રે ।। પ્રા૦ ।। ક૦ ।। ૩ ।। શુદ્ધ શીખામણ ચિતમાં નાવે, ત્યાં લગે એહનો જોરો ।। કર્મ કાઠીયા દૂર કર્યા પછી, શિવ પુર જાવો સોરો રે ।। પ્રા૦ ।। ક૦ ।। ૪ ।। તેર અઠ્ઠમ અંતર આંબિલ, ચોવિહાર પણ કીજે ।। ભાવે કરી ભવિ પ્રાણી તેહને, મનવંછિત ફ-

ળ સીઝે રે ॥ પ્રા૦॥ક૦॥૫॥ ભણો ગણો તપ કિરિયા કરે, બહુ સંયમ ધ્યો ઉલ્લાસ ॥ અંતરઘટથી એહ ન વિઘટચો, તો સઘળો અભ્યાસ રે ॥પ્રા૦॥ક૦॥૬॥ હું મૂરખ મતિ હીન ન જાણું, શાસ્ત્રતણો લવલેશ ॥ ગુરૂ સેવા મુજ સુરતરૂની પરે, ફળિયો પુણ્ય પ્રવેશ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ક૦ ॥ ૭ ॥ ધન્ય તે નર નારી કૃતારથ, જે જિનધર્મ આરાધે ॥ દાન શિયળ તપ ભાવના ભાવી, આતમ હિતારથ સાધે રે ॥પ્રા૦॥ક૦॥૮॥ કીર્તિવિમળ શિષ્ય વીરવિમળ ગણિ, વાણી અમીય સમાણી ॥ પીતાં વિશુદ્ધ હોવે ભવિ પ્રાણિ, કીરતિ તાસ ગવાણી રે ॥પ્રા૦॥ક૦॥૯॥ પાલણપુરમાં પાસ જિણેસર, પ્રણમી મન ઉલ્લાસે ॥ વીરવિમળ ગુરૂ ચરણ સેવક, વિશુદ્ધ કરચો અભ્યાસે રે ॥પ્રા૦॥ક૦॥૧૦॥ સંવત અઢારસો માગશર માસે, શુદિ દ્વીતિયા ગુરૂ ઉલ્લાસે ॥ વિશુદ્ધશું વંદી પૂજી તસ, શિવસુખ લહે ઉલ્લાસે રે ॥ પ્રા૦ ॥ ક૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ.॥

## अथ श्री कपटपच्चीशी.

કપટી મનુષ્યનો વિશ્વાસ ન કીજે, તેને દિલની વાત ન દીજે જી ॥ જિણશું પ્રીતિ કિયાં નહિ સીઝે, કોયડું કદિય ન ભીજે જી ॥ કપટી૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ પેટમાં ખોટો ને મોઢે મીઠો, મનમાંહી ઘણો મેલો જી ॥ વિણ બોલે હોય વલ્લભકારી, એ કપટીનો ગેલો જી ॥ ક૦ ॥૨॥ કપટી મનુષ્ય હોવે બિલ્લી સરિખો, છાનાં આળ ચડાવે જી ॥ પેટની વાત લે પેટમાં પૈસી, પછે લોકમાં ભંડાવે જી ॥ ક૦ ॥ ૩ ॥ વિષનો ઘડો અમૃતનો ઢાંકણો, ચાહચો ચોથે ઠાણે જી ॥ ઊપર અમૃત દેખીને ડોલે, કપટીનો વિષ કુણ જાણે જી ॥ક૦॥૪॥ કપટી ઊપરથી હોયે કણો, મનમાંહી કઠણ કઠોરો જી ॥ ઊપર રાતો ને રંગમેં રૂડો, જેવો બગાયલ બોરો જી ॥ ક૦ ॥ ૫ ॥ કપટીનો ચિત્ત ચોખો નવિ કાંઈ, કપટી ચિંતા ભંડારો જી ॥ નીચો ચોરતણી પરેં ચાલે, કપટી જાણો કબાડો જી ॥ ક૦ ॥ ૬ ॥ કપટી નેહ નિપટ નહી બાંધે, ખેલે ઘટમાંહી ઘાટ હજારો જી॥ ॥ વશ કરી લેવે મ્હોટા જનોને, કપટી તો કામણગારો જી ॥ ક૦ ॥ ૭ ॥ કારમો નેહ તે કપટી કેરો, કારમી કપટીની માયા જી ॥ કપટીનો હેજ હૈયા ઊપરનો, જેમ વાદળની છાયા જી ॥ક૦॥ ૮॥કપટી સોબતે રહે સદાયે, ઘાટ ઘડે મનમાં નહિ જાવે જી ॥ ચિત્તની વાત તો કદિય ન ચૂકે, સુખે નિદ્રા નવિ આવે જી ॥ ક૦ ॥ ૯ ॥ કમળ પ્રભે તો કપટ કેળવિયો, ભાં-

ચ્યો મહાનિશિત્થ માંયો જી ॥ ઉત્સર્ગને અપવાદ પ્રરૂપ્યો, જેણે અનંત ભવ દુઃખ પાયો જી ॥ ક૦ ॥ ૧૦ સુરિકંતા પરદેશીની રાણી, કપટિણીએ કામજ કીધો જી ॥ જેણે પ્રીતમ પરલોક પહોચાયો, જેણે ઝેર જમણમાં દીધો જી॥ ક૦ ॥ ૧૧ ॥ ચૂલણી ખોટે મારગ ચાલી, કુળાચાર જેણે છાંડયો જી ॥ લાખનો મહેલ કરાવી બ્રહ્મદત્ત,પુત્રને મારણ માંડયો જી ॥ક૦॥ ૧૨ ॥ મણિરથ રાયે કપટ કેળવિયો, વિષયવૃદ્ધિ કાછ લંપટી જી ॥ યુગબાહુ બાંધવને મારયો,, મરી કુગતે પહોત્યો કપટી જી ॥ ક૦ ॥ ૧૩ ॥ નરકે પહોતી રેવતી નારી, જેણે બાર શોકયોને મારી જી ॥ મહાશતકની મ્હોટી નારી,તેણે કપટ કેળવિયો ભારી જી ॥ક૦ ॥૧૪॥ રયણાદેવી તો કપટની કૂડી,જેણે જિન રક્ષિતને મારયો જી ॥અતિ દ્વેષે તેણે અનરથ કીધો,તરત ત્રિશૂળે પરોયો જી ॥ ક૦॥૧૫॥ દમયંતીની દયા નવિ આણી, વળિ પોતાની પટરાણી જી ॥ રાત્રિયે છોડિ ગયો રણ માંહી, અહો કપટા કયાંથી ભરાણી જી ॥ ક૦ ॥ ૧૬ ॥ કોણિક કુમરે કપટ કેળવિયું, જેણે દિલમે એલી દગાઇ જી ॥ કપટે પિતાને પાંજરે દીધો, કપટી મૂળ ન ગણે સગાઇ જી॥ ક૦ ॥૧૭॥ સાધુ ઉદાઈ તો શેહેરમે આયો, એકણમલ અણગારો જી ॥ કેશી ભાણેજને ઝેર દેવરાયો,કપટીના એ સમચારો જી ॥ ક૦ ॥ ૧૮ ॥ કપિલ બ્રાહ્મણ તો વિષય વિલુદ્ધો,જેનો કપટશું ભરિયો પેટો જી॥ અભયારાણી એહની સાથણ, પણ રહ્યો સુદર્શન શેઠો જી॥ ક૦॥૧૯॥ બારવરસ રહ્યો સાધુપણામે,પણ કપટીની ખબર ન કાંઈ જી॥ રાય ઉદાયીને મારી નાઠો, અભવ્ય દયા દિલ નાઇ જી ॥ ક૦॥૨૦॥ મહાબળ મુનિવરે કેળવી માયા, મલ્લિકુમરીનો હુઓ અચ્છેરો જી ॥ કપટ કર્મ કેહને નવિ છોડે, એહમાં ફાર ન ફેરો ॥જી॥ક૦॥૨૧॥ કપટી પુરુષ મરીને હોય નારી,નારી નપુંસક થાવે જી નપુંસક હોવે નરકનો ગામી, કપટનાં એ ફળ પાવે જી॥ક૦॥૨૨॥ એહવાં દુઃખ સુણી જે નર ડરશે, સરળ ભાવ મન આણી જી॥શુદ્ધ સ્વભાવ સદા સંતોષી, તે સમજો ચતુર વિજ્ઞાણી જી ॥ ક૦ ॥ ૨૩ ॥ એમ જાણી કોઈ કપટ મ રાખો, જો મુગતિ જવાનો પ્રેમ જી ॥ ભદ્રકને ભગવંત વખાણે, ઋષિ રાયચંદ કહે એમ જી ॥ ક૦ ॥૨૪॥ કપટ પચીસી પૂરણ કીધી, મેડત નગર મઝારો જી ॥ શ્રવણે સુણત હરખે ભવિ પ્રાણિ, જેહને જિનધર્મ પ્યારો જી ॥ક૦॥૨૫॥ઇતિ॥

# अथ श्री वादनी सज्झाय.

કિણશું વાદ વિવાદ ન કીજે, તેમાં વીશ જણાશું વિશેષ જી ॥ નામ કહું હવે ન્યારાં ન્યારાં, તે સુણજો સુવિવેક જી ॥ વીશ જણાશું વાદ ન કીજે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ પહેલે બોલે ધનવંત સાથે, નહી વાદનો કામ જી ॥ મુરખ હોય તે વાદ બનાવે, નિરધન ખોવે ઠામ જી ॥ વીશ૦ ॥ ૨ ॥ બીજે બોલે બળવંત સાથે, નહી વાદનો કામ જી ॥ લંકાગઢ જેણે લુંટી લીધો, દેખો લક્ષ્મણ રામ જી ॥વીશ૦ ॥૩॥ ત્રીજે બોલે બહુ પરિવારશું, તુરત લગાવે લંક જી ॥ જીણશું જોર કિયાં નહી જીતે, રાયને કરીયે રંકજી ॥ વીશ૦ ॥ ૪ ॥ ચોથે બોલે તપસી સાથે, ઝઘડો બડો જંજાળ જી ॥ દ્વીપાયનને પરગટ દેખો, દ્વારિકા દીધી બાળ જી ॥ વીશ૦ ॥ ૫ ॥ પાંચમે બોલે ગુરૂની સાથે, વાદ કરે અવિનીત જી ॥ જમાલીને લેજો જોઇ, રૂડી કદિય ન રીત જી ॥ વીશ૦ ॥ ૬ ॥ છઠ્ઠે બોલે રાજા સાથે, વાદ કિયાં નહી શુદ્ધ જી ॥ પલકમાંહી કરિ દેવે પરવશ, પાવે નહી માયાનો દૂધ જી ॥ વીશ૦ ॥ ૭ ॥ સાતમે બોલે નીચ મનુષ્યશું, વાદ કિયાં હોય ભંડજી ॥ આઠમે બોલે ક્રોધી સાથે, વાદ કિયાં પડે ખંડ જી ॥ વીશ૦ ॥ ૮ ॥ નવમે બોલે જુવારી સાથે, વાદ ન કીજે કોય જી ॥ પાંચે પાંડવ દ્રૌપદી હાર્યા, નળરાજા ખિયો જોય જી ॥ વીશ૦ ॥ ૯ ॥ દશમે બોલે ચોર ચુગલશું, વાદ કિણાં ધન હાણ જી ॥ ઇગ્યારમે બોલે રોગી સાથે, મત કરો ખેંચાતાણ જી ॥ વીશ૦ ॥ ૧૦ ॥ બારમે બોલે અતિ અહંકારિશું, મત કરો વાદ સુજાણ જી ॥ તેરમે બોલે જુઠાબોલો, તરત પલટાવે વાણ જી ॥ વીશ૦ ॥૧૧॥ વડેરાશું કદિ વાદ ન કીજે, એ હુવો ચૌદમો બોલ જી॥ પંદરમે બોલે સાધર્મિશું, વાદ કિયાં ઘટે તોલ જી॥ વીશ૦॥૧૨॥ સોળમે બોલે શિયળવંતશું, સત્તરમે લઘુ બાળ જી॥ અઢારમે બોલે અતિ બુઢ્ઢાશું, વાદ કિયાં દિયે ગાળ જી ॥વીશ૦ ॥૧૩॥ ઓગણિસમે બોલે દાનેશ્રીશું, વાદ ન કીજે કોય જી ॥ કૃપણ પ્રાણિયો કદિ નવિ જીતે, હૃદય વિમાસી જોય જી ॥ વીશ૦ ॥ ૧૪ ॥ વીશમે બોલે જ્ઞાનીની સાથે, જ્ઞાની ગુણ ગંભીર જી॥ ઇંદ્રભૂતિ અહંકારમેં આયો, મદ ગાળ્યો મહાવીર જી ॥ વીશ૦ ॥૧૫॥ વાદ કિયાં કોઈ ભલો ન જાણે, હૃદય વિમાસી ધારજી ॥ ઋષિ રાયચંદજી જોડિ જુગતિશું, મેડત નગરમઝાર જી॥ વીશ૦॥૧૬॥ ઇતિ॥

# અથ શ્રી જ્ઞાનપચ્ચીશી.

આદિ અનાદિનો જીવડો રે લાલ, ભમિયો ચૌગતિ માંય રે ॥ સુજ્ઞાની લાલ, ॥ સાચી સરધા બાહિરો રે લાલ, ફિર ફિર ગોથાં ખાય રે ॥ સુ૦ ॥ જાણપણું જગ દોહિલું રે લાલ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સોહિલું સઘળું કામ રે ॥ સુ૦ ॥ જાણપણામાં જોઇએ નહી રે લાલ, ઘરતણી એક બદામ રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥ ૨ ॥ કુગુરૂ કુદેવે ભોળવ્યો રે લાલ, કરિ કરિ જુઠા ફેન રે ॥ સુ૦ ॥ સાચા ગુરૂ સેવ્યા નહી રે લાલ, જીવ કહિય ન પામ્યો ચેન રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥ ૩ ॥ રતન હીરાને મોતીનાં રે લાલ, માણેક પાનાં પ્રવાળ રે ॥ સુ૦ ॥ જીવે કિયો ઝવેરનો પારખો રે લાલ, પણ અજ્ઞાની ઠંઠણપાળ રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥ ૪ ॥ આયો સોના રૂપાનો પારખો રે લાલ, હુવો સરાફ બજાર રે ॥ સુ૦ ॥ સાધુ સંગત કીધી નહી રે લાલ, તો કોઈ ન સરીયો કાજ રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥ ૫ ॥ લાખોનાં તો લેખાં કિયાં રે લાલ, ક્રોડો લીધા કમાય રે ॥ સુ૦ ॥ દાન સુપાત્રે દિયો નહી રે લાલ, તેણે દીધો જનમારો હાર રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥ ૬ ॥ પંડિત પઢિયો પારસી રે લાલ, વળિ જ્યોતિષ વૈદ્યક ઠીક રે ॥ સુ૦ ॥ પિંગળ પુરાણ કુરાન ભણ્યો રે લાલ, ધર્મ ન કરેથી સવિ ફીર રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥ ૭ ॥ વ્યાકરણ ભણીયો ભલીપરે લાલ, તર્કશાસ્ત્ર ટીકાકાર રે ॥ સુ૦ ॥ નામમાળાને લીલાવતી રે લાલ, પણ ભણિયો નહી ભવ પાર રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥ ૮ ॥ ભણ્યો અંકપલીને આરબી રે લાલ, રાગ જાણ્યા છત્રીશ રે ॥ સુ૦ ॥ કળા બહોતેર શાખીયો રે લાલ, પણ ન ઓળખ્યા જગદીશ રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦॥૯॥ ખરડાં ખાતાં રોજનાં રે લાલ, વળી હુંડી ને ખત રે ॥ સુ૦ ॥ લેખાં ચોખામાં ઘણું ચોકશી રે લાલ, પણ ન ઓળખ્યા નવતત્વ રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥ ૧૦ ॥ કીધી પંચાત પારકી રે લાલ, લીધો લોકોમાં જશ રે ॥ ॥ સુ૦ ॥ પણ પોતે પુણ્ય સંચ્યો નહી રે લાલ, તેમાં કાંઇ ન જાણો કસ રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥ ૧૧ ॥ વાત કહી જાણે ભલી પરે રે લાલ, તે સુણી રીઝે રાણા રાવ રે ॥ સુ૦ ॥ તેહની પાસે પુછે વારતા રે લાલ, મનસુઆના દાવ રે ॥ સુ ॥ જા૦ ॥ ૧૨ ॥ ભેખલિયો ભગવંતનો રે લાલ, ઓઘો મુહપત્તિ ઝાલ રે ॥ સુ૦ ॥ સુત્ર વાંચે પણ સમજે નહી રે લાલ, હિંસાધર્મે લાલ રે ॥ સુ૦ ॥

જા૦ ॥ ૧૩ ॥ સમકિત પામીને વમે રે લાલ, હુઈ જાવે અંધા ભ્રષ્ટ રે ॥ સુ૦ ॥ જમાળીની પરે જોઈ લ્યો રે લાલ, નિન્હવ મિથ્યાદૃષ્ટિ રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥ ૧૪ ॥ કોઇ મનુષ્ય કહે માહરેરે લાલ,નહી રાગ દ્વેષ કોઈ રે ॥ સુ૦ ॥ સઘળા ભેખ મ્હારે સરિખા રે લાલ, ધોળો ધોળો દૂધ હોય રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥ ૧૫ ॥ કિહાં રતન કિહાં કાંકરો રે લાલ, કિહાં સરશવ કિહાં મેરુ રે ॥ સુ૦ ॥ સહુ ભેખ ન જાણો સારિખા રે લાલ, ભેખ ભેખમેં ફેર રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥૧૬॥સુગુરુ રત્નાકર સારિખા રે લાલ, કુગુરુ જાણીએ કાચ રે ॥ સુ૦ ॥ કુગુરુ ડુબાવે કુડમેં રે લાલ, સુગુરૂને પંડિત સાચ રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥૧૭॥ ખોળ ગોળ જાણે સારિખારે લાલ, તેહ પુરૂષ પુણ્ય હીણ રે ॥સુ૦॥ ખોળ ગોળ જાણે જુજુઆ રે લાલ, તેહ પુરૂષ પ્રવીણ રે ॥સુ૦॥ જા૦॥ ૧૮ ॥ અમૃત વિષને આંતરો રે લાલ, આંતરો દિનને રાત રે ॥ સુ૦ ॥ અંધે સુઝતે આંતરો રે લાલ, ઈમ જ્ઞાનીની વાતરે ॥સુ૦॥ જા૦॥૧૯॥ રાય રંક જેમ આંતરો રે લાલ, અંતર કાંકરો હેમરે ॥સુ૦॥ સોના પીતળનો આંતરો રે લાલ, આંતરો રૂપું કથીર રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦॥૨૦॥ કીડી કુંજર આંતરો રે લાલ, આંતરો મિસરીને રેત રે ॥ સુ૦ ॥ કેસર કસુંબે આંતરો રે લાલ, આંતરો ઉજ્જડ ખેત રે ॥સુ૦॥ જા૦ ॥૨૧॥ જમણ કીધાં જુગતશું રે લાલ, પાંચ સાત પકવાન રે ॥ સુ૦॥ કોઇ કહે દાનની વાતડી રે લાલ,તો તિહાં ન માંડે કાન રે॥ ॥ સુ૦ ॥જા૦॥૨૨॥ મંડાણ સે તો માંડીયો રે લાલ, સમજાવણને હેત રે ॥ સુ૦ ॥ કોઈ અવસર એહ આવીયોરે લાલ, અબ ચિત્ત આવે તો ચેત રે ॥ સુ૦॥ જા૦ ॥ ૨૩ ॥ એ ગુંથી પચીશી જ્ઞાનની રે લાલ, અલબેલાની ઢાળ રે ॥ સુ૦ ॥ઋષિ રાયચંદ કહે સાંભળો રે લાલ,છોડી આળ પંપાળ રે ॥ સુ૦ જા૦ ॥ ૨૪ ॥ પુજ્ય જેમલજી પ્રસાદથી રે લાલ, કીધો જ્ઞાન પ્રકાશ રે ॥સુ૦॥ સંવત અઢાર પાંત્રીશમાંરે લાલ, જોધપુર રહી ચોમાસ રે ॥ સુ૦ ॥ જા૦ ॥ ૨૫ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री समाधीपच्चीशी.

( સાધુજીને વંદના નિત નિત કીજે. એ દેશી. )

અપુરવ જીવ જિનધર્મને પામ્યો,જયારે કમિય રહી નહી કાંય રે ॥ પ્રાણી ॥ કલ્પવૃક્ષ તસ આંગણે ઉગ્યો, મનવંછિત ફળ પાય રે ॥ પ્રાણી ॥ ચિત્ત સમાધી હુવે દશ બોલે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ભાખી

ગયા જગ તાત રે ।। પ્રા૦।। લીલ વિલાસ સદા શાતામાં, જયાંરા સુખ માંહે દિન જાત રે ।। પ્રા૦ ।। ચિ૦ ।। ૨ ।। બીજે બોલે જાતિ સમરણ, પામે પુણ્ય પ્રમાણે રે ।। પ્રા૦ ।। પુરવલા ભવ દેખે ભલી પરે, સમજે ચતુર સુજાણ રે ।। પ્રા૦ ।। ૩ ।। ચિ૦ ।। ઉત્કૃષ્ટા નવશે ભવ લગતા, દેખે સંજ્ઞી પંચેંદ્રિય ઠીક રે ।। પ્રા૦ ।। આયુષ્ય જાણે આપ પરાયો, મતિ જ્ઞાની મંગળીક રે ।। પ્રા૦ ।। ચિ૦ ।। ૪ ।। મૃગાપુત્ર મહેલમાં બેઠા, મુનિવર મેઘકુમાર રે ।। પ્રા૦ ।। મલ્લિનાથ તણાં છએ મંત્રી, પામ્યો દેડકો સમકિત સાર રે ।।પ્રા૦।। ચિ૦ ।।૫।। ક્ષત્રિ નામે રાજ ઋદ્ધીધર, વળી સુદર્શન શેઠ રે ।। પ્રા૦ ।। નમિરાયે સંયમ આદરિયો, તે તો પહોત્યો મુગતિ ઠેઠ રે ।। પ્રા૦ ।। ચિ૦ ।। ૬ ।। ભૃગુ બ્રાહ્મણના દાય બાળક, વળિ તેતળી પ્રધાન રે ।। પ્રા૦ ।। જાતિસમરણથી સુખ પામ્યા, સુણતાં આવે જ્ઞાન રે ।। પ્રા૦ ।। ચિ૦ ।। ૭ ।। ત્રીજે બોલે યથાતથ્ય સુપનો, જીવ રાજી હુવે દેખ રે ।। પ્રા૦ ।। ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ પામે તે પ્રભાતે, એહના અર્થ અનેક રે ।।પ્રા૦।। ચિ૦ ।।૮।। ઈણ હિજ ભવે કેઇ મુગતિ સધાયા, એહવો સુપનો શ્રીકાર રે ।। પ્રા૦।। અરિહંતાદિકની માય દેખે, ભગવતીમાં અધિકાર રે ।।પ્રા૦।। ચિ૦ ।।૯।। ચોથે બોલે દેવનો દર્શન, જેહ દીઠે ઠરે નેણ રે।।પ્રા૦।। ઝગમગ જ્યોત ઉદ્યોત વિરાજે, વળિ સમ દિઠ્ઠીનાં સેણ રે ।।પ્રા૦।।ચિ૦।।૧૦।। સોમલ બ્રાહ્મણને સમજાયો, સમ દૃષ્ટિ દેવે આય રે ।।પ્રા૦।। સમકિત માંહી કરિ દિયો સેંઠા, સૂત્ર નિરયાવળિકા માંય રે ।।પ્રા૦।।ચિ૦।।૧૧।। શકડાળ નાગે કુંભારની પાસે, સુર આઈ ઉભો સાક્ષાત રે ।। પ્રા૦ ।। વીર જિણંદશું કરિ દિયો ભેટો, હુવો શ્રાવક મેટિ મિથ્યાત રે ।। પ્રા૦ ।। ચિ૦ ।।૧૨।। પાંચમે બોલે અવધિ જ્ઞાની, સૂત્ર નંદીમાં વિસ્તાર રે ।।પ્રા૦।। આનંદ શ્રાવક જિમ સુખ પાયો, શ્રમણજ કેશીકુમાર રે ।। પ્રા૦ ।। ચિ૦ ।।૧૩।। સર્વાર્થસિદ્ધના દેવતા દેખે, તિહાં બેઠા થકાં લોકનાળ રે ।। પ્રા૦ ।। અરિહંત દેવને પ્રશ્નજ પૂછે, ઉત્તર દેવે દીનદયાળ રે ।। પ્રા૦ ।। ચિ૦ ।। ૧૪ ।। અવધિ લહી અરિહંત દેવ આવે, માતાના ગર્ભ માંય રે ।। પ્રા૦ ।। પેટમાં પોઢયા દુનીયા દેખે, પૂરાં પુણ્ય સંચ્યાં જિનરાય રે ।।પ્રા૦।। ।। ચિ૦ ।। ૧૫ ।। છઠ્ઠે બોલે અવધિદર્શન, દેખે રવિ સંસાર રે ।। પ્રા૦ ।। સાતમે બોલે સુણજો હો જ્ઞાની, મનપર્યવ વિસ્તાર રે ।।પ્રા૦ ।। ચિ૦ ।। ૧૬ ।। દોય સમુદ્રને દ્વીપ અઢાઇ, તેમાં સંજ્ઞી પંચેંદ્રિય હોય રે ।। પ્રા૦।। તેહ જીવોના મનની વાતો, છાની ન રહે કોય રે ।।પ્રા૦

ચિ ॥ ૧૭ ॥ મનપર્યવજ્ઞાની હોવે મુનિવર, વળી લબ્ધિવંત અણુગાર રે ॥ પ્રા૦ ॥ સત્ય પુરૂષ જેણે સૂત્રને ગૂથ્યાં, ચૌનાણી ગણધાર રે ॥ પ્રા૦ ॥ ચિ૦ ॥ ૧૮ ॥ કેવળજ્ઞાની આઠમે બોલે, નવમે કેવળદર્શની આણુ રે ॥ પ્રા૦॥ચૌદેરાજ રહ્યાં છે દેખી, સર્વે વાતોના જાણ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ચિ૦ ॥૧૯॥ લોકમાંહો ઉદ્યોતજ કીધો, કેવળી હુવા ચોવીશ રે ॥ પ્રા૦ ॥તીરથ થાપ્યાં કર્મને કાપ્યાં, જગતારણ જગદીસ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ચિ૦ ॥ ૨૦ ॥ જઘન્ય તીર્થંકર વીશ બિરાજે, ઉત્કૃષ્ટા સયને સાઠ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ગણધર સાધુ નમું શિર નામી, કેવળી પાટોપાટ રે ॥ પ્રા૦॥ચિ૦॥૨૧॥ દશમે બોલે કેવળ મરણા,તે પહોચે નિરવાણ રે ॥ પ્રા૦ ॥ એ દશ બોલ હુવા સંપૂરણ, શ્રી વીર વચન પ્રમાણ રે ॥પ્રા૦॥ચિ૦॥૨૨॥ નેવું જણાના નામજ ચાલ્યાં, કહ્યો અંતગડ માંહી અંતરે॥પ્રા૦॥કેવળ મરણે મુકતે સિધાયા, સહુ સિદ્ધ થયા ભગવંત રે ॥ પ્રા૦ ॥ ચિ૦ ॥૨૩॥ દશાશ્રુતસ્કંધ માંહે ચાલ્યા, વળિ સમવાયાંગની સાખ રે ॥પ્રા૦॥ સમાધિપચ્ચીશી હુઈ સંપૂરણ, ઋષિરાયચંદજી એમ ભાંખે રે ॥ પ્રા૦॥ ચિ૦ ॥ ૨૪ ॥ પ્રસાદ પૂજ્ય જેમલજી કેરે, કર્યો જ્ઞાનતણો અભ્યાસ રે ॥ પ્રા૦ ॥ સંવત અઢારશે ત્રેતાળીશે, મેડત નગર ચોમાસ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ચિ૦ ॥ ૨૫ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री लोभपच्चीशी.

લોભી મનુષ્ય તો પ્રીતિ ન કીજે, લોભીને અટકળી લીજે જી ॥ દિલની વાત કહેતાં તિણ આગે,તિણ શું આપણો કાજ ન સીઝે જી ॥ લોભી૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ લોભી મનુષ્યને તો લજ્જા ન કાંઇ, નેહ કપટ લોભી જોડે જી ॥ વિસારી દે મૈત્રી વહાલાશું, પ્રીતિ પહેલાશું તોડે જી ॥ લો૦ ॥ ૨ ॥ લાલચ ન જાવે લોભી મનુષ્યને, મનની તુષ્ણા ન મૂકે જી ॥ ઘર જા મરજા ને વિસરજા,ચિત્તની વાત ન ચૂકે જી ॥ લો૦ ॥ ૩ ॥ લોભી ધન ધરતીમાં ઘાલે, ઊંડી ખણિ ખણિ ખાડો જી ॥તડફ તડફ દુઃખે દિન કાઢે, તે ધન જાવે ઓરને આડો જી ॥ લો૦ ॥ ૪ ॥ લોભી માણસ તો હોવે લબાડી, ગુણ અણહુતા ગાવે જી ॥ જો આપણો સ્વારથ નાવ પહોચે, તો અવગુણ અણહુતા ઉડાવે જી ॥ લો૦ ॥ ૫ ॥ લોભીશું દાન દિયો નવિ જાવે, હરખે હાથ ન હાલે જી ॥ પાપ ઉદયે પોતે દિયો નવિ જાવે,સોભા દિયે તેહને પાડે જી ॥ લો૦ ॥ ૬ ॥ આહાર તો લોભી અધિકો

આવે, પછે કહે પેટ ફુટે જી ॥ દુઃખ પાવે દારિદ્ર કહાવે, કહે મ્હારી નાડીયો તૂટે જી ॥ લો૦ ॥ ૭ ॥ લોભી છતે દ્રવ્યે લૂખું ખાવે, ઓદ્દા ધાન્યની બાટી જી ॥ દોલત વંત પણ દામ ન ખરચે, માયા પકડી કાઠી જી ॥ લો૦ ॥ ૮ ॥ કુડા સોંસ કથન કેઈ કાઢે, એક માયાશું લ ય લાગી જી ॥ ધરમ કરમની ખબર ન કાંઈ, એક રૂપૈયાનો રાગી જી ॥ લો૦ ॥ ૯ ॥ કુણ કુણ પ્રાણી તેં છેતરિયા, માયા કામણગારી જી ॥ ડગાય દિયાં એણે મન દેવતાનાં, માયા મહા ધૂતારી જી ॥ લો૦ ॥ ૧૦ ॥ કનરથ રાજા હુવો લોભી, વિસ્તાર જ્ઞાતામેં ભાંખ્યો જી ॥ અંગ ઉપાંગ ન રાખ્યાં કુમરનાં, હ્રદયે દયા નહી રાખી જી ॥ લો૦ ॥ ૧૧ ॥ કોઈ વાતની કમી નહિ કોણિકને, તોય રાજયશું મ ન હુવો આઘો જી ॥ પકડી પિતાને પાંજરે દીધો, પછે વહેમ કુમ રશું લાગ્યો જી ॥ લો૦ ॥ ૧૨ ॥ બારમી વાર સમુદ્રમાં ચાલ્યા, નાવ ભાગી સમુદ્ર વિચાળે જી ॥ રયણાદેવીનાં દુઃખ તેણે દીઠાં, જિનરક્ષિ ત જિનપાળે જી ॥ લો૦ ॥ ૧૩ ॥ નંદરાજાની નવ ડુંગરિયાં, આખર કામ ન આઇ જી ॥ મરિને રાય પહોત્યો માઠી ગતિયે, ઘણો લો ભી નરકની સાંઇ જી ॥ લો૦ ॥ ૧૪ ॥ સુભૂમ નામે આઠમો ચક્રી, સાતમો ખંડ લેવા ચાલ્યો જી ॥ પરતક્ષ ડુબ ગયો જળમાંહી, તૃ ષ્ણાયે નરકમાં ઘાલ્યો જી ॥ લો૦ ॥ ૧૫ ॥ કંશે કર્મ તો ભૂંડો કીધો, ઉગ્રસેનને પાંજરે ઘાલ્યો જી ॥ કૃષ્ણ વાસુદેવે કંસને મારયો, પાધરો નરકમાં ચાલ્યો જી ॥ લો૦ ॥ ૧૬ ॥ દેવતા લોભી કહ્યા સૂત્રમાંહી, રત્ન ચોરીને ભાગે જી ॥ પછે છ માસ લગેં રિવ પાડે, વજ્રતણો માર લાગે જી ॥ લો૦ ॥ ૧૭ ॥ લોભી તો તુરત કરે લડાઈ, લોભી હુઇ જાવે લૂણ હરામી જી ॥ લોભી મનુષ્ય તો ગળું કપાવે, મહા લોભી નરક નો ગામી જી ॥ લો૦ ॥ ૧૮ ॥ લોભી ધર્મની વાત વિગોવે, લોભી મે લે નિજ નાકી જી ॥ નાત જાતમાં કહે લોભીને, એહમાં નહી કાં ઈ બાકી જી ॥ લો૦ ॥ ૧૯ ॥ પાપનું મૂળ તો લોભી કહાએ, ગુણ સઘળા લોભી બાળે જી ॥ લોભી માણસ તો સુંબ કહાવે, તેનો ના મ પ્રભાતે સહુ ટાળે જી ॥ લો૦ ॥ ૨૦ ॥ લોભી તો ગુણ કિણશું ન વિ રાખે, લોભીને નહી કાંઈ લજિયા જી ॥ વહાલા સગાશું ગાળજ બોલે, કરે કોડીને માટે કજિયા જી ॥ લો૦ ॥ ૨૧ ॥ કુગુરુ કુદેવ કુધ ર્મ ધ્યાવે, પૂજે દેવતા દેવી જી ॥ મહા અનરથ કરે ધનને અર્થે, સ્નાન કરી ધૂપ ખેવે જી ॥ લો૦ ॥ ૨૨ ॥ પરિગ્રહ છૂટયા વિણ મોક્ષ

ન આવે, જ્યાં લગે જીવને મમતા જી ॥ ઋષિ રાયચંદ કહે ઉત્તમ પ્રાણી, તુમે આણો અબહી સમતા જી ॥ લો૦ ॥ ૨૩ ॥ લોભ પચીશી જોડી જુગતિશું, લોભ તજે તેહને સાબાશો જી ॥ પ્રસાદ પૂજ્ય જેમલજી કેરે, શેહેર વિકાનેર ચોમાસો જી ॥ લો૦ ॥ ૨૪ ॥ સંવત અઢારશે વર્ષ ચોત્રીશે, આસો શુદિ દિન માસો જી ॥ લોભ ત્યાગી ને વડા વૈરાગી, કરશે અમરાપુરિમેં વાસો જી ॥ લો૦ ॥ ૨૫ ॥ઇતિ.॥

---

# અથ શ્રી થાવચ્ચાકુમારનં ચોઢાળિયું.

॥ દોહા. ॥

સરસતિ ચરણ કમળ નમી, સદ્ગુરુ લાગું પાય ॥ થાવચ્ચા ગુણ આવતાં, મુજ મન હરખ ન માય ॥ ૧ ॥

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

શ્રી જિન નેમિ સમોસર્યા રે, દ્વારકા નગરી મોઝાર રે ॥ સોભાગી ॥ સાધુ સંગાથે શોભતા હો લાલ, સહસ અઢાર ઉદાર રે ॥ સોભાગી ॥ શ્રી જિન૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ વનપાળે દીધી વધામણી રે, આવ્યા નેમિ જિણંદ રે ॥ સો૦ ॥ નામ સુણી જિનજી તણો હો લાલ, હરખ્યો કૃષ્ણ નરિંદ રે ॥ સો૦ ॥ શ્રી૦ ॥૨॥ ચતુરંગી સેના સજી રે, કાનુડો વંદન જાય રે ॥ સો૦ ॥ થાવચ્ચા સુત સુંદર હો લાલ, પ્રણમે જિનજીના પાય રે ॥ સો૦ ॥ શ્રી૦ ॥ ૩ ॥ વાણી જોજન ગામિની રે, દે જિનવર ઉપદેશ રે ॥ સો૦ ॥ મીઠી તે સાકર સારિખી હો લાલ, સાંભળે કૃષ્ણ નરેશ રે ॥ સો૦ ॥ શ્રી૦ ॥૪॥ દશ દૃષ્ટાંતે દોહિલો રે, માનવનો અવતાર રે ॥ સો૦ ॥ ભવ ભવ ભમતાં પામીયો હો લાલ, લહી કોણ હારે ગમાર રે ॥ સો૦ ॥ શ્રી૦ ॥૫॥ કુટુંબ સહુ કો કારમો રે, એક નિશ્ચળ જિનધર્મ રે ॥ સો૦ ॥ અલ્પ જ સુખને કારણે હો લાલ, કાંઈ બાંધો બહોળાં કર્મ રે ॥ સો૦ ॥ શ્રી૦ ॥ ૬ ॥ વાણી સુણી વૈરાગિયો રે, હુવો થાવચ્ચાકુમાર રે ॥સો૦॥ ચિંતે અનુમતિ લેયને હો લાલ, લેઇશું સંયમભાર રે ॥સો૦॥શ્રી૦॥૭॥

॥ દોહા. ॥

ઘેર આવી કહે માતને, આપો અનુમતિ સાર ॥ હું ભવ ભયથી ઉભગ્યો, લેઇશું સંયમ ભાર ॥ ૧ ॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

( હરિયાં મન લાગ્યો. એ દેશી. )

માત કહે સુત સાંભળો, સંયમ વિષમ અપાર રે ॥ ચારિત્ર ચિત્ત વશું ॥ તું સુકુમાળ છે નાનડા, સુણ મોરા પ્રાણ આધાર રે ॥ ચારિત્ર ચિત્ત વશું ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ બત્રીશ નારી તાહરે, ઇંદ્રાણી સમ રૂપ રે ॥ ચા૦ ॥ તું વચ્છ ઇંદ્ર સમાન છે, ભોગવ ભોગ અનૂપ રે ॥ ચા૦ ॥ ૨ ॥ એ મંદિર એ માળીયાં, એ સુકુમાળ છે સેજ રે ॥ ચા૦ ॥ સુખ ભોગવો સંસારનાં, આણી હૈડે હેજ રે ॥ ચા૦ ॥ ૩ ॥ તન ધન જોવન કારમાં, કારમો કુટુંબ પરીવાર રે ॥ ચા૦ ॥ નહી પુર સમ જાણીએ, જાતાં ન લાગે વાર રે ॥ ચા૦ ॥ ૪ ॥ ડાભ અણી જળ બિંદુઓ, પીંપળ પાકો પાન રે ॥ ચા૦ ॥ તેમ એ આયુ થિર નહિ, જેહવો સંધ્યાનો વાન રે ॥ ચા૦ ॥ ૫ ॥ સાધુ તણો પંથ દોહિલો, દઢપણે પાળવો શૂર રે ॥ ચા૦ ॥ પાછળથી પસ્તાવશો, સુણ નંદન દુઃખ પૂર રે ॥ ચા૦ ॥ ૬ ॥ સંયમ લેઈ પસ્તાવતા, નર કાયર તે કહાય રે ॥ ચા૦ ॥ સિંહતણી પરે પાળશું, સંયમ મોરી માય રે ॥ ચા૦ ॥ ૭ ॥

॥ દોહા. ॥

કુમરતણાં વયણાં સુણી, માતા ચિંતે એમ ॥ કૃષ્ણ કને જઈ વીનવું, શુભ મહોચ્છવ હોય જેમ ॥ ૧ ॥

## ॥ ઢાલ ૩ જી. ॥

માતા થાવચ્ચા તિહાં કણે આવે, જિહાં છે કૃષ્ણ નરિંદ રે ॥ મીઠે વચન ભાંખે કરજોડી, સંસાર તજે છે મુજ નંદ રે ॥ અનુમતિ માગે છે ॥ મુજ ઘરસૂત્રનું મંડાણ રે, તે સવિ ભાગે છે ॥ મણિ માણેક મોતી ભંડાર રે, તે સવિ ત્યાગે છે ॥ મુજ પ્રાણતણો આધાર રે, અનુમતિ માગે છે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ છત્ર ચામર માગું તુમ કને, કરવા મહોચ્છવ સાર રે ॥ એટલી આશ સફળ કરો, જાણી તુમે નિરધાર રે ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ વચણ સુણી કૃષ્ણજી ઇમ ભાંખે, તુમે ચિંતા ન કરશો કોય રે ॥ અમે સ્વયંમેવ તુમે ઘર આયને, કરશું જિમ સુખ હોય રે ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ એમ કહી કૃષ્ણ વધાવીને, માતાજી નિજ ઘર આવે રે ॥ કૃષ્ણ સઘળી ઋદ્ધિ લેયને, થાવચ્ચા પાસે આવે રે ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ થાવચ્ચાને તેડી પ્રભુ ભાંખે, કાં તજો ઋદ્ધિ સુખકારી રે ॥ ઉષ્ણ શીતળ એ દોય વિના, સઘળાં દુઃખ નિવારૂં રે ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥ કુમર કહે દુઃખ દૂર કરો તો,

શ્યાને કાજે જઇએ રે ॥ જન્મ જરા રોગ મરણ નિવારો, તો સુખીયા થઇને રહીએ રે ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥ વળતા કૃષ્ણજી ઇમ કહે એ, કાળ તણી ગતિ ન્યારી રે॥મુજથીટાળી નવિ ટળે,ઇંદ્રાદિક નશકે વારીરે॥અ૦॥૭॥

॥ દોહા. ॥

મહોચ્છવ કીધો જુગતિશું સ્વયંમેવ કૃષ્ણ નરિંદ ॥ સંયમ લેવા સંચરે, તવ થયો બહુ આણંદ ॥ ૧ ॥

## ॥ ઢાલ ૪ થી. ॥

( એ બે મુનિવર વોહરણ પાંગર્યાં રે. એ દેશી. )

અનુમતિ આપે તિહાં માતજી રે, સહસ પુરૂષની સાથ રે ॥ કુંમર થાવચ્ચે સંયમ આદર્યોરે, નેમિજિણંદને હાથ રે॥ સાધુસોભાગી થાવચ્ચો વંદીયે રે ॥૧॥ એ આંકણી ॥ શ્રી જિનવરજીએ કૃપા કરી રે, મૂકયો સ્થવિરજીની પાસ રે ॥ ચૌદ પૂરવ ભણ્યો અતિ સુંદર રે, અર્થ સહિત ઉદાર રે ॥ સ૦॥ ચાર મહાવ્રત અતિ સૂધાં ધરે રે, પાળે પંચ આચાર રે, નવવિધ શિયળ સમાચરે રે, ષટકાયાં હિતકાર રે॥ સા૦ ॥ ૩ ॥ સમિતિ ગુપતિ આરાધે ભાવશું રે, લિયે નિર્દોષ સૂજતો આહાર રે ॥ દશવિધ યતિધર્મ હૈડે ધરે રે, વિચરે કરિ ઉગ્ર વિહાર રે॥ સા૦ ॥ ૪ ॥ વિહાર કરતા અનુક્રમે આવિયા રે, શેત્રુંજય ગિરિવર ઉપર સાર રે ॥ અણસણ કરિને એકજ માસનો રે, પહોત્યા મુગતિ મોઝાર રે ॥ સા૦ ॥ ૫ ॥ શ્રિમત લોંકાંગચ્છપતિ રાજીયો રે,બિરાજે કેશવજી મુણિંદરે ॥ શીળ શિરોમણી ગચ્છપતિ વંદીએ રે, જિમ લહીએ પરમ આણંદ રે ॥ સા૦ ॥ ૬ ॥ તાસ શાસન માંહે અતિ સુંદરૂ રે, શોભે ઋષિ ભીમજી સુખદાય રે ॥ તસ શિષ્ય તેજસિંહ બહુ ભાવશું રે, ઋષિ થાવચ્ચાના ગુણ ગાય રે ॥ સા૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ. ॥

## અથ શ્રી સુભદ્રાસતીની સજ્ઝાય.

મુનિવર સોંધે રે ઇરિજા, જીવનાં જતન કરંત ॥ તરણું ખૂતું આંખમાં, નયણે નીર ઝરંત ॥ ૧ ॥ કલ્પવૃક્ષ જેણે ઓળખ્યો, આંગણે ઉગ્યો રે જેહ ॥ જીભે તરણું કાઢીયું, સાસુને પડયો સંદેહ ॥ ૨ ॥ એ સાજન સું કીજીએ, જેણે કુળ લાગે લાજ ॥ પુત્ર વહુ સોના સમી, નહી અમારે કાજ ॥ ૩ ॥ ગુણ વિણ શી ગુણ લાકડા, ગુણ વિણ નાર કુનાર ॥ મન ભાગ્યું ભરતારનું, નહિ અમારે ઘર બાર ॥ ૪ ॥ પિયુ

વચન શ્રવણે સુણી, સતિ મન ચિંતવે એમ ॥ જિનધર્મ કલંક જાણી કરી, કાઉસ્સગ કીધો રે તેમા ॥૫॥ શાસનસુરી આસન ચળ્યું, સતિશિર આવ્યું રે આળ ॥ પોળ જડાવું નગરની, તો રે ઉતરશે ગાળ ॥ ૬ ॥ ભુંગળ તો ભાગે નહી, ઘણ ન લાગે ઘાય ॥ ચંપાપોળ ન ઉઘડે, આકુળ વ્યાકુળ થાય ॥ ૭ ॥ આકાશે ઉભા દેવતા, બોલે એહવા બોલ॥ સતિ જળ સીંચે ચાલણી, તો રે ઉઘડશે પોળ॥ ૮ ॥ રાજા મન આણું દિયો, નગર ધણી છે નાર ॥ અંતેઉર છે માહરૂં, સતિય શિરોમણી સાર ॥ ૯ ॥ અંતેઉર કરયું એકઠું, કૂવા કાંઠે નહી માગ ॥ કાચે તાંતણે ચાલણી, ત્રુટી જાયે ત્રાગ ॥ ૧૦ ॥ અંતેઉર થયું ઝયામણું, રાજા થયો નિરાશ ॥ માંદીપણું મનમાં રહ્યું, ધિક પડયો ઘરવાસ ॥ ૧૧ ॥ નગર પડહ વજડાવીયો, વસ્તી દીસે હેરાન ॥ પ્રજાને પીડા ઘણી, કોઇ દિયો જીવિતદાન ॥ ૧૨ ॥ પડહ આવ્યો ઘર આંગણે, નગરી હાલકલોલ॥ જો માતા અનુમતિ દિયો, તો હું ઉઘાડુ રે પોળ ॥ ૧૩ ॥ વળિ વળિ વહુઅર શુ કહું, નહી નિલજને લાજ॥ નવકુળનાગ નાસી ગયા, આવ્યું કાકિડે રાજ ॥૧૪॥ દોષ દીજે નીજ કર્મને, કલંક ચઢાવ્યું રે માય ॥ પડહ છબી ઉભી રહી. જઇ સંભળાવ્યો રાય ॥ ૧૫॥ વેગે તે ગઇ વધામણી, રાજા નહિ વિશ્વાસ ॥ પ્રત્યક્ષ જુઓ એ પારખું, ત્યાં જઇ કરો તપાસ ॥ ૧૬ ॥ સુખાસન બેસી કરી, આવી જિહાં છે રે ભુપ॥ વદન તે પુનમ ચંદલો, દેખી હરખ્યો ભુપ ॥ ૧૭ ॥ રાજા મન આણુંદિયો, હૈડે હર્ષ ન માય ॥ પ્રજાને પીડા ઘણી, સાર કરો મોરી માય ॥ ૧૮ ॥ અવર પુરુષ બાંધવ પિતા, સતિ મનમાંહી સોય ॥ આનવ સહુ મેડીયે ચડી, સતિને જુએ સહુ કોય ॥૧૯॥ કાચે તાંતણે ચાલણી, સતી કળા ચઢી સોળ ॥ કામિની કૂપ જળે ભરી, ઉઘાડી ત્રણ પોળ ॥ ૨૦॥ કોઈ પીયર કોઈ સાસરે, કોઈ હોશે માને મોસાળ ॥ ચોથી પોળ ઉઘાડશે, જે હશે શિયળ ચોસાળ ॥૨૧॥ ચોથી પોળ ઉઘાડશે, જે હશે શિયળ નિકલંક ॥ સુર નર હોજયો સાખીયા, સુભદ્રાયે ટાળ્યું કલંક ॥૨૨॥ નાક રહ્યું નગરીતણું, ગામ ઉતારી રે ગાળ ॥ રાય રાણા પ્રસંશા કરે, સતિય શિરોમણી સાર ॥ ૨૩ ॥ જે નર નારી પાળશે, તે તરશે સંસાર ॥ સિદ્ધતણાં સુખ પામશે, અમરતણો અવતાર॥૨૪॥ સંઘો કહે શિયળે સતી, મહિલાયે રાખ્યું રે માન ॥ વાઘણ કેરાં દૂધડાં, રહેશે સોના કેરે ઠામ ॥ ૨૫ ॥ ઇતિ. ॥

# અથ અંગફરकण विचार सज्झाय.

( દેશી ચોપાઇની. )

શ્રી શ્રીહર્ષ પ્રભુ ગુરુ વંદી, જોડી કરીશ હું ચોપાઈ છંદ ॥ નર નારીનાં અંગ ઉપંગ, ફુરકે તાસ ફળાફળ ચંગ ॥ ૧ ॥ માથું ફુરકે પુહવી રાજ, પામી અવિચળ સારે કાજ ॥ ભાલ ફુરકે સાજન વૃદ્ધિ, દિનદિન થાયે ઋદ્ધ સ્મૃદ્ધિ ॥૨॥ પાંપણ ફુરકે સુખ સંપજે,થાનક બેઠા થાયે વિજે ॥ નાક આંખ વિચ ફુરકે જેહ,પ્રિય સંગમ હોયે અવિહડ નેહ ॥ ૩ ॥ બેહુ આંખો ફુરકે જામ, મિત્ર મળે અણચિંત્યો તામ ॥ નયન વિચાર કહું હવે જુઓ, વેદાગમનો લેઇ દુહો ॥ ૪ ॥ જમણી આંખો ઉપર ફુરે, તો જસ લાભને સુખ અનુસરે ॥ હાણ અને ક્ષય ભય નીચલે, ફુરકે વ્રત આંખે મહિયલે ॥ ૫ ॥ સુખ ભોગ સંગમ ડાબિયે, નીચલી ફુરકે ફળ ભાવિયે ॥ ઉપરલીએ ક્ષય દુઃખ થાય, ઇણિપરે નયન કહ્યાં વિગતાય ॥ ૬ ॥ નાકતણી દાંડી જવ ફુરે, આતમ સંતોષી સુખ કરે ॥ ટીગસી ફુરકે જવ નાસિકા, દિયે ભવ જસની તવ આસિકા ॥ ૭ ॥ લમણા ફુરકે લખમી લાછિ,પામે દુધ દહીં ઘી છાશ ॥ કાન ફુરકે તો સુવચન સુણે, રૂડી વાત દિશો દિશિ સુણે ॥ ૮ ॥ ગાલ ફુરકે તો સયળા ભોગ,અથવા ભોજન સાસુર જોગ ॥ હોઠ ફુરકે જવ ઉપરે,તવ અચિંત્ય કળિયલ નર કરે ॥ ૯ ॥ મુખ મિણાજ ફુરકે લહે,સ્ત્રીનો સંગમ થિર ગહગહે ॥ ભોગ લહીજે હિડકી ફુરી, હોડે ફુરકી બોલો ખરી ॥ ૧૦ ॥ ગળું ફુરકે જવ નર નાર, વસ્ત્રાભરણ લહે તેણિવાર ॥ ગાવડ ફુરકે ભવ મરણરો, દાખવિયો ફળ શાસ્ત્રે ખરો ॥ ૧૧ ॥ કળહ ફુરકે હુવે તેહવે,લાભ ભોગ જસુ ફુરકે ખવે ॥ કાખ ફુરકે હોવે ધન હાણ, વાત કહી છે એહવી પુરાણ ॥ ૧૨ ॥ પસવાડ ફુરકે જિણ જિશે, વલ્લભ વાત સુણાવે તિસે ॥ પૂંઠ ફુરકે તો વૈરી મરે, કાજ સવિ ઘર બેઠાં સરે ॥ ૧૩ ॥ બાંહ ફુરકે પ્રિય જો મળે, કોણી ફુરકે જય પદ મળે ॥ કર ફુરકે ટાળે આપદા, ફુરકે હથેળી દિયે સંપદા ॥ ૧૪ ॥ પોંચા ફુરકે ચિતારે મિત્ત,અથવા કિંપિ વધારે પ્રીત ॥ આંગુળિયાં પણ તેહ વિચાર, નખ ફુરકે વૈરી જયકાર ॥ ૧૫ ॥ હૈડફુરકેલાભપ્રમાંણ,સ્તનફુરકેવિશેષ તસુ જાણ ॥ પેટ ફુરકે વાધે તસભંડાર,નાભી ફુરકે પાયે નિહાર ॥ ૧૬ ॥ આંસન ફુરકે સ્ત્રી સંતાન,એહવું સુણિયે લૌકિક જ્ઞાન ॥ ઢીંચણ ફુરકે

હરખ નિધાન, અથવા પદવી લહે પ્રધાન ॥૧૭॥ ગુહ્ય ફુરકતાં રમણી રંગ, પામે નિશ્ચે ઉત્તમ સંગ ॥ કટી ફુરકે પહેરે વસ્ત્ર, સાથળ ફુરકે બંધન શસ્ત્ર ॥૧૮॥ ગૂડા ફુરકે વાહણ ચડે, જંઘા ફુરકે પંથે ખડે ॥ ઘીરી ફુરકે સંપદા વધે, અથવા કંઈ અચિંતિત સધે ॥૧૯॥ પગ ઉપર ફુરકે ધન હોય, પગતળિયે સવિશેષો જોય ॥ પગ આંગુળિયો જિશે ફુરકરે, તવ અભિષ્ટ ઘર આવી ભરે ॥૨૦॥ પુરુષ અંગુળ લીજે જમણો, વામ અંગુળ ફળ નારી તણો ॥ તુરત ફળ આપે સુભગને, મધ્યમ ફળ આપે વિહિવને ॥ ૨૧ ॥ દિવસ તણું ફળ બોલ્યું ક્રમે, વળિ વિપરીત કહ્યું નિશિ સમે ॥ બ્રહ્મચારી બાળકુમાર, રાજા પ્રમુખ ફળાપતિ સાર ॥ ૨૨ ॥ સંવત નંદ ભવન રસ ચંદ, દસહરા દિન મહિમાણંદ ॥ કહી વાત તન ફરકણ તણી, આગમ વાણી જિશિ ગુરુ ભણી ॥ ૨૩ ॥

## अथ श्री सर्वार्थसिद्ध विमाननी सज्झाय.

જગદાનંદન વીનવું રે, ત્રિશલા નંદન વીર ॥ છોરૂની પરે શીખવે રે, પુણ્ય કરો નિશ દીશો રે॥ પુણ્ય ન મુકીએ ॥ જેહથી શિવસુખ હોય રે, તે કિમ ચૂકીએ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સર્વારથ સિદ્ધે અછે રે, સુરને સૂખ અનેક ॥ તે વિવરીને હું કહું રે, સાંભળજો સુવિવેકો રે ॥ પુ૦ ॥ ૨ ॥ સર્વાર્થસિદ્ધે અછે રે, ચંદરુઓ ચોસાળ ॥ મોતી ઝુમખો તિહાં વટો રે, ઓપે ઝાકઝમાળો રે ॥પુ૦॥ ૩ ॥ એક વચ્ચે મોતી વડું રે, ચોશઠ મણનું માન ॥ ચાર મોતી તસ પાખતી રે, બત્રીશ મણનાં પ્રધાનો રે ॥ પુ૦ ॥ ૪ ॥ સોળમણાં વળી શોભતા રે, અડ મુક્તાફળ ચંગ ॥ આઠમણાં સોળજ સુણો રે, આણી રંગ અભંગો રે ॥ પુ૦ ॥ ૫ ॥ ચારમણાં વળી મનોહર રે, મુક્તાફળ બત્રીશ ॥ બે મણ કેરાં મનોહર રે, ચોશઠ કહે જગદીશો રે ॥ પુ૦ ॥ ૬ ॥ એકમણા વળિ જાણજો રે, એકસોને આઠવીશ ॥ તેહનું વર્ણન સાંભળી રે, કોણ ન ધૂણે શીશો રે ॥પુ૦॥૭॥ સરવાળે સઘળાં મળી રે, દોયશે ત્રેપન હોય ॥ વલયાકારે જાણજો રે, તે મોતી સહુ કોયો રે ॥ પુ૦ ॥ પવન લહે પરોવિયાં રે, સમકાળ તે જાણ ॥ મુખ્ય મોતીશું આફળે રે, રમણ ઝણણણ તામો રે ॥ પુ૦ ॥ ૯ ॥ તે માટે તિહાં દેવતા રે, અતિ સુખીયા પુણ્યવંત. ॥ તિહું નાદ લીલા લહે રે, માને સુખ અનંતો રે ॥પુ૦॥ ૧૦ ॥ તેત્રીશ

સાગર આઉખું રે, જાતું ન જાણે તેહ ॥ સિદ્ધપાહુડે વીરજી રે, અ-
વિતથ્ય ભાંખ્યુ એહો રે ॥ પુ૦ ॥ ૧૧ ॥ છઠ્ઠતણો તપ હોત જો રે,
તો પહોચત નિરવાણ ॥ સિદ્ધસિલા તિહાંથી અછે રે, જોજન બા-
ર પ્રમાણો રે ॥ પુ૦ ॥ ૧૨ ॥ તે માટે ઇહાં અવતરી રે, દીક્ષા ગ્રહી
ગુરુ પાસ ॥ કેવળજ્ઞાન લહી કરી રે, પહોચે શિવસુખ વાસો રે ॥
પુ૦ ॥ ૧૩ ॥ તેત્રીશ સહસ વરસ પછી રે, ભૂખ તણી રુચિ હોયા ॥
તરત અમૃતમય પરગમે રે, લવસમ સુર જોયો રે ॥ પુ૦ ॥ ૧૪ ॥
પુણ્યે શિવપદ સુરપદ રે, પુણ્યે લીલ વિલાસ ॥ ગુણવિજય પ્ર-
ભુશું કહે રે, પુણ્ય થકી ફળે આશો રે ॥ પુ૦ ॥ ૧૫ ॥ ઇતિ॰ ॥

# अथ श्री चौदस्थानाक्रिया जीवनी सज्झाय.

( ચોપાઈની દેશી. )

ગોતમ ગુરુના પ્રણમી પાય, પામી સદ્ગુરુનો સુપસાય ॥ મનુષ્ય સમુર્ચ્છિમ ઉપજે જેહ, સ્થાનક ચૌદે કહીશું તેહ ॥ ૧ ॥ ગર્ભજ મનુષ્યતણો ૧ ઉચ્ચાર, તેહમાં જીવ અસંખ્ય અપાર ॥ મનુષ્ય સમુચ્છિમ પંચેંદ્રિય જોય, ઉપજે સ્થાનક પહેલો સોય ॥૨॥ માત્રા માંહે બીજે જાણ, ત્રીજે ૩ બળખા માંહી પ્રમાણ ॥૪॥ શ્લેષ્મ માંહી ચોથે વળી, ૫ વમનમાં પાંચમો કહે કેવળી ॥ ૩ ॥ ૬ પિત, પરૂ ૮ લોહાને ૯ થૂંક, સ્થાનક નવ જાણો અચૂક ॥૧૦ પુદગળ સૂકા હોયે જેહ, પાછાં ભીંજે દશમો તેહ ॥ ૪ ॥ ૧૧ મૃતકળેવર ઇગ્યારમો, ૧૨ સંજોગ આ નરનો બારમો॥તેરમો ૧૩ ખાળ નગરની ધાર, ચૌદમો સર્વ૧૪અશુચિ નિવાર ॥ ૫ ॥ માણસનાં એ ચૌદે જિહાં, મનુષ્ય સમુચ્છિમ ઉપજે તિહાં ॥ અંગુળ અસંખ્ય ભાગ તસ કાય, અંતરમહૂરત તેહનું આય ॥૬॥ યોની માંહે જીવ અસંખ્ય, મરે ઉપજે નહી તસ શંક ॥ એહનાં જતન કરે નહી જેહ, સબળ પાપ કરી બૂડે તેહ ॥ ૭ ॥ ભુમિ ભીની છાંહિ હોવે જિહાં, મળમાત્રાદિ ન નાંખો તિહાં ॥ માત્રાં ભરિ ભરિ નવિ રાખીએ, બળખા જિમ તિમ નવિ નાંખીએ ॥ ૮ ॥ લોહી વમનને રાખે કરી, તુરત જતન કીજે ચિત્ત ધરી ॥ અવાળુ હોવે જિહાં બહુ રાય, પરઠવિજે નહી તેણે ઠાય ॥૯॥ માત્રે ભીની ભુમિ પરિહરો, પ્રહસમય તે ઉપર મતિ કરો ॥ અજયણાએ દાતણ મમ કરો, જિમ અવિચળ સવિ સંપતિ વરો ॥ ૧૦ ॥ મળ માત્રાં જિહાં પડીયાં હોય, મળ માત્રાં મત કરો તિહાં કોય ॥ પાપ સર્વ દૂરે ટાળીએ, દષ્ટિપરે

જીવદયા પાળીએ ॥ ૧૧ ॥ મિથ્યા મત તુમે પરિહરો, જિમ એહમાં કદિ નવિ અવતરો ॥ તિર્યંચને મળે ઉપજે નહી, મનુષ્યને મળે ઉપજે સહી ॥૧૨॥ પન્નવણા પદ જોઈ સાર, એ સજ્ઝાય કરી સુખકાર॥ ઉદયપુરી કહેમુનિ ધર્મદાસ, ભણેસુણે તસ લીલવિલાસ ॥૧૩॥ઇતિ.॥

# અથ શ્રી આષાઢભૂતિનું પંચઢાલિયું.

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

( દેશી હમીરિયાની. )

શ્રી શ્રુતદેવી હૈડે ધરી, સદગુરુને સુપ્રસાદ ॥ સાધુ જી ॥ માયા પિંડ લેતાં થકાં, આષાઢભૂતિ સંવાદ ॥ સા૦॥ માયાપિંડ ન લીજીએ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ વચ્છીપાટણ માંહી વસે, શેઠ કમળ સુવિભૂતિ ॥ સા૦ ॥ તાસ યશોદા ભારજા, તસ સુત આષાઢભૂતિ ॥સા૦॥ મા૦ ॥ ૨ ॥ વરસ ઇગ્યારમે વ્રત ગ્રહ્યા, ધર્મરુચી ગુરૂ પાસ ॥ સા૦ ॥ ચારિત્ર ચોખુ પાળતાં, કરતો જ્ઞાન અભ્યાસ ॥ સા૦ ॥ મા૦ ॥ ૩ ॥ ગુરૂને પૂછી ગોચરી, ગયો આષાઢો તેહ ॥ સા૦ ॥ ભમતો ભમતો આવીયો, નાટકિયાને ગેહ ॥ સા૦ ॥ મા૦ ॥ ૪ ॥ લાડુ વોહરી આવીયો, ઘર બાહીર સમીક્ષ ॥ સા૦ ॥ લાડુ એ ગુરૂનો હોશે, સાહમું જોશે શિષ્ય ॥સા૦ ॥ મા૦ ॥ ૫ ॥ રૂપ વિધાયે ફેરવે, લાડુ વોહરે પંચ ॥ સા૦॥ ગોખે બેઠાં નિરખિયો, નાટકીએ એ સંચ ॥સા૦ ॥ મા૦ ॥૬॥ પાય લાગીને વીનવે, અમ ઘરે આવજો નિત્ય ॥ સા૦ ॥ લાડુ પંચ વોહરી જજો, નાણશો મનમાં ભીત ॥ સા૦ ॥ ॥ મા૦ ॥ ૭ ॥ લાલચ લાગી લાડુએ, દિન પ્રત્યે વોહરી જાય ॥ સા૦ ॥ ભાવરતન કહે સાંભળો, આગળ જેહવું થાય ॥ સા૦ ॥ મા૦ ॥ ૮ ॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

( આંગળિયાની દેશી. )

નિજ પુત્રિયોને કહે રે, નાટકિયો નિરધાર રે ॥ મોહનિયા ॥ ચિંતામણિ સમ છે યતિ રે, કરો તુમે ભરતાર રે ॥ મો૦ ॥૧॥ મધ્યાને મુનિ આવિયો રે, લાગ્યો વોહરણ કાજ રે ॥મો૦॥ તાત આદેશે તિણે કર્યા રે, સવિ શિણગારના સાજ રે ॥ મો૦ ॥ ૨ ॥ભુવનસુંદરી જયસુંદરી રે, રૂપ જોવન વય રેહ રે ॥ મો૦ ॥ મુનિવરને કહે મલપતિ રે, તુમને સોંપી દેહ રે ॥ મો૦ ॥૩॥ ઘર ઘર ભિક્ષા માગવી રે, સહેવાં

દુ:ખ અસરાળ રે ॥મો૦॥ કૂણી કાયા તુમતણી રે,દોહિલી દિનકર ઝાળ રે ॥મો૦॥૪॥ મુખ મરકલડે બોલતીરે, નયણ વયણ ચપળાસિરે ॥મો૦ ॥ ચારિત્રથી ચિત્ત ચૂકવ્યે રે, વ્યાપ્યો વિષય વિલાસ રે ॥મો૦ ॥૫॥ જળ સરિખો જગમાં જુઓરે, પાડે પહાણમાં વાકરે ॥ મો૦ ॥ તિમ અબળા લગાડતીરે, હીરાને પણ વાઢરે ॥ મો૦ ॥ ૬ ॥ મુનિ કહે મુજ ગુરૂને કહી રે, આવીશ વહેલો આંહી રે ॥ મો૦ ॥ ભાવ-રતન કહે સાંભળો રે, વાટ જુએ ગુરૂ ત્યાંહિ રે ॥ મો૦ ॥ ૭ ॥

## ॥ ઢાલ ૩ જી. ॥

( નદી યમુનનાકે તીર ઉડે દોય પંખીયાં. એ દેશી. )

ગુરૂ કહે એવડી વેળારે ચેલા કિહાં થઇ, ત્રટકી બોલ્યો તામ ને ભાષાસમિતિ ગઇ ॥ ઘર ઘર ભીક્ષા માગવી દુ:ખ અપાર એ, ઉપર તુમ વચન ખાંડાની ધાર એ ॥ ૧ ॥ આજ નાટકણી બે મળી મુજ જાણું તિહાં, તુમચી અનુમતી લેવા હું આયો છું ઈહાં ॥ ગુરૂ કહે નારી કૂડ કપટની ખાણ એ, કિમ રાચ્યો તું મિચ્છત્ત વયણે સુજાણ એ ॥ ૨ ॥ ગરજ પડે દુર્ગતિમાં પરને પાડતી, કરિ અનાચાર જે પતિને પાયે લગાડતી ॥ ખાયે રે જુઠા સમ ને ભાંજે તણખલાં, ત્રોડેરે દોરા દાંતમે ઘાલે ડાંખળાં ॥૩॥ એકને ધીજ કરાવે ને એકણશું રમે, તે નારીનું રે મુખડું દીઠું કિમ ગમે ॥ અનેક પાપની રાશિરે નારી પ-ણું લહે, મહાનિશિતથે વીર જિણેસર ઇમ કહે ॥ ૪॥ અતિ અપજશનો ઠામ નારીનો સંગ એ, તે ઉપર ચેલા કિમ ધરીએ રંગ એ ॥ એમ ગુરૂની શીખામણ નધરી સાર એ, તવ ગુરૂ છેહને મદિરા માંસ નિવાર એ ॥ ૫ ॥નાટકણીને ઘેર તીહાંથી આવીયો, પરણી નારી બેને અભક્ષ વરાવીયો ॥ વિલસે ભોગ ભૂખ્યો જિમ ખાયે ઉતાવળે, ધન ઉપાવે વિવિધ વિદ્યા નાટક બળે ॥ ૬ ॥ વ્રત છંડાવીયો ઘર મંડાવીયો જુઓ જુઓ, ભાવરતન કહે નારી અથાગ કપટ કૂઓ ॥ ૭ ॥

## ॥ ઢાલ ૪ થી. ॥

( ચતુર સનેહી મોહનાં. એ દેશી )

સુખ વિલસંતા એકણ દિને, નાટકિયા પરદેશી રે ॥ આવી સિંહરથ ભુપને, વાત કહે ઉદ્દેશીરે ॥ સુખ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ જીત્યા નટ અનેક અમે, બાંધ્યાં પૂતળાં એહો રે ॥ તુમ નટ હોય તો તેડીયે, અમશું વાદે જે હોયરે ॥સુ૦ ॥ ૨॥ રાયે આષાઢાતેડીયો,

જીત્યા સબળા નટો રે ॥ છોડાવ્યાં તસ પુતળાં, ઘર આવ્યા ઉહભટો રે ॥સુ૦॥૩॥ કેડેથી નારીએ કર્યા, મદિરા માંસના આહારો રે ॥ નગન પડી વમન કરી, માખીના ભણકારો રે ॥સુ૦॥૪॥ દેખી આષાઢો ચિંતવે અહો અહો નારી ચરિત્રો રે ॥ ગંગાયે ગઈ ગર્દ્ધભી ન હોય કદિયે પવિત્રો રે ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ ઘરથી એક ઘટી ગયો, તવ એહનાં એ ઢંગો રે ॥ નારી હોયે કેહની, ગુરુ વચણે ધરો રંગોરે ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ નૃત્ય દેખાડી રાયને, સસરાને ધન આલ્યો રે ॥ ભાવરતન કહે સાંભળો, આષાઢે મન વાળ્યો રે ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥

## ॥ ઢાલ ૫ મી. ॥

( પાયે લાગી રહી એ દેશી )

પાંચશે કુમરને મેલીયા રે, નાટક કરવા જેહ ॥ લેઇ આષાઢો આવિયો રે, ગુરુ પાસે ગુણ ગેહો રે ॥ ગુરૂ આજ્ઞા ધરો ॥ માયાપિંડ નિવારો રે, મમતા પરીહરો ॥૧॥ એ આંકણી ॥આષાઢે વ્રત આદરયાંરે, પાંચશે વળી રે કુમાર ॥ પાપ આળોઈ આપણાં રે, પાળે નિરતિચારો રે ॥ ગુ૦ ॥૨॥ દે ભવિયણને દેશના રે, વિચરે દેશ વિદેશ ॥ પાંચશે મુનિશું પરિવરયો રે, તપ જપ કરે અશેષો રે ॥ગુ૦॥૩॥ અણસણ લેઇ અનિમિષ થયો રે, આષાઢો મુનિ તેહ ॥ પિંડવિશુદ્ધિની વૃત્તિમાં રે, ઈમ સંબંધ છે એહો રે ॥ ગુ૦ ॥૪॥ માયાપિંડ ન લીજીએ રે, ધરીએ ગુરુના વેણ ॥ જુઓ આષાઢાતણી પરે રે, ફરી લહે વ્રત રયણો રે ॥ ગુ૦ ॥૫॥ શ્રી પુનમગચ્છ ગુણ નીલો રે, પ્રધાન શાખા કહેવાય ॥ શ્રુત અભ્યાસ પરંપરા રે, પુસ્તકના સંપ્રદાયોરે ॥ગુ૦॥૬॥ વિચક્ષણ શ્રાવક શ્રાવિકારે, સાંભળે શ્રુત નિશદીશ ॥ શ્રી મહિમા પ્રભુસુરિનો રે, ભાવરતન સુજગીશો રે ॥ ગુ૦ ॥ ૭ ॥ ઈતિ॥

# અથ શ્રી ધન્નાઅણગારનું પંચઢાલિયું.

॥ દોહા ॥

કર્મ રૂપ અરિ જીતવા, ધીર પુરુષ મહાવીર ॥ પ્રણમું તેહના પયકમળ, એક ચિત સાહસ ધીર ॥ ૧ ॥ ગુણ ધન્ના અણગારના, કહેતાં મનમેં કોડ ॥ સાન્નિધ્ય કરજો શારદા જાપે થાયે જોડ ॥ ૨ ॥

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

( રાજગૃહી નગરીના વાસી, એ દેશી )

કાકંદી નયરી કેરો, જિતશત્રુ રાય ભલેરો હો ॥ રાય જિનગુણ રાગી ॥ ભુજ બળે કરી અરિયણ જીપે, તેજે કરી દિણયર દીપે હો ॥ રા૦ ॥ ૧ ॥ તેહુ નયરીમાંહે નિરાબાધ, વસે ભદ્રા સારથવાહી હો ॥ સુંદર સોભાગી ॥ ઘર સોવન બત્રીસ કોડી, કોઇ ન કરે તેહની જોડી હો ॥ સુ૦॥૨॥તસુ સુત ધન્નો ઇણે નામે, અનુક્રમે જોવન વય પામે હો ॥ સુ૦ ॥ એક લગને બત્રીશ સારી, પરણાવી માયે નારી હો ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ સોવનવરણી શશીવયણી, મૃગનયણી તે મન હરણી ॥ સુ૦ ॥ લહિ વિલસે સુખ સંયોગ, દોગુંદકની પરે ભોગ હો ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ એહવે શ્રી જિન મહાવીર, વિચરંતા ગુણ ગંભીર હો ॥ જિન જી સોભાગી ॥ આવ્યા કાકંદીને ઉદ્યાને, પહોત્યા પ્રભુ નિરવદ્ય થાને હો ॥ જિન ॥ ૫ ॥ વનપાળકે વિનવ્યો રાય, પાઉ ધાર્યા જન સુખદાય હો ॥ જિ૦॥પા ત્રિણ્ય લોકતણા હિતકાર, ભવિ જનને તારણહાર હો ॥ જિ૦ ॥ ૬ ॥ પ્રીતિદાન હરખશું દેઈ, ચતુરંગી દળ સાથે લેઈ હો ॥ રાય જિન ગુણ રાગી ॥ પંચ અભિગમને જિન વંદે, સુણે દેશના મન આણંદે હો ॥ રા૦ ॥ ૭ ॥ પરિવારશું પાળે ધન્નો, આવ્યો વંદણને એક મન્નો હો ॥ સુંદર સોભાગી ॥ સુણી દેશના અમીય સમાણી, વૈરાગી થયો ગુણ ખાણી હો ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ ઘેર આવી અનુમતિ માગે, ધન્નો સંયમને રાગે હો ॥ કુમાર સોભાગી ॥ ઇમ સુણીને મુર્છા ખાઈ, જાગી કહે ભદ્રા માઈ હો ॥ ॥ કુ૦ ॥ ૯ ॥ તું જોવન વય સુકુમાળ, વચ્છ ભોગવ ભોગ રસાળ હો ॥ કુ૦ ॥ અનુમતિ વચ્છ કોઇ ન દેશે, પાડોશી સંયમ લેશે હો ॥ કુ૦ ॥ ૧૦ ॥ એહવે તિહાં બત્રીશે આવી, ભામિની ભરી ભરી આંખે હો ॥ પિયુડા સોભાગી ॥ ગદ ગદ વચને કહે ગુણવંતી, આગળ ખોળા નાંખે હો ॥ પિ૦ ॥ ૧૧ ॥ બખસો ગુનાહ અમળા તુમચી, પ્રીતમ પ્રાણાધાર હો ॥ પિ૦ ॥ વિણ અપરાધે વાહલા એહવો, કાં દ્યો તાઢો માર હો ॥ પિ૦ ॥૧૨॥ ભરજોવનમાં ભરતા, મુકો છો કહો કુણ માટ હો ॥ પિ૦ ॥ પદ્મિનીને પીડા ઉપાઈ, કોણે કહી મુગતિની વાટ હો ॥ પિ૦ ॥ ૧૩ ॥ શાને તો પરણી પિયુ અમને, ચિહું લોક તણી, મળી સાખો હો ॥ પિ૦॥ જો છોડો છો તો પિયુ અમચો, તુમે અવગુણ કોઇક દાખો હો ॥ પિ૦ ॥ ૧૪ ॥ પાલવ ઝાલી પ્રેમ વિશુદ્ધિ, ગોરી કહે ગુણગેહ હો ॥ પિ૦ ॥ ઊંડા જાણીને આદરિયો, છીલર થઇને દિયો છેહ હો ॥ પિ૦ ॥ ૧૫ ॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

કહે ધન્નો કામિની પ્રતે, કાજ ન આવે કોય રે ॥ પરભવ જાતાં જીવને, મેં વાત વિચારી જોય રે ॥ કહે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ માત પિતા બંધવ સહુ, પુત્ર કલત્ર પરિવારો રે ॥ સ્વારથનાં સહુ કો સગાં, ખિળિયાં છે સંસારો રે ॥ કહે૦ ॥ ૨ ॥ નારી નરકની દીવડી, દુર્ગતિની દાતારો રે ॥ વીરે વખાણી વખાણમાં, મેં આજ સુણ્યો અધિકારો રે ॥ કહે૦ ॥ ૩ ॥ તિણે રતિ એ ઘરવાસમાં, હું રહેતાં નથિ નથિ લહતો રે ॥ સુખ પામીશ સંયમ થકી, અરિહંતની આણા વહંતો રે ॥ કહે૦ ॥ ૪ ॥ માતાને માનની હવે, વડ વૈરાગી જાણે રે ॥ અનુમતિ આપે દીક્ષા તણી, પ્રીતિ ન હોય પરાણે રે॥કહે૦॥૫॥

## ॥ ઢાલ ૩ જી. ॥

( ભવિક જન સાંભળો રે, મલયાનો અધિકાર. એ દેશી. )

ગઇ ભદ્રા લેઈ ભેટણું, નૃપ જિતશત્રુ પાસ ॥ નરપતિને પ્રણમી કહે, અવધારો અરદાસો રે ॥ વૈરાગી થયો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મ્હારો નાનડીયો, સુકુમાળ ॥ વીર વચન સુણી,ચારિત્ર લે ઉજમાળો રે ॥ વૈ૦ ॥૨॥ તિણે પ્રભુ તુમને વીનવું, કરવા ઓચ્છવ કાજ ॥ છત્ર ચામર દિયો રાઉલા, વળિ નોબતનો સાજો રે ॥ વૈ૦ ॥ ૩ ॥તે નિસુણી રાજા કહે, સુણ ભદ્રા સસનેહ ॥ ઓચ્છવ ધન્નાનો અમે, કરશું દીક્ષાનો એહો રે ॥ વૈ૦ ॥ ૪ ॥ જિતશત્રુ રાજા હવે, આપ થઇ અસ્વાર ॥ ભદ્રાને ઘેર આવીયો, જિહાં છે ધન્નકુમારો રે ॥ વૈ૦ ॥ ૫ ॥ ધન્નાને નવરાવિને, પહિરાવી શિણગાર ॥ સહસવાહક સુખપાળમાં, બેસાર્યો તેણિવારો રે ॥ વૈ૦ ॥૬॥ છત્ર ધરી ચામર કરી, વાજાં વિવિધ પ્રકાર ॥ આડંબરથી આણીયો, જિન કને વનહ મઝારો રે ॥ વૈ૦ ॥ ૭ ॥ તિહાં શિબિકાથી ઊતરી, કુણ ઈશાને આઇ ॥ આભરણ દેઇ માતને, લોચ કરે ચિત્ત લાઇ રે ॥ વૈ૦ ॥ ૮ ॥ વાંદી ભદ્રા વીરને, કહે સુણો કરુણાવંત ॥ દિઉં હું ભિક્ષા શિષ્યની, વોહરો ત્રિભુવન કંતો રે ॥ વૈ૦ ॥ ૯ ॥ શ્રીમુખે શ્રી જિન વીરજી, પંચ મહાવ્રત દેવ ॥ ધન્નાને ત્રિભુવન ધણી, ઉચ્ચરાવે તતખેવો રે ॥ વૈ૦ ॥ ૧૦ ॥ પંચ મહાવ્રત ઉચ્ચરી, કહે ધન્નો અણગાર ॥ આજથકી કલ્પે હવે, સુણો પ્રભુ જગદાધારો રે ॥ વૈ૦ ॥ ૧૧ ॥ છઠ્ઠ તપ આંબિલ પારણે, કરવો જાવજ્જીવ ॥ ઇણ માંહે ઓછો નહી, એ તપક

રવો સહોવો રે ॥ વૈંગા૦ ॥૩॥ ભદ્રા વાંદીને વળ્યાં,કરતાં વીર વિહાર ॥ નયરી રાજગૃહી અન્યદા, પહોત્યા બહુ પરિવારો રે ॥વૈંગા૦ ॥૪॥ ભાવ સહિત ભક્તિ કરી, શ્રી શ્રેણિક ભુપાળ ॥ વાંદીને શ્રી વીરને, પુછે પ્રશ્ન રસાળો રે ॥વૈં૦॥૧૪॥ ચૌદસહસ અણુગારમાં, કુણ ચઢતે પરિણામ ॥ કહો પ્રભુજી કરુણા કરી, નિરૂપમ તેહનું નામોરે ॥ વૈં૦ ॥૧૫॥

## ॥ ડાલ ૪ થી. ॥

શ્રેણિક સુણ સહસ ચૌદમાં, ગુણવંતો હો ગિરૂઓ છે જેહ કે ॥ ચારિત્રિયો ચઢતે ગુણે, તપે બળિયો હો તપસી માંહી એહ કે ॥ તે મુનિવર જગ વંદિએ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ એક ધન્યજ હો ધન્નો અણગાર કે ॥ કાયા તે કીધી કોહલો, બળ્યો બાવળ હો જાણે દીશે છાર કે ॥ તે૦ ॥ ૨ ॥ છઠ તપ આંબિલ પારણે, લીયે અરસ હો વિરસ તિમ આહાર કે ॥ માખી ન વંછે તેહવો, દીયે આણી હો દેહને આધાર કે ॥ તે૦ ॥ ૩ ॥ વેલિથી નીલું તુંબડું, તોડીને હો તડકે ધર્યું જેમ કે ॥ સૂકવી લીઝરિયો વળી, તે ઋષિનું હો માથું થયું તેમ કે ॥ તે૦ ॥ ॥ ૪ ॥ આંખો બે ઊંડી તગતગે, તારાતણી હો પરે દીસે તાસ કે ॥ હોઠ બે સૂકા અતિ ઘણા, જીભ સૂકી હો પાનડલું પલાસ કે ॥ તે૦ ॥ ૫ ॥ જુજુઇ દીસે આંગુળી, કોણી બે હો નીસર્યાં તિહાં હાડ કે ॥ જંઘા બે સુકી કાગની, દીસે જાણે હો કે જીરણ તાડ કે ॥ તે૦ ॥ ૬ ॥ આંગુળી પગની હાથની, દીસે સૂકી હો જિમ મગની શિંગ કે ॥ ગાંઠા ગણાયે જુજૂઆ, તપસી માંહી હો ધોરી એહ ઢિંગ કે ॥ તે૦ ॥૭॥ ગોચરી વારે ખડખડે, હીંડતા હો જેહનાં દીસે હાડ કે ॥ ઉંટનાં પગલાં સારિખાં, દોઈ આસન હો બેઠાં થઇ ખાડ કે ॥ તે૦ ॥ ૮ ॥ પીંડી સૂકી પગતણી,થઈ જાણે હો ધમણ સરીખી ચામ કે ॥ ચાલે તે જીવતણે બળે, પણ કાયની હો જેહને નથી હામ કે ॥તે૦॥૯॥ પરિહરી માયા કાયની, સોસવાને હો રુધિરને મંસ કે ॥ અનુત્તરોવવાઇય સૂત્રમાં, કરી વીરે હો ઋષિની પરસંશ કે ॥ તે૦ ॥ ૧૦ ॥ ગુણ સુણી શ્રી અણગારના, દેખવાને હો જાય શ્રેણિકરાય કે ॥ હીંડે તે વનમાં શોધતો, ઋષિ ઊભો હો પણ નવિ ઓળખાય કે ॥ તે૦ ॥ ૧૧ ॥ જોતાં રે જોતાં ઓળખ્યો, જઈ વંદે હો મુનિનાં પય ભૂપ કે ॥ જેહનું વીરે વખાણીયું, દીઠું તેહનું હો તપસીનું રૂપ કે ॥ તે૦ ॥ ૧૨ ॥ વાંદી સ્તવી-

રાજા વળ્યો, ઋષિ કીધો હો અણસણ તિહાં હેવકે ॥ વૈભારાગરિ એક માસનો, પાળીને હો ચવ ઉપન્યો દેવકે ॥ તે૦ ॥ ૧૩ ॥

## ॥ ढाल ५ मी. ॥

ધન ધન ધન્નો ઋષિસર તપસી ગુણતણો ભંડાર જી ॥ નામ લિયંતા પાપ પણાસે લહીએ ભવનો પાર જી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ તપીયાને જવ અણસણ સીધું, ભંડો પગરણને લેઇ જી ॥ સાધુ આવીને જિનજીને વંદે, ત્રિણ્ય પ્રદક્ષણા દેઇ જી ॥ ધન૦॥૨॥ પ્રભુજી શિષ્ય તુમારો તપસી, જે ધન્નો અણગારજી ॥ હમણાં કાળ કિયો તિણ મુનિવરે, અમે આવ્યા ઇણ વાર જી ॥ધન૦॥૩॥ સાંભળી વૃદ્ધ વજીર પ્રભુના, શ્રી ગોતમ ગણ ધારજી ॥ પુછે પ્રશ્ન પ્રભુને વાંદી, કરજોડી તિણિવાર જી ॥ ધન૦ ॥૪॥ કહો પ્રભુજી ધન્નો ઋષિ તપસી, તે ચારિત્ર નવ માસ જી ॥ પાળીનેતે કિણ ગતે પહોતયો, તેહ પ્રકાસો ઉલ્લાસ જી ॥ ધન૦ ॥૫॥ સુણ ગોયમ શ્રી વીર પયંપે, જિહાં ગતિ થિતિ શ્રીકાર જી ॥ સર્વારથસિદ્ધ નામ વિમાને, પામ્યો સુર અવતાર જી ॥ ધન૦ ॥ ૬ ॥ આયુ સાગર તેત્રીશનું પાળી, ચવિ વિદેહ ઉપજશે જી ॥ આર્યકુળ અવતરીને કેવળ, પામી સિદ્ધ નિપજશે જી ॥ ધન૦ ॥ ૭ ॥ એહવા સાધુતણા પય વંદી, કરીએ જન્મ પ્રમાણ જી ॥ જીભા સફળ હોવે ગુણ ગાતાં, પામીજે કલ્યાણ જી ॥ ધન૦ ॥ ૮ ॥ રહી ચોમાસુ સત્તર એકવીશે, ખંભાત ગામ મઝાર જી ॥ શ્રાવણ વદિ તિથિ બીજતણે દિન, ભૃગુનંદન ભલ વાર જી ॥ ધન૦ ॥ ૯ ॥ સુજ ગુરૂ શ્રી મુની માણેકસાગર, પામી તાસ પસાય જી ॥ ઇમ અણગાર ધન્નાના હરખે, જ્ઞાનસાગર ગુણ ગાય જી ॥ ધન૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ૰ ॥

## अथ श्री गर्भवहातेरी.

ઉતપતિ જો જો આપણી, મનમાંહી વિમાસ ॥ ગરભાવાસે જીવડો,વસિયો નવ માસ ॥ ઉતપતિ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ નારી તણી નાભી તળે, જિન વચને જોય ॥ ફુલતણી જિમ નાળિકા, તેમાં નાડી છે દોય ॥ ઉ૦ ॥ ૨ ॥ તસુ તળે યોની કહી, વર ફુલ સમાન ॥ અંબતણી માંજર જિશી, તિહાં માંસ પ્રધાન ॥ ઉ૦ ॥૩॥ રૂધિર સ્ત્રવે તિણ ઠામથી, ઋતુકાળે સદૈવ ॥ રૂધિર શુક્ર યોગે કરી, તિહાં ઉપજે જીવ ॥ ઉ૦ ॥ ૪ ॥ જે અપાવન પવને કરી, વાસિત

દુર્ગંધ ॥ તિણે થાનક તું ઊપન્યો, હવે હૂઓ મહાંધ ॥ ઉ૦ ॥૫॥ ના ળી વાંસતણી ઘણું, ભરીએ રૂ ઘાલ ॥ તાતી લોહ શિલાક તે, જા ળે તતકાળ ॥ ઉ૦॥ ૬ ॥ તિમ મહિલાની યોનીમાં, છે નવલખ જી વ ॥ પુરૂષ પ્રસંગે તે સહુ, મરી જાય સદૈવ ॥ઉ૦॥ ૭॥ ઉપજે નર નારી મળે, પચેંદ્રિય જેહ ॥ તેહતણી સંખ્યા નહી, તજો કારજ એહ ॥ઉ૦॥૮॥ નવલખ જીવ ટકે તિહાં, ઉત્કૃષ્ટી વાર ॥ જીવ જ ઘન્ય પણ ટકે, એક દો ત્રણ ચાર ॥ઉ૦॥૯॥ જીવ જઘન્ય તિહાં ર હે, મુહુરત પરિમાન ॥ બાર વરસની સ્થિતિ તિહાં, ઉત્કૃષ્ટી જાણ ॥ ઉ૦ ॥ ૧૦ ॥ તિણે ગર્ભે કોઈ જીવડો, ઇમ કહે જગદીશ ॥ ફરી મ રી આવે તો રહે, સંવત્સર ચોવીસ ॥ઉ૦॥૧૧॥મહિલા વરસ પંચાર વને, કહીએ નિર્બીજ ॥ પંચોતેર વરસ પછે, થાય પુરૂષ અબીજ ॥ઉ૦॥૧૨॥ જમણિ કુખે નર વસે, તિમ ડાબે નાર ॥ વચ્ચે નપું સક જાણીએ, જિન વચને વિચાર ॥ઉ૦॥૧૩॥ હવે સામાન્ય પણે ઈહાં, આવ્યો ગર્ભાવાસ ॥ સાત દિવસ ઉપર રહે, નર ગતિ ન વ માસ ॥ ઉ૦ ॥ ૧૪ ॥ આઠ વરસ તિર્યંચ રહે, ઉત્કૃષ્ટો કાળ ॥ ગર્ભાવાસે ભોગવ્યાં, ઈમ બહુ જંજાળ ॥ ઉ૦ ॥ ૧૫ ॥ કાર્મ ણ કાયે કરિ લીયો, પહિલો તે આહાર ॥ શુક્ર અને શ્રોણિત તણો, નહિ જુઠ લગાર ॥ઉ૦॥ ૧૬॥ પર્યાપ્તિ પૂરી નહી, તિહાં વિશવાવીસ ॥ તિણે આહારે એ તનુ થયો, ઓદારીક અરૂ મીસાં ઉ૦ ॥૧૭॥ પવન આવે ઉદર થકી, ઉપજાવે અંગ ॥ અગ્નિ કરે થિર તેહને, જળ સુરસ સુરંગ ॥ઉ૦॥૧૮॥ કઠિણ પણું પૃથ્વી રચે, અ વગાહ આકાશ ॥ પાંચે ભૂત શરીરનો, એમ કરે પ્રકાશ ॥ઉ૦॥૧૯॥ બાર મહુર્ત ઋતુ પછે, વિલસે નરનાર ॥ ગર્ભતણી ઉત્પતિ તિહાં, નહી અવર પ્રકાર ॥ઉ૦॥૨૦॥ કલિલ હુવે દિન સાતમે, ખરબુદ દિન સાત ॥ ખરબુદથી પેશી વધે, ઘન માંસ કહાત ॥ઉ૦॥૨૧॥ માંસતણી ગોટી હુવે, અડતાળીશ ટાંક ॥ પ્રથમ માસે જિનવર કહે, મન મ ધરો શંક ॥ઉ૦॥૨૨॥ રૂધિર માંસ બીજે હુવે, હવે ત્રીજે માસ ॥ કર્મતણે યોગે કરી, માતા મન આશ ॥ઉ૦॥૨૩॥ ચોથે માસે માતના, પરિણમે સહુ અંગ ॥ હાથ અને પગ પાંચમે, તિમ મસ્તક સંગ ॥ઉ૦॥૨૪॥ પિત્ત રૂધિર છઠે પડે, સાતમે ઇમ સંચ ॥ નવ ધમ ણી નસ સાતસેં, પેસી સય પંચ ॥ઉ૦॥૨૫॥ રોમરાઈ પણ સાત મે, સાડીતીન ક્રોડ ॥ ઊપજે ઊંણા કેટલે, ઇમ આગમં જોડ ॥ઉ૦॥૨

રહ્યા આઠમે માસે નીપન્યું, એમ સકળ શરીર ॥ ઊંધે શિર વેદન સહે, જંપે જિન વીર ॥ઉ૦॥૨૭॥ ઓગ્રોત શુક્ર સંલેષમાં, લઘુને વડિનીત ॥ વાત પિત્ત કફ ગર્ભમેં, એ થાયે ઈણ રીત ॥ઉં૦॥૨૮॥ માતતણી ડૂંટી લગે, બાળકની નાળ ॥ રસ આહારતણો તિહાં, આવે તતકાળ ॥ઉ૦॥૨૯॥ જનની લેવે આહાર તે, જાય નાડો નાડ ॥ રોમ ઇંદ્રિ નખ ચખુ વધે, તિમ મજજાને હાડ ॥ઉ૦॥ ૩૦ ॥ સવિહુ અંગે ઉલ્લસે, સર્વાંગે આહાર ॥ કવળ આહાર કરે નહી, ગર્ભ ઇશો વિચાર ॥ઉં૦॥૩૧॥ તે ગર્ભે કિણ જીવને, થાયે જ્ઞાન વિભંગ ॥ અથવા અવિધ કહીજીએ, તિણે જ્ઞાન પ્રસંગ ॥ઉં૦॥૩૨॥ કટક કરી વૈક્રિયપણે, ઝુરી નરકે જાય ॥ કો જિન વચન સુણી કરી, મરી સુર પણ થાય ॥ઉં૦॥૩૩॥ ઊંધે મુખે ગુડા હિયે, સહેતો બહુ પીડ ॥ દૃષ્ટિ આગળ બિહુ હાથશું, રહે મૂઠી ભીડ ॥ઉ૦॥૩૪॥ નર વિણ વસ્ત્ર જળાદિકે, ઉપજે આધાન ॥ અથવા બિહુ નારી મળ્યાં, કહ્યા ગર્ભ વિધાન ॥ઉ૦॥૩૫॥ કોઇ ઉત્તમ ચિંતવે, દેખી દુઃખ રાસિ ॥ પુણ્ય કરૂં પરે નીકળી, નાવું ગર્ભાવાસ ॥ઉં૦॥૩૬॥ ઊઠ કોડી સુઇ અંગમાં, કોઇ ચાંપે સમકાળ ॥ તિણથી ગર્ભમાં આઠગુણી, સહે વેદના બાળ ॥ઉં૦॥૩૭॥ માતા ભૂખી ભુખીયો, સુખિણી સુખ થાય ॥ માતા સૂતે તે સુવે, પરવશ દિન જાય ॥ઉં૦॥૩૮॥ ગર્ભ થકી દુઃખ લખગુણું, જનમે જિણીવાર ॥ જનમ થયે દુઃખ વીસરયું, ધિગ મોહ વિકાર ॥ઉં૦॥૩૯॥ ઉપન્યો અશુચિપણે તિહાં, મળ મુત્ર કળેશ ॥ પિંડ અશુચિ કરિ પૂરીઓ, નવિ શુચિ લવલેશ ॥ઉ૦ ॥૪૦॥ તુરત રૂદન કરતો થકો, જનમે જિણિ વાર ॥ માતા પયોધર મુખ ઠવે, પીવે દુધ તિવાર ॥ઉ૦॥૪૧॥ દીસે દિન દિન દીપતો, કરે રંગ અપાર ॥ લાડ કોડ માતા પિતા, પુરે સુવિચાર ॥ ઉ૦ ॥ ૪૨॥ છિદ્ર બારહ નારીને, નરના નવ જાણ ॥ રાત દિવસ વહેતાં રહે, ચેતો ચતુર સુજાણ ॥ઉં૦॥૪૩॥ સાત ધાતુ સાતે ત્વચા, છે સાતસેં નાડ ॥ નવસેં નારાં છે પિંડમાં, તિમ તણસેં હાડ ॥ ઉ૦ ॥૪૪॥ સધિ એકસો સાઠ છે, શિત્તોતેરસે મર્મ ॥ તીન દોષ પેસી પાંચસે, ઢાંકયાં છે ચર્મ ॥ઉ૦॥૪૫॥ રૂધિર શેર દશ દેહમેં, પેસાબ સરીષ ॥ શેર પાંચ ચરબી તીહાં, દોય શેર પુરીષ ॥ઉ૦॥૪૬॥ પિત્ત ટાંક ચોસઠ છે, વીરજ બત્રીશ ॥ ટાંક બત્રીશ સળેષમા, જાણો જગદીશ ॥ઉં૦॥૪૭॥ ઇણ પરિણામે થકી જુદા, ઓછો અધિકો

થાય ॥ વ્યાપે રોગ શરીરમેં, નવિ ચલે તવ કાય ॥ઉ૦ ॥૪૮॥ પ્રે-
ર્યો પહિલે દાયકે, ઈમ વાધ્યો અંગ ॥ ખાન પાન ભૂષણ ભલાં,
કરે નવ નવ રંગ ॥ ઉ૦ ॥ ૪૯ ॥ હવે બીજે દશકે ભણે, વિદ્યા વિવિ
ધ પ્રકાર ॥ ત્રીજે દશકે તેહને, જાગ્યો કામ વિકાર ॥ ઉ૦ ॥ ૫૦ ॥
જિણ થાનક તું ઉપન્યો, તિણમેં મન જાય ॥ ચોથે દશકે ધનતણા,
કરે કોડ ઉપાય ॥ ઉ૦ ॥ ૫૨ ॥ પહોત્યો દશકે પાંચમે, મનમાં સસ-
નેહ ॥ બેટા બેટીને પોતરા, પરણાવે તેહ ॥ ઉ૦ ॥ ૫૩ ॥ છઠે દશકે
પ્રાણીયો, લળી પરવશ થાય ॥ જરા આવી જોવન ગયું, તૃષ્ણા તોય
ન જાય ॥ ઉ૦ ॥ ૫૩ ॥ આવ્યો દશકે સાતમે, હવે પ્રાણી તેહ ॥ બળ
ભાગ્યું બુઢો થયો,નારી ન ધરે નેહ॥ ઉ૦॥૫૪॥ આઠમે દશકે ડોસલો,
ખુલીયા સહુ દાંત ॥ કર કંપાવે શિર ધુણે, કરે ફોકટ વાત ॥ ઉ૦
॥ ૫૫ ॥ નવમે દશકે પ્રાણિયો, તન શક્તિ ન કાંય ॥ સાલે વચન
સહુ તણાં, દિન ઝુરતાં જાય ॥ ઉ૦ ॥૫૬॥ ખાટ પડયો ખુખુ કરે, સૂં-
ગાળી દેહ ॥ હાલ હુકમ ચાલે નહી, દિયે પરિજન છેહ ॥ ઉ૦
॥૫૭॥ આંખ ગળે બે પડ મિલે, પડે મુહડે લાળ ॥ બેટા બેટીને
વહુ, ન કરે સંભાળ ॥ ઉ૦ ॥ ૫૮ ॥ દશમે દશકે આવિયો, તવ પૂ-
રી આય ॥ પુણ્ય પાપ ફળ ભોગવી, પ્રાણી પરભવ જાય ॥ ઉ૦
॥ ૫૯ ॥ દશ દ્રષ્ટાંતે દોહિલો, લહી નરભવ સાર ॥ શ્રી જિનધર્મ
સમાચરે, તે પામે ભવપાર ॥ ઉ૦ ॥ ૬૦ ॥ તરૂણપણે જે તપ તપે,
પાળે નિર્મળ શીળ ॥ તે સંસાર તરી કરી, લહે અવિચળ લીલ ॥
ઉ૦ ॥ ૬૧ ॥ કોડી રતન કવડી સાટે, કાંઈ ગમે રે સંસાર ॥ ધર્મ વિ-
ના એ જીવને, નહી કોય આધાર ॥ ઉ૦ ॥ ૬૨ ॥ કાયા માયા કારમી,
કારમો પરિવાર ॥ તન ધન જોવન કારમાં, સાચો ધર્મ સંસાર ॥ઉ૦
॥ ૬૩ ॥ ચૌદરાજ પ્રમાણ એ, છે લોક મહંત ॥ જનમ મરણ કરી
ફરસિયો, જીવ વાર અનંત ॥ ઉ૦ ॥ ૬૪ ॥ આપ સવારથીઆ સહુ,
નહી કેહનો કોય ॥ નિજ સ્વારથ અણપૂગતાં, સુત પણ રિપુ હો-
ય ॥ ઉ૦ ॥ ૬૫ ॥ જરા ન આવે જિહાં લગેં, જિહાં લગેં સ-
બળ શરીર ॥ ધર્મ કરો જીવ તિહાં લગે, થઈ સાહસ ધીર ॥
ઉ૦ ॥ ૬૬ ॥ આરજ દેશ લહ્યો હવે, લાધ્યો ગુરુ સંજોગ ॥ અંગ થ-
કી આળસ તજો, કરો સુકૃત સંગ ॥ ઉ૦ ॥ ૬૭ ॥ શ્રી નમિરાજ ત-
ણી પરેં, ચેતો ચિત્ત માંહિ ॥ સ્વારથનાં સહુ કો સગાં, કોઇ કોઇનો
નાંહિ ॥ ઉ૦ ॥ ૬૮ ॥ ભોગ સંયોગ તજી સહુ, થયા જે અણગાર ॥

ધન. ધન તસ માતા પિતા, ધન ધન અવતાર ॥ ઉં૦॥ ૬૯॥ સુરતરૂ સુરમણિ સારિખો, સેવો શ્રી જિનધર્મ ॥ જિણથી સુખ સંપતિ વધે, કીજે તેહજ કર્મ ॥ ઉં૦ ॥ ૭૦ ॥ તંદૂલવ્યાળીમેં અછે, એહનો અધિકાર ॥ તિણથી ઉદ્ધરીને કહ્યો, નહી જૂઠ લિગાર ॥ ઉં૦ ॥ ૭૧॥ કળશ ॥ ઈહ જિનધર્મે વિચાર સાંભળિ, લહિયે સંયમ ભાર એ ॥ વળિ સિંહની પરે સદા પાળે, નિયમ નિરતિચાર એ ॥ સંસારનાં સુખ સકળ ભોગવિ, તે લહે ભવ પાર એ ॥ શ્રી રત્નહર્ષ સુશિષ્ય રંગે, ઈમ કહે શ્રી સાર એ ॥ ૭૨ ॥

# અથ શ્રી નેમનાથસ્વામીની લાવણી.

ચલી જાન શ્રી નેમ જિણંદકી, રથ ઘોડા સુંદિર હાથી ॥ જી હો રથ ઘોડા સુંદિર હાથી ॥ રુમઝુમ રુમઝુમ ઘૂઘર ઘમકે, સુંદરિ સબ ગીતાં ગાતી ॥ ગાતી ગીત મિલકર સાહેલી, એક એકથી શોભે સારી ॥ જી હો૦ એક૦ ॥ કરમેં બાજુબંધ બેરખા, ચમક રહી નાકે વાલી ॥ દેવતા સબ દેખનકુ આયે, દેખત હે નરને નારી ॥ જી હો દે૦ ॥ ઘેર ઘેર ઘેર ઘેર ઓચ્છવ હોતે, ઈનકી શોભા બહુ સારી ॥ જાદવ છપ્પનકોટિ મિલ્યા હે, એક એકથી શોભે સારા ॥ જી હો એક૦॥ હુરખ ઉલટ બહુ આણે અંગમાં, વદન જિશાં મોહન પ્યારાં ॥ કૃષ્ણ રાયકી બહુત રાણિયાં, શૃંગારં ધરતાં સબ રામા ॥ જી હો શૃં૦॥ રુક્ષમણી રાધિકા આદી દેઇ, પટરાણી બનિ સતભામા ॥ વાજિંત્ર બહુ નાદ કરત હે, સુણ હયો બાત ઉનકી આતી ॥ જીહો સુ૦ ॥ રૂમઝુમ રૂમઝુમ ઘુંઘરી ઝમકે, સુંદરિ સબ ગીતાં ગાતી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ તાલ મૃદંગ શરણાઈ સરોદી, કોઇ બજાવત સતારા ॥ જી હો કો૦ ॥ કોઇ બેઠાં નરઘાંને બજાવે, કોઈ બજાવત ખડતાળા ॥ ધુમ ધુમ ધુમ ધુમ ઢોલ બજત હે, નગારાં કેરી ધૂંશ પડે ॥ જી હો ન૦ ॥ ઝીણે શબ્દે ભૂંગળ વાગે, ઇંદ્ર આવિને ચમર ઢળે ॥ નિશાન ડંકા આગળ ચાલતાં, પાછળ તો છડિદાર ખડા ॥ જી હો પા૦ ॥ જય જય જય જય મુખસેં બોલત, ઘન બાદલ બરસાદ ચડા ॥ છત્ર ચામર સુખપાળ પાલખિયાં, ચતુરંગી સેના ચાલી જી હો ચ૦ ॥ ખુબસૂરત હે સ્વાર વાંકડા, ભાલા લિયા કરમેં ઝાલી ॥ તીનખંડકા પ્રભુ રાજવી, બળભદ્ર હે ઉનકા સાથી ॥ જી હો બ૦ ॥ રૂમઝુમ૦ ॥ ૨ ॥ ઉગ્રસેનકું આનંદ ભારી, અજબ માંડવા એ કરતા ॥ જીહો

અ૦ ॥ ચંદરૂઆને બહુત ચાકળા, હાંડી ને તકતા જડતા ॥ ચિનાઇ ખાનાં બહુત રંગીલાં, ઝમરૂખકી જ્યોતાં લટકે ॥ જીહો ઝ૦ ॥ સોના જડિત્ર છાટ બિછાઈ, મોતીકે તોરણ ઝળકે ॥ રાજુલ નારી રૂપ કી ભારી, ઉગ્રસેન નૃપકી બેટી ॥ જીહો ઉ૦ ॥ નરભવ પ્રીતિ નેમ સંઘાથે, જિનવરશું જઇને ભેટી ॥ સુણુ સાહેલી મુજ બેનડિયાં, એ આવે સુંદર હાથી ॥ જીહો એ૦ ॥ ઉપર બિરાજે જગત પરમેશ્વર, કમળ વદન મોહન છાતી ॥ સામળીયાથી થઇ સગાઇ, કમી નહી મનમેં લાતી ॥ જીહો૦ ક૦ ॥ રૂમઝુમ૦ ॥ ૩ ॥ લગન સમયમેં તોરણ આઇ, પ્રભુ પાતળા એ ઉભા ॥ જીહો પ્ર૦ ॥ જગતમાંહિ જેની જોડ મળે નહી, ચોદલોકના એ સૂબા ॥ આવી ઊભા જગત જિનેશ્વર, પશુએ તિહાં પોકાર કિયા ॥ જીહો પ૦ ॥ બહુત દયાળુ નેમ નાથજી, ત્રસ જીવોકું ઉગાર દિયા ॥ શબ્દ સુનકે બોલ્યા નેમજી, સુણુ સારથિ મેરા ભાઇ ॥ જીહો સુ૦ ॥ કાયકું પચેંદ્રિય ઘાલ્યા પિંજરે, સાચી બાત કહેને આંઈ ॥ હાથ જોડકર બોલ્યા સારથિ, સુણુ દયો પ્રભુ મેરી બાતાં ॥ જીહો સુ૦ ॥ રાતે રાજુલ બેની પરણશે,પ્રભાત હુએ ઇનકી ઘાતાં ॥ ઘાતાં કરશે ઉગ્રસેનજી, જાદવકી જાનજ કાજી ॥ જીહો જા૦ ॥ રુમઝુમ૦ ॥ ૪ ॥ એહવી વાણી સુણી પ્રભુજી, ધિક ધિક એ સંસાર કિયા ॥ જીહો ધિ૦ ॥ કરૂણા આણી પશુ છોડાઇ, રથ પાછા હંકાય દિયા ॥ ચલે પ્રભુજી ગિઢ ગિરનારે, પર્વતપર સંયમ લિયા ॥ જીહો પ૦ ॥ બાત સુનકર રાજુલ ચાલી, જઈ જિનવરશું ભેટ કિયા ॥ કર્મ ખપાઈ કેવળ પાઇ,શિવપુરમેં દીયા ડેરા ॥ જીહો શિ૦ ॥ દેવદુંદભી નાદ હુવા જબ,ભવ ભવકા મિટગ્યા ફેરા ॥ સંવત ઓગણી એકત્રીશે, ફાગણ વદિ તેરશ ખરી ॥જીહો ફા૦॥ રવિવારનો દિવસ અનોપમ,જુગતેશું મેં જોડ કરી ॥લલકારે છંદ ચુનીલાલને, આનંદ મનમેં બહુ આતી ॥જીહો આ૦॥ રૂમઝુમ૦ ॥૫॥ઇતિ.॥

# अथ श्री होरी प्रारंभ.

વીર એસે જિન વંદનકું હરિ આવત બે કરજોરી ॥ચોસઠ સહસ તે હસ્તી બનાયે, પાંચસેં બાર મુખોરી ॥ હાં રે હાં રે લાલા, પાંચસે૦ ॥ મુખ મુખ અષ્ટ દંતૂસળ સોહે, વાવડી અસડ લહેરી ॥ વીર૦ ॥ ૧ ॥ વાવ્ય વાવ્ય બિચ અષ્ટ કમળ હે, પાંખડી લાખ બહારી ॥હાંરે॥પાં૦॥ પાંખડી પાંખડી નાટય રચના,વાંસળી વેણુ ઝકોરી॥

વીર૦ ॥ ૨ ॥ કમળ કમળ બિચ ઇંદ્રભુવન હે, આઠ ભદ્રાસન જોરી ॥ હાં રે૦ ॥ આ૦ ॥ બિચમેં સિંહાસન ઇંદ્ર બિરાજે, વીર નમત કરજોરી ॥ વીર૦ ॥૩॥ દશાર્ણભદ્ર દેખી હરિ રચના, નિજ અભિમાન તજયોરી ॥ હાં રે૦ ॥ નિં૦ ॥ઋદ્ધિ છોડકે ચારિત્ર લીનો, પ્રભુકે શરણ રહ્યોરી ॥ વીર૦ ॥૪॥ પ્રભુકે બચન સુણી આનંદ પાવે, વંદન મુનિપેં કરયોરી ॥ હાંરે૦ ॥ વં૦ ॥ વિનય ધરત બહુ ભક્તિ કરત હે, હરિનિજ સ્વર્ગે ગયોરી ॥ વીર૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री नारकीनुं छढालियुं.

## ॥ ढाल १ ली. ॥

વર્દ્ધમાન જિન વિનવું, સાહિબ સાહસ ધીરો જી ॥ તુમ દરિસણ વિણ હું ભમ્યો, ચઉ ગતિમાં વડવીરો જી ॥ પ્રભુ નરક તણાં દુઃખ દોહિલાં ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મેં સહ્યાં કાળ અનંતો જી ॥ સોરકિયાં નવિ કો સુણે, એક વિના ભગવંતો જી ॥ પ્રભુ૦ ॥ ૨ પાપ કરીને પ્રાણિયો, પહોત્યો નરક મઝારો જી ॥ કઠિન કુભાષા સાંભળી, નયણ શ્રવણ દુઃખકારો જી ॥ પ્રભુ૦ ॥ ૩ ॥ શીતળ યોનીયે ઉપજે, રહેવું વળિ તે ઠામો જી ॥ જાનું પ્રમાણે રુધિરનાં, કીચ કહ્યાં બહુ તામો જી॥ પ્રભુ૦ ॥ ૪ ॥ તવ મન માંહિ ચિંતવે, જઇએ કિણ દિશિ નાસો જી ॥ પરવશ પડીયો પ્રાણીયો, કરતો કોડિ વિખાસોજી ॥પ્રા૦ ॥ ૫ ॥ ચંદ્ર નહી સુરજ નહી, ઘોર ઘટા અંધારો જી ॥ સ્થાનક અતિ અસુહામણો, ફરસ જિશો ખુર ધારો જી ॥ પ્રભુ૦ ॥૬॥નવો નરકમાં ઉપજે, જાણે અસુર તિવારો જી ॥ કોપ કરી આવે તિહાં, હાથે ધરી હથિયારો જી ॥ પ્રભુ૦ ॥ ૭ ॥ કરે કાતરણી દેહની, કરતા ખંડો ખંડ જી ॥ રીવ કરે તિહાં કણે બહુ, પામે દુઃખ પ્રચંડજી ॥ પ્રભુ૦ ॥૮॥

## ॥ ढाल २ जी. ॥

( વૈરાગી થયો. એ દેશી. )

ભાંજે કાસા ભાંજતો રે, મારે કેંચા રે માંય ॥ ઊંધે માથે અગનિ દિયે રે, ઊંચા બાંધે પાંયો રે ॥ જિનજી સાંભળો ॥ કડુઆં કર્મ વિપાકો રે, પ્રભુજી સાંભળો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ આવે વૈતરણી તટે રે, જળમાં નાંખે રે પાસ ॥ કરીએ કુહાડે તરુપરે રે, છેદે અધિક ઉલ્લાસો રે ॥ જિં૦ ॥ ૨ ॥ ઊંચો જોજન પાંચશે રે, ઉછાળે આકાશ ॥

ધ્યાન રૂપે કરડે તિહાં રે, મૃગ જિમ પાડે પાસો રે ॥ જિ૦ ॥૩॥ ફં-દરે બેદે સુર મળી રે, કરવત દિયે રે કપાળ ॥ આરોપે શૂળી શિરે-રે, ભાંજે જિમ તરુડાળો રે ॥ જિ૦ ॥ ૪ ॥ બોળે તાતા તેલમાં રે, તળી કરી કાઢે રે તામ ॥ વળી ભોભરમાં ખેપવે રે, વિરુઆ તાસ વિરામો રે ॥ જિ૦ ॥૫॥ ખાલ ઉતારે તેહની રે, અભક્ષ સદા દ્યે આ-હાર ॥ બહુ અરડાટો પાડતાં રે, તનુ વિચધાલે ખારો રે ॥જિ૦॥૬॥

## ॥ ઢાલ ૩ જી. ॥

તાપ કદી તિહાં ભમિકા રે, વન સુશીતળ જાણ ॥ આવી બેસે તરુવર છાંય રે, પડતાં ભાંજે પ્રાણ ॥ ચતુર મત રાચજો રે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ વિરૂઆ વિષય વિલાસ ॥ સુખ થોડાં દુઃખ ઘણાં જેહથી રે, લહિયે નરક નિવાસ ॥ ચ૦ ॥ ૨ ॥ કુંભીમાં પાક કરે તસ દેહનો રે, તિલ જિમ ઘાણી માંય ॥ પીલી પીલી રસ કાઢે તેહનો રે, મહેર ન આવે ત્યાંય ॥ ચ૦ ॥ ૩ ॥ નાઠા જાયે ત્રીજી નરક લગે રે, મન ધરતાં ભયભ્રાંત ॥ પુંઠે પરમાધામી સુર પુલે રે, જેહવા કાળ કૃતાંત ॥ચ૦॥ ૪ ॥ દાંત વિચે દિયે દશ આંગળી રે, ફરી ફરી લાગે પાય ॥ વેદન સહેતાં કાળ ગયો ઘણો રે, હવે મુજ સહ્યો ન જાય ॥ ચ૦ ॥ ૫ ॥ જ્યાં જાય ત્યાં ઊઠે મારવા રે, કોઇ ન પૂછે સાર॥દુઃખભરરોવે સોર કરે ઘણો રે,નિપટ હૈયે નિરધાર॥ ચ૦॥૬॥

## ॥ ઢાલ ૪ થી. ॥

( રે જીવ જિનધર્મ કીજીએ. એ દેશી. )

પરમાધામી સુર કહે, સાંભળો તુમે ભાઇ ॥ કહો શો દોષ અ-મારડો નિજ દેખો કમાઇ ॥ પરમાધામી૦॥૧॥ એ આંકણી ॥ પાપ તુમે કીધાં ઘણાં, બહુ જીવ વિણાશા ॥ પીડ ન જાણી પર તણી, કુડાં સુખ ભાંખ્યા ॥પ૦॥૨॥ ચોરી લાવ્યા ધન પારકાં, સેવી પરનારી ॥ આરંભ કીધા અતિ ઘણા, પરીગ્રહ નવિ મારી ॥પ૦॥૩॥ માતપિતા ગુરુ ઓળવ્યા, કીધો ક્રોધ અપાર ॥ માન માયા લોભ મન ધરયો, અતિ હીન ગમાર ॥પ૦॥૪॥ નિશિભોજન કીધાં ઘણાં, બહુ જીવ હિયાંમાર ॥ ભક્ષાભક્ષ ઘણા ભખ્યાં, પાતકનો નહી પાર ॥પ૦॥૫॥

## ॥ ઢાલ ૫ મી. ॥

એમ કહી સુર વેદનાએ, વૈર ઊદીરે ત્યાંહિ તો ॥ શિલા કંટાળા

વજ્રતણા એ, તિહાં પછાડે સાહિ તો ॥ ૧ સયળ વદન કીડા ભરે એ, જીભ કરે શત ખંડ તો ॥ એ ફળ નિશિભોજન તણાં એ, જાણો પાપ અખંડ તો ॥ ૨ ॥ તરસ વશે તરુઓ તાતો, મુખમાં રેડે તામ તો ॥ અગની વરણી પુતળી એ, સ્પર્શ કરાવે જામ તો ॥ ૩ ॥ ઊનું ને અતિ આકરૂં એ, આણે તાતું નીર તો ॥ તે ઘાલે તસ આંખમાં એ, કાનમાં ભરેય કથીર તો ॥ ૪ ॥ કાળો અધિક બીહામણો એ, હુંડક જે સંસ્થાન તો ॥ દીશે દીન દયામણો એ, વળીઅ સંહારે પ્રાણ તો ॥ ૫ ॥

## ॥ ઢાલ ૬ ઠી. ॥

ઇણિપરે બહુ વેદન સહી, ચિત્ત ચેતો રે ॥ વસતાં નરક મઝાર, ચતુર ચિત્ત ચેતો રે, જ્ઞાન વિના જાણે નહી, ચિત્ત૦ ॥ કહેતાં ન આવે પાર ॥ ચ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ દશ દષ્ટાંતે દોહિલો ચિ૦ લાધ્યો નરભવ સાર ॥ ચ૦ ॥ પામી એળે મ હારજો ચિ૦ કરજો એહ વિચાર ॥ ચ૦ ॥ ૨ ॥ સૂધો સંયમ આદરો ચિ૦ ટાળો વિષય વિકાર ॥ચ૦॥ પાંચે ઇંદ્રિય વશ કરો ચિ૦, જિમ હોયે છૂટકબાર ચ૦ ॥ ૩ ॥ નિદ્રા વિકથા પરિહરો ચિ૦, આરાધો જિનધર્મ ॥ચ૦॥ સમકિત રત્ન હૈયે ધરો ચિ, ભાંજે મિથ્યા ભર્મ ॥ચ૦॥ ૪ ॥ વીર જિણંદ પસાઉલે ચિ૦, અહિપુર નગર મઝાર ॥ ચ૦ ॥ તવન રચ્યું રળીયામણું ચિ૦, પરમ કૃપાળ ઉદાર ॥ ચ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ. ॥

# અથ શ્રી ખંધકમુનિનું ત્રીઢાલિયું.

॥ દોહા. ॥

શ્રી મુનિસુવ્રત જિન નમું, ચરણ યુગળ કરજોડી ॥ સાવત્થિપુર શોભતું, અરિ સબળા બળ તોડ ॥૧॥ જિતશત્રુ મહિપતી તિહાં, ધારણી નામે નાર ॥ ગૌરી ઈશ્વર સુનુ સમ, ખંધક નામે કુમાર ॥૨॥ સ્વસા પુરંદરા મનહરૂ, રૂપે જીત્યો અનંગ ॥ દિનકર ઇંદુ ઊતરી, વસિયો અંગોપાંગ ॥૩॥ કુંભકાર નયરી ભલી, દંડક રાય વરિઠ ॥ જીવ અભવ્યનો દુષ્ટથી, પાલક માત્ય કુધિઠ ॥૪॥ માત પિતા સવિ મળિ કરી, પુરંદર કન્યા જેહ ॥ આપી દંડકરાયને, પામી રૂપનો છેહ ॥૫॥ એક દીન વિહરંતા, પ્રભુ સાવત્થિ ઊદ્યાન ॥ વીશમા ભવિ પ્રતિબોધતા, સમોસરયા જિણ ભાણ ॥૬॥ સુણિ આગમ ખંધક વિભુ, નમે ભગવંતને આય ॥ સુણિ દેશના દર્શન લહી, નિજ નિ

જ સ્થાનક જાય ॥ ૭ ॥ કુંભકાર નયરી થકી, કોઈક રાયને કાજ ॥ પાલક સાવત્થિ ભણી, આવ્યો સભાયે રાજ ॥ ૮ ॥ પાલક બોલે સાધુના, અવગુણનો ભંડાર ॥ નિસુણી ખંધક તેહને, શિક્ષા દીધી લગાર ॥ ૯ ॥ પાલક ખંધક ઉપરે, થયો તે ક્રોધાતૂર ॥ પછિ તે નિજ સ્થાનક ગયો, દંડકરાયને પૂર ॥ ૧૦ ॥ એહવે મુનિસુવ્રત કને, નમિ ખંધક લિયે વ્રત ॥ પંચશત નરની સંગતે, બહુલ કર્યું સુકૃત ॥ ૧૧ ॥

## ॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

( વિચરંતા ગામો ગામ, એ દેશી. )

ખંધક સાધુ વિચાર, આપે વાચના સાર ॥ આજ હો, એક દિન પૂછે મુનિસુવ્રતને જી ॥ ૧ ॥ સ્વામી સાધુ સવેશ, જાઉં બહેનને દેશ ॥ આ૦ જો પ્રભુજી આજ્ઞા હુવે જી ॥ ૨ ॥ કહે જિન સાધુ સર્વ, મરણાંત હોશે ઉપસર્ગ ॥ આ૦ નિસુણી ખંધક વિનવે જી ॥ ૩ ॥ નવિ જીવિત અમ દુઃખ, સહેશું મોક્ષનાં સુખ ॥ આ૦ લોક લાયક અમે પામશું જી ॥ ૪ ॥ સ્વામી કહે તિવાર, તુજ વિણુ સવિ પરિવાર ॥ આ૦ દુઃખીત તે બહુ થાયશે જી ॥ ૫ ॥ તે સુણી મુનિ પંચ શત, સહુ ચાલ્યો તૂરે આદિત્ત ॥ આ૦ અનુક્રમે નયરી પામીયો જી ॥ ૬ ॥ પૂરવ વૈર સંભાર, ગોપવ્યાં સહસ હથિયાર ॥ આ૦ પાલકે તે ઝટ ગહનમાં જી ॥ ૭ ॥ ઉઠ તું વાંદવા કાજ, ભાંખે અમાત્ય મહારાજ ॥ આ૦ કાં તુજ ધારણા કિહાં ગઈ જી ॥ ૮ ॥ પાંચશે સુભટને સાજ, લેવા આવ્યો તે રાજ ॥ આ૦ વેષ ધરી સાધુ તણો એ ॥ ૯ ॥ અતિ કર તે શસ્ત્ર, વાંદવા જાઈશ તત્ર ॥ આ૦ હણી તુજ લેશે રાજ્યને જી ॥ ૧૦ ॥ જોવા આવે રાય, શસ્ત્રની ધોરણી બતાય ॥ આ૦ સ્થાનકે કપટજ કેળવ્યાં જી ॥ ૧૧ ॥

॥ દોહા. ॥

દેખી ચિંતે રાજીઓ, ક્રોધે દીસે તપ્ત ॥ સર્વ યતિ ધન બાંધીને, સોંપ્યા પાલક ગુપ્ત ॥ ૧ ॥ કહે રાજા મંત્રીવરૂ, જે રૂચે તે ધાર ॥ હરખ્યો પાલક પામિને, ઊંદર જિમ મંજાર ॥ ૨ ॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

( કૂકડ દેખી કુંડને, મન માન્યો લાલ, એ. દેશી. )

તવ પાલક સુખ પામતો, પ્રભુ ધ્યાવો લાલ, ॥ લાવે ઘાણી સમીપ રે ॥ પ્ર૦ ॥ કુવચનને તે બોલતો, પ્ર૦ ॥ પીલીશ યંત્ર તનુ દીપરે.

॥ પ્ર૦ ॥ ૧ ॥ કહે છે તે મંત્રીશ્વરૂ, પ્ર૦ ॥ એકેક શ્રમણને યંત્ર રે ॥ પ્ર૦ ॥ ઘાલી ઘાલી પીલતો, પ્ર૦॥ માઠી બુદ્ધી અભ્યંત્ર રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૨ ॥ ખંધક શિષ્યો ને પીલતાં, પ્ર૦ ॥ દેખી દાઝે દેહ રે ॥ પ્ર૦ ॥ પાલકે ખંધક નિર્બીહથી, પ્ર૦ ॥ બાંધ્યો ઘાણીએ તેહ રે ॥ પ્ર૦ ॥ ॥ ૩ ॥ તે સાધુના ઉછળે, પ્ર૦ ॥ રૂધિર કેરાં બિંદુ રે ॥ પ્ર૦ ॥ પાપને દેખી અંબરે, પ્ર૦ ॥ કંપે સૂરજ ચંદરે ॥ પ્ર૦ ॥ ૪ ॥ ખંધક તો મન લેખવે, પ્ર૦ ॥ તે અમૃત રસ બિંદુ રે પ્ર૦ ॥ દુકૃત દેખી સુર નરા, પ્ર૦ ॥ થર થર કંપે ઇંદ રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૫ ॥ શાતા વચને શિષ્યને, પ્ર૦ ॥ નિર્યામે સમતવંત રે ॥ પ્ર૦ ॥ જીવ તે શરીરથી ભિન્નછે, પ્ર૦ ॥ ધરશો નહી દુઃખ સંત રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૬ ॥ એ ઉપસર્ગને પામિયા, પ્ર૦ ॥ તે પૂરવકૃત કર્મ રે ॥ પ્ર૦ ॥ સુખ કારણ એ ભોગવો, પ્ર૦ ॥ કોઇ ન કરશો ગર્વ રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૭ ॥ નિર્મમત્વ મન જેહનાં પ્ર૦ ॥ નિર્યામે સદ ભગવંતરે ॥ પ્ર૦ ॥ જિમ જિમ પીલે પાપીયો, પ્ર૦ ॥ તિમ તિમ સમતાવંત રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૮ ॥ ઉજવળ ધ્યાનને ધ્યાવતાં, પ્ર૦ ॥ પામે કેવળ તુર્ત્તરે ॥ પ્ર૦ ॥ એમ તે મંત્રીયે હણ્યા, પ્ર૦ ॥ મુનિ એક ઊન પંચશત્ત રે ॥ પ્ર૦ ॥૯॥ ખંધક બોલે બાળ એ, પ્ર૦ ॥ દેખી દુઃખ ન ખમાય રે ॥ પ્ર૦ તે કારણ મુજ પ્રથમ તું, પ્ર૦ ॥ હણ્ય પછી એહની કાય રે ॥ પ્ર ॥ ૧૦ ॥ પાપી પાલક સાંભળી, પ્ર૦ ॥ દેવાને ઘણું દુઃખ રે ॥ પ્ર૦ ॥ ગુરૂ દેખંતાં શિઘ્રપણે, પ્ર૦ ॥ પીલે પાલક મન સુખ રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૧ ॥ કેવળ પામી મોક્ષને, પ્ર૦ ॥ વરિયો બાળક શિષ્ય રે ॥ પ્ર૦ ॥ દેખી ખંધક સૂરિવરા, પ્ર૦ ॥ કરે કલ્પાંત મુનીશ રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૨ ॥

॥ દોહરો. ॥

લિખિત ભાવ ટળે નહી, ચળે યદો જો ધ્રુવ ॥ કર્મરેખા અપિ નવિ ટળે, કહે વીતરાગ એ ધ્રુવ ॥ ૧ ॥

## ॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

બાળક બાહરે વચનથી રે, ન રાખ્યો ક્ષણ માત્ર ॥ કરમની જુઓ ગતિરે ॥ વિપરીત છે કિરતાર ॥ ક૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સંપરિકર મુજ શિષ્યને રે, માર્યા એણે દુષ્ટ ॥ ક૦ ॥ રાજા હણવો મંત્રીને રે, ભરિયો કોપે કષ્ટ ॥ ક૦ ॥ ૨ ॥ જો તે ફળ મુજને હુવેરે, તો દાહક કરનાર ॥ ક૦ ॥ થાજ્યો ભવ મુજ આવતે રે. નિયાણું કર્યું

ધરિ પ્યાર ॥ ક૦ ॥ ૩ ॥ તવ મૃત ખંધક મુનીવરા રે, હુઆ અગ્નિકુમાર ॥ ક૦ ॥ વાત સુણી ઈમ ચિંતવે રે, પુરંદર યશા નાર ॥ ક૦ ॥ ૪ ॥ ઓઘો ખરડયો રક્તથી રે, જાણી ભક્ષને હેત ॥ ક૦ ॥ અંબર ચડિય ગૃધ્ર ચંચથી રે, પડીયો સ્વસા છે જેત ॥ ક૦ ॥ ૫ ॥ રજોહરણ તે ઓળખી રે, નિજ ભ્રાતનો તે જાણ ॥ ક૦ ॥ એ શું કીધું કારમું રે, રાજા પાપી અજાણ ॥ ક૦ ॥ ૬ ॥ વ્રત ગ્રહી પરલોક સાધીયો રે, પુરંદર યશા દેવ ॥ ક૦ ॥ અવધીએ જાણી કરી રે, અગ્નિમ મૃત્યુ સચીવ ॥ ક૦ ॥ ૭ ॥ ડંડકરાયનો દેશ જે, કરે પ્રચંડ ગણધાર ॥ એકે ઉણા પાંચશે રે, પરિસહ સહે તિહાં સાર ॥ ક૦ ॥ ૮ ॥ કળશ ॥ વધ્ર પરિસહ ઋષિયે ખમ્યા, ગુરૂ ખંધક જેમએ ॥ શિવસુખ ચાહો જો જતુઆ તવ, કરશો કોપ ન એમ એ ॥ સંવત સસે મુનિશ્વરે, વસુ ચંદ્ર ' ૧૧૭૭ ) વર્ષે પોસ એ ॥ માસ ષષ્ટિ પ્રેમરામે, ઋષભવિજય જગ ભાંખ એ ॥૯॥

# अथ श्री राजुलनो गरबो.

તોરણ આયે જાદવા, પસુવાં કરત પોકાર ॥ રાજુલ નીસર્યાં મા ॥ કરૂણા દિલમાં લાવિને, રથ વાળ્યો તોખાર ॥ રા૦ ॥ ૧ ॥ પ્રેમે પ્રીતમ દેખિને, રઢ લાગી મન માંય ॥ રા૦ ॥ ફિરિયા પાછા વાંલહા, દેખી દિલગીર થાય ॥ રા૦ ॥ ૨ ॥ મહોલે ઉભી ટળવળે, શિદ છોડો મહારાજ ॥ રા૦ ॥ પ્રેમ લગાડી વેગથી, ગિરિવર ચાલ્યા આજ ॥ રા૦ ॥ ૩ ॥ પ્રાણ પિયારા નાથજી, જીવન દોરી મોય ॥ રા૦ ॥ રઢીયાળા રસ મેળવો, છેહ ન દીજે કોય ॥ ર૦ ॥ ૪ ॥ તો બિન તળફે જીવડો, મન મિળવાને થાય ॥ ર૦ ॥ વલ્લભ વાલમ આવિને, પુરો આશા રાય ॥ રા૦ ॥ ૫ ॥ સહિયાં સહુ ઈમ વીનવે, શિદ શોચે તું નાર ॥ રા૦ ॥ બીજો વર એથી ભલો, જોશું શુભ સંસાર ॥ ર૦ ॥ ૬ ॥ રાજુલ રોતી વીનવે, એશું બોલી એમ ॥ રા૦ ॥ અવર વયાની આખડી, ગુણિયલ વરિયો નેમ ॥ રા૦ ॥ ૭ ॥ એ સમ વર બીજો નહિ, અજબ તરેહનો એહ ॥ રા૦ ॥ તે રશિયાસેં બાહરો, લાગ્યો રૂડો નેહ ॥ રા૦ ॥ ૮ ॥ પિયુ વિયોગે સાજની, જગની શંકા છોર ॥ રા૦ ॥ જોગણી હુઇને વેગમાં, મિળશું પિયુડો જોર ॥ ર૦ ॥ ૯ ॥ જો હું રહું એ રાજ્યમાં, દુનિયાં ભૂંડી જોય ॥ રા૦ ॥ લોક અટારા પાપિયા, મહેણાં બોલે મોય ॥ રા૦ ॥ ૧૦ ॥ પ્રીતમ બિન એ મેહલી, રહી પીયરની ઓળ ॥ ર૦ અવગુણ બહિલ તેહને, મે

સી એને રોળ ॥ રા૦ ॥ ૧૧ ॥ એવાં મેહુણાં લોકનાં, તેતો મેં ન ખમાય ॥ રા૦ ॥ પિયુડા વાંસે ચાલિયાં, અતિ મન હરખ ઉચ્છાય ॥ રા૦ ॥ ૧૨ ॥ શોળ શૃંગાર ધર્યા ભલા, જળ મંજનને સ્નાન ॥ રા૦ ॥ તેલ ફૂલેલ ધૂપેલ એ, ચરચ્યાં અંગ સુજાન ॥ રા૦ ॥ ૧૩ ॥ વાળે મોતિ પરોવિયાં, પટિયાંનો શો ઠાઠ ॥ રા૦ સેંથે સિંદુર શોભતો, અંજન નેન સુગાઢ ॥ રા૦ ॥ ૧૪ ॥ નિલવટ ટીલી દીપતી, ચોઢણિયું નિલાટ ॥ રા૦ ॥ થરકી નથ નાકે ભલી, કુંકુમ કેસર આડ ॥ રા૦ ॥ ૧૫ ॥ ફૂમતિયાળો ગોફણો, શિર અંબોડો જોય ॥ રા૦ કાને કુંડળ રત્ને જડયાં, ઝાલ ઝબુકે સોય ॥ રા૦ ॥ ૧૬ ॥ પગે નેપુર જો રમઝમે, ઝાંઝરનો ઝમકાર ॥ રા૦ ॥ કાંબી કડલાં ચરણે ધર્યાં, વિછુઆનો ઝુમકાર ॥ રા૦ ॥ ૧૭ ॥ ભુજે બાજુબંધ બેરખા, સોવન ચૂડો હાથ ॥ રા૦ ॥ પ્રેમ પિયારી રંગમાં, મન મિળવાને નાથ ॥ રા૦ ॥ ૧૮ ॥ હૃદયે હાર બિરાજતો, મણિ માણેક બહુ મુલ ॥ રા૦॥ કસબે ભરિયલ કાંચળી, ચોદિશિ ફરતાં ફુલ ॥ રા૦ ॥ ૧૯ ॥ ઘુઘરિયાળો ઘાઘરો, ભરિયલ કંચન તાર ॥ પગે પીતાંબર ઢળકતાં, અજબ સુરંગી સાર ॥ રા૦ ॥ ૨૦ ॥ વાલમ વાલમ જપતી, ગજગમણી સુમાલ ॥ રા૦ ॥ બની સ્વરૂપે જોગણી, બાળા ભોળી વિશાળ ॥ રા૦ ॥ ૨૧ ॥ ભોળી ટોળી સાતસેં, સહિયાં લીધી લાર ॥ રા૦ ॥ પ્રીતમ મન મિળવા ભણી, ચાલી મધ્ય બજાર ॥ રા૦ ॥૨૨॥ ગિરિવર મારગ ચાલિયાં, પ્રેમ ધરી મન લાય ॥ રા૦ ॥ રાહ બિચે જાતાં થકાં, જળદ ઘટા વરસાય ॥ રા૦ ॥ ૨૩ ॥ સહિયર ટોળી જુદી પડી, ગુણ ગિરુઇ ગુણ ભાત ॥ રા૦ ॥ પેખિ ગુફાયે મન રળિ, વેગે ધસીને જાત ॥ રા૦ ॥ ૨૪ ॥ તનથી ચીર ઉતારિયાં, ગુફાકે બિચમેં જાય ॥ રા૦ બેઠાં સુંદર સ્થાનકે, નગનમુદ્રાકે માંય રા૦ ॥ ૨૫ ॥ તેજ બિંબ પ્રગટયો તિહાં, જાણે ઊગ્યો ભાણ ॥ રા૦ ॥ રૂપે જાણે કિન્નરી, કે સરસ્વતી સુજાણ ॥ રા૦ ॥ ૨૬ ॥ દેખી દેવર ધ્યાનથી, ચિત્ત ચૂકયો સુસાધ ॥ રા૦ ॥ આવી રાજુલને કહે, સૂણ ત્રિયા ગુણ અગાધ ॥ રા૦ ॥૨૭॥ શિદ વેરાગણ તું થઇ, શિદ છોડે સંસાર ॥ રા૦॥ હાસ્યવિનોદ એ ધારિયે, સુણ સજની સુખકાર ॥ રા૦ ॥૨૮॥ ગયો ભલે તુજ નાહજી, તું મતિ જાંવે આસ ॥ સુખ ભોગવિયે અભિનવાં, ઉમંગ ધરી સુખવાસ ॥ રા૦॥ ૨૯ ॥ ચાલો આપણ બેહુ જણાં, મથુરાં કરીએ રાજ ॥ રા૦ ॥ સુકોમળ કાયા તાહરી, જયું પોયણ સમાજ ॥ રા૦

॥૩૦॥ તે તું કાયા કાં દહે, રૈભદ્રે ! આ દેહ ॥રા૦॥ એકાયા એભોગને, ભોગવિયે શુભ રેહ ॥રા૦॥૩૨॥ વચન સુણી એ રાજનાં, ચિત ચિંતવે અભિરામ ॥રા૦॥ધીરજ ધરીએ ભામિની, બોલે વચન સુખધામ ॥રા૦॥૩૨॥ થઈ સચેતન સાબ્દી, બોલે બોલ રસાળ ॥રા૦॥ દેવરિયો સમજાવવા, ગુણવંતી શુભમાળ ॥રા૦॥૩૩॥ ફટ ફટ ભુંડા પાપિયા, એ શું બોલ્યો બોલ ॥રા૦॥ ત્હારૂં જીવિત જાગતું નહીં, તું એક તૃણને તોલ ॥રા૦॥૩૪॥ જન્મ અકારથ તાહરો, સ્વાન થકી પણ હીણ ॥રા૦॥ ઇચ્છા તે વમ્યા આહારની, કરે તેહ મતિ હીણ ॥રા૦॥ ૩૫॥જાદવ કુળે ઉપન્યો,ઉત્તમ તાહરી જાત॥રા૦॥નહીં ઘટારથ વાતડી, એ કરવી તિલ માત ॥રા૦॥૩૬॥ નાગ અગંધન કુળનો, જાતિ પશુએ રંગ ॥રા૦॥તો પિણ પ્રાણ તજે ભલા,દિયોન લેવે ડંક॥રા૦॥૩૭॥તો તું અગંધન કુળનો, ઉપન્યો છું એ નર ॥ રા૦ ॥ નફટ પણ તિર્યંચથી, ધિગ ધિગ તુજ દેવર ॥ રા૦ ॥ ૩૮ ॥ તજી તુમારે બાંધવે, તે ઇચ્છા તુજ મન ॥ રા૦ ॥ તો ધિગ તુજ અવતારને,કાગ થકી નિષ્પન ॥ રા૦ ॥ ૩૯ ॥ હતાં જો લેઈ વ્રત ભાંગવાં, દેવર તાહરે એમ ॥રા૦॥ તો શી જરૂરી એવડી, હતી લીધાની નેમ ॥ રા૦ ॥ ૪૦ ॥ ત્હારે એ છાજે નહી, તું વડકુળનો રાય ॥ રા૦ ॥ માત તાત કુળ લાજશે, કરો ખ્યાલ મન માંય ॥ રા૦ ॥ ૪૧ ॥ રહનેમી ઝાંખો થયો, સુણીને રાજુલ બોલ રા૦ ॥ કઠણ વયણ કહી તેહને, સમજાવ્યો નિટોલ ॥ રા૦ ॥ ૪૨ ॥ ફરિથી સંયમ આદર્યો, રહનેમી સુખકાર ॥ રા૦ ॥ મન ગજ બોલ અંકુશથી, વશ્ય કીધો નિરધાર ॥ રા૦ ॥૪૩॥ રાજુલ ચાલ્યાં ગિરિવરે, જિહાં બિરાજે નેમ ॥ રા૦ ॥ દર્શન દીઠે મગન થઇ, વાધ્યો અધિકો પ્રેમ ॥ રા૦ ॥૪૪॥ સહસાવનના ચોકમાં, વ્રત લીધો મન ભાય ॥ રા૦ ॥ પિયુ પહેલાં મુગતે ગયાં, અવિચળ જે હુનો ઠાય ॥ રા૦ ॥ ૪૫ ॥ રહેજયો દંપતિ જોડલું, જગમાં બેહુ સંસાર ॥ રા૦॥ નેમ રાજુલના પ્રેમનો, કોઈ ન પામે પાર ॥રા૦॥૪૬॥ રાજ મયા કરિ નેમજી,કરુણાવંત દયાળ ॥ રા૦॥ દરશન દેજયો વેગથી, સેવકના પ્રતિપાળ ॥ રા૦ ॥ ૪૭ ॥ શ્રીમત શ્રીજિન નેમજી, છો-સમતા રસ કંદ ॥ રા૦ ॥ કાપ પાપ સંતાપને, ક્ષમાસાગર જ્યું ચંદ ॥ રા૦ ॥ ૪૮ ॥ લાલચ લાગી અતિ ઘણી, તુજ ચરણોકી છાય ॥ ॥ રા૦ ॥ તો દીજે પ્રભુ વેગમાં,સેવકને કરિ સાથ ॥ રા૦ ॥૪૯॥ સેવક ગુણયલ તાહરો, પ્રેમજી રાયનો શિષ્ય ॥ રા૦ ॥ ચરણાં આદક બો

હુમો, ધ્યાન કરે નિશ દીશ ॥ રા૦ ॥ ૫૧ ॥ અરજ કરે દિન રોજમેં, ફેનાં કંરણ ભવ ફંદ ॥ રા૦ ॥ ઈશ્વરતા પ્રભુ તાહરી, માગે મુનિ ગુલાબચંદ ॥ રા૦ ॥ ૫૨ ॥ સંવત ઓગણીશે સત્તાવીશે, કાર્તિક શુભ કહેવાય ॥ શુકળ પક્ષ એકાદશી,વાર આદિત્ય સુહાય ॥ રા૦॥ ૫૨॥ ગામ ધનપૂર માંહે રહી, સેવ્યા ગુરુના પાય ॥ રા૦ ॥ પ્રેમથી ગરબી ગાઇયો, આણી અધિક ઉલ્લાસ ॥ રા૦ ॥ ૫૩ ॥ ભણતાં સુણતાં ધ્યાવતાં, પામે લીલ વિલાસ ॥ રા૦ ॥ નેમ રાજુલને વીનવું, સહુ સંઘનો પૂરો આશ ॥ રા૦ ॥ ૫૪ ॥ ઇતિ. ॥

# अथ श्री मांकडनी सज्झाय.

માંકડનો ચટકો દોહિલો, કેહને નવિ લાગે સોહિલો રે ॥ માંકડ મૂછાળો ॥ એ તો નિર્લજને નહી કાન, એહને હિયડે નહી સાન રે ॥ માં૦ ॥૧॥ એ આંકણી ॥ એ તો પાટ પલંગમાં આવે, ચટકો દેઇ છાનો જાવેરે ॥ માં૦ ॥ રાતે રાણો થઇને ફરતો, રાજા રાણીથી નવિ ડરતો રે ॥ માં૦ ॥ ૨ ॥ એ તો ચરણાં ચીર છોડાવે, નર નારીની નિંદ ગમાવે રે ॥ માં૦ ॥ ગિરુઆ ગુણસાગર સાધ, તેહની તુમે રખજો લાજ રે ॥ માં૦ ॥ ૩ ॥ વરસાળે થાએ મદમાતો, શીયાળે સુંવાળો સાતોરે ॥ માં૦ ॥ ખાટ માંહે ખસ ગોત્રજ ખોટા, સવિ સરિખા ન્હાના મ્હોટા રે ॥ માં૦ ॥ ૪॥ એ તો ન જુએ ઠામ કુઠામ, એહને પેટ ભર્યાશું કામ રે॥ માં૦ ॥ એ તો હરામી હઠીલી જાત, એહને દેડી લાગે છે રાત રે ॥ માં૦ ॥ ૫ ॥ લોહી પી થાએ રાતો લાલ, એ તો સોડય માંહેલો સાલ રે ॥ માં૦ ॥ એ ઉપકાર તણી મતિ આણી, ચટકો દેઇ સજ કરે પ્રાણી રે ॥ માં૦ ॥ ૬॥ ગુણી હુઓ તો ગુણ કરી લેજો, માંકડને દોષ મ દેજો રે ॥ માં૦॥ માંકડ ભરૂઅચ નગરથી આયો,એ તો રાધનપુરમાં ગવાયોરે ॥ માં૦ ॥૭॥ માણેકમુનિ કહે સુણો સયણા,તુમે જીવની કરજો જયણારે ॥ માં૦॥૮॥ઇતિ.॥

# अथ श्री होकानी सज्झाय.

હોકો રે હોકો શું કરો રે, હોકો તે નરકનું ઠામ ॥ જીવ હણાયે અતિ ઘણા રે, વાયુકાય અભિરામ ॥ ભવિક જન મૂકો હોકાની ટેવ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ જ્યા લગે હોકો પીજીએ રે, ત્યાં લગે જીવ વિનાશ ॥ પાપ બંધાયે આકરાં રે, દયાતણી નહી આશ ॥ ભ૦ ॥ ૨ ॥ જે પ્રાણી હોકો પીયે રે, તે પામે બહુ દુઃખ ॥ ઇમ જાણીને

પરિહરો રે, પામો બહુળું સુખ ॥ ભ૦ ॥ ૩ ॥ ગજ લગે ધરતી બળે રે, જીવ હણાયે અનંત ॥ જે નર હોકો મેલશે રે, તસ મળશે ભગવંત ॥ ભ૦ ॥ ૪ ॥ દાવાનળ ઘણા પરજળે રે, હોકાનાં ફળ એહ ॥ નરકે જાશે બાપડા રે, ધર્મ ન પામે તેહ ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ એકેંદ્રી બેઇંદ્રિમાં રે, ફિરે અનંતીવાર ॥ છેદન ભેદન તાડના રે, તિહાં લહે દુઃખ અપાર ॥ ભ૦ ॥ ૬ ॥ વ્યસની જે હોકાતણા રે, તલપ લાગે જવ આપ ॥ વનમાં વૃક્ષ છેદી કરી રે, અગ્નિ પ્રજ્વાલિત કરાય ॥ ભ૦ ॥ ૭ ॥ તિહાં ષટકાયના જીવની રે, હિંસા નિરંતર થાય ॥ હોકાનું જળ જિહાં ઢોળિયે રે, તિહાં બહુ જીવ હણાય ॥ ભ૦ ॥ ૮ ॥ પોતે પાપ પુરણ કરે રે, અન્યને દે ઉપદેશ ॥ વળિ અનુમોદન પણ કરે રે, ત્રિકરણ થાયે ઉદ્દેશ ॥ ભ૦ ॥ ૯ ॥ મુખ ગંધાયે પીનારનું રે, બેસી ન શકે કોઈ પાસ ॥ જગમાં પણ રૂડું નહી રે, પુણ્યતણો થાય નાશ ॥ ભ૦ ॥ ૧૦ ॥ સંવત અઢારને છોતરે રે, ઉજવળ શ્રાવણ માસ ॥ વાર બૃહસ્પતિ શોભતો, રે પૂનમ દિન શુભ ખાસ ॥ ભ૦ ॥ ૧૧ ॥ તપગચ્છ મંડન સેહરો રે, દાનરતનસૂરિ રાય ॥ મલૂકરતન શિષ્ય શોભતારે, આનંદ હરખ ન માય ॥ ભ૦ ॥ ૧૨ ॥ પ્રતાપ પૂરણ ગિરૂઆ ધણી રે, શિવ રતન તસુ શિષ્ય ॥ હોકાનાં ફળ ઇમ કહ્યાં રે, ખુશાલ રતન સુજગીશ ॥ ભ૦ ॥ ૧૩ ॥ ઇતિ. ॥

## अथ श्री वंकचूलनी सज्झाय.

( કોઈ લો પર્વત ધૂંધલો રે લાલ, એ દેશી. )

જંબુદ્વીપમાં દીપતું રે લાલ, ખેત્ર ભરત સુવિશાળ રે ॥ વિવેકી ॥ શ્રીપુર નયરનો રાજીયો રે લાલ, વિમળજશા ભૂપાળ રે ॥ વિવેકી ॥ આદરજયો કાંઈ આખડી રે લાલ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સુમંગળા પટરાણિએ રે લાલ, જનમ્યા તે યુગલ અમૂલ રે ॥ વિ૦ ॥ નામ ઠવ્યું દોય બાળનું રે લાલ, પુષ્પચૂળા વંકચૂળ રે ॥ વિ૦ ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ અનુક્રમે ઉદ્ધત થયો રે લાલ, લોક કહે વંકચૂળ રે ॥ વિ૦ ॥ લોક વચનથી ભૂપતિ રે લાલ, કાઢયો સુત વંકચૂળ રે ॥ વિ૦ ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥ પુષ્પચૂળા લેઇ બેનડી રે લાલ, પલ્લીમાં ગયો વંકચૂળ રે ॥ વિ૦ ॥ પલ્લિપતિ કિયો ભિલ્લડે રે લાલ, ધર્મથકી પ્રતિકૂળ રે ॥ વિ૦ ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ સાત વ્યસન સરસેં રમે રે લાલ, ન ગમે ધર્મની વાત રે ॥ વિ૦ ॥ વાટ પાડે ને ચોરી કરે રે લાલ, પાંચસે તેણ સંગાથ રે ॥ વિ૦ ॥ આ૦ ॥ ૫ ॥ ગજપુર

પતિ દિયે દીકરી રે લાલ, રાખવા નગરનું રાજ રે ॥ વિ૦ ॥ સિંહ ગુફા તિણે પાલમાં રે લાલ, નિરભય રહે ભિલ્લરાજ રે ॥ વિ૦ ॥ આ૦ ॥ ૬ ॥ સુસ્થિત સદગુરૂથી તેણે રે લાલ, પામ્યા નિયમ તે ચાર રે ॥ વિ ॥ ફળ અજાણ્યું કાગ માંસનુ રે લાલ, પટરાણી પરિહાર રે ॥ વિ૦ ॥ આ૦ ॥ ૭ ॥ સાત ચરણ ઓસર્યા વિના રે લાલ, ન દેવો રિપુ શિર ઘાય રે ॥ વિ૦ ॥ અનુક્રમે તે ચારે નિયમનાં રે લાલ, પારખાં લહે ભિલરાય રે ॥ વિ૦ ॥ આ૦ ॥ ૮ ॥ વંકચૂલ ચારે નિયમનાં રે લાલ, ફળ ભોગવ્યાં પ્રત્યક્ષ રે ॥ વિ૦ ॥ પરભવે સુર સુખ પામિયો રે લાલ, આગળ લહેશે મોક્ષ રે ॥ વિ૦ ॥ આ૦ ॥ ૯ ॥ કષ્ટ પડે જે સાહસી રે લાલ, ન લોપે નિજ સીમ રે ॥ વિ૦ ॥ કહે મતિ નીકી તેહની રે લાલ, જેહ કરે ધર્મ નીમ રે ॥ વિ૦ ॥ આ૦ ૧૦ ॥

## अथ श्री शिखामणनी सज्झाय.

( ધારણી મનાવે રે મેઘકુમારને રે, એ દેશી. )

કાંઇ નવિ ચેતો રે ચિત્તમાં જીવડા રે, આયુ ગળે દિન રાત ॥ વાત વિસારો રે ગર્ભાવાસની રે, કુણ કુણ તાહરી જાત ॥ કાંઇ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ દોહિલો દીસે રે માનવભવ તણો રે, શ્રાવક કુળ અવતાર ॥ પ્રાપતિ પૂરી રે ગિરૂઆ ગુરૂ તણી રે, તુજ ન મળે વારોવાર ॥ કાંઇ૦ ॥ ૨ ॥ તું મત જાણે રે એ ધન માહરૂં રે, કુણ માત કુણ તાત ॥ આપ સવારથે સહુ કોઇ મળ્યું રે, મ કર પરાઇ તું તાત ॥ કાંઇ૦ ॥ ૩ ॥ પુણ્ય વહુણા રે દુઃખ પામે ઘણા રે, દોષ દિયે કિરતાર ॥ આપ કમાઇ રે પૂરવ ભવ તણી રે, ન મિટે તેહ લગાર ॥ કાંઇ૦ ॥ ૪ ॥ કઠિણ કરમને અહનિશ જે કરે રે, તેહનાં ફળ જે વિપાક ॥ હું નવિ જાણું રે કુણ ગતિ તાહરી રે, તે જાણે વીતરાગ ॥ કાં૦ ॥ ૫ ॥ તે દુઃખ સહ્યાં રે બહુ રમણી તણાં રે, અનંત અનંતી વાર ॥ લબ્ધિ કહે રે જે જિનને ભજે રે, તે પામે મોક્ષ દુવાર ॥ કાંઇ૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ. ॥

इति श्री जैनसज्झायमाला.

द्वीतिय भाग समाप्त.